هذا الكتاب ترجمه نفسه

ترجمه تفسير شريف فهرسته بباشد

سورة الرعد — المر تلك — كاغد ١

سورة ابراهيم — الر كتاب — كاغد ١٤

سورة الحجرات — الر تلك — كاغد ٢٥

سورة النحل — اتى امر الله — كاغد ٤٧

سورة الاسرى — سبحان الذي اسرى — كاغد ٥٥

سورة الكهف — الحمد لله الذي — كاغد ٧٧

سورة الرعد — كاغد ١١٦

سورة طه — طه — كاغد ١٢٦

سورة الانبياء — اقترب للناس — كاغد ١٤٧

سورة الحج — يا ايها الناس اتقوا ربكم — كاغد ١٥٨

سورة المؤمنون — قد افلح المؤمنون — كاغد ١٧٧

سورة النور — سورة انزلناها — كاغد اوراق ١٨٤

سورة الفرقان — تبارك الذي نزل الفرقان — كاغد ٢٠٤

سورة الشعراء — طسم تلك آيات — كاغد اوراق ٢١٧

سورة النمل — طس تلك آيات — كاغد ٢٢٧

سورة القصص — طسم تلك آيات الكتاب المبين — كاغد اوراق ٢٤٨

سورة العنكبوت — الم احسب الناس — كاغد اوراق ٢٦٤

سورة الروم — الم غلبت الروم — كاغد اوراق ٢٧٤

سورة لقمان — الم تلك آيات الكتاب الحكيم — كاغد اوراق ٢٨٧

سورة السجدة — الم تنزيل — كاغد اوراق ٢٨٩

سورة الاحزاب — يا ايها النبي اتق الله — كاغد اوراق ٢٩٧

سورة سبا — الحمد لله الذي له ما في السموات — كاغد اوراق ٣١٠

سورة فاطر — الحمد لله فاطر السموات — كاغد اوراق ٣١٩

تمت غاية الحق بوقت ... الاحقاف ... كاغد ٣٨٨

عدد سورة ٢٤

فهرست مجالس رقائق الواعظين للفاضل عثمان ابن حسن ابن احمد المخوبوي

مجلس من سورة الرعد وان ما نسمعنك بعض الذي نعدهم
مجلس من سورة ابراهيم انما يؤخرهم ليوم تشخص فيه الابصار
مجلس من سورة الحجر نبئ عبادي اني انا الغفور الرحيم في بيان مغفرة التائب
مجلس من سورة النحل ان الله يأمر بالعدل الخ في فضيلة العدل والاحسان
مجلس من سورة الاسرا سبحان الذي اسرى في بيان معراج النبي
مجلس ولقد كرمنا بني آدم في بيان فضيلة الانسان
مجلس ومن الليل فتهجد به نافلة لك في بيان فضيلة صلاة التهجد
مجلس من سورة الكهف واصبر نفسك في فضيلة فقراء الاصحاب
مجلس واضرب لهم مثل الحيوة الدنيا في بيان ذم الدنيا وزوالها
مجلس من سورة مريم واذكر في الكتاب ادريس في بيان ذم الموت
مجلس فخلف من بعدهم خلف في بيان ذم تارك الصلوة
مجلس من سورة طه ومن اعرض عن ذكري في بيان ذم المعرض عن القرآن
مجلس من سورة الانبياء وما جعلنا لبشر من قبلك في بيان ذم الموت
مجلس من سورة الحج يا ايها الناس اتقوا ربكم في بيان الساعة
مجلس من سورة المؤمنون قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون
مجلس من سورة النور سورة انزلناها وفرضناها وانزلنا فيها آيات بينات
مجلس من سورة الفرقان تبارك الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا
مجلس من سورة الشعراء طسم تلك آيات الكتاب المبين لعلك باخع
مجلس من سورة النمل طس تلك آيات القرآن وكتاب ظاهر
مجلس من سورة القصص طسم تلك آيات الكتاب المبين نتلو عليك من نبأ موسى وفرعون
مجلس من سورة العنكبوت الم احسب الناس ان يتركوا ان يقولوا آمنا وهم لا يفتنون
مجلس من سورة الروم ظهر الفساد في البر والبحر بما كسبت ايدي الناس
مجلس من سورة لقمان الم تلك آيات الكتاب الحكيم
مجلس من سورة السجدة الم تنزيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين
مجلس من سورة الاحزاب يا ايها النبي اتق الله ولا تطع الكافرين والمنافقين في بيان فضيلة الذكر والله اكبر
مجلس من سورة سبا الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الارض وله الحمد في الآخرة
مجلس من سورة الملائكة الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملائكة رسلا
مجلس من سورة الملائكة الحمد لله الذي خلق السموات والارض وجاعل الملائكة رسلا

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست مجالس السنانية من المواعظ من جلد الثاني

سورة الرعد سواء منكم من اسر القول ومن جهر به
رعد اشن يعلم انما انزل اليك من ربك الحق
رعد والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة
سورة ابراهيم الم تر كيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة
ابراهيم يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت في الحيوة الدنيا
ابراهيم الله الذي خلق السموات والارض
ابراهيم ولا تحسبن الله غافلا
سورة الحجر ولقد آتيناك سبعا من المثاني والقرآن العظيم
سورة النحل والله اخرجكم من بطون امهاتكم لا تعلمون شيئا
سورة النحل ان الله يأمر بالعدل والاحسان
نحل من عمل صالحا من ذكر او انثى فهو مؤمن
سورة الاسرى من كان يريد العاجلة عجلنا فيها
اسرى ولقد كرمنا بني آدم
اسرى يوم ندعو كل اناس بامامهم
سورة الكهف المال والبنون زينة الحيوة الدنيا
سورة مريم فخلف من بعدهم خلف
مريم ويقول الانسان اذا ما مت لسوف اخرج حيا
مريم وان منكم الا واردها
مريم يوم نحشر المتقين الى الرحمن وفدا
سورة طه ومن اعرض عن ذكري
سورة طه ما انزلنا عليك القرآن لتشقى
سورة انبياء وما ارسلنا من قبلك من رسول الا نوحي اليه
انبياء ما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام وما كانوا خالدين
انبياء ونضع الموازين القسط ليوم القيمة
انبياء ان الذين سبقت لهم منا الحسنى
سورة الحج يا ايها الناس ان كنتم في ريب من البعث
حج ومن الناس من يعبد الله على حرف
حج وجاهدوا في الله حق جهاده
سورة المؤمنون قد افلح المؤمنون
مؤمنون والذين هم عن اللغو معرضون
مؤمنون ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين
مؤمنون ان الذين هم من خشية ربهم مشفقون
مؤمنون وهو الذي انشأكم السمع والابصار والافئدة قليلا ما تشكرون
مؤمنون فاذا نفخ في الصور فلا انساب بينهم
سورة النور الله نور السموات والارض
نور في بيوت اذن الله ان ترفع ويذكر فيها اسمه
نور الم تر ان الله يسبح له ما في السموات والارض
نور لقد انزلنا آيات بينات والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم
نور رضوان يطع الله ورسوله ويتقه فاولئك هم الفائزون
نور واقيموا الصلوة وآتوا الزكوة واطيعوا الرسول لعلكم ترحمون
سورة فرقان ويوم يعض الظالم على يديه
فرقان وقال الرسول يا رب ان قومي اتخذوا هذا القرآن مهجورا
فرقان ارأيت من اتخذ الهه هواه

فرقان وعباد الرحمن الذين يمشون على الارض هونا
فرقان والذين يقولون ربنا هب لنا من ازواجنا وذرياتنا قرة اعين
فرقان والذين لا يشهدون الزور
سورة النمل من جاء بالحسنة فله خير منها
سورة القصص وما اوتيتم من شيء فمتاع الحيوة الدنيا
قصص ان قارون كان من قوم موسى
قصص تلك الدار الآخرة نجعلها للذين لا يريدون علوا في الارض
سورة العنكبوت ومن جاهد فانما يجاهد لنفسه
عنكبوت اتل ما اوحي اليك من الكتاب
عنكبوت وما هذه الحيوة الدنيا الا لهو ولعب
عنكبوت والذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا
سورة الروم ظهر الفساد في البر والبحر بما كسبت ايدي الناس
روم فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون
روم ومن آياته ان خلقكم من تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون
روم ومن آياته خلق السموات والارض واختلاف ألسنتكم وألوانكم
روم واذا مس الناس ضر دعوا ربهم منيبين اليه
روم فاقم وجهك للدين القيم
روم الله الذي خلقكم ثم رزقكم ثم يميتكم ثم يحييكم
سورة لقمان ولقد آتينا لقمان الحكمة
لقمان ولقد آتينا داود منا فضلا يا جبال اوبي معه والطير
لقمان ولقد آتينا لقمان الحكمة ان اشكر لله
لقمان الم تر ان الله سخر لكم ما في السموات وما في الارض
لقمان ولو ان ما في الارض من شجرة اقلام والبحر يمده سبعة ابحر
لقمان يا بني اقم الصلوة وامر بالمعروف وانه من عزم الامور
لقمان يا ايها الناس اتقوا ربكم واخشوا يوما لا يجزي والد عن ولده
سورة السجدة الم تنزيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين
سجدة الم تر ان الله يسجد له من في السموات والارض
سورة الاحزاب يا ايها النبي اتق الله ولا تطع الكافرين والمنافقين
احزاب ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما
احزاب انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فأبين ان يحملنها وأشفقن منها وحملها الانسان
سورة الناطر الحمد لله فاطر السموات والارض
فاطر يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله والله هو الغني الحميد
فاطر من كان يريد العزة فلله العزة جميعا
فاطر يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله والله هو الغني الحميد
فاطر يا ايها الذين آمنوا آمنوا بالله ورسوله والكتاب الذي نزل على رسوله والكتاب الذي انزل من قبل
فاطر ثم اورثنا الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا

يا زاد بوني اني عنا خورشيد

سورة الرعد مكية ومدنية وآيها اربعون وثلث آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ابن عباس رضی الله تعالی عنه بیوردی بونك معنیسی دیمك اولور که
بن اول الله‌م که عرشدن ثرایه دکین وبو ایکینك ارسنده نه وار
ایسه بیلورم وکوردوم بو خلقك کورمدکلری نسنه‌لری کل بکا ظاهردر
ودخی بیوردیکی تلك آیات الکتاب والذی انزل الیك من
ربك الحق ولکن اکثر الناس لا یؤمنون یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد
اول کتابلر که قرآندن اول اندی وقرآن دخی سکا اندورلدی ربکدن
ودخی اول دلیللر وحجتلر که اثبات وحدانیت ایچون قرآندن اول
اندورلدی ودخی اول نسنه‌لر که جبرائیل کلوب سنك اوزرکه اوقدی
ربکدن سکا وحی اولندی جمله حقدر که سزانوکله عمل ایدوب انوك
احکامنه متابعت قیلسن لاکن بو مکه اهلی انکا تصدیق قلمزلر اول
کلام حقدر انکا انکار ایدرلر بونی نصکره دونوب اول دلایلی ذکر
ایلدیکه اول خالقه تصدیق ولجب قیلور اعتقادی اولوب ادراك ایدنلره
نتکم بیوردی الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها ثم استوی
علی العرش وسخر الشمس والقمر کل یجری لاجل مسمی یدبر الامر

یفصل

یفصل الآیات لعلکم بلقاء ربکم توقنون یعنی الله تعالی اول الله‌در که
کوکلری یراندی بوجه لکله واولو لغیله شویله که کوررسن هیچ دیره‌کی
یوق لیکن انوك دیره‌کی حق تعالینك قدرتیدر که یرلری کوکلری دخی
طوتن اولدر چون کوکلری یرتدی مستوی اولدی عرش اوزره حکمیله
دخی آیله کونشی مسخر قلدی آدم اوغلنلر ایچون کونش کوندوزن روشنلك
ویررآی کیجه ایله تاکه انلر اول شغله ایله مصالحلرین کوره‌لر ویولترین اکله
یلر بو آیله کون هر بری فلکلرنده سیر ایدرلر اول اجل معلومه دکین
که اندن اوته تجاوز قلمزلر هر برینك منزلتری واردر که کونده برمنزل
اندن طوغرلر وبر منزلده طولنورلر تا منزلترینك غایتنه ارشنجه دخی
قصلمقده واوزغمقده درلر ودخی الله تعالی حکم ایدر جمیع امور عبادلره
فرشته‌لر اندوردلر رسولترینه وحیله دخی قرآن ایچنده علامتلر
بیان قیلور واحکاملری تحقیق ایدر اولکه سزانی اکلیوب اول قیامت
کونونی تصدیق ایده سزکه انده ربکزه ملاقی اولورسز ودخی بیوردیکه
وهو الذی مد الارض وجعل فیها رواسی وانهارا ومن کل الثمرات
جعل فیها زوجین اثنین یغشی اللیل النهار ان فی ذلك لآیات
لقوم یتفکرون یعنی الله تعالی بیوردکم یری کعبه‌نك التنده دوشدی
صو اوزره اما شول چالقنورکی هر طرفه چالقنوب میل ایدردی بوجه یوجه

طاغلری یرادوب اول یرلری انوکله میخلیوب محکم قلدی قرارطوتدردیکه
قوللری مصلحت بیجون که انوك اوزرنده وطن طوتوب برقچ کون عمرلری
مقداری تمام اولنجه ودخی اول طاغلرده واو والرده ایرمقلر اقتدی
کمی طتلو وکمی اجی کمی استی وکمی صوق قوللری مصالحیجون ودخی انواع یمشلر
یرتدی هر برینك بردرلو شکلی وبردورلو لذت ویردیکی برنده کی برنده
یوق کمی طتلو وکمی اکشی هم یشی وارهم قروسی بعض وقت یاشی بنور بعض
وقت قوروسی وحیوانی دخی چفت چفت یراتدی هم ارکلی وارهم دیشیسی
ودخی کیجه ایله کوندوزی یرتدی بربرینك اوزرینه غالب اولور قچان
کوندز وقتی کلدی روشنلغیله کیجه قراکوسی اوزره غالب اولور قچان
کیجه کلسه کوندز روشنلکی ضایع اولور بدرستی اشبو ذکر ایتدوکمز نسنه لر
برهانلر ودلیللر وارحق تعالینك برلکین اثبات قلمغه شول قومکه بو
صنایعه باقوب صانعك قدرتن اکلمز لردخی انك واحدلکی صفتنه
اقرار ایده لر ودخی بیوردی وَفِي الْأَرْضِ قِطَعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ
أَعْنَابٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ
بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ یعنی
حق تعالی بیوردیکه بز بونلری یراتدق انواعی اوزره بعض یرواركه انوك
طبراغی چورکدر نسنه بتمز بعض یرواركه طتلواری وبعض یرواركه طتلو

قوملو

قوملو وبعض یر یمشق لطیف حال بوکه بربرینه اولشق برینه نه اکرلرسه بتر
برنده بتمز کمی معمور کمی خراب کمی دوز کمی بایر ودخی بستانلر یرتدق که
اوزملر وانواع یمشلر بتوردك دخی اکنلرکه هر برنده دورلو دورلو
دانه لر بتوردك کمی بغدای کمی ارپه دخی بوکه بکزر ودخی خرما اغجلری
یرتدق کمی یالیلش بتمش کمی بریرده بتمش کمینك اوزده کنده بربو داغی
وار کمینك ایکی اوج اوزانوب کتمش وبو یمشلرك که بریرده بتر هر برینك
لونی وشکلی ولذتی مختلف بربرینه بکزمز واغجلرینك شکللری دخی
مختلف وبیرقلرینك وچچکلرینك شکلی وقابی مختلف حال بوددرکه برطبر
قدرن بتر وبرصوایله صواریلور واول صووارلان صویشل قرل صارو
دکل واول طبرق دخی برزنك اوزره ویمشلرینك طادی ولذتی
ورنکی مختلف اکر اول صوایله طبراغدن اولسه البته واجب اولوردیکه
برباغچه ایچنده بتن یمشلرك طادی ورنکی براولیدی پس معلومدرکه
اول بتندن نه صویك خبری وارنه طبراغك امدی بوکمال اول لطیف
خبیر صنعی درکه قدرتیله بو اختلاف اوزره وجوده کتوردی تاکه عاقل
اولنلر اندن اکلیه اول صانع واحددرقادردرنه دیلرسه اشلر هیچ
هیچ براشده انوك عجزی یوقدر ودخی بیوردیکه وَإِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ
أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ

وَاُولٰئِكَ الْاَغْلَالُ فِي اَعْنَاقِهِمْ وَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
يعني يا محمد سن اول مكه اهلينك سني تكذيب قلدقلرين والله تعالى كافر
اولدقلرين عجبلرسن دخي عجيب انلرك بو قولترندركه ديرلر اشبو بز
طيراق اولوب چورودكدنصكره يعني كيرويكي مخلوقمي اولورز بونه اولحق
نسنه در ديو بعثه انكار ايدرلر بونلر اولوردركه الله تعالينك وحدانيته انكار
ايدرلر اول كفرلري جزاسي كركدركه انلرك صاغ الترى بونلرينه دمورلنه اود
عذابي اچنده كه انلر ابدي اصحاب نار دندر انده دائم اولسلر كركدر ودخي بيوردي كه
يَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلَاتُ وَاِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرَةٍ لِلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ابن عباس رض
روايت قيلوركه كافرلر كلوب استهزا ايله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم سؤال
ايدلركه بزه عذاب نه وقت كلور حق تعالى بو آيتي ارسال ايدوب بيوردي يا محمد بو اهل
مكه تعجيل ايدب سندن صوردلر اول عذابي طلب ايدرلر عافيتدن وسلامتدن
اول ديدلركه اول عذاب بونلره تعجيل اولنه اول عافيتلري الدن فوت اوله بونلر عذابه
انكار ايدرلر حال بودركه بو قريشدن اوكدين نجه لره بزم عقوبتلريمز ايرشوب
انتقاملريمز نجه قومي هلاك ايتمشدر بدرستي سنك ربك يا محمد مغفرت صاحبيدر
برلغرشونلريكه كفرلرندن وشركلرندن توبه قيلمه لرودخي تحقيق سنك ربكك عقا
بلري وعذابلري قتيدر شولره كه شرك وكفر اوزره اولدلر توبه قيلمدلر ودخي بيوردي

وَيَقُولُ

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرٌ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ يعني بو كافرلر ورلركه نجون بو محمد اوزره برعلامت نشر اولمز اندرلدكه
اول انك نبوتنه وزسالتنه دليل اولديغي حق تعالى بوردي يا محمد بدرستي سن بر
قورقدوجيسن وبو امته برخبر ايرشدورجيسين ايرشدركه هر قومك برعوت
قيلجيسي وارضلالتدن هدايت بولنه دعوت قيلور اما هدايت ويرن بيزز كه
ديلرسه وزويرورز قجانكه اول هدايته اهل اوله ودخي بيوردي كه اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا تَغِيضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ يعني حق تعالى عالمدر بيلورار ميدر
قزميدر ودخي اول رحم ايچنده بتن ولدك خلقي تاميدرنا قصلدر السز مي كوزسن
مي اياقسز مي اولسر ودخي ارحاملر مدتندن ارتق اكسك اولدوغن بيلور كه
قنغي ولد تمام طغوزايده طوغر وقنغي سي اكسكده ارتقده طوغر بوكلي انك قتده
تقديراولنمشدركه زياده ونقصان اولمز بلكل كه الله تعالى بو قولترك سرلرين
بيلور واشكاره لرين بيلور اولمشي اولجغي بيلور اول الله عاليدر وبوجه در
ومنزهدر اندنكه انك اهلي وولدي اوله ياخود شريكي ونظيري اوله اول منزهدر
بوكلمسندن ودخي بيوردي كه سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ اَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ
هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ
خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا

بِأَنفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ مِن دُونِهِ مِن وَالٍ يعنى
الله تعالى بيورشول كمسه كم علن كزلو قيلمه وشولكم آشكاره قيلمه وشولكم كيجه قرا
قراكوسنده اشليه وشول كم كوندز روشلكنده اشليه كرك طاعت كرك معصيت
جملسى اكا برابردر اكا خفى دكلدر و دخى انك صقلجيلرى وار دراوكنده و
اردنده انى الله امريله صقلرلر اولتقديراولنان نسنه ارشنجه قجانكه اول
تقديراولنان اكا ايريشه اول صقلجيلر ارادن چقوب انى اولتقديرايله قورلر
ودخى حق تعالى بر قومه ويردوكى نعمتى الوب كروبحنته دوندرمز تاكه اولقوم
كندونفسلرندن شكرى حالى قيوب كفره دوندرمينجه و دخى حق تعالى بيوردى
هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ وَيُسَبِّحُ الرَّ
عْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن
يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ يعنى حق تعالى عظمتندن
خبرويرب بيوردىكه اول الله دراولكم سزه كوك بوزنده بلدرملرى كو
ستررىوله وسفرده يورينلرى وكونلرينه جك مصلحتلرى اولنلرى وقورقمقلق
يونندنكه يغمورلرانده ضرر ايدر واولرنده مقيم اولنلرى ويغمورايله بته جك حا
جتلرى اولنلرى اومدرمق يونندنكه حق تعالى انده يغمقدن فايده ويرر زيرا يغمور
بعضيلره ضرر وبعضيلره رحمت اولور كلى خلقه ضرر اولمز وكلينه رحمت ومنفعت اولمز
و دخى اولله الله دركه بوهواده آغير بولنلرى يغمور يوكيله سوروب بر ولايته

ايرشدورن

ايرشدورن دركه دستور اولمايجه برقطره يره دوشمز و دخى اول ملك رعد
حق تعالىيه تسبيح ايدر واكا حمد ايدر كه هيچ بر ساعت اندن سست اولمز و دخى فرشتلر
اكا تسبيح وحمد ايدرلر اندن قورقمجى اولدقلرندن و دخى اولله الله دركه كوكدن دوشنن
اودينغدرر وبو براد لمشدن كمه دلرسه اكا ايريشور كويندر دركه انى الله تعالينك
وحدانيته تنده مجادله قيلورلر زيرا حق تعالينك عقابى قيدر قوتى محكمدر كمى
دوترسه خلاص بولمز و دخى بوردىكه لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ
بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ يعنى بوكلمه اخلاص كه لا اله الا الله
دير بو اول الله دركه قولترى كندويه دعوت قيلورتاكه بو قولترانوك دعوتنه
اجابت قيلوب خلاص بولرلر شولنلر كه الله تعالى قيوب بتلرى صنملرى كندولره معبود
طوتنه لر حال بودركه اول بتلرك طبنلره هيچ برنسنه ده منفعتى يوق انلر شول
غايت صوصنش آدم كبيدركه صودن يكا الين اوزتمشدر دليله اول صويه جاغرر كه
اغزمه كل ديو اول انك اغزينه كلجك دكل واول صو سزلق اندن دفع اولنجق دكل بو بر
مثلدر كه عرب اچنده سويلرلر شول كشى حقنده كه الينه كيرمجك نسنه طلب ايدر حق
تعالى دخى انلرك عادتى اوزره كافرلر حالنه كوره مثال قلدى انلر دخى اول صنملرينه عبادت
ايدب خلاص طلب ايدرلر بودخى انجلينده و دخى بوردىكه وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ يعنى حق تعالى حضرتنه سجد

قیلوب عبادت ایدر جمله کوکلر و یرلر خلقی کیسی اطاعتله کیسی دیلر دلمز اما انکر که
مؤمنلردر اطاعت ایدب کندو رضالریله حق تعالیه سجده قیلوب عبادت ایدرلر اما
انکر که کافرلردر دله مز سجده قیلورلر و اهل اخلاص اولنلر حق تعالیه طوعًا رضایله
سجده قیلورلر و انکر که نفاق اهلیدر کرهله سجده قیلورلر اما بو معنی که دمشلردر بو
قول ضعیفدر شول جهتدن که حق تعالی سجده قلمغی عموم اوزره خبر ویرب بیوردیکه
یرده کوکده هر کسه کم وارد رانکا سجده ایدرلر پس بو دلالت ایدر کم یرده کوکده هیچ
یوقدر انکا سجده قلمز مخلوق اولیه حال بوکه بزکو روز بونجه کافرلریکه حق تعالیه
سجده قلمزلر کمی یوته وکمی کونه سجده قیلورلر پس اکر اول کافرلره سؤال اتسلر
بویرلری کوکلری کیم یرتدی و بو جمله یرادلنه مالک کیدر که کلی انکا مسخر و مطیعدر
کسه انکا غالب اولوب کندویه مسخر ایده مز جمله مخلوق انوك مقهوریدر ضروری
انر جواب ویرب دیرلر که الله تعالیدر پس بو وجهله جمله انکا خاضعدر و انریك
کولکه لری دخی حق تعالیه سجده ایدرلر که کلکه نوك سجودی دوراتمکدر دوراتی
شمسله کون قنغی یکانکه توجه قیلمه کولکه انك مقابله سنده دوراید بر یوزنده سا
جدلر کبی و دخی بیوردیکه قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ قُلِ اللّٰهُ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ
مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَ
عْمٰى وَالْبَصِيْرُ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ اَمْ جَعَلُوْا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوْا
كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

یعنی

یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو مکه اهلنه ایت کم بو یرلرك کوکلرك خالقی کمدر اکر سکا
کوزل جواب ویررلر سه خوش والا ویرمیه سی اولور لر سه سن ایتکل که برك کوکك
خالقی اول براولن الله در و دخی ایتکم سز اول الله یی قویب نه معبوده طپرسز اندن
غیریه عبادت ایدرسز شول کسه لرکه انلر کندو نفسلرینه مالك دکللردرکه برفایده لو
نسنه کندولره حاصل قیلمز و یرامز نسنه لری کندولردن منع ایده لر بونی دیوب
قومدی دخی انلرك حالنه کوره مثال قوروب بیوردیکه ایت یا محمد که کوزسز اولوب
کورمیسلر ایله کورور اولنلر برابر میدر پس انلره برابر دکلدر امدی مؤمنله کافر
دخی برابر دکلدر و دخی اول جاهللرکم آخرت امرنی فکر ایتیوب الله دن یکا
رغبت ایتمه لر برابر دکلدر اول عالملرله که دائم فکری و سعی آخرت اوله توجهی
حق تعالیدن یکا اوله و دخی ایتکم روشنلکله ظلمات برابر دکلدر پس انجلین که
کفرله ایمان دخی برابر دکلدر یعنی کافرلر اول پوتلرینی حق تعالیه شریك قیلورلر اول
پوتلرینی نه وجهله شریك ایدرلر که انلر دخی الله تعالی یرتدوغی کبی نسنه می یراتدلر که
حق تعالی یرتدوغیله انلرك یرتدوغی اراسنده شبهه واقع اولدی بلدلر اندن اوترو
می شریك قیلدلر چون حق تعالی اول پوتلر ایچون بو مثلی قوردی انر جواب بولمیوب
سکوت ایتدلر پس حق تعالی بیوردیکم ایت یا محمد جمله مخلوقك خالقی الله تعالیدرکه
اول بردر انوك شریکی نظیری یوقدر قهاردر جمیعی عناد ایدب انکا انکار قیلنلری
قهرله دنیاده هلاك ایدب آخرتده ابدی عذابه مبتلا قیلورلر بوندن صکره حق تعالی

حقله باطل اراسنده مثال قلدی زیرا عربك عادتی بودرکه قجان برکلامی روشن قیلوب
اکثمق دلسه اکابر مثل قوراریسی حق تعالی دخی انلرك عادتی اوزره حقله باطلی بیان
ایچون مثل قوروب بیوردیکه اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا
فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا یعنی حق تعالی کوکدن یره صواندردی هر دره دن مقداری
قدر صوا قتدی یعنی اولو وبیوك اولن دره دن سل دخی اولو اقدی وکوچك دار
اولن دره دن صغدوغی قدر اقتردی پس اول سل اقمقله اوزرینه کوپکلر جمع اولوب
کتورلدی دره لرینك ایکی طرفنه بیغلدی مقصود بودن مثلدرکه حق تعالی قرآنی نعمتوره
بکزتدیکه کوکدن ایندردی وکوکلتری اول دره لره بکزتدیکه نفس هوالری سیله
بکزتدی کوکلتر ایچنده بربری اردنجه طورمیوب واقع اولورشول سل چاغلدوسی
کبی که دره لرده اقر اوزرنده کی کپوکی باطله بکزتمشدر پس هر کوکلك هواسی و
تمناسی نقدر ایسه انوك باطل افعالی واقوالی اولقدردر زیرا کوپکلك چوقلوغی
مقداری اولورنتکم اول سل بولدوغی خارحاشاکی جمع ایدرنتکم اول کپوکلك وزنی
مقداری یوق بوخلقك قتنده امدی حق تعالی قتنده دخی اول باطلك مقداری یوق
باطل دین طوتوب باطله طپنلره ثواب اولمزنتکم اول کپوکه کمسه اعتبار ایدوب بها
ویرمز بوندنصکره التونله کمشی مثل قوروب بیوردی وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ
ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا
الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ

اللَّهُ

اللَّهُ الْأَمْثَالَ یعنی حق تعالی سزه التون وکمش یرتدیکی انلك اوزرینه اودیاپ سز دوره
سزکه اندن زینت دوزب کیه سز انوك دخی سزوب اچندن چرکی چرخالصی قالور
وباخود اویکزده متاع دوزمك ایچون باقری وتوجی اوده قیوب سز دوردرسز
انلرك دخی چرکلری وخبثلری چیقوب خالصی قالمیجه هیچ برمتاع دوزلمزکه اندن
برمنفعت اولمز واول کوپك ازیلور محو اولوب کیدرکی اغجلر کوکنه باپشور وکمی
دره کنارلرنده ضایع اولوب اول صوصافی قلوب خلق اونکله منفعت طوترلر امدی اول
صافی صویله نجه منفعت طوتیلور ایسه ایمان ویقینله دخی ایمان اهلی دنیاده وآخرتده اویله
منفعت طوترلر نتکم کپوك محو اولوب کیدر فائده طوتلمز اول باطل دخی محو اولورکه اهل
باطل نه دنیاده ونه آخرتده ثواب بولیجی دکللردر پس حق تعالی حقیله باطله اشبو نجلین
مثالله قوروب حق ایله باطلی بیان قیلور وطریق حقی ظاهر قیلور حجت ودلیل اقامت
انکله امدی بو مثالتری وحجتلری کملر ایچوندر بیان قیلوبانی ذکر ایدوب بیوردی
لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ یعنی شونلرکم بو مثالتری برله کلامزدن اشیدوب فرمان ایتدلر حقی
باطلدن فرق ایتدلر حقه رغبت وباطلی ترك ایدوب خالقلرینه دنیاده مطیع اولدلر
انلره عوض آخرتده جنت وباقی نعمتلر وار اما انلرکم بو مثالتری فهم ایتمکه اعتبار ایتمدلر
حقدن اعراض ایدوب باطلی طوتدیلر خالقلرینه مطیع اولمدیلر یارن قیامت کونده اکر

جميع دنيا طلوسى الدونلرى اولسه وبر اولمقدر دخى زياده اولسه جملهسى ويرسه كه انوكله كندو
نفسنى عذابدن خلاص قيلمه اول انلردن قبول اولنجق دكلدر ونفسنى عذابدن خلاص ايده
جك دكل بلكه انده قتى عقابلر وحسابلر واركه هيچ حساب اولنمزق براشى قالميه وبر كناهى
برلغنيه ودونوب واره حق برلرى جهنم اولدكه نه ياوز قرار ايده جك بر دركه انده
كيرن ابدا راحتلق بولمجق دكلدر وبوندنصكره بومثالى دخى تورو بيوردى اَفَمَنْ يَعْلَمُ
اَنَّمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الْاَلْبَابِ يعنى حق
تعالى بيوردىكه يا محمد شول كمسه كه ربكدن سكا اندوريلن كلامى حق بيلمه واول مثالدى
اشيدوب فهم ايده وحفدن يكا رغبت قيلمه اول شول كمسه لركبى مى اولوركم كوكلى كوزى
كوراولوب حقى كورمدى وقرانى حق بلمدى بوندبرابر دكل بس تحقيق بوقرانله او
كوتلنمز الا انلركم عقل صاحبلريدر ودخى بيوردىكه اَلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ وَلَا
يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا اَمَرَ اللّٰهُ بِهِ اَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ اُولٰئِكَ
لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ يعنى حق تعالى قران عظيم ايله اوكوتلان عقل اهلى كلردرانلرى وصف
ايدوب بيوردىكه انلر شول كمسلردركه حق تعالى ايله كندولرى اراسنده اولان عهده وفا
ايدوب برينه كتورلر ودخى اول ميثاق كونده اولنان عهدكه الله تعالينك ربوبيتنه
وكندولرينك قولتوغنه اثبات ايدوب انوك عهدن طوتغله اظهار قلدى ودخى انلر

دركه حق تعالى ايريشوك ديو امر ايتدوكى يره اولشديلر صله رحم ايتدلر قوم قبيله دن
كسلمديلر واهل علم واهل صلاح صحبتنه ودنيالرينه وآخرتلرينه خير اولنجق برلره
واصل اولديلر شرلردن منقطع اولوب جميع انبيايه ايمان كتورمدلر ودخى حق تعالى
دن قورقدلر زهى ايتدوكى تسنه لرايراق اولدلر وقيامت كوننده قتى عذابدن
قورقب مالى جوق جمع اتدلر والله تعالينك رضاى شريفى اولدوغى يره انفاق
ايتدلر حق تعالى فرض قلدوغى طاعتلرى برينه كتورمكه صبر ايتدلر ومعصيتلردن
تحفه جهد ايدوب حقدن ايريشن بلالره صبر ايتدلر جزع قلمدلر حق تعالينك
رضاى شريفن طلب ايدوب دخى وقتيله نمازلرين قيلوب اركانلرين وشرطلرين برينه
كتوردلر وانلره رزق ايدوب ويردوكمز مالدن كزلو واشكاره زكوتلرين
ويردلر ودخى انلره يرمز كلام دينلره انى اوسوزايله منع ايتدلر ودلريله
برينك حقنه يرامز سوز سويلمكه ترك ايتدلر انوك حقنه كوزل كلام سويلدلر
اشبو ذكر اولنان عاقللرك صفتلريدر كه حق تعالى دعوتنه اجابت ايدب
انكا مطيع اولدلر بس بونلرك دنوب عاقبت وارجق برلرى كوزل مقامدر
دخى اول كوركلو مقامى دخى ذكر ايدوب بيوردى جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ
يعنى اول صفتلرين ذكر ايتدوكمز اولولاركه مهاجر وانصاردر ودخى

انلرکم حالترین انلره بکزتدلر تا قیامته دکین انلرك اتالرندن واولادلرندن
وعورتلرندن وباخود انلردن غیری حلقدن برکمسه کم ایمانه کلوب الله تعالیه
مطیع اولدلر علی اخلاص ایله صلاح قلدلر بونلر کلیسی اول مقیم فناسز جنتلره
کیردلر تحتلری اوزرنده ابدی سعادته اولنه لر شول کرامتی حاصل قیلورلرکه
فرشتهلر هر قپودن کیروب انلره حق تعالیدن هدیه لرکتوروب سلام قیلورلر
درلرکه سلام اولسون سیزه که سلامت اوینه کیردیکز سلام قومشو لغنه
کلدوکز انوکچونکم الله تعالینك امرین برینه کتورمکه صبر ایتدوکز ونفس هوالرین
منع ایتدوکز کشینك عاقبتی جنت اولمق نه کوزل نسنه درچون حق تعالی
مطیعلرین حالترین ومقاملرین بیان قیلوب مخالفت قلنلرك دخی حالترین
بیان ایدوب بیوردی وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ
وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ یعنی شولرکم الله تعالینك عهدلرین
صیدلر وخلق ایله عهدلرین دخی صقلمدیلر وحق تعالینك قولتوغنه بیون
ویرمیوب جبار صفت اولدلر اول میثاق کوسنده محکم تاکید ایله حق تعالینك
وحدانیتنه اقرار اغشیکن کرو انکار قلدلر حق تعالینك اوله شولر دیو
بیوردوغی یرلردن کسلدلر قوم قبیله لرینه اولسمدلر وجمیع پیغمبرلره اسنا قلمدلر
لرویریوزنده فساده سعی ایتدلر الله تعالیدن غیریه عبادت قلدلر وبرلرین

ازدورب حقدن غیریه عبادت ایتدرمکه سعی ایتدلر انلر اولردرکه حق تعالی
اولره دنیاده لعنت قیلوب عذابله مبتلا قلدی انلرك آخرواده حق یرلری
نه یاوز مقامدرکه جهنمدرر ودخی بیوردیکه اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ
یعنی الله تعالیدر بعض قولترینه رزقی بول قیلر وبعضیسنه طار وقتی قیلور
اختیارانوکذرکه بایلر غنا وفقیر فقر اختیار قیلر زیرلکه حکمتی مطلقدرر
هر برینك صلاحی نیله ایدوکن بیلورلر انکا کوره علاج ایدرکه دنیا فساده وارمیه
اما انلرکم عهدلرین صیوب انکار بولنده قدم بصدلر انلر بوحیات دنیایی
آخرت حیاتی اوزره اختیار قلدلر حال بودرکه بودنیا حیاتی دکلدر آخرت
قتنده الا شول سرچه دن دوزلمش قب قجق کبیدر صندقدن نصکره بتون
اولق ممکن دکلدرر ودخی بیوردیکه وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ یعنی
بوکافرلردرلرکه نیچون بو محمدك اوزرینه برعلامت اندریلیه اول ربندنکه
اول انك رسولنه دلالت قیله پس حق تعالی بیوردرکه یا محمد ایت بدرستی الله
تعالی دیلرسه ضلالته براغور شول قولترنکه انلر هدایته رغبت قیله لر ودخی
کندو دینینه ارشاد قیلور شول قولترکه شرکدن اعراض ایدوب حقدن یکان رغبت
قیله لر پس هرکیمکه مطلوبی نه ایسه ونیه طالب ایسه انکا ویریله ودخی بیوردیکی

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ يعنى حق تعالى
هدايت ويروب ثواب اوزره طوترشونلريكه ايمان كتوردلر دخى كوكللرى
الله تعالى ذكريله ساكن اولوب دولنب هيچ انوك واحد لغينه كوكللرنده
شك شبهه واقع اولمزدى بركسه الهى ذكر ايدوب آنى اجسه اكا كوكللرى
انانرشبه لرى مرتفع اولور ودخى خبردار اولكه الله تعالى ذكريله ساكن اولان
شول كسنه كوكللريدركه انلر ايمان كتوردلر الله تعالى بنك بركنه ومحمدك
رسالتنه وقرآنه كه حق كلامدر اكا تصديق قلديلر اندن دخى عملدين صالح قلديلر
جنت انلركدر دخى اول طوبى اغجى اول جنت ايچنده كه هيچ بركوشك اولميه كه انك
بداغندن اكا كرمش اوله وانك ازدكى التندندر هر بيراغنك بيوكلوكى دنيا
مشرقندن مغربه دكين بوررودخى بوردكى كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ
بِالرَّحْمَٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ يعنى
يا محمد سنى بو رسول كوندردك بو امت ايچنده كه سندن ايلروكچن
امتلره رسولتر كوندردك تاكه سن اوقوب انلرك اوزرينه خبر ويره سن
شول نسنه كه قرآندن سكا وحى ايدب اندردك كه اول رحمانه انكار ايدوب
تكذيب ايدرلر يعنى عبد الله ابن اميه اصحابيله دركه بز مسلمدن غيرى

رحمان

رحمان بلمزز الرحمان انى بيلور وحق تعالى بوردكه ايت يا محمد كه اول رحمان
بنم ربمدر واندن غيرى معبود يوقدر الا اولدر اعتماد قيلوب جمله ايشم اكا
تفويض قلدمكه دونمكلكم اندن يكادر ودخى بوردكه وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ
بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا بو اينك
سبب نزولى بو ايدركم عبد الله بن اميه واندن غيرى مكه كافرلردن رسول
صلى الله تعالى عليه وسلمه ديدركه اكر كرچك رسول ايسك اشبو مكه طاغلرندن
برينى يرندن قوپرسه لر سنون كوره لم ياخود ايراق سفر يرى يقين ايدوب يرنكم
سليمان ايلدى دوزكار ايلر ويا خود موتانى سويلت ايشده لم نكم عيسى دعا ايله
سويلندى پس اول وقت حق تعالى بو آيتى كريمه ارسال ايدوب بوردكه اكر بو
قرآنله طاغلرى مكانندن قوپروب يورتمك استه سلر ياخود بونكله برايلق يولى
صباح وبريلتى يول اكنزو وقتنه سفرى قطع اتمك ديلسلر يا اول قرآن ايله
اولو سولتمك استسه لر بوكلسى برينه كله چون بونسنلرى محمده اينن قرآندن
ايلر واينن قرآن ايله اشلدك محمده اينن قرآنله دخى بكرك اشلرز اما اكر اول
ديدكلرينى دخى براشليه سى اولور سوز بولر هنوز ايمانه كلمزلر بلكه جمله اشلرى
الله راجعدر حكم انوكدر هر كيم هدايت اهلى اوله اكا هدايت ويرر اولكه اهلى دكلدر
اكا ويرمز ودخى بوردكه أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ
جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا

مِنْ دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ يعنى حق تعالى
بيوردوكه اول ايمان كتورن مؤمنلر دخى اميدلرن كسمديلر مى شول كمسه لرك
كلمك لكندن كه حق تعالى خبر ويردى كه انلر ايمانه كلجك دكللر اكر حق تعالى دلسيدى
بو خلقك جمله سنه هدايت ويردى چون اولر هدايت اهلى اولمديلر انكچون
حق تعالى اولره هدايت ويرمدى پس بو مكه كافرلرينه دائم ذايل اولمدن
برشدت بر بلا ايرشور قتل سببيله مؤمنلر لشكرندن اول كفرلرى شرندن
يا خود سن يا محمد اصحابك جماعتيله انلرك دارلرى قوينه نزول ايدرسك
تا اكا دكين كه حق تعالينك وعده سى يرينه كلمه مكه فتح اولمايجون تحقيق
حق تعالينك وعده سى حقدر كه رسولنه قلدى كه جمله اكا فتح ايده انك وعده سنه
خلاف يوقدر بو آيت شريف اول وقت نازل اولدى رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم لشكريله سير ايدوب عرفاته كلدى اندن مكه ايكيوز اتلو كوندردى
تا كه مكه نك يقينه ايرشمشلردى و دخى حق تعالى بيوردكه وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ
بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ
يعنى يا محمد بدرستى سندن ايلرو كلان رسولرى دخى استهزا قلديلر سنكم
سنك قومك سكا استهزا قلديلر اما انلرك اول استهزا لرندن نصكره بن
عقوبتى انلره تعجيل قلميوب برزمان مهلت ويردك اندنصكره اول تكذيبلرندن
اوترو انلرى عذابه طوتب هلاك ايلدك كورمدكمى سن يا محمد كم انلره بزم

عقو

عقوبتمز نته اولديكه اكرچه رسول الله انلره عقوبت اولدوغن كورمشدى
لكن عون اولدوغن حقيقت اوزره بيلوردى حق تعالى بلدورد وكيله
اول كامشاهده كبى ايدى و دخى بيوردكه أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ
بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي
الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا
عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ يعنى حق تعالى بيوردر
شول كمسه كه خالق الخلق اوله جميعى برادلمشك رزقى اوزرينه قايم اوله انلره
بلالرى دفع ايتمكه قدرتى يته برابر ميدر انو كلمه كه برزره اوزره قايم و
قادر اوليه بويله ايكن دخى اول كافرلر انى الله شريك قيلورلر بيلك كه اول
رزقى ويرمكه قادر اولان معبوده عبادت قلمق كبى اولمز پس حق تعالى بيوردر
ايت يا محمد اول كافرلره ديك كه برآديله خبر ويرك بر حق تعالى يه فلدقدر كز
دليلرى وحجتلرى ندر يا خود منفعتى ندر قدرتلرى نيه يتر بونلر
دخى بيلوركه بر تحقيق حجتلرى يوق بلكه اولمز نسنه در خبر ويردلر حق
تعالى بيوردر بر ظاهر باطل نسنه در منفعتسز اولدوغن انلر دخى بيلورلر
ليكن شول مكه كافرلرى نه اول كفرلرى حوش كوسترلدى اعراض
شيطانلر دين اسلامدن منع اولندى شونلر يكه حق تعالى محذول و مطرود

قلدی دین اسلامدن انلره توفیق ویرمیه اکا دخی برکسه هادی اولمز
وانلری طریق ثوابه یوردمز پس انلره دنیاده دخی قتی عذابلر وار آخرت
عذابی خود بولردن قتیر قدر انده یونلره برصغنجق نسنه یوق بونلری الله
تعالی عذابندن صقلیه بوندن نصکره حق تعالی جنت صفتن بیان بیوررر

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ
وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ يعنی اول متقیلره
وعده اولنان جنتنك صفتی بودرکه انوك کوشکلری واغجارینك بشلری
وکرو قلان نعمتلری کلی دائمدر منقطع اولمز واکسلمز وکولکه لری
دائمدر انده کونش یوق که کولکه سی زائل اوله پس اول جنت عوضندر شول
کمسه لره که شرکدن ومعاصیدن صاقندیلر وکافرلرك دونب وارجق یری
اول اوذ عذابیدر جهنم ایچنده ودخی بیوردیکه وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ یعنی
حق تعالی بیوردشول کمسه لره که بز توریت اندردك انلرکه ایمان کتوردلر
واولرحوش کوروب وحسن ذکر اولدوغنه وسکا کتاب اندوکنه فرح
ایدرلر اما اول مکه اهل رحمان ذکر اولدوغنه دیرلرکه بز رحمان صاحب
یامه مسلمه کذابی بیلورز واهل کتابدن دخی برطایفه انکار قلدیلر

شول نسنیه که انوکله کندو شیر بعضلری نسخ اولدی حکمی بوزلدی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد ایت که بدرستی بن بیورلدمکه توحید اوزره قائم اولم واکا
شرك کتورمیم وانك بیوروغن طوتم اکا مطیع اولم وبو خلقی دخی انی برلکه
وانك عبادتنه دعوت قیلم وبلدرمکه عاقبت وارجق اخرتده انوك حضرتیدر
تاکه اکا برغبت قیلوب ایمانه کلمه لر اندن قورقه لر ودخی بیوردیکه وَكَذَلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد اول اهل
کتابه توریت اندوردوکمز لین سکا دخی جبرائیل قرآنیله اندردك تاکه وارلوب
قرآنی ستك اوزریکه اوقیه که برانی کلی کتاب اوزره حاکم قلدق دخی محکم قلدقکه
کمسنه انی تغییر وتبدیل قیلیه دخی عرب لغتی اوزره اندردك که انلره فهم ایتك
اسان اوله اکرسن یا محمد اول مکه قومنك دعوتنه اجابت ایدرسك سنی اولمش
اتالری دده لری دینلرینه دعوت قیلودلر وکندولر قبله سنه عبادت قلمغه
یلتلرکه بیت المقدسدر بوندن نصکره که سکا بلدورلدی که دین حق اسلامدر
وقبله کعبه درسکا برولی وبردوست یوق که الله تعالی عذابندن سنی صقلیوب
سکا منفعتی طوقه اکرچه بو خطاب پیغمبره درلیکن مراد بوندن اصحابدر تاکه
اشدوب دین اسلامه اوزره ثابت ومحکم طوره لر اول کافرلر دعوتنه اوعیه لر
ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً

وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ يَمْحُو اللَّهُ
مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ بو آیه سبب نزول بو ایدیکم یهودیلر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عیب ایدوب سرزنش قیلدیلر دیلرکه اگر
بو کتدوزعم ایدرسکی کبی پیغمبرایسه اول پیغمبرلرك انی چوق عورتلر چقتلنمکدن
منع ایدردی حق تعالی بو آیتی ارسال ایلیوب بیوردیکی تحقیق یا محمد برسندن ایلرو
چوق رسولترکه کوندردك انلره دخی عورتلر چقتلندرکه وذریتلر ویردك
ودخی حق تعالی بیوردیکه یوقدر هیچ بر رسولکه اول قومنه بر علامت ظهوره کتوره
حق تعالی دستوری اولمیجه الا مکرکه اندن دستور اولمه وبو قولترینك اجلترینك
هر برینه برکتاب واردرکه یازلمشدر وقتی معلومدرکه نه اوزرینه زیاده اولور
ونه ناقص اولور الله تعالی نبی دیلرسه انی محو ایدر ونبی دیلرسه انی ثابت
قیلور کتاب اصل کتاب انوك قتنده دورکه اول لوح محفوظدر جمیع نسنه انده یازلمشدر
بو آیت دخی سبب نزولی بو ایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حقنده کافرلر
دیدیلرکه برنسنی کورمزز یا محمد که سن برنسنه یه مالك اولمسن زیرا اولمه حق
اولدی قلم یازدی فارغ اولدی حق تعالی بو لره تهدیدا بیجون بو آیتی اندورب
بیوردیکه بر رسنی برا کر دیلرسوز امر قیلمق نبی دیلرسوز بکلرز وبو خلقك
رزقلرینی وانلره ایریشه جك معصیتلردن نبی دیلرسوز محو ایده رز ونبی
دیلرسك ثابت قیلورز ودخی بعضیلردیلرکه حق تعالی کیمك دیلرسه کوکلندن

معرفتن

معرفتن محو ایدر ایمانسز کیدر درکیمك دیلرسه ثابت قیلور ایمانلو کیدر اصل کتاب
انوك قتنده دورکه لوح المحفوظدر اولمش واولمجق یرادلمزدن اول کلی انده
یازلمشدر ودخی بیوردیکه وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اول سنی
تکذیب ایدنلره وعده قیلدوغمز عذابلردن ومعصیتلردن که دنیاده ایریشمك
درانلرك بعضینی انلره کوندروب سن حیاتده ایکن سکا کوستریرز یا خود
سنی اولدوروب اخرته کوندرورز کورمیه سن پس انلر ایمانه کلمکلرنه طمار
لغمه غل کم سنك اوزریکه واجب اولان همین اولدرکه برزم خبرینی انلره ایشتروب
سن باقی حسابلری وجزالری بزه واجبدرکه برینه کتوره وز اَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي
الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ یعنی حق تعالی بیوردیکی یا محمد کورمزلرمی بو مشرکلرکه بزبو یرلری نه سی
نقص ایده وز چوره طوفلریزن که باغلرن واکنلرن وکویلرن انلردن
آلوب محمده واصحابنه ویردك قوماللری ایلم بونلرما نورلرکه غالبلردر کورمز
لرمی که بنم مغلوب ونقص اولنورپس حق تعالی حاکمدرنته دیلرسه حکم ایدر اکر
خیر واکر شر که اول الله تعالی قتن قولترینه حساب وقتنده حساب قیلق دلسه
تیزجك حساب ایدرکه برنماز وقتی مقداری اولمیجق ودخی بیوردیکی وَقَدْ
مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ

الْكُفَّارُ

لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد يو اهلى مكه سكا قلد قلين بولردن
الروكلن رسولترينه دخى اشلديلر الله تعالى انلرك مكرلرينك جزاسن برينه
كتوردى انبيالرينه نصرت قلدى وانلرك مكرن باطل قلدى پس الله
تعالى عالمدر بيلور كه هر نفس خيردن وشردن نه كسب ايدر تيز اولمه بلكه لر
اول كافرلركه كيمك عاقبتى خيرا اولوب جنته كيرو مرو كيمك شرا اولوب
جهنم عذابنه مبتلا اولور ودخى بيوردى كه وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ
مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ يعنى
يا محمد اول كافرلر سكا درلركه رسول دكلسن يعنى اول كعب ابن اشرف
وحى ابن احطب وكبر وقلان يهوديلر ومكه اهلى سكا بو كلامى ديديلر سن
انلره ايتكم سزكله بنم ارامده الله تعالى طانق بترك سز بو سوزى سويلدوكز
ودخى انلركم اهل كتابدن ايمانه كلدلر عبد الله بن سلام كبى اصحابيله انلر دخى
بو انكار بكثره بنمله سزك اراكزده طانق بتر انلركه رسول صفتن كتابلرنده
بولمشلر بيورلر و درلركه حق رسول ايدى انلر اوتر وايمانه كلديلر

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ واكثا متابعت قلديلر وهى خمسون آيات مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الر كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ
رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ يعنى حق تعالى بيوردى كه يا محمد اشبو كتاب اول

قراندر

قراندركه جبرائيل ايله سكا كوندردك وار وب سنك اوزريكه اوقيه تاكه سن
بو خلقى انوكله دعوت قيلوب ظلماتدن چقروب نوره و روشنلكه كتوره سن
يعنى كفردن ايمانه كتوره سن حق تعالى كفره ظلمات ديو تسميه قلدى وايمانه نور
ديو تسميه قلدى پس حق تعالى رسول صلى الله تعالى عليه وسلمه انلرن اوتورو بيوردى كه
بو خلقى دعوت قيل اول مولالرى وخالقلرى امريله طريق اسلامه كه اول عزيز
وحميدك طريقيدر پس اول عزيز در غالبدر انتقام اتمكله شولر دنكه
رسوله اجابت قلديلر دخى حميد در كركلو احسانلر قيلور شولره كم انى برلدى
ورسوانه مطيع اولديلر بوندن نصكره بيوردى كه اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا
أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ يعنى اول الله در اولكم يرلرده كوكلرده يرادلش
مخلوق كلى انوك قوتيدر كمسنك اكا اشتراكى يوقدر هلاكلك ويل
عذابى ايچنده اول كافرلر ايچوندركه اكا شرك كتوروب وحدانيتنه
انكار قلدلر ودخى بو فانى دنيايى اول باقى آخرت اوزرينه اختيار قلديلر
كوكلترينى انوك محبتيله طولدوردىلر كندولردن غيرى دخى اسلامه
كرمكدن منع ايتدلر واول باطله ميل ايدلر طوغرو يولدن صابرلر بونلر
انلردركه حقدن ايراق اولوب نجاتسز ضلالتدر دوشديلر عاقبتلرى همان

جهنم عذابه مبتلا اولمقدر ودخی بیوردیکه وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ یعنی حق تعالی بیوردکه برهیچ بر رسول کوندرمدك الا اول قومك
دلیله کوندردك کروانلرك اچلرنده تاکه انلره طریق هدایتی اکدوریوره
انك سوزونی اشیدوب فهم ایده لر اول حتی انلره بلدوره اما هدایت ویرمك
ویرمك حق تعالی قتنده دورنه که دیلرسه دین اسلامدن طریق ضلالته سوره
چون انکا اهل اولمیه واما انلرکه اسلام اهلی اولدلر انلره توفیق ویروب طریق
هدایته سوردکه اول عزیزدر ملکی ایچنده وحکیمدر کیمنه هدایت ایله حکم ایدر ارادت
انکدر ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز موسی کوندردك عصایله ودخی الی آخر نوره
اولمغیله وددك اکا کم قومکی ظلماندن چیقرسنکز یله نوره ودوشنلغه کوز
یعنی ایمانه دعوت قل الله تعالینك عذابلریله انلاری قورقوت که اولردر
ایلروکی امتلره واقع اولدی تاکه انلرن حذر ایدوب ایمانه کلمکلر ونعمتلری
دخی انلره بلدور اولکه رغبت ایدوب ایمانه کلمکلرنکم خبرده کلمشدر که حق تعالی
موسی پیغمبره بیوردیکه یا موسی قولترمه سودر موسی عم دیدیکه یا رب سنی
قولترنکه نجه سودورین که دوکلی کوکلمز مفتاحی سنك الکده در حق تعالی

وحی

وحی ایدوب بیوردیکه بنم انلره قلدوغم انعامله رعی انلره الکدر انوکله سودم تحقیق
شول کمسه کم اهل عاقلدر بوکچن امتلره قلدوقلرعز ایچنده بیوردکه اولو عبرتلر
وعلامتلر واردر هرطارلغه صبر ایدیجیلره ونعمتلره شکر ایدیجیلره که فرض اولنور
طاقتلری یتدوکی قدر اداقلمغه صبر ایده ودخی الذه کی نعمتك شکرین یرینه
کتوره تاکه نعمتی دخی زیاده اوله وهم شاکرلر مرتبه سن بوله ودخی بیوردیکی
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ
بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ یعنی چون موسی عم الله تعالی امرن یرینه کتورمك ایچون
اول قومنه دیدیکم یا قوم اکوك اونمك الله تعالینك اولو نعمتلریکه سزه
عطا قلدی سزی فرعوندن وانك الندن قورتردی که سزه قتی یاو زعذابلر
ایله بلالر قیلوردی طوغن اوغلوکوزك ارکلکن قروب دیشلرن قورلوردی
وعورتلریکزی کندولره خدمتکار ایدیورلردی انوك سزکله بویله قلدقلری
سزه ربکزدن اولو بلا ایدی الله تعالی سزی اول بلالردن قورتردوخی سزه
ربکزدن اولو نعمتدر بوندن صکره انوك شکرن طلب ایتمك ایچون حق تعالی
بیوردی وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ
عَذَابِي لَشَدِيدٌ وَقَالَ مُوسَى إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ
اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ یعنی حق تعالی بونعمتلرینی که بلدردی شکر ایدرسکز عزتم

حقی بن دخی اول نعمتلری زیاده قلم و اکر حق تعالینك برلکنه انکار ایدوب اول
نعمتلرین شکرون ترك ایدرسکز تحقیق بیلوك که بنم عذابم اخرتده سزه قتی اولمشدر
امام ابو اللیث ایدر روایتدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن هر کیمه کم التی نسنه
ازق اولندی اول التی نسنه دن محروم اولنمز اول هر کیم که طاعت اوزره اولوب
معصیتدن ایراق اولغه صبر قلمق ویرلدی اول توبه دن محروم اولمز و دخی هر کیم که
استغفار ورلدی اول مغفرتدن محروم اولمز و هر کیمه که الله تعالی بولنه انفاق
ویرلدی انوك یرینه کر و خلف اولنمقدن محروم اولمز بو کلی اولوقده درکه نیتی
اخلاص اوله و دخی موسی عم قومنه دیکه یا قوم اکر سز کلی کفر ویریورسزده دخی
کیم وار ایسه کلی سی الله تعالینك نعمتنه کافر اولوب انوك برلکنه انکار ایده سی
اولور سکز حق تعالی سزك ایمانکزدن و طاعتکزدن دخی مستغنیدر احتیاجی
یوق کانه منفعت اولور نه ضرر و دخی اول حمیددر که انکا عبادت قبلنه مغفرت
و رحمت قیلور و دخی بیوردیکه اَلَمْ یَأْتِکُمْ نَبَأُ الَّذِینَ مِنْ قَبْلِکُمْ قَوْمِ نُوحٍ
وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِینَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا یَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَیِّنَاتِ فَرَدُّوا أَیْدِیَهُمْ فِی أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا کَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ
بِهِ وَإِنَّا لَفِی شَکٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَیْهِ مُرِیبٍ یعنی حق تعالی بیوردیکه سزه قرآن
ایچنده خبر ویرلدی اول سزدن ایلرو کیلرك خبرلرندنکه الله تعالی اولره
نتسی عذاب قلدی اول تکذیبلرندن اوتری نوح قومی نته غرق اولدی عاد قومی

یلله

یلله نته هلاك ایلدی ثمود قومن صیحه ایله نته هلاك قلدی بو کلام تهدید و تخویفدرکه
بونلر انلرك حالتلرندن کندو حالنه عبرت الدلر و دخی خبر ویردیکه انلر دنصکره
دخی حق تعالی نجه لره عذاب ایلمشدر انلرك ساغنشلرینی کسه بلمز الا الله بیلور و انلرك
و انلرك هر برینه رسولتری کلدی توحیده امر ایدوب شرکدن نهی ایلدی و انلرانی
رد ایدوب قبول ایتمدیلر التریی اغزلرینه قویوب اول رسولترینه دیدلرکم سکوت
ایدك بو کلامکزدن سزکذابلرسز بزم اوزرمزه عذاب نازل اولمز و دخی دیدلرکه
برسزك شول دعوت قلدوغکز نسنه یه اجابت ایدوب تصدیق ایدرز دکلوز تحقیق
شول نسنه که بزی بلترسز که موحد اولاوز انکا بزم کوکلمز مطمئن اولمز شکمز
وار درسزه اینانمازز و دخی حق تعالی بیوردیکه قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِی اللَّهِ شَکٌّ
فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ یَدْعُوکُمْ لِیَغْفِرَ لَکُمْ مِنْ ذُنُوبِکُمْ وَیُؤَخِّرَکُمْ
إِلَی أَجَلٍ مُسَمًّی قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِیدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا کَانَ یَعْبُدُ
آبَاؤُنَا فَأْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِینٍ یعنی اول رسولتر انلره دیدیلرکم سز الله تعالیه
می شك ایدرسزکه انوك وحدانیتنك علاماتلری ظاهردرکه کوکلرك یرلرك
خالقیدر و یرله کوك اراسنده طلو عجایب مصنوعاتکه وارد رکلی برهان و دلیلدر
انوك وحدانیتنه امدی سزی اول دعوت قیلورکه انوك وحدانیتنه اقرار
ایده سز اولدخی سزك کناهلریکزی عفو ایدوب برلغیه و عمریکزی تاخیر ایده
اول مقدر اولنمش وقته دکین و دنیاده سزه عذاب کوندرب هلاك ایتمه اول

قومیلری دخی

رسولترینه جواب ویرب دیدلرکه سز دخی بزسز الا بر جنس بر آدم اوغلانی هیچ برنسنه
ایله سزك یرزدن فضلکز زیاده یوق مقصودکز اولدرکه بزی شول آتالرمزدن
دده لرمزدن طپه کلدکلری معبوده طپمقدن منع ایده سز بزسزه انا غرز اکر قوتکز
کرجکسکز بزه بر ظاهر حجت کوسترکه کوره لم بنه حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه
قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
یعنی اول رسولترانلرك سوزلرینه جواب ویرب دیدلرکه کرجکسز بزدخی سزجنس
بر آدم اوغلانیوز لیکن الله تعالی قولترنه کمی دیلرسه فضلیله اختیار ایدوب
انکا نبوت ورسالت عطا قیلور قولترینه دعوت کوندرور اما شویلکه سز بزدن
ظاهر حجت استرسز بزه اول دواد کلدرکه بر علامت وبر نشان ظاهر قیله وز
الا الله تعالینك دستوریله زیرا کلی امور انوك قدرتی یدنده در مومنلره
واجب بودرکه اشلرنی حق تعالیه تفویض ایدوب اعتماد لرنی انکا قیله لر دوکلی
اشلره کافی اولدر ودخی حق تعالی بیوردیکه وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ
هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ
یعنی اول رسولترده بدلر نولدی بزه کم الله تعالیه اعتماد ایدوب اشمز انکا تفویض
ایتمه وزکه طریق اسلامه بزه هدایت ویردی اولتوفیقله ودخی اول اکرام قیلدی
نبوت ورسالتله بس لاجرم اولدرکه البته بزسزك زحمتکزه که سز بزه قیلرسز

بز انکا

بز انکا صبر ایدوب تحمل قیله وز حق تعالیدن حکمین یرینه کتوره وز متوکل اولنلره البته
واجبدرکه اشلرنی الله تعالیه اصرلیه لر وانکا اعتماد لرنی محکم قیله لر بو ایتلر کل انکا دلالت
قیلورکه کرچك مؤمن اولان قنده برمنکر وبر فساد کوره سی اولورسه قورقیه انی نهی ایده
حق تعالیه اعتماد ایدوب انلرن معاونت طلب قیله که اول حق اوزره معاوندر ودخی
حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا
أَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ
الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ یعنی اول کافرلر
قومی رسولترینه دیدلرکه البته بزسزی اشبو ایچمزدن ومکانمزدن سوره وز
چیقارورز یا خود کیروب بزم دینمزه دونه سزکه قویاوز بس
اشبو کلامی حق تعالی رسولنه خبر ویرر کلی انکا تسلی وکوکلن اوتمقدرکه اشده اول
رسولترده دخی اول قومدینك اذالرینه نجه صبر ایتدلر اولدخی انلرجانبن اول مشرکلرنی
جفالرینه قلنوب بیورلدی وحی ایشه محکم طوره پس حق تعالی وحی ایلدی اول رسولترده
بیوردیکه صبر ایلك عزتم جلالم حقیچون بز اول کافرلری البته قهر ایدوب
هلاك ایده وز انلرك هلاکندن صکره انلرك مقاملرینه سزی ساکنلدروره وز بس
حق تعالی انلری هلاك ایلدی واول رسولترینی وانلره ایمان کتورنلری ایله اومقاملرده
خلف دیکوب بورنلندردی ودخی حق تعالی بیوردیکه اشبو ثوابلر وبو منزلتلر
انلر کدرکه قیامت کونده بزم الیمزده طورمقدن قورقدیلر ودنیاده بزم وعیدلریمزدن

قورقب آخرت استعدادنه مشغول اولدلر بوندن نصکره حق تعالی بیوردیکه وَاسْتَفْتَحُوا
وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ يَتَجَرَّعُهُ
وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ
عَذَابٌ غَلِيظٌ یعنی اول رسولدر حق تعالیدن نصرت طلب ایتدلر اول قومدری
اوزرینه و اول قومدر نصرت طلب قلدیلر بونکله که دیرلرای بزم چلیپمز اکر بو
رسولدر بمز کرجکسه که عذاب کلوردیو خبر ویردلر اول عذابی بزه کوندر کوره لم پس
ایکی طائفه دخی نصرت طلب قلدلر اما انلر جبار عنید در اول دوکلرنه زیانکار
اولدلر که دیدکاری عذابی چکوب انلری هلاک ایتدی اول ایماندن تکبرلك ایدوب
توحیددن اعراض قلدقلری بجون بوندن صکره اول کافرلرك عملرینه مثل
قوروب بیوردیکه مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ
بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ
الْبَعِيدُ یعنی حق تعالی بیوردر که تکریلرینه انکار ایدن کافرلرك مثالی شول
کوله یکزر که برقتی یل چیقارانی صاوروب هوایه توزاد در هیچ براثری قالماز
اول کافرلردخی نقدر خیر عملر که ایدرلر حق تعالی انلرك ثوابلرین محو ایدر زیرا
عمل معتبر اولدوغی ایمان ایله در چون انلرده ایمان یوق عملرینك دخی اعتباری
یوق نتکم دکزموجی اوزره بنیادك اعتباری یوق هوکزا اولر آخرتده عملرینه
ثوابدن نسنه بولمیه لرکه انلردن انلره منفعت اولا زیرا اول حقه انکار قلق خطایی

عظیمدر

عظیمدر که نهایتی یوق ودخی بیوردیکی أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ یعنی یا محمد
سن بلمزمی سنکی الله تعالی بو کوکلری یرلری برندی عدلله وحقی بیان قلمق ناکه انوك
وحدانیتنه دلیل وبرهان اولدانی برلیب کاطاعت قلدلر ایت یا محمد انلره کم اکر سز
الله عاصی اولوب مخالفت قلرسکز قادردر که سزی اولدوره هلاك ایده سزك
یریکزه برخلقی دخی احداث ایده کتوره که انلر سزدن خیرلو اولدلر والله مطیع او
لیجلر اولدلرکه سزی هلاك وانلری کتورمك الله تعالی قدرتنده دشوار دکل
اسانذر بجزی یوق بوکلام الله تعالیدن تهدید در قولترینه که انوك عذابندن
قورقو اوزره اولدلر امرینه مخالفت قیلوب امین اولمیه لر بوندن نصکره وَبَرَزُوا لِلَّهِ
جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ
عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا
أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ یعنی جمیع خلق سندلرندن چقوب پس اول ضعیفلر
اول مقتدالرینه واولولرینه دیه لرکم بزسزه مطیع اولدق هیچ شمدی سز بو
عذابدنکه حق تعالی بزه قلدی برمقدارن سز کندوکزاوزره کتوروب بزدن منع
ایدردکلسز اول اولولری ومقتدالری دیه لرکم اکر حق تعالی بزه توحیدایله اکرام
ایدوب هدایت ویرسه بزدخی انوك دینندن سزی دلالت قیلدق پس بزنه عمل
اوزره اولدقسه سزی دخی انوك اوزره دلالت ایدردك اول طمو اهلی

اولوسی کجیسی بر برینه دیه لرکه کلاك بو عذابه بر زصبر ایده لم جزعی قویالم اولمکه
الله تعالی صبر مزه یا قوب ترحم قیله پس بر زمان صبر ایده لم هیچ انلره ترحم اولنمیه
بو کز دیه لرکه کلاك جزع ایده لم بر زمان اولاکه الله تعالی جزعمزه یعقوب ترحم قیله
بر زمان دخی جزع ایده لرکز و ترحم اولنمیه اولوقت دیه لرکه بزم جزعمز و صبرمز
اوزرینه برابر اولدی نه جزعله قورتلمق وار بو عذابدن نه ضود صبرله پس
امدی هلاکلاکه اوغرادق ایرق بزه بوندن نجات و خلاص اولمز و دخی بوردی

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ
وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي
وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ حسن بصری رحمه الله علیه روایت قیلور
قچن قیامت کونی اولسه جنت اهلی جنته قرار طوتسه ابلیس لعین طاموا یچنده
بر آتشدن منبر اوزرینه چیقوب ایده که یا طاموا اهلی بدرستی الله تعالی سزه حق
وعده لر قلدی قویق وار حساب ترازو و دخی صراط وارانزن اوته طاموا وار
اوچاق وار مؤمن و مطیع اولان جنته کیرو و کافر و منافق اولان طاموا
کیرور بن دخی سزه بو وعده ویردمکه جنت یوق بعث حساب یوق سزه
حق تعالیه مخالف یلان وعده لر قلدم سزك اوزرکزه بنم مالك یکم و سلطنتم
یوغیدیکم دیلر دیله مز قهریله سزی بکا مطیع قیلدم یا خود بو وعده لرکه سزه

ویردم

ویردم انوك تحقیقنه بنم قطعی دلیلم و برهانم یوغیدیکه اکا انانوب بکا مطیع
اولیدیکز الا همان بر ترغیب ایتمك ایدیکه کوکلکزه برقدم سز کندو اختیارکز
ایله بنم دعوتم اجابت قیلوب مطیع اولدوکز حق تعالی کوکلکزه بنم حق وعده لر
تلقین ایدردی و کوکلکزن نازل اولان کتابلر سزه تصرحله خبر ویردی انلره
نچون اجابت قلمادیکز بن سزی اولی دعوت قلدوغمچون بنی ملامت قیلمك وارد
تنسکزی ملامت قیلك که حق تعالیدن کرجك وعده لرین قبوب بنم یلان وعده
لریمه اجابت قلدیکز نوکرن بن سزه مدد ایرشب طامودن چقارمغه قدرتم
یتمزنه سزك بکا مدد ایرشرکه بنی بو عذابدن خلاص قیله سن بدرستی بن
بری و بیزارم شول نسنه دنکه سز بنی الله تعالیه شریك قلدیکز اجابت ایدوب
بدرستی اول بکا اجابت قیلان ظالملره وکافرلره عذاب واردایم که انقطاع
یوق پس امدی حق تعالی فضیلت کندو کلامنده شیطانك آخرتده سویله جك سوز
لرین بونده بیان قلدی تاکه انی اشیدوب شیطانك غرورنه الدنمه و دخی بوردی

وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ یعنی حق تعالیك امریله جنته داخل
اولدیلر شولرکم شونلرکم حق تعالیدن وحدانیتنی تصدیق ایدوب کورکلو عملر قلدیلر
وقتیله اوزرلرینه فرض اولان طاعتلری کورکلو ادا قلدیلر حق تعالی حرام قلدوغی
نسنلردن تجدید کندولرین صاقندیلر انلر اول کوردکلری انوك نشان بودرکه

انجمرینك التنده ارمقلری اقرکمی بال کمی سد کمی خمر کمی صافی صوکبی سلسبیل
کمی زنجبیل کمی رحق هر برینك انواع لذتی وصفاسی وارکه بر برینه بکزمز بو
حالتده که انده مقیم اولور اولم وزوال اولیه الله تعالینك دستورینه دخی بر برینه
تحیتلری انده سلام اوله هم الله قبلندن انلره سلام وتحیت کلمه وبونی تصکره
بیوردیکه اَلَمْ تَرَ کَیْفَ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا کَلِمَةً طَیِّبَةً کَشَجَرَةٍ طَیِّبَةٍ اَصْلُهَا
ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِی السَّمَاءِ تُؤْتِی اُکُلَهَا کُلَّ حِیْنٍ بِاِذْنِ رَبِّهَا وَیَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَ
مْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ یَتَذَکَّرُوْنَ یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد نظر ایتمز
میسن که حق تعالی نته مثل قوروب بیان ایلدی اول کلمه اخلاص که لا اله
الا الله کلمیدر انده ارتق اکسك یوقدر لیکن انده مدار مکلك وار توفیقدن
طاعت اوزره هر وقتده پس اول کلمه طیبه که شول اغجارك کرکلوسنه
بکزر که خرما اغجیدر نتکم انوك عشندن حلاوتلو کرکلوسی یوقدر کلامده
دخی کلمه اخلاصدن کرکلو کلام یوقدر اول اغجك صفتن بیان قیلوب بیور
دیکه انوك اوزدکی برابجنده محکم وباشی کوکدن بکا بوجلش درکلمه اخلاص
دخی انجلین مؤمنلر کوکلنده محکم ثابتدر رحمن اول کلمه اخلاصی مؤمن دیسه
اولدخی یوجلوب کوکه کوتریلور پس حق تعالی بونی مؤمنلره مثل قوردیکی معرفت
مؤمنلر کوکلنده ثابتدر اول اغج ثابت اولدوغی کبی یعنی نتکم خرما اغجنك
هر وقتده منفعتی وار اول کلمه توحیدك دخی دنیاده آخرتده مؤمنه دائمدر

اکسك

اکسك دکل پس حق تعالی بو مثلی قوروب خلقه بیان ایلدی اولا که بولر معنی فکر
ایدوب اوکنلر بونی تصکره بیوردیکه وَمَثَلُ کَلِمَةٍ خَبِیْثَةٍ کَشَجَرَةٍ خَبِیْثَةٍ
اُجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ یعنی اول کلمه شرکك مثلی که خبیثدر
اول خبیث شول اغجه بکزر که حنظله اغجیدر انوك نه حلاوتی وار نه پاکلکی ونه کورکلو
رایحه سی وار پس الله تعالیه شرك کتورمك دخی انجلیندر نتکم اول حنظلك کوکی
یر اوزره قوغش کبیدر برابجنده محکم لکی یوق زیاده جه روزکار اسیجك قوپارر
ثباتی یوق پس اول کفر دخی انجلیندر بو ثباتسز نسنه در اعتباری یوق وانك
اهلینك دخی الله قتنده اعتباری یوق اوده یتمزدن غیری ودخی بیوردیکی
یُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِی الْحَیٰوةِ الدُّنْیَا وَفِی الْاٰخِرَةِ
وَیُضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِیْنَ وَیَفْعَلُ اللّٰهُ مَا یَشَاءُ یعنی الله تعالی ایمان اهلینك
کوکلنده ودلنده اول کلمه توحیدی ثابت قیلور دولندورر دنیاده شول
وقتکم حالة نزعه کلدکی وکوکلی محکم اولوب ذکر ایدن ذکر کیده وآخرتده
بیوردوغی یعنی قبرابجنده دخی سؤال وقتنده اول کلمه دلی اوزره ثابت اوله
انوکله جواب ویره پس عقلی اولنلر کوکدرکم هر حالده کلمه توحیدی اونیمه دلنده
کوکلنده اوله تاکه آخر وقتنده دخی حق تعالی انی دلنده ثابت قیلوبره آخرتده ایمانله
کیده ودخی بیوردیکه اَلَمْ تَرَ اِلَی الَّذِیْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ کُفْرًا وَاَحَلُّوْا قَوْ
مَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ جَهَنَّمَ یَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِیُضِلُّوْا

عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ يعنى حق تعالى بيورر يا محمد كور
مزمسن اول قوبش قومنى كه حق تعالى نعمتنى بجه كفره بدل قلديلر الله تعالى انلرك
آج ايكن طيوردى وانلرى قورقودن ودبلمكدن قورترى كروكندو
ايچلرندن انلره رسول كوندردى اول نعمة انلركا فراولديلر شكرن برينه كتور
مديلر كروقلان قوملردخى كه انلره تابعدركلسنى هلاكلك مقامنه اندورب
دنياده مؤمنلر قلجى التنده قتل ايله هلاك ايتديلر اخرقيامتده دخى دونوب
واره حق يولرى جهنم اولديكه انكا كريسرلر درواى اول جهنم بونلره قرار دوجق
يردركه انده كيرن عذابدن خلاص بولمز بس الله تعالى رسولنه صلى الله تعالى عليه
وسلم بيوردىكه ايت يا محمد بو اهل مكيه كه برمج كون بو دنياده تمتع ايدوب ذرلك
عاقبت دونب وارحق يرينكز جهنمدر اودعذابيدر ودخى بيوردىكه قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ يعنى حق تعالى بيوردركه يا محمد
ايت اول ايمن قولتريه كه نماز قلمه لروشرايطن وارکانن برينه كتوره لروقتلرن
قوت اتيه لرودخى انلره ويردوكمز مالترن سرله ويره لرشول فقيرلره كه انلر
كزوب خلقدن نسنه دلمز لرخلق انلرى باى صنور لرحال بوردركه انلر فقيرلردر
اما توقف ايدوب توكل قيوسنده اوتورمشلردر خلقه احتياج كوستر مزلرودخى
انلركه مالترن آشكاودرلر انلره كم قبولرنه ديليوكلورلر آشكاره شول كون

كلمز

كلمزدن اوك كه اول كونده الشردن فرا قبول اولنماز دنيا طلوسى التون نفسلرينه
فرا ويرسلر ودخى كروو حرانيتنه دلتيلر بيان ايدوب بيوردىكى اللهُ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ
رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ
وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَآتَاكُمْ مِنْ كُلِّ
مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ
كَفَّارٌ يعنى سزك الهكز حقيقتا اول الله در كه كوكلرى يرتدى وحاجت
وقتنده سزه كوكدن يغورلر اندردى اول يغورلر سببيله يردن سزه انواع
يمشلر بيوردى لونى وشكلى وطعمى بربرينه مخالف اما هر برنده بردورلو منفعت
وبرنوع خاصيت قومشدردخى برنده بوق سزه غذا ورزق اولمغيچون ودخى
كيسلرى سزه مطيع قلديكه انكا بنه سز والله تعالى دستوريله صويوزنده روان اوله
اول دكزمسافه لرن انوكله قطع ايدوب حاجتلريكزى بوره سز ودخى اول ايرمقلرى
سزه مطيع قلدى نهره دبلر سكزاقده سز ودخى كونى وآيى سزه مسخر قلديكه كوندز
كنش روشنلغين عالم اوزره سچرتاكه اول معيشت اوتابرين طلب قلمق سزه
اسان اوله صوايچكزى برينه كتوره سز وكيجه كنشى كيده روب جهانى ظلمات ايله
بوردتاكه اويكزده قرار ايدوب راحت اولوب اويوياسز وآى ايدن دخى كيجه ده
نشر ايلدى تا انوكله يونكزاكليه سز بس اول ايكيسى بوريلن امر اوزره دائم مطيع اولوب

فلکلرنده سیر ایدرلر دخی الله تعالی بیوردکه سزه دیلدوکلری ویردی دخی شول
نسنه لری ویردیکه سزانی بلوردیکز که دلیدیکز کندو رحمتیله سزه عطا قلدی
بو آیتده ذکر اولنان نعمتلرك تسخیر نعمتلریدر دخی غیری اکر سز اول سزه ویرلن
حق تعالینك نعمتلرینی صایغق وشکرن برینه کتورمك دلسکز نه صیه بیورسز ونه در
شکرن برینه کتوره بیورسز لیکن بو آدم اوغلنری کندو نفسلرینه غایت ظلم ایدیجیلر
اللهه کافر اولمغله وانوك نعمتلرینك شکرن برینه کتورمك ایله ظاهرده وباطنده
ودخی بونده نصکره بیوردیکه وَاِذْ قَالَ اِبْرَاهِیمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا
وَاجْنُبْنِی وَبَنِیَّ اَنْ نَعْبُدَ الْاَصْنَامَ رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ کَثِیرًا مِنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِی فَاِنَّهُ مِنِّی وَمَنْ عَصَانِی فَاِنَّكَ غَفُورٌ رَحِیمٌ یعنی یا محمد انی که ایدی
اول ابراهیم یارب اشبو مکه شهرنی سن امین قلغل قومی قتل اولمقدن ومالدری
غارت اولمقدن وجدا مدن وبرصدن ودخی بنی واوغلنری بی ایراق ایله اندنکه سنی
قیوب صنمره طبه ابراهیم عم بوخلقك ازمقلغن اول صنمره نسبت قلدی زیرا شیطان
اندن ایجنه کیروب اول کافرلره سویلردی اندن صنورد یکه سویلین صنمدر ودخی
بیوردیکه شونلرکم انابت ایمان کتوردیلر اول دینم اوزره بنمله دربنم امتمدر وشوکه
بکا مطیع اولمدیلر وسنی برلمدیلر غفور رحیم سن اکر توبه قلنلر کرواسر کیوب برلعنه سن
یاخود سندن توفیق وهدایت ایرینه که انلر اسلامه کلنلر ودخی بیوردیکه رَبَّنَا اِنِّی
اَسْکَنْتُ مِنْ ذُرِّیَّتِی بِوَادٍ غَیْرِ ذِی زَرْعٍ عِنْدَ بَیْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِیُقِیمُوا الصَّلٰوةَ

فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِی اِلَیْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ
یَشْکُرُونَ یعنی ابراهیم دعا ایدوب دیدیکه ای ربمز بن ذریتمك بعضیسنی که
اولك اسمعیلدر کتوروب انده یورتلندردم بر دره ده که اول مکه بریدر انده نه
اکن وارنه یمش بو دعاء قلدیکه کتوردم بعض ذریتمی اول حرمتلو اولك قتنده قوندردم
دیلرمکی بویره قتال وشکاری حرام قلسن دخی هیچ برکسه بوکا احرامسز کرمیه
ودخی دیدکه ای ربم بن انلری بونده اونجون ساکنلندردمکه سن انده توفیق
ویره سن سکا کورکلو نماز قلنلر که جمیع شرایطی برنده اولا دخی بوخلقدن بعضیسنك
کوکلنرن بریوردن بکا مشتاق قیلوب میل ایدر دخی بونلره یمشلر طاملغنی
رزق ایدیورتاکه بولرسنك نعمتکه شاکر اولوب شکر ایده لر ودخی بیوردیکه رَبَّنَا
اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِی وَمَا نُعْلِنُ وَمَا یَخْفٰی عَلَی اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ فِی الْاَرْضِ وَلَا فِی
السَّمَاءِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِی وَهَبَ لِی عَلَی الْکِبَرِ اِسْمٰعِیلَ وَاِسْحٰقَ اِنَّ رَبِّی لَسَمِیعُ
الدُّعَاءِ یعنی ابراهیم عم دیدیکه ای ربم سن عالم سن بیلورسنکه برفرا ایچمزده
نه کزلو دربوهاجرك واسمعیلك محبتندن وفراقلری اثرندن اشکارمز
دخی بیلورسنکه ساره قتنده بونلرایچون صبر کوسترمز بونلری سکا امر ایدرم که
حالتری سکا معلومدر بر ده کوکده سکا خفی نسنه یوقدر ودخی دیدیکه بن حمد
کثیر قیلورین اللهه که بنم بیرلکم وقتنده بکا اسمعیل ایله اسحاقی بخشلری بدرستی
بنم ربم مجیب الدعادر اخلاص ایله دعا قلنلرك دعاسن اجابت ایدر دیمشلردرکم

اسحق طوغدوغی وقت ابراهیم عم یوز یکرمی یاشنده ایدی اسمعیل اسحقدن اون
اوچ یاش اولو ایدی ودخی ابراهیم دعا قلدی دیدی تنکم حق تعالی خبر ویروب بیوردی
رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ یعنی حق تعالی خبر ویردکه ابراهیم عم
دیدی یا رب بکا اکرام قیل قوت نماز قلمقلغه دخی ذریتمی مکرم قیل انوکله کم
نماز لرینی کوکلوا داقله لر تاملق اوزره ای بزم ربم علمی قبول ایدوب دعامی
اجابت قیلو برای ربم بنی برلغه اتامی اتامی اتاسنه مغفرت طلب ایتدوکی وعده
برینه کلمه مك ایچون ایدی که انکا قلمشدی ودخی دیدی برلغه غل اول مؤمن
قولرنکی سکا تصدیق قله لر شول کونده که حساب اولنه ودخی بوندن نصکره ظالملر
حالندن خبر ویروب بیوردی وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ
إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا
يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ
الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ
وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ یعنی حق تعالی
بیوردی سزا اویله ظن ایتمك که الله تعالی بوکافرلرك ایشلدکلری افعالندن غافلدر
بلکه انرك نه قلدقلری ونه ایشلدکلری بزه ظاهردر دخی دکلدر اکر دیلرسوزکه
دنیاده انلره عقوبت ایتمزمی برینه کتوره وز انکا قادردر عجز مزیق اما بز انلری تاخیر

ایده رز

ایده رز شول کون ایچونکه کوزلرانده جرو قالور یعنی اول ظالملر قچنکه اول طامو
اودونی معاینه کوره لر قورقودن کوزلری جرو وقله یومتغا قورقه لر که یومدرو
غمزلین انش طوته دیو پس اول منادیدن اجابت قله لر شول حالده غایت سرعت
ایدیجی اولا اما باشلرن یوقاروکتوره لر یونلرن اوزاده لر نظرلری اول
کافرلرك کندولره دوا اولنمیه کوزلری یومله ویورکلری دخی یرندن قپوب
بوغزلرینه کله دیقله واروب کرو برینه اوترمیه اول اودعذابی قورقوسندن
بو آیت حق تعالیدن مظلوملره تسلی در که صبر ایده لر واول ظالملری الله
اصرلیه لر بونلر نصکره حق تعالی رسولنه بیوردیکه قورقوت یا محمد اول مکه اهلنی شول
کونله که انلره انده عذاب کله هیچ برخلاصنه چاره بولمیه لر اولوقت دیه لر اول کافرلرکه
کندولره ظلم ایتدیلر شرك کتورمکله که ای بزم ربمز بزه مهلت ویرکه دنیایه
ایلت کم اول سنك دعوتکه که طریق اسلامدر اجابت قیلوب رسولترکه متابعت
قیلالم انلره مطیع اولالم حق تعالی قبلندن انلره جواب ویریله که سز دکل میدیکز انلرکم
دنیاده اندلر ایچوب دیردیکز والله بز بو دنیادن زایل اولوب کدیسز دکلوز
اکر اولورسوز دخی طیراق اولدوغمز دنصکره کرو یکلنوب دیریوب ادم اولجق
دکولز شمدی کوزوکزله مشاهده قلدقدنصکره می انانیکز دنیاده ویریلن
خبرلری که انکار ایدردیکز ودخی حق تعالی خبر ویروب بیوردیکه وَسَكَنتُمْ فِي
مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ
يعنى حق تعالى بيوردكه يا محمد قيامت كونده اول كرودنيايه كلمك استين كافرلره
دينيله كه سز دنياده يورتلنديكز سرايلرينده وكوشكلرنده اول عاد وثمود قومنك كه
كندونفسلرينه ظلم ايلديلر بزه شرك كتوروب كافر اولمغله واول رسولترينى
تكذيب قلمغله سزه بيان اولندى اشتدوكز بلديكز كه انده اول تكذيبلرندن
اوترونجه عقاب قيلوب هلاك ايلدك انوكله اوكتلنديكز انلارك احوالترينه سزه
ضرب مثللر ايدوب خبر ويردك انلرن عبرت المديكز واكر شمدى سزى كرو
دنيايه الترسوز اول اوكتلردن سزه منفعت اولمق دكل بلكه كرو اول اولكى
باطل اشلريكزه دونه سز ودخى بيوردكه يا محمد نته اول كلان امتلر مكر وحيله لر
قلديلركه نور اسلامى كندولرينك كفرلرى ظلماتيله بورويه لرتاكه ظهوره كلميه
الله تعالى عالمدر انلرك نه قلدقلرين ودخى بيلور وانلرك افعالترينك جزاسى
انوك قتنده درقيلور پس مكه كافرلرى انلر جلاين دارندوعده سنجون مكر
ايدرلركه سنى اولدوره لر يا خود ايچلرندن چقاروب قوه لرتا امر دين زائل
اولوب سنوك حكمك كتوريله اكرچه انلر مكر ايتديلركه طاغ انوكله زائل اوله
طاغ خود مكاره لر مكريله يرندن زائل اولمق ممكن دكل پس بزدين اسلامى
اويله حكم قلدقكه اول طاغ كبى ثابت اولوب قرار طوتمندر انلرك مكرى الحى
تجن زائل قيلسر اما انلرك مكرلرينك جزاسى الله تعالى قتنده دريارن بولنسر

ودخى

ودخى بيوردكه فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ ذُو
انْتِقَامٍ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ وَبَرَزُوا لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ يعنى
حق تعالى بيوردكه يا محمد الله تعالى اويله وعده قلمشدركه رسولترينه نصرت قيلوب
دين اسلامى ظهوره كتوره كلمه اخلاصى يوجلدروب كلمه كفرى اشغه برغه پس
اويله ظن اتمك كه حق تعالى رسولترينه قلدوغى وعده ده خلاف اوله بدرستى
الله تعالى غالبدر انتقام الودشول كونده كه يوبرلر برايرق يره تبديل اوله كه
آن كشدن اولا پاك آرى انوك اوزرنده كناه اشلنمش اوله وكوكلر صورتى
دخى التونه دونه ورويله ودخى بيوريكه وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي
الْأَصْفَادِ سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَى وُجُوهَهُمُ النَّارُ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ يعنى حق تعالى بيوردكه يا محمد كوره سن سنى
اول مشركلرى قيامت كونده زنجيرلرله وبونلرى دمورلرله درلمش
اوله لر هر برى انلردن وبر شياطينلردن بله وكوكلكلرى قطراندن يعنى
باشلرندن ايا قلرينه دكين قطرانده باندوره لر اوده طوتب بالكلنا غجون
بعضيلرده دلركه غايت قرمش بقردن واودياكى انلرن يوزلرين دخى
بورويه يا خود قيلديكه انى كندولردن منع ايده ميدلر تا برشمع دپه لرندن
ايقلرينه دكين يالك اوله پس حق تعالى اول قيامت كونن قوپردوغى انلرن
اوترودركم هر نفسنى نه كسب ايتديسه دنياده انده انى بوله بدرستى حق تعالى

غير الارض

حسابی تیز در تجنکی حساب قیله تاکه مؤمنلر برنماز وقتی مقدار نجه اوله ودخی بیوردی

هٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ

یعنی اشبو خبرلر ویا نمردن الله تعالیدن بوجمیع آدم اوغلنرینه تاکه اول

قرآنله حق تعالیدن عذابلرندن قورقه لر ومعصیتلردن ایراق اوله لر اکا شرک

کتورمکی ترک ایده لر بیله لرکه اول إله واحد در قولنه صادق در وعده لرنده

خلاف یوقدر مؤمنلره وعده قلدقلرین هب برینه کتوره وکافرلره وعده قلدوغی

هب برینه کلسر ودخی بو قرآن انکچون در که عقلی اولنلر اوکنلنه عمل قیله یارن قیامت

کونندن سعادت ابدی ودولت سرمدی بوله والله اعلم

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ تِسْعُونَ وَتِسْعٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ یعنی حق تعالی بیوردی بن اول الله‌ن

کوروبن اشیدوبن هیچ برکوروتوراشیدولورنسنه بنم کورمکلکمدن و

اشتمکلکمدن مخفی دکل اشبو شول کتاب آیتلریدر که اول قرآندر واول قرآن

حلالی حرامی وجمیع احکامی بیان قلجیدر کرک دینه وکرک دنیایه متعلق و

دخی بلدرجیدر که هدایت ویرمشدر ودخی بیوردیکه رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا

لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ یعنی حق تعالی بیوردکه وقت اوله قیامت کونده کافرلر آرزو قیله‌لر

دیه لرکه ای کاشکه بز دخی دنیاده مسلمانلردن اولیدق بو اول وقت اوله که کندولرك

اودایجنده عذابلرن کوره لر وجنت ایچنده مؤمنلرك تنعملرین کوره ودخی شول

وقتکه

وقتکه حق تعالی بیورده موحدلرك ایمان ایله کتمکلری طامودن چقاره لر وکافرلر

ایدی عذاب ایچنده قلدقلرطاهولر اوزرلرینه یاپوله ومرهرلنه ارزو قیلوب دیه‌لر

کاشکی بز دخی اول موحدلرن اولیدق که شمدی چقیدق بونده قیمیدق ودخی

بیوردیکی ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ وَمَا أَهْلَكْنَا

مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ

یعنی حق تعالی بیوردیا محمد قوبوکافرلری که دنیاده شول حیوانلر کبی یسونلر اچسونلر که

انلرك همتلری دنیاده قرنلری اولمشدر موعودلری آخرت دکل یارن حالتری

نه اولجغنی بلمزلر اول اوزق اندیشه لری انلری الله تعالیه مطیع اولوب طاعت

قلمقدن اعراض قلدرمشدر اولمری اونتدرمشدر بتزاوله بلله لرکه بونلر

قیامت کونده نه عذابلرونه قتی بلالرنازل اولسر بزهیچ برکوی وبرشهر

اهلنی هلاك قلمدق الا انلرك برمعینی اولمش وقتلری وارایدی اکا تاخیر

قلمدق چون معلوم وقتلری تامنه ایره لنده هلاك ایلدك نه برساعت وقتدن

ایرو قلمدق نه برساعت وقتدن تاخیر قلدق پس هیچ برکمسه تمام اجلی

اولمیجه اولمازتا برکون یوب اچمش قدرنه ایلدرونه کروودخی بیوردیکی

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ

إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ یعنی بومکه اهلی دیدلر رسول الله صلی الله تعالی

علیه وسلمه ای بکا قرآن اندی دیو ظن ایدوب خبرویرن تحقیق سن مجنونسن

نچون بوزه فرشته اینوب خبر ویرمیه اکرسن رسول ایسك اکر بودید وکنك کوجلکه که
سن کوندورلمش پیغمبرسن وبزسکا اینانغه سی اولور سوزنزه عذاب اینرپس حق تعالی
انلرك جوابلرندن بیوردیکه مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنْظَرِينَ
إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ یعنی بزکوکدن برفرشته اندرمزز الا
وحیله اندوردرزکه رسوللریمزه خبرویرن یاخود عذابله اندررزکه اینوب برقومی
هلاك ایده یاخود براجلی یتشمش کشینك جانن قبض ایتمکیچون اندوردرزپس سن
بنی مرسل دکلسزکه سزه فرشته اینوب وحیله خبرویره بلکه سزك اوزرنکزه فرشته
اندرمزز الا عذابله اندوررزشویله که هیچ ایرق سزه نفس ویرمکه مجال اولمیان
مهلت ویرلمز ودخی بزقرآنی اندردك محمد اوزره کروبزانی صقلیجی بوز اندنکه
شیطان وسوسه سی قلوبانی تبدیل وتغییر قلمه لریا ارتوره لریا اکسلده لرپس قرآن
بونسنه دن صقلنمغه سبب بواولدیکه حق تعالی قرآنی اسان قلدی انی اوقوب حفظ
ایدیجیلر حق اولدی اندن اوترو تبدیله تغییر مجال اولمیوب محفوظ اولدی اما
ایرو کتابلری متکفل قلدی انی اوقوب حفظ ایدیجیلر آز اولدی اول سببدن
تبدیلاته وتغییراته مجال اولدی که بعض احکامدی تحریف قلدیلر ودخی بیوردیکه
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ
سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ یعنی حق تعالی تسلی قلوب بیوردیکی یا محمد تحقیق سندن ایرو بزدخی

رسولر

رسولتر کوندردك حق امتلرو قومدر ایچنده سنك امتکدن ایرو اما هیچ رسول
کلدی انلره که دعوت قلدی الا اول قومانی استهزایه الدیلر ومسخره طوتدیلر سنکم
سنی استهزایه الورلر اشبو قومك که مکه اهلیدر پس شول اکنه ایلك نجه کچوریلورسه
بزدخی اول کافرلرك کوکلنه کفری ضلالتی اویله کچورودز انلرك کفری وشرکی
مقابله سنده عقوبت اولمایجون پس انلره اول تکذیب قلمق غایت حلاوت ویردکه
انلرنه الله تعالیه تصدیق ایدرلرنه قرآنی ورسولی بدرستی خبرویرلدیکه اولکیلرك
سیرتلری وعذابی تکذیب ایتدکلریچون عاقبت عذاب کلوب انلری هلاك قلدی
ودخی بیوردیکه وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ
لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ یعنی اکربز بونلرك
اوزرینه کوکدن برقپو آچسوزکه اندن فرشتهلری انسلر جنلرانی کورسلر
اول مکه کافرلری دیرلردیکه بزم کوزمز یغلندی بورندی برسحر اندرك جادو
لندق اندن دخی عبرت المیه لردی کرو انکار قلمه لردی نتکم آی ایکی پاره اولدغن
کوردیلر عبرت الوب ایمانه کلدیلر انکار قلدیلر ودخی بیوردی وَلَقَدْ جَعَلْنَا
فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ إِلَّا
مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ یعنی حق تعالی بیوردکه تحقیق بز کوکلره
بلدزلر یرتدق که انوکله کوکلری بزه بب مزین قلدق شول کسه لرقویرکم انکا نظر
قیلوب عبرت الورلر ودخی اول کوکلری صقلدق اول یلدزلرله هر شیطان ملعونکه

رحمتمزدن ایراق اولنوب مردود اولمشدر تاکه کوکلده چقمغه یول بولمیوب
الامکریله اوغرلین چقوب خبر دکلیه لر اولوقت دخی اول غایت اشی یلدیرمجی
یلدزك شعله سندن بر پاره اکا ایتلور قچن اول ایتله شعله سندن البته خطا
ایتمیوب اکا ایرشور یا قرکویندور یا خود غفلتدن خلل ایرکودر بر دخی کوکه
چقوب استماع قلغه قدرتی یتمز و دخی بیوردیکه وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا
فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ
وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ یعنی حق تعالی چون کوکدن خبر ویردی یوکریده کی
دلیل وحدانیتنی خبر ویرب بیوردی یر یوزیرلری چکوب دوشدك صو اوزره
اندن انوك اوزرینه یوجه محکم طاغلر یصقوایلدك تا چلقنوب حرکت قیلمه مکا
نتره ثابت اولمه یوخلق انوك اوزرنده مصالحلرین برینه کتوره و دخی بتوردك
بز اول طاغلر ایچنده هر نسنه یی اول ترازویله وزن اولنور یعنی شول معادنلرکه
یردن چقاردمور توج قلای التون کمش کبی حق تعالی قولتری مصالحی ایچون
یراد مشدر و دخی بتوردك اول یر ایچنده هر نسنه که مقدر قلمیشدر انلر
وعیشلرن انواع شکل اوزره مختلف لون وطعم اوزره مختلف برینه بکزمز
و دخی یرتدق سز کچون اول نسنه لرکه سزه سبب معیشت اولمه انواع اکندردن
و باغلردن و بستانلردن بتن بتانلردکه هم سزه رزق اولمه و هم حیوانلره که
سز اولرکلیه معیشت قیلوب منفعتلنورسز و انلرك رازقی سز دکلسز بلکه سزه

وانلره

وانلره دخی رزق ویرن رازق بزز و دخی بیوردیکه وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا
خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ یعنی هیچ نسنه یوقدر موجود اندن الا
انوك رزقنك خزینه لری مفتاحی بزم قتمزده در کلنی بیلور زهر برینه رزقنی
ایرشدوریرز و دخی اول یغور خزینه سی بزم قتمزده در که قچن کرك اوله اندر
موزنلا اولچکله و وزن معلومیله که برقطره اندن نه ارتق و نه اکسك اوله و دخی
بیوردر وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا
أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ یعنی تحقیق بز یلتری کوندردك که بولتلری صقوب ایچنده کی یغور
لری یریوزنه دوکه و دخی کوکدن یغورلر اندردك سزی صواردق کولتر و حوضلر
ایدوب صوینی انك ایچنده جمع ایدیکز اکنلریکز و باغلریکز و طوارلریکز صواردیکز
اکر بز ویرمسك سز مالك اولماز دیکز زیرا انك خزینه سی مفتاحی سزك الیکزده دکلدر
و دخی بیوردیکه وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ
وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ یعنی بویرلری
بهار فصلنده یغورلرله دیرکوروب زینتلرله مزین قیلان بزز و کوز فصلنده
اول زینتلری اولدورن بزز تاکه آدم اوغلنلری متنبه اولوب اکلیه لرکه
کندولری دخی وارلقلرن الدن کیدرن بزز و دخی اول اولمش قرویرلری
و انجلری تازه لندوروب انواع چچکلر ایله نجه حیات ویرمکه قدرتمز یتر سه انلری
دخی اولدوروب طیراق قلمز و غمزدنصکره کرو دیرلدوب حیات ویرمکه قادرز

کلی مالکلر بزم مملوکمز در عاقبت کلمنی هلاك ایدرز ملکی کلی بزه قالور سز بك
ایلر و آخرتده کمشلر بکزی دخی بیلورز و انلردن صوك قالنلر بکزی بیلورز
بدرستی سنك ربك یا محمد بو لریك هب اولین و آخرین بیلور بریره حشر ایدوب
جمع ایدیسرد رحکیدر هر برینه نجه دیلرسه حکم ایدر علیمدر هر برینه نمك کرك
بیلور و دخی بیوردیکه وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ
وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ یعنی بز یرتدق آدمی شول قرو بالجمدن
کم اودکور مشدر اما جان اوکله اورسك آواز ویرب اوتر قرولوغندن و دخی
رایحه سی متغیر بالجمدنکه نجه یلتر اوزرندن کچوب یاتردی و دخی جان قومنی
یر اتدق آدمدن اول جانکه اول جنبلرك اتاسیدر که جنی قومی اندن اوریوب
منتشر اولدیلر پس اول جانی دوتنس اوددن یرتدیکه اول جایله کوك اتاسنده
کوکدن اشغه در و دخی بیوردیکه وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا
مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّا
جِدِينَ یعنی یا محمد سنوك ربك چون اول پرده ابلیس ایله ساکنلرن فرشته
دیکه بن نیز وقتده برآدم پرادیسرم قوسی متغیر اولمش اولان قرو بالجمدن
که قرولغندن آواز ویروب اوتر چون بن اول آدمی تسویه قیلوب اعضالرینی
برلویرنجه دوزدم اندن صکره روح پرادوب انوك ایچنه نفخ ایلدم که حیات

بولوب

بولوب طوروکلری بز اول فرشته لره بیوردقکه آدمه سجده قیلك مجموعی سجده یه وارد یلر
اول سجده آدمه تحیات ایدی و بزه عبادت ایدی لیکن ابلیس امتناع قلدی اول
سجده قلنلر اولمدی کندویی آدم اوزرینه اولولدی تکبرلك ایلدی فرشته لره آدم
سجده قلدی پس حق تعالی خطاب ایدوب بیوردی قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ
السَّاجِدِينَ قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ
قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ حق تعالی
بیوردیکه یا ابلیس نولدی سکا که فرشته لر ایله بله سجده قلمدك ابلیس لعین جواب
ویرب دیکه بن سجده ایدردکلین شول آدمه که سن انی پر بلجمندن یرتدوك
حق تعالی بیوردیکه چون سن امره مطیع اولمدك حق جنتدن و دکزیوزندن
وارد کز جزیره لرنده مقاملن سن بزم رحمتمزدن ایراق اولوب مردود
اولدك خذلان لعنت سنوك اوزریکه اولسون قیامته دکین چون ابلیس
بوردوسورمك خطابن ایرشدی حق تعالیدن طول عمر دیلدیکه بو آدم
اوغلنرینه عداوت بغیلوب اغوا قیله بنکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی قَالَ
رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَ
قْتِ الْمَعْلُومِ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ
أَجْمَعِينَ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ یعنی ابلیس لعین دیدیکه طرد ایدب لعنت
قلدك باری بکا امان مهلت ویرکه دری اولم تا قیامته کین حق تعالی بیوردیکه

وارسکا مهلت اولنسون اول یوم معلومه دکین که خلق کلی انده کروقوپوسرلر
چون ابلیس اولکدن امان ویرلدی دیدیکه یا رب نکم سن بنی ادمدن اوترو
طریق هدایتدن چقاروب ضلالته برقدرك عزتك حقیچون بن دخی اول
آدمك ذریتلرینه اغوا قلم یرورنده کی شهواتلری ولذتلری انده کوکلك
کوسترم کلسن آزدورب بکا اویدورم هدایتدن چقاروب ضلالته برغم
الا مکر شول قولتری کی ازدرمیمکه سکا مخلص قولتردرکه عبادلری سنکچوندر
ودخی بوردیکه قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ یعنی حق تعالی بوردیکه اشبو دین
اسلامم بنم طوغرو یولمدرکه انکا کیرن طوغرو رحمته اولشور پس اول یوله
هدایت ویرمك بنم المده درسنك الکده دکل که کلسن ضلالته برغم سن بدرستی
شول قولتریمه که بن هدایت ویردم انلرسکا مطیع اولمازلرسن انلرکه جمله
شمرسن سنك انلرك اوزرینه حکمك یوق الا شول کافرلر وکمراهلر که سکا
متابعت ایدوب حکمکه منقاد اولورو وسوسکه اویالر بدرستی انلرك وعده
اولنمش یرلریکه دوزخ وارجق یرلری اولدی جهنمدرکه انوك یدی قپوسی
واردر ویری منزلدر هر قپوسندن برمنزله کرور وهر منزلی انوك قسمت
اولنمشدرکه انده برطایفه یه عذاب اولنه کافرلردن کافرلره هر منزلده بردورلو

عذاب

عذاب معلوم اولوب نصیب اولنمشدر اول طایفه ایچونکه انده کریسردر چون
حق تعالی بو آیتلری اول ابلیسه متابعت قلنلری منزلتریله ذکر ایلدی تهدید و
ترهیب ایچون بوندنصکره اول ابلیسه اویلنلرك مقاملرین ذکر ایدوب ترغیب
ایچون بوردیکه إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا
نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ یعنی انلرکم صاقنلر وشیطانه مطیع اولمدیلر انلر
یاردن بستانلر ایچنده اوله لر انوك کبی بستانلرکه ایچنده چشمه لر وبیکلرلر آقر
محشر کونده دینیله که انده کرك اول جنتلرن واول عذابلردن سلامت اولنوب
ودخی اولومدن وآفتلردن امین اولوب ودخی بوردیکه وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ
یعنی بز اول جنت اهلنك ایچلرندن حسدلون کیدروزکه دنیاده بری بری
اراسنده ایدرلردی مجموعی قرداشلر اولرلر یوحالتده که بربرینه قرشو مزین تختلر
اوزرینه اوتروب کلامایده لر بری بریه زیارته واره لر وبوندنصکره بوردیکه
اِنَّ اَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَإِنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ یعنی حق تعالی بوردی
یا محمد خبر ویرنم قولتریمه که بن توبه ایدنلری اسرکیوب یرلغایجین وتحقیق
عذابم دخی قیدروالیمدرشونلرکه کفر اوزره اولدیلر شرکدن توبه قلمادیلر
پس بو آیت انکا دلالت ایدرکه مؤمن مادامکه دنیاده اوله کرك دائم رحمته
امیدطوتب عبادت قیله وعذابدن قورقب معصیتلردن ابراق اوله ودخی

بنی عبادی

بوندنصكره بيوردى وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا
سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ يعنى
حق تعالى بيوردىكه يا محمد خبر ويربونلره اول ابراهيم قونقلرندن جبرائيل ايله اول ايكى
فرشته اكا كوندردك وارديلر چون انوك اوزرينه كيردلر سلام ويردىلر
ابراهيم عم كوريجك سلامليرين الدى اما انلردن هيبت الوب قورقدى دىدى
يا قوم بزم كوكلمز سزدن قورقدى انلر ديديلركه قورقمغل بزسكا بشارتله
كلمى شز سكا براوغل بشارت ايده رزكه عليم ربنى اسحق عم ودخى بيوردىكى
قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَى أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ قَالُوا بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا
تَكُنْ مِنَ الْقَانِطِينَ قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ يعنى
ابراهيم عم ديديكه بكا اوغلمى بشارت قيلورسز بوحالده كه بن پير اولمشم و
ضعيفم بونى بكا نيله بشارت ايدرسز انلر ديديلركه بزسكا كرچك اوغلنله
بشارت قيلورزكه قولمز حقدر يلان دكل سن الله تعالىدن اميد كسيجيلردن
اولمغل كه حق تعالينك رحمتى واسعدر ابراهيم عم انى اشيدوب ديديكه
ربنك رحمتندن اميد قطع اتمز الا انلركم ضال وكمراه اولديلر كفر وشرك
يولنه كيروب طريق اسلامى يتردىلر چون ابراهيم عم انلرى بلديكه حق تعالى
الچيلرىدر انلره صوردى شويله كم حق تعالى خبر ويروب بيوردى قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ
أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ

اجمعين

أَجْمَعِينَ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ يعنى ابراهيم عم اول فرشتهلره صور
دى كم حالكز ومصلحتكز نه درونه ايشه كلدوكز انلر ديديلركه تحقيق بزكوندرولدك
برقومه كم نجوملر ومشركلردر ابراهيم عم ديديكه هلاكمى ايدرسز نه قومدر
انلر ديديلركه لوط قومىدر انلارى هلاك ايده رز يا لوط انلرك ايچنده درنجه هلاك
ايدرسز دىدى جبرائيل عم ديديكى اول قومك كلسين هلاك ايده رز الا لوط عم
قرنله واول برعورتيله كه مسلمه در انلرى قورتاريرز الا اول لوطك برعورتيله كه
كافره در انكا هلاكلك بله مقدر در دخى بله هلاك اولنسر در چون جبرائيل عم بو
خبرى ابراهيم عم دىدى اندن قالقوب لوط قتنه كلدى نتكم حق تعالى خبر ويروب
بيوردى فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ
بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ يعنى چون اول
مرسللر لوط انلرى كوردى بلديكه نه قومدر انكا دهشت واقع اولوب دىدى
يا قومنه قومسز كه بن سزى بلمزم كوكلم سزدن اوركدى جبرائيل عم ديديكه
نعرت ايده جك قومدر كلوز بلكه بزسكا كلدك شول عذابيله كه بو قومك انده
شك ايدرلردى اول عذابه اعتماد اتمزلردى بزسنك قومكه عذابله كلدك
حقيقتا كه انلرى هلاك ايده وز بزصادقلردنوز قولمزده خلاف يوق اندن
جبرائيل عم لوط عم بيوردى نتكم حق تعالى خبر ويردى فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ

تؤمرون وقضينا اليه ذالك الامر ان دابر هؤلاء مقطوع مصبحين
وجاء اهل المدينة يستبشرون يعنى جبرائيل عم دديكه اهل ال بوكيجه
ايچنده سن سيرايله بونلردن اعراض ايت كندو اهلكدن بركسنه بونده قومه
كيدك شول يره كم سزه امر اولندى انده وادرسزكه اول شهر صغره در حق تعالى
بور ربزوحى ايدوب اول ابشى انكا خبر ويردك ديدك يا لوط سن اهلكله حقوب
شام طرفنه مدينه وادركه بو قوم كلى اصليله مباح وقتنده هلاك اولسر لر صوكلرنده
بركسه قالجق دكل پس اول لوط قومى اشتديلر لوط عليه السلامك اوينه اركلكه كلدى
بربرينه مشتوليوب لوطك اوينه كلديلر هجوم قلديلركه كيره لر اول فسادلرين ايده لر
لوط عم انلركله مجادله قيلوب منع ايلدى نكم حق تعالى خبر ويروب بوردى قال
ان هؤلاء ضيفى فلا تفضحون واتقوا الله ولا تخزون قالوا اولم ننهك
عن العالمين قال هؤلاء بناتى ان كنتم فاعلين يعنى لوط عم اول قومنه ديديكه
يا قوم بو جماعت بنم قونقلرمدر بونلرك قتنده بنى فضاحته قومك قورقك
التهدن بنى بونلرك ايچنده ذليل قلمك انلر ديديلركه يا لوط بزسنى منع ايتدكمى كه
اويكه كلن غربادن كمسه قونقلوغه اليه سن نچون بونلرى الديك لوط عم
ديديكه يا قوم اكر سز البته بو اشى اشلرسز بر سكز بو قزلريمى سزنكاحلنه سزبن
حلال وحرام انلرى چقتلنك كه الله تعالى بو عورتلرى ارلرايچون برتمشدر امر اولنه
دركه انلرى نكاحلنه سز انلرانكا مطيع اولمديلر البته ديلديلركه كيره لر چون

جبرايل عم بركز قنادينه انلرك يوزلرين صيقه دى جمله سى كور اولديلر تنكم هود
سوره سنده قيفنه لرين عام خبر ويردك پس حق تعالى رسولنه انداي بوب خبر ويرديكه
لعمرك انهم لفى سكرتهم يعمهون فاخذتهم الصيحة مشرقين فجعلنا عاليها
سافلها وامطرنا عليهم حجارة من سجيل ان فى ذالك لايات للمؤمنين
يعنى حق تعالى بوردكه سنوك حياتك حقيچون يا محمد بدرستى بو اهل مكه اول
جهالتلرى وضلالتلرى ايچنده حصر اولوب حيرتده قالمشلردر بونچه عجايبلرى
اشيدوب هيچ برعبرت الوب اوكتلنمزلر بوندن نصكره كيرو اول لوط قومى قيفنه
سن خبر ويروب بوردكه يعنى چون انلر اول فسادلرين ترك ايتديلر جبرائيل عم
كوندردك انده صياح وقتنده واروب اول قلعه لرينى يرلريله قوپرديلر اول
فرشتهلرله كتوروب كوكده يتمش چيقردياندن باشى اشغه ايدوب قوويرديلر
كون طوغدوغى وقت جبرائيل بركز صيحه اوروب جمله سى هلاك اولديلر اوزر
لرينه طاش دخى يغدردق بدرستى اول لوط قومنك هلاك كلكندن نشانلر وعلامتلر
وار فكر ايدوب عبرت البجيلره وعقل ايله نظر ايديجيلره بدرستى اول لوط
شهرلرى بوسنك قومك يولنرى اوزرنده اشكاره ظاهر اولديلر محو اولوب
كيتدى شامه واروب كلان كوررانى نچه عقوبتله هلاك ايلدك نته انلرن عبرت
المز تحقيق هلاكلكنه علامت وار عقلى اولنلرانى كوروب ايمانه كله لر بوندن نصكره
بوردى وان كان اصحاب الايكة لظالمين فانتقمنا منهم وانهما لبامام
مبين

كذبوا

وَلَقَدْ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ

يعنى تحقيق اول مدينه اهلى كه ثعبى بلا نبوب انكار ايتديلر ظالملردن اولدلر بز
انلردن انتقام الوب عذابيله هلاك ايلدك بدرستى اول لوط قوميله بو اصحاب
ايكه بونلرك الندن دركه يولترى اوزرنده كيدركن كلوركن كوره دوردلر عجبدركه
دخى برفكر ايدوب اعتبار قلمزلر و دخى اول صاحب حجر كه صالح قوميدر انلار
دخى صالحى تكذيب ايتديلر حال بودركه انلره بزدوه وبردك علامت نشان صالح
رسول ايدوكينه تاكه انكا تصديق ايدوب ايمانه كلهلر انلرانلردن اعراض ايدوب انكار
قلديلر ايمانه كلمديلر دخى جملهسن منع ايتديلر و دخى بوردركه وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ
الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ يعنى اول ثمود قومى طاغلرى وقيالرى يونوب اولرايدبنورلردى تاكه
اوزرلرينه بقليه وعذاب دخى كلسى اولورسه انكا كيروب قورتوله لر حق تعالى انلره
عقاب ايدوب جبرئيل كوندرب كلوب بركز صيحه اوروب چاغردى صباح وقتنده
جملهسن هلاك ايلدى هيچ انلره منفعت قلمدى وعذابدن قورترمدى اول كفر
لرى وشركلريكه كسب ايتديلر يا اول صنملريكه انكا طيدلر و دخى بوردركه وَمَا
خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ
الْجَمِيلَ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ يعنى حق تعالى بودرى بزيرتمدبوير لرى
كوكلرى الاحقيچون كه بو قولرى ايكيسنه نظر قلهلر انلردن عبرت الوب بزم قدرتمزى

الصفح

الكليه

الكليه لريله لر بزم كلامزى حقدر تحقيق البته قيامت كونى اوليسر انوك براغبت
كوره لرسن بونلردن يا محمد كركلو كله اعراض ايله كه سندن هيچ جزع فزع كلميه
انلرى بزه قوكه سنك ربك خلاقدر جميع برادملنى وجوده كتورن اولدر و دخى
عليمدر ايمان كتورنى وكتورمينى دخى بيلور و قيامت نه وقت قوپاجاغن بيلور
وهر بر قوله نجه جزا قلق كرك انى دخى بيلور بر لوبرنه انتقام قيلور و دخى بوردى

وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى
مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ
ابن عباس رض ايدر يعنى تحقيق بزسكا فاتحة الكتاب وبردك يا محمد يدى
آيت و دخى جميع قرآنى سكا وبردك اما اول فاتحه سوره سى قرشو نمازده او
قندجه بله تكرار اولنور كرك فرض كرك تطوع حق تعالى بو سوره ايله رسول صلى
الله تعالى عليه وسلم منت ايدوب عطاسن ذكر ايدر نتكم قرآنه منت ايدر بو سوره
نك فضيلتن اظهار ايتمك ايچون و دخى بوردركى يا محمد چون بزسكا قرآن نعمتن
وبردك كه برحرفى دنيادن و دنيا اچنده كيدن بكركدر پس سن رغبت نظرى
ايله كوزانوب بقمغل سول كمسه لريكه مالترينه و زينتلرينه كه دنياده هر جنسدن
وبردك برنچه كون تمتع ايدرلر اول كفار قريش كه يارن جملهسن برنده دوكوب
كيدرلر سكا وبردوكمز علم و دين انلرك كلتسندن خبر لودركه دنياده و
آخرتده سندن ايرلمز و دخى اول كافر قومى اوزره ايمانه كلمدكلريچون حزن اولنوب

غصه یکل کم انلر مطبوع القلبدر ایمانندن انلره نسنه یوقدر اما انلرکه سکا ایمان
کتوردیلرسن انلره عشق اولوب تواضع ایلکل لطفله درلکل ودخی بیوردی قل
اِنّی اَنَا النَّذیرُ الْمُبینُ کَما اَنْزَلْنا عَلَی الْمُقْتَسِمینَ الَّذینَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ
عِضینَ فَوَرَبِّکَ لَنَسْئَلَنَّهُمْ اَجْمَعینَ عَمّا کانُوا یَعْمَلُونَ یعنی ایت یا محمد اول مکه
کافرلرینه که بن سنک اوزریکزه ظاهر قرآنله قورقودوجین بنم اوزریمه اند
رلدی سنکم توریت انجیل اندرلدی اول یهودیلر ونصارالر اوزرینه اوکتابلرین
تقسیم ایتدیلر وبعضسنه انانمدیلر سنکم مکه اهلی دخی قرآن حقنده مختلف قولتر
دیلر کمی شعر دردی کمی سحر دردی اول کچنلرک قصه لریدرکه دوزمشلر
اوقورلر بولتره آدملر تقسیم قودیلر کوزه دیرلردی طشره دن کلسه کلسه ایمانه
کلمک ایچون انی منع ایدوب قومیه لر پس حق تعالی بیوردیکه فَوَرَبِّکَ یعنی سنک ربک
عزتی حقیچون بزبونلرک کلسن البته هپ صورا اوزکرکدرکه نه اشلدیلرسه
کفردن شرکدن تاکه اول کفرلرینک انده جزالرین قیله ون قیامت کونده ودخی
بیوردی فَاصْدَعْ بِما تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِکینَ اِنّا کَفَیْناکَ الْمُسْتَهْزِئینَ الَّذینَ
یَجْعَلُونَ مَعَ اللّهِ اِلهاً آخَرَ فَسَوْفَ یَعْلَمُونَ یعنی یا محمد امرک اظهار ایله شول سکا
بیورلن اوزره طوغروطوت کیت بوکافرلری قوونترک ایله نا اکاد کیکن که الله تعا
لینک امری ایرشه اولوه کله ودخی حق تعالی اول استهزا قیلریکه بش طایفه درجمله سن
برکونده برکچه ده هلاک ایلدی پس اولوقت بوآیت اندیکه برکفایت ایدوب اول استهزا

انلرک

انلرک شرلرن سندن دفع ایلدک که انلر دیرلردی اول شرکلری یونندن
الله ایله بله براله دخی وارنین اوله که بله لر انلرکله نه اشلنسر بوکلام وعید درکه
جمیع کافرلر یوندن منتبه اولوب اوکتلنلر ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّکَ یَضیقُ
صَدْرُکَ بِما یَقُولُونَ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّکَ وَکُنْ مِنَ السّاجِدینَ وَاعْبُدْ رَبَّکَ
حَتّی یَأْتِیَکَ الْیَقینُ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد تحقیق بزبیلورز سنک کوکلک
طاریلور اول کافرلرسنی تکذیب ایدوب انکار قلدقلرینه سن انلری قوغل ربکی
تنزیه ایدوب انوک امرینه مشغول اولوب عبادت ایله کل کوکلوکی انلره مشغول
قلمغل سن نماز قلجیلردن ومسبحلردن اولغل اول کلمه اخلاص که کلمه توحید
در محکم طوتغل تا اکاد کین که سکا اولم کله یوندن اوتوردی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم که حق تعالی بکا وحی ایدوب بیورمدیکه بن مال جمع ایدوب تاجرلردن
اولام لیکن بکا بیوردی که بن اکا حمد وثنا قلم مسبحلردن وساجدلردن
اولام پس کرکدرکه اکا قول اولنلر ومحمده امت اولنلر مولالری حکمنه مطیع
اولوب رسولترینه متابعت قلمرتاکه رسولدن شفاعت بولغه وحق تعالیدن
مرحمت اولغه مستحق اولدلر وانوکله ابدی سعادته اولشوب کمال حاصل قیلدلر

سورة النحل مایه وعشرون آیت

بسم الله الرحمن الرحیم

اَتی اَمْرُ اللّهِ ابن عباس رضی الله عنه بیوردی اولوقتکه اِقْتَرَبَ لِلنّاسِ حِسابُهُمْ
ودخی اِقْتَرَبَتِ السّاعَةُ آیتدری نازل اولدی اول قریش کافرلری دیدیلر

یا محمد شویله ظن ایدرسنکه قیامت یقین کلدی هیچ بزانك اثرندن برنسنه کورمزز
اولوقت حق تعالی امری کلدی یعنی قیامت کلدی عذاب وقتی یقین اولدی زیرا
هرنسنه که کلجك درحقیقتا همان اول کلمش کبیدر انوکچون کلدی بیوردی پس
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بو آیت کلیجك بکزی متغیر اولوبن صحرادی یرندن
طرو کلدی شویله ظن ایلدیکه عذاب کلدی پس جبرائیل عم بونی اوقودیکه فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ
سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد عجله ایتمك اول قیامت
واقع اولمدی هنوز اما وقوعی یقیندر تنزیه ایدوب پاکلکله زیبکی ولد دن
دخی شریکدن که اول بوجه در پاکدر شول صفتدنکه کافرلرانی وصف ایدرلر
واکا شرك کتوروب صنمری شریك قلدیلر حق تعالی منزهدر شریکدن واولاد
دن اول فرد واحد در قادردر نه دیلرسه قیلور معینه شریکه احتیاجی یوقدر
ودخی حق تعالی بیوردیکه يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ یعنی حق تعالی جبرائیلی دخی وجمله
اندودرکندوامریله قولترندن شول کمسنه لراوزرینه که انلری نبوتله ورسالتله
وقرآنله اختیار قلدیکه انلرا کا اهل ایدی تاکه انلر اول قرآنله انذار ایدوب اول
کافرلری قورقودب انلره بلدوره لرکه الله تعالی واحددر ایکنجی سی یوقدر معبود
مطلقدر انلدن قورقك ودخی بیوردیکه خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا
يُشْرِكُونَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ یعنی حق تعالی کندوك

عظمتن قیلوب بیوردیکه سزی یراتدن خالق اولدرکه کوکلری ویرلری بکزی حقی
اظهار ایتمکچون که کندونك وحدانیتنه دلیل اولله الله تعالی بوجه در انکه انوك
شریکی اولمه ودخی اول الله در اولکه آدم اوغلنرینی برقطره منیدن وجوده کتوردی
بوکلیسیله عجبدرکه اول انسان بزمله ظاهر مخاصمات ایدر برفرقدر تمزه انکار ایدر
یعنی اول ایوب بن خلف برچورومش سکوکی ایوب اوردی وازوب صاوردی دخی
دیکی یا محمد عجبدرکه زعم ایدوب دیرسنکه اشبو چورومش توز اولمش سکوکلر کرو
دیریلور آدمه اولور بو بربعید نسنه در اولحق دکل اول ظالم حق تعالینك قدرتنه
انکار ایدوب درایدی ودخی حق تعالی انعامدن بیان بیوردی وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا
لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ
تَسْرَحُونَ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ یعنی الله تعالی سزنکچون قیون دوه صغیر بردی یوکندن سزی
اسیجق طوتجق طونلر اولور کوزل عبالر وصوفلر وجوقه لر وکلیلر کبی که کیرسز
واوزرنده یاترسز ودخی انلرك سودلرین صاغرسز وانلری یوغرلیوب انلرندن
یرسز ودریلرندن ایق قیلری ایدیورسز ولکم فیها یعنی سزیا آدم اوغلنری
اول انعامدن سزلره دخی کوزل نظرکاه واردرکه صباح وقتنده اوتلاغه کیدیجك
واخشام دونوب اوه کلجك یاقوب انلردن لذت الورسز ودخی بیوردی وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ
دخی سزك یوکلریکزی ومتاعلریکزی کتوروب هرشهره که دیلرسز انکا ایریشور

سز انکا ایرشور دکل سز الابد نه یکز یوریوب چوق زحمتلر چکمکلر تحقیق سزك ربکز روف
ورحیمدر که سز انك بو نعمتلریله منتفعت طوتوب اندن غیریه طیرسز اول سزه عقوبتی تعجیل
ایدوب هلاك ایتمز شاید که فکر ایدوب انصاف کلسز اول شرکلکزی ایمانه مبدل قیله سز
ودخی بعض نعمتی دخی ذکر ایدوب بیوردی وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً
وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ
یعنی حق تعالی بیوردکه دخی الله تعالی سزکچون آتلر وقترلر واشکرلر یرتدیکه انلره بنه سز و
انلرکله دخی منتفع اولوب بنجه مقاصدیکزی یرینه کتوره سز دخی انلری سزه زینت
ونظرکاه قلدیکه کیجه کوندز انلره نظر ایدوب انوك صانعن اکلیه سز بله سز اولمادر
مطلقدر واحددر افعالنده شریك ومعین یوقدر تا انکا انکاری کیدروب تصدیق
ایده سز واول نعمتلرین شکرین یرینه کتوره سز هم نعمتکز دخی زیاده اوله وهم عذابدن
نجات بوله سز ابن عباس رضوان الله یمکلکی کریه کوردی بوایتی شریفی دلیل کتوروب
اوتوردی دیدیکه بونلر یمکچون یرادلدی دخی زینت ایچون اما اول کروقلان انعام
هم یمك ایچون هم بنمك ایچون یرادلدی ودخی بیوردی هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَسَخَّرَ
لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

يذكرون

يَذَّكَّرُونَ وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ حق تعالی بیوردی یعنی بوطاغلری یوجه یوجه بویله محکم تودوب انوکله
یصوب یخلدی تاکه میل ایتیوب قرار طوته وانوکله منتفع اولنه ودخی یریو
زینه سز کچون ایرمقلر اقدی ویولتر ایلدی که شهر شهرلره وکویلردن کویلره
واروب مقصودلرین یرینه کتوره لر ودخی بوطاغلری اول یولتره علامت ونشان
قلدیکه کوندزده کتمکه قولای اوله ودخی بیوردیکم وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی بلدزلری علامت قلدیکه اول یولتره
کیجه لرده انوکله هدایت بوله لر یولی آزوب کمراه اولمیه لر پس حق تعالی بیوردی اشبو کلمی
وصف اولنان نسنه لری یرتمغه قادر اولان برابر میدر شول صنملره که هیچ بر نسنه
یرتمغه قدرتی یتمز نولدیکه انوك عجایب صنعلرینه نظر ایدوب اوکنلمز سز که
انی برلیوب انکا عبادت قیله سز ایروغن ترك ایده سز ودخی بیوردی وَإِنْ تَعُدُّوا
نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه اکر سز دشکرکه حق تعالی سزه ویردوکی نعمتلری
صایه سز سیزك طاقتکز یتمیه که صایه بیله سز زیرا حق تعالی نعمتلری حساب اولنور
دکلدر سز انوك شکرنی قنده یرینه کتوریسر سز لیکن الله تعالی غفور ورحیمدر

توبه قیلوب کفردن دونمزه تقصیر لرین عفو ایدوب برلغفر الله تعالی عالمدر
کوکلوکزدکی اسرارکزی بیلور ظاهرکزده نه قلدوغیکزی دخی بیلور آشکاره وکزلو
انوك قتده برابر دردوده دخی بیوردیکه وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ اللهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ یعنی شونلر
الله تعالی قیوب بتلره عبادت ایدولرکه هیچ برنسنه برنغه قدرتی یمز حال بوردکه
انلر دخی مخلوقدر بالله کسرایلمیوب کمی طشدن کمی انجدن برجماددرکه روحلری
یوق حیاتلری یوق بلمزلرکه انلره نه وقت حیات ویرلسرکه انلردن حساب اولنه کندو
دن انلر بی خبرلردر دخی بیوردیکه إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآ
خِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ لَا جَرَمَ أَنَّ اللهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ یعنی حق تعالی کندو وحدانیتنی بیان ایدوب
بیوردیکه سزك ربکز ربّ واحددر اکا طپك که انك شریکی یوقدر اندن غیری
معبود کلمی باطلدر پس شونلرکه وقتیکه انکار ایدرلر وکوکلرینه حق تعالینك
وحدانیتنه منکرلر انلره معرفت حاصل اولمز دخی ایمانه کلمکدن کندولرین اولو
طوب تکبرلك ایدرلر حقا شکسز وشبه سز الله تعالی بیلور انلرك ظاهرلرنده و
باطنلرده کفردن ومکردن نه قیلورلر محمد حقنده واسلامه امرنده وبدرستی
حق تعالی سومز انلرکه اولولنب ایماندن اعراض ایدرلر دخی بیوردیکه وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ

ومن

وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ سدیدن نقل
اولنور ایدرلر قریشی قومی بریره جمع اولدیلردیلرکه بو محمد برطتلو دللوکشیدر
قچن برکشیلر کلامانسه انوك فی الحال کوکلن قیرکندویه دوندوردر فکر ایدك نظر
قیلك شول اشرافکزدن برقچ کشیلر چقارك مکه نك یولتری اوغرلرنه برکیجه یاخود
ایکی کیجه بکلیب اوتورسونلر محمده کلنلری کیروودندرسونلر کلمکدن منع ایتسونلر
پس انلردن برجماعت چقوب یولتراغزلرنده اوتوردیلر قچن برقومك الجیسی کلوردی که
اول محمدنه سویلر اشیده لردی اول کلن انلری کوروب اینوب قوندردی اکا خبر ویرب
نسبلرین بلدوردلردی تاکه اول کلنلر بلدلرکه بونلر شریف اصللردیلان سویلمزلر
طوغرو خبر ویردلردیو اولردن خبر صوره لرپس اول کلن کشلر رسول الله دن
خبر صوردلردی انلر دخی دیرلردیکه برنسنه خبر ویره لم محمددن پس حق تعالی بو
آیتی اندوریب حالتلرین کندو رسولنه بلدوردی قچن اول مکذبلره صورسلر
دیسلرکه ربکز اول محمد اوزرینه نه نسنه اندردی انلر خبر ویرب دیرلرکه اول
محمد کوکدن ایندوردلدی دیو خبر ویردوکی یلاندر شول ایلرو کچن لرك یلاندریی
وسوزلریدرکه خبر ویر رحق تعالی بیوردرکه یا محمد بوکافرسکا وقرآنه انکار ایدوب
سوز سویلدکلری اندن اوترو درکه اول کناهلرینی قیامت کونده تمام بلا نقصان
کتوروب ویره لردخی شونلرك کناهلرین کتوره لرکه انلری ایماندن منع ایلدی
جهتسز برهانسز انلرك کناهلری وبالن دخی چکه لرنه باوزیوکدر بونلر کتوردیلر

عاقبت انوکلمه هلاك اولورلر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیورمشدر هر کیم
بر یاوز عمل بنیاد قلسه اشلسه اول کندواشلدوکینك کناهی و دخی انی کوروب
اکا متابعت قیلوب اشلیلنلرك کناهلری قدر اول عملی بنیاد ایده نك اوزرینه
بیله اولور پس انلردن بوکلامی ایشیدوب بعض لجی کیرو دونردی اما بعض لجی که
حق تعالی طریق ثوابی تقدیر ایتمشدر فکر ایدوب دیر دیکه واروب اول کشی کورمدم
قتیه ندر بلمه رانده واروب نه خبر و بر سرم دیوب کلوب مکه کیرردی مومنلره
صورردیکه محمد نجه کشیدر خبر الوب اسلامه کلورلردی واروب اول قومنی دخی
طریق اسلامه دلالت قیلورلردی و دخی بیوردیکه قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى
اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ یعنی حق تعالی بیوررکه بدرستی بو یولی بکلیب خلقی محمد
کلمکدن منع ایدنلردن اوکدکاری دخی بومکری وحیله ری قلدیلر اما حق تعالی
انلرك کیدنی ومکرنی باطل قلدی اول اولرینك بنیادنی حق تعالی قوپروب سقفنی
انلرك اوزرینه یقوب هلاك ایلدی و دخی بیوردیکه ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ
وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ
الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ
فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی الله تعالی
انلری دنیاده عذاب قلدیغی قومه اول عذاب انلرك فعلنه مکافات اولمیه آخرتده

دخی

دخی صورحقیر قیلوب عذاب ایلیه دیه که قنی اول بکا شریك زعم ایدوب عبادت
قلدوغکز انوك سببیله بزه مخالفت قیلوب انلردن اوتروبزلر مجادله قیلوب
توحیده انکار قلدیکز امدی کلسونلری سزی بوکون بزم عذابمزدن قوترسونلر
پس دیه لرا اولرکم انلره علم ویرلدی ومعرفت نصیب اولدی فرشتهلردن یا مومنلر
دنکه بدرستی رسوایلق وخورلق وقتی عذاب بوکون اول کافرلرك اوزرینه
دیرکه ملك الموت اعوانیله انلرك اول خبیث ارواحلرین قبض ایلدیلر شول حالتده که
انلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردی توحیده ورسالته انکار قلمغله پس چون عذابی
کوزلریله کوره لر منقاد ومطیع اولوب بیون ویره لر دیه لرکه بز الله شریك کتو
ریجیلردن دکولز حق تعالی دیه بلکه سز الله شرك کتوردیکز حق تعالی شرك کتور
دوکیکزی دخی بیلورانکا کوره سزه مکافات قیلور و دخی بیوردیکه فَادْخُلُوا
أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ یعنی پس اول جهنم خزینه
دارلری دیه لر انلرکه کردکه اول جهنم قپولرندن اول عذابلره کیرك سز نجون
وعده اولنمشدر بو حالته که انده مقیم اوله سز ابدا سز خلاص اولمیسز نه یاوز
مقامدر اول جهنم شونلره کم ایمانه کلمدن تکبرلك ایدوب اولوطوتدیلر لاجرم
لایقدرکه بونك کبی صورتلرله عذابلره واقع اوله لر بوندنصکره اول خلقی ایمانه
دعوت قلنلر حقندن خبر ویرب بیوردیکه وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ
رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ

خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ بو آيتك سبب نزولى بو ايدركم مكه نك عقبه لرينه كتشيلر
قوديلر يول بكجه لرى تاكه رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ايمانه كلمكه كلنى منع ايدوب كيرو
دوندوره لر رسول الله كندو اصحابندن آدملر كوندردى قچن الجيلر كلسه اول
مشركلرانى دفع ايتسلر اول اصحاب رسول دخى انى چاغروب دبرلرديكه اول
سزى منع ايدن قوم مشركلر درسزه يلان خبر ويررلر بلكه اول محمد حق رسولدر
حلق حقدن يكا دعوت قيلور صلهٔ رحم بيوررابو اشلرامر ايدوب باوزاشلردن
منع ايدوب وخيردن يكا دعوت ايدردرلر ايدى تنكم حق تعالى بو ايتى اندورب
بيورديكه قچن سويلنه شونلره كم شركدن كفردن صقنوب تكريدن قورقديلر
سزك ربكزنه نسنه اندردى اونلر ديرلركه قرآن اندردى كه خيره دعوت
قيلوب بيورديكه حاصلدر شونلره كم دنياده الله تعالى برلديلر آخرتده اول اولو
مرتبه لركم مثلى نظيرى يوقدر ودخى اول قرآن خبر ويردكه دار آخرت خيرلودر
دنيادن زيرا اول باقيدر بوفانيدر باقى بكوكدرنه كوزل مقامدر اول مطيعلرك
ومتقيلرك مقامى كه دائمدر فناسى وزوالى يوقدر پس اول متقيلرك مقامن
وصف ايدوب بيورديكه جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُو
لُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمُ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ يعنى اول مطيعلرك مقاملرى اول
قرارطوتوب طوره حق يرلرى جنتلردركه انكا كيرورلر انوك كوشكلرينك اغجلرينك

التنده

التنده ايرمقلر اقرودخى حاصلدر انده اول جنت ايچنده هر نسنه كه آرزو ايدرلر
كوكلى دكلرندن حق تعالى متقيلره اشبو نجلين ثوابلر ويرر الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمْ يعنى دخى
شول متقيلركه ملك الموت انروك روحلرين قبض ايلدى بوحالنده كه شركدن و
كفردن ومعصيتلردن آيرلردر پس اول اوچاغك خزنه دارلرى ديه لر قيامت
كوننده كه سلام اولسون سزك اوزريكزه كه سلامتكله سلام قوكشو لغينه ايردكز
كرك اول جنته كه سلامتلق مقامدر شول عملكز عوضنى كه دنياده قلديكز ايدى
دائم انده مخلد اولوب ابدى نعيم ايچنده اولوكز ودخى بيورديكه هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ يعنى بو اهل مكه عنادلريله منتظر دكللرمى انكا كه
ملك الموت كلوب انرى قبض ايدوب روحلرينى عذابه تسليم ايده يا خود اول يوم
بدره منتظرلردركه كندولره انده وعده اولنمشدركه مؤمنلرك قلجلرى التنده هلاك
اولنرباقيامت كوننده كوره لركه سنك ربك عذابى انده واقع اولدكه وعده اولنمشدر بورد
دن ايلروكى قوم دخى رسولرينى شويله يلانلديلر الله تعالى انرى هلاك ايلدى اول
هلاك اتمكلك حق تعالى طرفندن اولره ظلم دكل ايدى بلكه انر كندولره ظلم ايلديلر
ظالملرنه ومعبودلرينه انكار قلديلر بونجه آيات وبينات ظاهر اولوب انوك وحدا
نيتنه دلالت قيلوركن ودخى بونكجون بيورديكه فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا
وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ يعنى ايرشدى انده اول قلدقلرينك جزالرى

طولشدی کذولره اوعذابی استهزایه الوب بزه عذاب کلمزدد کلریجون ورسولمزه
طعن ایدوب فنی بوعذاب دیدوکلرنه وقت کلور دیدکلریجون ودخی بیوردیکه
وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا
حَرَّمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَٰلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ یعنی اول مکه کم شرک کتوروب توحیده انکار قلدیلر دد یلر استهزا بونندکه
اکر الله تعالی دلسیدی نه بزفه خودا تا لرمزاندن ارتق دخی برنسنه طلوب عبادت
قلمزدق لیکن بوبزم حالمز وآتا لریمزك حالتری اویله دخشدرکه اول ویله اوله ودخی
بزاول بحیرایه وصائبه که حرام قلدق انوك دلکی وبویروغی اولمه قلمزدق اول دیلری
انکجون قلدق حق تعالی بیوردرکه اول بونلردن ایلروکچنلر دخی شویله بلانیوب افترا
قلدیلردی باطل حجتلرله عذرلرکتوردیلردی وعاقبت اول افترالری انلری هلا
کلکه ایرشدردی بزاول رسولمزه وزره واجب قلدقکه اولره هدایت ویره لر
هدایت ویرمك ویرمك بزه قدرتمزده دراشبونك کبی کلامله قرآن ایجنده
کلور کلی تهدید ووعید درعموم اوزره اکرچه سببی خاصدر زیرا الله تعالی امر ورسولی
حکمنه مخالفت اوزره اولنلره وعید درکرك اول مخالف کافر اولوب شرك وکفر ایله
مخالفت قلسون کرك مومن اولوب عصیان ایله مخالفت قلسون پس مومن اولنلره
کرکدرکه مخالفتدن حذر قیلوب موافقت یولنه کیره لرکندولره سبب نجات اوله
ودخی بیوردی وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

فمنهم

فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَسِيرُوا فِي الْأَرْ
ضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ یعنی یا محمد تحقیق برهر برامته برسول
کوندردك نته سنی بومکه اهلنه کوندردك تاکه واروب انلره دیه لرکه کلك الله‌ی
بریلوك اکا مطیع اولك واکا عبادت قیلك بوصنملره وشیاطینه طیمقدن ایراق
اولك صاقنوك پس اول قومدن بعضیسی اول رسوله اجابت ایدوب مطیع اولدیلر
حق تعالی انلره کندودینی اوزره هدایت ویردی وبعضیسی اول رسوله اجابت قیلمدیلر
حق تعالی انلرك اوزرینه ضلالت وکمراهلغی واجب قلدیکه ایمانه رغبت قلمدیلر دخی حق
تعالی بیوردیکه یا محمد اول قومه که سیر ایدك بویر یوزنده بورك نظر ایلك اول سزدن
ایلروکی مکذبلرك وطنلرینی کورك عاقبتلری نجسی هلاك ایرشدی نته سی خراب
ویران اولدی اوله که اندن برعبرت الوب انصاف کله سز چونکه بوآیتلر نازل اولدی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك اوزرینه اوقدی انلر اشیدوب کروایمانه کلمدیلر
بونندنکه حق تعالی بوآیتی اندوروب بیوردیکه إِنْ تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ یعنی حق تعالی بیوردرکه یا محمد اکرسن حریص اولسك که
بونلر ایمانه کله لر بدرستی الله تعالی هدایت ویرمز شول کمسنه لره که انلره ضلالت مقدر
اولمش اوله حق تعالی عالمدر انلر اول ضلالته اهل یراد ملشدرکه انوك ایله عذابه نازل
اوله لرکه هیچ برکمسه اولمیه که انلره معاون اولوب عذابلرینی اندن دفع ایده ودخی
بیوردیکه وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ

حقا ولكن اكثر الناس لا يعلمون يعنى بوكافرلر الله اندايچوب جهد يمين ايدر
لركه الله بو اولنلرى كروقوپرمز الله تعالى انلرك قولين يلانما غيچون بيوردى كه
بيلوك حق تعالى كندويه واجب قلمشدركه البته اولومدن نصكره انلرى كيروقوپارور
ليكن بوخلقك چوغى انى تصديق اتمزلركه اولومدن نصكره كيروقوپسرلر محشر برينه
جمع اوليسرلر سؤال حساب ايچون نتكم بيوردى ليبين لهم الذى يختلفون فيه
وليعلم الذين كفروا انهم كانوا كاذبين انما قولنا لشىء اذا اردناه ان
نقول له كن فيكون يعنى حق تعالى كبروبعث ايدوب قوپاردوغى بوكافرلرى اندن
اوترو دركم انلره وعده سى حق ايدوكنى بيان ايليه كه دنياده انلر اختلاف ايدرلردى
انكار ايدوب اينانمزلردى دخى تحقيق بيله لر اول كافرلر سنلدن چقدقلرى وقتن كه
بونلر اول دنياده سويلدكلرى سوزلرنده والله تعالى شريك واهل اولاد اطلاق
ايتدكلرندن يلانچيلردر الله تعالى منزه دربوجه دراندكه انلر وصف ايتدلر حق
تعالى بيوردى بزه انلرى بعث ايتمك اسانذركه بزچون برشنه كلمك استه سوز اول دير
اولور هيچ شنده بزه عجز مزبوق قادر مطلق بزز و دخى بيوردى كه والذين هاجروا
فى الله من بعد ما ظلموا لنبوئنهم فى الدنيا حسنة ولاجر الاخرة
اكبر لو كانوا يعلمون الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون يعنى انلركه مكه دن
مدينه هجرت ايتديلر الله ورسوله مطيع اولوبن حق تعالى رضا ايچون انلره ظلم ايله
عذاب اولدوغندن نصكره عزتم جلالم حقيچون بن انلرى مدينه ده وطنلندوردم

مال وغنيمتله انلرى عزيز قلام بو دنياده كى ثوابلردر اما اخرت عوضى جنتدر اول
افضلدر واعظمدر اكر انلرك ثوابه تصديقلرى واريسه امدى بونلر انلردركه
عذاب اوزره صبر ايدوب اعتمادلرين الله قلدلر وكندولرين اكا اعماد ايدرلر اندن
غيريه اعتماد قلمديلر بونلر اول دورت كشيدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
كندكلرندن نصكره انلرى توتوب مكه ده عذاب قلديلر بريسى بلال وبرى عمار بن
ياسر وبرى صهيب بن سنان وبرى خباب بن الارت رضى الله تعالى عنهم ودخى
بيوردى وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحى اليهم فسئلوا اهل الذكر
ان كنتم لا تعلمون بالبينات والزبر وانزلنا اليك الذكر لتبين للنا
س ما نزل اليهم ولعلكم يتفكرون بو آيتك سبب نزولى بو ايدكم رسول
صلى الله تعالى عليه وسلم چون كلوب اول قريش كافرلرين دعوت قيلوب رسالتى
انلره ايرشدردى انلر انكار ايدوب ديديلركه الله تعالى ادم اوغلندن رسول
كوندرمزاوكر اول بزه رسول كوندرمك ديلسه كندو قتندن بزه برفرشته رسول
كوندوردى پس حق تعالى انلرى تكذيب قلمايچون بو آيت كريمه ارسال ايدوب
بيوردى كه بزسندن ايلروبا محمد هيچ برر رسول كوندرمدك سنجلين انلره وحى
كوندردك نتكم سكا اندردك اكر تصديق ايدولرسه حوش والا انانمزلرسه
سويله انلره كه توريت انجيل اهلنه صوره لر اكرسز بونسنلردن خبردار دكلسكز كه
محمد حق رسولدر انلرك كتابلرى اچنده انلرك نعتى ووصفى مذكوردر بيلورسكز كه

براول محمدی حق رسول قلدقده اکا وحی اندوره وز حلالی حرامی بیان قلغله واول
واول ایدوکی رسولترکتابلرنده کی خبرلرنکم انده وحی قلدق ایدی ودخی یا محمد
بزسنك اوزرینکه قرآن اندوردك تاکه سن بوخلقه بیان ایدوب بلدوره سن شول
احکامدرکه انلرك اوزرینه اندوردلدی اوله که انی اشیدوب فکر ایده لر ومقصودی
اکلایوب ایمانه کلمه لر بوندن نصکره تهدید ایدوب بیوروی اَفَاَمِنَ الَّذِینَ مَکَرُوا
السَّیِّئَاتِ اَنْ یَخْسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ یَاْتِیَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَیْثُ لَا یَشْعُرُونَ
یعنی امین می اولورلر شول قریش کافرلرکه بته طوب بریوزنده فسادلو اشلرلر
اندکه الله تعالی انلری یره کچوره نته که قارونی کچوردی یا اشغه یره دکین کیده لر
یا خود انده صمادقلری یرون عذاب کلوب جملسن هلاك ایلیه یا خود حق تعالی
انلری عذابله طوته تجارتلرنده سفر اوزره واروب کلورکن که بونلر حق تعالینك
عذابدین کندولردن منع انمکه یا دفع انمکه قادر دکلدر دریا خود اول عذاب
بونلره ازاز بری بری اردنجه اکسز اکسز هلاك ایده تحقیق سزك ربکز رؤف
ورحیمدر تعجیل عقوبت قلمز تاخیر ایدر تاکه پرانصافه کلوب ایمانه کلمه لر ودخی
بیوردی اَوْ یَاْخُذَهُمْ فِی تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِینَ اَوْ یَاْخُذَهُمْ عَلَی تَخَوُّفٍ
فَاِنَّ رَبَّکُمْ لَرَؤُفٌ رَحِیمٌ اَوَلَمْ یَرَوْا اِلَی مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَیْءٍ یَتَفَیَّؤُا ظِلَالُهُ
عَنِ الْیَمِینِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلّٰهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ وَلِلّٰهِ یَسْجُدُ مَا فِی الْاَرْضِ
مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِکَةُ وَهُمْ لَا یَسْتَکْبِرُونَ یَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَیَفْعَلُونَ

مَا یُؤْمَرُونَ

مایؤمرون یعنی حق تعالی بیوردکه نظر ایدوب عبرت المزلرمی اول کافرلر شول
نسنه لردنکه الله تعالی یرندی کون طوغدوغی وقت اول مخلوقك کولکه لری
صاغدن صوله وصولدن صاغه نته رجوع ایدوب دوراید الله تعالیه مطیع
اولوب سجده ایدر کندوی صورتیلر کوکلکه اول کولکه بریردن بریره نقل
ایدوکی دوراینکله سجده قلدوغیدر ودخی بیوردیکه الله سجده قیلور یعنی
مطیع ومنقاد اولور هرنکه کوکلرواز فرشته لردن ودخی آیدن کوندن یلدزلر
دن ودخی بریوزنده واردابه لردن ودخی فرشته لردنکه بریوزنده در انلر
الله سجده قلمقدن اولولغمز لر اول ربلرندن قورقرلرکه اوزرلرینه غالبدر
قهرایله وسلطنتله نکرانده بیوریلورانی اشلرلر کوزاچوب یومنجه نکریه عاصی
اولمزلر روایتدر رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی حق تعالینك بدنجی کوکده
فرشتهلری واوکم یراد الدن بروسجده یه وارمشلردر تاقیامته دکین بوکلبیله
الله تعالی قورقوسندن اعضالری دوره مکده دوانرچن قیامت قوپه سجده لردن
باش قالدوروب دیه لرکه ای بزم مولا عزیزسکا عبادت ایتدك شویله که سکا لایق
اوله پیش اوتنسون بوآدم اوغلنلری بیچاره لرکه بودکلو خضوع سز اخلاص سز
ازاجق عبادتی الله تعالیه منتلر قلدلرکه بزبودکلو عبادت ایده رز دیو جمیع عمر
لرنده قلدقلری عبادت انلرك بریجده سی مقدارنجه بوقدر ودخی حق تعالی بیوردی
وَقَالَ اللّٰهُ لَا تَتَّخِذُوا اِلٰهَیْنِ اثْنَیْنِ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاِیَّایَ فَارْهَبُونِ

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُونَ
بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم مجوسیلردن بر سی اله ایکیدر دیو وصف ایلدی
حق تعالی انلرك قولن ابطال ایدوب کندونك وحدانیتین اثبات قیلوب
بیوردیکه سز معبود ایکیدر دیوب وصف ایتمك وبو سوزی ترك ایدك که بر در
شریکی یوقدر اول ضمیره طپد قلری باطلدر اول کلاملری ترك ایدك بنی بر لك
انکا مطیع اولك بندن غیری کسه معبود طوتمك تحقیق بیلك که کوکلرده یر اراسنده
نه وار ایسه فرشتهلردن ویرده نه وار ایسه خلقدن جن وانس شیاطین کلسی الله
تعالینك قولیدر الهیت وربوبیت خالص دائم انوکدر وانك دینی طوتمق
واجیدر هیچ برکیمه جایز دکلدر که اول دین اسلامدن غیریه میل ایلیه بلکه فرضدر
هر قوله که انکا طاعت قیلمق هر نه که اندن مقدر اولور انکا راضی اولاکرك نفسه خوش
کلسون کرك خوش کلمسون بوندن اوتروحق تعالی بیوردی سز الهدن غیریه محبت
عبادت قیلرسز وانی قوب ایرقدنمی قورقرسز انکا طپك واندن قورقك ودخی بیوردی
وَمَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ یعنی حق تعالی نعمتلرین
اکدوب بیوردکه شول نعمتلرکه سزك ایکزده وارانوکله کندوکزده نما حاصل ایدوب
دخی اول صحت بدن وسلامت اعضا نعمتلری کلی سزه حق تعالیدن دیر دخی تجن سزه
فقر وبلا وشدت ایریشسه کبر وتضرع کزاندن یکادر وانکا التجا قیلورسزکه واقع
اولان زحمتی سزدن دفع ایده راحته مبدل قیله تحقیق بیورسزکه بلالری دفع ایدیجی

قادر

قادر اولدر ودخی بیوردیکه ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ
لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ یعنی تجن بو تضرعلری قلدقلرندن نصکره
اول رحمان سزی سرکوب سزدن اول بلایی وشدتی دفع ایتسه کوره سن کروه برجماعت
سزدن ربلرینه شرك کتوروب ایروغه عبادت قیلورلرمیا که الله تعالی ویردوکی نعمتلره
کافر اولورلر پس حق تعالی تهدید قیلوب بیوردیکه سویلك هله سز اول بقیه عمرکزی
دخی هوای نفسکزه تمتع ایدوب کچورك بیز زماندن بلهسز که سزکله آخرتده نه اشلنسه
وبوندن نصکره بیوردیکه وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَاللّٰهِ لَتُسْأَلُنَّ
عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ یعنی حق تعالی بیوردی بو کافرلر کندوزعملریله اول بتلره نه طپرلر
اول بزویردوکمز روزلردن نصیب قویدیلر حال بوددر که اول بتلر هیچ برسندن
خبردار دکللردر نه اصی نه زیان دکرمك بیورلر بو کتسیله افتری قیلوب دیلرکه
بونی بولله قلمغی بزه الله بیوردی والله عزتم وجلالم حقیچون اول افتری قیلدو
غکزنسنلردن البته صورلیسز وانوك جزالرین بولیسز ودخی بیوردیکی
وَيَجْعَلُونَ لِلّٰهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ یعنی دخی اول مکه کافرلری
الله تعالیه قزلر نسبت ایدرلر دیرلرکه فرشتهلر الهك قزلریدر وکندولره ارکك
اوغلنلر نسبت ایدرلرکه آرزولری ودیلدکلری اولدر حق تعالی منزه قدر روپاکدر
اول نسنلردن که انلر انوکله وصف ایدرلر حال بوددر که اول قزلرله کندولره بشارت
قلنسلر کریه کوروب کندولره خوش کلمزنکم بیوردی وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثَى

ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ يَتَوَارَى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ
عَلَى هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ يعنى بوكافرلر قچنكه برينك
قزى طوغسه اكا قرك طوغدى ديو مشتولسه لر ملول اولوب بكزى متغير اولوب
غصه توزى يوزنه چوكوب قورد راول غمى وغصه سى طاشندن ايچنه دخى تردد قيلوب
سرانت ايدر كوكلى طولى غصه اولور كوركه اول كندولره خوش كلين نسنه يزه نسبت
ايدرلر حال بودركه اول اكا بشارت اولنان نسنه نك غصه سنى خلقدن كزلر اشكار
قلمزلر ليكن كوكلنده تدبير ايدرلركه اول وجوده كلن قزى نجه ايده لركه اهلنه خور لغله
بسيله مى يوقسه ايتوب كومه مى قويه تاكه عاردن قورتيله اكاه اول ايل ياخود بونلرك
قلدقلرى نه ياوز حكمدركه كندولره خوش كلين قزى يزه نسبت قيلرلر الله تعالى منزهدر
بوجه دربونلر وصف ايتدكلرندن ودخى بوردى لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى واردر شول مشركلره كه آخرته
وكروقوعنه انكار ايدرلر عاقبتلرى ياوز اولمق دخى انلره ياوز صفتلر واركه حقى
كورمكده واشتمكده وسويلمكده كوزسز لر وصاغرلر ودلسز لردر واول طبقلرى
دخى همان بوصفت اوزره دركه سويلرجماد درهيچ نسنه يه قدرتى يمز اما صفت
اعلى الله تعالينكدركه طانقلق وبريرزاندن غير معبود يوقدر الا معبود حقيقى
اولدر بردر شريكى يوقدر يرتدوخى صفتلردن منزهدر عزيزدر ملك ايچنده
غالبدر حكيمدر امرنده حكم ايدركه اندن غيرى كمسه عبادت قيلمه لر اما بوكافرلر

انك

انك صفتلرينه انكار ايدوب اكا شرك اطلاق ايدرلر اول مخالفتلرى ايله كندولره ظلم
ايدرلر ودخى بوردى وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ
وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا
يَسْتَقْدِمُونَ يعنى اكر حق تعالى عقابلرى ايله يوخلقى طوتوب تعجيل قلسه اول شركلرندن اوترو
هيچ بريوزنده بردبره نورحيوان قومييدى جمله سين هلاك قيلدى قدرتى برله
زيرا اكر اول كناهلرى جزاسندن اوترو بيمورى منع ايدوب ياغدرمسه بريوزنده
نباتدن نسنه بيتمزدى مجموعى نفقه بولميوب هلاك اولورلردى ليكن بونلردن عذا
بى تاخير قيلوب اول وقتدك كه وعده اولنمشدر مدتى تمام اوله اولوقت عذاب
ايرشير اول وقتدن نه برساعت ايلروونه برساعت كيرو اولور حق تعالينك تقد
يرى اويله مقدر اولمشدر عقلى اولنلر كركدركم دائم اندن قورقوده اولوب اكا
معصيت وكناه قلمقدن ايراق اوله ودخى بوردى وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ
وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَى لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ
مُفْرَطُونَ يعنى كندولره لايق كورميوب كريه كوردكلرى نسنه ايله حق تعالى
وصف ايدرلر اكا قولر اثبات ايدرلر اول خبيث عملرينه دخى ديلرينه اول افترا
لرى ويلان سوزلرى دوزوب سويلرلر اما حقا بودركه البته انلره اود
عذابى واردر ترك اولنسردكلردر ودخى حق تعالى قسم ايدوب ديمشدركه تَاللَّهِ
لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ

اليوم

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ يعنى حق تعالى كندو ذاتنه اندايجوب بيوردىكه والله تحقيق بن
سندن ايلروكى امتلره رسولتر كوندردك نتكم سنوك قومكه سنى كوندردك
اما شيطان اول ضلالتلرينى انلره كوزل كوستردى تاكه اكا طاعت ايدوب رسو
لترىمزى يلانلديلر بوكون اول كوندركه شيطان بونلركه عذابده يله قرين اولا
زيرا اولولرى اولدرانى دوست ايدنلر ايدى انلره انوكله عذاب اليم واردر
اكا اويدقلريچون ودخى بيوردىكه وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ
وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ
لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ
مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَأَوْحَى رَبُّكَ
إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ثُمَّ كُلِي مِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ
ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ
اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا
بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ

والله

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً
وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ يعنى حق
تعالى بيوردى يعنى براله دخى وارده رديوانوكله واروب اول باطل معبودلره طبرسن
سزه نه منفعت ايرشدرمكه قدرتلرى يترنه مضرت كيدرمكه الله تعالينك وحدانيتنه
انكار ايدوب سزه نعمت ويرن منعمك نعمتلرينه كافر اولورسز اكاه اولونك كه عاقبت
انوك جزاسى سيزه ايرشر ودخى بيوردىكه وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ
لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ يعنى رزقلرى اسبابدن هيچ برنسنيه قدرتلرى يتمز
نه كوكدن يغمور اندورى بيلورلرنه يردن نبات بتوره بيلورلرسز انلرك كبى عاجز
لرى الله شريكلك ايله وصف ايلمك كه الله دن غيرى براله دخى بوقدر وحق تعالى
عالمدر بيلور كندونك مثلى وشريكى بوقدرسز جاهلسز بلمدين افترا ايدرسز بونده نصكره
حق تعالى ضرب مثل ايدوب بيوردىكه وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى
شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ يعنى حق تعالى بو مثلى كافرلردن براداد سزقوله نشبه
بيوروب بيان قيلورنته كه اول قول نسنيه مالك اولمغه قدرتى يتمز وبرنسنه تصرف
ايتمكه كوجى يتمز كافرلرك دخى انجلين مالنى الله بولنه وانوك رضاسى اولدوخى برلره
دخى خرج ايتمكه طاقتى يتمز زيرا اول كفر وشرك انوك النى بغلمشدر ايمان بولنه نسنه صرف

ایدر مزنکه اول قولك دخی بوینی مولاسنه واکا ملك اولمغیله بغلمشدر تصرفه قدرتی
یتمز حق تعالی بوردر شول کمسه لره کم بز حلال رزق ویردك وایمان دخی عطا قلدق
انلر بزم یولمزده اول ویردوکمزمالدن کزلو آشکا انفاق ایدرلر پس ایکیسی بر مطیع
اولوب امرمز برینه کتورمکده برابر میدردکلدر پس واجبدر اول ایمان اهلنه کم الله
تعالیه حمد ایده لر بو انعام اوزره که انلره قلدی اما بونلرك چوغنك بو انعامدن حظلری
یوقدر که بیله لر وشکرین برینه کتوره لر پس حق تعالی بو مثلدن بونی تنبه قلدیکه اول مؤمنله
کافر ایکیسی دخی مخلوقدر ایکیسی دخی متحرك کندو نفسلرنده تصرف ایده بیورلر بو یله
ایکی بری انفاقه قادر وبری عاجز امدی عاجزله قادرنکه مخلوقده برابر اولماز پس
اول مشرکلر معبود طوتدقلری که بر مخلوق جاددر وعاجزدر کندوده تصرف ایده مز
دکلکه غیریه اوله اول قچن برابر اولور معبود حقله که خالقدر قادردر دایما کلدر پس
عقلی اولان کرکدر که انی برله اکا عبادت قیله بوندنصکره بر مثل دخی وصف ایلیوب بیور
دیکه وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَاهُ
أَيْنَمَا يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
یعنی الله تعالی ایکی کشینك حالنی مثل قوروب تنبه ایدر که ایکی کشینك بری دلسز اوله
سویلمکه قدرتی یتمیه کندونك وارلغی قوم قبیله سی اوزرینه ثقلت اوله زحمتی وبلاسی
انلرك اوزرینه اوله هیچ برماله ومنفعه ویارده قدرتی یتمیه هرنه بکا دونسه اکا
کمسه میل ایتمیه زیرا انلرن هیچ خیر کلمه شردن غیری اول کمسه برابر اولور دخی تول کمسه ایله که

اول

اول سویلر اولا وخلقی طریق توحیده یلدرا وله پس بو ایکی برابر اولیه اول ضم که دلسزدر
عاجزدر اکا طپنلره زحمتدن غیری منفعتی یوق شرندن وفتنه سندن زیاده
برنسنه دن خیری یوق امدی اول قچن برابر اوله رب العالمین ایله که قرآن عظیم الشان
انوك کلامی قدیمی اوله بالجمله خیر وشره قادر اوله نه دیلر اشیه عجزی اولیه ویا خود شول
رسول کم بزکوندردك که بو آدم اوغلنرینی توحیده یلدردخی دین اسلامه اوزده درکه
حق دیندر اول برابرمی اولیسر شول کافرلرله که هرکز اندن خیر کلمه امدی عقلی اولنلر
بوندن اکلیوب اول ضمیرین دنیاده ضررندن غیری منفعتی یوق وآخرتده دخی سبب
هلاکدر ودخی بیوردی وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی پرده کوکده هرنه وار ایسه که
قولنرانی مشاهده قلمز وانلردن مغیب ومحجوبدر انلردخی کلی الله تعالینك
ملکدر ومخلوقدر بو کلینك اوزره قادردر ودخی قیامتی قوروب موتی تری
درکورمك انوك قدرتنده شول کوز آچوب یومق کبیدر تیز رك واسانرقدر
زیرا حق تعالیه دیلرسه قدرتی یتر هیچ برنسنه ده انوك عجزی یوقدر ودخی
صنع پاکندن بیان ایدوب بیوردی وَاللّٰهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی الله تعالیدر که
سزی اناکز قرنده یره دوب اندن چقروب دنیایه کتوردی هیچ عقلکز یوغیدیکه
برنسنه فهم ایدیدکز حق تعالی سزه قولاغیله اشتمك وکوز ایله کورمك ویردی دخی کوکل

وعقل ویردی تاکه اشیدوب وکوریب هرنسنه‌ی کوکلکزله وعقلله فهم ایدوب خیری
وشری بلسز بوجمله سزه انعام واحسان‌دراوله که انصافه کلوب توحیدیله آنوك
شکرین برینه کتوره سز اول سببله نعمتکزدخی زیاده اوله الله تعالی وعده سیله حقدر
خلاف یوقدر ودخی بیوردی اَلَمْ یَرَوْا اِلَی الطَّیْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِی جَوِّ السَّمَاءِ مَا یُمْسِکُهُنَّ
اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِی ذٰلِکَ لَاٰیَاتٍ لِقَوْمٍ یُؤْمِنُوْنَ یعنی حق تعالی عبرتلرندن بیان ایدوب
بیوردکه رمزلرمی بوکافرلر اشبو اوچرقوشلریکه هواده مطیع ومنقاد اولوب قانات
اوروب اوچرلر اشغه دوشمزلر یومو قنات‌لرین بنه اچرقلری وقت یعنی اندی دوشر
میوب هواده دوتن دکلدر الا الله تعالیدرکه قادردیر بوعبرت حاصل اولمزلا
شول قومه که انلرك الله تعالیه انکارلری یوقدر ودخی بیوردی وَاللّٰهُ جَعَلَ لَکُمْ مِنْ
بُیُوْتِکُمْ سَکَنًا وَجَعَلَ لَکُمْ مِنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ بُیُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا یَوْمَ ظَعْنِکُمْ
وَیَوْمَ اِقَامَتِکُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا وَمَتَاعًا اِلٰی حِیْنٍ
یعنی حق تعالی سزکچون اولری یرتدی انده مکانلنه سز ویرلری مسخر قلدیکه انوك او
زرینه اولربنا ایده سز دخی سزه توفیق ویروب بلدردیکه اول اولری نجه بنا قلق
کرك دخی سزکچون دوه‌نك وقیونك وصغرك دریلرندن وقیلرندن سزه چادرلر
قیلوردیکه کوچوب قوندوغکزده کتورمه‌سی وبزه‌سی دوزمسی اسان اوله وانلرك
یوکلرندن سزه ال آلتی دوزدی حالی کلیم وکچه ودوشکلر کبی انوکله معیشت قله سز
وعده تمام اولوب اولم وقتی ایرشنجه ودخی نعمتلرندن بیان ایدوب بیوردیکه

وَاللّٰهُ

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَکُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَکُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَکْنَانًا وَجَعَلَ لَکُمْ سَرَابِیْلَ
تَقِیْکُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِیْلَ تَقِیْکُمْ بَاْسَکُمْ کَذٰلِکَ یُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَیْکُمْ لَعَلَّکُمْ تُسْلِمُوْنَ
یعنی اول الله تعالی سزکچون اغاجلر یراده‌وب کولکه‌لر قلدی کولکه‌نوب راحت بولسز
ودخی داغلر ایچنده سزکچون مغاره‌لر یراده‌وب کولکه قلدی ایچنده ساکنلنه سز ودخی
پنبه‌لر وکتانلر ویوکلر یرتدی بدنلریکزه طونلر ایدینوب جسمکزی صقلیه سز
دخی دموردن کولنکلر وآلتلر قیلوردی انوکله دشمن ضررندن صقلنوب قورتوله
سز اول یرتدقلرین اشبو نجلین ذکر ایدوب اکدوررا اوله که سز اول منعمی بلسزکه
سزك ربکزدرانی برلیوب عبادتکزی اخلاص اوزره ایده سز ودخی بیوردی
فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَیْکَ الْبَلَاغُ الْمُبِیْنُ یعنی یا محمد اکر بوکافرلر ایماندن اعراض
ایدوب انکاری ترك ایتولرسه سزه اندن ضرر یوق سنوك اوزرکه واجب اولان
بزم خبرمزی ایرشدرمکدر وهدایت بولن طریق ضلالتدن تمییز ایدوب بیان
قلمقدر انجق انلرك حسابلری بزم اوزرمزده‌در ودخی بیوردی یَعْرِفُوْنَ نِعْمَةَ
اللّٰهِ ثُمَّ یُنْکِرُوْنَهَا وَاَکْثَرُهُمُ الْکَافِرُوْنَ یعنی تحقیق بیلورلرکه کلی نعمتلرك
خالقی الله تعالیدر اما دونوب انکار ایدرلر دیرلرکه اول بزم معبودلریمز شفا
عتیله در دخی بیلورلرکه محمد حق تعالینك رسولیدر اکا ایمان کتورمزلر واکر انوه
صورسلر بویرلری وکوکلری وجمعی موجوداتی کیم یرتدی دیرلرکه الله یرتدی بویله
بیلورکن دونوب بنه بعثه انکار ایدرلر بونلرك جمله‌سی حق تعالینك وحدانیتنه

انکار ایدوب کافر اولورلر ودخی بیوردی وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا
يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ یعنی ذکر ایله یا محمد خبر ویرشول کونیکم
قوپاریرز انده پیغمبرلردن طنقلق هر امتدن اوزره کم رسالتی ایرشدوردوکنه
طنقلق ویره دستور ویرلیه اول کافرلره که دل آچوب کلام ایده لر بلدردخی
انلرك دنیایه کیرو کلمکلکی طلب ایتمکلری انلردن قبول اولنمیه زیرا اول حالده
طلب محالدر انلردن اوترو دنیا کیرو یرادیلمیجق دکلدر ودخی بیوردی وَإِذَا رَأَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ یعنی چونکه اول کافرلر ایله
کندولره ظلم ایدنلر اولعذابی کوزلریله کورسه لر کندولره واقع اولدهر کز اولعذاب
انلردن تخفیف اولنمیه ودخی انلره بر ساعت امان ویرلیه که راحت اوله لر بلکه عذاب
انلرك اوزره دائم اوله ودخی بیوردی وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ
قَالُوا رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ
الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ یعنی یارن قیامت کونده اول مشرکلر که شرك کتوروب
تکثیر اورتق قاندقلری بتلرینی کوره لردیه لر که ای بزم ربمز سنی قوب عبادت
قلدقلریمز اوش بونلردر که بزه بیوردیلر کم اللهی قوك بزه عبادت ایدك واول
رئیسلریمز امر ایدردی بزه مطیع اولك بزنیه طپرسوز سز دخی کاطیك دیرلردی
بز دخی انلره مطیع اولوب سنی قوب بو صنملره طپدق اول بونلر واول رئیسلر دخی
بالجمله انلره شویله جواب ویرب دیه لر که سز بو سوزده یالانچیلر سز بزمنه بونسنه

بیور

بیورمدق که الله تعالی قوب صنملره طپه سز بلکه سز انك کندو نفسکز هوا سی ایتدی بونسنه
ودخی بیوردیکه وَأَلْقَوْا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ یعنی
اول قیامت کونده کلی اول معبود طوتندقلری واکا عبادت قلنلر دخی الله تعالیه
مطیع ومنقاد اولوب خاضع ومتواضع اولدر اول اله طوتندقلری کلی انلردن
اعراض ایدوب اولردخی اول الهلرندن اعراض ایدوب دنیاده یلانلردوزوب
سویلدکلری باطل اولوب محو اوله ودخی بیوردیکه الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ یعنی حق یولنی بیوررشونلر کم
بزم وحدانیتمزه انکار قلدیلر دخی اسلامه کلمك دیلیه نی منع ایتدیلر قومه دیلرکم
اسلامه کلمه لر بز انلرك عذابلرینی زیاده قیلدوز اول عذابلر اوزره که انلر دنیاده
اولورلردی واول ادنا قومر انلره متابعت ایتنلر ایدی ودخی بیوردی وَيَوْمَ
نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ
هَٰؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ
یعنی یا محمد دخی ذکر ایله اکدر شول کونکی هر امتك ایچنده کندولر اوزرینه بر طانق
طورغوره وزکه انلر رسولتردر آد میدندر فرشته دن دکل وسنی دخی بو امت
اوزره طانق کتوریسرنکه بن حجتم بونلرك اوزرنه ارسال قلدم عذر قلمدی دخی
سنك اوزریکه قرآن اندردك بیان یوندن کلی نسنه که وارد رامردن ونهیدن
اما بعضینك معنیسی ظاهر وبعضیسی مجملدر فکر ایدوب چقرمغه محتاجدر

زیرا هیچ برنسنه سؤال اولنمیه که انوك قرآنده بیانی اولمیه الا عاقللرك عقلی عاجز قالور
انی فکر ایدوب اکلمقده ودخی اول قرآن هادیدر ضلالتدن ثوابه ودخی رحمت
ونعمتدر عذابدن قورتریجیدر شول کمسه اکا ایمان کتوروب انوك حکمیله عمل ایلدی
دخی مسلمانلره بشارتدر جنتله دخی بیوردی اِنَّ اللّٰهَ یَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِیْتَا
ءِ ذِی الْقُرْبٰی وَیَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْکَرِ وَالْبَغْیِ یَعِظُکُمْ لَعَلَّکُمْ تَذَکَّرُوْنَ یعنی
تحقیق الله تعالی عدل ایله بیوردکه اول کلمهٔ توحیددر زیرا کلمهٔ شرك ظلمدر ودخی
احسانله بیوردکه الله تعالی قولرینه احسان قله صوچلرین عفو ایتمکله دخی اوزرینه فرض
اولنان طاعتلری کرکلو ادا قلمغله دخی بیوردی صلهٔ رحم ایده لر قوم قبیله دن کسلمیه لر
ودخی حق تعالی نهی ایدوب زنادن وجمله معاصیدن ودخی منکردن منکر اولدرکه
شریعتده کرکلو اولمیه وسنتده جائز کورلمیه وانی اشلین اوزره اودایله وعده
اولنمشدر ودخی بغیدن منع ایلدی که اول کندوبی بوجه کوروب تکبرلك اتمکدر
بدرستی حق تعالی بو آیتده اوچ نسنه بیوردی اشلنه واوچ نسنه دن منع ایلدی انی
ترك ایده لر ودخی بیوردی وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَیْمَانَ
بَعْدَ تَوْکِیْدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَیْکُمْ کَفِیْلًا اِنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ مَا تَفْعَلُوْنَ یعنی سز
وفا قیلك شول عهدلریکزه که سزکله الله تعالی اراسنده دیر واول عهدلریکزیکه
نقض ایدوب کیروبوزمك تاکید ایدوب محکم قلدیکز بلکه الله تعالی عهده وفا
قلدوغیکزی بیلوروبوزدوغیکزی بیلور اکا کوره جزاسین قیلور ودخی عهد

صینلره

صینلره مثل قوروب بیوردی وَلَا تَکُوْنُوْا کَالَّتِیْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْکَاثًا
تَتَّخِذُوْنَ اَیْمَانَکُمْ دَخَلًا بَیْنَکُمْ اَنْ تَکُوْنَ اُمَّةٌ هِیَ اَرْبٰی مِنْ اُمَّةٍ اِنَّمَا یَبْلُوْکُمُ اللّٰهُ
بِهٖ وَلَیُبَیِّنَنَّ لَکُمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ مَا کُنْتُمْ فِیْهِ تَخْتَلِفُوْنَ یعنی سز عهد ایدوب کروصفده
شول رابطهٔ حقی کبی اولمك که عمر بن کعب قرینده که ایلکن محکم اکوردکدن صکره دونرکرو
بوزر یعنی انوك عادتی بو ایدی پس حق تعالی بیوردی سزدخی عهد کزی محکم قلدوغکزدن صکره
انجلین کروبوزمك که سزدخی اول عقلسز حمقی عورته بکزمش اولور سز اراکزده اول
عهدلریکزی وعینلریکزی حیله وخیانت طوته سز بونکله که سزدن برطائفه غنی رك
اکثر رق اولسه برطائفه دن ابن عباس رضی الله عنه بو آیت کندو قبیله سی ومراد قبیله سی
حقنده نازل اولدی عاجز قالدیلر اراسنده قال واقع اولدی تا یوتلر قلدی هلاك
اولدی وبعضیسی اولدی التی آیه وعده ایدوب مصالحه قلدیلر تاکه کروطوارلر قوة
طوتب اصلاحه کله چونکه وعده دن بش آی کچدی قیس بن معدی کوروب بیوردیکه
انلرکله قتال ایده لر انلر دیلرکه وعده سزدن برآی دخی قلدی بو دخی تاخیر ایدوب
قودی کادك وعده تمام اولدوغنین انلر بونلر برکون کچمدن کلوب طوروب
بونلر سیر ایدوب انلردن یکاوارد یلر بونلر دخی انلره وارد وغی وعده تمام اولدوغی
کون ایدی اول قیسی دوتب دیلدیلر قومینی بوزوب طغدیلر حق تعالی بو آیتی ارسال
ایدوب بیوردیکه یعنی سز الله عهد ایدوب اراکزه مکر وخدیعت قلدك که بری
بریکزی الدایه سز بونکله بریکزك طائفه سی بریکزدن زیاده اوله اول چوقلوغکزه

یقوب عهد یکزه نقض ایتمك حق تعالی سزی ابتلا قیلوب اول چو قلوغیکزله تا که انوکله
سزدن عهده وفا قلق می ظاهر اولور بدرستی الله تعالی قیامت کونده سزه بلدریسر
شول دنیاده اختلاف قلدقلریکزی واول عهدلریکزی نقض ایتدکلریکزی هر
برندن اوترو سزه مکافات ومجازات قیلیسر شول وقت بلهسز که دین حق اسلامدر
اندن غیری دینلر کلی باطلدر ودخی بیوردیکه وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی
اکر حق تعالی دلسیدی کلکزی ملت اسلامه اوزره قیلدی لیکن بعضکزی
محذول وضال قیلور اندن اوترو که اول اسلامه لایق دکل وشولرکه دین اسلامه
اهلدر انلره کندو ارادتیله خلعت ایمان عطا قیلور کندونك علم سابقی مقتضا
سنجه دخی حق تعالی تاکیدله اندایچوب بیوردی البته سزصورولیسر سز شول نسنه
لردنکه اشلدوکز عهده وفا قلمقدن ونقض ایتمکدن تا که اول فعلکزه کوره مکافات
قلنسز ودخی بیوردیکه وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
یعنی سز عهدلریکزی اراکزده مکر وحیله قلمك که انوکله بری بریکزی الدیه سز
کرو عهد نقض ایدوب بر بریکزه ضرر ایرکوره سز تا ایاغکز محکم بصدقدن نصکره
حق تعالی عهد بوزوجیلری بوکا تشبه ایتمشدر که برکشی برینه ایاغن بصدو
غندن نصکره دوردکی ایکن سورچوب دوشه برزحمته اوغرایه پس عهدسان

دخی طاعت یولندن سورچر عقوبته دوشر اندن اوترو بیوردی حق تعالی که نقض
عهد ایتمك که انوك عقوبتی بولسر سز وانوك عذابنی طاتسر سز ودخی بیوردیکه
وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
یعنی حق تعالی بیوردکه الله تعالیدك عهدی اوزرینه والله اندایچدوکیکزه وزرینه
ازبرایی قبول ایدوب دینکزی وآخرتکزی صتماك که اول دنیانك جمله سی آخرته
نسبت برصورصغیر نسنه در قیمتی یوقدر تحقیق بیلوك شول ثوابلرکه دایم باقیدر
سزکچون الله قتنده حاضر ایتمشدر سزه اول خیرلودر عهدکزه اوزره محکم طوتسز
ودخی بیوردیکه مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی شول نسنه که اموردنیادن وانك محصو
لاندن سزك قتکزده وارد واول فنا اولیسر اما شول نسنه که الله تعالی قتنده در
سزکچون جنت ایچنده حاضر ایتمشدر اول باقیدر دایمدر اهلی ایچون تحقیق بن
عوضلندوره وز اول باقی جنتله شول کسه لریکه اندایچکدن صبر ایده لر وحقه
اقرار قلدلر انلرك اجرلرن بز انلره دنیاده قلدقلری کوزل عملدن دخی کرکلو
قلدوز پس بو ایکی آیتی اشتدیلر امرء القیس دوی شولکه بنم قتمده در اول فنا اولمه
واولکه صاحبم قتنده در اکا کرکلو عملدن یکرك عوضلر اولنه دخی باقی اولمه
پس بن کندو حقمده زیانکار اولورم ای ربم اول عبدان دیدیکه امرء القیس
بنم یرمدن برباره یرلوب کندو یرینه قاندی بنم اوزریمه حکمله غالب اولدی سوزم

کچورعزم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه هیچ بودعوانك اوزرینه شاهد
وارمیدر عبدان دیکه بلی وار لیکن اندن قورقوب دیمزلر پس رسول الله صلعم
امرالقیس بیوردی اندایچه اولدخی قالقوب اندایچکه کلمش ایدی رسول الله برزنا خیر
ایدوب اندویرمدی چون اویکسی رسول الله قتندن دونمشلر ایدی اول وقت بوایکی
آیت کریمه نزول ایدوب رسول الله انلری کتوردب بوآیتلری انلرك اوزرینه اوقدی امرالقیس
جواب ویرب دیدی عبدانك سوزی کلی حقدرین انوك برنی قطع ایدوب الدم انما والله
بلمزنه مقدار دروارسون یرمدن نقدر دیلرسه السون براولقدردخی زیاده السون
دیوب چون اول بوکلامی قلدی حق تعالی بوآیتی کریمه یی اندوب بیوردی مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی هرکسکه کم ارو عورتدن عمل صالح اشلسه بوحالده که مؤمن
ومؤمنه اوله هیچ برعمل ایمانسز مقبول دکل امدی کیمه که ایمان اوله انوك صالح عملری
قبول اولنور حق تعالی بیوررعزم جلالم حقیچون انلری برحیوة طیبه برله درلرده وز
دنیاده وآخرتده دنیاده انك حیوتی برفرطاعتمز ایچنده قیلاوز کسبنی حلالدن قیلوب
عملنی صالح قیلوز وآخرتده دخی حیاتنی جنت ایچنده ایدی قیله وز معیشت طیبه ایله
اول قلدقلری کوزل عملرك اجرن برذخی کرکلو قیله وز سیئاتلرین عفو ایدوب
رحمت ومغفرت برله غنی قیله وز بوندنصکره بیوردی فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ
بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ

یَتَوَكَّلُونَ یعنی حق تعالی بیوردکه یامحمد چون قرآن اوقیق دیلسك کرك نماز ایچنده کرك
نماز دن طشره الله تعالیه استعاذه قیلوب صفنغل اول شیطان لعین دیکه سکا وسوسه
قیلوب انوك معنیسن فهم ایتکدن منع ایلیه زیرا تحقیق اول شیطانك باطل حجتلریله
غالب اولوب سوزن کچورمکه طاقتی یتمز شولرکم الله تعالیك وحدانیتی انلر
تصدیق قلدیلر واشلرینی اکا تفویض قلدیلر ودخی بیوردی إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ
يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ یعنی اول شیطانك حجتلری غالب اولدوغی شو
لرك اوزرینه درکم انی دوست طوتوب اکا مطیع اولدیلر الله تعالی حکمنه مطیع اولمغی
قودیلر زیرا هرکمه سود وکه مطیع اولور الهی ورسولی سوندلر قرآنیله وسنت ایله
عمل ایدرلر ودخی اول شیطان غالب اولمز الا شولرکم الله تعالی حضرتنه شریك قتوب
مشرکلردن اولدیلر ودخی بیوردیکه وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا
إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ابن عباس ایدر پیغمبر صلی الله تعالی علیه
وسلم برآیت انسه برحکم اوزره که انوکله عمل ایتمك اصحابه زحمت کلسه برزمان حق تعالی
دیلدوکی قدر اول شدتله عمل ایدرلردی اندنصکره اول حکمی بوزردی انی ثابت
قیلردی قولترنه شفقت ومرحمت بوندن قریش کافرلری دیرلردی والله
دکلدر بو محمدك اشی الا اصحابنی مسخریه طوتمقدر که بوکون بردورلو بیوررد
یارن بردورلو بیوررقنغی نسنه که انلره قولای کلسه انلره انی اوکره دربونسنه
اوکرتمکه اول محمد الاحو ابطب عاس ودخی ابوفکیهه از اولوسی یسار اوکردر زیرا

انلر ایکسی دخی اول کچنلرك قصه لرین وتاریخلرین زیاده بلجیلر دراما ایکسی دخی ایمانه
کلمشلر ایدی انلره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلورلر امر دین اوکرنورلر ایدی وانلر
کتابلرین عرانی دلنجه اوقورلر ایدی پس اول کافرلر بو سوزی سویلدیلر حق تعالی بو آیتی
اندوب بیوردیکه قچن بز بر آیتی تبدیل ایدوب برینه بر آیت دخی اندوره وز الله تعالی بکرك
بیور اول اندوردوکی آیتده قیفسی بو خلقه اصلح قدرانی اندوردراما قریش کافرلری
دولو یا محمد بونسنه سنك دوزمکدر کندو کندکدن دوزرسن بونلر بلمزلرکه بو احکامی
تبدیل ایدوب سکا بیورن حق تعالیدر نجه دیلرسه حکم ایدر قولترك صلاحنه نظر ایدوب
ودخی بیوردیکه قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا
وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ یعنی ایت سن انلره یا محمد بو اول قرآندرکه جبریل
اندردی بنم اوزریمه اوقیوب بکا بلدردی ربك کلامندن وحیله حقی بیان
قلمغیچون تاکه اول ایمان اهلنك کوکلرن اسلام اوزره ثابت قیلوب محکم قیلمق ودخی
ضلالتدن هدایته یلتجی اولمه دخی مسلمانلره جنتله بشارت قلجی اولمه ودخی بیوردی
وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ
وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ یعنی تحقیق بز بیلورزکه اول قریش کافرلری دیرلرکه
اول محمد بونسنه لری اول جبرئیل یساره اوکره در الله تعالی انلری بلانیوب بیوردیکه
انلر سویلدکلری شول اعجمی دیلیدرکه انکا میل ایدوب زعم ایدرلرکه انی اوکردن اول عبرانی
بیدر اشبو قرآن خود عرب دلنجه در ظاهرکه کندو لغتلرین بیان ایدر ودخی بیوردی

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی تحقیق
شول کمسه لرکه قرآنی تصدیق ایتمزلر حق تعالی دخی انلره هدایته توفیق ویرمز واهل ایمانلرن
قلمز دنیاده ایمانه رغبتلری ازاولدوغیچون وآخرتده دخی انلره عذاب الیم واردرکه
ابدی اندن نجات بولمزلر ودخی بیوردی إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ یعنی تحقیق افترا ایدی قیلور شولنرکم الله تعالینك
آیتلرین کوردلرکه مقدور بشردکلدر انکا تصدیق ایتمزلر اول یلان سویلجیلرك
زیاده اشدیدر یلان سویلمکده ودخی بیوردیکه مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ
إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ
غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ یعنی هرکمسه کم الله تعالینك برلکنه تصدیق
قلدقدنصکره کو وانکار ایدوب کافر اولسه انك اوزرینه الله تعالینك غضبی
واردر الا مکرکه انکا اولنسه کفر اوزره واول اکراهلکله کفری دلندن اجرا
ایده وکوکلی کروهان ایمان اوزره مطمئن اولمه اعتقادی محکم اولمه اندن ضرر
اولماز مقصود بونده عمار بن یاسردر اصحابیله برقچ کشی مکه اهلندن ایمانه کلدیلر
وچقدلر مدینه یه رسول قتنه کیدرلردی ناکاه قریش قومی دوبوب اردلرندن
ایرشوب طوتدیلر انلره عذاب قلوب کرو کفر اوزره دعوت قلدلر انلر اکراهلمه
کلمه کفری سویلدیلر بو آیت انلرك حقلرنده نازل اولدی صکره قووبردیلر قچوب
رسول قتنه کلدیلر کوزلرندن یاش دوکوب حالترندن خبر ویردیلر رسول الله

صلی الله تعالی علیه وسلم اتوك کوزلری یلشین سلوب دیکه اولوقتکه کلمه کفری
سویلدك کوکلك نجه ایدی عمار دیدیکه هان بنه ایمان اوزره ایدی رسول الله بیوردیکه
چون انلر دوندیلر سن دخی کرود ون بس عمار کرو دوندی خالی اوزره مؤمن
اولدی اول اکراهدن اکا ضرر اولمدی لیکن اول کلمهٔ کفری شول کسیه ضرر قیلور که
اول کلام کفری کوکلی رضا سیله سویلیه اکا مطیع اوله عبد الله بن سعدی کبی که مرتد
اولدی کافرلره قرشندی الله تعالیك غضبی انلرك اوزره در آخرتده دخی انلره
عذابلر واردر بوندنصکره بیوردیکه ذَالِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ یعنی بدرستی اول اولو عذابلر
شول کسه لره در که دنیا حیاتنی سوب آخرت اوزره اختیار قلدیلر آخرتی
انکار ایتدیلر کافر اولدیلر حق تعالی کافرلره هدایت توفیق ویرمز مادامکه کوزی
ترك ایتمیه لر ودخی بیوردی أُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ یعنی شولنلر انلردر که حق تعالی کوکلارینه
مهر اورمشدر اول کفرلری مقابله سنده که هرکز انده ایمان نوری شعله ویرمز
مهر اورمشدر اول کفرلرینه مهر اورمشدر کلام حقی ایشیدوب ومصنوعات الهیه نظر
ایدوب صانعن اکلیه لر بونلر کلی غافلردندر که الله تعالی امرن ترك ایتمشلردر
ودخی بیوردی لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ یعنی البته حقدر که
انلر کلی آخرتده زیانکاردن اولدر هیچ برمرادلرینه ظفر بولمیه لر ودخی حق تعالی

بیور

بیوردیکه ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ
رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ابن عباس رضی الله عنه بیوردی بو آیت دخی عمار
بن یاسر حقنده وانك آتسی وانسی وبلال وصهیب وجنان حقنده نازل اولدیکه مشر
کلر انلری طوتب عذاب قلدقلرندنصکره وونوب مکه دن هجرت ایدوب مدینه
کلدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قتنه جمع اولدیلر حق تعالی بو آیتی اندوب بیور
دیکه بدرستی سنك ربك یا محمد برلغجی در واسر کیجیدر شول کمسه لرکه عذابه مبتلا
اولدقدنصکره هجرت قیلوب سنوك قتنه کلدیلر اندن سنوکله جهاد ایتدیلر دینلری
اوزره صبر ایتدیلر وسنوکله بله طاعته صبر ایتدیلر تحقیق سنك ربك یا محمد بو عذابدن
وهجرتدنصکره انلرك کناهلرین برلغجه غفوردر واسر کیجیدر رحمت قلمغله رحیمدر
ودخی بیوردی يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ یعنی یا محمد ذکر ایله خبر ویر شول قیامت کونونی که کلی نفس انده
حاضر اولوب هرکشی کندو نفسن خلاص قلمق ایچون مخاصمه قیلوب جدال قیلمه لر
کندو نفسلرین عذابین قیوره لر نفسی نفسی دیو چاغره لر ودخی برکمسه نك نفسی
قیوسی قالمیه بو اول وقتدر که جهنم برکز کوکریوب بالکلنه هیچ برمقرب وفرشته و
مرسل اولمیه الا انوك هیبتندن دیزلری اوزره چوکه لر هربری دیه لرکه یا رب
کندو نفسمك نجاتن دیلرم پس هر نفسه کامل جزا اولنه اول اشدکاری عمل مقابله سندن
اوتروهیچ برینه جفا ظلم اولمیه ودخی بیوردیکه ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً

مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ
لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ يعنى حق تعالى تمثيل ايدوب بيورر بكزر
اول مكه كه دوشمندن امينددر وانوك اهلى انده مقيم اولوب ساكنلمشلر در
ايريشور انلره طعاملرى وعشلرى هر طرفدن بولنوغله اما اول مكه اهلى بيوب
طاغى اولوب نعمتلره كفر اولدلر شكرين ترك ايتديلر ورسولرينه انكار قلديلر
الله تعالى دخى اول فعللرى مقابله سنده انلره عقاب ايدوب يدى يل اچلق حواله قلدى
واول اچلق وقحط انلرى شول لباس كبى قيلدى حالترى قياده يلنوز اولوب بكزرى
صرردى دخى رسولك تكرسى قورقوسى اوزرلرينه غالب اولدى راحت انلردن
مرتفع اولدى بوكلى انلره اول اشلد كلرى فعلك عقوبتى ايدى رسول الله بد دعا
قيلوب دعش ايدنكم اى ربم يوسف اوزره خيرين يولين بغلغل بونلره شول
يوسف زمانى كبى قولاق ويرا الله تعالى دعاسين اجابت ايدوب انلره قحطلق حواله
قلدى كلبلرى يكه محتاج اولديلر يعنى اولديكه جمله سى هلاك اولدلر ودخى بيور
ديكه وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ
يعنى تحقيق انلره كلدى رسول بنه كندولردن انلر انى تكذيب ايدوب ايناغديلر
پس انوك عقوبتى انلره اول اچلق عذابى ارشديكه انلر كندولره ظالم اولديلر كافر
اولغله پس چون انلر اچلقدن ديريلوب اباسينايى رسول الله كوندرديلر دركه
يا رسول الله بو اوزرماده دخى هلاك ايدن مكه اهلنك ارنلريدر آره سيرده بو معصومنك

وبو

وبو عورتلرنك صوچلرى ندركه بو بلايه مبتلا اولوب هلاك اولدلر پس رسول الله
امر ايتديكه انلردن بكا طعام كتوره لر مدينه طرفندن طعام التديلر بوندن معلوم
اولديكه كافرلرك بيچاره لرينه احسان ايرشدرمك واراعش ودخى بيورديكه فَكُلُوا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ يعنى
حق تعالى بيوركه يبك شول نسنه لردنكه الله تعالى سزه رزق ايدوب ويردى بو
حالده كه حلال اولدى شبه دن آرى اولدى دخى اول نعمتلرك شكرنى الله تعالى قيلك
اكرانى برلبوب اكا عبادت ايدرسكز وانوك رضاسين ديلرسكز زيرا انوك رضا
سى انده دركه انوك حلال قلدوغن حلال بيوب انى طلب ايدوب وحرام قلدوغن
حرامى بيوب انى ترك ايده سز ودخى بيوردى إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ
الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ يعنى بدرستى سزك اوزريكزه حرام اولنمدى الا مردار اولمش دخى قان
دخى خنزيرانى دخى شول نسنه لركه اوزرينه تكرى آدى ذكر اولنمدين بوغزلنه
اما هر كمسه كم مضطر اولوب اولوب اولومه يقين اولسه حلالدن بولسه حرامدن
بولسه شول عذريه كه اولمكدن قورتوله حدن كچمه حاجتدن زياده يمه بدرستى
الله تعالى غفوردر اولعذريدر وكن عفو ايدوب برلغوردخى رحيمدر اسركرقولرينه
بونك كبى لطفى چوقدر عدا اولنمز ودخى بيورديكه وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ يعنى سويلمك اى مكه
اهلى دنكزله وصف ايدوب شول نسنه لرايچونكه بن سزكچون مطلق حلال قلدمكه اشبو
اركك لره حلالدر وعورتلره حرامدر تاكه بحيره وسايبه حرامدر ديه سز الله تعالى
اوزرينه افترا قيلوب يلان دوزه سز شونلركم الله تعالى اوزرينه افترا قلمز حرام قلدوغن
حلال وحلال قلدوغن حرام ديه لر انلر هركز عذابدن نجات بولمزلر برقچ كون بو دنياده
تمتع ايدوب دريلسر لر دراند نصكره آخرتده عذاب اليم اولور بو آيتده قاضيلره تنبيه
واردركه برهانسز كندولردن حكم ايتمه لرودخى بوردى وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ يعنى
بز حرام قلدق شول كمسنلر اوزره كه دين اسلامدن يهوديه ميل ايتديلر شول نسنه
لركه سكا قرآن ايچنده بيان قلدق انعام سوره سى نمزدن اول اما بز انلره حيف
ايدوب حرام قلدق لكن انلر بزه افترا قلمغه كندولره ظلم ايتدلركه اول كناهلرى شولدر
غندن ايدى انلرك حرام قلدق پس قولنده حق تعالى جهتندن هيچ حيف وظلم يوقدر
الا قولنده نه كلورسه كندو قبلندن كلور قصورى سببيله بوندن صكره كندو فضلين
ذكر ايدوب بوردى ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ
ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ يعنى حق تعالى خبر ويرركه
يا محمد سنوك ربك رحيمدر غفوردر شول جهالتله برمز عملنده ال اورسلر
اندن صكره توبه ايدوب عملنى تزين كروا اصلاح ايتسلر بدرستى سنك ربك اول كناهلرنده

توبه

توبه قلدقلرندن صكره غفور كناهلرين يرلغور ورحيمدر راسركوكر ورحمت قلور فضيلتلر
بوندن صكره بوردى إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ يعنى تحقيق ابراهيم امام اولديكه
انكا اقتدا اولنور دخى ربنه معطيلردن اولدى دخى ايرق دينلردن اعراض
ايدوب اسلام اوزره ميل ايدوب طوغر وطوردى اول مشركلرله دينلرى اوزره
بله اولمدى الله تعالينك نعمتلرى اوزره شكر ايدجى اولوبن كه انكا انعام قلدى خلق
ايچنده انى اورندبلوب كندونك رسالتنه اختيار قلدى وانكا هدايت قيلوب طوغرى
دين اوزره قايم طوتدى امدى حق تعالى ابراهيمى امته ديو ذكر ايلدى انچونكم اول
يالكز ايمان كتوردى اولوقده اندن غيرى برمؤمن بوغيدى دخى جميع پيغمبرلره
جمع اولنان خير خصلتلر هب انده جمع اولمشدر ودخى بوردكه وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا
حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ يعنى اول ابراهيم اكرام ايدوب دنياده
كركلوبنا ويردك كه تحقيق قوملت سودبلر دخى انكا نبوت ويردك اسمعيل كبى
كركلو اوغل ويردك دخى تحقيق ابراهيم آخرتده انبيالرله جنت ايچنده اولسر اول
شرف واكرام ويردوكمزدن اوتورو ودخى بوردكه ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ
اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يعنى اندن سكا وحى ايدوب
ديدك سندخى ابراهيم دينى اوزره اولغل انوك اوزره محكم طوغرى ميلك اسلام
اوزره اوله كيروقلان دينلردن اعراض ايدوب اول مشركلر دينى اوزره ميلك اولمه كه

كلى اديان اسلامدن غيرى باطلدر ودخى بيوردى كه انما جعل السبت على الذين
اختلفوا فيه وان ربك ليحكم بينهم يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون
يعنى شول كسه لركه جمعه كونده اختلاف قلدلر انلره امر اولندى كه جمعه ارتسى اوتوره لر
عمله مشغول اولمه لر حق تعالى بيوردى كه يا محمد تحقيق سنك ربك حكم ايله بونلرك ارا
سنده قيامت كونده اول اختلاف قلدقلرى دينده حق اولنى بيان قلدى شويله معاينه كم
هيچ شبهه سى قالميه بله لركه حق دين اسلامدر ودخى بيوردى كه ادع الى سبيل ربك
بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتى هى احسن ان ربك هو اعلم
بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين يعنى يا محمد دعوت ايله بو مكه قومنى
ربك دينه كه اسلامدر وانى برلوب انكا مطيع اولمغه دعوتك انلره رسالتله و
قرآنله اولسون ودخى قرآن ايچنده كى كركلو اوكتدرله اولسون وبونلركله مجادله كه
قيلورسن كركلو دليلتر وحجتلرله اولسون كه طبيعتلرى اندن نفرت قيلميه تحقيق
سنك ربك زياده بلجيدركه دينده ضال وكمراه اولان كيمدر ودينده هدايت
اوزره اولان كيمدر بيلور ودخى بيوردى وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم
به ولئن صبرتم لهو خير للصابرين ابن عباس بيوردى بو آيتك سبب نزولى بو ايدى كم
شول وقتده مشركلر حمزه اولدردى بلر احد غزاسنده الين ياغن واعضالرين طوغرا
ديلر اولوقت رسول الله بيوردى كه اكر حق تعالى بكا قدرت احسان ايدوب بونلرك اوزرينه
غالب اولورسم برده يى دريلرن مثله ايدوب اعضالرن طوغرا باوزدكلكه اولورن

حق تعالى

حق تعالى بو آيتى اندورب بيوردى كه يا محمد اكر عقوبت ايتمك ديلرسكز شولقدر عقوبت
قيلك كه سزه قلديلر واكر صبر ايدوب انلر قلدوغى ايتمز سكز اول مثلى قيلوب اعضالرين
طوغره ميوب صبر ايدرسكز صبر ايدنلره اول صبر ثوابى دخى خير لودر ودخى بيوردى
واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك فى ضيق مما يمكرون يعنى
پس سن صبر ايله يا محمد اول صبر اوزره ثابت دكلدر سنك صبرك الا الله تعالينك
الهامى وتوفيقيله كه سكا صبر اوزره توفيق ويردى وبو قريش كافرلرى اسلامه كلمدكلرينه
سن غصه لنوب ملول اولمه كوكلنى طار طوغه اول كافرلرينك كلامندن اوترو كه سكا
استهزا قيلوب سويلرلر ودخى بيوردى ان الله مع الذين اتقوا والذين هم
محسنون يعنى بدرستى الله تعالى معيندر شول كسه لره كم شركدن كفردن صاقنديلر
باوزلق ايدنده احسان قلدلر انلرك فعللرنه مكافات قلمغى ترك ايتديلر امدى بو آيتك
حكمى عامدر قصاص قلمقدن وحق طلب ايتمكده عفو ايدوب ترك ايتمك افضلدر يارن انده

سورة الاسرى مكية اجر عظيم اولمه مائة واحدى عشر آية

الجزء خمس عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

سبحان الذى اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصى الذى باركنا
حوله لنريه من آياتنا انه هو السميع البصير ابن عباس رضى الله عنه ايدر يعنى
عجبدر ديك اولور الله تعالى امر ايدنكه قولن سير ايتدردى وبيوردى كه سن تنزيه ايدرك

اول اللهی که محمد قولنی کچیرتیر ایدردی ابوطالب قرنی اطهانی اوندنکه حرمده در اول
مسجد اقصایه که بریوزنده مسجدلرك ایراغی اولدرکه انکا زیارتنه وارورلر انکا مسجد
ایلیادیر لر بیت المقدسده شول مسجدکه بزانوك حولسنی صولرله وانواع عیش اغجلریله
مبارك قیلوب برکتنی چوق قلدق پس بزاول قولیمزی اندن اوتروسیر ایتدردك که
انکا بزم آیتلریمزی کوستروز اول آیتلر اول ایدیکه اول یوجه یرلر وکوکلر عجایبلرین انکا
کوستریدرستی حق تعالی سمیعدر راشدر اول اهل مکه نك معراجه انکار قلدقلرین دخی
علیمدر بیورانلرك مقالتنی انس بن مالك رضی الله عنه بیوردر رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم بکا خبر ویردی معراج کیجه سندن انکا وامتنه الی وقت نماز فرض اولندی
کرو نقص اولنوب بش وقته اندی حق تعالی نه قیلوب بیوردیکه یا محمد بزم سوز ومز
تبدیل اولماز بنه سکا اول بش وقت ایچون الی وقت ثوابن ویره وزیاده نقصان ودخی
بیوردی وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ
دُونِي وَكِيلًا یعنی موسینك امتنی بیان قیلوب بیوردیکه بز موسایه توریت ویردك
جمله سنی بردفعه ده اندوردك واول کتابلهبنی اسرائیله طریقی هدایتی بیان قلدق واندن
بیوردیکه بندن غیری کمسنه معبود طوتماك وبندن غیریه اعتماد قلماك که رب مطلق
سزه بنم ودخی بیوردیکه ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا یعنی دخی
شول کمسه لرك ذریتلرینی انالرکزك نوح ایله کیمده بیله کتوردك که سزانلرك صلبندن

ایدیکز

ایدیکز سزی اول نوح ایله عذاب غرق دن صقلدق اول نوح بزه غایت شکر لو قولدر
یعنی بلدرز بزانوح عم عادتی بوایدیکم طعام یدوکده وصولیجدکده وطون کیدکده
دخی قالقوب اوتوردقده هرحالده شکر ایدردی ودخی بیوردی وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي
إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا یعنی
توریتده بلدردك بنی اسرائیل بریوزنده ایکی دفعه الله تعالیه عاصی اولوب فساد
اشلیسرلر الله اوزره جرأت ایدوب تکبرلك ایدیسرلر انلردخی ایکی دفعه مقهور
اولوب قتی هلاك اولیسرلر ودخی بیوردی فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا یعنی
پس چون ایکی وعده نك اولی کلدی ایرشدی بنی اسرائیل فساده دوشمشلریدی اول
فسادلری اول ایدیکه توریت حکمنه مخالفت قلدیلر حرامی اشلره مرتکب اولدیلر شعیا
پیغمبر یعنی ذکریانی اغج اچنده بچقوایله اولدردلر حق تعالی بیوردی مسلط قلدق سیزك
اوزریکزه قولتردن برینکه بخت النصر دربابلدن غایت قوتلو وحرب اهلدر حقوب
شامه بنی اسرائیل اوزره بیت المقدسه اهلی اوزره غالب اولدی قرق بیك کشی یالکز
توریت اوقیانلردن هلاك ایتدی کیروقلانن اسیر ایدوب کندو ولایتنه کتوردی
یتمش بیل بابلده اسیر اولدی تا انکا دکین که بخت النصر وفات قلدی پس عمداندن
برکشی کم انکا کرس دیرلر ایدی چری چکوب بابلهکلدی اهلی اوزره غالب اولوب اول
مملکتی الدی انده ساکن اولوب بنی اسرائیلدن برقزی چفتلنوب اول قزرجا ایتدی

ینه بنی اسرائیل وطنلرینه کوندردی بیت المقدسه کلدیلر برمان پیغمبرلرینه متابعت
حوش اولدیلر تکرار معاصیه وفساده مشغول اولدیلر پس حق تعالی روم پادشاهلرندن
برپادشاه اوزرلرینه مسلط قلدی انکا اسپسیانوس دیرلردی کلوب برنچه یل
محاصره ایدوب اوتوردکن وفات ایدوب اوغلی طرطوس یرینه پادشاه اولدی عاقبت
فتح ایدوب یوز سکسان بیک کشی دپه لدی یحیی پیغمبری اولدردی یوز قرق بیک
کشی بنی اسرائیلدن اسیر ایدوب وبیت المقدسی یقوب خراب ایلدی تا رسول الله صلی
علیه وسلم زمانندن مسلمانلرینه بنا قیلوب اعمار قلدیلر پس حق تعالی بوایتده بیان قلدوغی
بو حکایلر در وبوندن صکره بیوردی ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا یعنی اندن صکره کروشفقت ایدوب انلرك
اوزرلرینه نصرت ویردك که دشمنی هلاك قلدیکز سزه مدد ایریشوب حالکز
اولکیلین اولدی نسلکز اوریوب مالکز چوغلدی سزك ساغوشکز سائرلردن
چوق قلدق دخی بیوردی إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا
یعنی اکر سز یواحسانلره یقوب الهی برلیوب انکا مطیع اولورسکز کندو نفسکزه احسان
ایتمش اولورسز انوك عوضلرین جنتده الورسز واکر احسانمزه التفات قیلیوب
الله تعالیه شرك کتوره سی اولورسکز کروانوك عذابنی سزك نفسکزا وزره اولور
ودخی بیوردی فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا
دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا یعنی چون اول ایکنجی وعده کلدی که

بنی اسرائیل کروفسادلره دوشدیلر بزکروبر قول مسلط ایدوب کوندردك که اول
اسپسیانوس اوغلی طرطوس ایدی نتکم بیانی کچدی تا که کلوب سزك یوزوکزی قبیح
ایلیه دپلیوب یره برقمله دخی اسیر ایدوب حقیر قلمغیله ودخی بیت المقدسه کیره لر
نتکم اول دفعه کیردیلر ودخی یقوب هلاك ایده لر شول نسنه که التری ایریشوب غالب
اولدرودخی بیوردی عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ
حَصِيرًا یعنی اولکتابلردن بودخی خبر ویرلشدیکم یا بنی اسرائیل اوله که ربکز کروانتقامدن
صکره اسریکوب ترحم قیلوب عفو ایدکدنصکره اول معصیته ومخالفته کرودونسی اولور
سکز بردخی عقوبت ایتمکله کرودونوز دنیاده واما آخرتده اول کافرلره جهنمی
سجن ایلرز که ابد محبوس اولرودخی بیوردی إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ یعنی تحقیق اشبو قرآن دلالت قیلور طوغرویولنه شول کلمه که صوابدر
وراست کلمه در که اول کلمه توحیددر طنقلق ویرمکدر که اول بردر اندن غیری معبود
یوقدر وکوندردوکی رسولترکی حقدر انلرك قولنه وفعلنه متابعت قیلوب عمل ایتمك
واجبدر واول قرآن دلالت قلدوغی طوغریدر واول قرآن بشارت قیلور مؤمنلره
ودخی بیوردی الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا یعنی انلرکم کرکلو عملترا شلرلر بدرستی جنت ایچنده
اولونوابلر وار در ودخی بنومشتولرلر شونده کم ایمان کتورمدیلر آخرته انکار ایدلر
انلره الله تعالی عذابی حاضر قلمشدر قتی موجع ومؤلم در ودخی بیوردی وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ

بالشر دعاءه بالخير وكان الانسان عجولا يعنى بو آدم اوغلنى كندو نفسى اوزره
واوغلى قرى اوزره لعنتله وهلاكك ايله دعا قيلور شول رزق وعافيت ورحمت
ديلدوكى كبى كه اوده قبول اولنيدى هلاك اولوردى ومالى تلف اولوردى بو آدم
عجول اولمشدر كه صبرى يوقدر اكثر اهل تفسير دخى انوك اوزرينه دركم بو آدم اوغلنى
اوه جكدر خير دعا قلمقده نجه اورسه بد دعا قلغه دخى اويله اوه جكدر خير دعا قبول
اولدوغى كبى بد دعا دخى قبول اولسه كلى هلاك اولنيدى اما كندو فضلندن كرم ايدوب
بد دعاى قبول ايتمز ودخى بوردى وجعلنا الليل والنهار آيتين فمحونا آية الليل
وجعلنا آية النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا عدد السنين
والحساب وكل شىء فصلناه تفصيلا يعنى حق تعالى بوردكه بز كونى وآيى ايكيسنى
ايكى علامت قلدقكه دلالت ايدر اكا كه خالقدر بر در شريكى يوقدر كيجه نك علا
متنى محو ايتدك كوندز علامتى شويله روشنلق اوزره ظاهر قلدق اول كوندز روشنلغى
ايچنده سعى ايدوب ربكزدن رزق طلبن ايده سز ومصالحكز يرينه كتوره سز واول
كيجه كوندز سيرا تمكله آيلرك وكوندرك وبيلدرك حسابن بله سز طاعت وعبادت
وقدرن انوكله صقلية سز ودخى جميع نسنلرى بز قرآن ايچنده بر بريان قلدق هر حالده
سزه برمشكل قالميه ودخى بوردى وكل انسان ألزمناه طائره فى عنقه و
نخرج له يوم القيمة كتابا يلقيه منشورا اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم
عليك حسيبا ابن عباس رضى الله عنه بوردهر كشينك خيرى وشرى اوزرينه

يزلمشدر اندن ايرلر بعضيلر ديلركه هر كشينك سعادتى وشقاوتى ورزقى واجلى
مكتوبدر اوزرينه يازلمشدر قيامت كونده چقاروب هر برينك النه براتن وريسرز
ودى سرز اكا كه اوقى اول كتابى بوكون كندو نفسكزه حساب قلمقده سن كفايت ايدرسن
زيرا كلى فعلك وقولك اكر خير واكر شر كلى مكتوبدر اوقيه ابن عباس رض ايدر شول
كشينك براتى صاغندن صاغ النه ويريله ايچ يوزنده كناهلرى يازلمش وطشره يوزنده
ثوابلرى يازلمش اولر ايچ يوزندن كناهلرين اوقيه كوره كه يزلمش سن بونى وبونى
اشلدك وبونى سويلدك فلان ييلده فلان آيده فلان كونده فلان ساعتده وفلان يرده
بوكلمسنى اوقيه تمام آخرنه ايريشه بولاكه يزلمش بوكلمسندن برلغنمش سن دوندر طاهر كلمه
نده كنى اوقيه اندن نصكره دوندروب اول حسناتن اوقيه اول ثوابلرى يازلمش كوره كوز
لرى سوينر يوزنك رنكى روشن اولوب سونوب ديه كه يا قوم كلك بو بتمى اوقوك كورك
بكانه سعادت ويرلمش اما انلركم بتيلرى صولندن صول التريه وريله انلرك حسناتلرى
ايچ يوزنده يازلمش سيئاتلرى طشره يوزنده يزلمش اولر خبرلرين اول اوقيه تمام آخرينه
ديكن آخرنده يزلمش بوله كه اشبو حسناتكدن صحيح برى قبول اولنمدى جمله رد اولندى
يوزوكه اورلدى بوكز ظاهرنده كين اوقيه كناهلريكى يازلمش كيبردن وصغيردن
تمام اوقيه شول نسنلرى بولاكه انى ملالته وملامته براغوب بوزن قره قله وكوز
لرين حقير قله ديه كه اى كاشكى برات ويرلميدى بوندن نصكره حق تعالى بوردى من اهتدى
فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها ولا تزر وازرة وزر اخرى

وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا يعنى هر كمسه كم
حق تعالى امرى اوزره اجتهاد ايدوب كندويه هدايت حاصل اتسه حق تعالى توفيق ويرمكله
انوك اجرى كندو نفسنه در وهر كم كندوى شويله اهمال ايدوب معطل قوسه طريق
حقده سعى اتمسه كمراه اولوب ضلالته دوشسه يه انك دخى وبالى كندو نفسنه در
هيچ بر كمسه نك كناهندن اوتروبر كمسيه عذاب اولنمز الا هر كشى كندو كناهيله مبتلى
اولور ودخى بر هيچ بر كمسيه عذاب قيلور دكيلوز تا اولا انكا رسول كوندروب
دلايلر بيان قلمايجه حال بودر كه بيلورز انوك اول حجتلرله مطيع اولمياجاغن
اما قطع حجت ايچون ايدرز كه يارن علت كتوروب ديمه لركه سن بزه بلدرمدك
اكر بلسيدك بزشكا عبادت قيلور دق ديه لر پس اول رسول كلوب حقى دليل
وبرهان ايله بيان قلدقدن صكره انكا اجابت ايدوب مطيع اولور سه خوش نجات
بولورلر والا مطيع اولمياجق اولور سه بزدخى انده نصكره عذاب اندوروب هلاك
ايلرز وقجن بر شهر وبر كوى اهلنى هلاك قلق ديلسك انلرك ايچنده جبارلر چوق
ايده رز امر ايده رز انلره كه بزه مطيع اولنلر طاغى اولوب عاصى اولورلر اول
سببله عذاب انلره واجب اولور اول اهل قريه اصليله هلاك ايده رز انكچون رسول
صلى الله تعالى عليه وسلم بوردكه بر قومك ايچنده قجنكى اهل صلاحدن اهل فساد غالب
اوله چوقلغله شوكتله ودخى بوردى وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ

بربك

بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا حق بوردكه يعنى بزنجه قرنلرى هلاك ايلدك نوحدن صكره
مطيع اولميوب مخالفت قلدقلريچون يا محمد بو قوتلريك كناهلرين بلكده سنك ربك علمى كوزيله
قيلور جملهسى نه اشلدوكن كوردونه سويلدوكن ايشدوردخى بر غيرى شاهده حاجت دكل
قادر دركى انلرى عقوبتله دوتب اول كناهلرينه وكفرلرينه مجازات قيله بو كلام تهديد در اول
مكه اهلنه كم الله تعالينك عقوبتندن حذر ايدوب قورقه لر الله تعالى مطيع اولمه لر ودخى
بوردى مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ
يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا يعنى هر كمسه كم الله تعالى فرض قلدوغى طاعتلرى برينه كتوروب
انك عوضين دنيا ديلسه بزو ربرز انكا دنياده اول دنيا متاعندن شولقدر كه بز ديلرز
ويريرز شول كمسه لره كه انى بز هلاك ايتمك ديلرز اندن صكره جهنمى واجب قيلورز كه كره
اول جهنمه اول عمليله ملامت اولنوب حور حقير كلى خيردن ايراق اولور انكچونكم محبت دنيايى
اختيار قلدى آخرت اوزره ودخى بوردى وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا يعنى دخى شول مؤمنلركه اوزرلرينه فرض اولنان
عملرى اشليوب انكا عوض آخرتى ديلديلر واول آخرت عملنده سعى ايدوب دورشديلر
شويلكه سعى اتمك كركدر بو حالده كم الله تعالى ورسوله وقرآنه وآخرته اعتقادلرى محكم
اوله انلرك كلى سعى ايدوب قلدقلرى عملرى مقبول در بز انلرك آخرتده جميع دلكلرين ويرورز
چونكه مقصودانى ايدنديلر وسعيلرين انكچون ايتديلر ودخى بوردكه كُلًّا نُمِدُّ هَٰؤُلَاءِ وَهَٰؤُلَاءِ
مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا يعنى بز بوايكى طائفه دخى كه مؤمن

ومطیعدر وفاجر عاصیدر ربك رزقندن یا محمد ویروز زیرا بو دنیا برمقامدر که
کلی مخلوق بونده جمع اولنمشدر مؤمن کافر مطیع عاصی عالم جاهل کلی رزقه محتاجدر اهل
مقدر عام اولنجه اکچون دیدیکه حق تعالی یا محمد سنك ربکك رزقی دنیاده ممنوع دکلدر
ابو اولندره ویا وزه ایریشور اما آخرتده غنی رزقی مخصوصدر مؤمنلره کافرلردن ممنوعدر
درانلر محرومدر ودخی بوردیکه اُنْظُرْ کَیْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَی بَعْضٍ وَلَلْآخِرَةُ
اَکْبَرُ دَرَجَاتٍ وَاَکْبَرُ تَفْضِیلًا لَا تَجْعَلْ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَخْذُولًا
یعنی نظر ایلمکور یا محمد که بو دنیا اهلینك بعضیسی بعضیسی اوزرینه نه قدر تفضیل
قلدق ما الله وفانی عز تله اما آخرت فضیلتلر اعلا وارفعدر شونلردنکم دنیاده
تفضیل اولندی دخی مرتبه وثواب یونندن اولودر ودخی تکریه شریك کتورب انکله
بر دخی یی اورتق ایلمکه حور وحقیر ومغبون مردود اولوب اود عذابی ایچنده ترك
اولونه سین ابدانده قاله سین ودخی بوردی وَقَضٰی رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوا اِلَّا اِیَّاهُ وَ
بِالْوَالِدَیْنِ اِحْسَانًا اِمَّا یَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْکِبَرَ اَحَدُهُمَا اَوْ کِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا اُفٍّ
وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا کَرِیمًا یعنی یا محمد سنك ربك اویله حکم ایلدیکه هیچ برکسیه
مطیع اولمیه لر معصیت اولجق نسنلرده اکر اتاسی اناسی یا بکی پادشاهی دخی اولسه الا
طاعت همان الله کرکدرکه نه امر ایدرسه برینه کتوره لر انکا مخالفت قلمیه لر نفدر نفسه
خوش دخی کلمزسه ودخی امر ایلدیکه اتایه وانایه احسان ایرشدوره لر انلرك اوزرینه شفقتلی
دیره نلر انلره عاصی اولمیه لر واکر اول اتادن انادن بری سنك قتنده بیرلکه ضعیفلغه

ارشسه یا خود ایکیسی بله حیاتده اولوب قتکده بیر اولسه لر حاجتلرینه التمکه کتورمکه سکا
محتاج اولسه لر سنکم اوغلان ایکن سن انلره محتاج ایدك انلر سنندن اوشنیوب نجه ارتدیلر
سن دخی انلرك اول حالترین کریه کورمکل وانلرك برسوزله خاطرلرین ملول قلمغل اکر
شول اف دیمکله دخی انجنسلرانی دیمکل انلرك خدمتنه مشغول اولوب خاطرلرینه
رعایت قلغل روایتدر رسولدن صلی الله تعالی علیه وسلم که بوردی اکر اول اتایه انایه
عاق اولوب عاصی اولمقه شول اف دیمکدن دخی اشغه برنسنه دخی وار ایمش سه انی
دخی حرام قیلدی پس اول اتایه انایه عاصی اولان وارسون نه عمل دیلرسه اشلسونکه
اول اجاغه کیرمز واتایه انایه احسان ایدن دخی نه عمل دیلرسه اشلسونکه اول طامویه
کیرمز ودخی بوردی وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا کَمَا
رَبَّیَانِی صَغِیرًا یعنی اول ایکیسنه قرشو ایری سوز سویلکل سوزوکی انلره یمشق ایلکل انلری
اسرکمکی اولغل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوردیکی چغن اتاك اناك سنی ندا ایدوب
چاغرسلرسن نماز ایچنده ایکن چاغرن اناك اولورسه نمازی بوزاکا جواب ویر اکرکه
چاغرن اتاك ایسه نمازی تمام قیل اندن جواب ویر امدی رعایتی اکا کوره ایله ودخی
اول اتاك واناك حقنده دعا قیلك که ای بنم ربم انلره ترحم قلمغی بنم کوکلمده قبلویر
تاکه بن انلری بویر لکلری ایچنده تربیت برله خدمت ایدم سنکم انلر بنی اوغلنلغم حالتده
تربیت ایدوب بسلدیلر زحمتی چکدیلر ودخی بوردی رَبُّکُمْ اَعْلَمُ بِمَا فِی نُفُوسِکُمْ اِنْ
تَکُونُوا صَالِحِینَ فَاِنَّهُ کَانَ لِلْاَوَّابِینَ غَفُورًا یعنی سزك ربکز کوکلکزده نه کزلدو وکلکز

بیورا کرکرجك کوکلدن سز انلره یار اولوب احسان ایدرسکز خوش اجر بکز عظیمدر
اکر یار اولمز سکز بو معصیت و مخالفتدر دونك بو حالدن توبه ایدك بدرستی الله تعالی
کناهلری ترك ایدوب طاعته دونکزه غفور در بر لغز کناهدن پاك ایدر اوّاب
اکا دیرلر که اختیار ایله یتسوار اسنی احیا ایدوب نماز قلیجی اوله و بوندن نصکره بیوردی
وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا یعنی سزه قرابتی
اولنك دخی حقنی برینه کتورك صلهٔ رحم ایدك فقیرلرینه احسان ایرشدورك دخی
نیوکزه استیوکله انلری محروم قیلك دخی سزه قونق اولسه اوج کونه دکین اکرام ایدك
اندنصکره مخیر سز دیلرسکز ویرك دیلرسکز ویرمك و دخی ما الکزی حق تعالی رضاسی
اولمدوغی یرلره انفاق ایتمك که اول اسرافدر و دخی بیوردی اِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ
الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا یعنی بدرستی شول کمسلر که مالرینی معصیت
اولجی یرلره خرج ایلیه اول شیطانك معاونلریدر که انکا قوت ایدیورلر مخالفت
قلمقده شیطان خود ربنك نعمتلرینه کافردر انکا متابعت قیلوب امرنه اطاعت کتورن
قورقوار که آخرته ایمانسز کیده و دخی بیوردی وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ
مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا یعنی اکرسن اول قرابتکدن وغیریدن
اوانوب و انلری اسرکیوب یونك بریکا دونسك الکده ویره جك نسنه اولمدوغیچون
منتظر اولوب که ربکدن سکا برزق ایریشه و کلجك مالین وار اومرسن کله اندن
ویره سن اولوقت انلردن اعراض ایتیوب لطفله سویله خوش اوله بوکون حاضر نسنه

بوقدر

بوقدر انشاالله سزك حقکزیلور ضایع اولمز دیه سن بو آیت کریمه حباب و بلال
و عمار حقنده نازل اولدی برکون کلوب رسول الله دن نسنه دیلدیلر ویرجك نسنه
بولمزدی اعراض ایدردی حیا سندن پس بو آیت کریمه نزول ایدوب حکمی عام اولدی و
دخی بیوردی وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ
مَلُومًا مَحْسُورًا یعنی یا محمد الیکی برفر بولمزده انفاق ایتمکده بخل ایدوب منع ایتمکل شول
کمسلرکی که الری بیونلرینه دمرلنمش اوله الترین استعمال ایتمکه قدرتی یتمیه و دخی الریکی
شویله بالکلیه آچق دوتغل که الکده اولان واریکی هب ویرب دخی برکسه کلوب نسنه
دیلسه ویرجك بولمیه سن دخی شویله کندونفسکی ملامت قیلمسن فنکده ویرجك بولنمادوغنه
نکم شول بابا که الده اولان وارنی براوغلنه ویرب سائر اولادلری محروم قیلمه
دیمشلردر کم بخیلك نه مرتبه قبیح نسنه در بلك دین اشبو آیت شریفه نظر ایله کوركه
حق تعالی ممسك و بخیل اولمقدن منع ایلدی صکره براوغوردن ویرب تهی قالدوغنه
دخی عتاب قلدی خیر لوسی اورته طریقی طوته لر و دخی بیوردی اِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی یا محمد تحقیق سنك ربك کیمه
دیلرسه رزقنی واسع قیلور شونلره کم اصلاحلری انده در و دخی طار قیلور شول قولره
کم صلاحلری انده در حکیم مطلق اولدر هر قولك دردنه علاج قیلور بعضیلرده که
کافرلره دنیایی بول قیلور استدراج مکر ایچون انلرك هلاکنه سبب اوله و مؤمنلره
طار قیلور نظر و عنایت ایدوب که انلرك مکرنه دوشوب آخرت عقوبتنه مبتلی اولمیه لر

بعضیلر دیدیلر که بونك معنیسی اولدرکه یا محمد اکر ویره جك نسنك اولمزسه ملول اولمه
غصه ایتمه که سنك قدر ربك یتمز بو سائلره ویرمکه که کلسن غنی قیلسن بای قلق وفقیر
قلق کلی ربك قتنده درکه دیلرسه قنی قیلور تحقیق اول بو قولرك احوالترین کوروبیلور
هر برینك صلاحنه کوره علاج ایدرکه بسط ایدرکه تقتیر ایدر ودخی بیوردیکه وَلَا
تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْأً
كَبِيرًا یعنی حق تعالی نهی ایدوب بیوردیکی سزاوغلکز قویکز درویشلکدن قورقب دیلك که
سزه واندن دخی رزق ویرن بز زیدرستی انلری اولدرمك ذنب عظیمدر وظلم
جسیمدر ودخی بیوردیکه وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَا إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا یعنی
زنایه یقین وارمك تحقیق اول معصیت عظیمدر بوروبجك یولدرك کی شر لوسیدر
ودخی بیوردی وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ
جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا یعنی اولدرمك
شول نفسیکی حق تعالی انی اولدرمکی حرام قلدی الا حقله دیلك که اول اوج نسنه
بری اولکه قصاص واجب اوله بری اولکه محصن اوله زنا قیله رجم ایده لر بری دخی اولکه
دیندن دنوب مرتد اوله اولدوره لر اما شول کمسه کم ظلم ایله دیه لنسه بز انك ولیسنه
اذن ویردك دلیل وحجتلر له دیلرسه اول قاتلی اولدوره دیلرسه عفو ایده دیلرسه
صلح اوزره مال اله ودخی بیوردیکه قتل اتمکده اسراف اتمه یعنی اولدوره نی حمیت و
غیرت ایدوب برکشیدن اوتروایکی کشی اولدرمه عفو ایتدکدنصکره یا دیت الدقد نصکره

ودخی

ودخی اول مقتولك ولیسی الله تعالی قتنده معاونت ونصرت اولنمشدرکه کتابده قصاص
امرنك اکا تفویض ایتمشدر دیلرسه استیفاء قصاص ایده دیلرسه عفو ایده دیلرسه مال
مال الله ودخی بیوردیکه وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا
بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا یعنی سز یتیم مالنه وارمك که قصد یکزانی اتلاف
ایتمك وظلم ایدوب یمك اولا الا کوزل نیت وحسن قصد ایله که تجارت ایدوب انك مالنی
یحله ادتوره سز یا مضاربه ویره سز که اندن اکا بر منفعت اولا تا تمام کندونك خلقتی
وقوتی برینه کلنجه اول مقدار درلون سکز یاش ایله ودخی عهد لریکزه وفا قیلك که سز
کندونفسکزه لازم قلدوکز الله تعالی ایله سزك اوزریکزه یا خود خلق ایله سزك اوزریکزه
بدرستی اول عهدی ایدندن اول عهد سؤال اولنور که نچون نقض ایدوب وفا قلمدك
پس مؤمن اولان کوکدرکه عهده وفا قیله ودخی بیوردی وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا
بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا اولچکلر یکزی تمام اولچوك نچون
برکشی ایچون اولچسکز اکا نسنه ویره سز ودخی ترازو کزی عدل اوزره طوتب طرتکز که
کمسیه المقده ویرمکده خیف ایتمه سز بیلك که سزه حق تعالی امر ینی برینه کتوروب وفا قلمق
ونهی ایتدوکی نسنه دن ایراغ اولمق خیر لودر وبونك عاقبتی خیره ایریشور وکوکلو
مرتبه لر حاصل قیلور ودخی بیوردی وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ
وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا یعنی حق تعالی بیوردی شول نسنه یلمز سن
بیلورسن دمکل وکورمدوکك نسنه یه کوردم دیمکل واشتمدوکك نسنه یه اشتدم دیمکل که

بو اعضالرینه جمله سؤال اولنسه هر بریسی صاحبی اوزره شهادت ایدیر پس کرکدرکم
کتفی یوحالدن حذر ایدوب بلدرکن سویله وقولغنی اغوطهوه طوتیه کوزلرین حرامه تقیه
کوکلیله کسیه کمان ایدوب بوله دو دیو حکم ایلیه که دل سویلدوکندن سؤال اولنسه کرکدرو
دخی بوردی وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا
كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا یعنی حق تعالی بوردیکی یریوزنده کبرله فخرله
یوروممه که سن اول کبرکله یرلری یرتب اوته کچردکلسن وانك غایتنه ایریشردکلسن یا خود
اول کبرکله یوجلوب طاغلره برابر اولسردکلسن امّا بو امرلری یرینه کتوروب یومنیا تدن
اجتناب ایدنلردر که حق تعالی حضرتنه قربت بولوب ابدی سعادته ایریشرلر و دخی بوردی
ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا
مَدْحُورًا یعنی اشبو سکا بیان اولنان امرلر و نهیلر شول نسنه‌لردر که یا محمد سنك ربك
قتنده لوح محفوظده یازلمشدر ربك انلری سکا وحی ایدر اول حلالدن وحرامدن بلدرو
درکه کشینك انفعالندن واقع اولورانلری بیلوب رعایت قلق حکمندر پس دخی
یا محمد ایتمکل که الله‌دن غیری براله وارامدی بونك کبی آیتلرده خطاب کرچه رسوله در
امّا مراد امتدر اکر سن الله تعالیه براله دخی قوشه سن بره غیله سن جهنمه یوحالده که
خلق سنی ملامت قلدرو کلی خیردن ایراغ اولسن و دخی بوردی أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ
بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا یعنی حق تعالی مشرکلره
خطاب ایدوب بوردی سزك ربكز شول نسنه‌که اورندیلر اوغلانلردن انی سزه اختیار

ایدوب

ایدوب انلرکه قزلردن سزانی کریه کوردکن انی کندوزه می اختیار ایتدیکه دیرسز فرشتهلر
دشیلره دراونك قزلریدر دیرسز تحقیق سز بیوك سوزلر سویلرسز که خالقکزه افترا قیلورسز
بیلوك که بونك عقوبتی دخی سزه زیاده اولو اولیسر اولو عذابلر ایچنده و دخی بوردیکه
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا یعنی تحقیق بز بیان
قلدق اشبو قرآنی اچنده کلی نسنه‌لر که خلقك احتیاجی وار عبرت نسنه‌لردن دخی
حکملردن وامثالدن واحکامدن وحجتلردن امردن ونهیدن ووعد وعیددن
تاکه انلر اولقرآنله متعظ اولوب اوکوتنه لر اول ضمنده عبادت قلمی ترك ایده لر توحید
طریقنه سلوك ایده لر ولیکن اولقرآن اچنده زیاده وعد ووعیدی ارتمدی انلردن
الا نفرتلری ارتردی که ایماندن قچرلردی و دخی بوردی قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا
يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا یعنی ایت یا محمد اول مشرکلره کم اکر الله‌له
دیدوکیکز کبی براله دخی وارمشسه اول ضمنده واول دیدوکیکز اله لر طلب ایده
لردیکه عرش تکریسنه قهر ایله غالب اولدردی انوك ملکن الذین المفجعون نکم پادشاهر
بریزنه قیلورلر پس کندوذاتنی تنزیه ایدوب بوردیکی سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ
عُلُوًّا كَبِيرًا یعنی الله تعالی منزه‌در رسول نسنه‌که اول ظالملر انکا افتری قیلوب شریکی
وار دیرلر انوك کبی بوجه کم بوجه لکنك نهایتی یوقدر و دخی بوردی تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ
السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ
تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا یعنی یدی قات کوکلر و یرلر و دخی انلرك اچنده کی

مخلوقلرکلی اول خالقلریه تسبیح ایدر ودخی هیچ شی یوقدر اوغلیه که انکا حمد ایله تسبیح
ایتمیه شونلر دخی که بشلقی واردر وما مسدر بدرستی حق تعالی حلیمدر که انوکله برالله دخی
واردینلره عقوبتی تعجیل ایتمز غفوردر برلغرهم کم کفردن دونب ایمانه کله ودخی
بیوردیکه وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا
مَسْتُورًا یعنی حق تعالی بیوردکه یا محمد قچن سن قرآن اوقومغه شروع ایتسك اول آخرته
ایمان کتورمیوب انکار ایدنلره سنك اراکده حجاب قیلورزکه انلرك کوکلنی منع ایدرانی
فهم ایدوب منتفع اولمقدن روایتدر سعید بن جبیردن رضی الله عنه اولوقتکه تبت سورسی
اندرلدی ابی لهب ایله عورتی حقنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی اوقودی ابی لهبك
عورتی الله برطاش الوب کلدی رسول اللهی اوریدی رسول الله ابوبکر ایله اوتوروب قرآن
اوقوردی اول عورت کیردی رسول اللهی کورمدی ابوبکره دیدیکه قنی اول صاحبك محمد که
بنم اوزرمه هجو ایتمش ابوبکر دیدی والله اول صاحبم شاعر دکلدر شعر ایتمز اول عورت
کیرودونری سویلردیکه اکر بولیدم اشبو طاش ایله بن انی کوریدك نه قیلوردم پس ابوبکر
رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلمه دیدیکه یا رسول الله بو عورت سنی کورمدی
رسول الله بیوردی کورمدی زیرا برفرشته بنم انوك اراسنده حائل اولوب اندن ستر
ایدردی ودخی بیوردی وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا
یعنی دخی بز انلرك کوکلرینی اوزره غطا قیلوب بوردوك تاکه انلر انی فهم ایدوب
ادراك ایده میه لر اول غطا بیوردوغی انلرك کفرلری وباطل عملاریدرکه کوکلرینی حجاب

ایدوب قیلمشدر اول قرآنی ایشیدوب فهم ایتمزلردی دخی قولقلری نه اغرلق وصاغرلق
برقدرکه حق ایشیده مزلردی دخی بیوردیکه وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا
عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا یعنی یا محمد قچنکه سن قرآن ایچنده ربك وحدانیتین ذکر ایتسك انلر
قچن قچن کیدوب ایمانده اعراض ایدرلر بو اولوقتدرکه رسول الله انلری توحیده دعوت
ایدوب دیر ایدیکه لا اله الا الله محمد رسول الله دیك تاکه اول کلمه ایله عرب وعجم جمله سنی
مطیع اولنلر بوسوزی ایشیدوب نفرت قیلوب طاغیلورلردی مطیع اولمزلردی ودخی
بیوردی نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ
الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا یعنی حق تعالی بیوردکه بز بیلورزکه انلر
سنك قرآنکه قولق طوتب ذکلمك طلب ایتدکلرندن مراد لری ندوسنی دکلرلردخی
بری بری اراسنده چوغلدی مومنلر دیرلر اول ظالملرکه ولید بن مغیره دیر اصحابیله که
متابعت قلدیکز سیز الا برکشیه که سحر لمش نه دیدوکندن خبری یوق برنجه لری دخی
دیرکه بو شاعردر وبرنجه لری دخی دیرکه مجنوندر وبرنجه لری دخی دیرکه کاهندر
وبرنجه لری دیرکه ساحردر پس حق تعالی خبر ویرب بیوردی انظر کیف ضربوا لك الامثال
فضلوا فلا یستطیعون سبیلا یعنی یا محمد نظر ایله اول ظالملره که سنی نه دورلو
نسنه لر ایله وصف ایدرلر کمی مجنون کمی ساحر دیرلر هر بری سوزلرنده خطا ایدوب
متحیر قالمشلردر وبرطارلغه دوشمشلردرکه اول سوزلرندن چقوب قورتلمق برلو
لرزیرا سوزلری برنی برینه تناقضدر موافق دکل کاه دیرلر ساحردر ساحردیمك

انلرك زياده كامل عالم ديمك اولور وكاه مجنون ديرلر مجنون ديمك انلرك فتنه زياده
جاهل ديمك اولور پس بو ايكي كلام بري برينه تنا قصدر اورتاده حيرتده قالوب طريق
حقه واصل اولمزلر ودخي بوردي وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا يعني ديرلركه بزم اتمز وسكوكمز چوروب طبراق اولدقدنصكره كرو
آخرتده ديريلوب يكيدن آدم مي اولورز بو قچن اولسه ديوب بعيد كوردلر دي
بوكز حق تعالى بوردي قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا يعني ايت يا محمد بو منكرلره كه اكر سز طاشلدن
ودموردن اولسكز يا خود اوله سز شول مخلوقدنكه كوكلكزده اندن اولو مخلوق بوق
كوكلرو يرلركي وطاغلركي اكثر مفسرلر دعنلركه بو بوردوغي اولومدر زيرا آدم
اوغلني كوكلنده اولومدن اولونسنه بوقدركه كلي مخلوقي قهر ايدوب هلاك ايدر پس
معنسي ديمك اولوركم اكر سز بعينه شول اولم دخي اولورسكز حق تعالى سزي البته اولدرور
واولدكدنصكره كرو دركورنتكم اول يوغيكن وارايلدي چون انلره بو خبري ويره سن
انلر ديرلركم اكر بز طاشلدن يا خود مرمردن اوله وز يا خود دمردن اوله وز
يا خود اولم اوله وز بزي كيرو قويروب ديري قيلان كيم درسن ايت يا محمد كه شول كسه
ديرلدركه اولسزي يوغيكن يراديوب وجوده كتوردي چون يوني ديه سن تيز اولاكه
استهزا ايدوب بو كلام انلره ثقيل كلوب وبعيد كورنب باشلرن صالوب ديه لركه

ديروكك نه وقت اولسركم بز اوله وز وچوروب طبراق اوله وز اندن كيرو قويه
وزسن ايت يا محمد كه اول اولمكلكز وكيرو قويه عقلنكز دخي يتيشدن كرو ديه لر يا محمد
اول يقين ديدوكين نه وقتدر پس حق تعالى ايتله جواب ويرب بوردي يَوْمَ يَدْعُوكُمْ
فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا يعني ديريلوب كيرو قويه عقلنكز شول
كون ايچنده دوكه اسرافيل آخر صوري چالنجق سزي محشر يرينه دعوت قيله اول بيت المقدسده
صخره اوزرنده طوره اول صوري چاله اول صوردن چقان آواز بو اولاكه اي چروكش
سكوكلر واي طاغلمش ديريلر چيقك سنلردن عرض حسابه كلوك اولوقت كلكزباش
قالدوروب طبراقدن چقه سز ارض محشره جمع اوله سز شويله قياس ايده سزكه اول سنله
ايچنده اكلمديكز الا بر سهل زمان زيرا تحمنكه اول صور چالنه قبراهلندن عذاب قالقه
ايكنجي صور چالنه كه ايكسنك اراسي قرق يل اوله ارالقده انلره اول عذابي اونودار قويه
شويله اوله سهل زمان اكلنديلر وبوندنصكره بوردي وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا
بو آيتك سبب نزولي بو ايدركم كافرلر مسلمانلري انجديلر انلر دخي ديريلوب رسول
صلى الله تعالى عليه وسلمه كلديلر شكايت قلديلر حق تعالى بو آيتي اندوروب بوردي يا محمد بنم
مؤمن قولريمه ايت كه انلري انجدنلره كندولر ايوسوزايله جواب ويرسونلر كلام محشله
سويلمسونلركه شيطان انلرك ارالرينه وسوسه قيلوب عداوت براغركه انلرك امرني
فساده ويره بدرستي اول شيطان بو آدم اوغلنه اشكاره دشمندر ودخي بوردي

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا يعنى
سزك ربكز حالكزى بيلوركم اول مشركلرك اذاسندن سزنه حال ايچنده سز اكر حق تعالى
ديلرسزى اسركوب اول مكه اهلنك زحمتندن نجات ويروب قورتره واكر برقچ كون
صبر ايده سز والا صبر ايتموب جزع ايدرسكز انلرى سزك اوزريكزه مسلط قيلوب
زحمتكز دخى زياده اوله يا محمد بزسنى انلرك اوزرينه مسلط كوندرمدك هدايت
ضلالت مشيتى سنك الكده دكل كيمه ديلرسك هدايت ويره سن وديلرسك ويرمه
ميه سن ودخى بوردى وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ
النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا يعنى يا محمد سنك ربك عالمدركلر ويرلر
اهلنى بيلور انلرك هر برنده صلاح كيمه واوانى اول يكرك بيلور هر كيمه كه ايمانه صلاح
اوله ايمانى اكا ويرر تحقيق بز مفضل قلدق بعض پيغمبرى بعضينك اوزرينه كيمين كلامله
مفضل قلدق موسى كبى كيمين كندومزه دوست قلدق ابراهيم كبى كيمين بوجه مكانه
كوتورمكله مفضل قلدق ادريس كبى كيمين كزيدا ورندولدك حبيب ايدنمكله اول محمد
كبى وداوده دخى زبور ويردك اول زبور يونالى سوره در جلسى الله اوزرينه دعا
تحميد وثنادر انده هيچ حلال حرام دخى فرايض وحد بيانى يوقدر ودخى بوردى كه
قُلِ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ابن عباس
رضى الله عنه بوردر بنى جزاعه دن بر قوم اللهدن بركيمه عبادت قيلوردى صنمى
معبود طوتمشلردى حق تعالى يو آيتى رسولنه ارسال ايليوب بوردى كه ايت يا محمد اول

مشركلره

مشركلره كه اول قحط وقرلق كه انده ايرشدى كلبلردن بديلر مضطر اولوب سكا
يلوارو ب كلديلر كه دعا قيلسن اول اچلق دفع اولنه ايت واريك اول اللهدن غيرى
معبود ديو زعم ايدوب طيد وقلريكزه يلوارك كه اول بلايى سزدن دفع ايده لر يا خود
اول قحطلغى بولتوغه دوندوره لر انلردن سزه برمدد ايريشه بوزده براشارت وار
اول كشيه كه مؤمنى ديو دعوى قيلوب اللهدن غيريدن برنسنه ايتدطوته اولدخى كندو
كبى عاجز اولدوغين بيلوركن دخى چوق معنى وار فكر ايدنلر بولور ودخى بوردى اُولَئِكَ
الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَ
يَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ابن عباس رضى بوردر يعنى شونلركم
اللهدن غيرى كمسيه عبادت ايدرلر عيسا وعزير كبى وسائرلرى كوتنش بلدزلر كبى
بر طائفه واردكه بونلردن برينه معبود ديوب طيرلردى انلر كله ربلرينه سبب
طوتنب يقين اولمغله طلب ايدرلردكه نظر ايدوب بونلردن حق تعالينه قنغيسى
يقينر قدر كه انى وسيله ايدينوب اكا عبادت قلدردى بو زمله عبادت ايدب جنت
اومرلردى وعذابدن قورقرلردى بدرستى سنك ربك عذابى يا محمد اوله نسنه در
كركدركه اندن حذر اولنه ودخى بوردى وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ
يَوْمِ الْقِيَامَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا يعنى
حق تعالى بوردركه هيچ برشهر وبركوى يوقدر الا بزانى قيامت كونى كلمزدن اول قومنى
هلاك ايدمجى بو زانواع بلالرله كيمين قحط الننده قتل اتمكله وزلزله ايله وصويه غرق اتمكله

واتشه تعاغیله وانلرکه مؤمنلرد رانلره کفارت ورفع ودرجه اوله وانلرکه کافرلردرانلره
تعجیل عقوبت اوله زیاده عذاب ایله اول کفرلری مقابله سنده که انوك اوزرینه مصر اولدیلر دو
غدیلر ودخی بیوردی وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا
ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا یعنی اول قریش کافر
لری کلوب رسول الله دن علامت نبوت طلب ایتدیلرکه انلره برنشان کوستره حق تعالی
بو آیتی انزوب بیوردیکی برنی هیچ برکسنه منع ایدر دیوق اندنکه دیلدکلری علامتی انکاره
قیلوز الا اول اولکیلرك ایلانیوب کروایتاغدقلریکه بز دیلدکلری آیتی انلره ویرسه
کروانکار ایدوب ایمان کتورمزلر اول سببدن انلره عذاب کلور ابن عباس رضه روایت
ایدرمکه اهل کلوب رسول الله دن معجزات دیلدیلر حق تعالیدن وحی کلدیکه یا محمد
اکر دیلرسك که بونلره تاخیر ایده لم اولاکه بونلردن بر ذریت کلوب اورندی قیلوزکه
انلر موحد لردن اولور واکر دیلرسك اول استدکلرین بونلره کوستره لم اما اکر اندنصکره
ایمان کتورمیوب انکار ایدرلرسه هلاك اولنلرنکم انلردن اول کبلر هلاك اولدیلر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انی اشدیجك ددی یا رب انی دیلرین سندکی تاخیر
ایده سن بونلر نصکره بو آیت کلدی نتکم بیان ایلدك بیوردی ثمود قومی دخی صالحدن
آیت استدیلر انلره معاینه بر دوه آیت ویردك آشکاره کوردیلر انکار ایدوب بلانمغیله
انوك سکرن قیروب اولدوردیلر بز دخی عذاب ویردك بز فرستمز اولدرکه هیچ بر
قومه بر آیت انزورمزز الا انلره تهدید وتخویف اولمغیچون انوکله ایمانکلرلر سندن

امتناع

امتناع ایدوب کلمزلرسه انلره عذاب انزورب هلاك ایده رز ودخی بیوردی وَإِذْ قُلْنَا لَكَ
إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ
الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا یعنی حق تعالی بیوردکه
یا محمد بز سکا دیدك که سنوك ربك علمله بو خلقك افعال اقوالن وکوکلرندن کجن
خطراتن احاطه قلشدر بیلور جمله انوك قدرتی قبضه سنده مقهور ومسخر درکلسنه
قادردر قدرتی یتر ودخی اول کجه وه کی سنی کوکلره سیر ایتدورب شول نسنه لرکه سکا
کوستردك کوزکله کوردك قلدق انی الا بو خلقه فتنه قلدقکه سن انی خبر ویرجك اول
ایمانی ضعیفلر کرود ونب انکاره کلدیلر ودخی اول شجرهٔ ملعونه که قرآن ایچنده ذکر
اولندی یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اول مشرکلری زقوم اغاجی یمشیله تخویف
ایدردی انلر دیرلردیکه بو محمد بزه خبر ویرر که اود ایچنده اغاج وار اود ایچنده نه سی
اغج اولورکه اود انجی بیر کویندورر کیدر دیونسنه انلره فتنه اولدی اولوقتکه شجرهٔ
زقوم آیتی کلدی کافرلر اشیدوب بربرینه دیدیلرکه شجرهٔ زقوم ندر دیدیلرکه زقوم خرما
ایله سد کیوکیدر ودخی اول کیوکله خرما انجمدن جعر پس حق تعالی بیوردکه بز انلری شجرهٔ
زقوم ذکر ایتکله قورقودورزکه بزه ایمانکلرلر انلر خود انوکله فتنه لنوب اول دنیا
ذقومنه قیاس ایدوب دخی طغیانلری وضلالتلرن زیاده قیلورلر اول کفر وعصیان
ایچنده متمادی اولورلر ودخی بیوردیکه وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ

أَخَّرْتَنِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا يعنى حق تعالى بيوردكه چون
بز امر ايدوب فرشتهلره ديدك آدمه سجده قيلك جميع فرشتهلر سجده قيلدىلر الا ابليس
امتناع ايدوب سجده اعدى ديديكه بن سجده مى قيلين بر كسيه كم سن انى طينا قدين يرتدك
ودخى ديديكه بارب خبر ويرىكا اشبو بنم اوزرمه تفضيل ايدوب مكرم قلدوغك اشبو
ميدركه بوندن اوترو بنى لعنت قلدك اكا اعزا ايتدك اكر قيامته دكين بكا مهلت و
امان ويرسك اولومدن والله سنك عزتك حقى بن انوك ذريتى اوزرينه مستولى
اولم اغوا ايلمه هر نجه ديلرسم انى شهواتى زنجيرلرله اصلترى كوكلارينه هلاك ايدرم
الا از اولهلر دكه بنوم نجات بولالر كه انبيا پيغمبرلر و مخلص قولترددر ودخى سنك
عصمتك ايچنده اولان قولترك دخى چون اول لعين انداىچوب بوكلامى سويدى حق تعالى انك
جوابنه بيوردىكه قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا
يعنى حق تعالى بيوردى يا ملعون يورى وارنه اغوا ايدرسك ايت كم انلردن هر كم سكا
مطيع اولوب متابعت قيله بدرستى عذاب جهنم سنكدر انلرك كليكزه كامل نصيب
اوله كه بر ساعت انده راحت اولمه سز ودخى بيوردى وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ
بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ
وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا يعنى حق تعالى بيوردى وار يا ملعون نقدر ديلرسك
انلرى دعوت قيل وسوسه لرك اول سازلرله وتغنيلرله كوجك يتدوكى قدر جالش
دخى حيله لوك وكيدلرك انلرك اوزرينه جمع ايلكل وشياطينلرك جمع ايدوب آتلوكله

وبياكله انلرك اوزرينه يرده مجى طوتنوب يلتكل شونلركم اتلودن وبيالردن الله عاصى
اولوب مخالفت قيلوركك مؤمن كوك كافركلى شيطانك تا بعلريدر ودخى بيوردى
وار انلركله مالترنده واوغلترنده وقولرنده بله شريك اول نصيبداش اول دعشلردركم شريك
اولدوغى اولدركم هر طعامك اوزرينى ذكر اولنمدين صونله دخى ذكر
اولنمدين بوغزلنه يا حرامدن كسب اولنه بونلرده شيطانك شركتى وار واوغلده قزده دخى
شركتى زنادن طوغه ادينى عبد الحارث وعبد الشمس وعبد العزى ديو ادقونه بونلر شياطين
ادلريدركه بتلر ايچندن سويلر ودخى بيوردى سن انلرى قورو اميدله كذوكه اويدر قورو
اميد اولدركه شيطان انده وعده ويردكم اوچق وطاموبوق انى كرجك صنورلر بلرلركه شيطان
انده وعده قلدوغى دكل الا باطل مغرور ايدجى سوزلردر ودخى بيوردى إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ
لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا يعنى حق تعالى بيوردر تحقيق بنم مخلص قولترم وار كه سنك
انلرك اوزرينه سلطنتك يوق وحكمك يحمز الله تعالى انلرك اوزره حفيظ وناصردر واشبو
الله تفويض قيلنلردر شيطانه مطيع اولمزلر ودخى كذونك انعاملرين ووحدانيتده
دليللرينى بيان قيلورتاكه انكا مطيع اولوب شيطانه مطيع اولمه لر بيوردىكه رَبُّكُمُ الَّذِي
يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا يعنى سزك ربكز اول الله دركه
كميلرى دكز يوزنده قويلنقله سز كچون سير ايدورتاكه انوكله سزه رزق ايدوكى نسنلرى صو
اوزرندن دخى طلب ايده سزكه تحقيق ربكز سزه رحيمدر اسركر هر مصالحكزى برلو برنجه
دوزه امدى واجبدركه سز دخى انكا هر وقتده مطيع اولوب عبادت قيله سزكه انوك شكرى

يرينه كله ودخى بيوردى وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ
إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا يعنى قچن دكز يوزنده سزه برشدت واقع
اولسه كه غرقدن قورقسكز اولوقت اول اله طوتوب معبودلريكزه دعا قلمقلغكز
هپ باطل اولور زيرا بيلورسز كه عاجزلردر انلردن سزه منفعت يوقدر بوكز دعا
كزى اخلاصيله حق تعاليه قيلورسز چن حق تعالى سزى اسركيوب اول قورقودن خلاص ايدوب
قرويه چقارسه يه انلرن اعراض ايدرسز انكا دعا قيلوب تضرع قلمغى ترك ايدوب صفاره
طبرسز بوكافرلرنه يا وزكفران نعمه درخالقلرينك نعمتلرينه كه انوك نعمتلرين برلر
ايروغه طبرلر ودخى تهديد ايدوب بيوردى أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ
أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا يعنى سز امينمى اولورسز الله تعالينك
عقابندن كه اكر انكا عاصى اولسى اولورسكز سزى قورويرطرفده خسف ايدوب يره
كچورر ياخود اوزريكزه طاش يغدروب هلاك ايده اندن غيرى سزه هيچ بركمسه مانع
اولميه كه سزى اول عقوبتدن صقلية ودخى بيوردى أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ
تَبِيعًا يعنى بيوردكه ياخود امينمى اولورسكز اندنكه كروبردفعه سزى اول دكزه قويه
اوزريكزه قتيل حواله ايليه دكزى اضطرابه كتوروب موجلر قوپاره اول كمكزى غرق
ايدوب سزى هلاك ايليه اول الله تعالينك نعمتلرينه كافر اولدوغيكز سببيله اندن
غيرى كمسه بوليه سزكه سزه ناصر اولوب برفرجهتمزه طالب اولوب بزدن سزكچون انتقام

طلب ايده ودخى بيوردى وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ
مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا يعنى حق تعالى بيوردكه بز آدم
اوغلنلرين مكرم قلدق كروقلان حيوانلر اوزره بونكله كم بونده عقل ويردك جميعى
مصالحلرين انوكله تدبير ايدرلر ودخى كروقلان حيوانلر رزقلرين بردن اغزلريله
برلر آدم اوغلنلرى الليله برلر ودخى بويلرينى طوغروقيلوب كوزل صورت اوزره يرتدى
دلرينه سويلك ويردى ودخى بيوردى بز بو آدم اوغلنلرينى قروده باش نسنه اوزرينه
كتوروزكه اندن دريدن يرادلمش آت وقتردوه لره بنوب مصالحلرين كوررلر ودكزده
قروباش نسنه اوزرينه كتوروزكه اندن دريدن يرادلمش آت وقتردوه دينوب مصالحلرين
كوررلر ودكزده قرونسنبيله كتوروزكه تخته دن بركيدرنه يره دبلرسه كيدر ودخى بونلره
حلال طعام برله رزقلندردق كه اول يردن بتن دانه لرك حاصيدر وعشلر وبال ياغ برله
وكروقلان حيوانلرك غذاسنى ضمان ودكنو اوتلر قلدق بز بونلرى براندو غمزخلقك
چوقلرى اوزره مفضل ايتدك كه جنيلر وشياطينلر دخى حيوانلرك بهاياسلر دربونلردن
آدم اوغلنلرينى مكرم قلدق بعض فرشتهلردن دخى مكرم قلدق بزم قتمزده قچنكه
هواى نفسه مخالفت ايدوب بزم حكمزه مطيع اولهلر ودخى بيوردى يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ
بِإِمَامِهِمْ فَمَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ
فَتِيلًا يعنى ذكر ايله يا محمد اول كونكه جميعى خلقى انده دعوت ايدوز امام ايله بعضيلر
ديديلركه امامدن مراد كتابدر بعضيلر ديديلركه دنياده داعيلرى هركمسه كم اقتدا قلديلر سه

ودخی بیوردی مَنْ كَانَ فِي هٰذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا یعنی هرکم
اشبو نعمتلردن کورسز اولوب انی کورمیه که انکا کدن ایریشور و انکا کم احسان ایدر بلرسه
اول آخرتده انوك حجتلرندن دخی کورسز اولور و دخی شونلرکم اشبو دنیاده کوکلی کوزی
کور اولوب حق تعالینك قدرتی انارین کورمدی و انکلدی بارن آخرتده دخی اول کورسز
اولسرکم طریق اعتذاری انکلیه که عذری قبول اوله یا خود دنیاده کافر اوله طریقی حقی کورمکده
آخرتده دخی اول کور اولور یولن خطا ایدوب وارمیه عذاب ایچنده قاله و دخی بیوردی
وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ وَإِذًا لَاتَّخَذُوكَ
خَلِيلًا ابن عباس رض بیوررلر بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکه ثقیف قومندن رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم الجی کلوب دیدیلر بزسزك قوکشوکزسندن بر دلك اتمکه کلدك رسول الله
بیوردی نه دیلرسز انلر دیدیلرکه سنکله اسلام اوزره بیعت قیله وزشول شرط اوزره کم
بزه اوچ نسنیه راضی اوله سن رسول الله بیوردی انلر ندر دیدیلر بری اولدر نمازده
رکوع سجود اتمه و زبری دخی ضمار یعنی الیمزله قرمیاوز و بری دخی بریله دکین ضمار یعنی
تمتع ایدوب اکلنه وز اما اکا طیمه وز رسول الله بیوردی دبرسزکه نمازده رکوع سجود
اتمه سز خیر یوقدر انده که رکوع سجود اولمیه دلر هله خور لقدر انجق قبول ایتدك اشلیه وز
و اولکی بتلر یکز الیکزله اوتمه سز خود مسلم بزانی برکتیه بیوراوزکه اواده دخی اول
سوز وکزکه بتلر ایله تمتع ایده سز بن سزه انی بیورمزم که انوکله بریل تمتع ایده سز انلر
دلرکه یا رسول الله بزانی سورزکه عرب قومی کلی ایشیدوب بله لرکه سن بن بونسنه ویردك

بزدن

بزدن غیریه ویرمدك رسول الله بر زسکوت ایتدی انوك سوزلرینی قطعی رد ایتمکی دخی
کورمدی که مبادا اسلامدن امتناع ایده لر دیو سکوت ایچنده ایکن بو آیت شریف نازل
اولوب حق تعالی بیوردی یا محمد بو قوم بقین اولدیکه سنی قصد ایدوب سکا وحی ایتدوکمز نسنلردن
دوندوره لرکه قرآن ایچنده بیان قلدق تا کندوکدن برفراوز زیاده برنسنه دوزوب سویلیه
سنکه بز قرآنده سکا بیورمدق تا که انده حوش کلوب سنی کندولره دوست دوته لر و دخی
بیوردی وَلَوْلَا أَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا یعنی یا محمد اکر بز
سنی صقلیوب حق اوزره ثابت قیلمه وز کرسن بر زانلردن یکا میل ایدیدك اول آرزولرینی
برینه کتوریدك و دخی بیوردی إِذًا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ
لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا یعنی اکرسن یا محمد انده اول دیدکلرین اشلیدك سکا دنیاده دیریلر
عذابنجه ایکی عذاب و سیندلره اولولر عذابنجه ایکی عذاب اولوردی زیرا پیغمبر درجی ایرقلر
مرتبه سندن اعلیدر هرکسك تقریبنه کوره زجر اولور و دخی بیوردی وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ
مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا بو ایتك سبب نزولی
بو ایدیکی حیی بن اخطب دخی انزن غیری یهودیلر پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم مدینه کلمکك
انوك انده طوردوغن استیوب حسد قلدیلر رسول الله دیدیلر سندخی بیورسنکه بو
مدینه پیغمبر مکانی دکلدر هیچ بر پیغمبر بونده قرار طوتمدی جمله پیغمبرلرك یری بلاد
شامدر ابراهیم اولادیله ارض مقدسه اولوردی اکرسندخی انلرجه پیغمبر ایسك انلرك
مکانندن وار رسول الله اولسوز ایله یعقوب ذی الخلیفه واردی اوتوردی اصحابی قتنه

جمع اولدرپس اندن انتقال ایدروب بلاد شامه کیده اولوقت حق تعالی بو آیتی ارسال ایلیوب بیور
دیکه بدرستی یقین اولدیکه سنی برکندن حرکت ایتدروب چقاره لر مدینه دن شامه الله لر اکر
چیقه سن مدینه دن کیده سن سندن نصکره بونلر دخی اکلمیه لر اول مدینه ده الا سهل وقت
اندن بونلره عذاب ایریشور هلاك اولمه لر دون کیرو مدینه یه وار اندن سوزنه میل ایدوب
کتمه بزدن دستور اولمیجه و دخی بیوردی سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ
لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا یعنی برمرستمز استبود رسندن ایلدوکی رسولترمزه ایچنده کی قومه کوندر
دك که بزم اول قومه رسوله عاصی اولوب متابعت قلمسلر اندری هلاك ایلدز اما رسولتری
اچلرنده ایکن اعزز قچنکه رسولتری چقه ایچلرندن کیده اندنصکره عذاب اولنور پس چون
برمرستمز بویله وضع اولندی یا محمد سن بیوردیرلر دخی تبدیل وتغییر بولمزسن همان کرو
دون اول سنتمز اولکی حال اوزره ثابت ومحکمدر بوندنصکره بیوردی أَقِمِ الصَّلٰوةَ
لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا یعنی حق
تعالی بیوردیکه یا محمد نمازی وقتیله اقامت ایدوب اذا انکل انوك اوزره دائم اولغل
کنش وسط سماده ذایل اولدوغی وقت تاکیجه وقتی کرنجه بوندن مراد اویله ایله اکندری
نمازیدر واول غسق لیلدن مراد صکره ارتیه دك اخشمله یتسو نمازیدر وقرآن فجر بیوردوغی
ارته نمازیدر قرآن اوقنور وهر ایکی رکعتده دخی اوقنور فرمندر بدرستی اول صلوة فجر
مشهوددر یعنی اول کوندز فرشته لری ایله کجه فرشته لری جمع اولوب حاضر اولنجق وقتدر که
کوندز فرشته سی کلور کیجه فرشته سی کیدر هنوز قومه ارته نمازین قیلورکن قچن سلام ویرب

نمازدن

نمازدن فارغ اولسلر اول کیجه فرشته سی اول کیجه عالمن الوب کوکه کیدر اولکیدنلر دیرلر که
ای برمرزیمز کلدك بولدق بوسنك قولتریکی سنکا عبادت ایچنده ایکن وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ
بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا یعنی یا محمد طوریکیجه ده اویقودن
صکره برزوقت ریکجون عبادت ایلمکم اول سنکا زیاده خاص فضل اوله تاکه سنك ربك
سنی اولمقام محموده حشر ایلیه که اولمقام شفاعتدر ودخی اولوقتکم مدینه دن چمدری
کتمکیجون حق تعالی بیوردیکی کیرو مدینه کیره اولوقتکه ایت یا محمد وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي
مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا یعنی ایت
یا محمد که بنم بو مدینه یه کرمکلکمی صدق اوزره کرمکلك قیلویر ومدینه دن مکیه چقمقلغم
صدق اوزره چقمقلق قیلویر دخی بنم بو دینمه کرمکلکم ثبات اوزره قیلویر وعز وشرف اسلامی
اظهار قلمق اوزره قیلویر واندن چیقوب کفره کیرمکدن بنی صقلیویر وقبره کیرمکلکمی
صدق اوزره قل وچقمقلغی دخی صدق اوزره قیلویر ودخی بنی کرکلو طاعتك وعباداتك
ایچنده صدق اوزره قیلویر ودخی بنی اول منهی ومنکر اشلردن صدق اوزره چارغل
منافقلرکی ایکی یوزلو اولمقدن اولیم ودخی سنك قتکده بکا ظاهر حجتلر قیلویر که انکله
مخاصملر اوزره غالب کلم ودخی برملك قوی بکا یوالداش قلکه انوکله بکا ضرر ایرکورمکه
قصد ایدنلری دفع ایده سن ودخی حق تعالی بیوردیکی وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا یعنی ایت یا محمد که حق کلدی اسلام قرآن ظاهر اولدی باطلمه
اهل باطل که شرکدر اول اهل شرك ایله اکا قرار ودام یوقدر بدرستی باطل هر قنده که اوله

هلاك اولجيدر ودخى حق تعالى بيوردى وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا يعنى دخى بز اندن دك قرآندن شول نسنه كه
اول شفادر نجه يولنى ياوى قلان كورا ولنلره بول كوستروب كوزلى قلجدر وكوكلارده
كى كفر وشرك زنجلرينه دخى دوا درصيرو وزرينه اوقنسه صحت بوله ياخود زحمتى كلكز
اوله ودخى نعمت رحمتدر كه عذابدن قورتروب امين قيلوبره شولره كه انكا ايمان كتورب
تصديق ايده لر اما بو قرآن ايشمكلكى زياده قلمز اولنلره الا زيانلوق ومغبونلق ارتوردر
زيرا هر آيت كلدكجه انكارايدرلر هر انكارلرى مقابله سنده زياده عقوبتله عذابلر حاصل
اولور بوندن زيانلو مغبونلق دخى نه اوله ودخى بوردكه وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا يعنى چن اول كافرلره بيز رزقلرنى
بول ايروب دنياده عذابلرين ومحنتلرين انلردن دفع ايلسوز بيزه يلوارروب دعا قلمقدن
اعراض ايدرلر تكبرلك وتعظيم ايروب كندوطرفيمز طوتوب بيزه تقرب قلمقدن وايمان
ايراق اولورلر واكر ديركلرى طارا اولوب بدنلرى سقيم ومرض اولسه دعا قيلورلر حتى
اجابت اولنمغى انلردن تاخير اولنسه اميدلرين قطع ايدرلر اميدى مؤمنلره اويله كرمكزكه دعا
لرينك اجابتى تاخير اولنديغچون اميدلرين كسوب دعالرين ترك ايتيوب كيجه كوندوز
تضرع برله نيازكرك كه دعاء ترك ايتمه لر زيرا هر عاتك اجابتنك وقتى وارانكا منتظر
اولوب حق تعالى اعتقادن محكم قيله ودخى بوردى قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ
بِمَنْ هُوَ أَهْدَى سَبِيلًا يعنى يا محمد ايتكه هر كشى كندو طبيعتنه وخلقتنه وكندو كندويه

اختيار

اختيار قيلوب لايق كوردوكى وجه اوزره عمل ايدر پس سزك ربكز بلجيدركه قنغيكز
دين يولنده ثوابلودر ودخى حق اوزره سزك قنغيكز درو باطل اوزره قنغيكز درياريز
فعلكزده كوره سزه جزا قيلجى اولدركرك خير اوله كرك شر اوله وبونده نصكره بوردى وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا عبد الله ابن مسعود
رض بوردى وقتده بركون بن رسول صلى الله تعالى عليه وسلم ايله مدينه نك اكنلكنده يوردم
الده برحرما ايداغى وارايدى طوتوب دياندى بر يهودى جماعتى كلوب كچدى اول يهودلر
بربرنه ديدلركه بوكا روحدن سؤال ايدك بعضيلرى ديدلركه صورماك بلكه اندن بر
سوزكلكه سزانى كره كوره سز خوش كلمه بعضيلر ديدلركه ايتده سؤال ايدرز بر كلوب
ديديكه يا محمد روح نه نسنه در رسول الله سكوت قلدى بن ايتدم وحى اولندى چون اول
حال كشف اولندى باشن قلدورب بو آيتى اوقدى يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد سكا روحدن
سؤال ايدرلر سن اينكم اول بنم ربمك امرندندركه اول بيلور سزه اندن علم ويرلمدى
الا از ويرلدى ليكن بو سؤال اولنان روحده اختلاف چوق قلندى لما يكمكى اولدر
انوك كيفيتن حق تعالى به تفويض ايده لر ديه لركه اول نه جوهردر انى الله تعالى بيلور اهل
سنت وجماعه قولى دخى بودركه هيچ بركسه انك نته لكنه مطلع اولمدى نه مقرب فرشته
لردن نه مرسل پيغمبرلردن ودخى بوردى وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ
ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا يعنى حق تعالى بيوردركه يا محمد اكر بز ديلسوز شول روح
علمنى سزدن منع ايدوكمز كبى اول سكا وحى ايتدوكمز قرآنى كوكلكدن وصحفلردن محو ايدب

کتوریدک برکسه بولمیدک که سکا بوین اولیدیکه قرآنی سکا کتوریدی و دخی بوردیکه
إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا یعنی لیکن برانی محو ایتمکی دیلدک
ربک سکا رحمت قیلوب کوکلکده قرآنی ثابت قلدی دخی مؤمنلر کوکلنده ثابت قلدی تاکی
انی اوقوب انوکله عمل ایده لر بدرستی الله تعالینک سنک اوزریکه اولو فضلی واردرکه سکا
نبوت ویردی و اسلام روزی قیلوب قرآنی سکا اندردی و دخی بوردی قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ
الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم کافرلر قرآنه دیدیلرکه دیلرسوز بونجلین کلام بن
دخی دوزه وزیرا بو دکلدر الا اول اول کیلرک سوزلریدرکه بونلر اوکرنوب اوقورلر
حق تعالی انری تکذیب قیلمغیچون بو ایتی اندورب بوردیکی ایت یا محمد اولکافرلره که اکر
جمیع انس وجن اتفاق ایدوب جمع اولسلر انوک اوزره کم بو قرآنه بکزر برنسنه کتوره لرکه
نظمی نسقی بونجلین اوله کلام معجز و مختصر اولا هر آیتک تحتنه بونجه معانی و اسرار مندرج
اولا احکامدن وحدوددن دخی ایچنده قصصلر و اخبارلرکه ذکر اولنمشدر بو کلتسیله
تناقصدن خالی ویرادلمشدک و اوله جغنی علمی کلی بونک ایچنده اولوربو کتابکزر نسنه کتوره
جک دکلدر زیرا بو قرآن معجز و مخلوق دکلدر حق تعالینک قدیم صفتلرندندر اکر
انلر کلی بربرینه معاون اولوب جهد ایتسلر اکا بکزر کتورمزلر و دخی بوردی وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا یعنی تحقیق
بز بیان قلدق بو خلق ایچون اشبو قرآن ایچنده هر نوعدن حلال حرام کبی وحدود

احکام

احکام کبی و امر و نهی و وعد و عید کبی و اعتبارات و تنبیهات کبی الا بو کافرلر انزن
انکار ایدوب متنبه اولمقدن امتناع قلدیلر انی قول ایتوب التفات قلمدیلر البته اول
انکار اوزره ثابت اولوب طوردیلر و دخی بوردی وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا
مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا یعنی اول کافرلر دیدیلرکه یا محمد بز سکا اقرار کتوروب کرچکلمزز
تا سن بزه بویردن بیکارا قیمیجه و دخی بوردی أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا یعنی دخی اول کافرلر دیرلرکم یا خود سنک بر بستانک
اولمیجه که ایچی خرما و اوزم انجیری اوله و اول انجیرلر اراسنده اقرار مقدار اوله بز سکا ایمان
کتورمزز بونلر اولمیجه حق تعالی بوررا أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
قَبِيلًا یعنی دیدیلرکه دعوی ایلدک اشبو کوکدن برپاره سن بزم اوزریمزه طبق کبی
دوشورب بزی انوکله قیلسن سنکم زعم ایدرسن یا خود حق تعالی شویله معاینه کتورکه سنکلن
طنقلق ویره لرسن پیغمبرسن و دخی بوردی أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ
وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا
رَسُولًا یعنی دخی دیدیلرکه سنک التوندن بر اوک اولمایجه یا سن کوزومزه قرشو کوکه چقمایجه
بز سکا ایمان کتوردکلز وحق ایدوکنه اینانمزز تا بزم اوزریمزه بر کتاب اندرمیجه که انک
ایچنده انوک ایچنده یازلش اولمکم سز اکا متابعت ایدک دیو بز کندومز اوقیه وز کوره وز
اندن اینانه وز حق تعالی بوردکه یا محمد ایت بن تنزیه ایدرم اول ربمی بو دیدکلریکز اشلمکدن
عاجز اولمقدنکه اول انی اشلمک دلسه اشلمکه قادردر لیکن شوینکه اقتراح ایدوب انی امیله دیلیلر

انی برینه کوره مزین دکیلم الا سز جلیلین برآدمر اوغلانیم بوسز دیلدوکلکز اولنسنلر دکل که
بشرك اکا طاقتی یته پس حق تعالی رسولنه بلدوردیکه انلرك مرادی بونسنلری دیدکلری زن
ایمانه کلمك دکل بلکه عناد لرندندر اکر مراد اولسه قرآن انده معجزات یتردی وآیی ایکی پاره
قلدق اشلرنکله وبرمقلرك راسندن چشمه اقتدق کوردیلر ایمانه رغبتلری اولسه
کفایت ایدردی ودخی بیوردی وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى إِلَّا
أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا یعنی حق تعالی بیوردکم یا محمد بو اهل مکه نك ایمانه کلمکدن
امتناع قلدقلری انده قرآن ومحمد کلوب طریق هدایت بیان اولدقدنصکره شوندن ارتق
حجتلری یوقکه الله تعالی رسولی بنی آدمدنمی کوندردی قتنده فرشتهلری وارایکن ودخی
بیوردی قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَلَكًا رَسُولًا یعنی سن ایت یا محمد انده کم اکر بو یریوزنده ساکنلوب مقیم اولوب یوریوب
فرشتهلر اولسه بز انده کوره رسول فرشته کوندریدك امدی آدمیلره آدمی ایلرجون رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك اوزرینه بو آیتی اوقدی اول کافرلر دیدیلرکه پس کیم طاقتلق
ویردکه سن اول الله تعالینك رسولی سن حق تعالی بو آیتی انلره بیوردی قُلْ كَفَى بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا یعنی یا محمد ایتکه سز کلمه بنم ارمده بنم
رسولتغه طاقت الله تعالی کافیدر بتر بدرستی حق تعالی قولرینك احوالرینه مطلعدر کوردر
بیورر انکا خفی نسنه یوقدر ودخی بیوردیکه وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ
تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا

مَأْوَيٰهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا یعنی هرکیمه کم حق تعالی طوغری یول کوستره
اول طوغری طوتجیدر وهرکیمه کم حق تعالی اکرام ایدوب اکا وبرمدی سن انده برمعاون
بولمزسن حق تعالیدن غیری که انلری ضلالتدن هدایته کتوره ودخی بز انلری قیامت کونده
یوزلری اوزره قوپاره وزبوحالده کم کوزسز دلسز صاغر اولمز یوزلرینك اوزرینه بز انلری
جهنمه سوره وردکه اول قرار طوتجق یرلری جهنم اولدهرکز که یانکلری ساکن اولدقجه بنه
طوتشقلوقرین زیاده قله وزنو ودخی بیوردی ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا
وَقَالُوا أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا یعنی اول عذابلر جهنم
ایچنده اول عملرینك عقوبتی وجزاسیدرکه ویردوکمز قرآنه ومحمده انکار ایدوب دیرکه
یعنی اشبو بز فرآیتمز سکوکمز چوروبوب طیراق اولدقدنصکره بنه بکی یرادیلوب طوروجی
کلورزبونه اولجق نسنه دردیوب بعید کوروب انکار ایدرلردی پس حق تعالی بیوردکه
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ
لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا یعنی بونده قرآنده خبر ویرلمدیمی
دخی بلدیلرمیکه الله تعالی کوکلری ویرلری یرتری قادردرکه اولمدنصکره بنه اولکی لین
یرادوب انلری آدم ایلیه اما انده حق تعالی بروقت معین قلمشدرکه ایمانی اولنلر انك او
لجغنه کمانلری یوق البته اولسر اما مشرکلر اکا ایمان کتورمکدن امتناع ایدرلر البته
شول کفرلری اوزره ثابت اولورلر ودخی بیوردی قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ
رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا یعنی ایت یا محمد که اکر سن

بنم ربمك رزقى خزينه لرينك مفتاحنه مالك اولنديكز ايكز ايرمشدى بخل ايدوب انى دخى
برك طوتيديكز انفاق اتمكدن امتناع ايديديكز درويشلك قورقوسندنكه يوبچاره آدم
اوغلى غايت ممسك وبخيلدر ودخى بوردكه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
فَسْئَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى مَسْحُورًا يعنى حق
تعالى بوردكه بز موسايه طقوز علامت ويردك غايت واضح حجتلر ايدى اول قومه
اوزرينه وانلرى طوغرو يوله قولاوزليجيلردى اول طقوز آيتدن ايكسى قرلغه بمسارى
اكسلك ايدى قرلق بريه اهلنه وبمش نقص اولمق شهر اهلنه واقع اولدى وبرى دخى
طوفان وچكركه وكوه وقربغه وصولرى قان اولمقدر وبرى دخى موسانك الى آق
نوركبى چقور كوستردى وبرى عصادركه اژدرها اولور بونلرك كلى تحقيقى سوره ء
اعرافده بيان اولندى ودخى حق تعالى بوردر يا محمد سؤال ايله بو بنى اسرائيلك مؤمنلرينه كه
اهل كتابدر اشبو آيتدن شول وقتكه موسى عم انلره كلدى اول فرعون لعين دديكه لر
موسايه يا موسى بن شويله ظن ايدرمكه سن سحر لخمش سن عقلك زائل اولمش مغلوب القلب
اولمش سن پس چون اويله ديدى موسى عم انكا ايدى نكم حق تعالى خبر ويردى قَالَ لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا
فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا يعنى موسى عم دديكه اى فرعون تحقيق سن بيلورسنكه بو آيتلرى
وبو علامتلرى اندرمدى الا اول كوكلرك ويرلرين خالقى اندردى كه علامتلردر
ظاهر انك وحدانيته وبنم رسالتمه اما سن بيلوركن عناد كدن انكار ايدرسين

تحقيق

تحقيق بن بيلورمراى فرعونكه سن ملعونسن هلاك اولمش سن ودخى بوردى كه
فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا يعنى اول فرعون
ديلديكه موسايى بنى اسرائيلله سوروب اول مصر يرندن وفلسطيندن چقره كيده ره بن
برانى غرق ايلدك جميع بله سنده كم وارسه بيله بريوزين انلردن حالى قالمق ودخى بوردكه
وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا
يعنى اندن صكره حكم ايلدك اول بنى اسرائيله كه اول فرعونلرك يورتلرن سنره وبردك وا
رك انده ساكنلنك چون آخرت وعده سى كلمه كه قيامت كونيدر كلتيكز كافر ومؤمن مطيع
عاصى جمع ايدوزيو ودخى بوردكه وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا يعنى يا محمد دخى بلكلكه بز جبرائيلى سكا حقله اندرك اول حقى بيان ايتمكيچون اندكه
اول قرآندر ودخى بن سنى كوندردمك الا مؤمنلره بشارت قلمايچون اوچاغله وكافر
لرى قورقمايچون طامويله ودخى بوردكه وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ
عَلَى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا يعنى جبرائيل ايله قرآنى سكا تفريق ايدوب اية اية سوره سوره
اندردك تاكه سن انى بوخلق اوزره تانى وتاويل برله اوقيه سن بكرمى اوج ييل ايچنده
انلرانى اشيدوب فهم ايده لر اكليه لر وكوكلرنده حفظ ايدوب صقليه لر ودخى بوردكه
قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ
لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا يعنى
ايت يا محمد اول كافرلره كم كركسه سن اول قرآنى تصديق ايدك كوك اتمك الله تعالى

غیندہ سنیك ایمانکزدن وتصدیقکزدن انکارکزدن اکا ضرریوق تصدیقکزدن
اکا منفعت یوق بو ایکیسنك دخی ثمره سی سنده راجعدر بدرستی شونده کم علم و
کتاب ویرلدی بو قرآندن اول اندن اهل کتاب مؤمنلر یدر تحقیقکه بو قرآن انلرك اوزرینه
اوقنسه انلر انی بیورلر حقدر بیوزلرین یره قیوب اللهه سجده ایدرلر دیرلر که ای بزم
ربمز بزسنی تنزیه ایدرز شول نسنه لردنکه شانکه لایق دکلدر بدرستی بزم ربمزك وعده
لری تقدیر اولنمشدر البته اولجقدر ودخی بیوردی وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ
وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا یعنی دخی یوزلری اوزره دوشوب اغلشرلر الله تعالی حضرتنه تو
ضعلرین ارتودرلر شول امیدیله کم حق تعالی فضل ایدوب رحمت قیله ودخی بیوردیکه
قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ابن عباس رضی الله عنه ایدر بر کیجه رسول
صلی الله تعالی علیه وسلم سجده قلدی سجده سی ایچنده یا الله یا رحمن دیو نیاز ایدردی
ابوجهل لعین اشیدوب دیدی کورك بو محمدی که بزی الهلر یمزدن منع ایدر کندو
طورمش ایکی اله برله دعا قیلور حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردیکی ایت یا محمد سن کرك
الله دیو دعا قیلك کرك رحمان دیو هر قنغی آدبرله دعا قیلسه سن کرکلودر انوك کرکلو
ادلری ویوجه صفاتلری چوقدر ودخی بیوردیکه یا محمد نماز کزده قرآنکی ایکنده جهریله
اوقومه وایکنی کزلو دخی اوقومه بلکی اول ایکیسنك اراسنده اقتصاد قلغل اورته طریقی
طوتغل بونك فضیلتی بو ایدیکم رسول الله مکه ایدی اصحابله نماز قیلردی قچن اواز

کتوروب

کتوروب یکجه اوقوسه مشرکلر اشیدوب قرآنه سوکرلردی انی انجیدرلردی واکر یاب
اوقسه اردنده غیدر اشتمزلردی حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردی یا محمد اوقمغکی
ایکن قنی ایله مشرکلر اشیدوب سنی انجیده لر وایکی سرله اوقه اردیکده اصحابك اشیتمیه
ودخی حق تعالی بیوردی وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ
وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم چون اول کچن آیه اندیکه حق تعالی بیوردی
کرکسه الله دیو دعا قیلوك کرك رحمان دیو قریش کافرلری دیدلرکه محمد شمدیه دکین
بر اله دعا قیلوردی بوکون ایکی اله دعا قیلور بزی رحمان دیو اوقور بزا ول
یامنك صاحبی کزابدن ارتق دخی رحمان بلمز الا انی بیورز مکرکه محمد اکا دعا
قیلور حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردیکی ایت یا محمد بن حمد وثنا قیلدم اول اللهه که بکا بلدر
دی انوك ولدی یوقدر کم اندن نصکره ملکنی میراث بیه دخی ملکنده شریك یوقدر که
عظمتله انوك اوزرینه غالب اولسه ودخی اکا ذلت واقع اولمز برطلیه وبر ناصره محتاج اولیه که
کروانی عزتنه اولسه دخی معاونت قیله ودخی تعظیم لغله انی تعظیم ایتك واجبدر دیو عکل
انوك شریکی واردر واولادی واردر اول منزه ومقدسدر اهل واولادندن وشریکندن
روایتدر ابراهیم بن حکیمدن واولادخی اتاسندن خبر ویردیکه برکشی رسول صلی الله
علیه وسلم قتنه کلدی دیدیکه یا رسول الله بنم چوق بورجوم واردر وغصم دخی
چوقدر هیچ برفرج بولمزم رسول الله اکا بیوردی وادعی اسرائیل سوره سنك آخرین
چوق اوقی واوچ کز توکلت علی الحی الذی لا یموت دی حق تعالی بورجکدن وغصه دن خلاص قیله

سورة الكهف مائة وعشرون

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجا قيما يعني حق تعالى بوردي
قولدي اكا حمد ايدن لردر لركه شكر واوهيت اول الله تعالينكدركه قولي ورسولي
محمد اوزرينه كتاب انزردي كه اول قرآندر انى مختلف ومتناقص انزرمديكه خلق انى
فهم ايتوب خطالره وغلطلره واقع اولرلر بلكي انى استقامت اوزره وكندودن ايلرو
اين كتابلره موافق انزردي وانلري كرچكلكي قلديكه حق تعالينك قديم كلاميدر مخلوق
دكلدر ودخي بوردي لينذر بأسا شديدا من لدنه ويبشر المؤمنين الذين يعملون
الصالحات ان لهم اجرا حسنا ماكثين فيه ابدا يعني بو قرآن اندرلري انكچونكه
اول كافرلري انذار ايدوب قورقوده قمي عذابلرلر الله تعالى قبلندن وانوك قتندن
ودخي بشارت ايدوب مشتولير اول مؤمنلره كه كوزل عملر اشلرلركه انلر كچون جنت
ايچنده كركلو ثوابلر ومرتبه لرواركه انده مقيم اولرلر ابدوازلي جما قالغي اولمه ودخي بوردكه
وينذر الذين قالوا اتخذ الله ولدا ما لهم به من علم ولا لآبائهم كبرت كلمة
تخرج من افواههم ان يقولون الا كذبا يعني تخويف ايدوب قورقوده شونلري كه
ديرلر مشركلردن ونصارادكه الله تعالينك اولادي وارحالي بوردكه بلدن بوسوزي
جاهلقلرندن سويلرلر حجتسز دليلسز انانلردن اشيدوب كلوب تقليد ايدوب سويلرلر
وبوكلام اوزره اول انانلرينك دخي حجتلري دليللري يوق انلر دخي جهلده سويلرلري
پس بوكلامي انلر سويلديلر الله تعالى ولدا طلاق ايتديلر اولوكلامدركه اغزلرندن چقر

دكلدر اول سويلدكلري كلام الا كذب وافترادر حق تعالى بوجه دربيدركه انلر وصف
ايدرلر ودخي بوردي فلعلك باخع نفسك على آثارهم ان لم يؤمنوا بهذا الحديث
اسفا يعني حق تعالى تسلي قلوب رسوله بوردكه يا محمد اولاكه نفسكي هلاك ايدسن انلرك
عملرينه يقوب كه بو قرآني تصديق ايدوب ايمان غزلو انلر حيات دنياده مغرور اولوب
آخرتي ترك ايتمشلردر ودخي بوردي انا جعلنا ما على الارض زينة لها لنبلوهم
ايهم احسن عملا يعني بدرستي بو يريوزنده نكه قلدق بونبا انلردن واعمالردن و
ايرمقلردن وسايرلرنسنلردن جمله سن بو يريوزينه زينت قلدق تاكه ابتلي قلوز كوره وز
بو خلقك قنغيسي بزه توجه ايدوب عملني اخلاص ايدر دنيادن اعراض ايدر وقنغيسي
توجهن دنياده دونوب انوك زينته الدانور ودخي بوردكي وانا لجاعلون ما عليها
صعيدا جرزا يعني بدرستي بز اول يريوزنده نه وارسه جمله سن قورووب انى شويله
ايليسرز كه هركز انده برنبات بتمز شويله حالي يراولر دوبدز بوندن نصكره خبر ويرب
بوردكه ام حسبت ان اصحاب الكهف والرقيم كانوا من آياتنا عجبا يعني يا محمد
سن اويله مي صنورسنكه اول مغاره اهلي ورقيم اهلي بزم آيتلريمزدن برعجب نسنه دربونلر
عجب دكلدر بلكه بزم آيتلريمزدن بونلردن دخي عجبرق برلر وكوكلر وطاغلر ودكزلر
لرعجايبدركه هر برنده بونجه حكمتلر وار واول رقيمده اختلاف قلديلركه نه نسنه در
اما اولكه مناسب وصحيح قولدر سعيد بن جبير رضي بوردكه رقيم برلوحدر قلايدن
انوك اوزرينه اصحاب كهفك آدلري واحوالري يازلمشدر اول مغاره نك اغزينه قوشلر

تاکه بر زمان اول مغاره ظهوره کلدکده انلرك احوالنه مطلع اولدر روایتده
ابن عباسدن رض قریش قومی جمع اولدیلر ابوجهل بن هشام دخی امیه وابی بن خلف
واوغلنری دخی اسود بن عبد المطلب ودخی بونلردن بشی کشی سحوب مدینه یهودیلرینه
کوندردیلرکه وارك انلره سؤال ایدك اشبو محمددن وانوك امرندن وصفتلرندنکه بزم
ارامزده ظاهر اولدی کندوبی مرسل پیغمبر مدیو زعم ایدر بو محمد بر فقیردر یتیمدر امیدر
نسنه اوقه مشدر دیو پس اول بشی کشی مدینه یه کلدیلر اول یهودیلرك عالملری قتنه
واردیلر کوردیلرکم انلرك پیرامیری ایمش هب بریره جمع اولشلر کلدلر محمدك امرندن
صوردیلر وصفتلرندن بیان قلدیلر یهودیلرك عالملری انی اشیدوب دیدلر بز انی
توریتده دیدوکمز صفتلر اوزره بولدق واشبو زمان دخی انوك زمانیدر لیکن وارك
اکا اوچ نسنه دن سؤال ایدك اکر ایکسندن خبر ویرب اوچنجی دن جواب ویرمیه بیلوك
حق پیغمبردر اکا متابعت ایدك بز بو اوچ نسنه مسئله کذابه سؤال ایتدك هیچ
برن دخی بلدی سز قیاس ایدرسز که محمد مسئله دن تعلیم الوب اوکرنوز امدی وارك
اصحاب کهفدن صورك دخی ذو القرنیندن صورك وانلرك قصه لری بویله در
دیو حکایت ایدیویردلر وبر دخی روحدن صورك اکر سنه روح جوابنده ازدن
چوقدق نسنه دیه جك اولورسه بیلوك کذابدر پس اول کلنلر انی اشیدوب شاد
اولوب دوندیلر اول ملاعین قتنه کلدیلرکه انلری کوندرمشلر ایدی انلره خبر ویردیلر
انلر دخی اشیدوب فرح اولدلر جمع اولوب رسول الله قتنه کلدیلر پس ابوجهل لعین

ددیکه

ددیکه یا محمد سکا اوچ نسنه دن سؤال ایدرز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بوردی
صورك انلر سؤال ایلدیلر رسول الله بوردی بوکون وارك یارن سزه جواب ویرردی
انشاء الله دیدی حق تعالی اون بش کون جبرائیلی کوندرمیوب جواب اکلندی قریش کافرلری
دیدیلرکم محمدك زعمی بو ایدیکم ارته بزه جواب ویریدی بو قدر کون اولدی دخی جواب کلمز
مکر انوك الهی انی ترك ایدوب دشمن طوتدی رسول صلی الله تعالی علیه وسلم غایت کوچ کلدی
طارلغندی تاکه جبرائیل والضحی سوره سنك اولنده کی ایکی آیتی اندردیکه حق تعالی ضحی وقیله
کیجه نك اول وقتنه اندایچوب بوردیکه یا محمد ربك سنی ترك اتمدی وسنی دشمن دوتمدی
رسول الله جبرائیلی کوروب فرح بولدی دیدی یا جبرائیل بیلورسنکه بو قوم بندن نه سؤال قلدیلر
بویله اکلنوب تیز کلوب خبر ویرمدك دیدیکه یا محمد بز کلوب کیده مزز تاکه ربکدن دستور
اولمیه کلدوکمز سبب سن انلره جواب ویرمکه ایرته وعده قلدك انشاء الله دیمدك
پس برنسنه اشلرم دیمکل یا انشاء الله دیمیه اندن نصکره اول اصحاب کهفك قصه سندن
حق رسوله خبر ویرب بوردیکه اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ
لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا یعنی چونکه اولشدی اول یکتلر اول مغاره یه
واروب انده کندولره مکان ایدندیلر دیدلرکه ای بزم ربمز سنك قتکدن بزه رحمت
وعنایت وعطا قیل اسلام اوزره بزی ثابت قیلوبر بزه طارلغدن جمعه قولایلق ویر
اشمزی صواب اوزره قیلوبر امدی بونلرك اول کهفه نه سببله وارد قلمزنه اختلاف
قلنمردر محمد بن اسحق ایدر انجیل اهلی اشلرین قرشدوردیلر ایچلرنده اولوخطالر ومعصیت

اشلنورا ولدی بکلری دخی طاغی اولوب جمله سی از دیلر حق تعالی قیوب بته
طپدیلر اول بطلری اوکنده قربانلر ایلدیلر انجق انلرك ایچنده بر مقدار کشی عیسی عم
متابعت قیلنلردن بقیه قوم قالمش ایدی انلر الله تعالی برلیوب انکا عبادت قیلورلر
ایدی اچلرندن بو فسادی اشلین روم پادشاهلرندن برملك ایدیکه انکا دقیانوس
دیرلر ایدی بته طپوب و اوکنده قربان قیلوری کندویه مخالفت ایدنلری قتل ایدردی
و روم شهرلرندن بر شهر و بر قریه قومزدیکه الا انکا واروب خلقنه عذاب ایدب
زحمت ویردی انکا دکین که بته طپوب و اوکنده قربان ایده لر و اکر انمزلر ایسه
قتل ایدردی بو حال ایله اصحاب کهفك شهرینه کلدیکه اول شهرده افسوس دیرلردی
چونکه کلوب قوندقده اول شهرده اولان ایمان اهلنه قتی دشوار اولدی کمی هر یکانا
طاغلدی و کمی کزلندی دقیانوس امر ایلدی هر قنده ایمان اهلی وار ایسه دوشوب
قتنه جمع ایده لر پس اول کافر عوانلری چیقوب اول شهرك اهلندن مکانلرنده
بولدقلرین دوشوب دقیانوس قتنه کتوردیلر دقیانوس انلری مخیر قلدی
دیلین بته طپوب اوکنده قربان ایدوب دیه لمکدن خلاص اوله ایمن دیه لمکی اختیار
ایده بعضیسی دنیا حیاتن قبول ایدوب بته طپوب قورتلدی و بعضیلری اللهدن غیریه
طپمغی روا کورمیوب امتناع ایدوب حق تعالی بولنده شهید ایدرلردی و ایقلرین کیوب
شهرك هر طرفنه برجلره و قپولر اوزره امارلر دیکه خلقه اندن برهیبت واقع اوله
چونکه بونك کبی فتنه واقع اولدی اویکتلر اسلام اوزره ایدیلر انی کوروب زیاده

غصه یه دوشوب نمازه و اوروجه و ذکر تسبیحه مشغول اولدیلر انلر سکر کشی ایدی
و رومك اشرافلرندن ایدیلر حق تعالیه تضرع قیلوب دیدیلر یا رب بو مؤمن قولرندن
بو فتنه و بلایی سن دفع ایله تاکه سکا اشکاره عبادت قیله لر پس بونلر برکون سجده اوزره
نیازده ایکن ناکاه اول عوانلر کلوب کوردیلر که سجده ایدوب نیاز ایدرلر دیدیلر که
بچون پادشاه قتنه وارمدیکز وارك دیوب و چیقوب دقیانوسه کلوب انلرك حالترین
خبر ویردیلر و دیدیلر که سن بیانده نی خلقی جمع ایدرسن بته طپوب قربان ایتمکچون
اشبو بکتلر سنك اهلی بیتکدندر سنی مسخریه الوب دوستلق کوستررلر و سکا عاصی اولورلر
چون دقیانوس انی اشیدوب آدم کوندروب انلری کتوروب کلدیلر کوزلری یاشلو
یوزلری نورلو دقیانوس انلره دیدیکه نه نسنه واقع اولدی سنزه که بو یوزنده طپو و غمزه
الهدیغزه طپوب و قربان قلمدیکز امدی الهمزه طپوب انکا قربان قلمغی اختیار ایدك
یا خود سزی قتل ایده رم پس اول یکتلرك اولولری مکسلمینا ایدی دیدیکه بزم الهمز
اولدرکه برلر و کوکلر انوك عظمتیله طلو در بز اندن غیریه عبادت قلمزز بزم ذکر
تسبیحمز خالص انکچوندر انکا تضرع قیلوب دیلرز خیریله نجات روزی قیلسن سول
بت که دیرسن بز انکا طپردکلوروار کوکلکده نه کچرسه انی اشیتیه پس کروقلانلری دخی
مکسلمینانه دیدیسه اویله دیدیلر چون دقیانوس انی اشیدوب بیوردی نقد اوزرلرنده
اولولق طوتی وارلیه صویوب چقردیلر اندن انلره دیدیکه بن سنزه تعجیل عقوبت ایتمزن
زیرا دخی تازه یکتلر سن شمدی قیامزن سنزه بر زمان مهلت ویرورمکه وارب عقلکزله

تفکر ایده سز اوله که اول ایشکره پشمان اولوب برزدن بکا رغبت ایده سن و بیوردی چقروب
مهلت ویرب سوردیلر پس دقیانوس دخی اول شهردن قالقوب یقینده بر شهره دخی کتدی
چون اول یکتلر انوك کندوکن کوردیلر اول کلمزدن اول کتمك قیدن کوردیلر برسی کلوب
دانشدیلر و اتالرینك اولرنده نه وار ایسه الوب برمقدارین کندولره ازق و قیورین تصدق
ایدوب اول شهره برطاغ وار ایدی انکا جبل پخلوس دیرلردی انده برمغاره وار ایدی
قصد ایتدیلر که انکا واروب انده حق تعالیه عبادت قیلمق ایچون اتفاقی ایتدیلر و اروب هر بری
اتالری اوندن نفقه الوب بعضیسی صدقه و بعضیسی کوردیلر اول مغاره دن بکا کتدیلر
انلرك برکلب جکزلری وار ایدی اولدخی اویوب بله کتدی دولرکم بوکلب غلبه قیلوب
برنی طبوره بونی دفع ایده لم دیو اول کلبی قودیلر دونمدی بنه کلدی برقچ دفعه رد
ایتدیلر دونمدی عاجز قالدیلر حق تعالی اول کلبه دل ویروب سویلتدی دیکه
بنی قود و غیکزمز دیکزندن بندن قورقمك بندخی سزجه بن حق تعالی سوبجیلردن
ایم قچنکه سز اوبیاسز یا سبانکز اولم چون اول کلامی اشیدیلر غیری مقید اولدیلر بله کتدی
ابن عباس رض ایدر انلردی یکت ایدی چون دقیانوسدن قچوب کهفه ایله کیدکن برچوبانه
اوغرادیلر اولدخی انلرك دینه کیروب بله متابعت قلدی و اول کلب اول چوبانك ایدی که
بله اوبدی پس اول مغاره وارد یلر انده عبادته مشغول اولدیلر همان اشلری صوم صلوت
ذکر تسبیح ایدی الدنده اولان نفقه لرین جمع ایدوب ایچلرنده بریکت وار ایدی ادی
یملیخا ایدی غایت عاقل ایدی کتوروب انکا ویردیلر انی کندولره کتمدادکدیلر نفقه انك

انده اوله مصلحتی اول قیوره پس اکندن طوتن چقروب دیلنجی مسکنه طوتن کیوب اوغر
لین شهره واروب طعام الوب وخبر صوردیکه هیچ بونلردن کمسه یه انکار مکن اندن دونب اصحابی
قتنه کلوردی برزمان بوحال اوزره انده دوردیلر تاکه اول دقیانوس شهره کلدی اول شهر
اهلنك اولولری نی جمع ایدوب بیوردیکه انترینه سجده قیلوب قربان ایلدیلر ایمان اهلی بنه قورقه
دوشدیلر یملیخا دخی شهره طعام المغه وارمش ایدی اول حالی کوروب طعام الوب اصحابی قتنه
اغلبو اغلبو کلدی خبر ویردیکه اول جبارینه شهره کلدی و شهرك اولولری ایله برنی دخی اکوب
استدیلر بونلر بونی اشیدوب قورقوایله باشلرن سجده قیلوب دعا قیلوب حق تعالیه یالوار دیلرکه
اول ظالمك شرندن الله صقندیرلر باشلرن الله تعالیه اصرلدیلر اندن یملیخا دیدیکه ای بنم
قردشلرم باشکزی قالدرك برقچ لقمه افطار ایدك ایشیکزی الله تفویض ایدك که اول
قادر کافیدر پس باشلرن قالدروب کوزلری یاشیله اوتوروب برقچ لقمه طعام افطار
قلدلر کون دخی طولندی اوتوروب برسویلندیلر بر برنه علمه متعلق نسنه لردن
سویلدیلر انلر سوزه مشغول لکن ناکاه حق تعالی انده اویقو حواله قلدی تنکم بیوردی
فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا یعنی بز انلرك اوزرینه اویقو حواله
قلدق قولقلرینك اشتمك لکن الدق تاکه اواز اشیدوب اویغنیلر اول مغاره ایچنده
انلری اویوتدق برقچ یللرله معدود دردر و اول کلبلری دخی مغاره قپوسنك ایچ
یانده قولون دوشیوب یاتوردی بونلر اول ایمانلری و یقینلری اوزره اویقو قالدیلر
ازرقلری صولری باشلری اوجنده طوردردی چون ارته سی کون اولدی دقیانوس انلری

طلب ایدوب استدی نقدرکم اراد ایلر بولدیلر دقیانوس دیدیکه اول یکتلریك
کتدکلری بنی قتی ملول قلدی انلر قیاس ایتدیلرکم بن انلره غضب ایلدم انلر اکر توبه
ایلیوب بنم الهلریمه سجده قلسلر بن انلره دخی یکرك مرتبلر ویرردم دیدکده شهرك
اولولری دیدیلرکم سکا لایق میدی انوك کبی عاصی وسرکشلره ترحم ایدوب اسرکیلرك
انلره وعده قیلوب مهلت ویردك انلر دونجك ایسه اولوقت دونلردی اشده دونیوب
کتدلر اول ظالم چونکه بوکلامی اشتدی غضبه کلوب آدم کوندردی اتالرینی کتوردی
اوغللریکز باش چکوب عاصی اولدی خبر ویرك نه یره کتدلر انلر دخی دیدیلرکم بز
سکا عاصی دکیلوز اول سرکش قومدن اوتروبزی نه اولدوورسن بزم جمله مالمز
الوب طاغیلوب کتدلر متجلوس طاغی ایچنده بلمزکم حالتری نه اولدی چون انلر بو
سوزی دیدلر دقیانوس انلری ازاد ایتدی پس فکر ایدوب اول یکتلری نیلیه حق تعالی
انوك کوکلنه اویله بر قویکه امر ایلدی وارك انده اولان کهفك اغزنی برکدك دیدی
دقیانوسك مقصودی اول ایدیکه اکر انلر انوك اچنده ایسه اچلق صوسزلق برله هلاك
اولالر اما حق تعالیك دیلکی بو ایدیکم انلرك مغاره لرینك اغزی برکنه انلرك حالنه
کمسنه مطلع اولمیه اول کرامتله انلری صقلیه شول مقدارکه دیلراند نصکره انلری کرو
چقروب کندولرد نصکره کلان قومه انلرك حالنی بر علامت قیلمه انلره بلدوره که البته
قیامت اولجقدر سینلرنده بیتانلر کرود ریلسرلر درنتکم انلر دیرلدی اندن عبرت
الوب متعظ اولالر پس دقیانوس امر ایلدی اول کهفك اغزین برکتدلر تاکه انلرانده هلاك

اولالر

اولالر کهف انلرك قبری اولدی اویله قیاس ایتدیکه انلر انده صاغلردر وانلر حود حق تعالی
روحلرین قبض ایتمشدی اویقوایچنده واول کلبلر دخی انلر جلین مغاره اغزنده قولونی
یا صدانوب قبض اولنوب یتوردی صاغلرندن صولترینه وصولترندن صاغلرینه
دوندیریلوردی تاکه یانلری یردن چوروسون دیو اولوقتده انلرله بله ایکی مؤمن
وار ایدی ایمانلرین کزلولردی برینك آدی تیدورس وبرینك ادی رزواش ایدی
ایکیسی مشاوره ایتدیلر اول یکتلرك قضیه لرین وادلرین ونسبلرین ایکی قلایدن
لوح اوزره یزدلر وبر بقردن صندوغه قویدیلر واول صندوغی برینیاد ایچنه قو
دیلرکه اول یکتلرك حالنه قیامت کونی کلمزدن اول بر مؤمن قوم مطلع اولمه اول مغاره
ایچنه انی اوقیه بلکه انلرك خبرلری وحالتری نجه اولمشدر پس اویله ایتدیلر چونکه
دقیانوسك عمری آخره ایروب دنیادن کتدی قومندن دخی کمسه قالمدی کچدی
واند نصکره برقرن دخی کچدی برپادشاه کیدوب برینه بری دخی کلدی تا انکادکنك
عاقبتنده برصالح کشی پادشاه اولدی آدی تیدروس ایدی التمش سنه پادشاهلق
ایتدی زمانده خلق بولك بولك اولوب بعضیلری الله تعالیه ایمان کتوروب آخرته تصدیق
ایتدیلر بعضیلری کافر اولوب قیامته انکار قلدلر بو نلرك اول فعللری پادشاهه قتی
مشکل اولدی تضرع برله اغلیوب دعا قلدی کوردیکه اهل باطل وار دقچه چوغالدی غالب
اولوب اشکاره سویلمکه باشلدیلر که حیوة انجق بو دنیا حیوتیدر قوپرسه دخی انجق
جانلر قوپر بو جسملر قوپمزلر دیدلر پس تیدروس بالکز قالدی یعنی اولدیکه جمیع خلق

حواریون دینلرندن دوندورب اسلامدن باطله کتوره لر چون ملك صالح بو حالی
کوردی اوینه کیروب قپوسین برکروب التنه کول دوشنوب اکنه پلاس کیوب کیجه
کوندزانی کندویه عادت ایدندی حق تعالیه تضرع ایدوب نیاز ایتدیکه یارب بو قوملك
اختلافلرین کوررسنکه دینلرین نجه قوشدردیلر اخرته انکار ایدرلر بونلره برعلامت
اظهار ایله که آخرته ایمان کتوروب انکارلرین ترك ایده لر پس حق تعالی رحیمدر انوك
حاجتین قبول ایلدی دیلدیکه اصحاب کهف ظاهر اوله وانلرك قصه لرین خلقه معلوم
ایدوب حجت قیله تا فرض ایدوب بلدلرکه تحقیق قیامت قوپمغلغی حقدر انده کمان یوقدر
ودخی اول صالح قوله که بندروسدر نعمتین انوك اوزرینه کامل قیله خبرلری وقصه لری
نوربله لرو دیلکن برینه کتوره ودخی اول طاغلمش مؤمنلری برینه جمع ایله پس حق تعالی
اول شهر اهلندن برکشنك کوکلنه الهام ایلدی اولباسیس دیرلردی تاکه وارا اول
کهفك اغزنه غی بنیادی بیقه طاشین قالدورب قپون اغلی یاپوب مغاره نك اغزی
اچلدی حق تعالی انلرك کوکلنه برقورقو براغوب قوفدن کمسه ایچرو کیرمدی چون قپو
اچلدی اولمادرخی کریم اولولری دری قلیجدر انوك دستوریله اول یکیتلر قالقوب
مغاره اورته سنده اوتوردیلر سوروریله یوزلری نورلو بدنلرکوزل بربرینه اوبقودن
قالقمش کبی سلام ویردیلر قیاس ایدرلردیکه کیجه یاتوب صباح اولوب قالقدیلر دخی
ایرتسی اوب نماز قلدلر هیچ یوزلرنده وبدنلرنده متغیر اولمش نسنه یوغیدی که بر شبه
لری اوله قیاس ایدرلردیکه اول دقیانوس انلری ارچون نمازلرین قیلوب فارغ

اولیجق یلنجایه دیدلرکه وار بنه برخیر کتورکه کچن کیجه دن برو بزم ایچون اول ظالم
قتنده نه سویلدیلر وبربرینه صوردیلرکه اویقوده نقدر یتدق اوله دیدلر برکون یاخود
برکونك بعضیسین یتدق اوله پس دیدلر الله تعالی بیورکم نقدر یاتمش اوله وزهر بری
کوکلندن اوله ظن ایتدیلرکه سهل وقت یاتمشلردر یلنجا دیدیکه بوکون سزی شهرده
طلب ایدرلر اول دقیانوس دیلرکه سزی اول بته قربان ایدوب انکا طپه سز یاخود سزی
اولدوره مکسلمینا انده دیدکه ای قردشلر هیچ بیلوك که اکرکه اولوب حق تعالیه ملاقی
اولورسز زنهار ایمانکزی نصکره کروکفره دونمك اکرچه اول نکری دشمنی سزی کفره
دعوت قیلورسه دخی پس یلنجایه دیدلرکه وار شهرده برقولاق طوت کورکه دقیانوس
قتنده بزم ایچون نه سویلنور لیکن لطفله خلقله دیرنکل که هیچ برکمسنه بلیه دخی طعام الوب
دونن کل انجق کتوردوکك طعامدن بوکون زیاده کتورقتی آچ اولدق پس یلنجا
قالقوب لباسن دکیشوب اقچه لرین ایکی اقچه الدیکه دقیانوس اقچه سی ایدی اوزرنده
انوك ضربی اورلش ایدی که بیوکلوکی هنوز طوغمش دوه کوشکینك طبانی کبی ایدی
یلنجا چون چوب مغاره قپوسنه اوغرادی اول یقین بنیادی واول چقمش طاشلری
کوروب عجبلدی مقید اولیوب کتدی تاکه اوغرایین کزیوبلدن شهر قپوسنه کلدی قور
قردیکه شهر خلقندن انی کوروب بله لرچون قپویه کلدی قپو اوزرینه نظر قلدی اسلام
علامتین کوردی عجبه قالدی وقورقون صافه صوله بقارق اول قپویی قیوب برغیری
قپویه دخی کتدی شهری یاکلدی اوله دیو شبهه دوشدی اول قپوده دخی انجلین کوردی

وخلقی دخی کوردوکی قوم دکل غیر قوم ساکنلرنمش خیالنه اویله دوشدیکه کندونك عقلی
دکل خیرت واقع اولمشدر ودیر ایدیکه نه اولیدی بن بلیدم بونه حالدر دونکی کون خلق
ایچنده اسلام علامتی کزلر ایدی بوکون اشکاره اولمش ایا بو حال بنم دوشمی اوله دیو پس
عباسنك اتکن باشنه اورتوب شهره کیردی بازاراورته سنده یوردی خلق الماسنده
ویرمسنده عیسی عم اندیله اندایچرلر قورقوسی داخی زیاده اولدی تحقیق عقلنه حلل ایرمش
اوله دیوارقه سین شهر دیوارنه طیونوب دوردی ودیدیکه بونه حالدر بن بوشهردن
دون اکزو وقتنده چقدم بریوزنده عیسایی ذکر ایدر برآدم یوغیدی بوکون اشبو
خلق جمله عیسایی ذکر ایدرلر غالبا بو اول شهردکلدر وانجق بن شهر بمزه یقین یرده بر شهر
دخی اولدوغین بلمزم دیو حیرتده ایکن بریکیت کوردی دیدی ای یکیت بوشهرك ادی
ندر اول یکیت ودی افسوسدرانی اشیدوب دی بکا حقدن نسنه ایرشمش اوله لا قوم
کلدیکه تیزجك حاجتم بتروب بوشهردن چقام عقلمین باشنه دوشوروب واروب
طعام متاعلرین برینه یاننده اولن اچدن ویردی بکا طعام ویردی اول کشی
الله الوب انوك ضربنه بقوب تعجب ایدوب باننده اولن آدمه کوستردی اول دخی عجبلدی
برینه دخی کوستردی طکلنوبلر بربرینه دیدیلرکه بوکشی دفینه بولمشدر بوضرب یقین
زمان سکه سی دکل یعلیخا بونلرك سرله سویلشدکلرین کوردی کندوبی طوید یلر صانوب
قورقه دوشدی وبربوك خلق دخی کلدیلر انلر دخی بلدی یعلیخا دیدیکه لطف ایدك اقچم
دخی سزك اولسون بن کیده یم انلر دیلرکه ای یکیت سن کمسن واحوالك ندر خبر ویر

تحقیق

تحقیق سن خزینه بولمش سن بزدن کزلرسن کل واره لم بزه دخی کوستر شریك اوله لم اکر
اکر سوزمز طوتمزسن سنی سلطانه کتورورز الکزه کین الوروسنی قتل ایدر چون اول مورخی
اشدی دخی قورقوبه دوشدی متحیر قالوب نه دیه جکنی بلدی کوردیلر عاجز قالدی
اوزرندن عباسن الوب بونونه صاروب صوقلر اراسندن چکرك کتدیلر تاکه جمله شهر
خلقی انی کوروب اوستنه اوشدیلر دورت یکادن یاقتوب بو خزینه بولمش وبو یکیت
بوشهردن دکل بلمزز نه کشیدر دیرلردی یعلیخا بونلره نه دیجکنی بلمز سکوت ایتدی الدیلر
انی اول شهرك کمذاسنه ایلتدیلر اول کشی صالح آدم ایدی چون انی انلره الدیلر یعلیخا
صاقوردیکه اول جبار دقیانوسه الترلر قورقوسندن صاقه صوله بقردی خلق انی دلوکجه
مسخره المشلردی اغلیوب دیر ایدیکه قرشلرمله بنم ارامده فرقت دوشدی نولیدی انلر
دخی بلمزلردی بن نه اوغرادم یعلیخا کوکلندن بوحسرتی چکردی پس انی اول صالح قتنه کتورر
دیلر یعلیخا چون انی کوردی بوکتوردکلری دقیانوس دکل عقلی باشنه کلدی کوکلی ساکن
اولدی اول اقچه اول صالح کشیه ویردیلر نظر قالدی تعجب ایدوب دیدیکه ای یکیت
سن بو خزینه قنده بولدك یعلیخا دیدیکه بن خزینه بولمدم لیکن بو بزم اتالریمزدن
قالمش اقچه درکه بوشهرده کچرسکه سی ضربی بودر اما بلمزم حال نه اولدیکه سزه جواب
ویرم دونوب دیدیکه سن کیمك نسلی سن وسنی کیم بیلور یعلیخا دیدیکه بن شویله بیلورمکه
بوشهر اهلندن ایم دیدلر اتالك کیمدر یعلیخا اتاسن وقرنداشلرندن خبر ویردی صوردیلر
انی بیلور برکمسه یوق دیدلرسن بربلانجی کشی سن بزه طوغرو جواب ویر یعلیخا متحیر قالدی

نه دیجکن بلیوب باشن اشغه ایدوب طوردی کمی ایدر بو دلو درکمی ایدر دلو
دکلدر انجق کندویی دلو لکه اوردی الکزدن قورتلق ایچون اول صالح غضب صغلیه وز
اکا نظر ایدوب ددی اویلی ظن ایدرسنکه برسنی صالیوره یوز سوز وکه اعتماد ایده
بو اناسی مالی ایمش دیه وز بو الکده اولان اقچه نك سکه سنك تاریخی اوچیوز بیلدن
زیاده سن خودیکت سن قیاس ایتمکه برزی یلان سوز ایله الدایه سن برزی مسخریه طوته سن
کور رسنکه صاحبی متعالی اغرمش بربیرکشی اولدوغدن امدی دورت بانکی احاطه
ایدن خلقك جمله سی بنم امرم اوزره در وکلی خزینه بنم المده در بو سکه دن بزده برقچه
وبرالتون یوق امدی اقتضا ایتدیکه سنکا ایزا ایده وزکه اول بولدوغك ماله اقرار ایده سن
چون علیخانی اشیدوب ددکه بن سزدن برشنه سؤال ایده یم بکا اندن خبر ویرسز
بن دخی حالدن سزه خبر ویرم ددلرکه صورطوغرو خبر ویره لم علیخان ددیکه بکا
خبر ویرك دقیانوسك حالی نجه اولدی اول صالح دیدیکه بزشدی بریوزنده برپادشاه
اشتمزکه انك ادی دقیانوس اوله اول برپادشاه ایمش اونکی عصرده کلوب وهلاك
اولوب کتمش اندنصکره بونجه قرن کچوب کتدیلر علیخان ددیکه امدی بن سزه حالدن
خبر ویریرم انجق برکشی یوق که انی بیلوب بنم سوزم تصدیق ایده بو حال اوزره صحیح
انجق بنم حکایتم اولدرکه برقچ کنجلر یکتلر ایدك پادشاهزاول دقیانوس ایدی بزه
امر ایلدیکه بتلره طپه وز واول صنم اوکنده قربان ایده وز اکر اتمزسك برزی قتل ایده چون
بزاندن قاچوب واردق جبل منجلوسه اولان کهفه کروب کزلندك کاه کاه بن چوب

شهره کلوب انلر ایچون طعام الوب کیدردم بنه بن دوکی کون ایکندو وقتنده ایدیکه
شهره کلدم طعام الوب واردم اول کهفه ایچنده بولدم اشلرم ایله اول طعامدن یدك
واول ظالمك قورقوسیله یاتوب اویودق وبوکون اویاندق واول بولدم اشلری ایده
الیقویوب اشبو شهره طعام المغه کلدم ودقیانوس برزی آرمی کوردم دیو تفحص ایتدم که
واروب قوردشلریمه احوالی بلدورم اشبو درکه بنم احوالم کوردمز وبنمله کلك بنم قوردشلرم
انده منزه کوستره م چون اول صالح علیخانك بوسوزن اشتدی ددیکه یا قوم اکاه اولوك
بوایش حق تعالیدن ایتدردن برعلامت ظهور ایتمشدرکه بویکیت الندن اشکاره اوله کلك
واره لم اول قوردشلرین دخی بزه کوسترسین دیو اول صالح اتلنوب واول شهرك
اعلا وادناسیله اول کهفه کتدیلرکه واروب انلری دخی کوره لر وکهفده اولان قوردشلری
دخی کوردیلرکه علیخانی اکلندی هرزمان کلدوکی وقت اولدی کلدی اول ظالم دقیانوس
طوتدی دیو قورقوایله اوتوردکن ناکاه آدم غلبه سی اوازن اشتدیلر دقیانوسك
آدملری بونلری طوتمق ایچون کلوردیو قیاس ایدوب قالقوب نماز قیلوب بربرینه
وداعلشدلر وعلیخانی حالندن سویله شورکن اول صالح وادملری مغاره قپوسنه کلدلر
علیخانی بونلردن اول اغیو قوردشلری باننه کردی انلر دخی اغلشدلر وحالندن خبر
صوردیلر علیخانی احوال نجه اولدوغن بربرخبر ویردی بونلر بلدیلرکه حق تعالی امر ایله اوچیوز
دخی طقوز یل اویومغه کچورمشلرینه حق تعالی انلری اویاروب اول اخرته وبعثه انکار
ایدنلره دلیل وحجت اوله تاکه اندن عبرت الوب یقین بلهلرکم قیامت قوپمغلغی حقدر

اندن اول صالح یلیخانك اردنجه کردیلر کوردیلر اول یقلمش بنانك ایچنده بر قرون
طوررا اوزرندن کمشدن مهر لو شهر اهلینك اولولری جمع اولوب انلرك قتنده
صندوغی اجلدی ایچنده قالایدن ایکی لوح بولندی اوزرنده یازلمش که بدرستی
مکسلمینا و یحلیمینا و یلیخا و مرطنوس و کشوطنوس و بیرونوس و دینوموس
و بطینوس بونلر سکز یکیتلر در پادشاهلری دقیانوس که برجبار ظالم ایدی اندن
قچوب اشبو کهفه کردیلر چون اول ظالم بیوردی بو کهفك اغزین طاشله محکم بنیاد
ایدوب بیریلر انلر ایچنده قالدیلر بزدخی انلرك ادلرین و احوالین یازوب صندوغه
بونده قودق تاکه بوندن صکره بر کمسه بونلره مطلع اولورسه بونی اوقیوب بونلرك حالین
اکلیه لریله لر چون بولوحلری اوقودیلر تعجب ایدوب حق تعالیه حمد و ثنا قلدیلر که انلره
بو آیتی و علامتی کوستردی بلدیلر که تحقیق بعث وارد رپس انلر اوازیله تهلیل
و حمد ایدوب اول یکیتلر یاننه کردیلر کهفك اورته سنده اوتوررلر یوزلری نورلو
هیچ طونلری چروملمش اریوس اصحابیله اکرام ایدوب یوزینه قودیلر الله تعالیه حمد و ثنا
قلدیلر اوترب بربریله کلامه مشغول اولدیلر دقیانوس ایله حکایه نجه اولدوغن خبر
ویردیلر اندن اول ساعت اول صالح پادشاهلرینه خبر کوندردیلر دیلر دیلر که ای ملك
زنهار اکلنمه کلوب کوره سن حق تعالی سنك ملکك ایچنده نه علامت ظاهر قلدیکه اول
جمیع خلقه انکارین ترك ایدوب تصدیق ایده لر کل کورکه بو یکیتلر اوجیوزیلدن زیاده
در که حق تعالی روحلرین قبض ایتمش ایکن کرو بعث ایلدی چون بو خبر پادشاهه ایرشدی

درحال غصه سی کتورلدی دیدیکه حمد ایده رین سکا ای یرلر کوکلر اهلنك معبودی
سکا عبادت ایدوب تسبیح ایده رکه بنم اوزرمه حقی احسان قلدك و عنایت و رحمت
ایلدك پس پادشاه قالقوب یقین واردی اول صالح شهر قومیله استقبال ایدوب قوشوار
دیلر کهفه کلدیلر چون اول یکیتلر پادشاهی کوردیلر شاد اولوب حق تعالیه سجده قلدیلر
و پادشاه کلوب یانلرنه طوروب انلر کله معانقه قیلوب کورشدیلر دخی اغلدی انلرین
اوزرنده اوطورمشلر ایدی حق تعالیه حمد و ثنا ایدرلردی انلر پادشاهه ایتدیلر سنك
اماننکی الله تعالیه صرلدق حق تعالینك رحمتی و سلامی سنك اوزرنکه اولسون حق
تعالی سنی دخی جمیع املاکنی حفظ و امانتی ایچنده طوتسون پس بونلر بو رسمه دعا قلدیلر
پادشاه یانلرنه دوررکن انلرنه برلرینه یاتدیلر اویقویه واروب جانلرین حقه تسلیم
ایتدیلر زیرا دنیاده رزقلری دوکنمش ایدی حق تعالی روحلرین قبض ایلدی اول ملك
بیوردی هر برینه التونلردن تابوت دوزه لر پس اول کیجه دوشنده کوردیکه اول یکیتلر
کلدیلر دیلر ای ملك برالتون کومش ایچون کلدك طبراق ایچون برادلدق برنی شویله
کندوحالمز اوزره قوغل بو کهف ایچنده تبراق اوزرنده تاکه حق تعالی برنی طبراق اوزرندن
قوپاره پس بیوردی ساج انجندن تابوتلر ایدوب انوك ایچنه قیوب چقوب کتدیلر پس
اول ملك بیوردی اول کهفك اغزنده بر مسجد بنا قلدیلر انده عبادت اولنه چون تفصیلیله
قصه لرین بیان قلدق بو کزانی بیان ایده لم که حق تعالی کلامنده اجمالله ذکر ایتیوب بیوردی
فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا یعنی بز اولرك اوزرینه اویقو حواله

قلدق قولقلرینك اشتمکلکلرین الدق تاکه اوازاشیدوب اونیملر اول مغاره ایچنده انلری
اویوندق برچ بیلرکه معدود درودخی بوردی ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ
أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا یعنی چون اول یکتلر جبل منجلوسه کلدیلر اول کهفه کیروب
هر بری منزلین یورت ایدندیلرکه اول کهف جبرمدیرلر حق تعالیه نیاز ایدوب دیدلر
ای ربمز سنك قتکده بزه دین اوزره هدایت روزی قلغل وبزه رزقیمزی بزه ارشدر
وسنك رضاك اولجی نسنلری بزه میسر قیلوب دلالت قیلوب روبزه بو مقامدن خیر ایله
چقمقلق روزی قیلور چون انلر بو دعایی ایتدیلر انلرك اوزرینه بزاویقو حواله قلدق
هر بری مکانلو مکانده یاتدیلر واویودیلر قولقلرندن اوازاشتکی منع ایلدك اوازاشیدوب اویانغیلر برچ ساغنشلو ییل انلری انده اویتدق اندنصکره بنه اویرب قالدردق
تاکه اول علمزه کرلو اولنی اشکاره قیلوز کوروز اول مؤمنلر طایفه لری یك صقلدیلر
انلرك یاوی قیلنوب کهف ایچنده اکلندکلرنکه اویقولرینك غایتی نقدر مدت اولدی
یوقه اول کافرلر طایفه سی می اوکات صقلدیلر انلر کلمعلوم اوله ودخی بوردیکه نَحْنُ
نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُمْ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى
وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ
مِنْ دُونِهِ إِلَٰهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا یعنی یا محمد بزسنك اوزریکه اوقویلم
اول اصحاب کهفك خبرلرینك حقیقتنی بدرستی انلر برچ یکتلر ایدیکه کندوخالقلرنه
ایمان کتوردیلر بزدخی انلرك بصیرتلرن وهدایتلرن زیاده قلدق کوکلرینه صبر عقدنی

محکم

محکم بغلدق ایمان نورینه کوکلرین قوی قلدق تاکه اول قومه رندن کورکلو معیشتلرندن
ایرلغه صبر ایتدیلر دیلرن الوب طاغه وکهفه قاچدیلر تاکه اول جبار ظالم دقیانوس
انده اکراه ایدوب بنه طبعنه دعوت قیلیه واولوقتکه اول ظالم انلری اوکونه کتوروب
طورغردی دیکه کلك صنمه طیلك قربان ایلك انلر دیلرکه بزم ربمز اولدرکه یرلرو
کوکلر اهلنك ربیدر بزاندن غیریه اله دیو طیمز زاکر بزاندن غیریه الله دیو عبادت
قیلسی اولورسوز پس ظلم وجور ایتمکه کندو نفسمزه حددن کچمش اولورز ودخی بوردیکه
هٰؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا یعنی حق تعالی خبر ویرر کم اول یکتلر دیلرکه اشبو بزم
شهرمزاهلی الله تعالیدن غیری بوصنمری اله طوتندلر طیرلر نیچون برظاهر دلیل
کتورمزلر انك اوزرینه کم اول بتلری عبادت قلغه وانلری معبود طوتمقلغه لایق
اولکم اوله شولردن ظالم که الله تعالی اوزرینه افتری قیلوب ویلان دوزب اول
بتلرینی انکا شریك زعم ایده لر یاخود انکا ولد اطلاق ایده لر ودخی بوردیکه وَإِذِ
اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ
رَحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا یعنی بوندنصکره اول یکتلر بربرینه دیدلرکه اکر
سز بو قومکزدن ودخی الله دن غیری بت معبود ایدینوب طیدقلرندن یوز
دوندروب ایرلق استرسکز همان عبادتکز الله ایچون اوله انجق بونلرك ایچندن
چیقوك وارك طاغه برکهفه کیروب انده انوك عبادتنه مشغول اولك تاکه حق تعالی

سزه رحمتی بسط ایدیوره سزه رزق کلکلی اسان قیلوره رزو منفعت یوننده و
دخی بوردیکه وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَاوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت
تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِّنْهُ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ
فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْشِدًا یعنی یا محمد کوریدک که قچن کنش
طلوع ایده انلرک کهفندنکه یمین طرفیدن میل ایدر انده طوقنمز و قچنکم غروب ایده
صول طرفندن کرو انلری ترک ایدوب انده طوقنمزدی انلر اول کهفک کیک
یرنده یا عسکلردی هوا صووغی و نسیم یلی انده طقنوردی پس اول کون طوقنمزدی
وهوا اوریج و نسیم طوقندوغی حق تعالینک عجایب صنعتندن و دلایل قدرتندن
ایدیکه انلرک لونی متغیر اولمیه بدنلرنه حلل ایرمیه شول که لره کم حق تعالی توفیق
ویردی هدایت یولنه اول توفیق بولدی اهل هدایتدن اولدی وهر کیم که ضلالتله
حکم ایلدی اول کمراه وضال اولدی ایرق سن انکا برمعین بولمزسنکه انکا توفیق ویرب
طریق توحیده ارشاد قله همان اول ضلالت ایچنده قالور و دخی بوردی وَتَحْسَبُهُمْ
أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ
ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ
رُعْبًا یعنی یا محمد اکرسن کورسک انلری اویله صنایدک کم اویانقلردر حال بوکم
انلر اویودرلر اما کوزلری اچق نفس ویررلر ولیکن سویلمزلر قوشوتیز تیز بریانه
دونرلر یعنی بر جیرالی کوندرو دوزهریله انلری صاغنی صوله وصولنی صاغه دونرورلر

تاکه

تاکه بیر انلری اتنی یوب چورتمیه و اول کلبلری دخی کرهنک قیوسی ایچ یوزنده قولدرن
اوزادوب یتشدی انلر جلین اولدخی اویقوده ایدی یا محمد اکرسن انلرک اوزرینه
کرمکلکه هجوم اسک قلبک طپطلو قورقو اولوبن انلردن دونب قچوب کیدیدک
انلرک هیبتندن وکلبلرینک رنکی قیلان رنکی کبی نقطه نقطه آغ ایله قره ایدی ودخی
بوردی وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا
لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ
هَٰذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنظُرْ أَيُّهَا أَزْكَىٰ طَعَامًا فَلْيَأْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ
وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ
فِي مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا یعنی حق تعالی بوردکه بز اول یکتلری شول یتدقلری
حال اوزره کرو اویروب طورغردق تاکه بربرندن صورو شوب سویلشدیلر اول
اولولریکه مکسلمینا ایدی انده صوردیکه بو اویقوده نقدر اویومش اوله سز انلر
دیدلرکه بر کون اکلنمش اوله اوز نظر ایتدیلر کوردیلرکه کون زوالدن ایرلمش کرو
دیدلرکه یا خود کونک بعضیسن اویومش اوله وز بونلرانی صورشدوغی اندن اوترو
ایدیکم حس ایتدلرکم زیاده چوق اویودیلر اوزرلرندن قچ وقت نماز کچدی اوله
دیو انی بلمک ایچون ایدی تاکه انی قضا ایده لر پس چون کوده لرینه نظر ایدوب کور
دیلرکه قللری و درنقلری اوزامش حددن کچمش دیدلرکه سزدن بر تکرار اعلمدرکم
نقدر یتدکز اختلافی قوک اقچه کز ایله اشبو علیخایی شهره کوندرک واروب طعام

طلب ایلسون قنکی طعام که حلال اولدن الوب سزه قوة قدر کتورسنکه بیوب ایچلفکز
دفع اولوب عبادته قوت بولسز اما یولده واروب کلورکن یا شهر ایچنده جهد ایتسون
کندویی ستر ایدوب کزلیه رفقه لطفله دیرنه تاکه کندویی کسیه بلدرمیه ومکانمزدویلمیه
زیرا اکر انلر سزی ومکانکزی بلجک اولورلرسه جفا ایدوب طاشله رجم ایدرلر اکر انلره
مطیع اولیه سز یا خود کندو کفرلرنه دوندورلر اکر مطیع اولورسکز اندن نصکره ابدًا
فلاح بولسی دکلسز ودخی حق تعالی بیوردکم وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ
بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا یعنی
حق تعالی بیوردکه اول پادشاهی انلرك اوزره مطلع قیلوب انلرك حالتلرنی اظهار ایلدك
تابعلرکه حق تعالینك اولومدن نصکره قوپمقلغی وعده قلدوغی حقدر البته قیامت
قوپسردر یعنی اول ملك بندروسیس قومی بعضه اختلاف قلدلر بعضیلر دیدلرکه کرو
اولومدن نصکره قوپمق حقدر شول اولدوکی حال اوزره که روحیله جسدیله اوله وبعضیلر
انکار قلدلر قوپمق یوقدر دیدلر واکر قوپرسه دخی جانلر قوپرتنلریله قوپمزدر دیدلر حق تعالی
اول اصحاب کهفی کرو بعث ایلدی تنلریله جانلریله حقیقت انلره کشف اولدیکه کرو قوپمق
حقدر انده شك وکمان یوقدر ودخی انلرك ایچنده منازعه اولندی نصاری ایله مؤمنلر
خصومت قلدیلر نصاری دیدلرکه بونلر بزدن وبزم نسبمزدندر بز بونلرك اوزرینه
کنیسه بیاوز مؤمنلر دیدلرکه بونلر بزم ملتمزدندر بز بونلرك اوزرینه مسجد بیاوز انلرك

حالتی

حالتی الله تعالی یکرك بلجیدرکه انلر اهل اسلامدندر پس اولرکم حجتلرك امرنده غالب
کلدلرسه مسلمانلر دی زیرا اول بعثه انکار ایدنلر دخی انلرك حالتنه مطلع اولوب انکاری
ترك ایتدیلر مؤمنلر اولدلر دیدلرکم البته بز بونلرك اوزرینه مسجد بنیاد قیلورز پس
انلر غالب اولوب کلوب مسجد بنیاد قلدلر ودخی بیوردیکه سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ
كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ
كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ یعنی حق تعالی رسولنه خبر ویردیکه یا محمد
اکر اول اهل بحران برنسنه اوزره اختلاف ایدوب سکا صوردلرسه سندخی اولره صورکه
اختلاف ایدرلر قضیه بودرکه بحران اهلندن سیدو عاقب اصحابیله جمع اولوب رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلدلر اول سید یعقوبیه دن ایدی وعاقب نسطوریه دن ایدی
رسول الله انلره صوردیکه اصحاب کهفك عددی نقدردر سید اصحابیله دیدلر اوچدر
دورد تنجی کلبدر واول عاقب اصحابیله دیدلر بشدر التنجی کلبلریدر ظنلریله بلدن خبر ویردیلر
ومسلمانلر جماعتی دیدلر انلر یدیدر سکزنجی کلبلریدر حق تعالی بیوردی یا محمد ایت انلرك عددی
لرینی بنم ربم یکرك بلجیدر بونلرانلری بلمز الا ازکشی بیور ابن عباس رضی الله تعالی عنه
ایدرکم اول ازبیلنردن بری دخی بنم که بیورم انلرك ساغنلری یدیدر وآدلرینی
دخی ذکر ایلدی اولولری مکسلمینا ومملیخا وموطونس وبنیوس وساریوس
وذونواس وکیشططنوس که چوپاندر وکلبلرینك آدی قطمیردر ودخی حق تعالی
بیوردکم وَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا یعنی حق تعالی

بیوردی یا محمد مجادله قلغل اول اصحاب کهفك صاغشندن الاشو لقدر که قرآن بیان
قلمشدر وسکا بلدر دوکمز انلرك خبرندن کفایت قیلور بونلرك هیچ برینه اول
اصحاب کهفدن خبر صورمغل ودد کلرینه انا فعل ودخی بیوردی وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ
إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ
أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا یعنی دخی شول نسنه که سن انی اشلیو
جکسن قطعی انی ارته اشلرین دیمکل الا استثنا ایدوبن دیکل که انشا الله قچنکه
اول استثنا اتمکی اونوده سن صکره ربکی اکوب کر واستثنا قلغل بوشول وقتدکم
استثنا ایتمیده اولیه واما ایتمیده استثنا فقهلر اتفاق قلمشلردر که اولشو کرك
والابر مقدار ارالغده فصل واقع اولسر استثنا صحیح اولمز هوکشی اشنده ووعده
سنده اشبو یله ایدم یا اشلیم دیو قطعی حکم ایلیه انشا الله دیه تاکه اشلرسه دخی
کنهکار اولیه وبوندن صکره دخی بیوردی ایت یا محمد اول سندن نبوته دلالت ایتنلرکه
اولکم بنم ویرم ویره بکا اول نبوته دلالت وعلامت اولن نسنلردن شول نسنه که
اول رشد وصواب یوندن دخی اقرب رق اوله ودخی بیوردی وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ
ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا یعنی یقینرق اوله بو اصحاب کهف قصه سندکه
اوجیوز یل دخی طقوز یل اول مغاره لری ایچنده یاتوب اکلندلر بو کلامی اشیدیجك
نصارا دیلرکه بو اوجیوز یل ددوکن بیلورز اما بو زیاده طقوز دیدوکن بلمزز که
کونلر میدر ایلر میدر بیلمز میدر حق تعالی بیوردیکه قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ

السموات

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ
أَحَدًا یعنی ایت یا محمد الله تعالی بلیدرکه انلرانده نقدر اکلندلر بر لرك کوکلرك غیبن بلمك
الله تعالی قتنده دریلر کوکلر ایچنده ذرات حرکات ایتدوکن بیلور کاخفی دکل نه کوزل
کوروجیدر ونه کوزل اشدیجیدر الله تعالی بو قدرك افعالدرین واقوالدرین دخی ودخی
بو قدر بو قریش کافرلرنه برماتع که انلری الله تعالی عذابندن منع ایلیه شول نسنه که
الله اولمسنی مراد ایلدی ایلیه اول برینه کلسه کرك انوك حکمنه هیچ برنسنه شریك اولمز
انوك حکمنك صدندن قیله انی دفع ایلیه حاکم مطلق اولدرنه که اولدیلر اول اولور انوك
ارادتن برکشه دفع ایده مز پس هر عاقل اولن کشیه واجب بودرکه کندو ارادتن قویه
حق تعالی ارادتنه مطیع اوله تسلیم کیروب اکا انابت قیله نه که اندن کلور اصی وزیان
خیر وشر بلا وراحت صبر ایدوب شکر ایلیه تاکه صابرلر وشاکرلرین ثوابن بولوب
الله تعالینك مقام قربنه واصل اوله دنیاده وآخرتده مرادی حاصل اوله ودخی بیوردی
وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد اوقوغل اول مکه اهلی اوزرینه اول نسنه که سنك
اوزرکه اندرلدی ربك کتابندنکه قرآندر هرنکه اول خبر ویرر حقدر انده وعده
اولنان نسنلر البته اولسرانده خلاف یوقدر انی تبدیل وتغییر ایدیجی یوقدرنه
زیاده اولور ونه نقص اولور اکرسن دلسك کم اول قرآندن خبر ویرمکده زیاده
ویا نقص ایده سن بلکل که انوك عذابندن قچاجق وصغناجق بر بولسر دکلسن بو آیتی

کرچه حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیوردی ویلکن بوندن مراد بو امتنك عالملریدر که
اهل کتاب کبی بونلردخی قرآنی وانوك احکامنی هوای نفسه اویوب متاع دنیایه رغبت
ایدوب تبدیل اغیلرنکم یهودی ونصارا کتابلرینك بعض احکامن تغییر قلدلر متاع دنیا
ایچون پس کرکدر مؤمن که اشتدوکن حق تعالی کلامی نجه اشتدیسه اویله خیرویره دنیایه
رغبت ایتمه والا حق تعالی عذابنه مبتلا اولور صفتنا حق بر بولنرودخی بیوردی وَاصْبِرْ نَفْسَكَ
مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ
تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ
أَمْرُهُ فُرُطًا ابن عباس رض روایت ایدر بو آیت سلمان وصهیب وعمار وخبات و
عامر رودخی بونلرك امثالی فقیر صحابلر حقنده نازل اولدی شول وقتکم رسول الله قتنده
اولوب حصیر اوردی ناکاه عیینه بن حصین رسول الله اوزرینه کلدی دیر سکیله
دور توب سلمانی حصیر اوزرندن سوره سوره قوروبره چقاردی سلمانك اوزرنده
بوکندن عباسی وارایدی ودرلش ایدی بدنی شول تکه کبی قوقردی انی کوروب عیینه
رسول الله دیکه یا محمد اشبونلرك کریه قوقولری سنی انجتمزمی والله بنی انجتدی زیرا
بزی بیورسنکه شریف قومز بزم بونلرك اوزرینه نسب وحسب یوندن وغنایوندن
شرفمز وار بزمضر قبیله سنك سیدلریوز اکر مسلمان اولورسق خلقك چوغی بزمله ایمانه
کلورلر امدی بلکل که بزم ایمانه کلدوکمز بو قتده غنی فقرا قومدرکه بز بونلرکله قریشوب
اوتورمقه عار ایده دز دیلر سنکه بزسکا ایمان کتوره وز بونلری قتدن سورکیدر

یاخود بونلرکله بزم ارامزده نوبت قلکه برکون مجلس بزم اولهبونلرکلیه وبرکون نوبت
انلرك اولهبزکلیه وز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کوکلنه انلرك ایمانه رغبت ایدوب
میلی دوشدوکنه مراد ایلدیلرکه نوبت قیله حق تعالی بو آیتی ارسال ایتیوب بیوردیکه یا محمد
کندونفسکی حبس ایله بیله اوتور شول قومله که انلر تکریلرینه کیجه کوندز دائم عبادت
ایدرلر وانوك رضاسن طلب ایدوب تضرعله دعا قیلورلر مراد لری اول متاع دنیا
دکل نظر یکی بونلردن اوته تجاوز ایتدرمکل که بونلری قیوب اول اهل دنیا ایله بله اوتوره
سن انلرك زینتنه نظر ایده سن انلرك زینتنه بمغافله اول قتده غنی لری حور وحقیر کورمکله
اول عیینه سوزنه وانوك اصحابی سوزنه مطیع اولمغل که بز انوك کوکلنی بزی اکمقدن
غافل قلدقکم انلر قرآنه متابعت قلمغی ترك ایدوب هواسنه متابعت ایدوب عبا
دت اصنامی اختیار قلدی بزم عبادتمز اوزرینه انوك عاقبتری ضایع اولوب هلاك
وندامت اولدیکه عمرینك اوقاتن بطالغله کچردی خسران ایچنده پس بو آیتدن مؤمنك
نصیبی بودرکه اهل فقری حور کورمیه انده اعزاز وحرمت ایدوب اکثر صحبتی انلرایله
قیله که حیات قلب انده حاصل اولور واغنیا صحبتندن احتراز قله که اولمکی انلرك
زینتلرینه نظر قلمقدن اولور زیرا رسول صلی الله تعالی علیه وسلم انلرك موتادن صیوبدر
ونهی دخی قلمشدرکه انلرکله مصاحب اولمه لرودخی بیوردی وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ
شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا
وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا

يعنى حق تعالى بيوردايت يا محمد اولمسه لره كم بزانلرك كوكللرين بزم ذكرمزدن غافل
قلدق كه اشبو نسنكم كم بن سنى كتوردم قراندن وكلمهٔ توحيددن كه لا اله الا الله
كلمه سيدر كه حقدن بن سنى حقه دعوت قيلورمكه ربكزدن كلمشدر كه توفيق وخذلان
وهدايت وضلالت كلى انوك الننده در بنم المده دكل هركم ديلرسه بو قرآنه ايمان كتورب
لا اله الا الله ديسون نجات بولسون وكم ديلرسه هواسنه وشهواتنه تابع اولوب اكا
انكار قلسون بز اول كافر اولوب انكار ايدنلره كه ظالملردر براودهاضر اردقه انوك
سرادقى انلرى قيلر رسول الله بيوردىكه نارك سرادقى اولدركه دورت قالك ديوار در
هر ديوارك اوزونى قرق يلق بولدر طاموايجنده كه اول كافرلرى طوتيوايجنه اوب قيلر
ودخى اول طاموا ودى نه ياوز اكلنجك بردركه انده مصاحبى شيطان ايله كافرلردر
ودخى بيوردى اِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ
عَمَلًا يعنى حق تعالى بيوردر تحقيق اول ناردن قورتولنلر انلردركم بزم وحدانيتمزه تصديق
ايدوب اقرار ايتديلر وكوكللرندن كمانلرين ترك ايدوب اعتقادلرين محكم قلديلر
واندن صكره اول ايمان مقتضاسنجه سائر اعضالريله كوكجك عمل اشلديلركه الله لايق اوله
بدرستى بز اول كوكجك عمل قلنلرك اجرنى ضايع ايتمزز دار بقاده اكا عوضلر قيلورز
اول اجرنه اولسه در بيان ايدوب بيوردى أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا

يعنى

يعنى حق تعالى بيوردىكه ايمانلرين محكم قيلوب كوكجك عمل قلنلره حاصلدر شول جنتلركه
انده دورمقلقلرى دايم زوالى يوق اول بستانلرك وكوشكلرينك واغجلرينك التده
ايرمقلر اقوكمى بال كمى سد كمى خمر كمى صو ودخى اجماق اهلى برنه لر اجماق ايچنده التوندن
بزكلر كيمكله ودخى يشل سندسدن واستبرقدن طونلر كيه لر ودخى تكيه لر تكيه لنوب
اوطوره لر اول بزغش تختلر اوزره كه اوزرنده حجابلر وپرده لر اوله نه كوزل عوضلردر
اول اجماق ايچنده بو ذكر اولنانلر ودخى نه كوكجك مقامدر اول جنت كه انده يولداشلرى
اولياالله انبيادر وخدمتكارلرى غلمان واولادلرى پس عقلى اولنلر كركدر كه دايم سعى
اكا ايدوب طامودن خلاص بولمايجون قيله ودخى دنيانه رغبت قيلن ايله قلمايان تمثيل
ايدوب بيوردى وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا
وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ
مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا بو ايتك سبب نزولى بو ايدركم مكه ده بنى مخزوم قبيله سندن
ايكى قردش وار ايدى برى مؤمن ادى ابو سلمه ايدى برى كافر ايدى ادى اسود
ايدى حق تعالى بو ايكسنى تشبيه قلدى اول ايكى قردشه كه بنى اسرائيلده وار ايدى برى
مؤمن ايدى ادى عليخا برى كافر ايدى ادى فطروس بو ايكينك قضه لرى بودركه معمر
عطايى خراسانيدن روايتدر بونلر ايكى قردش ايدى اتالرندن سكز بيك التون ميراث
يديلر دوردوز بيك التون اولشديلر اول كافر قرداشى واروب بيك التونه برباغ

باغچه صتون الدی اول مؤمن قردشی الفهه نیاز ایدوب ددی ای ربم اول قردشم باغ باغچه
صتون الدی بن دیلرم سندنکه اوچاق بچه لرندن صتون الم دیوب الله یولنه بیك التون
صدقه ایلدی پس اول کافر قرداشی ینه بیك التونه اولرنا قلدی اول مؤمن قردشی
ددی ای ربم بن دیلرین سندن آخرت اولری الم دیوب ینه بیك التون حق یولنه تصدق
ایتدی اوکافر قرداشی ینه بیك التون خرج ایدوب اولندی مؤمن قردشی دخی نیاز ایدوب
ددی ربم بن جنتده چقلغك دیلرم دیوب تکرار بیك التون حق تعالی یولنه صدقه ایلدی
فی الجمله اول کافر انده اولان دنیایه خرج ایلدی مؤمن قرداشی آخرته بقایه دولت
ایدیه خرج ایلدی انده نسنه سی قالمیوب فقیر اولدی برکون ددی وار یم اول کافر
قرداشمدن اولاکه بنکا براحسان ایریشه دیو یولی اوزرنده اوتوردی اول قردشی میلی
وحشملی کلوب کچرکن اياق اوزره قالعوب اندن بنکا یوردی اول کافر انکا نظر ایدوب
دیکه سن قرداشم دکلسن ددی بلی ددی نه حالدر بو مؤمن دیکه بنکا فقیرلق واقع
اولدی سنکا کلدم بنکا براحسان ایده سن ددی اول کافر ددی مالك نیلدك سنك دخی
الکده نیم قدر مالك وار ایدی مؤمن قرداشی نیلدوکن خبر ویردی اول کافر اشیدوب
سن صدقه ایدیجیلردن ایمش سن یوری سنکا برنسنه ویرمز دیدی حق تعالی اول ایکی نك
حالنی مثل قوریب رسولی جبینه بوردیکه بو فقیر لر ایله مؤمنلر اوزرینه صورت قوروب
خبر ویرب ددی یا محمد مثل ایدیور بونده اول ایکی کشینك خبرلرنکه ایکیدن برینه که
اول کافره ایکی بستان ویردك چوره لری دیوارلی انوك کبی بستانکه چوره طولیو

اطرافی

اطرافی حرما اغجی ایدی انوك یاننده اوزم چیوقلری ایدی چورسی باغ ایدی اول باغ ارا
سنده اچق برلر وار ایدیکه انکا نظر اکردی مزرعه قلشدی انکچون بوردی حق تعالی زانك
چوره سنی قیلدق خرمایله دخی اوزم چیوقلریله و اول خرمایله اوزم چیوقلری اره سی کنلك
قلدقکه هیچ انده برحالی ویران یوغیدی و اول ایکی بستانك هر بریسی تمام عشلرین و
حاصلرن ویردیلرکه انده هیچ براکسك یوغیدی و اول ایکی بستانك اراسنده ایر مقلر
اقدی اول بستانك صاحبنه حق عشلر حاصل اولدی انی کوروب اول کافر قرداشی مؤمنه
فخر ایدوب و انکا عتاب برله طعنله جواب ایدوب ددیکه بنم مالم چوقدر و جماعتم دخی سندن
عزیزدر سن الکده اولان مالکی عبث یره خرج ایدوب اشده محتاج اولدك کلدك
بندن احسان اومرسن پس حق تعالی دخی انلرین خبرن ویرب بوردی وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَ
هُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هٰذِهِ أَبَدًا وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً
وَلَئِنْ رُدِدْتُ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا یعنی اول کافر اول مؤمن
قرداشنك ایلن الوب اول بستانه کردی انکا فخر و عجب ایدوب یمشلرن جکرندرب
بربرانکا کوستردی حال بودرکه اول کفر و شرك برله کندو نفسنه ظالم ایدی خبری
یوق اندن ظالم کم اوله که برسوزله کندویه عذاب ایدی حاصل قیلیه پس اول کافر کندو
حالنه عجب ایدوب اول بچه ایله مؤمن قردشنه فخر ایلدی اول مؤمن انکا ددیکه نه فخر ایدرسن
برنسنه کم انوك عاقبتی قاندر کل حق تعالیه ایمان کتور قیامت کونونه انکار ایتمه کم یارن
سنکا بوندن دخی بکرك بستانلر ویریله کم انوك زوالی اولیه اول کافر باغچه سنه وحسنه

مغرور اولوب اوله ظن ایلدیکه اول فنا اولسه دکلدر مؤمن قردشنه جواب ویرب دیدکه
بن ظن ایتمزم بستانم هلاك اوله دخی ظن ایتمزم که قیامت قوپه اکر قوپه سی اولوب بو اولدر
کرود دیوب دیدوکك کبی اولوسه بنه بن اول ربم قتنه دونب وارم آخرتده دخی تحقیق والله
بن ربم قتنده دنیاده بولدوغمدن یکرك وارجق منزل ومقام بولم اوله زعم ایلدیکه دنیاده
دنیاده مرتبه بولن آخرتده دخی بولور بلدیکی بو بر باطل امیددر منفعتی یوق اندن صکره
اول مؤمن قردشی اکا جواب ویردی نتکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی وَقَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ
رَجُلًا لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی اول مؤمن قردشی اکا وعظ و
نصیحت قیلوب دیدیکه یعنی سن کافرمی اولورسن انکار می ایدرسك الله تعالینك وحدا
نیتنه وقدرتنه کم سنك اول اتاك که حضرت آدمدر انی طپراقدن یرتدی
اندن تواتره ذریتندن سنی بر قطره مردار نطفدن یرتدی سنك قامتکی و
اعضالرکی برلو برنجه اعتدال اوزره دوزدیکی سکاهر وجهله منفعت قیلمه اسباب
معیشتکه معاون اوله اکرسن اکا انکار ایدرسك بن اکا انکار ایتمزم اقرار ایدوب
تصدیق ایده رمکه الله بردر بنم ربم اولدر هیچ کمسه یه بن اکا ملکنده شریك قتمزم
انوك نظیری ومثلی یوقدر ودخی حق تعالی بیوردی وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ
اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا یعنی اول مؤمن قردشی
اول کافره دیدیکه نیچون اول بستانکه کریجك دیمزسنکه نه نسنه که الله تعالی دیلر اولور

بن

بن بو مالی وملکمی صقلغه قادر دکلم دخی بر ضرری مالمدن دفع ایتمکه قدرتم یتمز
الا الله تعالی معاونتیله وانوك قوت ویرمسیله اکرسن بنی مال جهتندن واهل
اولاد یوننده کندوکدن اشغه کوروب بنم اوزریمه انوکله اولونوب تکبرك ایدر
سك عجب دکل ودخی حق تعالی بیوردی فَعَسَى رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْ
سِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا یعنی اول مؤمن قردش اول کافر قرداشنه دیدیکه ای
قردشم اکرسن مالله واهل اولادیله تکبرلنوب بنم اوزریمه فخر ایدرسك اوله کم بنم ربم
آخرتده بکا سنك بستانکدن دخی یکرك بستانلر ویره وسنك بستانك اوزرینه
کوکدن برآفت اندورب اودخی اوله قیلوب انی کلی یاقه وهلاك ایدوب دیدیکی
اوله صیرنجق که اوزرنده ایقلر طیانر اصلا بر یشار راوت اوله یا خود اقرار ماغن
غور ایدوب یره کچوره که هیچ بر کمسنك ایرق الی اکا ایرمیه سنك دخی انی طلب ایدوب
بولمغه طاقتك یتمیه محروم قلاسن پس حق تعالی انوك هلاك کندن خبر ویرب بیوردیکی
وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَى مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَيَقُولُ
يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا یعنی حق تعالی اول کافرك بستانه کوکدن اودخی اوله قلدی
جمله سین کویندردی شویله که هیچ اثری قلدی اول ایچندن افن ایرمغی غور ایدوب یره
کچوردی چون صباح اولدقده اول کافر کلوب اول حالی کوردی حسرت وندامت برله
الن النه اوردی والبنك ارقه سن وایچن کاه بر یکا کاه بر یکا دوندورب حسرتله یوب

ینارردی اول مال ایچونکه اکا خرج ایلدی واول باغچه‌نك دیوارلری دوورت طرفدن
بقلوب واغجری اختریلوب شویله یقلمشدیکه بر وجهله عمارت قلمغی قادر کل ایدی امدی
انك دنیاده حالی اول کفری سیبندن ونعمت شکردن بریه کتورمدوکندن بویله اولدی
یارن قیامت کونده دخی ندامت وحسرت ایلن باشنه اورب دیه که ای واه نولیدی
دنیاده بن ربمه کمسه‌یه شریك قلمایدم وانك وحدانیتنه تصدیق ایدیدم ایکی جهاندن
زیانکار اولمزدم دیو پس حق تعالی بیوردیکه وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا یعنی اول
کافرك لشکری وقوم قبیله‌سی ویردیکلری یوقکه حق تعالینك عذابنی اندن منع ایده
انی قورتارلر کندونك دخی قدرتی یوقکه اول عذابدن امتناع ایده یا اول اندن قوة
اولوب کیدنی کرو حاصل قیله پس قیامت کونده حکم وسلطنت حق تعالیه مخصوصدر که
مخصوص حاکمدر انده عاجز ومحکوم اولوب حیرتده قالیسرلر کندونك نفسلری خلاصنه چاره
قلمقدن بلمیلر پس حق تعالی افضلدر ثواب وعوض ویرمك یوندن طاعت وعبادت اهلنه
ودخی حق تعالیه عبادت قلنك عبادتی خیرلودر ایروغه عبادت قلندن زیرا پادشاهه
خدمت قلنلر بر سبکباره خدمت قلنن حالی قنده برابر اولمه عقلی اولن کرکدرکه بو دنیانك
عز وجاهی فانیدر بقاسی یوقدر انونکچون حق تعالی بو ایکی قردش حالنی تمثیل ایدوب قولترینه
بو دنیانك خسارتن وحقارتن بیان ایدوب تنبه قلدیکه باقی ملکی طلب قلمر بوندن نصکره تاکید ایچون
بو دنیانی برنسنه ایله دخی ضرب مثل قوریب رسولنه خطاب ایدوب بیوردی وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلَ

الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا یعنی یا محمد اول قومکه ضرب مثل قوریب بو دنیانك حالندن
خبر ویرکه اکا مغرور اولوب حقدن اعراض ایدرلر اینکم بو دنیانك حسنی وزینتی شوکه بکزرکه
کوکدن بریه یغور یغه اول یغمور بویرده سکرا وتر کوکنه قاریشوب دولوب دولو اوتر بیتورر و
انواع چیچکلر اچیلوب صحرا وباغ وباغچه زینت دوطوب منور اولوب ناکاه بر آفت سماوی ایریشوب
تازه لکن صاروالغه دکشدوریب قوریتدی واوانوب دوکلدی اویله اولدیکه روزکارانی کول
کبی هوایه صاوریب اثری قالمدی پس بو دنیا دخی اویله در دنیا اهلی دخی دنیاده دورلو دورلو
تجملات دوزب انوکله مغرور ایکن ناکاه اولم یغاجیسی ایریشوب دوزنلرین پراکنده قیلوب
کلی فنایه ویریب طپراغه دوشوریر پس حق تعالی قادردر هرنه دیلرسه کرویوق قیلور وقدرتی
یتر وبوندن نصکره حق تعالی مال واولاد ایله فخر ایدنلر ایچون بو ایت کریمه ایله وعظ ونصیحت قیلوب
بیوردی اَلْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ أَمَلًا یعنی حق تعالی بیوردی مال ایله اوغل قزدخی جمله‌سی بو دنیا حیاتنك زینتدر اخرت ایچون
زواده دکلدر نکم کشی‌یه مغرور قیلوب عاقبتی فنا اولور سول هشیم کبی بل صاوردر مال اولاد دخی
انجلین الدایجیدر وعاقبتی فنا اولوب غروردن ارتق فائده‌سی یوقدر ندامتدن غیری
حاصلی یوق اما اولکی باقی قالوب آخرتده منفعت ایدر سعادتدر ایرشرور اول باقیات الصالحات
اولدر یعنی بش وقت نماز در رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه کلامدن یکرمی دورتدر
یعنی سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اکبر ودخی روایتدر بر کون رسول الله اصحاب

اوزرینه چقدی بیوردیکه یا اصحابم قلقانلریکزی حاضر ایدک دیدیلر یا رسول الله دشمن
می کلدی رسول الله بیوردی یوق انجق طامو ایچون حاضرلک انلر دلر طامو اوزرینه
قلقان ندر رسول الله بیوردی انوک قلغانی اشبو دورت کلمه در سبحان الله والحمد لله ولا اله
الا الله والله اکبر هرکیم بو کلمه لری چوق اوقیه طامو عذابندن نجات بوله حسن بصری رحمه الله
ایدر هرکیم بو دورت کلمه یی اوقیه دورت کتابی اوقومشجه ثواب بوله دخی حق تعالی انکا ایکیوز
پیغمبر ثوابنجه ثواب وحسنات عطا قیله زیرا بو دورت کلمه اول دورت ملائکه نک تسبیحلری در
اول دورت فرشته جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیلدر امیدر که بونی ذکر اول ملکلر
دخی شفاعتجی اوله لر وبعضیلر دلر باقیات الصالحات بیوردوغی قرلردر زیرا رسول الله
بیوردی من کان له ابنتان او ثلاث کان معی فی الجنة یعنی هرکیمک که ایکی یا خود اوچ
قزی اولسه ملول اولیوب حق تعالی حکمنه راضی اولسه انلری خوش طوتر اولسه اول اوچ قزه
بنمله بله اولور ودخی بیوردی من کان له ابنة فکان فی عون الله ونصرته ومغفرته
یعنی هرکیمک که برقزی اولسه انی خوش طوتسه الله تعالی انکا معاون وناصر اولور ودخی انی
برلغر ودخی بیوردیکه هرکیمک اوچ قزی اولسه خوش طوتسا ملول اولمیه انکا اوچ روضه لر
اوچ روضه ویریله هر روضه لرینک بیوکلوکی دنیادن واجنده کیدن بیوک اوله ودخی بیوردیکه
برقزی تربیت قیلوب ادبله بسلمک بیک تطوع حج ایتمکدن وعمره قلمقدن وبیک جنازه قلمقدن
یکرک اوله امدی هرکیمک قرخ قزی اولسه سن انکا یردم ایدک اودنجی نسنلر دیلرسه ویرک
وانی اسرکیوب ترحم ایلک حق تعالی سزه دخی ترحم قیله ودخی بعض اهل تفسیر بیوردیلر که هر

طا

طاعت که انوک ثوابی باقی اوله اول باقیات الصالحات اولدر دخی جمیع انواع عبادت
که وارد در نوافلدن بجمله احلاصله اوله بونلر جمله سی یکرمکدر ربک قتنده اول زینت
دنیادنکه غرور در پس حق تعالی دنیانی مال اولاد ایله ذم ایدوب قناعت ایلدی اولکه
باقیدر واخرتده منفعتلودر انی ذکر ایلدی آخرتی راغبلر در دلرکه یا رسول الله بو
باقیات الصالحات نمه سی نه وقت حاصل اولور ودنیایه الدانمرک ندامتی نه وقت ظاهر
اولور حق تعالی انده جواب یوندن بو آیتی ارسال ایلیوب بیوردی وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى
الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَنْ لَنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا یعنی اول دنیا اهلینک اوغلی
قره الدانوب مغرور اولوب آخرت سعادتلرینی ترک ایدنلرک مغبونلقلری وباقیات الصا
لحات جمیع ایدنلرک ثمره سی اول کونده حاصل اولور که بز بو طغلری یرندن قوپرب سیر
ایتدورور وزنتکم بولتلر هواده سیر ایدرلر کوره سن اول طاغلر اندن غی یرلرهب ظاهر
اوله نقدر کیج واریسه طشره کلمه براغج وبر بنیاد وبر بوجه برقالمیه دبدوز اوله ونقدر اموات
واریسه که برانده بلورسز قالمندرهب ظهوره کله انلرک جمله سین برموقف بره جمع ایده وذ
عرض حسابجون که اندن هیچ برن ترک ایتمیه وز اندن انلرک جمله سی با محمد سنک ربک
حضرتنه عرض اولنه حسابجون واول حساب وقتنده دینله که اول کمسه لره دنیاده مغرور اولوب
زینته الدانوب کوکلرن انکا دولدوروب آخرتی انکا دقدیلر کریا قوم اول دنیا کفر واهل اولا
دیکز که انده مغرور اولوب فنایه کوکل ویرب آخرت دولتی ترک ایدکز که شمدی بزم قتیمزه کلدکز

اول اونکی حالکز کبی که کلدیکز ایدی عریان نه مال ونه اولاد وارکه لندن سزه منفعت
اوله بن سزه مثال قوروب کتابم ایچنده خبر ویرمدمی که دنیا فانیدر ومال اولاد حیاتک
زینتیدر دیو اکا الدنیا که صوکی نزامتدر دخی دیمدمی که سزه باقیات الصالحات خیرلو
در وخیرلو ملجی نسنه اولدرسز اکا التفات قلمدیکز امدی کرک که بوکز سعادت کیملدر
شقاوت کیملدر بلکه سز دنیاده اویله غرور ده قلمشدیکز که دیردیکز برفه الیمزد اول
دیدکلری وعده که قیامت کونیدر یوقدر برسزی بوعرض کاهه جمع ایده جکمز ایماکز
یوغیدی ایدی اول عملاریکز دفترلرن اوقوک کورک دنیاده احوال افعالکز نه ایدی
پس حق تعالی خبر ویرب بوردی وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا يعنی اول عملاری برالریکه هرکشینک وامردحق تعالی
حضورنده قونله هرکشی کلوب کندوده فترین الوب حضور حقده اوقیه چنکه اول مجرملرو
منافقلر وعاصیلر برالرینک ایچنده کنه نظر ایدوب کوره لرکه کیزلو واشکاره هرنه که اشلدیلر
ونه سویلدیلر قوانده یازلمشکه هیچ بری اکسک دکل انی کوروب غایت قورقمی اولوب
دیه لرکه وای برفه هلاکلکمزه نه اولیدی برفه بوبراغمزکه برفه کناهلرمزدن هیچ برین ترک
ایتیوب بوندن جمع ایدوب یازمش ثابت قلمش شویلکه تبسمله کولدکلری دخی یازلمش که جزا الله
زیرا سنک ربک یا محمد هیچ برکمسه یه حیف وظلم ایتمز بلکه عدل یوندن یا عفو ایدوب یا راغب
فضل یوندن ارادت اونکدر نجه دیلرسه ایلرکمسه انک فضلنه مانع دکل بوندن نصکره حق تعالی امرنه

مطیع

دولتی دائم اوله حضرت خاتم محمودک سایه‌سنده اولوب آسوده اهیه علما، سیف وخامه یله ایلیوب رستنی مولانا ایدید برایله قلج آلدی برایله قلوی
صوحمت نه ایمش بلمینک حالی بودر آب تیغ وقلم قیلدی اوجاغی اطفا، نیجه نصح ایتدیلر اوارشرزه مکروهه علمانک سوزنی ایلدیلر اصغا
عاقبت برایری اه نصیب ایتدی بزه دار فقه الف ایتمش ایدی نارینما عمر اولدیجه مبارک ایده بالاستحقاق مفتی اعلم اولارد طاهر افندیه خدا
نور عدلی ایله محو ایتدی ظلام ظلمی روز وشب ایلیه لم یضیر ودوزه دعا ملجاء امت ایده حسره قدر بابی صو طوره اوراشاه جهانا طوره شرح
حکمای شه دوزانه تشکر قیلدی ایکی جوهر کبی تاریخلره عزت فضلا اغاقا بوسنی ویردی سلطان محمود باب تزویر ایدی صو قیلدی مقافیه

۱۷۴۱

بحمد الله والمنة بوشرح ایرشدی پایانه بیک اوتوز آلتی تاریخنده ایدی وقتک شرحی تفاسیر واحادیث ومعارف دولرندن جوهر الحکمیه عارف بلور بودر قدر
ملتزم ایده بونی صو بولایکه اهل ایمانه یازلدی هب تمام اولدی هدیه اولدی یازلدی دیزلدی سطح تحریره نیجه بیک درشاهانه جواهر بلمیه ناد نه زیبا بوزدی
تتبع ایلیه طالب بوشرحی اول وآخر ولی عرفانه اوکلا تتبع دخی قلمایه کتاب مثنوی تک بوبوزدن آچدی ستارنه بوشرح اهل اولانه لابد بوقنه محرم اولان
بولور اوآنچه معنای ایچره شور نیجه بیکه کانه بولمز بوندن نجی کنج کورر اوایونه ویرانه دخی کشف اندی اسرارنه قودی حاجت لفظه بوکه اهل اولاد یکانه بوقنده اولدی بیکانه
که بوشرح لطیف به دل حاوی وشاملدر بونک هر بیتی کوباشراب عالم پیمانه
تفاسیر واحادیث ومعارفدن نیجه خانه بولورنه نوش ایدن عاشق اولور دینه ایچه مستانه
بوشربک شمدیلک اهل قتی نادر عالمده کراسی اوزره هر بیتی دلینه کلنی سویلر
ولی دعوای اهلیت ایدنلره طولو خانه نه اللهدن حیا ایلرنه اویارکند وقرانه
بونک اهلندن عار ایلر تقلمدن فرار ایلر بوخلقک دخی تمیزی عجب فاسد اولوبکتدی
تکبره قرار ایلر دونر اودده شیطانه هنرمند اولیه شخص مهانور لر شمدی قدرانه
قودیلر دین وتقوی اوقیوب یازه کرکندی فضوصا بوفه زیبایه طالب قاتی نادردر
دوشندیلر سیم وزره کساد ایرشدی عرفانه اولنلرده دخی بالجمله مقید اوکنر ازعانه
بوعلمک طالب اولانه بر اهله سرفرو قلسونه ویرهر مثنوی خوانه بوعلمه اهل صهانسونه
والا سزنکوره اولوب دوشر اول جهله وتقصانه نه شمع بوکه اهل اولدی نه اولدی اکه پروانه
اکر بر اهلی بولنسه بوشرحی اوقیوب یازسونه
بونه جوخوشبخ اوقدیغنا کفایت ایلیه انسانه

۱۱۹۰
۰۵۹۴
۱۷۸۴

۴۴۷۷
۱۷۷۸
۲۶۷۹

۴۴۷۷
۱۱۹۰
۴۴۸۷
۰۵۹۴
۲۶۹۴

۱۷۸۸

۴۴۷۷
۱۷۷۸
۰۶۷۹
۲۶۹۴

۱۱۹۰
۰۵۹۴
۱۷۸۴

مطيع اولميوب مطرود ومردود اولمن شيطانك حالندن خبر ويرب بيوردى وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا
يعنى حق تعالى بيوردى كه يا محمد ذكر ايله خبر ويرقومكه اول وقتكم بر آدمى يرتدق فرشتهلره امر
ايلدك كه آدمه سجده قيلك ديو فرشتهلر مطيع اولديلر كلى آدمه سجده قلدلر الا ابليس
مطيع اولميوب امتناع قلدى زيرا اول جنلردن ايدى كه قوجن اندن اوردى جمله اصل اولدى
نتكم آدم بو انسانه اصل اولدى بو حسن بصرى قوليدر اما ابن عباس رض ايدر اولدخى
ملائكه لردن برجنسدر كه انلره جن ديرلر نار سموم دن يرادلمشدر پس اول ابليس الله
تعالى عاصى اولوب انوك امرندن چقدى انانيت دعويسن قيلوب تكبرلك ايتدى كافرلر
دن اولدى پس هركيم آدم اوغلنندن تكبرلك ايدوب الله تعالى طاعتندن اعراض ايدوب
شيطانه متابعت قلدى حق تعالى اكا توبيخ ايدوب سرزنش برله بيوردكه سزبنى قيوب شيطانه
وانك ذريتنى كندوزكره دوست ويار مى طوتر سز حال بودركه اول سزك ظاهر دشمنكزدر
نه ياوز استبدادر بوكه حق تعالينك عبادتن ودوستلغن قيوب شيطان عبادتنه ودوستلغنه
تبديل قيلمه بوندن نصكره حق تعالى كمال قدرتندن خبر ويرب بيوردكه مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا يعنى حق تعالى
بيوردكه بن اول شياطينلرى ذريتلرينه كوكلر يرتمكه حاضر ايدوب انلردن معاونت
طلب ايتمدم ياخود انلركله مشاورت قلمدم دخى كندونفسلرين يرتمكه دخى انلرك مشاهده لرنده

فريضه ذمت صادقانم ووجه عهده دعايانم اولان دوام ايام عمر
حقلرنده دعاكوى وثنا خوان بولنيغم شرف بناء بودفعه
طلبه عاليه ده بودعايه يكزكن جايكه لرنده اولوب شهادتلرنه ثنا ايتمك
جلب ازدياد ايچون بروسه يه كتمكم املنده بولنان افضليتلو منتى زاده
محمد خوجه سيد افندى دعايه اولجليل الجوانب عزيمتلو نعم الوسيله
حسن اتخاذ قلندرو ومجرد طبع حقلرنى ايچون سؤال ضمننده بو عبد ضعيفه
دعايانه كريمى تقديم قلنديغى وبحمد الله سيد انشا المجيد
مخاطبلرى عاليلرى بيورلدقده موصى اليه افندى دعايلرينه اكمال لازمه دن
كلان حقنده صرف ومعاونت بيورلمسى بابنده امر وارادم ذات
شاهانه حالت وحضرت صدر له الامر كردر

خداوندكارا يا ليتنك مشير فخيم ونظام عالم
حرسه الله عنايتلو ولى النعم افندم پاشا
ذيشانه حضرتلرينك حكمياى عاليلرينه
دعا نامه ضرورى

سيد
وبديع
بعد صحى
افندى
دعايلرى

طلبه عاليه ده بودعايه يكزكن جايكه لرنده اولوب
تعالى ملاى سيم جودفعه اولطرفه جلب ازدياد ايچون
بحرمت انبيا ... صدى ايلك امور ... سيد ...
ايلمكه ... حضرت ... ايلمكه
ايلمكه ... دولتلو عنايتلو ... سيد ...

وانلرك مشاور تيلمه يرعدم شول مكسلركم اغوا ايلمك خلقى ازدرب ضلالته برغيلردرين انلرى كندومه
معاون طوتمزم بوندن فكره بونه طپنلره توبخ ايلدوب انلرك اله طوتندقلرى نك عجزينى اظهار
ايدوب بوردى وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا
عَنْهَا مَصْرِفًا يعنى حق تعالى قيامت كونده ديه اولمشركلره كم اصنامله رينى الله شريك قلديلر
قنى اول زعم ايدوبن بكا شريك قلدوغكز معبودلريكزى چاغرك كلسونلر بوكون سزى
بنم عذابمدن قورتارسونلر پس بونلر دخى واروب انلردن مدد طلب ايده لر انلر هركز بونلره
اجابت قيلمه لركه نصرت ايده لر بزاول ضمارله وانلره طپوار استده برآتشدن دره كم انكا جحيم
ديرلر وانوك ايچنده اودايرمغى اقرابكى كناردى طپلوبلانلردركه قره قتلره بكزرانى حايل قلنوب
هلاك ايديجيدر بربرينه اولشوبيلر انلردن مدد بولمبوب محروم قالدرپس اول مشركلر باقوب
ايراقدن هرطرفده اول اودى كوره لركه انلرى قپلمشدر يقين بلدركه انلار اودايچنه واقع اولنلر
دركم هيچ برطرفدن انلرقاچوب نجات چاره يوق اولمقدر حيرت بيلر اول مشركلركم اودعذا
بندن انوك الى زياده اوله ودخى حق تعالى نصيحت بوندن وعظ قيلوبن قولترينه عموم بوندن
بوردى وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ
جَدَلًا يعنى بز تحقيق بيان قلدق بوآدم اوغلنرينه اشبو قرآن ايچنده برتوعله اوكتلر ونصيحتلر
صورتلر ومثالتر قورمغله تاكم انوكله اوكتلنوب طريق حقه رجوع ايده لر ليكن بوآدم اوغلنى
ارتوغرق اولدى هرنسندن جدل بوندن كه حقى اشيدوب مطيع اولمز لر بلكه باطل ايله جدال

ايدرلر

ايدرلر تكم حق تعالى بوردى وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ
إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا يعنى بومشركلر منع ايتمز ايمانه كلكدن
بونلره قرآن ورسول كلوب دين اسلامى بيان قلدقدنصكره ودخى بونلرى استغفار قلمدن
منع ايتمز الا اول عذابكه الله تعالى بونلره اتمكى انى تقدير قلمشدر اتمكرك نتكم بزم سنتمز اولكى
امتلره اولدى كه كمن طوفانله وكمن طاش يا غدر مغله وكمن برخسف ايدوب وكمن صورتلرين
مسخ ايدوب هلاك ايلدك بونلردخى انى اومرلرويا خودانى اومرلركه قرشولرنده انلرى قتلجه
قتل عذابى كلمكم بالكلمه اصلاتريله هلاك اولمريا اسير اولوب انواع عذاب ايچنده مبتلا اوله لر ودخى
بوردىكه وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنْذِرُوا هُزُوًا يعنى بز هيچ برمسل پيغمبر كوندمزز
الا مطيع اولنلره بشارتجى كوندروردزجنت ولقائله ومنكرلره قورقودوجى كوندروريز
طامودهاودعذابيله اما بوكافرلر مجادله ومخاصمه قيلورلر باطل حجتلرله تاكه انوكله حقى زايل
ايدوب كيده لر بودين اسلامى وقرآنى ابطال ايده لر بوندن اوترو بزم كلامزواول رسولتر
واروب انذار ايدوب قورقدوغى نسنلرى استهزا ايلوب تسخير قلديلركه هيچ اندن انلره
برتاثير حاصل اولمدى ظالمردن اولديلرتكم حق تعالى بوردى وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ
رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَ
فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا يعنى كيم اوله شوندن
قنى ظالم وكافركه ربنك كتابتلرى ايله وعظ ونصيحت اولدقده اول اندن اعراض ايدوب

ترك ايده ايمان كتورميه اول ايلر واشلدوكى عصيانلرى اندن اكثوب برانصافه كلمه بدرستى
بز انلرك كوكلترنى پردلارك قيلدق انلرانى فهم ايده ميه لروقولقلرينه دخى صاغرلق ويردك
سن انلرى هدايتدن يكاد عوت قيلورسك ابدًا انلر هدايت بولوب اسلامه كلمزلر زيرا
حق تعالينك علم سابقنده اولمقدر اولمشدركه انلر ايمانه كلميسر دكلر ودخى بوردى وَرَبُّكَ
الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ
يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا يعنى يا محمد سنك ربك مغفرتى چوقدر غفوردر رحمتى اولغ شول
كسه لريكه يونن اندن يكا طوتدلر اخلاصيله دخى رحمت ايتدر اسركر عذابنى تاخير ايدر اكسوزن
اندن عذابله طوتمز اكر حق تعالى انلرى عذابله دوتسه ايدى اول كفرلرندن اوترو عقوبتى تعجيل
قلسيدى اول كسب ايتدكلرى ايچون دنياده عذابلرين تعجيل ايدوب كلى هلاك ايديدى بلكه
بونده حق تعالى وعده كاه قلمشدركه قچن اولوعده تمام وعد اولنان عذاب اندن ايرشه هركز
اندن قاچوب برصغناجق يرى يوقدر ودخى بوردى وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَ
جَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا يعنى اول قريه اهليكه برانلارى هلاك ايلدك يعنى نوح وعاد
قومى دخى ثمود ولوط قومى دخى يونلردن غيرى كه وارد رچون انلركافر اولوب اول كفرلرى
اوزره ثابت اولديلر بزدخى هلاك قلمغيچون بروقت معين تقدير قلدق قچن اولوقت معلوم
حلول ايده برانلرى اصلا تريله هلاك ايده رزكه هيچ برى نجات بولميسر دكلدر يونلردن حكره حق تعالى
موسى پيغمبر ايله خضر عم حكايتلرندن خبر ويرب بوردى وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ
حَتَّى أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ

سَرَبًا

سَرَبًا بو حكايه نك سبب نزولى بوايدكه ابى بن كعب رضى الله عنه ايدر اشتدم رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم بوردى موسى پيغمبر عم بركون بنى اسرائيل اچنده طوروب وعظ ونصيحت قلدى بركشى
طوروكلوب اندن سوال ايلدى دديا كليم الله خلقك زياده عالمى كيمدر موسى عم دديكه بنم
چون كندوعلمى ايله عجب ايلدى دديكه الله اعلمدر پس حق تعالى عتاب برله اكا وحى ايدوب دديكه يا موسى
مجمع البحرينده بنم برقولم وارركه اول سندن اعلمدر موسى عم انى اشيدوب دديا ربى بنم اولمكه كرك
اول قولوكى كورم حق تعالى بوردى يكه يا موسى اكر ديلرسك كه انى بولسن وارغل برقوروطوز لو بالق
الغل انى برزنبيله قويغل كه روز ايدنه سن اندن انى طلب ايده هيرده اول بالق يوق اولوب سكا عاجز
لق وبورغونلق واقع اولمه اول قولومز اندن بولسن پس موسى عم اول بالغى الوب زنبيله قويدى مجمع
البحرين سفرين قلدى كندونك شاكردى يوشع بن نون بله سنده زنبيلين واز غينى كتوروب
بله كندى ناكه دكز كنارنده برقيه قنده كلوب اوتوردلر نتكم حق تعالى بوردى چون موسى اول
شاكردنه يعنى يوشعه ديديكه بن البته طورمزم كزه دم تا مجمع البحرينه ايرشنجه يعنى طلود دكز
ايله اجى دكز قرشدوغى يره وارمايجه كه فارس دكزيله روم دكزيدر يا خود دخى اندن كچوب
يلر سير قلمايجه تاكه اول قولى بولم چون موسى عم ايله يوشع ايرشديلر اول ايكى دكزجمع اولدوغى
يره اول دكز كنارنده اول بالغدن برينى بيديلر اول دكز كنارنده برسنكار وار ايدى يوشع
موسى عم يا توب اوتوردى
واردى ديلديكه اندن ايدست الم پس ايدست الوركن اول طوز لو بالغك اوزرينه صودن
صاچلدى اوصو اب حيات ايدى اول بالق دريلوب وصچراوب اول دكزه دوشدى وقويرو غيلم
صويى ايكى يارو صو ايچنه كيروب كندى شويله كه برقوروق اولوب دورى صوكلوب قاوشمدى

یوشع انی کوروب تعجبه قالدی دیلدیکه موسی عم اویانجی اکا خبر ویره اونتدی خبر ویرمدی
کتدیلر یارندا سی کون اولدی تنکم حق تعالی خبر ویرب بیورر فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ
وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا یعنی اول موسا
ایله یوشع چون اول مجمع البحرینه اوته کچوب کتدیلر ارتسی قوشلق وقتی اولدی اوتوردیلر
موسی عم یوشعه دیدیکه قنی اول طعامی کتوریه لمکه بزم اشبو سفرمزکه دوندن بروقلدق بزه
زحمت نصیب اولدی زحمت دیدوکی اولدرکه حق تعالی موسی عم اچلق حواله قلدی تاکه اول بالغی
خاطره کتوروب انوک حکایه سنی اشیدوب کیرو مجمع البحرینه دونه لر مطلوبلری انده ایدی
زیرا حق تعالی اکا بیورمش ایدیکم صوقنده که اول بالغی یاوقیله سن بزم اول قولیمزانده دریس موسی عم
بالغی استدی یوشع دیدیکه تعجب ایش واقع اولدی سنکا خبر ویره یم چونکه اول قیه قتنه کلدک
قوندق سن اویودک بن اول دکز کنارنده ایدست اودکن اول ماء حیاتدن اول بالغه صاچلدی
دیریلوب صچرایوب صویه دوشوب کتدی کتدوکی یرکلوب بریره قاوشمایوب شویله قووق
اولوب دوردی بن سنکا خبر ویرمکه اونتدم انی بکا اونتدرمدی الا شیطان اونتدردی
حق تعالی موسی دن خبر ویرب بیوردی قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا فَوَجَدَا
عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا یعنی موسی عم دیدیکه بز
طلب ایدوکمز کشی خود اول مکانده دوکه بالق صویه کتدی پس موسی عم یوشع ایله کیرو ازلرینه
دوندیلر کلوب بنه اول قیه لر شدیلرکه بالق انده صویه کتمش ایدی یوشع اول بالق کتدوکی یری

موسی عم کوستردی که قووق اولوب طوردی موسی تعجب قلدی ونظر ایلدی اول قیه قتنده
برکشی کوردی طورمش نماز قیلور اوزرنده یوکزن کوکلک ویوکدن جبه کیمش چون نماز دن فارغ
اولوب سلام ویردی موسی عم ایلر وکلوب اکا سلام ویردی اول خضر دیدیکه علیکم السلام
بنی اسرائیل پیغمبری موسی عم دیدیکه بنی سنکا کلم خبر ویردی اول خضر دیدیکه بنم مکانم سنکا خبر ویرن
سنی دخی بکا اول خبر ویردی تنکم حق تعالی خبر ویرب دیدیکه موسی ایله یوشع عم ایکسی بولدیلر
اول اراده بزم قولمزدن بر قولومزکه بزکا کندو قتمزدن علم ویرمیشوز یعنی پیغمبرلق ویردک
دخی اولجی نسنلری بعضسنی اکا بلدردک پس موسی عم اکا دیدیکه حق تعالی خبر ویروب بیورر
قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا
وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا یعنی موسی عم حضر عم دیدیکه بن کلدم سنکا متابعت قلم
تاکه سن اول سنکا بلدوریلن علمدن بکا بلدورسن حضر عم اکا دیدیکه سنکا علم سویلمکده توریت
اچنده کی بلترسنک بنی اسرائیل ایله بونجه شغلک وار بکا قنده متابعت قیله سن موسی عم دیدیکه
یکا بونسنه ی حق تعالی امر ایدیکه کلدم انی اشیدیجک حضر عم دیدیکه سنک طاقتک یتمیه که بنم اشمم
صبر ایده سن زیرا سن بندن اشلرکورسنکه ظاهر منکر وباطن حکمت اوله انبیالره وصالحلره جایز
دکل که منکراتی کوروب صبر ایده لر انی تغییر ایتملر پس کرو حضر عم موسینک صبر ایتدوکنه بیان
ایدوب دیدیکه سن نته صبر ایده سن اول امر اوزرینه که انوک علمی سنکا حاصل اولمامشدر روایتدر
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی بو حضر پادشاهلردن بر پادشاهک اوغلیدر اتاسی دیلدیکه
انی یرینه خلیفه قویه اول راضی اولمدی ادی بلیان بن ملکان ایدی حضر انوک لقبی در انکچون حضر

دد یلرکه هر قچن براچی یره اوتورسه اتدن وچور سنده یشل چمنلر یوب حرکتنه
کلورپس اول اتاسندن قاچوب دکز جزیره لرینه دوشوب عبادته مشغول اولدی
نبوت مقامنه ایرشدی چون موسی عم حضرتدن اول کلامی اشتدیکه یمله صبر ایده مزسن
ددی موسی عم اکا ویردوکی جوابی حق تعالی بیورر قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا
أَعْصِي لَكَ أَمْرًا قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا
یعنی موسی عم حضرتدن ددیکه انشاالله سن بنی صبر ایدیجیلردن بولاسن که بن سنك امرکده
سکا عاصی اولیم حضرت عم کرو اکا ددیکه اکرسن بکا مصاحب اولورسك هر نسنه که بندن
کوره سن اندن بکا صورمغل اکرسکا اول منکر دخی کلورسه تا بن سکا خبر ویرمیجه پس موسی
عهد حضرتله قلدی اول ارادن یوشمی دوندوروب بنی اسرائیله کوندردی کندو حضرتله
قالدی ودخی حق تعالی بیورر فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا
لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا یعنی موسی
ایله حضرت عم دکز کنارین دوندیلر برکمی استرلردیکه بنلردی ناکاه برکمی بولدیلر اول
کمی قومی انلر کوروب ددلرکه بونلر اوغرلر درکیدن چیقدی ددیلر اول کمی صاحبی انلره ددیکه
بونلر اوغرلر دکلدر دریکن بن بونلره انبیا صفتن کوروم دیوب اجرتسز کیمه الوب کتوردیلر
چون موسی ایله حضرت عم کیمه بندیلرنی حضرت عم بربالته الوب اول کیمنك دبندن برتخته قوپروب
دالك ایلدی موسی عم انی کوروب منکر کلدی حضرتدن ددیکه سن بوکمی دالك می ایلدك بو قومی کلی
غرق ایده سن تحقیق سن قتی اولو منکر ایش اشلدك حضرت عم انی اشیدوب دوی سکا دیدی

سنك

سنك یمله اولمغه طاقتك یتمز صبر ایده مزسك موسی عم بر مقدار ایراق اوتردی وکوکلندن کچور
دی بنم نه اشیم کرك ایدی که بنی اسرائیل ایچنده اوتروب کیمه کوندز توریت اوقوب حکمنی انلره خبر ویرر
کن انلر اشیدوب قبول ایدرکن کلوب بونك بکی کتیه متابعت قیلدیمکه خلقه ظلم ایدیجیدر هلاك قیلغلی
چون موسی عم بو اندیشه قلدی حضرت عم اکا ددیکه یا موسی هیچ بیورمسنکه کوکلکده نه اندیشه
قلدك موسی عم ددیکه نه قلدم حضرت عم ددی ایندك که بن بنی اسرائیل ایچنده کیمه کوندز کتاب
اوقوردم بنی اسرائیله خبر ویردم انلر بندن انی قبول ایدروب عمل ایدرلردی بن انلری ترك ایتدم
کلدم برکشیه مصاحب اولدمکه خلقه ظلم ایدر موسی عم چون بو جوابی اشیدوب بلدیکه علم باطندن
اکا نسنه ویرلمشدر عذرین دیلیوب ددی نتکم حق تعالی خبر ویرر قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ
وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً
بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا یعنی موسی عم ددیکه یا حضرت بکا عتاب قلمغل شول نسنه دن
اوترو کم اونودوب سنوکله عهدی ترك ایلدم بنی باشده طارلغله طوتمغل یسرله معامله قلمغل
پس حضرت عم انوك عذرین قبول ایدروب کیمدن چقدیلر کتدیلر تاکه بر یولك اوشغلده اوغرا
دیلرکه اوینار لردی حضرت عم کلوب انلردن بر اوغلانی طوتدیکه اول اوغلان غایت یوزی
روشن ایدی هنوز بلوغه ایرمش ایدی بصوب بچاغله بوغزلادی زیرا موسی عم بر نفس زکیه
اولدردکنی دیدوکی دلالت ایدر که هنوز نابالغ ایدی وانوك آدی جیور ایدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی اول کفر ایله طبع اولنمشدی اکر صاغ قالیدی کفر ایچنده طاغی اولوب اتاسی
وانا سی قتی محنته وشدته اوغرادیدی پس موسی عم انی کوردیکه حضرت عم اوغلانی اولدردی

دديكه تحقيق سن منكراش اشلدك كه بركنا هسز اوغلانى ديلدك اندن بركمسه اولدرمك
صادر اولديكه انى قصاص ايدوب اولدوريدك چون حضرعم انى اشيدوب ددى تنكم
حق تعالى خبر ويرب بيوردى قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ
عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا أَتَيَا
أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ
يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ
سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ايمدى چون موسى عم بنه صبر ايتمه‌يوب انكار قلدى
حضرعم ددى كه سكا بن ديدم كم سنك بنمله بولداش اولمغه طاقتك يتمز صبر ايده‌مزسن
موسى عم بنه عذر ايدوب ددى كه اكر بو دفعه دنصكره بن سندن برنسنه سؤال ايدرسم غيرى
بنمله مصاحب اولمغل هم قلمدن سكا عذرم تمام اولدى پس حضرعم بنه اول عذرن
دخى قبول ايدوب كتديلر برقرايه كلديلر قرنلوى آچدى اول كوى اهلندن طعام طلب
ايتديلر اول قوم امتناع ايدوب قونقلوغه المديلر پس حضر ايله موسى عم انده بر ديوار بولديلر
اكيلوب يقلمغه ميل اتمش ايدى موسى عم يردم ايدوب اول ديوارى يايديلر پس موسى عم
ددى نوليدى بونك اجرتن السق طعاملنوردق حضرعم اول كلامى اشتدى ددكه
سنوك اشبو انكارك سبب فراقدر سنوكله بنم ارامده كه كندو نفسكه سن حكم ايلدك اما
تيز اولاكه بن سكا خبر ويره تاويلندن شول نسنه‌لركه سن انى كوروب صبر اتمكه طاقت
كتورمدك تاكه ايرتدين انوك على سكا حاصل اولنتكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ
مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا كب ايدر اول كمى اون مسكينك ايديكه دوكلى
قرد شلر ايديلر اما بشى كتوروم ايدى وبشى اول اوكمى اجرتله الوب اشلر لردى نه حاصل
اولورسه جمله سى نفقه ايدرلردى حضرعم ددى بن اول كمى دلدم برعيب ايرشدرم
تاكه عيبلو اوله زيرا انلرك الندن بر كافر پادشاه وار ايدى ظالم ايدى اوغرابن كمى آلوردى
انى دلدم تاكه اول ظالم عيبلو ديو ايله اول مسكينلرك كيديريكه معيشتلرينه سبب رطبا
يع اولوب شويله درمانده قالميلر ودخى ددى تنكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى وَأَمَّا الْغُلَامُ
فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا خَيْرًا
مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا يعنى حضرعم ددى اول اوغلن كه قتل ايلدم انوك اتاسى اناسى
مؤمنلر ايدى كندو كافر ايدى حق تعالى بيورر بزبيلوردك كه اول اتاسنى واناسنى كفره تكليف
ايدوب طارلغندريدى واثم ومعاصى يرله انلرك اوزرينه سركشلك ايديسر دى اندن
قورقوب بزانى هلاك قلدق ديلدك كه اول اتاسنه اندن يكرك بركمسه ويره وزكه اول
صالحلردن اوله وغايت مرحم وشفقت ايدجى اوله صله رحم ايدجى اوله واتاسنه اناسنه
احسان ايرشدوردجى اوله جعفر بن محمد اتاسندن اويله روايت قيلور كه حق تعالى اول
اون اوغلانك اتاسنه اناسنه براولاد احسان ايتديكه اندن بتمش پيغمبر وجوده كلدى
ودخى بيوردى وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا
وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ

وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا يعنى اول ديوارى دخى كه
اصلاح ايتدك ايكى يتيم اوغلانكدر شهر ايچنده برينك ادى احمد وبرينك ادى صريم ايدى اول
ديوار التنده اول يتيملرك كنزلرى واريدى انلرك آتالرى صالحلردن ايدى حق تعالى ديلديكه اول
كنجلرى ديوار التنده صقلية تاكه اكا دكين انلر بوغه ايريشيب تصرف مالك اوله لر اول كنزى جعفر
مغه طلب ايده لر تاكه انلره سبب معيشت اوله بوكلمى سنك ربكدن رحمت وعنايتدركه قيلور
بونلرى بن كندوارادمله اشلمزن بلكه حق تعالى حكميله اول سنك صبر ايتمكه طاقتك يتمدوكى اشلرك
تفسيرى وبيانى بودركه سكا بلدردم كه بن دخى روايتدر ايدر رسول صلى الله عليه وسلم
عادتى بوايدى كه هر دعانك ابتداسنده حق تعالينك رحمتى بزم اوزرمزه اولسون دخى
قرنداشم موسى عم اوزرينه توليدى اول دخى زياده صبر ايديدى قرداشم حضرت عم تاكه حق تعالى اول
ايكينك خبرندن بزه دخى چوق بيان قيلدى پس چونكم موسى عم ديلديكه دونوب كيده حضر
عم ديديكه بكا وصيت قلديكه لجوجلكدن حذر قيل دخى حاجتك اولدوغى يرلره وارمدن
صقن دخى بر عجايب كورمدين نيه كركسه كوله دخى بر كسه خطا سيله وكناهيله عيب ايتمكل
باعراض اوغلى وار ايمدى سكا بيورلين نه ايسه برينه كتورمكه مشغول اول چون بو قضيه حق
تعالى بيان قلدى بونك ايچنده بونجه وعظ ونصايح وتنبيهات درج ايلديكه عقلى اولنلرانى فهم
ايدوب انوكله متنبه اوله لر بوكه كشى عمله عمليله عجب ايتمه البته بركندودن اعلم دخى بولنور وبر
دخى بوكه مريد باشاكرد شيخدن يا اوستادندن بر فعل كورسه ظاهرده اول اكا منكر كلورسه انكار
كوزيله بقمه وبر دخى بوكه بر كشى نقدر اولو وجاه اشى اولورسه دخى كندودن اعلم بولنجى كركدركه

عار

عار ايتيوب اندن علم المغه مشغول اوله وبر دخى بوكه هر اشده صبر ايديجى اوله ودخى
بونك كبى فايده لر بونده مندرج اولمشدر فكر ايلين اكلر بوندن نصكره حق تعالى ذو القرنين
قضيه سين دخى ذكر ايلدى بيوردى وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ
مِنْهُ ذِكْرًا يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلمه سؤال ايتديلر بو ذو القرنين قضيه
سندن خبر صورنلره اينكم تيزا اوله كه بن سزك اوزريكزه انوك قضيه سندن خبر ورم
بلمه سز ابو الفضل ايدر حضرت على رضه صوردى بلركه ذو القرنين پيغمبر ميدى يوخسه
پادشاه ميدى بيوردى بلركه اول پيغمبر وپادشاه دخى دكل ايدى اما اول بر قول ايدى كه حق
تعالى سودى حق تعالى دخى انى سودى دخى حق تعالى دينى اعلا قلمقه سعى ايلدى دخى اكا
معاونت قيلوب نصرت ويردى وادى اسكندر ايدى رومه بردن فيلسوف اوغلى
ديرلر ايدى پس حق تعالى اندن خبر ويرب بيورى إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا فَأَتْبَعَ سَبَبًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ
فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا يعنى حق تعالى بيوردى بز اول اسكندره بر يورنى
عطا قيلوب كلسنه مالك قلدق دخى هر نسنه نك اصلنى اسبابنى اكا بلدردك على
رضه بيوردى حق تعالى بلودى اكا مسخر قلدى كتوروكيدردى وباقى اسبابده دخى بردم
ايدوردى دخى نورى اكا بسط ايديوبردى كجه دخى ديلسه آيدنلق اولوردى حق تعالى جمله
احتياج اولدوغى نسنلرى هب اكا ويردك كه پادشاهلر انوكله شهرلر اولمغه ودشمنلرين
محاربه يرلرى قهر ايلمكه سببدر پس حق تعالى بيوردى قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا تُعَذِّبَ وَإِمَّا

أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ
عَذَابًا نُكْرًا وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا
ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا يعنى حق تعالى بيورر اول ذو القرنينك كوكلنه الهام ايدوب بيوردقكه اكر
بو قومسكا مطيع اولوب اسلامه كلمزلرسه بونلره عذاب ايدوب دپلرميسن بوحسنه بونلرى عفو
ايدوب صوجلرين بغشلرميسن ذو القرنين دديكه اما شول كمسه كم كندويه ظلم ايدوب كافر
اولدى ايمانه كلمدى نيز اوله كه بزانى عذابله هلاك ايده وزاندنصكره رد اولنه آخرته ربى
حضرتى انكا عذاب ايليه كه اول اودعذابيدر قتل عذابنه بكزمز زيرا بونده اولورقورتيلو اما
شونلركه ايمانه كلوب عمل صالح اتمشلرى انكا ايو عوضلر وارركه اول جنتدر اول اعمال صالحه و ايمان
مقابله سنده دخى انكا كوزل سوزلر سويليوز هر اشيمزه انلرى عدلله واحسانله طوتهوز
چون ذو القرنين اول قومله بونجلين معامله قلدى اندن دونب كرو يول طوتب كندى
مشرق طرفنه ننكم حق تعالى بيورر حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ
لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا
يعنى اول ذو القرنين سير ايدوب كلدى اول مكانه ايرشديكه كون اندن طوغر كوردى
اول كنش بر قوم اوزره دوغركه اول قومه كون اراسنده حجاب وپرده يوق نه اولرى
وار كه ايچنه كيرلر نه طونلرى وار كه كيه لر ونه طاغ ونه اغج وار كه انى پرده ايدينه لر
كون چقنجى انلرى كوردمه وحرارتيله يقميا زيرا اول مكانلرى بر مكاندركه انده بنياد
قرار طوتمز دخى طون يپاچق بر شى بتمز جمله عريانلردر ويرا ايچنده اينلر ايلشلردر كون

طوغوب

طوغوب انلرك اوزرينه بر مقدار يوقاروقالقيجه اول ايندره كيروب ساكن اولورلر اندنصكره
چقوب اسباب معيشتلرينه مشغول اولورلر پس ذو القرنين ننكم مغربده غى قومه حكم ايلدى
انجلين بو مشرقده غى قومه دخى حكم ايلدى بزانوك وچريسنك نه ايده جكن واول طايفه
نجه حكم ايده جكين ونه دوزنله وآنلره انده ايده جكى جملسن علمزله احاطه قلمش ايدك بيلورك
اولدخى اول تقدير اوزره حكم ايلدى اندن دخى دونوب يولنه كيردى سير ايدوب كندى
ننكم حق تعالى بيورر حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ
يَفْقَهُونَ قَوْلًا يعنى ذو القرنين چون كلوب اول ايكى طاغك اراسنه ايرشديكه شمدى
انده سد بغلنمشدر اول سد اوكنده بر قوم بولديكم انلر كمسنك سوزن اكلمزلردى
انجق بر ترجمان بولديلركه ذو القرنين سوزين اكلر كلوب اول ترجمان ايله حالتين عرض
ايلديلر ننكم حق تعالى بيورر قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي
الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ
رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى
إِذَا سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ
عَلَيْهِ قِطْرًا فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا يعنى اول
قوم ترجمانله دديلركم يا ذا القرنين بدرستى بو يأجوجله مأجوج بر يوزنده فساد ايدجيلردر
چقوب بزم باشنه تازه حاصلار عزيزلر وقوزوسن كتورورلر واهل اولاد مزى اولدورر
بونلردن قتى زحمتده بورز هيچ الكدن كلمه ميكم بز سكا مالمزدن خرج ويره وزسن

انلر کلمه برفرار امزده برسد ایده سنکه انلره عاجز ومانع اوله بز انلرك شرلرندن قورتولدق
پس یاجوج ومأجوج اصل لغتده اجمدندر یاجج دیو اود قوغنه دیرلر بونلری اود قوغنه تشبیه
قلدقلری چوقلوغندن اوترودر صحاك ایدر بونلر ترکلاندن برجماعتدر بو ترکلر انلردخی انلرك
لشکرلرندن برجماعتدر انلرك اچندن یعقوب آوه کتمشلر ایدی ذو القرنین اول سدی چکدکده
انلر طشره قالدیلر اونلر ترك اولنوب قالدقلری ایچون انلره ترك دیدیلر ابن عباس ایدر بو آدم اوغلی
جملهسی تعداد ایسه انلردخی اون اولتمش دردر انلردن برسی اولمزتاکه صلبندن بیك ارکك و غلان
دوغمیجه انلردخی آدم نسلندن یافث اوغلنلرندندر تا دنیا خراب اولنجه دنیاده کوزلردخی یوردنده
برادلرلش جانورلردن نه بولورلر ایسه یرلر وارد قجه ارتلرلر شك یوقدر که یقین زمانده انلر کلمه یر
یوزی طولا انلر یریوزنده غالب اولوب فساد یلمه طولادوره لر امدی قلق ذو القرنینه دیلرکه
بز سکا مالدن نقدر خرج دیلرسك ویره لم شول شرطله که انلر کلمه برفرار امزده برسد ایده سن
کلوب بزه شرلری طوقنمه ذو القرنین دیدیکه حق تعالی بکا اولقدر اقتدار ویردی سز مالکزه
احتیاجم یوقدر وارك سز طاشلر دمورلر بانا قولرجا حاضر ایدك بن واروب اول قومی برکوره یم
بلیم نه قومدر سوردی اول قومك بلادلری اورتاسنه کلدی کوردی قامتلری بو یزم بزمك
غایت اوزونی انلرك غایت قصه سنك بلنه انجق ایریشور طرناقلری یرتجیلر طرناغی کبی و یزتجیلر
آزولری کبی ازولری وادیدنلری باشدن ایاغه حیوانلر کبی قلو ایدی انوکلمه صوقدن اسجقدن
قورونورلر هر برینك ایکی یوك قولقلری وارکه برین دوشنور برین اورتونور حیوانلر کبی جمع
اولورلر نه یرده اولورسه قریشورلر چون ذو القرنین انلری کوروب کیرودونب اول ایکی طاغ

اراسنه کلدی فکر ایلیوب اول سدك بنیادن قیاس ایلدی بوردی قازدیلر تاکه صو چقدی چون
نقدر اوستادلر وار ایسه جمع ایلدی دیدیلر که بزدمور پاره کتورك کتوردیلر انلردن اوده
کتوردیلر بری بری اوزرینه یغدیلر برقت اودون برقت دمور دوشدیلر تا انکادکین که اول ایکی
طاغ بورونه برابر اولدی بعده انکا اود اوردیلر یانوب دمورلری قزل اودکبی ایلدی پس
ذو القرنین امر ایلدی ارمش بقرکوردیلر اول دمورله طاش اوزرینه دوکدیلر انده دمورله یاقر
قیناردی دوتدی شویلکه بریول قره بریول قزل اولدی دلمکه امکان بوغیدی الی ارش اول سدك
انی وایکیوز ارش اوزونی ایدی ویوصی دخی اولقدر ایدی بوقار وچقوب آشمزلردی
ال توته حق نسنه یوغیدی و دخی حق تعالی بورو قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي
جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا یعنی ذو القرنین اشبو سد کم بن بیدم حق تعالینك نعمتلر
ندن برنعمتدر که انوکلمه صالح قولترینی شولقولترینك فسادندن صقلر اما قجنکه قیامت قوب
انلرك چقاجق وقتی کلمه اول سدی حق تعالی پاره پاره قیلوب بره برابر ایده کلوب چقه لر شویله
حق تعالی مقدر قلمشدر هب برینه کلمه و دخی حق تعالی بوردی وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ
فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا الَّذِينَ
كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا یعنی حق تعالی بوردی
اولوقتکم بزم وعده مز تمام اوله اول سدی فتح ایده وز قویاراوزاول یاجوج ماجوج
قومنی که یعقوب بربرینه قریشالر شول بولر بربرینه قریشوب چوغلوب موج اوردقلاری
زیرا انلرك دخی چقمقلغی قیامتك یقنلغی علامتیدر انلردن مورچالنه پس بو جمیع خلق برینه

جمع ایدرز که جن وانس بربرینه قربشوب شویله مدهوش اولوب حیران اولیر از دحامدن دکز
کبی موج اورالرندن جهنمی اشکاره قیلوب کتوره لرکافرلرمون عیان کوزلریله مشاهده قیلوب
کوره لرلر کم کوزلرنده پرده وحجاب واریدی طریق توحیدی اکلمه مزلردی ایماندن قرآندن
اعراض ایدوب بو دلائل مصنوعاته یقوب هدایت یولن اکلمزلردی ورسولدن کلام حقی
اشتمکه وانی قبول ایتمکه قصور عقللرندن قادر اولمزلردی وعداوتلری قلقندن اطاعت ایتمزلر
دی ودخی حق تعالی بوردی أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا
أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا یعنی بولمی ظن ایدر بوکافرلرکه بندن غیری بوتولرمی
دوست ایدینلر ودخی انلره اولردن منفعت اوله بلکه اول معبود دیو دعوی قلدقلریکه
عیسی عم یا فرشتهلر ویا اول پیلردرکه عبادتلرندن انلری خبردار اولرکلی بونلردن
بیزارلردر غایت دشمن طوتدقلری اولردرکه انلره افتری قیلوب معبود طوترلر تحقیق بز
اول کافرلرایچون جهنمی منزل وقرارکاه برانرق وانوك عذابرنی اولره نزول حاضرلدق
شول قونوق اوکنه کلجك حاضر طعام کبی ودخی بوردی قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا
الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا أُولَئِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَزْنًا ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا یعنی ایتیا محمد
اول کافرلره که خبرویرمی سزه شول کسلردنکم نفسلرینه زحمت جکدورب عمل بولنه سعی
ایتدیلر اومرلردیکه انلرن انلره ثواب ودرجات اوله بلکه انلره عقاب حاصل اولدی شول بازرکان

کبی

کبی که متاع الدی خیر ایدمردیو زیان ایلدی پس اول عملاری حبط اولوب حسنت بولدوغی
اندن اوترودرکم بونلرك عملرینه موافق جزا عذاب جهنمدرکه کافر اولوب بنم رسولریمی استهزا
ایدیلر وارسال ایتدوکم قرآنه انکار قلدیلر ودخی بوردی إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا یعنی تحقیق شولرکم
ایمان کتوردیلر ودخی عمل صالح اشلدیلر حاصلدر اولره جنات فردوس منزلی بولندن دخی
دخی نزول بولندنکه وارد قجه دخی زیاده اولوب ترقی ایدر اول اهل جنت انده مخلد اولیسر
بو حالده هیچ اندن غیریه دونب رغبت ایتمیلر ودخی برمقامه انتقال ایتمکی دلمیلر ودخی بوردی
قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا
بِمِثْلِهِ مَدَدًا بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم حق تعالی بون بو ایتی اندردیکه وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ
الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا یعنی ویرلمدی سزه علمدن الا ازویرلدی یهودیلر کلوب دیدیلرکه یا محمد
بزه توریت ویرلدی که هرنسنه نك علمی انوك ایچنده درپس حق تعالی بو ایتی اندورب بوردیکه
یا محمد اکر دکز مرکب اولسه قلم طورمیوب یازسه اول دکز دوکنیدی هنوز ربك علمی وحکمی
دولنمیدی اکر برا ولقدر دخی مرکب برادیدق ویو آیتده دخی بوردیکه قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ
يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ
بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا یعنی ایت یا محمد که بدرستی بن دخی سزجه این آدم اوغلانیم الا بو قدر وار
کم بن مخصوص اولندم وحیله الله تعالی بکا اکرام ایلدی وحی ایدوب بلدردیکه تحقیق سزیك
الهکز اله واحد درشریکی یوقدر هرکمسه که دیدار الله ملاقی اوله یا خود اندن یکاوار مقدر

قورقسی اوله اول کمسه عمل صالح اشلسون عمل خاص الله ایچون قلسون وهیچ برکمسه ربنك
عبادتنه شریك قلمسون زیادن عبادتنی پاك قلسون بوندن اوترو رسول صلی الله
تعالی علیه وسلم بیوردکه بنم سزك اوزریکزه زیاده قورقدوغم شرك اصغردر دیدیلر یا رسول الله
شرك اصغر ندر بیوردی شرك اصغر ریادر پس عقلی اولان کرکدرکه عملین اخلاصله قیله
ریایی خلقی کیدره دیلرسه الله تعالی قتنده دولت ابدی سعادت سرمدیه ایرشه

سورة مریم تسعون وثمانیة

بسم الله الرحمن الرحیم

کهیعص ذکر رحمة ربك عبده زکریا اذ نادی ربه نداء خفیا ابن عباس رض
بیوردی بو براسمدر الله تعالی ادلرندن قتاده ایدر قرآن عظیم ادلرندن براددر بعضیلر درکه
بو قسمدر حق تعالی بونکله قسم ایتمشدر ودخی سعید بن جبیردن روایتدرکه ابن عباسدن
روایت ایدر کهیعص هر برحرفی براسمه اشارتدر کاف کافیدن وها هادی ویا رحیمدن
وع علیمدن وص صادقدن پس معنیسی بودرکه حق تعالی کافیدر خلقك امورن ضبط ایتمکه
وهادیدر طوغرویوله اشارت وارشاد ایتمکه رحیمدر اسیرکر توبه قلغله کناهلر عفو ایدر
وعالیمدر احتیاجلرین بیلور محتاجك وقیلمه مصالحلرین برینه کتورر ودخی وعده لرنده
صادقدر امرن برینه کتورر وفا قیلور وعده قلدقلرین انلره ویرر ودخی بیوردیکه یا محمد
سنك ربك ذکریا قولنی ذکر ایدوب اکر وخی کندونك رحمتیله درشول وقتکه ربنه
سرله محرابده دعا قلدی دون ایچنده قومم دوعسون دیوب ودخی حق تعالی بیوردیکی

قال رب انی وهن العظم منی واشتعل الرأس شیبا ولم اکن بدعائك رب شقیا

وانی خفت الموالی من ورائی وکانت امرأتی عاقرا فهب لی من لدنك ولیا یرثنی
ویرث من آل یعقوب واجعله رب رضیا یعنی ذکریا نیاز ایدوب دیدیکه یا رب بن
ضعیف اولورم سکوکلرم انجلدی دیشلرم دوکلدی باشم قلی اغردی قره سی آغه قرندی
شمدیه دك سکا دعا قلمقده بنی نا امید قلمدك بکا اجابت قلغی عادت قلدك سن بنی ایمانه دعوت
قلدك بن اجابت قلدم ایمانی ترك ایدوب شقی اولمدم تحقیق بن قورقرم بو ورثه لرمدن که او
لر وکدر نصکره بنم مالم ونبوتم ویعقوب آلنك دخی جورتن ونبوتن میراث یه لرعورتم
دخی عاقر اولوب طوغرمقدن قالدی دیلرسن سنك قتکده بکا براوغل عطا قله سنکه بنم مالم
ونبوتم وال یعقوبك دخی اول میراثن یه تاکه بودین انبیا ضایع اولمیه ودخی قاغل اول
اوغلانی احسان اهلندنکه سنك قتکده مرضی اوله ظاهری باطنی استقامت اوزره اوله ودخی
حق تعالی بیوردی یا زکریا انا نبشرك بغلام اسمه یحیی لم نجعل له من قبل سمیا قال
رب انی یکون لی غلام وکانت امرأتی عاقرا وقد بلغت من الکبر عتیا قال کذلك
قال ربك هو علی هین وقد خلقتك من قبل ولم تك شیئا یعنی حق تعالی بیوردی ایدوب
بیوردیکه ای زکریا بز سنك دعانك قبول قیلوب سکا بشارت قیلورز سرا وغلانلمکه انوك
آدی یحیی دراندن اول آدی کمسه ویرمدك انوك مثلنی دنیایه کتورمدك که هرکز اول
بزه عاصی اولمدی ومعصیته دخی قصد قلمدی زکریا انی اشیدوب دیدکه یا رب اوغلن بکا
نیردن اولورکه بنم عورتم اوغلاندن قالمدی وبن دخی پیرلکدن نیم قورودی ات قالمدی دخی
سکوکلرم انجلدی حق تعالی بیوردیکه کرچکسن اویله دراما سنك ربکه اساندرکه قرواغجی

يشردوب اندن يمش ويره قادر درقدرتنده عجزى يوق برسنى يرتدق يحيى دن اول كه
سنى هيچ برمذكورنسنه دكل ايكن پس انى يرتعفه تنه قادر اولميه وز زكريا عم انى ايشدوب
علامت طلب قلدى تنكم حق تعالى بيوردى قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ
ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا يعنى
زكريا دديكه يا ربّ بنكا برعلامت نشان قلغل كه انوكله عورتم حامله اولدوغن بلم حق تعالى
بيوردى كه سنكا برعلامت اول اولاكه اوچ كون بوخلقله كلام قلمغه مجالك اولميه بوحالده كه
صاغ سلامت اولوب هيچ نسنه ده برزحمت ويا بردل طوتلمق اولميه اما برى ذكر اتمكه دلسك
ديلك روان اوله پس زكريا محرابندن چقوب قومى اوزرينه كلدى كوردى كه اول قوم محراب
اردنده منتظر اولوب طورورلردى كه نوقتكم زكريا چقه نماز قلمه لرچون زكريا چقدى كوردلر
بكزى متغير همشه كى كبى دكل ددىلركه سنكا نولدى يا زكريا حالك بويله متغير درانده كلام
سويلومدى يرى يوزنه يزدى انده اشارت قيلوب كوستردى كوردىلر يازمش كه صباح وقتنده
وكيم وقتنده الله تعالى ايچون نماز قيلك وانوك نيازنه مشغول اولك زيرا كندودخى اول ايكى
ايكى وقتده چقوب انكله نماز قيلوردى پس چون عورتى حملى وقتى كلدى دلى كلامدن
منع اولندى انده اشارتله بيوردى انزنصكره چونكى عورتى حامله اولوب يحيى وجوده كلدى
ايرتسوب بيت المقدسده عابدلرله عبادتنه مشغول اولدى انكا دخى حق تعالىدن وحى نازل
اولدى تنكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا وَحَنَانًا
مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ

وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا يعنى حق تعالى بيوردىكه چون بز زكريايه يحيايى عطا قلدق بيوردق
اول يحيايه كه اى يحيى طوتغل اول توريتى جدّله وانوكله عمله مشغول اولغل دخى بزانكا حكم ويردك
اوغلنلغى حالنده ابن عباس رضى الله عنه ايدر اوچ ياشنده ايكن حق تعالى انكا نبوت ويردى اول
كتابك معنسنى فهم اتمكى ويردى ودخى حق تعالى بيوردى بزانكا رحمت وشفقت قلدق بزم قتمزده
دخى ترحم ايلدك قولترغا وزره كه انلرى مولالرى طاعتنه دعوت قيله ودخى انكا عمل صالح ويردك
اخلاصله كه اول متقيلردن ايدى صدق واخلاصله الله عبادت قيلوردى وانوك تعويسندن
برى ايدىكه هركز كناه اشلمدى وكناه اشلمكه دخى قصد قلمدى اتاسنه اناسنه لطف ايدوب احسان
قيلدى متكبر عاصى دكل ايدى سلامتلك اولسون اول يحيايه طوغدوغى كونى واولدوكى
كونى دخى قيدوغى كون كه دىريلوب طيرلقدن باش قالدوره بوندنصكره حق تعالى مريم قصه سين
ذكر ايدوب بيوردى وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا فَاتَّخَذَتْ
مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ
مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا يعنى حق تعالى بيوردىكه يا محمد ذكر ايله خبر ويرقرآن ايچنده مريم قصه سنكه
قومندن عزلت ايدوب اوندن مفرقدن يكا واردى قيش كونيدى قتى صوغدى غسل ايدرديكه غسل ايمك
ارتوب ديلردىكه غسل ايدىدى قومندن يكا پرده طوتوب صونوب عريان اولدى غسل ايمك
ايچون صاچى جوزه دوركن حق تعالى بيوردى بزاول حالنده جبرائيلى كوندردك يانك يوزلو
يكت صورتنده يوزى نورلى ساچى قورجق جميع اعضالرى تمام كمال چون مريم جبرئيلى كوردى كه
كلوب اندن يكا قصد ايلدى ايرلقدن انكا چاغروب ددىكه صغنورن سندن اول الله تعالىيه

اکر تکریدن قورقو لردن ایسك بکا یاوز قصدیله کلمکل بس حق تعالی جبرایل جوا
بندن خبر ویریب بیوردی قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا قَالَتْ
أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا قَالَ كَذَلِكِ قَالَ رَبُّكِ
هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا یعنی حق تعالی
بیوردکه جبرایل مریمه دیدیکه بن ربك الجسیم سکا کلدم براوغلان بغشلیمکه اول
اوغلان صالح اولور کناهلردن طاهر اولور مریم انی اشیدوب دیدی بکا اوغلان
نردن اولاکه هیچ برارکك ادم بکا یاپشمدی بن خود برکسه ایله فجور و زنا قلمدم بن بو
ایکیدن بریم جبرایل دیدیکه کرچکسن یا مریم لیکن سنك ربك بیوردکه بو ایش بکا آسان
آما سز اوغلان یرادم وانی بو جمله خلقه سلامت دلالت قیلم کمال قدرتم اوزره ودخی
انی رحمت نعمت قلم شونکه انی حق رسول بیلوب بنم وحدانیتمه اقرار ایدوب کرکلو اعتقاد
قیلمق لر بو برحکمدرکه ازلدن حکم اولنوب فارغ اولنمشدرکه اولسه کرك تبدیل وتغییر
اولنمز ودخی بیوردیکه فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ
النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي
قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا
یعنی جبرایل ع م مریمك کوکلکی یقاسندن اوفردی یلی واروب آکا ایرشدی فی الحال
مریم عیسی یه حامله اولدی چونکه حملی ظاهر اولدی قومندن قاچوب بردریه واردی
ارغرق که بیت لحم دیرلردی تاکه اول قومرانی آما سز اوغلان طوغردك دیو سرزنش

قلمیه

قلمیه لر آما اول حامله اولوب طوغردوغی مدتده اختلاف قلدلر ابن عباس ایدر برساعتده حامله اولدی وهم اول ساعتده طوغردی اولوقتده مریم اون بش یاشنده قز ایدی هنوز دخی ایکی عذر کورمش ایدی چونکه آکا اوغلان بروسی ایرشدی طوروب برقرومش خرما اغجی دبنه کلدیکه برصحراده بتمشدی قتی قیش کونی ایدی خرمانك بیراغی دخی یوغیدیکه انی کندویه صغنجق ایدیله پردلیه اوغلان بروسی اجنسدن اول خرما اوزدکنه برك یاپشدی دیدیکه ای کاشکه بن بوحاله واقع اولمزدن اول اولیدم اونودیلدم چون اویله دیدی جبرایل اول اغجك اردنده التی یانندن طوردی ندا قیلوب دیدیکه یا مریم غصه لنمکل که حق تعالی سنوك حکمك التنده برارمق برتدی اکر سن اق دیرسك اق طوردر سك طوردر ودخی دنلدی مریمه که یا مریم اول خرما اوزدکنی چکوب دیردی ویرکل تاکه اندن سنك اوزریکه تازه ایرشمش خرمالر دوکیله زیرا عیسی طوغدوغی وقت اول قرواغج بشردی پرقلندی بشلنوب تازه خرما ویردی ودخی حق تعالی بیوردی فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا
فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا یعنی یا مریم اول دوکونن خرمادن یکل واول بیکاردن اچکل
وکوکلکی خوش طوتغل وکوزلریکی سوندرکل اول اوغلاك عیسا طوغمغله اکر بوشتردن برکسه
کورسك که سکا بو اوغلنکدن سوآل ایدر ایتکل که بن نذر ایلدم رحمان رحمان رضا سیون
بوکون برکسه ایله کلام قلمیوب صایم اولم وبعضیلر دیلرکه سویلمکه حق تعالی امر ایلدی انزن
صکره امساك ایدوب دیدیکه ادم آوغلانه سویلمزن زیرا فرشته ایله سویلشوردی ودخی

حق تعالی خبر ویرب بوردی فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا
يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا
كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا یعنی اول مریم اوغلی عیسایی کتوروب قومنه کلدی طو
غدوغلین یولده کلورکن عیسی سویلدی دیدی یا انا بشارت اولسون سنکا که بن الله‌ك قولیم
وانوك مسیحیم که اولشدری وصیرولدی الملة مسح ایدوب صفاسم اولشدر دیر بوصیرولر صاغ
اولورسن چون مریم اهلی اوزرینه کیردی عیسی عم النده بلم ایدی انوك اهلی بیتی صالحلردن انی
کوروب غصه یدیلر اغلشدیلر دیدیلر که یا مریم تحقیق سن اولومنکر نسنه ایلدك واولوقت
ایچنده بر صالح عابد کشی وار ایدی مقدسلردن ایدی آدی هارون ایدی تاکه اول اولیجك
کیروقلن خلقدن غیری قرق بیك هارون آدلو کشی انوك جنازسن قلدیلر بومك قومی انکا
تشبه ایدوب دیدلر که یا هارون قرقدن بنی برسنی صلاحده اول هارونه بکزردك بونه اشدیکه
سن اشلدك اناك عمران شرلو کشی دکلدی زنا ایدجی دکلدی واناك دخی زانیه دکلدی سن
کیمه بکزدك بوسکاندن اولدی مریم چون انلردن بوکلامی اشتدی اول قومنه کندو جواب ویر
مدی اشارت قلدیکه بو اوغلانه صورك تاکه سنه جواب ویره بونی انلر اوترو دیکه انوك
بشکره سویلدوکی انلره حجت اوله انلر دخی دیدیلر که بزنه سویلیلم برکمسنه که اولدخی هنوز بشکره
یاتور اوغلاندر سن بونك کبی فساده بولنه سن دخی بوکلسیله طوروب بزی مسخره طوتوب
بشکره کی اوغلانه حواله قلسن ودخی حق تعالی خبر ویروب بوردی قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ
الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ

حيًّا

حَيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا یعنی عیسی عم چون انلرك کلامیلرین اشتدی سوداعب طوردکن دوردی
بونلردن بکا اقبال قلدی هنوز قرق کونلك ایدی صاغ الی شهادت برمقیله اشارت قیلوب
دیدی تحقیق بن الله قولیم اولاعبودیتنه اقرار قلدیکه اشده لرتاکه انکا کمسه معبود لق دعویسن
قیله لر دخی دیدیکه حق تعالی بکا کتاب ویردی بنی رسول قلدی بونی رسول قیلوب کتاب ویرسه در
اولحق قیمه دن خبر ویردیکه لوحده یازلشدی حق تعالی الهامیله ودخی دیدی حق تعالی بنی مبارك قدم
قلدی هر قنغی جهته که توجه ایدم منفعتم طوقنور که نکری قولتیرنی الله‌دن بکا وانی برملکه دعوت
ایدرم بکا اویانلرك عاقبتلری خیر اولور وبکا دخی امر ایلدیکه نماز قلم ومالم اولورسه زکاتن
ویرم وخیر انعاملری چوغلدرم مادامکه دنیاده صاغ اولم ودخی بنی اناما احسان ایرشدوروجی
قلدی بنی کندویه عاصی اولوب تکبر ایدنلردن قلدی وبنم اوزرمه سلامتلق ویردی طوغدوغم
وقتنکه بکا شیطان الی ایرشمدی واولم وقتنده دخی سلامتلك ویردی شرکدن وبنه قوپدوغم
وقتن سلامتلق قلدی احوال قیامتدن چون عیسی انده بوکلامی قلدی بلدیلرکم مریم اول تهمتدن
بریدریس اندنصکره عیسی بنه سکوت ایدوب سویلدی تا سویلکلك وقتی تمام اولنجه ودخی حق تعالی
بیوردی ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ
سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ یعنی اول مریم اوغلی عیسی دیدیکی که بن الله قولیم اول کلام صددکه اشیدنلره کان دوشوب
شك ایدرلر بعضیلر دیدیلر که عیسی ابن الله‌در وکی دخی دیدیلر که عیسی الله‌در وبرنجه لر دیدیلر که

اول ساحر دروکاذبدر بس حق انرك قولرین رد ایدوب بیوردیکه الله تعالینك شانندن
دکلدر ولد طوتمقکه اول پاك ومنزهدر ولد اتخاذ قلمقدن قادردر نه کرکسه یرادیر
تحقیقکه دیلسه برنسنه ایجاد ایده انکا اول دیر اولور انکا هر نسنه ایجاد اتمك اساندر
ودخی بنم دینم تحقیق سزك ربکزدر بو باطل معبودلرکزی ترك ایدك اول معبود حقه
طیکزکه خالق مطلق اولدر اشبو سزه بیان قلدوغم طغرو یولدرکه سزی الله واصل قیلور
تحقیقکه اخلاصله اوله ودخی بیوردی فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ یعنی اول نصارا جماعتنك اورتالرنده اختلاف واقع اولدی اوچ بولك
اولدیلر عیسی امرنده هر بری بردور لو کلام قلدیلر نتکم ذکر اولندی بری سطوریه
وبری ملکائیه وبری مار یعقوبیه دربس حق تعالی بونلره وعید قیلوب دیدیکه ویل
اچنده هلاکلك شول کمسه لره که کافر اولدیلر اول اولوجمع کونده که قیامت کونیدر اول
کونده که اشیدیجی وکوروجی بونلر اولدر اما اول اشتمکك وکورمکك انلره اصلا منفعتی
اولمیه اول کونده انلر بزم حضوریمزه کلدیلر لیکن بو ظالملر بو کون بونده اشکاره خطا
اچنده درلر خبرلری یوق ودخی بیوردی وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ
وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ
یعنی قورقت بونلری یا محمد اول حسرت ارتورجی کوندنکه حکمدن فارغ اولنه اهل جنت
جنته واهل نار ناره کیره اولم کتوریلوب برقوچ صورتنده طاموایله اوجاق ارا سنده

بغزلنه

بغزلنه اجماق اهلی بقا ایله جنتده مخلد قاله طاموا اهلی عذابله جهنمده باقی قله بونلر غفلت اچنده
قالمشلردرکه انکا ایمان کتورمزلر اما بزعاقبت یوز یوزنده ساکن اولنلرك جملهسن اولدرب
هلاك ایده رز باقی بزرکه بزه قنا عارض اولمز پس دنیا مدکلین کروکلی میراث بزبرزو
انلرك کلمکلکی بزدن یکادر تاکه اول عملرینه کوره بنه انلره جزا قیلور زخیر ایسه خیر شر
ایسه شر اکر از اکر چوق ودخی بیوردیکه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا
یعنی ایا محمد شویله خبر ویر اول قرآن اچنده که ابراهیم قصه سندنکه اول بزم صدیقمز ورسولمزدر
تصدیق انکادرلرکه جمیع الله دن نازل اولان حکملره محکمدر تصدیق ایدب انی عمله کتوره
ودخی بیوردی وَإِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ
شَيْئًا یعنی ابراهیم اتاسی آزره دیدیکه یا اتا نچون مطیع اولوب طیرسن برنسنه‌یه که اول
اوزاشتمز ونسنه کورمز سنی بربلادن قورتروب منفعت ایرکورمکه چاره ایده مز ودخی
بیوردی يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا
یعنی ابراهیم عم دیدیکه یا اتا تحقیق بنکا الله بلکی ومعرفتی ویرلدیکه اول سنکا ویرلمدی
کل بنکا متابعت قیل بنم دینمی قبول قل تاکه سنی طغرو یوله دلالت قیلم نجات بولوب قور
تولهسن ودخی بیوردی يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ
عَصِيًّا یعنی ابراهیم عم دیدیکه یا اتا کل مطیع اولمه شیطانه تحقیقا شیطان الله‌یه
عاصی اولوب مخالفت قلمشدر ودخی بیوردیکه يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ
مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا یعنی ابراهیم عم دیدی ای اتا حقیقته بیلورم

بنكا اوغلى ترك ايدرسك بدرستى بن قورقرمكه سنكا عذاب ايرشه حق تعالىدن واول
شيطانلره اودعذابنده بله قرين اولهسن چون آزر اوغلى ابراهيمدن بوجوابلرى اشتدى انكا جواب
ويرب دىدى نتكم حق تعالى خبر ويرر قَالَ أَرَاغِبٌ أَنْتَ عَنْ آلِهَتِي يَا إِبْرَاهِيمُ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ
وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا يعنى آزر ابراهيمه دىدى يا ابراهيم بنم معبودمدن بوزمى دوندردك اكر سن
سكوت ايدوب اول معبودىمزه سوكدوكلكى وعيب ايتدوكلكى ترك ايتمسن تحقيق سنى طاشلره اولدو
رورم وياوزسوزلر ويروب سنى قتمدن ايراق ايدرم ايرق بندن ايراغ اول سلامت ايكن سنكا
برزيان ايرشمدين چون آزر بوكلامى قادرى ابراهيم دخى انكا جواب ويردى نتكم حق تعالى خبر ويروب
بيوردى قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا يعنى ابراهيم عم دىدىكه يا اتا
وار سلامت اول بندنكه كفر كلمه اوترود بلمدك تبز اولاكه سنكچون الله دن توبه دليم تا انكله
مغفرته ايرشه سن كه اول ربم بنكا احسان ايدجيدر دعا ايده يم اجابت ايدر ودخى حق تعالى بيوردى
وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُو رَبِّي عَسَى أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا يعنى
بن سزدن عزلت ايدوب ايرلدم دخى اندنكه سز معبود ايدنوب طبرسز الله دن غيريه بن ربمه
عبادت قلمغه شقى اولميم نتكم سز اول صنملره طبغمله شقى اولدرسز ودخى بيوردى فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا يعنى چون ابراهيم
انلردن واول طبدقلرندن عزلت قيلوب ايرلدى ايرلدوغى دخى بوايدىكم كوندن حراجرت
ايدوب ارض مقدسه كلدى حق تعالى بيوردى اول هجرتده نصكره بزاول ابراهيمه اسحق ويعقوبى
بغشلادق انلركله انكا انس طوتدردق كه وحشتدن قورتلدى انلرك جمله سنى برپيغمبر قلدق

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا يعنى دخى برانده مال واهل اولاد
عطا قلدق وكتاب ونبوت وبردك وانلرى يوجه قيلوب جميع اهل اديان اراسنده انلرچون كوزل
ثنا قلجى دلر قلدق كه كلى انده محبت قيلوب ثنا ايدرلر ودخى بيوردى وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى
إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا وَوَ
هَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا يعنى ذكر ايله يا محمد خبر ويرقرآندن اول موسايى كه
الله عبادت قلمقده زياده مخلصدر ايدى رياسدن پاك ايدى ودخى بزم رسولمز وپيغمبرمز ايدى
بزانكا ندا قلدق طورك صاغ طرفندن شول وقتكم مدينه دن مصره توجه قلدى انده اتش كوردى
اول اودطرفنه وطلبنه كلدى انده ندا اولنوب دنلديكه بن اول الله كه عالملرك پروردكاريم
بزاول موسايى قريب قيلوب انكا كلامز اشتدردك ودخى قردشى هرونى انكا يله قوشدق چون
دعا قيلوب دديكه قردشم هرونى بنكا يولداش قيل اجابت ايتدك هارونه دخى نبوت ويرب انكا يله
قوشدق ودخى بيوردى وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا
نَبِيًّا وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا يعنى يا محمد ذكر ايله قرآندن
اول اسمعيلى كه ابراهيم اوغليدر پيغمبرك دده سى كه اولوعده لرنده صادقدر هيچ بروعده قلمز
دى الا انكا وفا قيلوردى ودخى اول اجرهم قومنه رسول ايدى پيغمبر ايدىكه حق تعالىدن خبر ويرر
دى ودخى قومنه بيوردىكه نماز قيلاك وزكات ويراك يعنى شول فريضه لردنكه بزم اوزرمزه
فرض اولنمش ايدى انكا بيوردىكه برينه كتوروب ادا ايده لر اول اسمعيل ربنك قتنده مرضى
قلدى وانوك طاعتنه قائم اولمشدى ودخى بيوردىكه وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ

صِدِّيقًا نَبِيًّا وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا يعنى حق بيوردى كيم يا محمد ذكر ايله قرآندن خبر ويرا اول
ادريسى كه اول برم صديق قولتر عمرندن ايدى دخى پيغمبر ايدى بز رفع ايدوب دنياده يوجه
مرتبه ويردك اندنصكره كوكه كتوروب جنته قويدق اول نوحك دده سيدر ادى اخنوخدى
كتابدى چوق درس قلدى وغيجون ادريس دللر وهم اول خياط ايدى اول طون كين اول ايدى
اندن اول دورى كيرلردى ودخى اول قلمله خط يزن اول ايدى واول سلاح كيوب كافره مقا
تله ايدن اول ايدى وعلمى حسابه اول نظر ايدن اول ايدى ودخى حق تعالى بيوردى أُولَٰئِكَ الَّذِينَ
أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا يعنى
بودكراولنلر كليسى انلردركم الله تعالى بونلرك اوزرينه انعام قلمشدر اول پيغمبردكه آدم
ذريتى درادريس نوح كبى دخى اول نوح ايله كيدن بلم كتوردوكلرك ذريتلرندنكه ابراهيمدر
ذيرا اول نوح اوغلى سام ذريتندندر ودخى اول ابراهيم ذريتندنكه موسى وهرون در ودخى
ذكريا ويحيى وعيسادر عليهم السلام بوجملهسى انلردركم بز طريق سداده ارشاد قيلوب اورندك
قجن بونلرك اوزرينه حق تعالىدن نازل اولان آيتلر اوقنسه انى اشتسلر يوزلرين يره قويوب
كوزلرى ياش دوككله الله سجده قيلورلردى انكا تعظيم اثبات ايدب كندو نفسلرنده تواضعله
عبوديت اظهار ايدرلردى هرنه امر اولسه منقاد اولوب انى يرينه كتوردلردى پس بونلردنصكره
كلنلرى ذرّ ايدوب بيوردى فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا

يظلمون

يُظْلَمُونَ شَيْئًا يعنى بوذكر اولنان پيغمبرلردنصكره برلرينه يا وزقوم خلف اولدلر بو امتدنكه
نمازى ترك ايدوب قلدلر يا خود وقتنده قيلوب تاخير ايتدلر وقتى ضايع قلدلر كندو وقتنده
اوتلمه واحشم وقتنده اكندوبى قيلورلر شهوتلرينه متابعت قيلوب انواع معاصيلره مشغول
اولوب خمر ايچوب زنا قلدلر دنيانى آخرت اوزرينه اختيار قيلوب بربرلرى منازعه ومخاصمه قلدلر
بازار ايچنده وصوققلرده بربرينك عرضين يقدلر نيز اولاكه بونلر غيابه دوشلر وانوك عذابنه
ملاقى اولدلر ابن عباس ايدر غيابر دده درجهنم ايچنده بر قودر جهنمك انوك اسمى سندن الله استعاذه
قيلوب وانوك ايچنده دخى بر قو وارد راكا بهيمه دير لر انوك عمقى غايت ايرادر شول وقتكه جهنم اوده
ساكن اولنلر اوقودن بر پاره يالان چيقوب جهنمى نكرار ياندرر اول طامو اهلينك بدنلرن سمزوب
اقان قانلر واريكلر انوك ايچنه آقوب اينر امدى بوجملهسى حاضر لنمشدر زنايه مصر اولنلره وخمر ايچنلره
وربا يينلره وانايه انايه عاصى اولنلره ويالان شهادت ايدنلره ومظلومه ظلم ايدنلره الا هركه
انلر توبه قلدلر شركدن كفردن نفاقدن وبونك كبى معصيتدن قاچوب واعتقادلرينى محكم
قيلوب عمل صالح اشلدلر بونلردركه جنته كيررلر هيچ بونسنده بونلر ظلم وحيف اولنمز ودخى بيوردى
جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا
لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا
مَنْ كَانَ تَقِيًّا يعنى اول جنتلردر اولكم دار اقامتدر اندنصكره دخى بر مكانه انتقال يوقدر
انى رحمن فضل ورحمتيله قولترينه وعده قلمشدر عالم غيبده كه بونلر انى مشاهده قلمامشلر در البته
خلافسز انك وعده سى قولره كلجيدركم انلر اوليا وصلحادر قجن بونلر جنته كيرسلر شانلرى بودركم

بونلر اول جنت بهشت ایچنده فاحش وباطل کلامله وآنلر اولجق سوزلری اشتمیلر
بلکه بونلره سلامت وفرح اولجق کلامله اشتدوره لر ودخی سوزلری بربرینه سلام
وفرشته لر انلره کلوب سلام قیلورلر وحق تعالیدن دخی انلره سلام ایرشور وبونلره کیجه
کیجه کوندز دیوذکر ایدوکی حقیقی دکلدر زیرا جنت ایچنده ظلمات اولمزکه انوکله کیجه اوله دائم
نور وضیا اوزره در پس مراد بودرکم اول کونک طرفینی مقداری کبی کچه انلره انواع رزقلر
ارشور بو اول جنتلردرکم بز مومن قولرمزه ویرورز وانده قوندورورز وکافرلر صون
برتدوغمز جنتلری دخی که اکر ایمانه کلسلر انده کیرسلر کرک ایدی اندر دخی مومنلره
میراث بیلرمجنکی متقی قولردن اولدر وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا
وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا بو آیتک سبب نزولی
بو ایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جبرائیل علیه السلامه دیدیکه یا جبرائیل
نه نسنه منع ایدرسنی که بزه زیارتنه کلمکلکی دخی زیاده قلمزسن اولوقت بو آیت نازل
اولدی رسول الله سوآلنه جواب اولمق ایچون یعنی بز اغمزز الا سنک ربکک امریله
اینرز بزم الیمزده نسنه یوقدر امر آخرتده ثواب وعقاب نه اولیسر ودخی ارامزده امر
دنیادن نه اولیسر وبو وقتدن تا قیامته دکین نه اولیسر جمله سنک علمی حق تعالی
قتنده در بزم هیچ برنسنه قدرتمز یوقدر الا انوک حکمیله درسنی ربک ترک ایدر
دکل دخی سنی دشمن طوتر دکل نتکم کافرلر اویله زعم ایدرلر اما بولرک کوکلرک پروردکاری

ویرله

ویرله کوک ارسنک خالقی ومالکی اولدر انکا مطیع اولوب عبادت قیل انوک امرنهیی
اوزرنه صبر ایله فکر ایله کورکم هیچ بکدش وانوک ادینه بکوزیر کسنک ادی وارمیدر ایشکی
انکا تفویض قیل برنفس انسز اولمه تاکه جمیعی ایشیکه کفایت اولنه ودخی بیوردی وَيَقُولُ
الْإِنسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن
قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ
جِثِيًّا یعنی اول ابی بن خلف بعثه انکار ایدب دیرکه بن اولدکدنصکره نه دیریلوب بردن
کروی چقرم هیچ انی فکر ایدب اکثر می بزانی بوندن اول هیچ یوغیکن یرادوب وار قلدق
عقلی یوقدرکه بوندن استدلال ایده اولدکدنصکره کروبرادلغی حق تعالی کندو ذاتنه قسم
ایدب بیوردیکه سنک ربک عزتی حقی یا محمد البته بز بونلری حشر ایدوب اول معاد
کونده جمع ایدیسرز شیطانلری دخی بله یعنی هرکافرله برین معاز نجیره دیزه لر اندن
طامویه اتالرودخی بز بونلری جهنمک چوره سنده دیزلری اوزرینه چوکروب حاضر
قلیسرز بوندنصکره بیوردیکه ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا
ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ
رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا یعنی
اندنصکره البته بونلردن هیچ بر سرزشونلریکه رحمن اوزره که غایت کفریله ومجوریله
جرأت ایدب حد دن کچمشلردر تاکه اول ناره کیرمکده انلری مقدم طوتاوزنتکم دنیاده
انلر کفر طریقنده مقدم ملریدی عذابه کیرمکده دخی کرکدرکه مقدم اولدر ودخی بزیکرک

بیلورزکه بونلرك اوده کیرمکده قنغیسی اولیدر ودخی وَاللّٰهِ یوقدر برکمسه سزدنکه
جهنمه وارداولیه واکا اوغرامیه کم بونسنه سنك ربك علمنده البته حکم اولنوب واجب
اولشدر اولسه کرکدر لیکن اول ورود دنصکره کرونجات ویرب قورتریرز شونلرنکه کفردن
صقندلر مخالفت بولندن مساعدت بولنه کیردیلر پس بوآیت دلالت قیلورکه ورودن
مراد دخولدر چون جمله سی اکا کیره حق تعالی متقیلری اندن قورتره نکم بیوردی بزترك ایدب
قویه وزناره ایچنده اهل ظالمه که اول بعنه انکار قلدیلر شویله دزلری اوزره چوکجی اولین غایت
ازدحامدن اما رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه طامودن چقارشول کمسه کم
لا اله الا الله دیمش اولر وکوکلندن ذره قدر خیر اوله ودخی بیوردیکه وَاِذَا تُتْلٰی عَلَیْهِمْ
اٰیَاتُنَا بَیِّنَاتٍ قَالَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اَیُّ الْفَرِیْقَیْنِ خَیْرٌ مَّقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِیًّا
وَکَمْ اَهْلَکْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِئْیًا یعنی قچن برمه ایتلرمزا وقنسه انلرك
اوزرینه که روشن آیتلردر ایدرلر اول کافرلرکه نضر بن حارثدر ودخی قریشدن انوك
اصحابلریدر شونلرکم ایمان کتورمشلردر رسوالك اصحابندنکه فقرادر طونلری یالو مشلری
ارپه اتمکی کوده لرینی کون اسی سی متغیر قلمش اول مشرکلر ایسه صقالرین صاچلرین طورلر
باشلرینه یاغ دورترلر وکوزل طونلر کیرلر ودخی مؤمنلره دیرلرکه بوایکی طایفه دن قنغیسی
یکرکدر منزل ومرتبه بونندن یاخود مسکن ومقام بونندن قنغیسی کورکلو اوله دنیاده حالکز
شویله واخرتده دخی همان اویله اولیسر قچن برمله برابر اولوسرسن حق تعالی انلره جواب ایله بیوردیکه
ای نچه قرنلری بونلردن ایلرو هلاك ایلدك که انلر دخی بونلردن کوزل ایدی متاع واموال

یونندن دخی منظر یونندن وانواع نعمتلره طیوب قنمق یونندنکه اثرلری اوزرلرنده ظاهر
ایدی نکم فقرا اهلنك احیا جلری ظاهر اولور ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ کَانَ فِی الضَّلٰلَةِ
فَلْیَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا حَتّٰی اِذَا رَاَوْا مَا یُوْعَدُوْنَ اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ فَسَیَعْلَمُوْنَ
مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّکَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا یعنی حق تعالی رسولنه خطاب ایروب بیوردیکه ایت یا محمد
هرکمسه که ضلالت اچنده اولسه حق تعالی انی قورا اول طغیان اچنده وکفرنده امهال ایدر تا انکا دکین که
اول وعده اولنان کونی کوزلریله کوره لر یا دنیاده قتل اولنه لر یا اسیر اولوب غارت
قلنه لر یا خود قیامت کونی اودعذابنه کرفتار اولور اولوقت بلورکه مکان یونندن کم شر اولدر
ویارد مجیلری اولق یونندن کیم ضعیفدر انلر میدر یوخسه مؤمنلر میدر وزیرا انلر طامودن قالسر
ایدی عذاب ایچنده ومؤمنلر جنتده اولسرلر راحت ایچنده ودخی بیوردی وَیَزِیْدُ اللّٰهُ الَّذِیْنَ اهْتَدَوْا
هُدًی وَالْبَاقِیَاتُ الصَّالِحَاتُ خَیْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَیْرٌ مَّرَدًّا یعنی الله تعالی هدایت طلب
ایدنلره هدایتدن زیاده قیلور وایمانلرین ویقینلرین ارتورر وشول صالح عملرکه ثوابی باقی
قالور ذکرلر تسبیحلر ونمازلر واورجلرکبی سنك ربك قتنده اول یکرکدر ثواب یونندن وعا
قبتی خیره راجعدر ودخی بیوردی اَفَرَاَیْتَ الَّذِیْ کَفَرَ بِاٰیٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَیَنَّ مَالًا وَّوَ
لَدًا اَطَّلَعَ الْغَیْبَ اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا کَلَّا سَنَکْتُبُ مَا یَقُوْلُ وَنَمُدُّ لَهٗ مِنَ
الْعَذَابِ مَدًّا وَّنَرِثُهٗ مَا یَقُوْلُ وَیَاْتِیْنَا فَرْدًا یعنی یا محمد کورمزمسن اول کافرکه برده
ایتمزه انکار ایلدی سبب قضیه بودرکه خبات ایدرین دمرجی ایدی اول عاص بن وایل
ایچون انی اشلدم انوك اوزرنده وافر حقم جمع اولدی واردمکه انی طلب ایدر اول عاص

بكا دديكه والله بن اول حقى سكا ويرمزمز تاكه محمده انكار ايدوب كافر اولميجه بن
ايتدم والله بن اول كلامى ديمزين امّا اولوقتكه سن اولمسن وكبرو ديرلمسن اولوقت
حقم الم اول عاص ددكه بن اولدكدنصكره كيرو مى ديريورن بلى ديدم اول ديدكه
چون اويله درانده بنم چوق مالم واوغلم قرنم وار اولوقت سكا ادا ايدرم بس حق تعالى
بو آيتى اندورب بوردكه يا محمد اول عاص كم بزم آيتلريمزه انكار ايدر يعنى رسولترمزه كافر
اولور ديركه بكا اندهمالتر واوغلتر وقرنلر ويرلسر اول لوح محفوظده مطلع اولدى
يا عالم غيب اكا ظاهر مى اولدى كه اول ايله جنتده مى اوليسر يوخسه اول كلمه ء توحيدى دلنه
كتوروب الله ايله انوك اراسنده عهد مى حاصل اولديكه بونى سويلر حقا كه بونى اشلدى
امّا تيز اولاكه بز انوك نه سويلدوكن يازب صقليه وز آخرتده انوكله مجازات ومكافات
قيلوز وعذاب اوزره عذاب زياده قيلوب مدّت عذابى اكا طويل ايده وز اول ديدوكى
اوغلنى قرنى ومالنى كلى هلاك ايدوب بزدن يكا راجع قيلوز وملكنى ابطال ايدوب فنايه
ويره وز قيامتده بزه شويله يالكز كله ودخى بوردكه وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا يعنى اول قريش
مشركلرى الهى قوب اندن غيرى اصنامدنى اله طوتندلر اكا عبادت قيلورلر تاكه
يارن بولنده انلر شفيع اولوبن انلردن عذابى منع ايده لر اول اويله دكلكم انلر زعم ايدرلر
بلكه يارن اول اصنامدر انلرك عبادتنه انكار ايدرلر وانلردن بيزار اولورلر وانلرك اوزرينه
دشمن اولهلر انلرى بلا نيوب لعنت قيلهلر ودخى بوردكه اَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ

عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا يعنى كورمزمسن يا محمد
بزنجه مسلط قلدق شياطينلرى اول كافرلر اوزرينه كه تحريك ايدب طاعتدن معصيته يلدرلر
وايمانده شركه وكفره دعوت قيلورلرسن تعجل قيلوب يا محمد بونلرك عقوبتن ديلمكلكه بزبو
نلرن آيدرين ويلدرين بلكه نفسلرينه قارشو عذاب ايدب صياوز تا اكا دكنكه اول عذاب
مدّتى تمام اوله بز انلره وعده اولنان عذابلرى يرينه كتوره وز ودخى بوردى يَوْمَ نَحْشُرُ
الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا
مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا يعنى ذكر ايله خبر ويريا محمد بونلره سؤال
كونزنكه انده جمع اولنسر سؤال كمسه لركه دنياده الله دن قورقرلردى طاعتله اول رحمانده
يكا جماعت اولنان نبوتلرله كلهلر ودخى حق تعالى بوردكه بز سؤال خركله كى مجرملرى وكافر
لرى سوروز جهنمدن يكا باتو صوسز شويلكه صوسز لقدن بيولنرى كسله وهيچ بر شفاعت
ايديجيلر شفاعت قلغه مالك اولميه لر الا سؤال كسيه شفاعت قيلهلركه انلرك الله تعالى قتنده
عهدلرى وار كلمه ء توحيد انكله يعنى شفاعت مؤمنلر ايچون اولور مجرملر كافرلر خقنده اولمز
زيرا يهود ونصارى زعم ايدوب ديرلركه فرشتهلر تكرينك قزلريدر وشونلركم ديرلر تكرينك
اولادى وار حق تعالى عاليدر منزّهدر اندنكه انلر وصف ايدرلر انلرك قولترين رد ايدوب
بوردكه تحقيق سز عظيم منكر نسنه ء ديلكزه كتوردكز الله تعالى بونلردن بريدر ودخى بوردى
تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا أَنْ دَعَوْا
لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا

آتِي الرَّحْمَٰنِ عَبْدًا لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا يعنى
يقين اولودكه كوكلر پاره پاره اوله ويرليار يلمه وطاغلر اونه دوكله انلرك اول كلامندنكه حق
تعاليه اهل واولاد اطلاق ايدرلر وفرشته دخى غضبه كلوب جهنم يا كتنوب انلرك اول سوز
لرندن پس حق تعالى انلرك اول قوتلرين رد ايدب بيوردكه لايق دكلدر الله تعاليه كه كندويه
ولد طوتق يا خودانى اونكله وصف ايلك دكلدر بوكلى كوكلرده ويرلرده يرادلن الا جميع حق
تعاليك قولى يدر كه انك حكمنه مطيع ومنقاد دريدر سنى الله تعالى بونلرك نفسلرينى وكونلرينى
جمله سنك عدايدب صيديكه هيچ برنسنه اكا خفى دكلدر بوكلنسى قيامت كونندن حق تعالى حضرتنه
شويله يالكز كلسرلركه هيچ دنياده برنسنه بله لرنده اوليه ودخى ايمان اهلنى ذكر ايدوب بيوردكه
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ
بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ
أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا يعنى انلركم ايمان كتوروب صالح عمل اشلدلر بنزاوله كه حق تعالى انلرك كوكلنه
محبت برغه الله سوه لر وحق تعالى انلرى دخى خلقه سودوره دخى بيوردكه يا محمد بز بو قرانى
سكا اكز ايليوب ويردك كه سنك دلكجه اندر دردك تا انك ايچنده كى وعده لوله مومن
قولرى بشارت قيله سن كه كندولرين شركدن كفردن صقلديلر ودخى وعيد لوله قورقله سن
اول قومكه دينندن اعراض ايدب سنوكله مخاصمه قيلورلر حتى قول ايتيوب باطلى ايلر وطوترلر
ايت يا محمد انلره كم اى بونجه بونلردن ايلرو قرنلرى بز هلاك ايدوب فنايه ويردك هيچ بونلردن
شمدى بركمسه كوره بيورمسن يا برحالتلرندن برآواز حق اشيده بيورمسن نه اولديلر هيچ براثرلرى

قالمدى

سورة طه تمامدى بونلرك دخى عاقبتلرشويله اوليسر در ثلثون وخمس آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

طه مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَىٰ إِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشَىٰ تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ
الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى الرَّحْمَٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَىٰ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَىٰ وَإِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى اللَّهُ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ كلبى ايدر اولوقتكه رسول صلى الله عليه وسلم حضرتنه وحى كلدى مكده
اولقدر ايا غن ديكوب عبادته اجتهاد قلديكه مبارك قدملرى شششدى حق تعالى بو ايتى
اندروب بوتكليفى تخفيف قيلوب بيوردكه يا محمد بز بو قرانى اندن اوترو سنوك اوزريكه اندر
مدك كه سن انوكله كندو نفسكه زحمت برغه سن الا اندن اوترو اندردك وعظ ونصيحت
اوله انلره كم الله دن قورقوجيلردر بو قران منزلدر الله تعاليدنكه يرلرى وكوكلرى يرتدى
بوجه درو انوك ادلرينك بريسى رحماندركه اول رحمان عرش اوزره مستويدر وحكمى اندر
متصرفدر اما كندو اندن بوجه درنتكم يرلردن كوكلردن بوجه درالله تعاليدنكه يرلرده
كوكلرده نه واريسه وبونلرك اراسنده دخى نه واريسه كلى خاص ملكيدر هيچ بركمسنك اندن
اشترالكى يوقدر تا تحت الثرايه دكين واندن دخى اوته نه واريسه كلى انوكدر دخى حق تعالى
كندو علمى بيان ايدب تهديد وانذار قلمق ايچون بيوردكه يا محمد سن كرك قولكى جهرايت
كرك ايتمه تحقيق الله تعالى كوكلوكه دوشنى بيلوردخى يادن نه دوشنجكدرانى دخى بيوركه اكا
خفى نسنه يوقدر دخى كندو ذاتنى برليوب بيوردكه الله تعالى اول التهدر اندن غيرى معبود

حق یوقدر الا اولدرکه انوك کرکلو اولدیغی وارد دیوندر نصکره موسی عم قصه سندن شرح
ایروب بیوردیکه وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَا مُوسَىٰ
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى یعنی یا محمد تحقیق سنکا کلدی
بلکه کلدی اشتدك بلدك شول وقتکه موسی عم شعیبدن دستورلو دیکه مدینه دن
دونب کرو مصره واره اناسی وقرداشی قتنه اولنه شعیب اکا دستور ویردی موسی اهلیله
وما ایله جقدی مدینه دن مصره توجه قلدی قیش کونلریدی یول ایله یورومکه قورقردی
یولسز یرلردن کیدردیکه شام پادشاهلرندن حذر ایدردی اهلی صفورا حامله ایدی مدتی
تمام اولمشدی پس بریه دوشب کیدردی بلمزدیکه یولی نره یه واردرکیده رك طور طاغنك
غربدن یکا صاغ طرفنه یوردی برکیجه یولن ازندی زیاده قره کولیدی همم قار یاغردی نقدر
جقمق چاقدی اودجقدی اندن چقاغی برقدی طوردیکه اودطلب ایده نظر قلدی کوردی
ایراقدن یوانك صول طرفندن طوردن یکا اودکوردی اهلنه دیکه سز بونده اکلنك
بن اودکوردم واروب سزه برپاره شعله کتورم یاخود اودقتنه برکمسه بولمکم بزی یوله
دلالت قیله موسی عم چونکه اودقتنه یقین کلدی کوردیکه برتازه یپراقلو اغج بشل اشقا
سندن یوقاروسنه دکین آق نور اودطوتمش غایت روشن لیکن اودشعله سنه بکزمزکه
هیچ اغجك رنکین تغییر اتمز اما اهل تفسیر دلرکه موسی عم کوردوکی نار دکلدی نور
ایدی لیکن چون موسی اودصاندی نار لفظیله ذکر اولندی پس موسی عم انی کوروب اود

صندی

صندی قروجه اوجوغرلردوشوردیکه واره اندن اودالم چون اندن یکا یورکه اودالا
اول اودادندن ایراق اولورچی موسی ایراق کتسه اول اودا اکا یقین اولوردی موسی عم متحیر
اولوب قالدی حال ندر بلمزدی قولاغنه فرشتهلرك تسبیحی اوازی اشیدیلوردی پس حق تعالی
دن موسی اوزرینه سکینه ووقار القا اولندیکه سکون ایدب حیا برله طوردی ندا اولندیکه
یا موسی بن سنك ربکم وهب ایدرچون انجدن موسایه ندا ایرشدی اویله صاندیکم اول
ندا انوك دورت طرفندن بلم قیلدی کلوردی موسی عم اکا ندا قیلن کمدوکین بلدی تیرجك
جواب ویرب دیدیکه بن اوازکی اشیدرم لیکن مکانکی کورمزم که قنده سن نه یردن ندا ایلورسن
حق تعالیدن کروندا ایرشدیکه بن سنك فوقکده یم وسنکله یم والیکی قیلمشم سنك جانك
کودکه یقین اولدوغندن دخی بن سکا یقینم موسی بلدیکه بو صفت الله تعالی صفتیدر وبوندا
اندن دکمانی دفع اولدی شك زایل اولدی ندا کلدی یا موسی نعلینلرك چقار سبب
بوایدیکه اول نعلینلری دباغلمدق اشك کونندن ایدی پس موسی عم نعلینلرین چقا
روب اول وادی مقدسدن آشیروانلری زیرا حق تعالی اکا بیوردیکه یا موسی تحقیق وادی
مقدسده سنك اول طوی دیرطوا اول دره نك آدیدرکه دکرمی قیو وضعنه درودخی ندا
قیلوب بیوردیکه وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي
وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ
فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَن لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ یعنی حق تعالی موسایه بیوردیکه
بن سنی کزیده قلدم رسالتجون قولاق طوت اشیت شول نسنه که سکا وحی اولنور تحقیق

بلکه بن اول اللهنکه بندن غیری معبود حق یوقدر الا بنم عبادتکی بکا قیل بندن غیریه
قیله ودخی نماز اقامت ایدوب شروع ایله کم بنی ذکر ایده سن وبنمله مناجات قیلوب غیری
اونده سن ودخی بلکم حقیقتا قیامت کلیسر درکم بن انی کزلمشم کمسیه بلدورمشم بلکه یقین
اولدیکه بن انی کندونفسمدن دخی کزلیم دکلکه غیریله بلدورم زیرا انی کزلمکده قورقیق
وحذر قلدرمق وارکه چون واقع اولیسر معلوم دکل کرکدرکم کشی دائم انوك یراغنده
اولوب اندن حذر قیله هیچ بروقت غافل اولمیه پس اول قیامت کلمکی انوکچون دیدکم هر نفس
عملی مقابله سنده جزا اولنه اکر خیر اکر شر اوله پس یا موسی سنی اول قیامته ایمان کتورمکدن
منع ایلمسون شول کمسه کم انوك اول قیامته ایمانی یوقدر کندو هوالری مراداتنه اویشمش
واکر سن دخی انلر جلبنی هوایی نفسه اویوب انکا ایدرسك هلاك اولورسك ودخی بیورر
دیکه وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ
فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ یعنی یا موسی بو صاغ الکده کی نه نسنه در دیو صورمقدن حکمت بو ایدیکه
انی مطلع ایده اول عصا اوزرینه کم انی بیلانه دوندوریسر واکا بلدوره کم اول اولو معجزاتدر
تاکه اکثر کافرلر ایجنده واقع اولیجق قورقیه پس موسی عم جواب ویردیکه بو المده کی عصامدر
اول عصانك باشی ایکی بوداغ ایدی چوکان کبی اکلش ایدی التی یانده دیشلری وار ایدی
آدی نبعه ایدی موسی عم دیدیکه بن اکا طیانرم قیچنکه یوروم وقیچنکه بریردن سکردسم
اعتماد ایده رم ودخی انوکله اغجدن قونلریمه یپراق سلکرم برلر دخی قونلریمی انوکله سوره رم
دخی بنم اول عصامه ایله چوق حاجتم برینه کلور دخی قویه صارقودردی قوغه کبی اولوب صوصقودی

دخی

دخی یلان عقرب اولدوردی واسیده دیکردی یپرقلنوردی کلکه ایدردی وخاطری
عیش دیلسه ین صنجردی فی الحال بوب عیش ویردی وقت اولوردی انوکله سویلشوردی وصو
حاجتی اولسه انوکله یره اوردی اول یردن صو چقردی وفراکوکجه ده یره دیکردی چراق کبی
شعله ویردی وقچن بر دشمن ظهور ایتسه انکله محاربه قیلوردی ودخی بیوردی قَالَ أَلْقِهَا
يَا مُوسَىٰ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ
یعنی دیدیکه یا موسی برق الکدن عصایی اندن اتدی کوردیکه غایت اولو وصاروللان
اولدی قرنی اوزرینه سعی ایدوب تیز تیز یورودی اول ایکی یدانی چکانی اولدی اول چوکان
بونوایله یله سی اولدی وایکی کوزلری اودکبی یاندی اولوقالره اوغرایوب برلقمه کبی یوتدی
آزوسیله اولو اغجری دبندن کسوب یقردی دشلرندن قنی اوازاشیدیوردی چون
موسی عم عصایی بو هیبت اوزره کوردی دنوب قاچدی قچرکن حق تعالی اکوب اوتندی
طرو واردی ندا اولندیکه یا موسی دون کیرو بروکه کل پس موسی عم زیاده قورقوایله
دونری حق تعالی بیوردیکه طوت انی یا موسی صاغ الکله قورقمه کم تیزانی اولکی سیرته دو
ندوره وزموسانك اکنده کی عبادن بر کوکلکی وار ایدی کوکلك یکنی الندطولا دیکه
انی طوته برفرشته اکا دیکه یا موسی خبر ویریکا کم اکر حق تعالی اکا دستور ویرسه اول
قورقدوغنی برینه کتوره اول کوکلك انی منع ایده بیلورمی موسی دیدیکه منع اتمز ولیکن بن
ضعیفم وضعیف نسنه دن بر دشمنم انی اچوب ایدرو یوردی اول یلانی چکه سندن دو
تدی همان اولکی کبی بیاغی عصا اولدی ودخی بیوردیکه وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى يعنى ندا اولنديكه يا
موسى الكى قولتوغكه قوالك چقه سنك اق نورا اولوبن كه انده برعلت عيب اولميه
تا سكا براولو علامت نبوت دخى كوستروز ابن عباس رضا ايدر موسى عم الني يقا
سندن ايچرو قولتوغى التنه قودى الى آق نورا اولدى كنش كبى قراكوكيجه منور قيلور
پس موسى عم بو علامتلرى معاينه قلدى رسالتى تعيين اولدى حق تعالى انكا امر ايدب
بوردى كه اذهب الى فرعون انه طغى يعنى يا موسى يورى فرعونه وارانى برفرقه
دعوت قيل كلمه توحيد ايله كه تحقيق اول عصيانده وسركشلكده حددن تجاوز
قلدى موسى عم انى اشيدوب دوى تنكم حق تعالى خبر ويرب بوردى قال رب اشرح
لى صدرى ويسر لى امرى واحلل عقدة من لسانى يفقهوا قولى يعنى موسى ايدى
يا رب بنم صدرمى حق ايچون كيك ايديور يعنى بنم صدرمى قوى قيل كه سندن غيردن
قورقيم زيرا فرعونك شوكتندن ولشكرى چوقلوغندن قورقب طارلشدى كندى
يالكز ايدى دخى دعا قيلوب دديكه بكا بوردوغك امرى بنم اوزرمه اسان قيلوركه
فرعونه رسالتك ايرشدورمه ودخى ديلك باغنى ششوركه اشيدنلر سوزومى فهم ايدب
اكلينلر ودخى حق تعالى بوردى واجعل لى وزيرا من اهلى هرون اخى اشدد به ازرى
واشركه فى امرى كى نسبحك كثيرا ونذكرك كثيرا انك كنت بنا بصيرا يعنى
دخى موسى عم ايديكه بنم اهلمدن قوردشم هارونى قيلوركه بواشده بكا معاون اولا زيرا
اول بندن فصيحدر انوكله بنم ارقم قوى قيلوب بو تبليغ رسالتده انى بنمله شريك قيلوركل

تاكه

تاكه سكا چوق نمازلر قيلوب ويردوكك نعمتلر مقابله سنده حمد وثنا قيلوركه تحقيق
سن برفرامرمزده عالمسن هر امر المرى كوررسن پس حق تعالى بوردى كه قال قد اوتيت
سؤلك يا موسى ولقد منا عليك مرة اخرى اذ اوحينا الى امك ما يوحى ان
اقذفيه فى التابوت فاقذفيه فى اليم فليلقه اليم بالساحل ياخذه عدو
لى وعدو له والقيت عليك محبة منى ولتصنع على عينى اذ تمشى اختك
فتقول هل ادلكم على من يكفله فرجعناك الى امك كى تقر عينها ولا تحزن
وقتلت نفسا فنجيناك من الغم وفتناك فتونا يعنى حق تعالى ندا قيلوب بوردى كه تحقيق
جميع دلكلرك سكا ويرلدى اى موسى برفرعطا مز وانعامز شمدى ويرلدى
بلكه بوندن اول عطالرمز سكا ايرشمشدى وقتاكه سن دنيايه كلدك اناك قورقر
ديكه سكا فرعوندن ضرر يتشه بزانوك كوكلنه شويله الهام قلدقكه قورقمغل انى بر
صندوغه قويغل اول صندوغى نيل ايرمغنه برقمغل تاكه اول نيل صويى انى سوره ايله كنارنه
چقاره انى كوروب اول برفرد شمنمز وانك دشمنى الا انى اونده تربيت قيله پس موسى نك
اناسى انكمش بنوغله انى صندوغه قويوب يارقلرين واغزين بركندى نيله برقدى اول
نيلدن بريداق اولوا برماغ ايديكه ايريوب فرعونك سرايى باشندن كچردى اول صندوق
اولطرفه كتدى فرعون عورتى آسيه بله اول صوكنارنده اوتورمشلر ايدى كورديلر صو
بوزندن برصندوق كلور فرعون قولترينه بوردى كه انى چقروب قتنه التديلر صندوغى
اچدلر كوردلر ايچنده براوغلان حسنى صوب اچوق بوزلو فرعون كوزب محبتى دوشدى

وقرقردشك مرهم وارب اولوقده سندن خبر المق استرسی کوردیکه کمسه طلب
ایدرلرکه سنی امر ممکون یانکه کتوره هر قنغی عورتکه کتوردیلر انوك کوکسنی سکا عرض
ایدیلر قبول ایمدك اندن اوترو که سنی کرو اکار رجوع ایدورز پس قرقردشك انی
کورب اندن دیدیکه بن سزی دلالت قیلیم بر دایه کم اول انی کوزل تربیت برله امزوره دیلر
ایله بر دخی انی حوش طوتاوز واردی مریم انا سنی الوب کلدی بر سنی کرو اناك دزینه
رجوع ایتدردك تاکه اناك کوزلری سنی کورمکله سونب حوش اوله و دخی سن اول قبطی
اولدردك بر سنی اول قتل غصه سندن قورتردق صوچوکنی عفو ایرب بر لعدق وسنی اولوم
نسنلرله ابتلا قیلوب کوردك وکلی نسنه دن سنی خلاص قیلوب پاك ایلدك وسنی شعیب
قتنه مدینه کوندردك اون ییل انوك قوتن کوردب صغوایی سکا جعلندردك سکز ییل
دخی انده طوردب اهل واولاد حاصل اولدی اندنصکره بر تعدیر ایدب وعده قلدوغمز
تمام اولیجی کلدك بر سنی اختیار قلدق کندو وصیمز ایچون رسالت ویردك تاکه بزم
اوادمز وحجتمز اوزره منصرف اوله سن وبزم حجتلریمزی قولاریمز اورتاسنده اقامت ایده سن
بن سنی نیم طرفمدن حجت قلدمکه سنوکله اندن خطاب قیلورمز تکم بوردی فَلَبِثْتَ سِنِينَ
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا مُوسَى وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ
بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا
لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى یعنی حق تعالی امر ایلدیکه یا موسی وارسن دخی قردشك
هارونه نیم حجتم ودلایلم ملکه سکا بلدردم زنهار سست ضعیف اولمکه نیم وصیم

ایرشدر

ایرشدر مکده واروبن انکا ایری وقتی سویله بلکه انکا ایکیکز دخی عشق سویلك مدارا
یله دیرنك اولاکه اول سزك اوکوتریکزله اوکنلنه یا خود ایچنه بر قورقو وشوب یزدن
یکا یونله بوسوزده تنبه وارانده کم امر معروف ونهی منکر قیلورلر کرکدرکه سوزلری نصیحت
قلدقلری کشیه لطفله اوله خشونتله اولمیه فرعون کبی کافره حق تعالی موسی وهارون کبی پیغمبر
لرینی کوندردی انکا عشق سویلك دیو امرلری ودخی بوردیکه قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ
يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى یعنی موسی ایله هارون
دیدیلرکه ای بزم ربمز بدرستی بز قورقوزکه اول فرعون بزم اوزریمزه قتل عفو بتیله یا خود شر
ایرشدرمکله افراط ایدوب حددن تجاوز ایده حق تعالی بوردیکه قورقك بن سزکله یم
دعاکزی اشیدرم اجابت قیلورم اول سزه نجه قصد ایدرسه بن کوریرم انی سزدن منع ایدرم
صبح قورقاك که بن سزدن غافل دکولم ودخی بوردی فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ
فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى
مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى یعنی موسی ایله ها
رون کلدلر فرعونه دیدلرکم تحقیق بز سنك ربك دن الچوز بزی سندن یکا کوندردیکه
سنکله قومی دعوت قیلوز انوك قولنوغنه تاکه سن انوك برلکنه اقرار ایدب تصدیق ایده سن
وبزه اناسن ودخی اول بنی اسرائیلکه حبس ایدوب قتی زحمتلو اشلردسز انلری قیوروب
بزه اولشدوره سن واندن اول عذابی کتوره سن تحقیق بز سکا حق تعالیدن انوك برلکنه
دلالت ایدر آیتیله کلدك فرعون دیدیکه اول ایت ندر موسی عم النی جیبنه صوقوب کرو

چقاردی شویله که کنش کبی شعله ویردی و دخی دیکه سلامتلق اول کسه اوزرینه دیکه
هدایت یولنه کیروب حقه متابعت قلدی تحقیق بن وحی اولندی الله تعالیدن که بدرستی عذاب
اولمز الا شولنه که انکار الله تعالیدن اعراض ایدب حقی بلدلر انکا انانماد یلر چون بونلر انکا
اول کلامی دکوردیلر فرعون انلره جواب ویردوکن حق تعالی خبر ویروب بیوردی قَالَ فَمَن
رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ یعنی فرعون سؤال
ایدب دیکه یا موسی سزی بکا کوندورن ربکز کیمدر موسی عم جواب ویرب دیکه ربمز
بزم اولدرکه هر مخلوقه نه صورت اوزره یرادب کروانوك صلاحی نیله ایدوکن انکا بلدرن
دلالت قلدی عیسی اجسی وجفتیله جمع اولوب نسل واولاد اولجغن نه سببله اولسه
بلدردی ال ویردی طوتمایجون قولق ویردی اشتمك ایجون کوز ویردی کورمکجون دل
ویردی سویلمك ایجون وآدم اوغلنه دیشیلر یرتدی چقلندردی هر مصالحلرین انلره
بلدردیکه سبب معیشت نه اوله کروقلان حیوانلره دخی کروجنسلرندن دیشیلری یرتدی
انلر دخی جمع اولوب نسللری اوریه هر بری بمصالحه اوله و دخی حق تعالی بیوردیکه
قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا
يَنسَى یعنی فرعون کروصوردیکه بوبزدن ایلروکچن امتلرك حالی نه اولدی شول
نسنیله که برنی شمدی انکا دعوت قیلورسن بدرستی اولر دخی کلی قیامته انکار ایدب
بتلره طپرلردی موسی عم دیکه انلرك عملاری بنم ربم قتنده مکتوب دفترلرده اولمشدر
انوکله مجازات اولونلر موسی عم بونك علمنی حق تعالیه ردایدب اول بیلور دیدوکی هنوز

انکا

انکا توریت انامشدی که انکا علم حاصل اولیدی توریت انکا فرعون هلاکندن نصکره
اندرلدی و دخی دیکه بنم ربم انلرك عملارندن جمع برنی ترك اتمز بلکه مؤمنلرك انتقا
منی کافرلردن الیوریب عملارینه جزا قیلور و دخی حق تعالی بیوردی الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن
نَّبَاتٍ شَتَّىٰ یعنی موسی عم دخی دیکه بنم ربم اولدرکم یریوزن سزه دوشك کبی دو
شدی وانك ایچنده سزه یولر قلدیکه هرنه مکانه دیلرسکز وارب ساکنلنه سن دخی
کوکدن سزه صولر اندردیکه انوکله دانه لر واوتلر وانجیرلر وعنبلر بتوره که سزه غذا اولنه
چون موسی کلامی تمام اولدی حق تعالی بیوردیکه بز اول یغموری انکچون اندردك که بز
یرزدن انواع اوتلر بتوروزکه هیچ بری برنه بکزمیه نه صورتده ونه خاصیتده و دخی بیوردیکه
كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا
نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ حق تعالی بیوردیکه بز اول انواع اوتلری یرادوب
دورلو رنکلر اوزرینه امر ایتدك که سز اندن ییك وحیوانلرکزی صالیورك اوتلاسونلر
بدرستی بو ذکر اولنان نسنلرده نشانلر وعلامتلر وار حق تعالیدن وار لغنه وبرلکنه
عقلی اولوب حرامدن اجتناب ایدنلره و دخی بیلوك کم برنسزی اول یردن یراندق وار
قلدق بوندن نصکره اولدوب کیروسزی اول یرایچنه دفن ایدیسرز وقیامت کونده بر
دخی یردن کروچقاریسرز و دخی بیوردیکه وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ
یعنی تحقیق بز اول فرعونه کلی موسایه ویردوکمز معجزاتلری جمله کوستردك اول کلیسنی

يلانيوب اويله زعم ايتديكه سحر دريغر وحدانيتمزه اقرار ايتمكدن امتناع قلدى ايمانه
كلدى ودخى بيوردى قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ فَلَنَأْتِيَنَّكَ
بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى
يعنى فرعون موسايه ددىكه يا موسى سن كلدكمى كه برى بومصردن چقره سن سحر كله سن
بزه غالب اولوب بوملكى كندوكه دوندوره سن البته كرك كه برى دخى سن كتوردوكك كبى
سحر لركتوره وزليكن سنوكله برقرار امزده بروقت معين قبل كه اول وعده دن تجاوز ايمه ون
هم مسافتى ايراق اويله ايكى طرفدن كلن قومه دخى مسافتى برابر اوله ودخى بيوردى قَالَ
مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى يعنى موسى عم ددىكه سزكله برقرار امزه وعده
اول عيد كونى اولسونكه جمله كثرانده زينت طوتب جمع اولورسز تاكه اول ضحى وقتنده خلق جمع
اوله لركونك روشنلغى وقتيدر شبهه ارادن كيده ودخى بيوردى فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ
ثُمَّ أَتَىٰ يعنى فرعون دونب واردى اول مكاره لردن وساحرلردن جمع ايدب چون اول
وعده لرى كونى كلدى موسى عم انده حاضر اولدى اول جمع اولوب كلن سحره لر بعضيلر دير
كم يتمش ايكى جاروايدى بعضيلر ددىلر ايكى بيك ايدى هر برينك ايپلرى وعصالرى وار
ايدىكه سحر ايله بيلان كوستررلردى حق تعالى بيوردى قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ يعنى موسى عم انده ددىكه
واى هلاكلك سزه يا سحره لر الله تعالى اوزرينه افترى ايدب يلان دوزمك كه سزه
عذاب اندورب اصلكزى هلاك ايليه شويلكه هيچ سزد نصكره برخلف قالميه بدرستى

نوميذ

نوميذ اولدى ولكن ايرشمدى شول كه كم الله تعالى افترى قيلوب يلان دوزدى ودخى
بيوردى فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ
أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا
وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ يعنى اول سحره فرعون برى برينك اراسنده مشاورت قيلوب
مناظره قلديلر سرله سويلشديلر دولركه اكر موسى برفراوزيزه غالب كلورسه كركدركه بزاكا متابعت قيلوز واول اجازولرك بعضيلرى بربرينه ددلركه بلى موسايله هارون ايكيسى دخى
ساحرلردراسترلركه سحرلرى برلركزدن چقاروب ملكلركزه مالك اوله لروسزى قومكزدن
ودينكزدنكه طوغروديندرايده لركدولره دوندوره لر بس جمله كيدلريكزى جمع ايدب كلمك
قصدنه كلكز اتفاقله جمع اولك كه صكره لراكزده اختلاف واقع اوليه اندن اول وعده برينه
جمع اولوب صف دوتنكه هيبتله كورونه سز بدرستى افلاح اول اولوركم غالب اوله قوت بوله
ودخى بيوردى قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ قَالَ بَلْ أَلْقُوا
فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ يعنى اول ساحرلر ددلركم
يا موسى عصاكى اول سنمى براغرسن يوخسه اول عصالريمزى برمى برغه لم ددى بلكه سز اولا
برقسكزكرك بس اول ساحرلركلى ايپلرين وعصالرين برقديلر اما برانجى وقتن خلقك
كوزلرين بغلديلر اندن برقديلر بس انلرك سحرلرى موسايه اويله خيال اولنديكه حركته كلوب
سعى ايتديلر موسى دخى انده حاضر اولن قوم دخى اويله ظن ايتديلركه بريوزى طلو بيلان
اولدى هر طرفدن برميل قدر بيلان طوتدى حركتله سعى ايدرلر ودخى حق تعالى بيوردى

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ
تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ يعنى موسى انى
كوردى درونده قورقو واقع زيرا طبع بشر تبدر انوك كبى نسنه دن نفرت ايدر پس حق تعالى
بوردى كه ديدك قورقمغل يا موسى كه حقيقت نصرت وظفر سنكدر غالب سن سن برق اول
عصاكى صاغكدن تاكه انلرك افعالرينى هب يوده بدستى شول نسنه كه انلرانى اشلديلر جمله
ساحرلر مكريدر ساحرلر خود فلاح بولمز هرنه يره كلورسه ودخى بوردى فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ
سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ يعنى چون موسى عم عصاسن برقدى ناكاه
براولو اژدرها اولوب ساحرلرك قوسحرلرين يوتديكه هيچ اثرى قالمدى ساحرلر چون
اول حالى كوردلر بلديلركم موسانك امرى حقدر كندولرك باطلدر فى الحال جملسى انده
اخلاصيله سجديه وارب دللركه بز ايمان كتورب تصديق ايتدك موسا ايله هارون نكرسنه
حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
السِّحْرَ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ
وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ يعنى فرعون انى كوروب ديكه سز اول موسايه
ايمانى كتوردكزين سزه دستور ويرمدين تحقيق موسى سزك ريسكزدر كه سزه سحر
اوكرتدى عزتم حقيچون اليتده بندخى سزك الركزى ايله ركزى خلافندن كسم واول
بدقلرينه اصم كوره سز كه ايمانه كلدوكوكزايچون سزه بنم عذابم قتى اولسه بوخسه ايمانى ترك
ايتدوكزچون اول موسى تكريسى عذابى قتيدر قدر چون فرعون اول كلامى قلدى انلر

دخى جواب ويردلر نكم حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَٰذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا إِنَّا
آمَنَّا بِرَبِّنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ يعنى ساحرلر
دللركم يا فرعون برسنى اختيار قلمزنشول دلالت اوزره كم بزه ظاهر اولديكه موسا
نك الى نورا ولمق ايدى وعصاسى اژدرا ولمدى تاكه كلى بزم سحرلرمزى يوتدى اكر موسا
نك دخى اشى سحر اوليدى بزم بو ايپلرمز وعصالرمز قنده كتدى دخى دللر يا فرعون
برسنى اختيار قلمزا ول الله تعالى اوزرينه كم برى برتدى وارسن نه ديلرسك اشلكه ستوك
حكمك همان بو دنياده در بزم زمانده حكمك بوزيلورسن فنا اولورسن بز تحقيق ربمزه ايمان
كتوردك تاكه بزم خطالرمزى برتعيب عفو ايلمه غيرسن بزم اوزرمزه اكراه ايدوب بو سحرى
اشلديسز دكلسن الله تعالى يكرك دورسندن ثواب ويرمكه وانوك عقابى باقيدر سنوك عقا
بكدن سنوك عقابك دوكنور انوك عقابنك نهايتى يوقدر ودخى بوردى إِنَّهُ مَنْ
يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ يعنى هركم دنيادن آخرته
كتسه شركله بدرستى انوك ماواسى جهنمدر وعذاب ايچنده نه اولوركه اولعذابدن قورتله
راحت اولهجق حاصل اولوركه انده بر منفعت اوله پس مؤمنلر حالندن خبر ويروب
بوردى كه وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ
جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّىٰ
يعنى دخى شولكم آخرته كتسه بوحالده كه مؤمن اوله عمل صالح دخى اشلمش اوله مرتبه عاليه

انلر كندو اول جنات عدن ايچنده كى انوك كوشكلرينك التندن ايرمقلر اقرانك اهلى
انده مخلدكم زوالى وفناسى يوقدر بوكلى عوضدر شول كمسه لره كم كناهدن وشركدن
كندولرين پاك قلدى ولهذى بوردى وَلَقَدْ اَوْحَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِى فَاضْرِبْ
لَهُمْ طَرِيقًا فِى الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى يعنى حق تعالى بوردى تحقيق بز وحى
ايلدك بوردق موسايه كم قوللريمزى ال كيجه ده سيرايله مصردن بلادندن اول نيله وار
عصاكله اورتا اندن قرويول اچلسون كه كيجه لر قورقمغل يا موسى اندنكه فرعون سنوك
اردكدن ايريشه ضرر ايركوره واندن دخى قورقمغل كه اوكوكده دكزسنى غرق ايليه موسى عم
حق تعالى دستوريله قومنى الوب كيجه ده چون سيرايلدى پس فرعون موسى كندوكن اشيدوب
لشكرنه امر ايدوب اردندن ايريشلرنكم حق تعالى بوردى فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ
فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى يعنى فرعون دخى
قومينه سيرايدوب اردلرندن ايرشدى موسى عم عصايله بركزينلى اوردى اون ايكى
يول اچلدى صوطاغ كبى اولوب طوردى ارالقلرى قرويول اولدى موسى قومينه سلامت
كچيدلر اردنجه فرعون ايرشدى قومينه كوردى صويارلمش يول اولمش اولدخى اوغرادكه
كچيدى تمام قومينه چوكنه صويه كيردلر هيچ بركمسه طشره قالمدى حق تعالى بوردكه اول طوراندن
صوانلرك اوزرينه يقلوب انلرى قيلدى غرق اولوب هلاك ايلدى موسى قومينه نجات
بولوب قورتلدى چوكنه انلر هدايت اوزره ايدى اما فرعون قومنى ضلالته بركندى
طريق هدايته ايرشادقلدى اصليله هلاك اولدى ودخى بوردى يَا بَنِى اِسْرَائِيلَ قَدْ اَنْجَيْنَاكُمْ

مِنْ عَدُوِّكُمْ وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى
يعنى حق تعالى نعمتلرين عد ايدوب بوردكه اى بنى اسرائيل تحقيق برسزى دشمنلركدن نجات
ويرب قورتردق واول طوردك صاغ طرفندن سزه وعدلر قلدق ودخى تيدايچنده سزك
اوزركوه كرنكبين بلدرجين يغدردق سزه كم اول پاك حلالدر ودخى بوردى كُلُوا
مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِى وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِى
فَقَدْ هَوَى يعنى اول پاك حلال ويردكمز رزقدن يك اول نعمتى يوب قونكزى معصيته
خرج ايتمك وانى دخيره قيلوب قورودب دوشرمك كه بنم نعمتم كافر اولسز وانوكله بنم
غضبم سزه واجب اولهر كيمه كم واجب اولهر بدرستى اول هلاك اولدى جهنم اوجدى
ودخى بوردى وَاِنِّى لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى يعنى حق تعالى
بوردكه تحقيق بن غفارين برلفارين شول كمسه كم شركى ترك ايدب ايمانه كلهنبم بركمى
تصديق ايده فرض قلدوغم طاعتلرى كركلوا ايده وانوك اوزرينه دائم اولهتا اولنجه
دكين وعملى اصلاحه كلجك علمه مشغول اولوب اوكرنه اهلى سنت وجماعت طريقى اوزرينه
دائم اولهر ودخى بوردى وَمَا اَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَى قَالَ هُمْ اُولَاءِ عَلَى اَثَرِى وَ
عَجِلْتُ اِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِىُّ
سبب قيمه بوايدكم موسى عم حق تعالى دستوريله قومندن يمتش كشى اختيار ايدوب
طوره بلكدى تاكه تورات الوب اول قوم ايچنه كتوره لر انوك اچنده كى حكمله عمل ايدلر
چون موسى عم سيرايدب قومينه طوره واردى موسى عم انلرى قيوب اول تعجيل ايله طوره

واردی حق تعالیه شوقی غالب اولدوغندن واول قومه بیوردیکه اردنجه متابعت قلوب
طوره کلمه لر حق تعالی موسی پیغمبره خطاب ایدوب بیوردیکه یا موسی نه نسنه سنی تعجیل ایتدردیکه
قومکی قودك ایلر وکلدك موسی عم دیدیکه یا رب انلر دخی کلی اردمجه یتیشدرشمدی کلورلر
بن تعجیل ایدوب ایلر وکلدوکم انو کچوندرکه بکا سندن زیاده رضا حاصل اولمه حق تعالی بیوردیکه
یا موسی بزسنك اول خلقکدن قرق شکله قیوب کتدوکك قومیکه السامری بیك کشیدی مبتلا
قلدق اون ایکی بیك ارتغی هب بوزغویه طپدلرسندنصکره سامری انلری ازدردی دعوت
ایدوب بوزغویه طپدردی ودخی بیوردی فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَا
قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ
غَضَبٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي یعنی سبب قضیه بوایدیکم چون موسی عم انی اشدب
دوندی غضبله اول قومنه کلدی دیدی یا قوم سزه ربکز کوزل کرجك وعده قلدیغی که
توریت اندوره سزانی اقیوب واشیدوب عمل ایده سز پس اولوعده اوزرینه کتدیکه سزه
کتاب کتورمرین تفکرندن ایریلدی مدت چوغلدی واوزدمی که بوفتنه یه کرفتار اولدیکز
یوخسه انی می دیلدیکزکه برایش اشلیه سز تا اول سبب اوله که انوکله حق تعالینك غضبنه
مستحق اولسزنه اولدی سزه کم بنم وعده مه مخالفت قلدوکز پس انلرین جوابن حق تعالی
خبر ویرب بیوردی قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا مِنْ
زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ
یعنی اول قومی موسایه جواب ویرب دیدلرکه بزسنك وعده کز اختیارمزوتدرتمزله خلاف

اتمدك بلکه بزدن بکا تکلیف اولنوب اول فرعون قومنك زینتلرن بزه کتوردیلر سبب
قضیه بوایدیکم بنی اسرائیل قومی کیدلر اولیجق واردیلر عورتلری فرعون قومنك عورتلرینك
زینتلرن عاریته الدیلر دوکونه کیدردیلر چون انلر غرق اولدیلر اول زینت غنیمت قالدی
اولوقت مال غنیمت انلره حلال دکلدی که کیه لر دخی اول سامری انلره دیدیکه وارك برچوق
قرك اول مال غنیمتی کاتیرغك موسی کلنجه پس اولقوم دیدلرکه یا موسی بزاول مالی حفر ایدوب
اکا یرتدق اول سامری دخی کندوده اولن زینتی برقدی ابن عباس رض ایدرهارون
امر ایلدیکه اودیا قدیلر اول مالی جمله اوده برقدلر سامری دخی برقدی اندنصکره جبریل
انی ایغی التندن الدوغی طپراق عمامه سنده کزلو ایدی چقاردی اول مال اوزرینه دوکدی
انوك ایچندن اول قومه بربوزغو چقردیکه اواز اورب چاغردی بعضیلر دیدلرکه هارون
کلدی اوغرادی کوردی دیدیکه یا سامری بونه نسنه رکه دوزرسن سامری دیدی
بوبرنسنه رکه اقتسی وزیانی یوق بنجون دعا قیل یا هارون هارون دیدیکه ای ربم بنوك
مرادی کوکلنده نه ایسه بوکا احسان ایله پس سامری اول بوزاغویی دوکوب تمام ایدوب
واول طپراغی انوك اغزندن ایچروبرغوب واول بوزاغویه دیدیکه برکز چاغرپس
هارون دعا سیله اول بوزاغو اواز ایدوب مولدی حقیقتده بوبرفتنه ایدیکه حق تعالی بنی
اسرائیلی انوکله ابتلا قلدی ودخی حق تعالی بیوردی فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى فَنَسِيَ أَفَلَا
يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا یعنی پس بنی اسرائیل ایتدی
موسایه که سامری بزه دیدی یا قوم اشبو سزك الهکز ومعبودیکز در وموسانك دخی معبودی

بوردکه بونده قودی کندی یولن ازدب خطا ایتدی واردی استیو کندی حق تعالی بوردکه
کورمزمی اولقومکه بوزاغو جواب ویرمز یاخود اندن فائده وزیان دکورمک النده کلمز
برجماد دراول بحن معبود اولیس ودخی حق تعالی بوردی وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ
قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي یعنی موسی
دونب کلمزدن اول هارون دیدیکه یا قوم تحقیق سز مبتلی اولدیکز فتنه دوشدیکز اول
بوزاغو ایله که اول اله دکلدر بدرستی سزك ربکز اول الله در که رحمن در انی قوك بنم دینمه
دینمه متابعت قیلك که حق تعالی یه عبادت قیلك بکا مطیع اولك اول بوزاغو عبادتنی ترك
ایلك که اول باطلدر ودخی بوردیکه قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا
مُوسَى یعنی اول قومدولر که بزالنده اکا عبادت قلمقدن زائل اولمزز انوك عبادتنه قائم
اولورز تا اکا دکین که موسی دونب بزه کلمه چون انلر هارونه مطیع اولمدیلر هارون دخی
انلردن عزلت ایدب اول اون ایکی بیك قومه ایچنه وارب که انلر بوزاغویه طپمدیلر ایدی چون
موسی عم دونب کلدی اول قومده اویغق ورقص اورب شادیلق ایتمك اوازه سی اشتدی اول
بوزاغونك چوره یاننده اول ایله سنده اولان تیمش کشیه دوکه اشبو اوازه لر اول قنده اوازه
سبدرکه بوقومه واقع اولدی ودخی حق تعالی بوردی قَالَ يَا هَارُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ
ضَلُّوا أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي یعنی موسی عم کلوب قرنداشی هارونك صاغ الیله صا
چندن وصول الیله صاغ الندن دونب دیدیکه یا هارون چون کوردك کم بوقوم ازدیلر
بنم اردمجه کلوب بونلرك ضلالتلرین بکا خبر ویرمدك یا نجون بونلرله مقاتله ایتمدك بیلورکه

اکرین

اکرین بونده اولسم کورسمکه بونلر شرك کتورر لر البته بن بونلرکله مقاتله ایدردم کفرلری اوزره
اکرسن انلری قوب کتدك کتدوکك انلره زجر اولوردی پس حق تعالی هارون جوابن بوردر
قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ
تَرْقُبْ قَوْلِي یعنی هارون دیدی ای انم اوغلی بنم صقلم ساچم طوتمه که بدرستی بن انلرك فعلنه
انکار ایتمکه قورقدمکه بنی اسرائیل ایکی بولك اولوب مقاتله ایده لر وسنك اردنجه وارمغه دخی
قورقدمکه بونلر بولك بولك اولدر وبرین هلاك ایده لر پس سن دیه سنکه نجون بنم وصیتم
طتوب انلری صقلیوب طورمدك قودك کتدك موسی عم چون بوکلامی اشتدی قردشنی
قوب سامریه عتاب ایتمکه بشلدی نتکم حق تعالی بوردر قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ قَالَ بَصُرْتُ
بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي
یعنی موسی عم دونب سامریه عتاب ایدب دیدیکه یا سامری مرادك بو اشده نه ایدیکه بونی بویله
اشلدك سامری دیدیکه بن کوردم جبرائیلی که بونلر کوره مدیلر بن انی بلدم بونلر بلمدیلر اول وقتکه
جبرائیل بونده بنوب فرعون قومنك اردنجه دلیل اولوب نیله کیروب غرق اولدیلر اول وقت
جبرائیلك اتی ایتی النده برقچه طپراق الدم انی اول بوزاغونك اغزنه برقدم اواز ویرب مولدی
بونم نفسم انی بکا خوش کوستردی که اشدم انی بونسنه ظاهر اولدی ودخی حق تعالی بوردیکه
قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ
إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا یعنی موسی عم
سامریه دیدکه وار امدی شمدنکرو نقدرکه دیری اوله سن ایرق برکمسه قرشیمه سن وکمسه سکا قرشیمه

دخی نسلکه قرشیه پس موسی عم امر ایلدی بنی اسرایل ایچنده که هیچ برکسه انکا قرشیه ویقین وارمیه
پس سامری اندن نصکره بریه دوشب وحشیلرله قرشوب بایم اولدی ودخی موسی عم انکا دیکه
یا سامری سنوك وعده اولنمش وقتك وارکه انوك ایچنده عذاب اولنسرسن که البته سن انده
غایب اولنسن قیامت کونده انکا اوغرایسرسن شویله کامل هیچ برنقصان اولمیسر ودخی نظر قیل
اول نسنه یه کم سن انی زعم ایدرسن معبود دیو طورمش سن دائم اولوب انکا عبادت ایدرسن
حق تعالی عزتی حقی برانی البته آتشه یاقوب کولن دکزه صاورسوز کرك که انری قیله روا
بتدرکه موسی عم اول بوزاغویی بوغزلدی اندن قان اقدی اندن نصکره قرمش اکه ایله اکلوب
بوده قلدی اندن نصکره دکزه صاوردی دخی اول قومه دیکه حق تعالی خبر ویرب بیوردی انما
الهکم الله الذی لا اله الا هو وسع کل شیء علما یعنی یا قوم تحقیق سزك الهکز
اول الله در که اندن ارتق معبود یوقدر الا اولدرکه انوك علمی کلی نسندن بولدر هیچ
برمعلوماتده انکا مخفی نسنه یوقدر بونده نصکره حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیوردیکه
کذلك نقص علیك من انباء ما قد سبق وقد اتیناك من لدنا ذکرا یعنی یا محمد
برسنك اوزریکه حکایت قیلوب سندن ایلرو کچنلرك قصه لرین اشبو نجلین خبر ویردك
بونکله که برفرقه دن سکا قرآن اندردك تاکه قومك بوکلامدن اشیدوب عبرت الله لر
انلر جلین عناد ایدب حقه منکر اولمیه لرکه هلاك اولمه لر ودخی بیوردی من اعرض عنه
فانه یحمل یوم القیمة وزرا خالدین فیه وساء لهم یوم القیمة حملا یعنی هرکیم
اول قرآنی اشتدکدنصکره انوك حکمندن اعراض ایتسه انکا ایمان کتوریوب انوکله عمل قیلمغی

ترك

ترك ایتسه بدرستی قیامت کونده کلهار قسنده اغر کناه یوکیله کره انکله اودعذابنه
بوحالده که انوك ایچنده مخلد اوله وای نه یاوز یوکدر اول یوك کم بولنر کتوردلرکه قرآنه
انکار ایدب انده سبب اولور عذاب جهنمده دائم قالمغه ودخی بیوردی یوم ینفخ فی
الصور ونحشر المجرمین زرقا یتخافتون بینهم ان لبثتم الا عشرا یعنی بولنر شرك
یوکیله جهنم عذابنه شول کونده مبتلا اولانلرکه اول کونده صورچالنه دخی برمنشر کلری
طیرامقدن قالدورب جمع ایده وز اول حالده که کوزلری چوقر اولوب یوزلری قره اوله بر
برینك اراسنده سرله سویلشوب که برقردنیاده اکلمدك وغمزدکلدر الا اون کیجه در ودخی بور
دی نحن اعلم بما یقولون اذ یقول امثلهم طریقة ان لبثتم الا یوما یعنی حق تعالی بیورر
بزبیوردکه بوسرله بربیله نه سویلشرلر وانلرك ایچنده که عاقللری وزیاده سوز بلجیلری
درلرکه اکلمدك اول ایکی سورچالندوغی اراسنده الا برکون انجق زیرا انلر قیامتده اول
کونك شدیلرین وخطرلرین کوریجك دنیاده اول ایکی سوراراسنده کوردکلری راحت
کوزلرینه ازکورینه بوندنصکره بیوردی ویسئلونك عن الجبال فقل ینسفها ربی نسفا
فیذرها قاعا صفصفا لا ترى فیها عوجا ولا امتا یعنی تقیف قبیله سندن برکشی کلوب
رسول صلی الله تعالی علیه وسلمه صوردیکه قیامت کونده بوطاغلرنجه اولیسرسن خبر ویرایتکم بنم ربم بوطا
غلری اصلیله بری برندن قوپریسر کلی هباء منثور قلمز اول طاغلرك یرلرین شویله دوبدز
طاینجی یرقویسرکه هیچ انده نبات اولمیه وبرچوقریوبا بریوجه بیرکوریلمه ودخی بیوردیکه

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا
يعنى اول كونده كه جميع خلقى حق تعالى حضرتنه دعوت قيلنك صوتنه متابعت قلوب ارض محشرده
جمع اوله يعنى اسرافيل صورى اغزينه قوب چاله اندن براواز چقوب ايده كه اى چورمش سكوكلر
واى پاره لنمش دريلر واى طاغلمش اتلر طوروب اول حضرت رحمانه كلك واكا عرض اولنك
اول آوازى اشيدوب جميع خلقى باشلرين طپراقدن قالدوروب حق تعالى حضرتنه عرض كاهه
جمع اوله لر شويلكه هيچ بركمسه انوك دعوتنه اكريلك ايدوب دخى برنسنه يه ميل ايده مينه
صاغنه كيده بله ونه صولنه اكا متابعت قلمز اوينوب سوعله جمله قورقوده اولوب اوازلرى
ساكن وكندولر ذليل وحقير اوله همان شول محشردن بكا يورودكلرينك ايقدى اوازى
اشيدبله ودخى بوردكه يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُ
قَوْلًا يعنى اول قيامت كونده هيچ بركمسه نك بركمسيه شفاعتى فايده قلمز دكل الا شول كمسيه كه
حق تعالى دن دستور اوله اكا شفاعت اولنه وحق تعالى دخى انوك قولندن راضى اولمش اوله كه
دلندن كلمه توحيد كلمش مؤمنلردن اوله پس بو آيت دلالت قيلور كم مؤمنلردن غيريه
هركز شفاعت اولنمز اولنورسه دخى قبول اولنمز ودخى بوردى يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا يعنى حق تعالى بيلور عالمدر اول دعوته متابعت قيلوب
چاغرجيلر حضورنه كلنلرك كندولردن ايلرونه عمل كوندردكلرى دخى بيلور صوكلرنده
دنياده خلف قوب كتدكلرين اما اول خلايق دخى اوكلرنده صوكلرنده نه اشلديلر نه قو
ديلر انى احاطه ايدوب بلمزلر ودخى بوردى وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ

حمل

حَمَلَ ظُلْمًا يعنى قيامت كونده نچه يوزلر كندولرن ذلته براغوب اكا سجده ايلمه لركه حى
وقيومدر تحقيق زيانكار شول كمسه كه الله شرك كتوردى ودخى بوردكه وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ
الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا يعنى دخى اولكم عمل صالح اشلدى بوحاله كه
مؤمن اولدى حق تعالينك وحدانيتنه صدقله اعتقاد قلدى قورقسون اندنكه كناهلرى
زياده اولنه ياحسناتلرندن نقص اولنه يا بركمسه نك كناهى بوكى انوك اوزرينه اورىله ياخود
اشلمدوكى عمل ايچون عقاب اولنه حق تعالى ذره قدر بركمسه ظلم ايلمز بلكه كناهنه كوره جزا قيلور
عدلله ياخود عفو ايدوب بغشلر فضليله اما حسناتلرينك برنه اون ثواب ويرر بلكه زياده
قيلور عطا سيله ودخى بوردكه وَكَذَٰلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ
الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا يعنى حق تعالى بوردتكم اشبو سوره ده بيان
ايلدك انجيلين بو قرآنى سكا عرب دلى اوزره اندردك دوندورو دوندورو وانوك
ايچنده وعيدلرى ذكر ايلدك تا اولكه اندن اشيدوب قورقلر شركدن اجتناب ايدوب
ايمانه كلمز ياخود اول قرآن بولن يكى يكى عبرتلر ونصيحتلر ايرشدوره انلرانى اشيدوب عبرتلر
الركندولردن ايدوكى امتلرك عقابلرندن فكر ايدوب اوكتنلر ودخى بوردى فَتَعَالَى
اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
پس حق تعالى يوجه اولود راندنكه ملحدلر ومشركلر انوك وصفنده سويلرلر ودخى بوردكى يا محمد
تحقيقكم جبرائيل كلوب سكا قرآن اندروب وحى اتسه پس انك قرائتنه تعجيل ايتمكل تا جبرئيل وجيندن
فارغ اولمنجه انى اصحابكه خبر ويرمكل يا انلرك اوزرينه اولا قيلوب يزدرمغل اومكل بلكه

بلکه ایت ای بنم ربم بنم علمی بو قرآنده وانك معناسنده زیاده قیلوب بوندن نصکره آدم پیغمبر قصه
سندن خبر ویرب بیوردی وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ یعنی حق تعالی بیوردکه تحقیق بن
آدمه دخی عهدك ایلدك واکا بیوردم وصیت قلدقکه اول انجدن یمه بوسنك قومکدن
اوکدن یا محمد بنم عهدم صدلر ایمانه کلمکی ترك ایدلرنکم بونلر عهد صدلر آدم دخی
عهدی صقلدی امری اونتدی زیرا اول اونتماغله اشلدن نسنه ایچون دخی عتاب اولنور
دی هنوز اول مرفوع دکلدی بزانی نهی اولنان نسندن صبر ایدیجی بولمدق و امر اولنان
نسنه صقلیجی بولمدق اول فعل اوزره انوك نفسنی ذلیل کوردك که اول اکا حسد ایدن
دشمنی ابلیسه مطیع اولدی که فرشتلرهم دیدك اکا سجده قیلك جمیع سجده قلدیلر الا
ابلیس ایتدی و دخی بیوردیکه فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا
مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا
وَلَا تَضْحَىٰ یعنی بو آدمه دوك که یا آدم تحقیق اشبو ابلیس سکا وسنوك جفتکه حوایه دخی
دشمندر دما قنکم سز ایکیکزی اچاوتدن چقرمسون تاکه سنك معیشتك کدیمینله
وعرق جبینله اکمك بچمك واوکوزمك ویوغوروب پشورمك زحمتنه اوغرایاسن شمدی
سکا بو جنت ایچنده حاصل اولمشدرکه هیچ اجیمیسن دخی صوسزلق واقع اولمیه دخی کون
اسیسی یوقکه سنی انجیده جنت اهلی کولکه لرده دائم راحتلره اولورلر و دخی بیوردیکه
فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَىٰ

یعنی

یعنی پس شیطان آدمه وسوسه قیلوب دیدیکه یا آدم دلالت قیلیمی سنی براغج اوزرکه اکر
سن انك یمسکندن بیه سن جنتده مخلد اولوب هرکز جمیع سن دخی بو ملکده باقی اولهسن که
هرکز سکا فنا وهلاك اولمق عارض اولمیه و دخی بیوردیکه فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا
وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ یعنی آدمله
حوا شیطان کلامنه رغبت قیلوب اول انجدن یدیلرهماندمکه اول لقمه بوغزلرندن ایچرو
کندی اکلرنده اولان حلله وباشلرندن تاجلر کتورلدی عریان قالوب عورتلری اچلدی
بوکز بشلدیلر اول ایکیسی اوچق انجلرندن یپراق دیلرلردیکه الوب کذولرین ستر ایده لر
انجلر یوقر وقلوب یپراق ویرمزلردی پس آدم ربی سنه مخالفت قیلوب عاصی اولدی
خطا قیلوب اشلیجك اشی اشلدیلر حق تعالی نهی ایتدوکی نسنه یبوب انوکله جنتده مخلد اولمق
اولمق دیلدیلر اول مراده ایرشیب نومید قالدی اشی فساده وارب عزتدن ذلته وراحتدن
زحمته اوغرادی و دخی حق تعالی بیوردی ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ یعنی اندنصکره
حق تعالی آدمی کرو اختیار ایدب اوردیلدی وانی عفو ایدب توبه دن یکا هدایت ویردی
و دخی بیوردی قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى
فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ یعنی حق تعالی آدمله حوایه بیوردیکه اینوکزا وچمدن
یره بو حالده که بعضکز بعضکزه دشمن اوله تاکه بنم قتمده سزه هدایت ایرشه طریق حقه ثابت
اوله سز هرکمسه کم بن اندردکم قرآنی اوقیه انوك ایچنده کیه متابعت قیلسه حق تعالی اکا ضلالتدن
هدایت ویره قیامت کونده انی یاوزحسابدن صقلیه و دخی بیوردیکه وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي

فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيرًا يعنى هر كمسه كم بنم اندر دكم قرآنه عمل قلمقدن اعراض ايتسه انكا ايمان كتورب متابعت
قلمه بدرستى انكا قبى طار درلك حاصل اولور وشول حال اوزره عذاب اولنور وقيامت
كونده اودا جنده لقمه سى زقوم ضريع دخى غسلين اوله دخى بزانى كوزسز قوپاروز اولوقدن دينه كه
اى نيم ربم بنى نيچون كوزسز قوپردك كه بن دنياده كوزلى ايدم حق تعالى انوك جوابنده ديه نتكم
بوردى قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى يعنى حق تعالى انكا بوردكه
اويله دركه سن ديرسن اما چون بزم آيتمز سكا كلدى سن انى ترك ايدب انكا متابعت قلمقدن
اعراض ايلدك بوكون اودا بجنده سنى دوكلى خبردن ترك اتمكدخى انجليندر ودخى بوردكه
وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى
يعنى نته كه قرآندن ايدنه عذاب قيلورز انجلين شركى ترك ايدب ايمانه كلمينه دخى جزا
قيلورز وربنك آيتلرينى تصديق اتمينه دخى عقوبت قيلورز بدرستى آخرت عذابى
دائم ردر وقيمتدر وشول عذابدنكه بزانده دنياده يا قبرده قيلورز ودخى بوردكه
أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى يعنى حق تعالى بوردر اول انذوردوكه قرآنى بولره بيان قيلوب
بلدورمدعيكه بونلردن اول نيچه قرنلرى هلاك ايلدك بونلر شمدى سفر ايدوب انلرك
منزلرينه ومكانلرينه يورر لركودرلركه نيچه خراب ويباب اولمشدر تحقيق اشبونلرك احوالنى
مشاهده قلمقدن عقلى اولنده اولونشانلر واركه عبرت الوب اوكتلنه حقه عناد قلمغى ترك

ايده

ايده ودخى بوردوكه وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى يعنى حق تعالى
بوردوكه اكر اول حكم سابق دكلمسه كه ربكك علمنده واراده سنده سبقت ايتمشدر بونلر كچون
عذاب تاخير اولنمزده وقيامت كونى انلرك عذابلرينه اجل اولدوغى دكلمسه اولعذاب بونلره دخى
لازم اولديدى نتكم كچن قرنلرده كافرلره لازم ودخى بوردى فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَى يعنى حق تعالى بوردوكه يا محمد كركدركه سن كافرلرك اذالرينه ودديكلرى كلامه برقچ كون
صبر ايده سن تا انكا دكنكله اجل تمام اولا وعذابلرى وقتى كلمسن انلرى بزه اصرار اغل سن الله
تعالى رضا بيجون نماز قل وانكا حمد وثنا قيل كون طوغمزدن اول كه اول ارته نماز يدر دخى كون
طوغمزدن اوكدنكه اكندونماز يدر دخى كيجه ساعتلرنده كه اخشملى يتسونماز يدر ودخى كونك
اطرافنده كه اويله نماز يدر اويله وقتده اطراف ديو ذكر ايلديكه زوال وقتنده كونك نصفى طرفى
غروبه مايلدر ونصفى طرفى شرقدن يكادر اكر بو فريضه لرى ذكر اولنان اوقاتلرا بجنده
ادا قلمسى اولورسك اولدكلو ثوابلر ويريله كه سن انلردن راضى اوله سن ودخى قيامت كونى
سكا اولقدر شفاعت ويريله كه راضى اوله سن ودخى بوردى وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى
مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَأَبْقَى بوايتك سبب نزولى بوايدكم ابو رافع ايدر رسول صلى الله تعالى عليه وسلم قتنده برقونق
كلدى پس رسول الله بنى بر يهوديه كوندردكه وارب اندن اون صتون الم ياخود اودونج
ويره رجب آينه دكين كلدم رسولك خبرين انكا كوردم اول يهودى ددكه والله بن انكا اوتى

دخاریدن نه اودنج ویریرن تاکه رهین المانیجه کلدم رسول الله خبرن دکوردم بیوردیلر
والله اکر اول اونی بکا صاتسه یا اودنج ویرسه بن انی اکا اودردم بدرستی بن کوکلرده
ویرلوره امینم امدی واربنم زرهمی اکا رهین قو اولوقت بوایت نازل اولوب حق تعالی
بیوردیکه یا محمد کوزلرکی مدایدب نظر قلمغل شول نسنه‌لره بزانی کافرلره ویردك انواع جنسدن
انوکله تمتع ایدرلر اول دنیا زینتیدر بقاسی یوقدر زیرا انی انده انوکچون ویردك که
انوکله انلری فتنه براغوز قرشو بر انلرك نعمتلرن زیاده ایتدکجه انلرك دخی بزه کفرلری وطغیا
نلری ارتر طغیانلری ارتدقجه بزدن ایرقلقلری وعذابلرینك قتیلقلری زیاده اولور سنك
ربك سکا جنتده ویردوکی رزقلری خیرلودر وباقیدر اندنکه انده دنیاده ویرلدی
هرکم اویله ظن ایتسه که الله تعالینك نعمتی همان شول بیجکنده وایچکنده وکیجکنده در
انوك اللهی بلمکده علمی ازدر ومعرفتی یوقدر دخی بیوردیکه وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ
وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْئَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا محمد بیور اهلکا که نماز قلسونلر اول نماز اوزره صبر ایلك واول نمازی
منکر وباوز اشلردن نهی ایدب صقلیو ویرسن سکا تکلیف ایدب بیورمدقکه بزم خلقمز
دن برکیسه رزق ویره سن تاکنده نفسکه رزق ویره سن سکا دخی جمیع خلقه دخی
رزق ویرن رزاق بزز بلکه سکا تکلیف قلدوغمز عملدر سن انی یرینه کتورکه عاقبتی
کورکلو اولوب الله تعالی قتنده محمود اولق اهل تقوی ایچون در دخی بیوردی وَقَالُوا
لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولٰى یعنی اول

کافرلر

کافرلر دیلرکم نیچون بو محمد بزه ربی سندن برآیت کتورمزکه دیلر دیلمزی کندویه متا
بعت قلدوره حال بودرکم رسول الله انده نیچه آیتلر کتورکتوردی انلرکا التفات قلمیوب
انکا وقلدلر پس حق تعالی بیوردیکه انده دلیل وبرهان کلدی انجیل ایچنده دخی توریت
ایچنده بولندون غیر کتابلرده که اول کچن امتلرك خبرلری بیان اولندی انلر دخی
اقتراح برله ایتلر استدیلر چونکه اول ایتلر انده کلدی انلر کرو ایمان کتورمدیلر کور
مزلرمی که بز انده نجسی عذابلرن تعجیل ایدب هلاك ایلدك بولنلر دخی ایمانه کلسلر
دکل اول دیدکلری ایتلر بولره اینسی دخی اولورسه ودخی بیوردی وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ
بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ
قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَخْزٰى یعنی حق تعالی بیوردی اکر بز بولنری هلاك ایتسوز عذابله رسول
کوندرمدن وقرآن اندرمدن دیه لردیکه ای بزم ربمز نیچون بزه رسول کوندرمدك که
بزی دعوت قلیدی یا بزه نیچون بر کتاب اندرمدك کم بزسنك اول ایتلریکه متابعت
قلیدق اندن اوکدن بزی عذابله خوار ورسوای قلدك پس حق تعالی بیوردیکه قُلْ كُلٌّ
مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى یعنی
ایت یا محمد که سیزك جمله کز منتظر درکه نیچه خلاص بوله دیلك امدی منتظر اولك
طورك تیز اوله که بلسن نیچنکه حق تعالی امری ایریشه قیامت قوپه طوغرو اهلی کیمدر
وضلالت اهلی کیمدر اولوقت معلوم اوله محقق بلسز که نجات اهلی سیز میسز بوخسه بن
میوز صدق الله العظیم وبلغ رسوله الکریم ونحن علی ذلك من الشاهدین

سورة الانبيا مايه واثنى عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون ما يأتيهم من ذكر من ربهم
محدث الا استمعوه وهم يلعبون بو آيت بعثه انكار ايدنلر حقنده نازل اولمشدر
حق تعالى بيوردى كه بو خلقك محاسبه لرى وقتى يقين كلديكه قيامت كونيدر دخى بونلر غفلت
اچنده انوك براغندن اعراض ايدوب فارغ اولمشلر هيچ بونلره مولرى طرفندن بكى كلى
برى برى اردنجه وعظ ونصايح كلمه قراندن الا بونلرانى اشيدرلر اويونه طوتوجى اولوب
هركز انكا اعتبار ايدب انوكله متعظ اولمزلر ودخى بيوردى كه لاهية قلوبهم واسروا
النجوى الذين ظلموا هل هذا الا بشر مثلكم افتأتون السحر وانتم تبصرون يعنى
بونلرك كوركلولرى اندن غافل وحق تعالى ذكرندن اعراض ايتمشلر بوكلسيله اول ظالملر
بربرلرى سرلرله سويشوب ديرلركم اشبو محمد دكلدر الا بزجلين آدم اوغلنى دريجون بزه بر
فرشته دن رسول كلميدى بشردن كلدى حقيقت سز بزونى بيلوب دوردكى سحردين
كوردكن بو سحرى قبولمى ايدرسز حق تعالى جوابنده بيوردى كه قال ربى يعلم القول في السماء
والارض وهو السميع العليم يعنى حق تعالى بيوردى كه ايت يا محمد قريش كافرلرينه كم بنم ربم بيلور
هرنه سوزكم سويلنه كرك كوكلرده كرك يرلرده هيچ برنسنه انوك اوزرينه خفى دكلدر اول
اول سميعدرنه ديرلرسه اشيدوعليمدرنه اشلرلرسه بيلور ودخى بيوردى كه بل قالوا اضغاث
احلام بل افتريه بل هو شاعر فليأتنا بآية كما ارسل الاولون يعنى بلكه اول مشركلر
دن بعضيسى ديرلركه اول قران سوزى قريشق دوشلر كبيدر اصلى يوق بعضيلر ديرلركم اول

محمد شاعردر واول كتوروب خبر ويردوكى شعردر بعضيلر ديرلركم اول بريلان سوزدركه
محمد كندودن دوزمشدر اكر محمد كرچكسه بزه آيت وحجت كتورسون نته كه انزن اول كونديلمش
رسولر كتورديلر پس حق تعالى انلرك جوابنده بيوردى كه ما آمنت قبلهم من قرية اهلكناها
افهم يؤمنون يعنى هيچ بركوى وبرشهر اهلى ايمان كتورمديلر بونلردن اول اول كلن
ايتلره كم انلره كلدى بز اول قومى هلاك ايلدك تكذيبلردن اوترو امدى مجن اول ايتلر
بونلره كلسه بونلر انكا ايمان مى كتوررلر بلكه بونلردخى انلر جلين انكار ايدرلر اكر اول دكلرى
ايت كلسى دخى اولورسه ودخى بيوردى وما ارسلنا قبلك الا رجالا نوحي اليهم فسئلوا اهل
الذكر ان كنتم لا تعلمون يعنى چون كافرلر دولركم بو محمد بزجلين برآدم اوغلانيدر
حق تعالى انلرك جوابنده بيوردى كه يا محمد هيچ برنسنه ايله وحى اندردك سويلكل اول منكرلره كه صورتك
كوركه انجيل وتوريت اهلنك عالملرينه كه انلر انكار ايتيوب سزه خبر ويرلركه اول كلن رسولر
دخى كلى بشردن ايدى هيچ برى ملائكه دن دكلدى انلر حقيقت بنى بيلورلر اكر سز بلمزسكز
اكرچه انلر دخى محمدك نبوتنه انكار ايدرلر ليكن بشردن كلدوكنه رسولك انكارلرى
يوقدر ودخى بيوردى وما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام وما كانوا خالدين
يعنى بز اول رسولترى برعدق الاجسددن وبرجسد يوقدركه اول طعام يمه يا خود
دنياده مخلد اوله ودخى بيوردى كه ثم صدقناهم الوعد فانجيناهم ومن نشاء واهلكنا
المسرفين يعنى بز اول رسولره دشمنلرينى هلاك ايده وزديوقلد وغزوه كرچكلدك

دشمنلرین هلاك ایلدك انلری قورتردق دخی اول مؤمنلریکه انده متابعت قلدیلر
ودخی هلاك ایلدك اول مشرکلریکه یلان ایله کندونفسلرنه اسراف ایتدیلر ودخی بیوردیکه
لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا قریش قبیله سی تحقیق بن
اندردك سزه بر کتابکه انوك ایچنده سزه ذکر اولنمشدر شول نسنه که امر دیندن سزك
آکا احتیاجکز واردر هیچ برانی ایشیدوب فهم ایلمز میسز که انکا کافر اولان ظالم اولمشلر
ایدی انلری هلاك ایتدوکمز دنصکره برقوم دخی یرتدق انلرك یرینه خلف قلدق ودخی
بیوردیکه فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا
أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه چون انلر نظر ایدوب برفه
عذابمزی کوردیلر ناکاه عجله ایدوب قچق اردنجه اولدیلر دینلدی انده کم قچمك کیرو
دونك شول نسنه یه که انوکله تنعم ایدوب مترف اولدیکز ودخی اول مسکنکزه وارك اولاکه
سز سؤال اولنوسز سز اول دینکزدن دخی اول پیغمبرلریکزی قتل ایتدوکمزدن برایت
نازل اولدی اهل حضور حقنده که اول یمنده برقریه درکه انوك اهلی کلی عربدر حق تعالی
برپیغمبر کوندردیکه انلری الله تعالی دن یکا دعوت قیله پس انی اول قوم بلا ایلدیلر دخی
دیه لدیلر حق تعالی بخت النصری انلرك اوزرینه مسلط قلدی تاکه انلرك بعضین دیه
لدی وبعضین اسیر ایلدی چونکه بولرك ایچنده قتل ظاهر اولدی پشمان اولوب قچدیلر
منهزم اولدیلر فرشتهلر استهزا ایتدیلر انده دیدیلر کم قچمك کیرو دونك مسکنلریکزه

اولاد

اولاد بکزه وما کزه وارك اولکه سزك مالکزدن کیمه دیلر سکز ویره سز کیمدن دیلر سکز
منع ایده سز زیرا سز اهل اموال واهل نعمت سز بو کلامی انده استهزا وجهله دیرلر ایدی
چون بخت النصر انلره کلوب قلج یوریتدی کوکدن ندا قلدیکه یا پیغمبردیه لیجه بر جزا
کزی بولدوکزمی پس انی کوروب کناهلرینه اقرار ایتدیلر بر وقتده که اصلا انده منفعتی یوق
ودخی بیوردیکه قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ
حَصِيدًا خَامِدِينَ یعنی دیدیلر اول کافرلرکه ای وای برفه هلاك کلمکزه که تحقیق بز ظالملردن
اولدق چون حقه انکار ایدب رسولین اولدوردیکز هنوز دخی ای وای دمکلری کسلمدی
ایدی برانلری قلج ایله بچدوك تنکم شول اوراغلم نخل بجیوب دوکیلور بز دخی انلری جانسز
کوده قیلوب یره دوکدك ودخی بیوردی وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ
یعنی بو کوکلری ویرلری عبث وباطل یره یرتمدق یا خود بو اکینك اراسنده نه وار
بلکه بونلری یرتمقده بونجه حکمت واسرار وار بلمزانی الا انلرکم حق تعالی انده بلدردیکه عا
رفلر وصادقلردر ودخی بیوردیکه لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ
یعنی اکر بزدلسوزکه کندومزه اهل طوتوناید ق کندوقتمزدخی حورلردن طوتوناید ق ویر
یوزنده سزك قتکزدغیلردن طوتنمایدق اکر بزبو ایشی انلر اولیدق بویله قیلوردق
ولیکن برفه شاغزه لایق دکلدرکه اهل واولاد طوتایدق بزبو کلیسندن ومنزهز هنوز
ودخی بیوردیکه بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ
مِمَّا تَصِفُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه ترك ایله بوسوزیکه انلردیدیلر اول یلانذردخی باطلدر

لَاتَّخَذْنَاهُ

بلکه برحقی باطل اورزه مسلط قیلور ذا یمانلر کفری محوایده ارزدخی انلرك باطل سوزلرنکه
بزه ولد اطلاق ایدرلر بزانی کندوکلا فرایله نفی ایده رزکه حقدر اول حق انی هلاك ایدب
محوایدرکه هیچ اثری قالمز پس انلرك باطل کلاملری اوزره وعید قیلوب بیوردیکه هلاکلك
سزه یا قریش کافرلری شوندن اوترو که سز الله تعالی وصف ایلدیکز برصفتله که اول انوك
شانه لایق دکل اول منزهدر اهل واولاددن ودخی بیوردیکه وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ یعنی جمیع برده کوکده نه وار ایسه کلی انوك محلوقیدر وقولیدر وانوك ملکیدر
کمسنك اکا اشتراکی یوقدر ودخی ملایکه لرك انوك قربنده دراکا عبادت قلمقدن عار ایتمزلر
دخی یوریوب عاجز اولمزلر کیجه ده کوندزده انی تنزیه وتقدیه ایدوب ایرلرله ضعیف اولوب
ملول اولمزلر ودخی بیوردی أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ یعنی بونلر الله
می طوتدیلر اول طاشدن انجدنکه بونلر یرندن تاکه بونلر اولمشدی دیرکوه لر بونلر
معبود لغه لایق دکلدر معبود لغه لایق اولدرکه دیرکورمکه ویوقدن وارقلمغه وانواع
نعمتلر انعام ایرشدرمکه قادر اوله ودخی بیوردی لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا
فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ یعنی اکر
بویرده کوکده الله غیری برمعبود دخی اولسه یرلر کوکلر قوفساده واردی اچنده
اولنلر قوهلاك اولوردی زیرا برملکده ایکی حاکم اولسه اتفاق ممکن اولمز مخالفت اوزره
اولور برینك دلکن منع ایدجی اولور وبومنع ایدشمك سببیله ملك ضبط اولنمز خرابه وارر

پس

پس بویرلر کوکلر قایم اولوب بو افلاك اولکی وضع اوزره دوراید وکی تغییر اولمز
دلالت قیلور که مالك وحاکم وخالقی ومدبری بردرشریکی یوقدرنته دیلرسه قادردر
پس الله تعالی قولتری اوزره وملکی اچنده نجه دیلرسه حکم ایدر وکندوی ونه دیلرسه اشلدر و
کندن سؤال اولنمق دکل زیرا جمله نك خالقی ومالکی اولدر اما بو خلقی هر افعالندن صو
رلیسر درزیرا بونلر قولتردر مولی لرینك حکمی التنده مسخردر ودخی بیوردیکه أَمِ اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ یعنی حق تعالی توبیخ ایدوب اول کافرلر حقنده بیوردیکه یعنی
بونلر الله دن غیری دخی الهمی دوتندلرکه اندن ارتق معبود حق یوقدر اکر دیرلرسه
براله دخی وارده روایت یا محمد انده که قنی کتورك حجتکزی ودلیلکزی کوره لم اشبو قرآنکه
اندر اولوی بونك اچنده درخبری شول کسلرك که بنمله وبنم دینم اوزره درو بندن ایدرو
کچنلرك خبری دخی اچنده درکه انلر کله دنیاده نه اشلندی وآخرتده نه اشلنسر ودخی
ایتکه بکا قرآن اندی وبندن ایلروکیلده توریت وانجیل وزبور وصحایف اندی کلوك اول
قرآنه واولکی کتابلره نظر ایدك که هیچ برنده وارمدر بیلورمیسز که الله تعالی ولد طوتدی
انلر دخی بیلورلر که حق تعالی اندن برید ربلکه بو عناد قلدقلری اندندر که بونلرك اکثری
حقی بلزلکه اورب انکار ایدرلر که بونلر حقدن اعراض ایدیجیلر درودخی بیوردیکی وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ یعنی
حق تعالی بیوردیکه بلکل یا محمد کم برسندن ایلروهیچ برسول کوندرمدك الا اندن بکا

وحی ایلدك بونكله كه ایت اول قومه كه بلدركه بندن ارتق معبود یوقدر الا بنی بنی برلسونلر
وبكا عبادت قلسونلر ودخی بیوردیكه وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ
لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ
إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ بو ایت بنی خزاعه حقنده نازل اولدیكه دیدلر
فرشتهلر تكرینك قزلریدر حق تعالی انلرك قولترین رد ایدب وكندو ذاتنی تنزیه ایدوب
بیوردیكه بوكا قزلر دد لركه الله تعالی فرشته ولد طوتندی حق تعالی یوجه درمنزهدر انلرنكه
كمسه كندویه ولد طوتونه بلكه فرشتهلر الله تعالینك اكرامی اولنمش قولریدركه سوزده
اندن تقدم ایتمزلر مولالری نه بیوردرسه انی سویلرلرونه دیرسه انی اشلرلر انوك امرینه هیچ
برقولنده وفعلنده اصلا مخالفت قلمزلر حق تعالی انلرك اشلدكلرین بیلوردخی سویلیكلرین
بیلور وانلری رادلمزدن ایلرونه اولدوغن ویرادلدقدنصكره دخی نه اولیسه انی بیلور
اول فرشتهلر ورسولر شفاعت قلمزلر الا انول كمسه لره كم كلمه توحید ایدب اللهی كندو
لردن راضی قلدلر وبو فرشتهلر كلی انوك جلالندن قورقوایجنده درانوك عقابندن
امین اولمزلر ودخی بیوردیكه وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَٰهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ
جَهَنَّمَ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ یعنی هركمسه كم ایتسه بن معبودن الله غیری اول كمسه
اولدركم بزاكا جهنمله جزا قیلورز یا اكثر اكا دكل بلكه هر ظالمه انجلین جزا قیلوزكه اول
كندویی معبود قیلوب خلقی كندو طاعتنه دعوت قلدی ودخی انلریكم برینی قیوب ایروغی
معبود طوتنب اكا عبادت قلدی نكم بیوردی اَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَاوَاتِ

والارض

وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ یعنی
حق تعالی بیوردیكم بلمزلرمی اول كافرلر بوكلر ویرلر ایكسی بریرینه بتشوكدی برانی ایردق
دخی بزبرندق هرنسنه صودن اكا حیات ویردك زیرا كلی نسنه نك حیاتی بیله دركه كوكدن
اینر اكر نباتدر واكر اشجاردر ویعضنك خلقی صویله دربونلرك اكا ایمانلری یوقیدر ودخی
بیوردی وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ
یعنی بزیر یوزنده یوجه یوجه محكم طاغلر یرندق یرلری انوكله محلدق تا حركت ایدب بونلرك
معیشتنه ضرر ایرمیه ودخی یر یوزنده وطاغلر اراسنده اندره یولر ایلدك تاكه انلر مقصودلرینه
ایرمكه انوكله رشد بولمزلر ودخی بیوردیكه وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ
یعنی دخی بزبوكلری سقف یرندق كه صقلنمشدر اندنكه اشغه دوشه وشیاطیندن دخی
صقلودركه شهابله اوردلر اكا چقمغه یول بولمزلر حال بوددركه بوكافرلر كوكده برادین ایلردیكه
یلدزدر وآی ایله كوندز دخی بونلردن غیری نسنه لركه وار اعراض ایتمزلر ودهیچ برفكر
ایتمزلركه اندن عبرت الرانوكله استدلال ایدب حق تعالی وارلغن وقدرتن وبرلكن اكلیله لرو
دخی بیوردیكه هُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ یعنی الله
اول الله در اولكم كیجه یی كوندوزی یرتدی وآی ایله كنشی یرتدیكه هربری كندو فلكنده سرعتله
سیر ایدر رشول یوزوجی صوده یوزر كبی بونلركلی دلیلدر حق تعالینك وحدانیتنه ودخی یا محمد
بوكافرلر دیرلركه بزه واجب بو اولدیكه شمدنكرو بز محمدك اولمكنه كوز طوب منتظر اولهوزتاكه
اول اولهبزاندن قورتولوز ودخی بیوردیكه وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ

یعنی یا محمد هیچ برسندن ایلرو برادمه دنیاده بقا ویرمدك که اول اولمدن خلاص بوله
بونلر اولمی زعم ایدرلر که سن اوله سن انلر باقی اوله اول اولمی طوییه بر هیچ بر نفس بر تعدقه
اولمدن خلاص بوله تکم بوردی كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً
وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ یعنی البته کلی نفس بو اولمی طتسه کرك دخی بز بونلرك کلسنی ابتلا قیلورز
بلا و محنتله و بولق نعمتله دخی صاغلق و صیر و لغله و بایلق و درویشلکله و سود و کلکز نسنه له
ابتلا یوننده تاکوره وزکه اول سود و کلکز نسنه لرده شکر یکز نه اولور و اول خوش کلمینلرده
صبر کز نه اولور که عاقبت دونب کلجك بر یکز بزدن یکا دراکز شاکر صابر اوله سز اجرن بولور
سز و اکر کافر اولوب صبر و شکری ترك ایده سز جزاسن بولورسز و دخی بوردیکه وَإِذَا رَآكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ
هُمْ كَافِرُونَ بوایت ابو جهل لعین حقنده نازل اولدیکه رسول صلی الله علیه وسلم قتنده بحوب
کیدرکن انکا استهزا قیلوب کولدی دیکه اشبو الهلریکزی دیلمکوروب عیب ایدن اشبو
میدر حق تعالی بوایتی کوندرب بوردیکه یا محمد قحن اول کافرلرسنی کورسه لر طوتمزلر الا تمسخر
ایدب کولمکله دیرلر اشبو میدر اولکم سزك الهلریکزی عیبله ذکر ایدر و انده طعن ایدر
حال بوددرکه بوکافرلر الله تعالیه اطاعت قلمقدن و انی ذکر ایلمکدن اعراض ایدرلر و دخی بوردی
خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ یعنی بو آدم اوغلنی یرا
دلمشدر عجلدن یعنی آدم عم اولوقتکه یرادلدی جان یوننده کیروب دماغنه واردی
کوزن اچدی اوچماغك یمشلرینه نظر قلدی چون جان قرننه اندی فی الحال طعام آرزو قلدی

هنوز ایاغنه ایرشمدین تعجل قلدیکه طوره یمنلردن یکا یوروه و دخی بوردی وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ یعنی کافرلردن بعضیلری دیرلردیکه یا محمد اکر کرجکسك
دکل که بزه اوزریمزه طاش یغدرسون حق تعالی بوردیکه بنز اوله کم سزه وعد قلدوغمز عذابلری
کوستره وز وقتی اولمزدن اول اول عذابی طلب ایتمك پس اولعذاب بدر کوننده حق تعالی انده
ایرکوردیکم جلدسی قلج اندن هلاك ایلیوب بشلری اشغه تویه بر قدیلر و دخی بعض کافرلر
استعجال ایدب قیامتی طلب ایدرلر ایدی دیرلردیکه اول وعده اولنان قیامت کوتی نه وقت
اولیسر درخبر ویرا کر بو قولکزده کرجکسکز و دخی بوردی لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ یعنی حق تعالی
بوردیکه اکر بلمردی بوکافرلر شول وقتکه یوزلرندن اود یالکنی وارقلرندن زبانی چو مقدرنی
منع ایتمکه طاقتری یتمیه و اولعذابلری انلردن برکمسه نصرت ایدب قورترمغه چاره سی اولمیه
انلر هرکز اول کمزلری اوزره قائم اولمیلردی و تعجیل ایدب عذاب دیلمیلردی و قیامت نه وقتدر
دیو صورمیلردی و دخی بوردی بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا
وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ یعنی بلکه اول اوب صورده قلری قیامت کوتی انلره اکسوزدن خبرلری
یوغیکن کلسه و انلری حیرته براغوب متحیر قلسه نوبلکه انی کندولردن رد ایتمکه طاقتری
یتمیه و انلره ایرق امان دخی ویرلمیه که قصورلرنه تدارك ایده لر و ایمانه کلسی اولورلرسه
ایمانلری دخی معتبر اولمیه و دخی بوردیکه وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ
سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ یعنی یا محمد سن بوکافرلرك استهزا سنه ملول اولمغل

سندن اوتکی رسولرغه دخی استهزا ایه قلدلر ایرشدی استهزا قلنده کرو استهزا ایدنلرنک
جزاسی ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مُعْرِضُونَ أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ
مِنَّا يُصْحَبُونَ یعنی ایت یا محمد انلره که سیزی کیجه کوندز صقلین کیمدر اول رحمنک عذابندن
سیزی کیم منع ایدیسر وکم قورتریسر بلکه انلر قرآندن وانوک مواعظندن اعراض اختیار در
انوکله متعظ اولمزلرکه قورتولریوقمه بونلرک بزدن غیری دخی الهلری وارمیدر بونلری
بزم عذابمزدن منع ایلیه اول معبودلرنده قدری برکسلردرکه کندولرینی منع ایدب قورتره
طاقدری حق بزدن انلره هیچ خیر اولیسر کلدر ودخی بیوردیکه بَلْ مَتَّعْنَا هَٰؤُلَاءِ
وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا
أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بلکه بز انلره چوق نعمت ویردک که انوکله عتو
قلدلر وعمردن دخی مهلت ویردک کندولره دخی اتالرینه تاکه مدت عمر انلرک اوزرینه
طویل اولدی انوکله مغرور اولوب ضال اولدیلر کورمزلرمی بونلرکم بز بر بوزینک اطرافلرینی
نه نقص ایدرز کافرلر مشرکلر اطرافلرین نقص ایدب مومنلر اطرافلرین زیاده قیلورز
بس بونلرمی غالب اولیسلر بزم اوزرمزه بوخصه بزمی غالب اولیسز کرکدرکه بز رسولمزی
ظهوره کتوروب انوکله از از بومشرکلر دیارنی فتح ایدب اسلامه کتورز ودخی بیوردیکه
قُلْ إِنَّمَا أُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنْذَرُونَ یعنی ایت یا محمد اول
کافرلرکم بدرستی بن سیزی انذار ایدب قورقودرین شول وحیله که بنکا انزال اولنورکم اول

قرآندر

قرآندر اما اولرکم صاغرلردر اول دعوتی اشتمزلرکه حقدر نجنکه انذار اولنلر انذردن
اعراض ایدرلر اشیدوب فکر ایدب اعتبار قلمزلر ودخی بیوردیکه وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ
عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ یعنی حق تعالی بیوردی اکر انلره یا محمد
سنوک ربکک عذابندن بر از نصیب ایرشیدی تحقیق انلر دیه لردیکه وای بزم هلاکلکمزه
بدرستی بز ظالملردن اولدقکه حق تعالیه شرک کتوردوکی کندو نفسلرینه ویللره دعا قیله
لردی ندامت ایلیه باشلرن دوکه لردی اول شرکله اقرار قلدوغندن نصکره ودخی بیوردی
وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه قورتریسز قیامت کونده
عدل ترازوسن تاکه هیچ برنسنه انده ذره مقداری خفیف وظلم اولمیه ثواب برنن نقص اولوب
کناهلرنن زیاده اولمیه اکر برخردل دانه سی وزنی قدر اولورسه بز اول ترازویی حاضر
کتوریسز تا انوکله مجازات قیلوز بز کافیوز قولترمزی حساب ایدب عملترینی عذاتمکه ودخی
بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ وَهَٰذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
مُنْكِرُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق بز موسایه هرونه توریت ویردک که حقله باطلی فرق
ایدجیدر ودخی ضیادرکه طریق نجاتی روشن قیلور ودخی اول توریت وعظ تذکیردر
شول متقیلره چونکه کورمدین تکریلرندن قورقدیلر دخی قیامت کونی واقع اولمقدن
وانوک اهوالرندن وعقبه لرندن قورقرلرکه سلامت قورتولمز وزمی یوخسه عذابه واقع

اولورمیوز پس اشبو قرآن دخی ذکر در و موعظه در شونده که بونکله متعظ اولالر دخی
مبارکدر اندن کم بونی مبارك کوروب انکله خیر طلب ایلرای مکه اهلی سز بونك کبی کتابه
انکار می ایدرسز که انکا متابعت قلمق دلیل سعادتدر و اندن اعراض ایتمك دلیل شقاوتدر دخی
بوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ یعنی حق تعالی بوردیکه تحقیق بز
ابراهیمه طریق هدایتی و صلاحی میسر قیلوردق اولوقتکه مفارقه دن چیقوب یلدزلره و آیه
کنشه نظر قیلوب سویلدی پس بو طریق هدایت انکا ویردیکه موسا ایله هرونه ایلروایدی
وهم کندونك بلوغتیتدن اوکدن ایدی هنوز حالت صباده ایدی زیرا بز بیوردك صلاحه
وهدایته اول ابراهیم ایدی و نبوته لایقدی و دخی بوردی إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَٰذِهِ
التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ یعنی ابراهیم عم اتاسنه
وقومنه دیدیکه بو صور و اصنامه نه در که سز انلرك عبادتنه قایم اولوب طورمشسز انلر
انکا جواب ویرب دیدیلر که اتالرمز و دده لرمز مثولیه بولدق بولره عبادت قیلورلردی بز دخی
انلره اقتدا ایدوب بونلره عبادت ایدرز و دخی بوردی قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ یعنی ابراهیم عم دیدی انلره کم
سز دخی اتالرکز دخی ظاهر خطا و ضلالت اچنده ایمشسز که بونلره عبادت ایدوب
قیلورمشسز اول قومنه دیدلر که یا ابراهیم اشبو سوز که سن بزه سویلرسن جدّ له و حقیقتله
می سویلرسن یوقسه اویون ایدیوب می سویلرسن ابراهیم عم دیدی نتکم حق تعالی خبر ویروب بوردی
قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ

یعنی

یعنی ابراهیم عم دیدیکه هرگز الله لعبه سویلرمن بلکه جدّ سویلرمکه سزك ربکز کوکلرك یرلرك
ربی در که انلری یرتدی بندخی اشبو سنلر اوزره طانقمکه الذی اولدر و اکا عبادت
لایقدر اندن غیری عبادته مستحق یوقدر و دخی بوردی وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ
بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ سدی
ایدر اولقومك بیلده برجمع اولنجق کونلری واریدی انی عید طوغنلر ایدی عادتلری بو ایدیکم
قچن عید لوندن دونسلر کلوب اول ضمانلری قتنه کیروب انکا سجده ایدرلردی اندن
اولرینه کیدرلردی چون بیرامدری کونی اولدی ابراهیمك اتاسی آذر دیدیکه یا ابراهیم
کلوب برمله عید منه چقسك بز فردینمز دخی سنکا کلیدی ابراهیم اتاسی سوزن رد ایتمدك
ایچون برزیرپیله واردی دخی کندوی صیرویه اورب یول اوزرینه دوشدی یاندی
هوش دکلم بوردیو مزمردی پس اول قومدانی براغوب کیدیلر اردلرنده خلقك ضعیفلری
قالیجق کیدرلر ایدی ابراهیم عم انلره ندا قیلوب دیدیکه الله تعالی عظمتی حقی اول ضمانلر بکزه
بندخی نه مکر ایدر انلردن بعضیسی انوك اول سوزن اشتدلر ایدی ابراهیم عم اندن
قالغوب ضمانلر اوینه واردی انلر براولوا ایچنده ایدی اولك قوسنه قرشو اولوب تلری طرر
دی بربرندن کوجك تا ایکی طرفدن قویه کلنجه کوردی که اولقومدر لوطعامله مهیا ایدب
اول یتری اوکونه قومنلر شویله طوردردی یعنی اول طعام ضمانلرك نظرنده برکتلو اوله بونلر کبرو
دونب کلجك یه لرچون ابراهیم بونلره واوکنده اولان طعامه نظر قلدی استهزا یوزندن انلره
دیدیکه نیچون یمزسز اندن جواب کلمدی دیدیکه نولدی سزه سویلرسز دیوب باشلدی بونلری

بلتمه ایله پاره پاره قلدی همان اولوبتی قودی وبالقاء اول بتك بوینه آصوب صاپنی
الذ بغلیو قودی جمله اول بتلر بتمش ایکی بت ایدی کمی التوندن کمی کمشدن کمی انجیدن ایدی
ودخی حق تعالی بوردی قَالُوا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ
هٰذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ یعنی ابراهیم علیه السلام کتوردب صوردیلرکه
یا ابراهیم اشبو الهلریمزی بو اشی سنمی اشلدك ابراهیم عم اقامت حجت قلنیجون دیدیکه
بو اشی بونلره اشلمدی الا اول اولولری اشلدی غیرت اوزره که عبادتکزده بو کوچکلری
آنوکله شریك قلدیکز صورك بونلره اکر سویلرلرسه سزه خبر ویرمه لرکم بونی بونلره کم اشلدی
حق تعالی خبر ویرب بوردی فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ثُمَّ نُكِسُوا
عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ یعنی انی اشیدب نفکره واردیلر کوکللر
فکر ایدب عقللره نظر قلدلر ودلرکه بزکورمزز بو ابراهیمك سوزونی الا حقدر بدرستی
سز حقیقتا ظالملرسز سویلمز کسلره عبادت قیلورسز والهکز حاضر دوردکن انلره صورمز
سز طوروب بویکیده صوررسز حق تعالی اولا بوکلامی صنمی انلرك دللرنه اجرا قلدی دونب
اول انر شقاوت ایرشدی بنه اول کفرلرینه دوندلردیلرکه یا ابراهیم بیلورسنکه بونلر
سویلمزلر بزبونلردن احوالی نجه صوره لم ابراهیم جواب ویرب دیدی تنکم حق تعالی بوردی
قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ أُفٍّ لَكُمْ
وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی ابراهیم عم انلره حجت ایدب
دیدیکه ای قوم اکلمزمسز پس طیرمسز الله تعالی قیوب برنسنه یه که هرکز عبادتکزده

اوترو

اوترو سزه برمنفعتی ایرشمز واکا عبادت قلمغی ترك ایدرسکز سزه برزیان ایرشدرمك
الذن کلمز ای مردار ویرلق سزه کم حق تعالی قیوب باطل فایده سی وزیانی یوق نسنه یه عبادت
قیلورسز عقلکز یوقمی کم بونی فکر ایدب اکلیه سز اول حقه طلبه سز که جمله منفعت سزه اندن
وبلا ومحنت دخی کلورسه اندن مخالفتکز مقابله سنده ودخی حق تعالی بوردی قَالُوا حَرِّقُوهُ
وَانْصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ یعنی ابراهیم چون بو حجتلرله بونلری الزام قلدی
بونلر جوابنده عاجز قالوب دولرکه سز بونی اوده یقك الهلریکزه انوکله نصرت ایدك
اکر آنکله نصرت قیلجلردن سکز چون نمرود لعین بوکلامی اشتدی قومنك اشرافلری دخی
بونك اوزرینه فکرلرینی جمع ایتدیلرکه ابراهیمی اوده یقلرپس ابراهیمی طوتوب براوده
حبس ایتدلرکز یا ادلو برکوین قیون اغلی کبی بر بنیاد بیدیلر انوك اچنه ایری اودنلر
جمع ایلدلر برای اودون جمع اولدی صکره انوك دورت طرفندن آتش ایتدلر شویلکه اود
اودیلکلنب یاندی طتوشوب یالکلری هوایه آلدی اود تمام بدی کون یاندی اوترشدی
کمسه انوك قتنه وارمغه مجال بولمزدی متحیر قالدیلر ابلیس لعین کلوب منجلغی تعلیم ایتدی
دوزدیلر اندن نصکره قصد ایتدیلر ابراهیمی کتورب اول بنیاد اوزره قویه لرپس الین ایاغین
بغلیوب منجلق کفنه قودیلر انی کوردب برکوك اهلی زاویلق قلدلر انساندن غیری دیدیلرکه
ای بزم رتبمز سنوك خلیلك انشه ایتلور حال بودرکه بیر یوزنده اندن غیری سکا عبادت
ایدر یوق دستور ویرمزسه که انکا نصرت قیلهم حق تعالی بوردیکه اول بنم خلیلیدر اندن غیری
خلیلم یوق وبن انوك معبودیم انوك دخی بندن غیری معبودی یوق اکر ابراهیم سزدن

مدد دلیوب دیلك قیلدی اولورسه دستور دروارك اکا یردم ایلك واکر بندن
غیریدن معاونت قلمرسه بن انی بیلورم انوك دوستی بنم انی بنمله قوك سزاراد ن چقوك
پس دیلدیلر که ابراهیمی اوده آتالر صوخرینه لرینه موکل اولان فرشته کلدی دیکه یا ابراهیم
اکر دیلرسك یردن صوقیو ویرب آتشی سوندورم دخی یل خزینه لرینه موکل اولان فرشته کلوب
دیدی یا ابراهیم اکر دیلرسك یلمه امر ایدیم اول اودی توزکبی هوایه صاورسن انده ابراهیم
دیدی بنم سزدن بکا حاجتم یوق الله تعالی بکا کافیدر بن ایشم اکا تفویض ایتمشم که کرکلو وکیل
اولدرچون انی منجینقله اوده اتدیلر هواده کیدرکن جبرائیل عم کلدی دیدی یا ابراهیم
حاجتك وارمی ابراهیم دیدی حاجتم وار اما سکا دکل جبرائیل دیدی امدی ربکدن دیله ابراهیم
دیدی اول بنم حالم بلدوکی همان بکا کافیدر چون ابراهیم جلادن امیدی قطع ایدب حق تعالیه
توجه قلدی حق تعالیدن عنایت کلی ایرشدی تنکم بیوردی قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بن آتشه خطاب
ایدب بیوردقمه ای اود صوق اول وسلامت اول ابراهیم اوزره ابن عباس رضی الله عنه ایدر اکر
حق تعالی صوق اول دیوب سلامت دیمسه ابراهیم انوك صوغندن هلاك اولوردی کعب ایدر ابراهیمك
الی ایاغی باغلندن غیری دخی نسنه سی یاقمدی سدی اندر فرشتهلر ابراهیمك ایکی بارو سندن
طوتوب براوزرینه اوطوردیلر فی الحال انده بر بیکار چقدی چوره یانده کلدی وانواع حیوانات
اچلدی یدی کون انده قلدی حق تعالی جبرائیلی کوندردی اوچق حریر لرندن برکوکلك ویره
حالیجه کتوردی ابراهیم عم کیردردی وحالیجه النده دوشدی ابراهیمله اوترب مصاحبت

ایدب

ایدب کلدی جبرائیل عم دیدیکه یا ابراهیم سنك ربك بیوردکه سن بلرمسن یا ابراهیم که اود
برفرد وسمه ضرر کورمز ابراهیم دیدیکه هیچ بنم عمرم کوندزدن کوزل کون کورمدم که بن
اودا چنده ایدم پس نمرود لعین صراینده نظر ایدب ابراهیم اوزره مطلع اولدی کوردیکم
ابراهیم بر روضه اچنده اوتورر چوره یانی اود طوتوشب اودنلری یاقمز یا قرنداقیوب دیدیکه یا
ابراهیم نه اولو معبودك وارمش که قدرتی سنوکله اود اراسنده حائل قلمش سنی بو حاله کتورمش
کوردمی یا ابراهیم قدرتك یتر میکه اوددن چقه سن ابراهیم دیدی بلی چقرم نمرود دیدیکه هیچ
نور قرمسن اکر اول اود اچنده دوراسی اولورسك سکا زیان دکوه ابراهیم دیدیکه یوق
نمرود دیدی طورامدی اوددن چق ابراهیم عم یوروبوب اوددن طشره چقدی نمرود
دیدیکه یا ابراهیم یانکزه اوطورن کیمدر کوردمی سنوکله اوتوردی ابراهیم دیدی جبرائیل
ایدیکه کلدی بکا مونس اولدی نمرود دیدی اولقدرکه سنوك ربکزه کوردمی دیلرسکه
انوکچون قربانلر ایلیم سکا بو کرامتی قلدی وغیچون واندن اوترو که سن اندن غیریه عبادت
قلمقدن امتناع قلدك الا اکا عبادت ایلدك وانی برلدك بدرستی بن انکچون دورت
بیك صغیر قربان ایدیم ابراهیم عم دیدی مادامکه سن شول دینك وکفرك اچنده اولسه سن
حق تعالی انی سندن قبول اتمزسه کفری شرکی ترك ایدب بنم دینمه کلمیجك نمرود دیدیکه بنم اکا
قدرتم یتمزکه ملکمی ترك ایلیم اما کرك که اول دیدوکمی بو غزلیم پس نمرود قربانلری بو غزلدی
اندن نصکره ابراهیم زحمت ویرمکدن امتناع قلدی پس حق تعالی خبر ویردیکه اول نمرود قو
میله دیلدیلر که ابراهیم کید ایدب برضرر ایرشروره لر بز اندن سعی لرین باطل قلوب خسران

ایچنده قویدقده نمرود قلدقلری خرجلر عبث اولوب بزانده سوری سکك لشکرین هواله
قلدقده انلرك بدنلری قانلرین ایچدیلر واندن برسی دخی نمرودك دماغنه کیروب
هلاك ایلدی ودخی بوردیکه وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ
یعنی حق تعالی خبر ویروب بوردیکه بز اول ابراهیمی ودخی لوطی قوتردق واول عراق انلری
مبارکه کتورك که شامدر انوك برکتی کثیردر پیغمبرلرك اکثری انده کوندوردلدی کعب
ایدر مبارك دیو انکچون تسمیه قلدیکه صبح برطلوعو بوقدر الا انوك اصلی اول صخره اشنده
در که قدسده در پس نمرود قومی ابراهیمدن اول کرامتی کوردیلر خیلی کشیلر ایمانه کلدیلر
لوط دخی اولوقت ایمانه کلدیکه ابراهیمك قردشی اوغلیدر ودخی ساره که عمتیسی قریدر اولدخی
ایمانه کلدی پس ابراهیم عراقدن حجوب هجرت قلدی رتبندن بکا لوطله ساره دخی بله دینن
الوب قچاردیکه برامین یرده رتبنك عبادتنه مشغول اولاتاکه کلوب حرایه قوندی حق تعالی
دیلدوکی قدر انده طوردی بعده هجرت ایدب مصره واردی مصردن شامه واردی
فلسطین یرنده سبعه قوندیکه شامك برته سیدر لوط کلوب مؤتفکه قوندیکه سبعدن
برکونلك ایراقدر حق تعالی لوطی مؤتفکه قومنه رسول کونددی ودخی بوردیکه وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ یعنی حق تعالی بوردیکه بز اول
ابراهیم فضلمزله اسحاقی عطا قلدق واسحاقه یعقوبی عطا قلدقکه ابراهیمك اوغلی
اوغلیدر بونلرك کلسنی بز صالحلردن قلدق ودخی بوردیکه وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا

عابدین

عابدین یعنی دخی بز انلری مقتدا قلدقکه خلقی بز فرامزله بزدن یکا دعوت قلدلر هدایت
یولنی انده کوستره لر ودخی بز انده وحی قلدقکه شرایعله عمل ایدب افعال خیرات اشلیلر دخی
نماز قیلوب زکوة ویرلر کلسی بزی برلیجی اولوب عبادت قلدرودخی بوردیکه وَلُوطًا
آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ
سَوْءٍ فَاسِقِينَ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ حق تعالی بوردیکه یا محمد
دخی ذکر ایله خبر ویر قومکه اول لوطی که بز انکا نبوت ویردك که خصوصات قومی ارا سنده
حقله فصل ایلیه ودخی انکا علم ویردك که انوکله عمل ایلیه ودخی قورتردق بزانی سدوم قو
مندکه خبیث وفاسد اشلره مشغول اولنلردی ارکك ارککله دبورلرندن جمع اولورلر
دی دخی دورلو فساد اشلرلردی هیچ برمنکرات یوغیدیکه انلر اشلیه لردی انلرقتی یاوز
فاسد قوم ایدی انلوك شرندن لوطی قورتردق انی برفرد صمتمز دریاسنه قویدق بدرستی
اول صالحلردن ایدی ودخی بوردی وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ یعنی یا محمد ذکر ایله اول نوحی دخی که ابراهیمدن ولوطدن اول
ندا قیلوب دیدیکه یارب بو قومدن دیتار قومه هلاك ایله که ضال اولوب قتی فساده وار
دیلر بز انك دعاسن قبول ایدب انی واهلنی دخی اول اولوغصه دن قورتردق انکا زجر
ایدب دوکرلردی ونه دیرسه سوزونی یلانلرلردی ودخی بوردی وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ یعنی دخی بز انکا معاونت قلوب
اول قومنك شرندن خلاص قلدقکه انلر برفرا آیتلریمزی یلانلدیلر تحقیق انلر دخی قتی شر لو قومدی

برانلره طوفان حواله قیلوب کلتسن غرق ایلدك بوسنوك قومك دخی یا محمد بو حالدن متنبه
اولوب غافل اولمسونلر که بزه عاصی اولنلره عاد ثمود بویله جاری اولمشدر و دخی بیوردی وَدَاوُدَ
وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ فَفَهَّمْنَا
هَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَا
عِلِينَ یعنی سبب قضیه بو ایدیکم ایکی کشی کلوب داود عم اوزرینه کیردیلر بریسی اکنجی ایدی
بری قیون صاحبی ایدی اول قیون صاحبنك قویونی برکیجه بوشنوب اکن صاحبنك ترلاسنه
کیروب حاصلین جمله یدیلر دوب اول ایکیسنك اراسنده اویله حکم ایلدیکه قیونی الوب اکین
صاحبنه ویردی زیان اولدوغیچون ایکیسی دخی چقوب کیدرکن سلیمان عم اوغرادیلر سلیمان
انلره صوردیکه اراکزده حکم نجه اولندی انلر دخی خبر ویردیلر سلیمان عم دیدیکه اکر بونلرك
امرنه بن حاکم اولیدم ایرتسی حکم ایدردم دیدی دونب واردیلر اول سوزی داوده خبر
ویردیلر داود عم سلیمانی چغروب دیدیکه سن نه حکم ایدردك ارامزده غنی اتالو اوغلق
حقیچون کرکدرکم بکا خبر ویره سن سلیمان عم دیدیکه یا اتا اول قیونی اکن صاحبنه ویرمک
دمکه انوك سودیله وقوزوسیله وبوکیله منفعتلنه اول قیون اتسی اکن صاحبنك اولدرکم
یندی تخم صاحبوب اکیدی تا اول اکن بندوکی مقدار اولنجه که اول اکندن یندی اول اکنی
اولوقت صاحبنه اصرلیوب قیونی دخی صاحبنه ویریدر داود عم انی اشیدب دیدیکه حکم
اولدرکه سن حکم ایلدك اول حکم اوزره امر ایلدی سلیمان عم بو حکمی قلدوغی وقتن اون
یاشنده ایدی حق تعالی بوندن اوتروبیوردیکه داود ایله سلیمان چونکه حکم ایلدیلر اول اکن

حقنده که

حقنده که برقومك قیونی کیجه ده اوتلیب نسنه قومدی بز اول ایکیسنك حکمنه دخی مطلعدق
اما بز سلیمانه الهام ایدب اول قضیه نجه حکم ایتمك کرك ایدوکن بلدوردك انوکله حکم ایلدی
بز داوده وسلیمانه دخی حکم وعدل ویردك وداوده طاغلری دخی مسخر قلدق وقوشلری
دخی قچنکم داود نبی تسبیح ایدردی طاغلر وقوشلر دخی انوکله بیله تسبیح ایدرلردی داود
عم طاغلرك وانجلرك تسبیحن اشیدوب فهم ایدردی بوکلتنی اشیدین بز زکم اکا عطا
قلدق ودخی بیوردیکه وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَا
كِرُونَ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ
شَيْءٍ عَالِمِينَ وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا
لَهُ حَافِظِينَ یعنی بز بلدردك داوده ذرع صنعتنکه سنه لباس اوله کیه سز تا انکله
کندوکزی دشمن سلاحندن صقلیه سز بنم بو نعمتمه شاکر دکلسز بو خطابدر داوده اهل
بیتیله بعضلردن لرکم بو مکه اهلنه خطابدر یعنی سز بنم رسولمه مطیع اولمقلق نعمتمه شکر
ایدجی دکلسز پس بو دمردن خلقه ایدب کوکلك دوزمك جنك ایچون اندن واقع اولدی
ودخی بیوردیکه بز سلیمانه مسخر قلدق بریل که قتی اسیجی درانوك امریله جاری اولور اول یر
دن یکا که بز انی مبارك قلدق یعنی شامدن یکا قچنکه سلیمان اکا حکم ایدیدی تحتنی هوا
کتوروب اصحابیله نه یره دیلیم کیدردی اندن دونب یه شامده منزلنه کلوردی بز بو کلتندن
عالمز هیچ برنسنه یوقدر که بزم علمزدن طشره اوله ودخی بز سلیمانه شیاطیندن دخی مسخر
قلدق شول کمسلریکه انکچون دکزه طلوب قمرندن اکا جواهر جقاردیلر اندن زیاده دخی

انکچون معالجه بورد یلر وبرانلرك اوزرینه حافظ ایرمقلار زنا که انلر سلمانك حکمدن
چقیه لر وانك امرن قباده ویرمیه لر ودخی بوردیکه وَاَیُّوبَ اِذْ نَادٰی رَبَّهٗ اَنِّی مَسَّنِیَ
الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرّٰحِمِیْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَکَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ ضُرٍّ وَاٰتَیْنٰهُ اَهْلَهٗ وَ
مِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِکْرٰی لِلْعٰبِدِیْنَ یعنی یا محمد ذکر ایله اول ایوبی که ربنه
تضرع قیلوب دیدیکه یا رب وجع ضرر ایرشدی بکا سنك عبادتکدن قالدم ارحم الراحمین
سین ضعیفلری سن اسرکرسن برانك دعاسنی قبول ایلدك اول ضر وجعی اندن دفع ایلدك
بوردق انکا کم ایاغك بیره اورچون ایاغن بیره قوندی اندن بیکار چوب روان اولدی
بوردق انکا که اندن غسل ایلدی ظاهر اعضالرنده که دردلری واغریلری کندی طوردی
اندن قرق آدم بیر یوردی بوردق انکا که ایاغك بیره برکز دخی قوچون قوندی بر بیکار
دخی چقدی که صوی غایت صوغدی اول صودن ایچ دیو امر ایتدك ایچدی اچنده نقدر علت
واریسه آرندی کامل صحت حاصل اولدی حسنی تمام بریه کلدی واول هلاك اولن اهل
واولادنی احیا ایدب انکا کیرو ویردك واموالن دخی کیرو ویردك وبر اولقدر دخی
ویردك عکرمه رضی ایدر ایوبه دنلدیکم یا ایوب اول سنك اهلك آخرتده سنکا واصل اولسر
اکر دیلرسك دنیاده سنکا کرو تعجیل ایده لم دیلرسك آخرتده واصل اولسن اما دنیاده
اولقدر سنکا بنه اهل ومال ویره لم ایوب عم بو قولی اختیار قلدیکه اول اهلی آخرتده اوله
دنیاده اولقدر اهل ومال ویریله حق تعالی بوردوغیکه برانکا اهلن ویردك اول آخرتده
غنه اشارتدر واولقدر دخی ویردك دیدوکی دنیاده ویرلنه اشارتدر پس حق تعالی

بوردیکه

بوردیکه بو کلمی ویردوکمز ایوبه نعمتمزدر ودخی وعظ ونصیحت وعبرتدر اول عابدلرکم بعضیت
اهلیدر ودخی بوردیکه وَاِسْمٰعِیْلَ وَاِدْرِیْسَ وَذَا الْکِفْلِ کُلٌّ مِنَ الصّٰبِرِیْنَ وَاَدْخَلْنٰهُمْ
فِیْ رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ یعنی یا محمد ذکر ایله خبر ویر اول اسماعیلی که ابراهیم
اوغلیدر واادریس دخی وذوالکفل که بونلر کلی الله تعالی امرنه صابرلردر اما بو ذوالکفلده
اختلاف قلنمشدر که کیمدر عطا ایدرکه بنی اسرائیل پیغمبرلرندن بر پیغمبردر حق تعالی وحی
ایدب بوردیکه وعدك یقین اولدی سنی قبض ایدیسز بو ملکی وخلافتکی بنی اسرائیلدن
برکمسه عرض ایله هرکمسه کم سکا بیون دوته کیجه لرده سست اولیوب نماز قلمغه وکوندز اوروج
دوته خلق ایچنده حکم ایلیه تا قیه ملکی خلافتی انکا اصرله پس اول پیغمبر حق تعالی امریله خلقی جمع
ایدوب بو امری عرض ایلدی بر کیمسه طرو کلوب اول بیورغی یرینه کتورمکه کفیل اولدی هم
عهده وفا قیلوب یرینه کتوردی حق انکا نبوت ویردی ذوالکفل دیو انکا تسمیه اولدی
پس حق تعالی بوردیکه بز اول اسمعیلی وادریسی وذوالکفلی کلسن رحمتمزله ادخال ایتدك
دنیاده نبوت انعام قلدق آخرتده جنت اچنده اولومرینه لر عطا قلدق انکچونکه انلر کلی
صالحلردندر ودخی بوردی وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ
عَلَیْهِ فَنَادٰی فِی الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحٰنَكَ اِنِّیْ کُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِیْنَ یعنی
یا محمد ذکر ایله خبر ویر اول صاحب حوتی که یونسدر چونکه قیتوب کندی اویله مظن ایتدی
برمز انکا قدر تحریمه کرو منع اتمکه عروة بن الزبیر وسعید بن جبیر بوردیلر که یونس عم
قومنی ربنه غضب ایدوب کندی شول وقت ایدیکه سن چیق که بن بو قومکه عذاب کوندررم

یونس کندی حق تعالی اولقومه عذاب کوندردی اول قوم عذابی کوروب ایمانه کلدیلر
حق تعالی اولعذابی انلردن دفع ایلدی یونس اشتدیکه اول قومه عذاب کلدی یلدیکه سبب نه
اولدی وعده خلاف اولدی بن یلان اولدمی انلرك اچنده دیو اوتندوقندن ورمغه
کریه کوب دوندی غضبله کتدی کلوب کمیه کیردی امدی حق تعالی بیوردکه یونس اویله ظن
ایتدیکه بن اکا عقوبتله حکم ایلمزز پس حق تعالی انی دکزده بالغه یوتدردی قرق کون بر روایتده
یدی کون بر روایتده اوچ کون وبعضلر دیدلرکه اول بالغه یوتدی قت بیرك النده دکین اندی
یونس بالق قرنده ربنه توبه قلدی کندو نفسنه ملامت قیلوب حق تعالی تنزیه ایدب دیدیکه معبود
حق یوقدر الا سنسن قوعیبدن ونقصدن منزه وپاك سن بدرستی بن سکا مخالفت قیلوب
ظالملردن اولدم اول کیجه قرنده کوسنده وبالق قرنی فرکوسنده ندا قیلوب ایدردی لَا اِلٰهَ اِلَّا
اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّی کُنْتُ مِنَ الظَّالِمِیْنَ حق تعالی اول بالغه وحی ایلدیکه طوتغل یونسی عمشق
لغمه انوك انی برغه وسکوکلرینی اواقه اول بالق انی یوتدی چون دکزدنه ایرشدی یونس عم
انده برحرکت وبرصوت اشتدی کوکلندن دیدیکه اشبونه اولا حق تعالی اکا وحی ایلدی بو
دکزده کی حیوانلرك تسبحاریدر یونس عم دخی انی اشیدب بالق قرنده حق تعالیه تسبیح قلدی
فرشتهلر انوك تسبیحنی اشتدلردلرکه ای برفر رتجز اواز اشیدورز انجق بربلورسز مکاندن
حق تعالی بیوردیکه اول بنم قولم یونسدرکه بکا عاصی اولدی بن انی بالق قرنده حبس ایلدم
فرشتهلردلرکه الهی اول صالح قولکمدرکه کیجه ده کوندزده انوك سندن بکا صالح عملری
چقردی حق تعالی بیوردی بلی فرشتهلر اکا شفاعت قیلوب دیلك ایلدیلر حق تعالی قبول ایدوب

اول

اول بالغه بیوردیکه انی قرنندن دکز کنارنه بردی ودخی حق تعالی بیوردیکه فَاسْتَجَبْنَا
لَهُ وَنَجَّیْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَکَذٰلِكَ نُنْجِی الْمُؤْمِنِیْنَ یعنی بز انوك دعاسین قبول ایدب اکا نجات
ویردك ظلماتدن قورتردق بن ایمان کتوردن مؤمنلری دخی قورتررز فجنکه دعا قیلوب
بزدن مدد دلسلر بوندنصکره بیوردیکه وَزَکَرِیَّا اِذْ نَادٰی رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِی فَرْدًا
وَاَنْتَ خَیْرُ الْوَارِثِیْنَ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ یَحْیٰی وَاَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ اِنَّهُمْ کَانُوْا
یُسَارِعُوْنَ فِی الْخَیْرَاتِ وَیَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَکَانُوْا لَنَا خَاشِعِیْنَ یعنی دخی زکریا
ایله یا محمد اول زکریایی که ربنه دعا قیلوب دیدیکه ای ربم بنی شویله یالکز قومغل که صوکمده
بر ولد قیلیه بکا بر وارث روزی قیلکه بندن نبوت میراث یه که سن باقیسن جمله ملکلری
سن میراث یرسن زیرا دوکلی ملکلر فانیه واردلر مدت اتی سنسن کروکلی سکا قالور بزانك
دعاسن قبول ایدب بحیایی اکا اوغل بغشلدق عورتی عقیم ایکن اصلاح ایدب اوغلان طو
غرتدق وبرامر خلقلرین دخی اصلاح ایدب ایوخلقه مبدل قلدق پس پیغمبرلرکه بو سوره ده
ذکر اولنانلر تحقیق بونلر جمله سی خیراته مسارعت قیلیردی وخیر اشلری اشلمکده تاخیر قلمزردی
بزه عبادت قیلوب رحمتمزه طمع ایدوب عذابدن قورقی اولوب امرمزه تسلیم اولوب تواضع
قیلیردی ودخی بیوردی وَالَّتِیْ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِیْهَا مِنْ رُوْحِنَا وَجَعَلْنَاهَا
وَابْنَهَا اٰیَةً لِلْعَالَمِیْنَ یعنی اول عمران قزی مریم که فرجنی حرامدن صقلدی بز اکا جبرائیلی
کوندردك واروب کوکلکی یقاسندن اوفردی اول اوفرمکله بزانك رحمتمز عیسایی احداث
ایدب وجوده کتوردك انوك نفسنی بز روح کبی قلدق خستلره اورسه صاغ اولورلردی

اولولره اورسه دری اولور لردی پس بزمرحمی واوغلنی جمیع عالملره دلالت ونشان قلدق
بزم کمال قدرتمزه که اتا سز انا قرنتز اوغلان وجوده کوزمکه قادر زقدر تمزیتر عجز مزنو قدر
ودخی بوردیکه اِنَّ هٰذِهٖ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَاحِدَةً وَاَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ وَتَقَطَّعُوْا اَمْرَهُمْ
بَيْنَهُمْ كُلٌّ اِلَيْنَا رَاجِعُوْنَ یعنی بدرستی اشبو ملتکز و دینکز دین واحد درکه اسلامدر
وبو دین اسلام باطل قلمشدر کلی دینلری دین حق انجق بودر سزك جملکزك ربی وخالقی بنم
بنی براك وبکا عبادت ایلك بونلر دینلرنده اختلاف ایدب امرلرن پراکنده قلدیلر بولك
بولك اولوب هربری باطل دین طوتدلر بربرینه لعنت ایدوب بربرندن بیزارلك کتوردلر بلمز
لرمیکه بونلرك کلی دونب کلجك یرلری بزدن بکا درنه که قلدلر فعلارنه موافق جزا ایدرسز
ودخی بوردیکه فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهٖ وَاِنَّا لَهٗ كَا
تِبُوْنَ یعنی هرکمسه کم صالح عملرا شلسه بو حالده کم اول مؤمن اولسه انك ایتدوکی سعینه یز
میلرز انکار اولنوب ماجور ومثاب اولور اولور مرتبه حاصل ایدرکه بزانك قلدوغی عملی
یزب ضایع یوزهیچ بری ضایع اولمز اکر ذره قدر دخی اولورسه ودخی بوردیکه وَحَرَامٌ
عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ یعنی دخی حرامدر اول قریه اهلنه کم بزالدری
هلاك ایتمکله حکم ایلدك که انلرك عملاری قبول اولنمز اندن اوترو که بونلر شرکلرندن
وکفرلرندن توبه قیلوب رجوع اتمزلر ودخی بوردیکه حَتّٰى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ
وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُوْنَ یعنی بوکافرلر کفرلرندن دونمزلر تا اکا دکنکه اول سد
ذو القرنین فتح اولنه یاجوج وماجوجدن قچوب اول کافرلر بربوجه یردن سرعتله شول

قورد قیونی کورب بلدوکندین ودخی بوردیکه وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ
اَبْصَارُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِيْ غَفْلَةٍ مِنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِيْنَ یعنی اول وعده
حق یقین کلمشدرکه قیامت قوپمقدر فجنکه اول قیامقا کوره سن اول کافرلری شول حالنده کمر
کوزلری شاخص اوله یعنی اول کونك هولندن کوزلری چرب اچق اوله یومقه قورقلرکه
ناکاه بونلر کورمدین برطرفدن عذاب بونلری طوته اول کونی کورب دیه لرکه ای وای بزم
هلاکلمزه کم بزاشبو کوندن غافل اولدق بلکه ظالملردن اولدقکه عبادتمزی غیر محلنه
قلدق ودخی بوردیکه اِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ اَنْتُمْ لَهَا وَارِ
دُوْنَ یعنی اول کافرلره دینله که تحقیق سز واول ضمرلکز که حق تعالیدن قیوب انلره طیروکز
کلکز جهنم طاشغی اودونی سزکه اکا کیرسز واندن ایدا اولیسز ودخی بوردیکه لَوْ كَانَ
هٰؤُلَاءِ اٰلِهَةً مَا وَرَدُوْهَا وَكُلٌّ فِيْهَا خَالِدُوْنَ یعنی اکر اشبو ضمرلر حقیقت معبود ایدیسه
انلره طیناركرك ایدی آتشه کیرمیه لردی حال بودرکه اول طیناللر وطیدقلری دخی کلی اول
اوده مخلد اولسرلر ودخی بوردیکه لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَهُمْ فِيْهَا لَا يَسْمَعُوْنَ یعنی بولرك
اول اودایچنده نفسلرینه فتی شدت واقع اولق وارد رکه هیچ برنسنه اول عذاب اچنده اشیتمیه لر
یعنی اول کمسلر چقیسلر لر عاقبت چقه لر واندرکه باقی قیلسلر لرکم چقمزلر هربرینی اوددن برتا
بوته قویه لر اوددن اکسرلر اول اوداچنه اتالر شویلکه اندهیچ برکمسه کورمیلر واشتمیلر
شویله زعم ایده هربریکه کندودن غیری هیچ برکمسه عذابده دکل ودخی بوردی اِنَّ الَّذِيْنَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنٰى اُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُوْنَ لَا يَسْمَعُوْنَ حَسِيْسَهَا وَهُمْ

فِيمَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ يعنى تحقيق انلركه برفرعنمزده انلره سعادت سبقت
ايدب كلمهٔ توحيد دلنه كلدى وكوكلينه تصديق قلدى جنت ايچون كركلو يراق ايلدى
انلر اول آتشدن ايراق اولمشلردر هركز اول اوك حركتى واوازه سين اشتيه لرشول
وقتكه جنت اچنده منزلتينه قونه لر اول نفسلرى ارزو ايدب اومدوغى نسنلرده مخلد اولنلر
ودخى بوردى كه لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي
كُنْتُمْ تُوعَدُونَ يعنى اول حسنى سبقت ايدب اهل جنت اولنلرى اول اولو فزع غصه سى
برقيه كه صور چلنمقدر زيرا اولو قدره بركوك اهلى فزعه واقع اولسلر ودخى براولو فزع
اولدركه اولمى بوغزلمه لر ودخى بذا اولنكم يا اوچق اهلى جنتده مخلد سز اولم يوق ياطامو
اهلى جهنمده ابدى مخلد سز اولم يوق اولوقت جهنمك قباقلرن براغلر اغزنى مهرلمه لركه
ابدا اچمسى يوق وكمسه اندن قورتولوب خلاص بولمق يوق پس اولوقت فرشتهلر اوچق اهلنه
قرشو كلوب ديه لركه اشبو سزك كونكزكه بونك ايچون وعده لنوب طوردرسز ودخى بوردى كه
يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ وَعْدًا
عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ يعنى حق تعالى بوردى فزع اكبر اول كوندركم كوكلرى دوره وز
شول كاتبلر دوروكبى بازلمش مكتوبى پس بو خلق نتكم وجوده كتوردك انلرى دخى
عريان هيچ برنسنه سز برفرا وزرعنه برفرا وريجن واجب اولمشدركه ابتدا برانلرى اعاده
ايدب طيرقدن قوپاره وز وايتدكلرى عملترك مكافاتن قيلوز اكر از واكر چوقدر
ودخى بوردى كه وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

يعنى

يعنى تحقيق بز سطر ايدب يازدق زبورا چنده يازدوغمز دنصكره كه اچماق برلرين ميراث
يوب يوردلنجق دكل الا بنم صالح قولترم يوردلنسرلركه امت محمد درمراد بويرلردن
ابن عباس ايدر اول كافرلر برلريدركه مسلمانلر فتح ايدب الورلر يوردلنوب اولطوردرلر
بو برحكمدركه الله تعالى لدن دلالت قيلوردين اسلامه ظاهر اولوب اهل اسلامك عزتلرى
زياده اولمغه ودخى بوردى كه اِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ يعنى بدرستى اشبو
قرآنده كشى حاجتنه ومقاصدنه اولنجق نسنه وارركه انكا كفايت ايده اكر قرآنه متابعت
ايدب انوكله عمل ايدرسه ودخى بو قرآنده جميع نسنه كفايت قلنجق وارشول قومه كه انلر مؤمنلر
در الله تعالى عبادت قيلورلر امت محمدنكه نمازاوچ اهلى اوله ودخى بوردى كه وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ حق تعالى بوردى يعنى بالكل كم يا محمد كه بزسنى كوندرمدك الا جميع
عالم اهلنه رحمت كوندردك ابن عباس دمر ايدر رحمتدر خاص مؤمنلره دخى رحمتدر
عام ايمان كتورنلره هم دنياده رحمتدر هم اخرتده وايمان كتورميانلره دخى دنياده انجلين
رحمتدر حق تعالى اندن عذابى تاخير ايدب مسخ اولمق كبى وبيرى كچمك كبى وجمله اهليله هلاك
اولمغى بونلردن دفع ايدى بعضيسى هلاك اولورسه بعضيسى برنده خلف اوله اندن بنه
نسلى اوريه تا قيامته دكين حق تعالى قولترى اكسك اوليه ودخى بوردى كه قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ
أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ يعنى حق تعالى بوردى كه ايت يا محمد بدرستى
بكا اولم وحى اولندى كه تحقيق سزك ربكز ومعبودكز الله واحددر انك شريكى يوقدر
سز انكا منقاد اولوب حكمنه تسليم اولمزمسز بلكه واجبدرسزه كه انكا مطيع اولوب امرينه سز

وهر وقتده عبادتکزی اکا قیله سز ودخی بوردیکه فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ
أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ یعنی
اکر انلر بو سزه مطیع اولیوب اعراض ایدرلر سه سن ایتکه بن سزه بلدوردم که سز کلمه ترم ارا سز
ده ضرب اولنسر تویله که ارامزده هیچ صلح اولمیه شونك کبی بلدرمك که انی بلکده سز دخی بزدخی
برابر زنویله دکل که اول سز کلمه حرب ایتمکی یا اکثرین بلم سز بلمیه سز دخی اکثرزدن اوزدیکزه واردوز
بلکه بزدخی سز دخی اول حربی بلکده برابر زنا که ایکی طرفدن اول حرب ایچون یراق اولنه بن بلمزن
اولوعده اولنان قیامت کونی یقیندر یوقسه ایراق ودخی بوردیکه وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ
لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ یعنی بن بلمزن اولاکه اولعذاب سزدن تاخیر سز ابتلا اولنه تاکه بو
فعلکزظهوره کلمه حال بوردکم اول منزه دن نه کلجکن بیلورسز شمدیکی حالکزده مفرور او
لمالك که بو برمج کون تمتعدر ایدرسز تا مدة عمر باشه ایریشه اندنصکره کورسز که حال نته
اولور چون بونلر حکمه مطیع ومنقاد اولمدیلر نتکم حق تعالی بوردی قَالَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ
وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ یعنی یارب حکم ایله بونلره بنم ارامده ارسال عذا
بله کم سنك عذابك کلمکی بونلره صعب راندن اوترو که بونلر سندن کلن حقی تکذیب ایتدیلر
وبکا انامدلر بزم رتمز امر کیجدردخی مستعاندر که عنایت اندن طلب اولنور بو ظاهری
قهر اتمکیچون شول کلام اورزه که الله تعالی وصف ایدرلر کذب باطل ایله که هرکز انك شانه

سُورَةُ الْحَجِّ سَبْعُونَ وَثَمَانٌ

لایق دکل بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ

كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا
هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ یعنی حق تعالی بوردیچمع قوتلرینی اول هول قیا
متله حذر قلدرب بوردیکه ای ادم اوغلنلری قورقك حذر ایلك ربکزك عقوبتلرندن
اکا مطیع اولك تحقیق قیامت کونونك زلزله سی که اولونسندر زیرا اول زلزله دن
کرکدرکم یرلر جمیع حرکته کله یرلر زنده یعلدق بر عمارت قالمیه طاغلر یرندن قوپوب پاره پاره
اولنه اول کونده که سن اول زلزله یه واول قیامت قیدوغنی مشاهده قله سن کورسنکه اوغلن
امزدن عورتلر اوغلنجقلرین ترك ایدوب بره غلر وهر بوکلو عورتلر اول هیبتدن یوکن
بره غلرو بوطلق کوره سنکه حق تعالی قورقوسندن کلی سرخوشلر کبی عقللرن یاوقلرکندورین
بلمیه لر بودکل که خمر ایچوب سرمش اولمرر وایتدرکه بو آیت بنی مصطلق غزاسنده نازل اولدی
کیجه ایله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ندا ایدب جاغریکه جمیع خلق بورسنده جمع اولدیلر بو
بوایتری اوزرلرینه اوقدی هیچ اول کیجه اغلدقلری کبی خلقك جوق اغلشدقلرین کمسه کور
مدی چون صباح اولدی آتلرین اکرلرین المدیلر چادرلرین قورمدلر هیچ چوملك قیوب
آش پشورمدلر کمی اغلمقده کمی غصه یه طالب تفکرده اوترب قالمشلردی رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم انده دیکه یا اصحاب هیچ بیلورمیسز که اولکون نجه سی کوندر دیدیلر الله تعالی
بیلور وانك رسولی بیلور بوردی اولکوندر اولکم حق تعالی آدمه بوریسر که طوریا آدم
بو اوغلنلر کندن طامویه کوندوریله جکن سیچ کوندر آدم عم دیه که یارب بونلرك جمله سندن
نقدرین بیقرین حق تعالی بوردیکه هر بیکدن طقوز یوز طقسان طقوزن طامویه کوندر

برین اوچاغه کوندر بو فرقه‌ن آنلره کلوب اول مسلمانلر جمله اغلشدیلر دیدلر که یا رسول الله
پس انلره کم نجات بولور رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بشارت اولسون سزه دینکز
اوزره طفر و طورك بدرستی سز کلمه ایکی مخلوق وارکه انلر هیچ بر قومه ایچنده اولمسلر الا
انلر جمله دن چوق اوله لرکه انلر یاجوج ماجوجدر بوندن نصکره رسول الله بیوردیکه تحقیق
اومرمکه اهلی جنتك ثلثی سز اوله سز اصحاب انی اشیدوب تکبیر ایدلر و حق تعالیه حمد
وثنا قلدلر اندنصکره رسول الله بیوردیکه اومرمکه اهلی جنتك نصفی سز اوله سز لر و حمد
ایدیلر دخی بیوردی اهل جنتك ثلثانی سز اوله سز بدرستی جنت اهلی بوزیکرمی صف
اولیسز سکسان صفی بنم امتمدن اولسر دکلدر بنم امتم کافرلر ایچنده الا نول قره صغرك
ارقه سنده اولان آق بك کبی دخی بیوردی بنم امتمدن یتمش بیك کشی حسابسز سوآلسز
جنته کیرور عمر رضی بیوردی یا رسول الله همان یتمش بیك کشی می کیرر رسول الله بیوردی
اول یتمش بیك کشینك هر بیله یتمش کشی دخی بیله کیرر بیوله دیجك عکاشه طرو کلوب دردی
یا رسول الله دعا قیل که بنده دخی انلردن اولم رسول الله بیوردی سن دخی انلردنسن
و دخی حق تعالی بیوردیکه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ
مَرِيدٍ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ بو
ایت نضر بن حارث حقنده نازل اولدیکه اول جدل اهلدر ایدردیکه قرشتلر الله
تعالیك قولیدر و قرآن ایلر و کچنلرك دوزمه حکایتلریدر و قیامت یوقدر چوریب
طیراق اولنلر کبرودیرلر بونك کبی هوزلر سویلیوب مجادله قیلوردی پس حق تعالی بیوردیکه

بو آدم

بو آدم اوغلنه زن کمسه وارکم الله تعالی حقنده بلدن جهلله منازعه قیلوب افترا ایدرلر
متابعت قیلور هر شیطان مریده کم سرکش اولوبن شر اوزره دایم مستمر اولمشدر اویله
حکم اولوب تقدیر اولنمشدر اول شیطان اوزره هر کمسه که انی دوست طوتوب کا متابعت
قیلسه بدرستی اول شیطان کرك کم انی ضال ایدوب ازدیره دلیل اولوب انی اول عذاب
سعیر یلنه پس اول بعضه منکر اولنلره حجت و الزام ایدب بیوردیکه یَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ
كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ
ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ
إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى وَمِنْكُمْ مَنْ
يُرَدُّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ یعنی حق تعالی بیوردی
ای آدم اوغلنلری اکر سز اول اولورسه ریبوب کرو قیمغه شك و کمان ایدرسکز بر اکا نظر
ایدك سزك اتاکز آدمی بر طپراقدن یرتدق که جمله نسلك اصلی اولدر اندن انوك دریتی
طپراقدن نطفه دن یرتدق که بر طلم صودر اتا صلبندن سیزب جنوب انا رحمنه دوشر
اندن اول نطفه بر پاره اویشمش قانه دوندردك بعد اول قانی دخی بر پاره چینمش
اته دوندردك و بعضیسی مصور و بعضیسی دخی هنوز یرادملدق یعنی اعضالری
بر لو بر نجه مصور اولنوب دخی جان نفخ اولنمدق تاکه قدرتمز سزه اظهار ایدب بیان
قیلوز اول اول بر عقله قدرتمزله استدلال ایده سز اول اولدکدنصکره کرو بر تعفه

دخی قدرتمز وار ودخی اول نطفهٔ بزارهامرایچنده قرار طوتروره وزد اوکمز قدرتا اجل
مسمی تمام اولنجه اندن سزی اناکز قوتندن چقاریب طفل حالنده دنیایه کتوره وزاندن سن
کمال بلوغیه ایرشوب قوت کسب ایده سز اما سزدن بعضکز اول مرتبه رجاله ایرمدن وفات
ایدرسز وبعضکز یشایوب شول ضعفه ایرشرکه عقلی متغیر اولوب بلدوکن اونیدرنه
دیدوکن بلمز اولورودخی کوردکز شول یرلریکه قورومشدر هرکز سزوب اوت یوق
قجنکه بزانک اوزرینه یغور یغدورور وزیر حرکته کلوب انواع اوتلر بتورور زیاده اولوب
آزآز شویله که کوزلر کوریجک انی سوینورکه کلتر سرور اولور انوک هرموصفنک حسنندن
ودخی بوردیکه ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی
بوکلی علامتلر ونشانلر اندن اوترودرکه تابلر لر تحقیق الله تعالی حقدر وانوک قدرتی یترکه
اولولری دیری قیلور ودخی اول دوکلی نسنه یه قادردر عجزی یوق نه دیلرسه انلر مانعی
یوقدر ودخی بوردیکه وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُورِ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ
ثَانِيَ عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
عَذَابَ الْحَرِيقِ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ یعنی تحقیق اول
قیامت کلسر وانوک کلمکنده شک وکمان یوق واول کونده حق تعالی سینلرده یاتانلری کرو
قوپارسر اما نضر بن حارث بلدرن جهالتله حق تعالی حقنده مجادله ومنازعه قیلور بربیان
حجتی یوق وبرکتابده یوقدرکه انوکله حقی باطلی بلدورب بیان قیله کوشک لنوب تکبر ایدر

قفرلدو

قفرلدوخی نسنیه عناد ایدب اعراض ایدرتاکه حق تعالی یولندن خلقی ضال ایدب آزدوره دین
اسلامدن منع ایلیه حاصلدر اکا بو فعلنک جزاسی خور وحقیر اولوب دنیاده نکبه بدر غزا سنده
قتل اتنده هلاک اولدی انوکله دخی قومز قیامت کونی بزاکا طاتدورورز اول یاقجی عذا
یلری ودخی دینلور اکا کم اشبو عذابلر کلی سکا شول نسندن اوترودرکه اوکوکجه سندن
ایلرودروب دوشوروب کوندردک بدرستی حق تعالی قولترینه ظلم ایدجی دکلدرکه کناهسز
کمسه عذاب قیله ودخی بوردیکه وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ
اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ
هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ
الْبَعِيدُ يَدْعُو لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ بوایتک سبب نزولی
بوایدیکم عربدن برقوم هجرت ایدب برینه کلدلر قجن انلردن برسی صحت بولسه و
قصر اقلری کوزل تایلر دوغرسه وعورتی ارکک دوغرسه دخی مالی چوغلسه ایردیکی بودین
کوزل دیندر بوکا کرلدن بروجوق خیرلره ایرشدم دیوب کوکلی انوک اوزرینه طولنب مطمئن
اولوردی واکر اکا خستلق واقع اولسه عورتی قزلو غرسه قصر اقلری طایلرین دوشورسه
ومالی ازاولسه ایردیکی بن بودینه کیرلدن بروجه برخیره ایرشمدم شردن غیری بشمان اولوب
دیندن کیرودونردی پس حق تعالی بوایتی انزوب بوردیکه بوقومدن کمسلر وارکم الله عبادت
ایدرلر برطرف اوزره وبرطرفی شک اوزره که ثباتی یوق اکر اکا برخیر ایرشسه که بدنی صاغ
صاغ ومعیشتی بول ونفسی دلکی برینه کلسه اودین اوزره مطمئن اولوب کوکلی دولنور واکر انک

بدنه بر بلا و زحمت ایرشسه و معیشتی طار اولوب مالی از اولسه کرو اول دینده دونوب
اعراض ایدر اولکی کفرنه رجوع ایدر دنیاده دخی زیانکار اولور که اومدوخی الله کیرمز
وآخرتده دخی زیانکار اولور که دین الدن کیدوب عذابده مخلد اولور وارب عبادت قیلور
کبی نسنیه عبادت قلمق قتی ضلالتدر وخیردن قتی بعید اولمقدر که طریق ارشادی قودی
طریق ضلالته دوشدی عبادت قیلور برنسنیه که انوك عبادتنك ضرری انکا یقیندر فایده
سندن اصلا فایده اولمیوب کلدرنه یاوز معبود دراولکم انکا طیلور ونه یاوز مصاحبلر
دراندرکه انلرکله قرشور ودخی بوردیکه اِنَّ اللّٰهَ یُدْخِلُ الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ اِنَّ اللّٰهَ یَفْعَلُ مَا یُرِیدُ مَنْ کَانَ یَظُنُّ أَنْ لَنْ یَنْصُرَهُ
اللّٰهُ فِی الدُّنْیَا وَالْآخِرَةِ فَلْیَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَی السَّمَاءِ ثُمَّ لْیَقْطَعْ فَلْیَنْظُرْ هَلْ یُذْهِبَنَّ
کَیْدُهُ مَا یَغِیظُ یعنی بدرستی الله تعالی قویرشول کمسلریکه ایمان کتوردیلر دخی عمل صالح
اشلدلر اول جنتلره که انلرك کوشکلری وانجلری التندن ایرمقلر اقرمن انکار قلمغل که
الله تعالی قادر دورنه دیلرسه اشلر هرکسه اویله ظن ایدرسه کم حق تعالی رسولنه نصرت ومعا
ونت قلمز دنیاده وارسون اوینك سقفندن برایپ بغلیوب اوزتسون اوجنی بوینونه
طقوب بوغنسون تا اولنجه یه دکین اندن اول ایپی بوغازندن کسسون نظر ایلسون
کورسنکه اول کندی حیله سی انوك قهقلغن دفع ایدر کیدرمی روایت اولندیکه بوایت
اسد له اطفان قومی حقنده نازل اولدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انلری ایمانه دعوت

قلدلر

قلدلر انلرکله یهودیلر اراسنده اندلشمقلری وارایدی که رسول الله ایله عداوت قلدرپس
اول قومدولرکه بزاسلامه کلمك ممکن دکلدر زیرا بن قورقرزکه اسلامه کلدوکمز دنصکره
محمده تکریسی نصرت قیلوب بردمر اغیه وانوك ایشی ایلر وکلیه یهود ایله بزمرارامزده اولان
اندیمز دخی ضمش اوله اول یهودیلر بزه طعام ویرمیلر وکندولره قرشدرمیلر بزمراشیمز
دشوار اولور پس حق تعالی بوایتی اندورب جواب بیان قلدی ودخی بوردیکه وَکَذٰلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ آیَاتٍ بَیِّنَاتٍ وَأَنَّ اللّٰهَ یَهْدِی مَنْ یُرِیدُ یعنی حق تعالی بوردیکه بزشول اول
اندوردکمز ایتلر کبی کرو آیتلر اندردك که حقی روشن قیلوب واضح ایدجی آیتلردرکه طریق
حقی بیان قیلور تحقیق الله تعالی اول ایتلرله کیمه دیلرسه هدایت ویرور وکیمی دیلرسه ضلالت
اچنده قورودخی بوردیکه اِنَّ الَّذِینَ آمَنُوا وَالَّذِینَ هَادُوا وَالصَّابِئِینَ وَالنَّصَا
رَی وَالْمَجُوسَ وَالَّذِینَ أَشْرَکُوا اِنَّ اللّٰهَ یَفْصِلُ بَیْنَهُمْ یَوْمَ الْقِیَامَةِ اِنَّ اللّٰهَ عَلَی کُلِّ
شَیْءٍ شَهِیدٌ یعنی بدرستی شونلرکم ایمان کتوردیلر وانلرکه یهودی اولدیلر ویلدزلره
طبجیلر ویونه طبوجیلر واوده طبوجیلر اولدلر ودخی انلرکم مشرکلر اولوب حق تعالیه شریك
اطلاق قلدلر اصنامه یرینه معبود دیوطیدلر هربری کندو دینلرنده ادعا قلدلرکم حق بزم
دینمزدر غیری دین باطلدر بدرستی حق تعالی قیامت کونده حکم ایدب قطع ایلیه بو اهل
ادیان اراسنده ظهوره کتوره کم دین حق اسلامدرنتکم دنیاده خبر ویرب کلام قدیمنده
بیان قلدی بدرستی حق تعالی هرنسنه نك اوزرینه حاضردر طاغدرکه حق کیمکدر وباطل
کیمکدر بیلور هربرینه جزا قیلور ودخی بوردیکم اَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ یَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِی السَّمٰوَاتِ

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ
النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ
مَا يَشَاءُ يعنى حق تعالى بوردى يا محمد سن بلمزمسنكه تحقيق الله تعالى سجده قيلور كوكلر ويرلر
اهلى دخى آى كون ويلدزلر وطاغلر واغجلر ودخى بريوزنده دپره نن دابه لر جمله سى سجده
قيلوب تسبيح ايدرلر وانكا مطيع ومسخر اولمشلردر اكرچه بونده اختلاف قلمشلردر اما اهل سنت
مذهبنه موافق كوركلو قول بودركه بو ذكر اولنان كلمسى حق تعالى يه مطيع ومسخردر وخلقك حق
دخى مستحقدركه مؤمنلر وعابدلردر وبو خلقدن دخى چوقلر واركه انلرك اوزرينه عذاب واجب
اولمشدر اما شبهه كه انلر كافرلردر پس اول كمسه لريكه حق تعالى اهانت ايدب ذلته برقشدر بركمسه
يوقدر اكاكم انى كرامته ايرشدورب عزيز قيله پس ارادت حق تعالينكدر كمى ديلرسه عزيز قيلور
كمى ديلرسه حور حقير قيلور سعادت وشقاوت انوكدر اندن غيرينك انده تصرفى يوقدر ودخى
بوردركه هَذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ
نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمُ الْحَمِيمُ يُصْهَرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ وَلَهُمْ مَقَامِعُ
مِنْ حَدِيدٍ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ
يعنى حق تعالى بوردركه اهل كتابله مؤمنلر مخاصمه قلدلر يعنى يهود ونصارا مؤمنلره دديلركه بز
الله قتنده قريب ومرتبه بولمغه سزدن بكركزيرا برسزدن ايلرو كلدك وبزم كتابمز سيزك
كتابكزدن اولدر مؤمنلر دخى ددلركه سزدن بزه طولو رغم الله قتنده كرامت بولمغه كه بز محمد
صلى الله تعالى عليه وسلم ايمان كتوردك دخى جميع الله تعالى اندوردوكى كتابده ايمان كتوردك من

دخى

دخى بيورمزكه بزم رسولمز حقدر اما حسد كزدن انكار ايدب كافر اولورسز پس بو مؤمنلرك مولى
لرى حقنده خصومتلرى بو ايدركم كافر اولمه مؤمنلرك حق تعالى بو ايكى خصمك عاقبتلرى نه اولسه
بيان ايدب بوردى انلركم كافر اولديلر انده اوددن طونلر كيدورلر سعد بن جبير ايدركه
ارمش بقردن طونلر اوله وباشلرينك اوزرنده قيزمز صولركبى دوكه لركه غايت استى اولدوغيچون
اكا حميم ديرلر اول حميم ايله اچلرنده نه وارسه هب اريه دوكله دخى ديلرى اوزرلرندن ازله
دوشه انوك حرارتندن ويه تكرار دوب فى الحال اونكى كبى اوله عذاب دخى كروكرار اولنه
وزبانلرك التنده دمردن چوقلر واركه اكا مقمع ديرلر غايت استى اولدوغندن شول قول
اودكيدر انوكله طامو اهلنك باشنه اورر قتى عنفله خبروه كلمشدركه اكر اول چوقلرك بريني
بويريوزنه قوسلر جميع يرادلمش دريوب انى يرندن قالدوره ميلردى ودخى بوردى إِنَّ اللَّهَ
يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا
مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ يعنى بدرستى الله تعالى قوبرشول كمسه
لريكه ايمان كتوردب صالح عمل اشلر اول جنتلركه انوك كوشكلرى واغجلرى التندن ارمقلر
اقردخى اجماق اهلى بزنلر قولترنده التون بلزكلوله ولولودن وطونلرى دخى جنت اهلنك
ابرشم اوله كه دنياده كيمك ارلره حرام اولمشدى تنكم رسول الله بوردى هركمسه كه دنياده
حرير كيدى آخرتده حله كيمز اكر اجماغه كيرسه ودخى حق تعالى بوردى وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ
مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ يعنى بومنلر هدايت اولندلر ودلالت قلندلر
اول سوزلرك كوزلنه كه كلمه توحيد در سُبْحَانَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

ديمكدر

وقرآنلن اوقومقدر ودخی انده هدایت ویرلدی دین اسلامه پس بو هدایت ویرلمك دکلدر
مؤمنلره الا اول حمید دکه انوك جمله افعالی محمود در ودخی بوردیکه اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن
يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ یعنی تحقیق انلرکم کافر اولدیلر انلر بو مؤمنلری
طریق اسلامدن منع ایدرلر واسلامه کلمك استیلری اغوا ایدب کیرودوندورلر ومسجد
حرامی طواف ایتمکدن دخی منع ایدرلر بز مسجد حرامی بو خلقه قبله قلدق تاکه عبادلرینی اندن
یکا توجه اولوب قبله لرو انی کندولره معبد طوتنلر اول مسجدی تعظیم ایدب حرمت ایتمکله انده
مقیم اولنلر ایله طشره دن کلنلر دخی برابر در وقبله ایدب نماز قلمقده دخی برابر در ودخی هر کمسنك
ارادتی اویله اولسه که اول مکانده ظلم ایدب الله دن شرك کتوره الله دن غیریه عبادت قیله وفعلندن
قولندن عرحرامی ونهی اولنمش سوزلری واشلری اشیله واون اولیه واغجن کسه وبی جرم
کمسنه یه ظلم ایله یا خود اولدوره بز انکا قیامت کونده عذاب الیم برله عذاب قیلورز که قنی جیدر
ودخی بوردیکه وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ وَأَذِّن فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا
وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ یعنی حق تعالی بوردیکه چون بز وطنلندردق
ابراهیمی کعبه یرینه پس بو بیتك مکانندن دولندردق دیو ذکر ایلدوکی طوفان وقتنده
کعبه کوکه کوترلمشدی بناسی بوزرسز اولمشدی چون حق تعالی ابراهیم کعبه کرو بنا قیله
دیو امر ایلدی نه یرده بنا قلاجغن بلدی کلبی ایدر حق تعالی کعبه بیوکلوکی قدر برباره بولت

کوندر

کوندردی کلوب اول کعبه یرینك اوزرینه طوردی اول بیوتك یاشی واریدی ابراهیم
علیه السلام سویلیوب دیدیکه اشبو بنم مقدار مجه کعبه یه بنا قل ابراهیم عم اولمقدار بنا قلدی پس
حق تعالی بوردکه بز ابراهیمی مکه ده دولندردق امر ایدك کعبه یه بنا قلدی عهد ایدب ابراهیم
دیدك که هیچ برنسنه ایله بزه شرك کتورمه بز امر مز طوتب اویمزی پاك ایت شونلر ایچونکم طواف
ایدرلر وانلر ایچونکم انده مقیم اولورلر وانده رکوع سجود ایدب نماز قیلورلر ودخی بو خلق اچنده
ندا قیلوب بو حجك فرضیتنی بلدور ابراهیم عم دیدیکه یا رب بنم اوازم بوده کلو خلقه ایرشمز
حق تعالی بوردیکه سندن چغروب ندا قلمق وبزدن انی جمله ایرشدرمك پس ابراهیم عم کلوب
اول مقام اوزرینه طوردی اول مقام یوجلنوب کتورلدی شویلکه بریوه طاغ کبی اولدی ابراهیم
عم ایکی برمغنی ایکی قولاغنی اچنه قیوب یونتی صاغ وصولنه دونب چاغردی دیدیکه یا ادم واغلدری
بیوك کم سزك رنکزنی او بنیاد قلدی سزك اوزرنکزه انکا حج ایتمکی فرض قلدی اجابت
ایدب رنکز حکمنی یرینه کتورك پس ابراهیمك اول دعوتنه اجابت ایدب لبیك اللهم لبیك
دیو جواب ویردیلر شونلرکم مجه ایرجکلردرکمی اتا بلندن کمی انا رحمندن اول جواب ویرنلر
یمن اهلندن اولدی شمدی اکثر حج ایدنلر انلردندر اندنصکره حق تعالی بوردیکه یا ابراهیم
سن ندا قیلوب اعلام ایت بز سنك ندانی انده کلجك قومه اشتروه وذکلمه لرسنکا کمی پیاده ایتی
کمی ایرجی دوه اوزرنده یول چکوب ارقلمش کلدر هر ایراق یولدن اول فرضی ادا قیلوب حق تعالی
امر یرینه کتورمکجون ودخی بوردیکه لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي
أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّن بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ
الفقیر

یعنی بنده کلنلر کندولرك منفعتلرینه حاضر اولدقلری کبی اول عفو ایله مغفرتدر ودخی دنیا
امرنده تجارتدر وحق تعالیك رضاسی اولدوغی اشلردر ودخی حق تعالیك ادلرینی ذکر
ایدوب اول ایام معلومات اجنده که عشر ذی الحجه در ودخی یوم نحرله اوچ کون ایام تشریقدر
اول بهیمه اوزره شکر ایدوب ذکر ایدوب لرکه قوربانلردر ووه دن صغیردن قیوندن پس
حق تعالی اول قربان ایدنلره بیوردیکه قوربانلری یکزدن بیك که سنه مباح قلدم ودخی طعام
لندرك فقیرلری ومحتاجلریکه نسنلری یوقدر وقتی احتیاجلری واردر ودخی بیوردیکه
ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ یعنی اندن صکره
احرامدن چیقوب کره نسنلردن زائل ایدوب کیدرسنلر صاچیرن بوله مکله وشاریلرین
الدرمغله تولنقلرین ارتغله طرنقلرین کسمکله وطوندرین کیمکله ودخی اول نذرلرکه ایام حجده
برینه کلجکدر اول نذرلرینه دخی وفا قیلوب برینه کتورسنلر ودخی اول بیت قدیمی طواف
ایتسنلر ودخی بیوردیکه ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأُ
حِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا
قَوْلَ الزُّورِ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ یعنی اشبو ذکر اولنور کلی اعمال
حجدر هرکسه کم بو اعمال حجده اشلمکی حرام اولنان اشلری ترك ایتسه بو ایام حجه تعظیم
قلسه ومناسك حجی برینه کتورسه یارن قیامت کونندن الله تعالی قتنده انکا خیر اولور
ودخی سنه حلال اولندی اول دوه دن صغیردن وقیوندن یمك که بوقرلرسز الا

شول نسنه کم انوك یمسی سنه حرام اولندی کتابلم کم میته در وقاندر وخنزیر ایتدر واوده
یاغنی وصویه بوغلمش یاقیادن اوچوب اولمش یاخود بوغزلندوغی وقت اوزرینه الله دن غیرك
ادی ذکر اولمش اوله بونلر جمله نجسدر اجتناب ایدك کم سبب عذابدر قیامت کونندن ودخی
اجتناب ایدك اول ضلاله طیمقدن ودخی یلان بهتان سوزلردنکه بونلر شرکه برابردر بو حالکیکه
اخلاص اهلندن اولسز حجتکز حق تعالی رضاسیچون اوله مشرکلردن اولیه سز هرکیمسه کم الله
تعالیه شرك کتوردی کانه اول کمسه کوکدن اشغیره دوشدی دوشرکن برقوش انی
قپوب الوب کتدی واریب هلاك ایلدی یاخود انی یل اوریب الوب برایراق مکانه برقدی
یعنی هرکمسه کم الله شرك کتوره اوصدن اولمغی شول ایراق کیدرکم کوکدن یره دوشدی
انی قوش قپدی یاییل صاوریب الدی براقلیه برقدی هیچ برحالده اول کیمسه کوکه حق نجه بعید
ایسه مشرك دخی نجاتدن هلاکی یقیندر جهنمك قعرنه دوشمکله ودخی بیوردیکه ذَٰلِكَ وَ
مَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ
مَحِلُّهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ یعنی اول نسنه کم ذکر اولندی اول رجسدن ویلان سوزدن
وبهتاندن یغلنمق وشعائر الله تعظیم ایتمك دلالتدر کوکل قورقسنه ابن عباس رض
ایدر شعائر الله اول قوربانلردر وهدیلردر کم سوره کیدرلر وانك اوزرینه علامت قیلورلر
هدیه ایدوکی معلوم اولمق ایچون درو انك تعظیمی اولدرکم هدی کوزل اوله خورلیه
وسوز اوله ارق اولیه ودخی بیوردیکم سزك هدیکزك اغزندن اوك بونجه منفعتلر وارکه
سوین صغرسز ویوکن کمرسز وارقسنه بنرسز انکا دکنکه انی هدی ایچون سوره سز چونکه

هديه ايچون سوردوكز سزه اول منفعتلر ترن بري سزه مباح اولمز ودخي بوردكه ولكل
أمة جعلنا منسكا ليذكروا اسم الله على ما رزقهم من بهيمة الانعام فالهكم
إله واحد فله أسلموا وبشر المخبتين الذين إذا ذكر الله وجلت قلوبهم
والصابرين على ما أصابهم والمقيمي الصلوة ومما رزقناهم ينفقون يعني
حق تعالى بوردر هر مؤمنلر جماعتيچونكه سزدن ايلرو كچديلر بز قربان بوغزلنجق يرقلدقكه
انده قان اقيده لر اندن اوترو كه الله تعالينك آدينى ذكر ايده لر اول انده رزق ايتدكه
دكمز اوزرينه بهيمة الانعام ديو انكچون دديكه بهايمدن دخى نسنه لر واركه اول انعام
دن دكلدر آت قاطر اشك كبى زيرا بونلر قربانچون بوغزلق رواد كلدر پس اول قربانكه بو
غزلر سزانوك اوزرينه تسميه ايدك حق تعالينك ادنى كه بردر اكا مطيع اولوب امرنه منقاد
اولك دخى بوردكه يا محمد بشارت قيل شول كمسه لره كم الله تعالينك عظمتى ايچون تواضع
ايدجيلر دروكوكللرى حق تعالى ايله دولنمشلر در الله تعالينك قورقوب رقيق القلب اولوب
اخلاصله عمل ايدجيلر در تحكم الله تعالى اكا كمسه كوكللرنه قورقو دوشر دخى دنياده نقدركه
انده بلا ومصيبت ايرشه انلر اكا صبر ايدجيلر در دخى وقيله نماز لرينى ادا قلجيلر در
دخى برانده رزق ايتدوكمز نعمتلردن برفريولمز انفاق ايدجيلر در پس مؤمن عاقل اولن
كركدركه بو صفتلرى كندويه حاصل قيله تاكه بو بشارت تحتنده اولدخى يله داخل اوله ودخى
بوردكه والبدن جعلناها لكم من شعائر الله لكم فيها خير فاذكروا اسم الله عليها
صواف فاذا وجبت جنوبها فكلوا منها وأطعموا القانع والمعتر كذلك سخرناها

ها لكم لعلكم تشكرون يعني حق تعالى بوردكه اول دوه لرى وصغرلرى دخى قوندرى
بودينك علايمندن قلدقكه انلرى قربان ايچون سوريجك اوركشوب تاكه قانجغزى
اقاهدى ايدوكى معلوم اوله كمسه نيمه ويوك اورميه سزنچون اول هديه دنياده منفعت
وار وآخرتده اجر ثواب وار اول هدلرى كز اوزرينه الله تعالى ادنى ذكر ايلك شول وقتكه
نحر ايده سز برى يانته صف ايدوب طورغورده سز اوچراياق اوزرينه وصول الترى
دزلرنده بغلو اوله دخى طوروركن كوكسلرنده بوغزليه سز خالص الله تعالى ايچوكه انك شريكى
يوقدر دخى نحر اولندقدنصكره انلرك يانلرى اوزرينه دوشه ودخى مباحدركه انلرن يه سز
دخى شول كمسه لركه اهل قناعتدر اوندن اوتورمشدر چوب كمسه دن نسنه ديلمز حق تعالى ويره
دوكنه راضى اولمشدرانى دخى طعاملندرك ودخى انلركم كندولرانده حاضر اولوب كوزى
كوراماديلر لرانلرى دخى طعاملندرك اشبو وصف ايتدوكمز اين سزه اول ايدنلرى مسخر
قلدقكه اوروطوركن نحر ايدرسز بزدن سزه اول نعمتدر تاكه انك شكرين يرينه كتوره سز
كفران نعمت اوليه سز ودخى بوردكه لن ينال الله لحومها ولا دماؤها ولكن ينالها
التقوى منكم كذلك سخرها لكم لتكبروا الله على ما هديكم وبشر المحسنين يعني دخى
يله سزكه اول قربانلرك حق تعالى يه نه الترى ونه قنلرى ايرشور مراد قربانلردن الترى قانلرى
دكل بلكه مراد سزك كوكلوكزده كى تقويكز واخلاصله نيتكز در الله سزدن واصل اولان
اول در كه هر فعلكزدن مراد الله تعالى رضاسى اوله انچى اشبو نجلين ذكر اولنديكه حق تعالى
اول ايدنلرى مسخر قلدى تاكه سز دخى الله تعظيم ايدوب اولوليه سز انك اوزره كه سزه معالم

دیکزی وحجتکزارکا امرینی ارشاد ایدب حز بلدردی امدی خبر ویرمشتوله محسنلرکم احلاص
موحد اولوبن مولالرینك بیتنی کوزل طواف وجمیع شرایطنه رعایت قیلوب احسن وجهله ادا قیلدیلر
ودخی بوردیکه ان الله یدافع عن الذین امنوا ان الله لا یحب کل خوان کفور یعنی تحقیق
الله تعالی کافرلرك شرلرن مؤمنلردن دفع ایدر وانلری منع ایدر مؤمنلره ضرر ایرشدوره
مز زیرا حق تعالی هر خاینلری ونعمتنه کافر اولنلری سومز که الله تعالیه خاین اولوب کافر شرك
قیلرلر واصنامه تقرب حاصل ایتمکچون قربانلر ایدرلر وانلك اوزرینه الله دن غیرینك آدین
ذکر ایدرلر بو فعلی قیلنلر کلی خاینلر وکفورلردر که الله قتنده دشمن دوتلمشدر واهل تفسیر دیمشلر
درکه مکه مشرکلری اصحاب رسولی انجدرلردی دائم زحمت ایدب بوردیکه صبر ایدك هنوز
بکا بونلر کلمه قتال امر اولنمدی تا اکاد کنکه رسول صلی الله تعالی علیه وسلم هجرت ایدب مدینه واری
حق تعالی بو آیتی اندوب قتاله دستور ویرب بوردیکه اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا
وان الله علی نصرهم لقدیر یعنی دستور اولندی اول مؤمنلره که کافرلرله قتال ایدوب
نزده بولورلرسه اولدوره لر اندن اوترو که انلر مؤمنلره ظلم ایلدیلر انجدمکه صددن تجاوز
قیلدیلر بدرستی الله تعالی مؤمنلره نصرت قلمغه قادردر عجزی یوقدر ودخی بوردیکه الذین
اخرجوا من دیارهم بغیر حق الا ان یقولوا ربنا الله ولولا دفع الله الناس
بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله کثیرا
ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز یعنی انلر که بوردلرندن ودیار
لرندن سوریلوب چقدیلر کندلرسوجاری اولوب چقدیلر الا سوندن اوترو که

ددلر بزم ربمز اولله در که بردر اکر حق تعالی بو بعضی قولرك شرلرن کرو بعضی قولرندن
دفع اتمسه انلره قلیچ اورب جهاد قلمغه یا انلرك اوزرینه حدود اقامت اتمکله بنجه رهبانلرك
صومعه لری یعنی دیدی وبنجه نصارانك وبنجه یهودك کنیسه لری وبنجه امت محمدك مسجدلری یعنی تلوب
خراب اولیدیکه انلرك اجنده عبادت اولنوب انلك ادلری نه ذکر اولنور نه عبادت ایدیجی
قالوردی نه عبادت ایده جك یرلر قالوردی بدرستی حق تعالی نصرت قیلور شول کمسنه که
الله تعالیانك دینه ورسوله یردم قیلور زیرا حق تعالی قویدر غالبدر کمی دیلرسه قوه تیله قهر
ایدب هلاك ایدر ودخی بوردیکه الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلوة واتوا
الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر ولله عاقبة الامور یعنی حق تعالی بوردیکی
بز نصرت ایده دز شونلرکم مؤمنلردر دشمنلری کافرلر اوزرینه وانلری اولرك اندن هلاك
ایدب مؤمنلری کافرلر یورتلرنده قرار طوتوب دولندوریرز تاکه مؤمنلر نماز قلمغه وجمیع حقوق
صلاتی رعایت ایده لر ومال حقنی رعایت ایدب زکوة ویره لر ودخی بریرینه امر معروف ایدوب یاوز
اشلردن یغنه لر زیرا بیلورلرکه جمیع اشلرك عاقبتی وجمیع خلقك دونب وارجقی برلری
الله دن یکادر الله ملکندن غیری ملکلر کلی باطلدر جمیع امور حکم انکدرکه اراده هیچ منازعی
ومدعی یوقدر ودخی رسولنك خاطرین تسلی قیلوب بوردیکه وان یکذبوك فقد کذبت
قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهیم وقوم لوط واصحاب مدین وکذب
موسی فامليت للکافرین ثم اخذتهم فکیف کان نکیر یعنی یا محمد اکر بوکافرلر سنی
تکذیب ایدب یلانلرسه کوکلکی ملول طوتغل که بونلردن اول کلن دخی بو عادت اوزره ایدی

نوح قومی نوحی عاد قومی عادی هود قومی ثمود قومی صالحی وایکه قومی لوطی ومدین قومی
شعیبی فرعون قومی موسیٔ تکذیب ایدب بلا تلدیلر بندخی مهلت ویرب اول کافرلرینک عذا
بلرینی تأخیر ایتدم اکا دکلکه وعده تمام اولدی عاقبت انلری عقوبتله طوتوب هلاک ایلدم و
انلرک اول باطل فعللرینه کوره عذاب کوندرمکله ودخی بیوردیکه وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَا
هَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ یعنی حق تعالی
بیوردیکه ای نجه کویلری وشهرلری بزخراب ایدب هلاک ایلدک بوحالده که انلر ظالم
ایدی اولرینک سفهنی یعقوب خراب ایلدک اهلنک براثرلری بورمزودخی بیوردیکی
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا
فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَٰكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ یعنی یا محمد بومکه کافرلری
هیچ بویریوزنده سیر ایدب یورومزلرمی که نظر ایده لر کورلر ایلو وامتلردن رسولترین
یلا یلینده حرابلقلری نته اولدی بنالری نته یقلدی استرقالدی اولردن ایلو وکچن قومندن
خبر ویرو وکن کوکلرینه فهم ایده لر یا خود قولقلرینه اشیدوب اندن عبرت الله لر تحقیق انلرک
ظاهر کوزلری کوردکل اما باطن کوکل کوزلری کوراولمشدر زیرا دین امرنده زیان ایدجی
بوظاهر کوزکورمک دکل باطن کوزکوراولمقدر که حقی کورمز اول کورلکله باطن ظلما
تندن مهلکیه دوشب هلاک اولور ودخی بیوردیکه وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَن
يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ بوایت نضر بن
حارث حقنده نازل اولدیکه رسول الله قتنده کلوب ایدردی اکر اشبو دیدوکنک کرچکسه

بزه

بزه اوزرینه کوکدن طاش یغدرغل حق تعالی خبر ویرب بیوردیکه یا محمد سندن استعجال
ایدب عذاب دیلرلر حق تعالی خود بونده وعده قلدوغی عذابلره مخالفت قلسر دکل البته اول
انده کلسر دراول وعده اولدوغی بر رکونده جمله سنی مؤمنلرک قلبلری التنده هلاک ایدب
قویه بر قدر ردی حقارتله اما آخرتده واقع اولان عذابلر واراکه انلرک نهایتی یوق زیرا هر
کونی انلرک بو دنیانک بیک یلی مقداری اوله یعنی اول کافرلرکم اول عذابلری کونونی تعجیل
ایدب استرلر بلمزلرکه انلرک برکونلرنک شدتی وعذابنک ثقلتی بو دنیاده سز عدّ ایتدوککز بیک
یلی قدر در ودخی بز انده مهلت ویرب عذابلرینی تأخیر قلدوغمز کرک بیک سبل اولسون بزم قتمزده
برابردر اکرچه انده طویل کلور زیرا بز قادرز هرنه وقتکه عقابله طوتمق دیلسه وزکه فوت اولمز ودخی
بیوردیکه وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ یعنی ای نجه
قریه لر بزم مهلت ویرب تأخیر قلدقکه انلرک اهلی ظالم اولمشلردی اندن دونب کیرو عقاب ایله
طوتدق هلاک ایلدک که جمله نک عاقبت دونب کلجک یرلری بزدن یکادر ودخی بیوردیکه
قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ یعنی ایت یا محمد اول مکه کافرلرینه کم ای کشیلر تحقیق
بن سزه حق تعالیدن انکاره قورقودوجین انلرک خبرن سیزه ایرشدورمز ودخی بیوردیکی
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ یعنی شول کشیلرکم ایمان
کتوردیلر وصالح عملر اشلدیلر جنت اچنده انلرکدر یرلغفقلق وکرکلو رزق ودخی بیوردی
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ یعنی ودخی انلرکم بزم ایلریمزی
ابطال قلمق ایچون سعی ایدرلر کندوز عملرنجه ظن ایدرلرکه بزی عاجز قالدرلر بو خلقی کیرو دیری

قلمقدمکه هیچ بعث ایلیه نشور اولمیه او یاتار ایلیه همان شویله اولن طیراق اوله کیده یو
بو دنیاده اشلدن اشلر ایوسی یاوزی عبث اوله کیده هیهاتکه یوقدر اولسر دکل بونلرکه بو
زعمی ایدرلر جمله سی اصحاب جحیمدر ابدی عذاب ایچنده مقیم اولسرلر و دخی بیوری وَمَا أَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا
يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ
فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ
بَعِيدٍ ابن عباس رضی بیوردیلر بو آیتک سبب نزولی بودرکم چون رسول الله کوردی قومنی که
حقدن کوردوکه اعراض ایدیلر مطیع اولمدلر اول نسنه اکا قتی کوچ کلدی کوکلندن دیدکه
الله تعالی اکا برنسنه ویره کم اول نسنه سبب اوله کنده ایله قومی اراسنده تعلق حاصل اولمغه غایت
انرک ایمانه کلدوکه حریص اولدوغیچون برکون رسول قریش قومیله بر مجلسده اوطوروردی
حق تعالی والنجم سوره سن اندردی رسول الله اول قومه اوزره اوقودی دخی بیوردیکه أَفَرَأَيْتُمُ
اللَّاتَ وَالْعُزَّى وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى یعنی شیطان انوک دلی اوزره جاری قلدیکه
انلر تمنی ایدب کوکلندن کچردوکی نسنه انک دلنه یوردی دیدیکه تِلْكَ الْغَرَانِيقُ
الْعُلَى وَإِنَّ شَفَاعَتَهُنَّ لَتُرْتَجَى چون قریش بو کلامی اشتدیلر فرح اولوب شاد اولدیلر
رسول الله اوقدی کچدی سوره اخرنه امر ایلدی سوره نک آخرنده سجده ایلدی [illegible]
جمله سجده ایلدیلر اول مسجد اچنده کم وار ایسه مؤمندن کافردن جمله سجده قلدیلر اما
ولید مغیره وسعید بن عاص انلر غایت پیر ایدیلر سجده قلمغه اکیلدیلر بطحادن اوچیله

طیراق

طیراق الوب انلرینه کتوردیلر سجده قلدیلر طوروب قریش اول فرح اوزره طاغلدیلر
دیدلرکه محمد بوکون بزم معبودلریمز دخی الله قتنده بزه شفاعتجیلر چون محمد بزم معبودلریمزه
اول شفاعتدن نصیب ذکر ایلدی بزدخی شمدیکرو انوکله یوز چون رسول الله اول
کیجه خلوت اولدی جبرائیل عم اکا دیدیکه یا محمد نیلدک بو خلق اوزره برنسنه اوقدک که انی
بن سکا حق تعالیدن کتورمدم رسول الله انی اشیدوب ملول اولدی قتی قورقه دشدی که
حق تعالیدن نه حکم نازل اوله دیو چون حق تعالی جبینه تسلی قیلوب کوکلن خوش قلمغیچون
بو ایتری اندوب بیوردیکه یا محمد هیچ برسندن ایرو برسول کوندرمدک که انکا الهام
اولمش اوله الا حربری کوکلندن برنسنه تمنی قیلوب آرزو قلدیکه اول انکا بیورلمش دکلدی
شیطان انوک اول مرادی کوکلنه القا ایدیوردی پس حق تعالی شیطان القا قلدوغی
نسنه یی کیروباطل ایدیکده رب انوک برینه کنزو ایاتنی محکم ایدب ثابت قیلوردی حق
علیمدر بیلورکم شیطان نه القا قیلور وحکیمدر حکمتیله قولترینی نجه دیلرسه ابتلا قیلور تاکه
شیطان القا قلدوغی نسنه یی فتنه ومحنت قیلسه شولرکه کوکلرینده شک ونفاق وار
ودخی اندرکم کوکلری قتی اولوب حقی قبول قلمقدن ایراق اولمشدرکه اولمشرکلر در تحقیق
بو مشرکلر قتی خلاف ایچنده درکه هرکز وفاق بولدیکمز مرادلرودخی بیوردیکه وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِي
الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ یعنی حق تعالی بونی اندن اوتری قلدیکه اول توحید قرآن
ویریلن قولترکه شول ایتلرکم الله تعالی محکم قلوب اول حقدر سنک ربک قتنده نازل اولمشدر

اکا اعتقاد لرینه و تصدیقلرینی کرکلو ایدوب دیه لرکه اول الله بندر کوکلاری انلرن یکا
ساکن ایلوب دولنه تردولری قالمیه زیرا الله تعالی ارشاد ایدر انلریکه ایمانلرینی و یقینلرینی
اکا محکم قلدیلر طریق اسلام اوزرینه ثابت اولوب هیچ تزلزلری قالمیه و دخی بیوردیکه
وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ یعنی انلرکم
کافرلر دردائم شکده و کماندن زائل اولمز لرشول سنده کم شیطان انی رسول
دلنه القا قلدی سهوله دیرلرکه نه اولدی بو محمده کم بزم الهلریمزی خیریله اکتنکن شمدی
پشمان اولوب کیرو دوندی بونلر اول شکده اوزده دائم اولورلر تا اکا دکنکه اکسزدن
اولم کلمه و قیامت قوپه یا خود اندن اولکون کلمه که انوک ایچنده اندن هیچ خیر کلمیه غایت
قتی کون اوله که فرشتهلر انلر کلمه قتال ایدوب هلاک ایده لر موعود بدر کونیدرکه صنا
دید قریش کلی انده دیلندیلر عذاب جهنمده و اصل اولدیلر تخلید برله و بیوردیکه
اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ
النَّعِيمِ یعنی حق تعالی بیوردی جمیع حکم سلطنت قیامت کونده الله تعالینکدر شریکی
یوقدر و منازعی یوقدرکه انوکله ملکده نزاع قیله پس اول ملکی واحد بو خلق اراسنده
حکم ایله پس انلرکم ایمان کتوردب عمل صالح اشلدلر جنات ایچنده ابدی تنعمده اولدرکه
انوک نعمتی دوکنورد کلدر و دخی بیوردیکه وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ
اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ یعنی انلرکم کافر اولدلر و بزم آیتلریمزه

یلا

یلانلدلر انلر طاموا چنده قتی خور لغله عذابلر وار در و دخی انلرکم حق تعالی یولنده
وطنلرینی ترک ایدوب کیده لر الله رضاسینی حاصل قلمغیچون انلرن اول حال اچنده
دیلنلر یا خود اوله لر الله کندویه واجب قلدیکه البته انی کرکلو رزقله رزقلندوره که
خیر الرازقین اولدر رزق حسنه دیو کادیرلرکه هرکز منقطع اولمیه دکلدر اول الا
اوچاق نعمتلر در و دخی بیوردیکه لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ
یعنی انلری برمکانه قویه که انلر اول مکانه راضی اولدر اندن اوترو که هونه ارزو ایدرلر
انده بولدر هیچ امکسوز پس حق تعالی علیمدر انلرک نیتنی بیلور حلیمدر انلردن عقوبتی دخی
رفع ایدوب رحمت قیلور و دخی بیوردیکه ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ
عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ یعنی یا محمد اول امر در اولکم انی سنک ربک
سنک اوزریکه حکایه ایدب خبر ویردک هرکمسه که اول مشرکلرله مقاتله قلدی تنکم اول مشرکلر
انلرکله قلدی اول ظالملرک فعلنه کوره جزا قلدلر تنکم اول ظالملر انلره قلدی اندن زیاده
اول مشرکلر زیاده ظلم ایدوبن مسلمانلری منزلرندن چقاردلر الله تعالی وعده قلدیکم
البته اول ظلم اولنان مسلمانلره نصرت ایدوبن که الله تعالی مسلمانلرک یاورلرندن
عفو ایدب کناهلرین برلغیچیدر الله تعالی قادردر قدرتی یترنه دیلرسه اشلر و دخی
بیوردیکه ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ یعنی اول الله تعالی قدرتندن بری بودرکه کیجه و کوندوزه

قوبارکونی اوزن ایدرو کوندزی کیجه یه قوبارکیجه‌یی اوزن ایدر کوندزی قصه ایدر دخی
حق تعالی سمیعدر اول مشرکلرك کلامن اشیدر انلره مکافاتن قیلور وبصیردر مؤمنلرك
حالن کوردکه کافرلر انلره نجه بغی ایدرلر انلره نصرت قیلور پس حق تعالی مؤمنلره نصرت قیلوب
کافرلر هزیمت اولدوغی اندن اوتروردکه بدرستی مؤمنلرك دینی حقدر معبود حقه
طیرلر اول کافرلر التهی قیوب غیریه طپدقلری باطلدر قنده که حق ظهوره کلمه باطل
محو اولور بدرستی الله تعالی یوجه دراندنکه کافرلر انوك شانندن سویلرلر ودخی
عظیم وکبیردر کلی مخلوقدن وانك اوصافی وصف اولمقدن ودخی بیوردیکه الم
تر ان الله انزل من السماء ماء فتصبح الارض مخضرة ان الله لطیف خبیر
له ما فی السموات وما فی الارض وان الله لهو الغنی الحمید یعنی حق تعالی بیوردکه
نظر ایلمزمیسن یا محمد که تحقیق الله تعالی کوکدن صولر یاغدوب بریوزی انوکله یشل اولور
انواع اوتلر بتوب الوان زواهرله مزین اولور حق تعالی لطیفدرکه قولرینه یردن نباتلر
ودانه لر بتورب واغاجلری دخی انواع ثمرات برله قولرینه رزق ویرر ودخی جمله نك کوکلرندن
کلندن نه کجدوکن بیورمجکه یغمور برزتاخیر اولنه کجرك یغا انوك کبی اولیا دشاهدر
وعظیم سلطاندر که جمیع کوکلر ویرلر اجنده نه وارسه انوك ملکیدر ومملوکیدر که کندو
غنی ومنزهدر بو قولرندن نه بونلرك اولمغله انوك سلطنتی ارتر نه اولمغله اکسیلور
وجمیع افعالنده اول حمیددر ومحمودر ودخی بیوردیکه الم تر ان الله سخر لکم ما
فی الارض والفلك تجری فی البحر بامره ویمسك السماء ان تقع علی الارض

الا

الا باذنه ان الله بالناس لرؤف رحیم یعنی دخی بلمزمیسن کورمزمیسن یا محمد که
بدرستی الله تعالی بریوزنه نه وارسه سزه مسخر ومنقاد قلدیکه انوکله منفعتلنورسز ودکز
اجنده کمی مسخر قلدی انوك امرله اوزرنده یورر انوکله دخی نجه مقاصدلر ایرشرسز ویو
کوکلری اوزدیکزده قدرتی برله صقلر توترکه بریوزنه دوشمیه سز النده هلاك اولمیه سز
الا انوك دستوریله دوشوب هلاك اولسه اولوقدکه قیامت کونی اوله بنی آدم قلمیه تحقیق
الله تعالی بوخلقه رؤف ورحیمدر اسرکرو وقتی ایرشمدن هلاك ایتمز ودخی بیوردیکه وهو الذی
احیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ان الانسان لکفور یعنی اول الله در اولکم سزی هیچ
یوغیکن وار قلدی هر بریکزه براجل معین تقدیر قلدی تا اول منقطع اولنجه دنیاده حیات
بولسر قجن اول مدت اجل تمام اولسر سزی کیرو اولدرب تراب النده فنا قیلور اندن نصکره
اول بعث کونده کرو اعاده قیلوب سزی وجوده کتورب حیات ابدی ویرر اهل ایمان نعمت
اجنده واهل کفر نار ومحنت اجنده اما بو آدمراوغلنری حق تعالینك نعمتلرینه کافر اولوب
شکرین برینه کتورمزلر ودخی بیوردیکه لکل امة جعلنا منسکا هم ناسکوه فلا ینازعنك
فی الامر وادع الی ربك انك لعلی هدی مستقیم وان جادلوك فقل الله اعلم
بما تعملون یعنی حق تعالی بیوردی هر امته برشریعت قلدقکه انلر انوکله عمل ایده لر ودخی
هر برینه برمعین موضع قربان قلدقکه انده قربانلرن بوغزلیه لر وکوکلرالفت طوته حق مکان
قلدقکه انوکله الفت طوته لر انلر انوکله امر ربایجده منازعه قلمسونلر بروایت هزیل بن وقاد
وبشر بن سفیان حقنده نازل اولدیکه اصحاب رسوله دیلرکه شرکندن اکر لهم بوغرلیوب

اولدورد کفر اتنی برسز الله اولدورد وکنی عمرسز پس حق تعالی بو آیتی اندرب بوردیکه
یا محمد قوسن بوندن کلمه منازعه قلمه همان انلری رتکدن بکا ایمانه دعوت ایله که تحقیق سن
صفرو هدایت طریقنده سنکه انده اعوجاج یوقدر واکر انلر سنوکله مجادله قلمه لر انده ایتکه الله
تعالی بلجیدر که سزك نه اشلدوکنکزی ودخی بوردیکه اَللّٰهُ یَحْکُمُ بَیْنَکُمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ فِیمَا کُنْتُمْ فِیهِ
تَخْتَلِفُونَ یعنی حق تعالی سزك اراکزده حکم ایلیه قیامت کونده حقله بول نسنه که دنیاده اختلاف
قلدیکز اولوقت حق انده ظاهر اولیه بلیه سزکه حق دین قتیسدر وباطل قتیدر اما اول بلمکده
هرکز منفعت اولمز دکلدر ودخی بوردیکه اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ مَا فِی السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ
اِنَّ ذٰلِکَ فِی کِتَابٍ اِنَّ ذٰلِکَ عَلَی اللّٰهِ یَسِیرٌ وَیَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَمْ یُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا
وَمَا لَیْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِینَ مِنْ نَصِیرٍ یعنی حق تعالی بوردیکه بلمزمسن یا محمد که
تحقیق الله تعالی کوکلر اچنده نه وارسه بیلور زیرا بو کلی لوح محفوظده مکتوبدر که انده خارج
نسنه یوقدر وبو کلی بلك دخی تعالیه اسانذر مشکل وکل پس بوکافرلرك نه قلدوغنی اول بلمزمیکه
انلرنه طبوب عبادت قلدیلر الله دن برنسنه یه که اول حق ایدوکنه برحجت وبرهان انلرده یوقدر
وانلر دخی انی حق ایدوکن یا باطل ایدوکن بلوب اشلمزلر بلکه جهلله اشلرلر هرنه کم اشلرلر اکر
بلدردی اشلیه لردی اما چون انلرك بطلانن انده بلدردی انلر انده امتناع قلدیلر ظا
لمردن اولدیلر که شرك وکفر اوزره قایم طوردلر پس اول مشرکلره هیچ برمانع یوقدر کیم
انلری برمرعذابدن قورتره ودخی بوردی وَاِذَا تُتْلٰی عَلَیْهِمْ اٰیَاتُنَا بَیِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِی
وُجُوهِ الَّذِینَ کَفَرُوا الْمُنْکَرَ یَکَادُونَ یَسْطُونَ بِالَّذِینَ یَتْلُونَ عَلَیْهِمْ اٰیَاتِنَا قُلْ اَفَاُنَبِّئُکُمْ

بِشَرٍّ

بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِکُمُ النَّارُ وَعَدَهَا الَّذِینَ کَفَرُوا وَبِئْسَ الْمَصِیرُ یعنی فجنکم برمراتبدر عمرکه حقی باطلی
بیان ایدجیدر انلرك اوزرلرینه وقتنه اول انکارلرینده واول کلامخری خوش کورمدکلرنده
یوزلرنده عبوس ظاهر اولور یعنی اولورکم انده یکا شرلمه ال اوزلرینه اتیلر عمری اتیانده که
محمد دراصحابیله انده عنف ایدب قتی قاقدقلرنده دیرلرکه برضرر ایرشدوره لر ایت یا
محمد انده کم بن سزه خبر ویرمی برنسنه دخی خوش کلجیدر دخی شرلو رکدر اول قرا
نی اشیدوب خوش کلمدوکنده دیرلر اول نذر رسول الله خبر ویردیکم اول اودرکه انی حق
تعالی کافرلره وعده قلمشدر یا وزدونب وارجیه دراکا کیرن ابدی خلاص اولمز قچنکه کفر
وشرك اوزره اولیه بوندن صکره بوردیکه یَا اَیُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ اِنَّ
الَّذِینَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَنْ یَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَاِنْ یَسْلُبْهُمُ الذُّ
بَابُ شَیْئًا لَا یَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ یعنی حق تعالی بوردیکه ای
کافرلر اول بتلریکزنه تشبه محی اولندیکه سزانی بزه شریك قلدوکزواکا طبرسز امدی
براشیدك اول معبود ایدیوب طبدوغیکز ضمرك حالدنیکه تحقیق اول طبدوغیکز الله
عبادتی قوب که اکر جمله سی جمع اولوب دریلسی اولورسه برسکنکی یرقق الرندن کلمه ابن
عباس ایدر کافرلر بتلرینی زعفرانله طب ایدب اوزرلرینه سوردلردی حق تعالی انده خبر
ویردیکه اول طبدوغیکز بتلریکز اوزرنده کی زعفران طیبندن اکر برسکك کلوب تونسه
اول طیبدن کندویه نسنه چکوب المایجون اول ضمریکز اول سکنکی کندولردن منع ایتمکه
قدرتلری یتمز پس شول نسنکه برسکك انك اوزرینه قوب اول اوزرنده کنی کندویه چکوب

الا انی منعم قادر اولمیه قجن اول معبود لغه لایق اوله حال بوردرکه اول قوب نسنه جکلکه طالب
اولن دخی برضعیف ملک واول اوزرینه قوتلن دخی برضعیف که سکلکه کوجی یتمز ذهی ظالملرکه
مقداری شویله اولتی کندولره معبود طوتنه اول معبود قادری قویه که جمیع مخلوقات خالقی اولدر
ودخی بوردیکه ما قدروا الله حق قدره الله لقوی عزیز یعنی بوکافرلر الله تعالی تعظیم
ایتمدیلر شویلکه کرکدی دخی بلدیلر شویلکه بلمك کرکدی تاکه شریك قلدلر برکمسه که برسکلکی منع
ایتمکه قوتی یتمز بونسنه انلردن قنی ظلمدر انصاف دکلدر تحقیق الله تعالی خود قوی قادردر
کلی مخلوق اوزره قهرله غالبدر ودخی بوردیکه الله یصطفی من الملائکة رسلا ومن
الناس ان الله سمیع بصیر یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم والی الله ترجع الامور
یعنی اول الله در اولکم فرشتهلردن دخی اختیار قیلور کندویه رسالت برله که قولنه رسول
کوندوره جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل کبی ودخی بونلردن مقرب ملکلر وار
وآدمدن دخی اختیار قیلور که قولنه رسول کوندوره ابراهیم وموسی وعیسی علیهم السلام
ومحمد صلی الله تعالی علیه وسلم کبی ودخی بونلردن غیری مرسولر وانبیالوکه وار الله تعالی
سعدرانلرك قولن اشیدر وبصیردر مرسولردن کمی اختیار قیلدوغنی بیلور ورسالتکم لایق
ایدوکن بیلور ودخی بونلرنه اشلدوکن بیلور ونه اشلیه جکلرین بیلور ودخی حال حیاتلرنده
دنیاده حالترین ونته ایدوکن بیلور واولدکدنصکره حالتری نه اولاجغن بیلور جمیع اشرك
عاقبتی کاراجع اولور اول بیلورنه اولسردر ودخی بوردیکه یا ایها الذین آمنوا ارکعوا
واسجدوا واعبدوا ربکم وافعلوا الخیر لعلکم تفلحون یعنی ای ایمان کتورنلر معبودکزه

عبادت

عبادت قیلوب نماز قیلك اول نمازاچنده رکوع وسجود ایدك ربکزه دخی انواع خیراتی
اشلك صله رحم ایدك وکوزل خلقکزیرله احسانلر ایلك تاکه سعادت بولوب جنته یول
یوله سز ومقاصد اخروی سزه کلی حاصل اوله ودخی بوردیکه وجاهدوا فی الله حق جهاد
ده هو اجتبیکم وما جعل علیکم فی الدین من حرج ملة ابیکم ابراهیم هو سمیکم
المسلمین من قبل وفی هذا لیکون الرسول شهیدا علیکم وتکونوا شهداء علی الناس
فاقیموا الصلوة وآتوا الزکوة واعتصموا بالله هو مولیکم فنعم المولی ونعم النصیر
یعنی حق تعالی بوردیکه دین یولنده جهاد ایدکز انوك دشمنلرینه قلج اوردك کرجك نیتیله وار
کوجکزی اول یوله صرف ایلك مطیع اولك الله عاصی اولمك غرابی نفسی دخی ترك ایتمك که
اولو غزا اولدر وهیچ برملامت ایدجیلر ملامتندن قورقمك اول الله در که سزی دین
اسلام ایچون اختیار قیلوب اورندلدی هیچ سزك اوزرکزه خرج قومدی رکن اسلامی
واسع قلدی زیرا هیچ برمؤمن برنسنه ایله مبتلا اولیه بوکناهلردن حق تعالی کیرواکا اول کناهدن
خلاص اولجی نسنه قومشدر کندن توبه ایله کندن انواع کناهلرله هیچ دین اسلامده برکناه
یوقدرکه قول انده عذابدن خلاص اولجی یول بولیه ودخی ضرورت وقتلرنده سفرده نمازی
قصر ایتمك کبی واورجن یمك کبی صو بولمه تیمم قلمق کبی حالت مخمصه میته یمك کبی قیامه کوجی
یتمزسه اوترکن قلق کبی پس سز متابعت قیلك اتاکز ابراهیم ملتنه کم اولدخی ملة محمده داخلدر
الله تعالی هنوز قرآن انمزدن اول ایدی وانی کتابلرده سزك ادیکزی اسلامیه تسمیه قلمشدر
بوکتاب اچنده دخی بله که فرمانده تاکه رسول الله قیامت کونده سزك اوزرکزه طانق اوله که

خره تبلیغ رسالت قلدی سزدخی کروقلان خلق اوزرینه طاتق اولسزکه رسول انلره تبلیغ رسالت
قلدی بش وقت نمازی اقامت ایدك وماکندن زکوة ویرك اعتماد کزی الله محکم قیلك
انکا توکل ایدب دینی طوتك الله تعالی دخی هرضرر ایدیجیلردن صقلیه دین اسلام اوزره
سزی ثابت قلسه کتاب وسنت اوزره عمل قلمغی سیزه اسان قیلسه که اول سزیك ناصریکز ودوستکز
کز وصقلیوجیکزدر نه کزکلو مولیدر اول انکا قول اولوب خدمت ایدنلره ونه کوزل ناصردر
اول انکا نیاز ایدب یلوارب نصرت استیلرکه لطفی عامدر خلق ایتدوکی اوزرینه

سورة المؤمنين مائة وثمانية عشر

بسم الله الرحمن الرحيم

قد افلح المؤمنون الذين هم في صلوتهم خاشعون والذين هم عن اللغو معرضون
والذين لزكوة فاعلون یعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق نجات بولوب بقا اوزره سعادتة ایردی
مؤمنلر کسلرکم الله تعالی تصدیق ویقینلری محکم قلدیلر ونمازلری اچنده خشوع قلدیلر تضرع قلوب
نفسلرینی حق تعالی اوکنده ذلیل قلدیلر کوزلرینی اشغه طوتوب اوازلرینی الحلقلرنه چقاردیلر صاغلرینه
وصولترینه التفات قلمدیلر الله تعالیدن غیریدن قصدلرینی دوندردیلر مقصودانی ایدیوب
همتلرینی وکوکلرینی اوقدقلری قرآنك وذکرك وتسبیحلرك معناسنه صرف ایتدیلر انی فهم
ایده لر ودخی شونلر نجات بولدیلرکه شرکدن معاصیدن وهرباطل نسنلردن که شرعه
موافق دکل اندن اعراض ایدب ترك ایتدیلر کرك فعلندن اولسون کرك قولدن اولسون
ودخی انلر نجات بولدیلرکه اوزرلرینه فرض اولان زکوتی طیب قلبله فقرایه ادا قلدیلر وصالح
عملترین انوکله زیاده قلدیلر ودخی بیوردیکه والذين هم لفروجهم حافظون الا على

ازوا

ازواجهم او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك
هم العادون یعنی حق تعالی بیوردیکه دخی انلر نجات بولوب فوز تلدیلرکه فوجلرینی حرامدن
صقلدیلر زنایه قصد ایتدیلر الا انجق حلالی وکندولرك ملکی اولن جاریه لرندن صقنمدیلر انکله
استمتاع قلدیلر بوندن کلنه تعنیف قلنمز انلره ملامت اولنمز لرشول وقتکه امر شرع اوزره اوله حق تعالی
اذن ویردوکی یردن اوله یعنی قبلندن جمع اوله دبورندن اولیه دخی حالت حیضده ونفا
سنده اولیه که بونلر حرامدر وبونی انیلر ملومدر شرعاً ملامت اولنورلر وبوملك یمینیله
جاریه ده استمتاع قلنمز انلر حقنده مخصوصدر که حلالدر اما عورتلر حقنده بو حلال دکلکه کندو
ملکی اولن قولیله استمتاع ایده هرکم کندو حلالندن وملکی جاریه سندن زیاده طلب ایتسه
انلر ظالملردر حلالدن حرامه تجاوز ایدب حدود الله‌ی بوزمش اولورلر بو ایده دلیل وار
بونك اوزرینه کم کشی الیله منی سن دوکمك دخی حرامدر علما قولی بونك اوزرینه دراین
جریج ایدر عطایه صوردم بونسندن اولجواب ویردیکه مکروهدر بنم سمعم اولیه ایرشدیکه
قیامت کونده برقوم حشر اولنه که الترى حاملة اوله شویله ظن ایدرینکه اول الترى منیلرین
دوکنلردر سعید بن جبیر ایدر الله تعالی برامتة عذاب قلسه انلرن اوترکم ذکرلرین اونیار
لوری پس کندویه نجات طلب ایدن مؤمن کرکدرکم بوحدودلری صقلیه وبو فعللرله مبتلا
اولیه ودخی بیوردیکه والذين هم لامانتهم وعهدهم راعون یعنی حق تعالی عذابندن
نجات بولنردن دخی برسی اولدرکم امانتده امین اوله امانت قوین حقنده خیانت ایتمه اما
نتن کوزکلو اوایده دخی برسی اولدرکم کسیله عقد عهد الله انك اوزرینه وفا قله عهدنه صیوب

عذر اتیم کرک کندو ایله الله اراسنده کرک بر مؤمن قول اراسنده اولسون اول مؤمن دخی کرک یاد
کرک بلش اولسون اولکم کندو ایله الله اراسنده امانتی صقلمق در رسول فریضه لرکم کندونک اوزرینه
انی صقلمق واجبدر اولکم قول ایله قول اراسنده در و دیمکدر دهرته جنسدن کرکسه اولسون
بونری صقلمق و امینلک واجبدر کشینک اهلی و اولادی و خدمتکارلری انوک قتنده اما
نذر و اعضالری کلسی انکا امانتدر کرکدر کم حرام فعللردن و حرام سوزلردن صقلیه دیلر که
نجات بوله و دخی بوردی وَالَّذِينَ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ یعنی
دخی نجات بولنمدن بری دخی اندر کم نمازلرینی صقلمغه دائم اولوب وقتلرینه رعایت
ایدب کرکلو اوقلر پس بو نمازی ذکر اتمکی تکرار قلدی تاکه بیان اولنه که نماز صقلمق وا
جبدر پس اندر کم بو ذکر اولنان صفتلرله موصوف اولدلر اندر کم نجات بولوب جنت
ایچنده طاهر اولیلنک مقامرینی اندر میراث برلر زیرا رسول الله بوردی کم سزدن هیچ بر کسه
یوقدر الا انک ایکی منزلی واردر بری جنتده و بری نارده شول کسه کم کفرله اوله انوک
جنتده کی مقامن مؤمنلر میراث برلر و دخی بوردیکم الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ یعنی دخی بونلر در کم فردوسی میراث برلر انک ایچنده مخلد اولوبن که ایرق اولمک
چقمق یوقدر و دخی بوردیکه وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ
نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ یعنی حق تعالی بوردیکم تحقیق بر یراتدق آدمی بلچمدن و انک بلندن
منی منسل ایدب بو اوغلنرینی یراتدق ابن عباس ایدر سلاله اول صودر که آدمک بلندن
صیزر چقر آنه رحمنه دوشوب اندن اوغلان وجوده کلور کم انکا نطفه دیرلر پس حق تعالی

ایدر

ایدر بن اول نطفه‌یی اتا صلبندن چقرب انا رحمنده متمکن قیلوب قرار طوتدردق انکا دکنکه
مدت تمام اوله و دخی بوردیکه ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً
فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ
اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ یعنی اندن اول نطفه‌یی پاره پاره اویوشمش قانه دوندردوک اول
قانی اتاجنده سکوکلر یرتدق هر برینک اراسنده کی نطفه علقه اولدی و علقه مضغه اولدی
تمام فرق کون کچدی اول سکوکلری اتله بردوک اندن نطفه بر دور لو یرتمق دخی قلدقکه
انکا جان اوردق حرکتی کتوردوک اندن چقرب یول ویردک دنیایه کتوردک انا کوکسندن
سد امزردک اندن اوترمغه قوت ویردک و ایاغنه قوت ویرب یوردتدک انواع طعامله
انی بسلدک و انواع شربتلر و طتلو صولرله انی قندردق تا بالغ اولوب عقل کسب ایلدی
هر یرلرده و شهرلرده نه مقصودی وار ایسه سعی ایدب برینه کتوردی بوکلی بزم قدرتمز
و احسانمزدر که انکا ایرشدی چون حق تعالینک برکتلری انکا ایرشدی انکا واجب اولدیکه
تعظیم اولنه و ثنا قلنه که اول زائل اولمدی اولحق دخی دکل اول آخر باقیدر جلالی و عظمتی
برله پس صانعلرک کرکلوسی اولدر صنعی بی غرضدر معلول دکل و دخی بوردیکه ثُمَّ إِنَّكُم
بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ یعنی بو جمله دنصکره کروسز اولو
سرسز طیراق التنده چورب معدوم اولسرسز اندنصکره قیامت کونده کروقوپسرسز اول
حیاتکزده واقع اولن احوالردن سؤال اولنسرسز و انکا موافق جزا اولنسرسز دخی
بزم حکمتمز و قدرتمزسزی بو وصف اوزره یرتمقده و کل که ذکر ایلدک بلکه بزم کمال قدرتمز

انده دنکم بوردی وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ یعنی کم
سوزدن دخی اولو مخلوقه نظر ایدب کورلك فهم ایدب عبرت الك کم برترقه سزلك اوزه
ریکره بدی قات کوکلری بری بری اوزرینه بزیونك کبی عظمتلو مخلوقی برادب دائم قدرتمزله
صقلرز که بریوزنه یقلمیه بوندن غافل دکولز پس بو آدم اوغلنلرندن نته غافل اوله وز زیرا
برانلری صلمه برادب قیووبرمدك که نه دیولرسه ایده لر وبونلره بزون امروزهی اولنمیه یو
اورتاده بزدن ربوبیت وانلردن عبودیت ظاهر اولمیه یر کوکلری برادب انولك ایچنده
بر افلاکی دوزدك آیی وکونی ویلدزلری فلکلرده سیر ایتدوب کاه طلوع کاه غروب
ایتدردك جمله سی بوقوتلر مصالحی ایچون ودخی بوردیکه وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَسْكَنَّاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ یعنی اول کوکلردن بغورلر یغدرر
سولقدرکه بیورز انلرك سبب معیشتنه کفایت قدر پس اول صولرك بعضیسنی یوبرلر اوزره
یرلرك ایدب وکولتر ایدب صقلدق وبعضیسنی یرلره سکدروب یرالتنده جمع ایلدك تاکه اول
یغورلر منقطع اولدوغی وقتن انلری یرطرلرندن قیووبره وزچیقه آقه انوکله منفعت
طوتالر بزاکا قادردرکه انلری موسز هلاك ایدیدك ابن عباس رض ایدر رسول الله
خبر ویردیکم حق تعالی اوچمدن بش ایرمق اقندی بری جیحون بری سیحون بری دجله
بری فرات بری نیل بوجمله سی اوچاق بیکارلرینك بر بیکاریدر درجه لرینك زیاده اشغی
درجه سندن جبرائیلك ایکی قنادی اوزرینه اقر طغلر ایچنده امانت قونلمشدرکه انی یر اوزرینه
اقیره بو خلقه بوندن منفعت اوله قچنکه یاجوج ومأجوج وقتی اوله حق تعالی جبرائیلی کوندره

کلوب بردن قوآنی کتوره ودوکلی علی کتوره وکعبه نك رکنندن حجر اسودی کتوره ومقام
ابراهیم وموسی یانوبن اچنده کیله کتوره بو یرلر اهلی جلسی دینی خیرین ودنیا خیرین دخی
یاوی قیله صفنور زیرا الله تعالیه بو حالتده مطلع اولمدن ودخی بوردیکی فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ
بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ یعنی حق تعالی بوردیکه
اندرو وکمز سویله بستانلر بتوردك یرلرنده که انك اچنده حرما انجیلری واوزم انجیلری
واردخی اچنده سن چوق بیشلر وارکه کمین یازن وکمن قیشن برسز ودخی بوردیکه وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْآكِلِينَ دخی سز نچون انجلر بتوردك طور
سیناده چقردق یعنی زیتونلر بتر اول مبارك طاغده زیرا سینا نبط دلنجه مبارك
دیمك اولور یعنی اول انجدن یاغ بشی بترکه زیتوندر یاغ انك اچنده بیله بتردخی بیجیلره
قتق اول انجدن بتردیکه اتمکه سکیجدر زیتون یاغیدر اما بو زیتونی طور طاغنه تخصیص
ایدب انکچون ذکر ایلدیکه اول انج طوفاندن صکره بتدی طوردره زیتون انجی ایدی ودخی
بوردیکه وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ یعنی بدرستی سزه بو انعامدرده چوق
علامتلر وارکه اندن برسنی اولدرکم برسزی صوار برز انلرك طرلرنده غی سد ایلمکم
ایچلرندن چقر ودخی سزه انلردن چوق دورلو منفعتلر وارکه اندن بیرسز وتوروبرز
انلرك اوزرلرینه بنرسز ویوك اوردرسز ودخی دکزده کمیلر اوزرینه بنوب کتابوك اوردرسز
هر اطرافه مقاصدلریکزه واردرسز بونلرده نجه عبرت واردرکه عقلی اولن ادارك ایدوب

حق تعالینك وحدانیتین اکلر بیلور اقرار ایدر نوح عم قفیه سندن خبر ویرب بیوردیکه
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه تحقیق بز نوحی رسول کوندردك اول قومنه وارب دیدیکه یا قوم
برانك اول الله‌یکم سزی وار قلدی اندن غیری سزك معبودیکز یوقدر قورقمیسز انوك
عقوبتندن که سزه ایرشه چون اندن غیریه طابرسز ودخی بیوردیکه فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ
لَمَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ یعنی اول قومك بخه لریك دنیا اندری
فتنه براغوب الدامشدی ددلرکم یا قوم سیز اکا اویماك که اولدخی دکلدر الا سزجلین
برآدم اوغلاندر دیلر که سزك اوزریکزه برشرف وفضیلت زیاده قیله سز متبوع اوله سز
بوخلقزیکزی ترك ایدب اکا متابعت قیله سز اکر الله دلسیدیکه کندودن غیریه عبادت
اولمیه کرك ایدی وحی ایرشدرمك ایچون برفرشته اندوریدی اول دعوت قلیدی بو
سنده که نوح سویلر وبزی انوکله دعوت قیلور هیچ بونی بز اولکی اتالرمزدن اشتمدك که
آدمدن رسول اوله کرك ایدیکم ملك کلیدی ودخی حق تعالی بیوردی إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
بِهِ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ یعنی نوح قومی دیدی
دکلدر نوح الا بر لودر جنونی وار قوك بونی کوزلتوب منتظر اولك شول وقته دك
کم اکا اولم ایرشه اوله اندن قورتیلوب راحت اوله سز چونکه کوردی نوح انلر بونی تکذیب
ایدوب زحمت ویرب اعتبار قلمزلر دیکه چون بونلر بنی یلانلدیلر وسنی برلمزلر بکا نصرت

قیل

قیل بونلری هلاك قلمغله ودخی بیوردی فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَ
وَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ
إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ
یعنی حق تعالی بیوردی بز نوحك دعاسن قبول ایدب اکا بیوردقکه یا نوح کمی دوز کل بز امر
مزله بزم نظریمزده ودخی بلکل که قچن عذابمز وقتی کلسه کرکدر کم سنوك تنورك قیناوب
اچندن صوچقه اولوقت هر یرادلسندن ایکیشر ایکیشر ارکك اودیشیلوکیه قویغل وسنك
اهلکی دخی بله قویغل الا شول کسه کم اکا حکم ازلده هلاکلك سبقت ایتمشدر اول کیمه که بیرمز
کرك اهلکدن کرك غیریدن بکا دیلك ایدب دیمکل شول کسلر حقنده کم حکم ازلده غرق
اولمغله تقدیر اولنمشدر البته انلر هلاك اولسلر کرك ودخی بیوردیکم وَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ
وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّانَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي
مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ یعنی حق تعالی
بیوردیکه یا نوح قچن سن اول یانکده مؤمنلرله قرار طوب تمام کیده اوتورسکز بز مزتیقمز
اوزره شکر ایدب ایتکه شکر اول الله‌یه که بزه نجات ویرب بو کافر قومندن قورتردی
دخی ایتکم ای ربم اندرکل بنی برمنزله کم اول یکا وینم تابعه مبارك اوله کیمه نزول ایتمکده
مبارکلك نجات اوله وکیمدن چقوب نزول قلمغده مبارك اوله اول اوچ اوغلندن تکرار
نسل اوریوب دنیا بنی آدمله طولو اوله الهی قوندور وجیلرك خیرلوسی سنسن بلدرسی بو نوح
امرنی وکمی امرن وانك قومنی هلاك ایتمکلکی ذکر ایتمکده نشانلر دلیلر وار حق تعالینك

قدرتی اوزره که انکا اطاعت قلمیلری هلاك ایدوب اطاعت قلنلره نجات ویرر ودخی
بیوردی تحقیق بز اول نوحی انلره کوندرب وعظ ونصیحت قلدوغمز دکلدر الا ابتلا بوندن که
کوروز انلره عذاب کلمزدن اول نه معامله قیلورلر تاکه اول دعوتمز انلره حجت اوله انکا اجابت
قلمدقلری سبب عقوبت اوله بوندنصکره بیوردی ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ
فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ
یعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول نوح قومنی هلاك ایدوکمزدنصکره انلرك یرینه بر قوم دخی
خلف قلدقکه عاد قومیدر انلرك ایچندن انلره هودی رسول کوندردك که وارب
دعوت قیلوب دیکه یا قوم کلك برلك اول الله‌یکم سیزك اندن غیری معبودیکز یوقدر
انوك عذابندن قورقمیسزکه انکا عبادتی ترك ایتمکله ناکاه سزه واقع اوله نتکم سزدن
ایلمدوکی قومه واقع اولدی پس حق تعالی بیوردیکه وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ
مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ یعنی شول قومك بایلری ومنعملری که کافرلر در
خرتده ایمانلری یوق که بز انلری بو حیات دنیاده غنی قیلوب نعمتلرینی واسع قلدق جمع
اولوب کندولردن اشغی قومه نصیحت ویرب دیدلرکم یا قوم سز دینکزی ترك ایدوب هود
سوزنه الدنمك که دکلدر اولدخی الا سز جلین برادمز اوغلیدر سزنه برسکز اولدخی
اندن بیرو سزنه ایچرسکز اولدخی اندن ایچرسز انك فضیلتی بذر سیزك اوزرینکزه که
انکا مطیع اوله سز ودخی حق تعالی بیوردی وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخَاسِرُونَ

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ
یعنی کافرلرك زیاده طاغیلری باقیلرینه دیدلرکم اکر سز اول بز جلین آدمه
مطیع اولوب دینکزی ترك ایدرسکز تحقیق سز زیانکارلردن اولورسز که مغبون قالورسز
یعنی هود سزه وعید قیلوب قورقودرایدرکم قبر سز اوله سکز چوروب سکوکلریکز پراق
اولسه‌نه دریلوب سینلریکزدن جقرسز هرنه فعلکه قلدوکز خیر شر ازدن چوقدن جزاسن
کوریرسز اول نسنکم سزه وعده اولنور اول اولجق نسنه دکلدر ودخی بیوردیکه إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ
لَهُ بِمُؤْمِنِينَ یعنی حق تعالی بیوردی اول کافرلر دیدلر بیلوك کم بز حیا ایرز وما ایرز دکلدر الا
اشبو دنیاده دراینجکه بز اولورسوز بز مرمز اوغلنر ایرز دیری قالورز دوران دنیا بونك
اوزرینه دریزمز هیچ بریمز اولدکدنصکره کیرو قوپسرز دکلدرز پس دکلدرز بو هود الا بر کشیدر که
نه سویلرسه الله اوزرینه افتریدر بز انوك کلامنی کرچکلردکیلوز چون هود عم انلره
بو کلامی اشتدی کوردیکه صلاحه کلمکه قابل دکلرلر نتکم حق تعالی بیوردی قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا
كَذَّبُونِ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً
فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ یعنی هود عم کوردیکه اولقومی حقه عنادایدوب مطیع اولمزلر دعا
قیلوب دیدیکه یا رب بکا نصرت قیل بو قومه اوزرینه که بنی تکذیبلدیلر سکا اطاعت قلمدیلر
حق تعالی بیوردیکه یا هود بنز زمانده بونلر سنی تکذیبلدکلری اوزرینه ثابت اولدقلرینه پشیمان
اولورلر اما فایده قلمیه پس حق تعالی چوق وقت کچمدین جبرئیله امر ایلدی کلوب اول قومه اوزرینه

برجه اورب جاغردی اول قومك جمله یورکلری یاریلوب هلاك اولدیلر حق تعالی بوردی بز انلری
هلاك قلدق بریونده قوریلوب ایتمز التنده اوونب کتدیلر نکم بریوزنده بن اونلر قورور
اوانوب کیدر پس هلاکلك اولقومکم حق تعالینك برلکنه وقادر لغنه انکار ایدب ظالملردن
اولدیلر ومستحق عذاب اولدلر ودخی بوردیکه ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ مَا تَسْبِقُ
مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَى كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا
كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ
یعنی حق تعالی بوردیکم اول قومیدخی هلاك ایتدوکمز نصکره خلف قلدق برنچ قوم انلرك
یرینه اما هیچ برقومك هلاکلکنده اجلری یتمدن سبقت ایتدی واجلری یتدکدنصکره
دخی برساعت تاخیر اولنمدی بزم وعده مز ایرتیوب یرینه کلدی اما چون اول قومدلری
کوندرك انلرك ایچنه دخی بری بری ارد نجه رسولتر کوندردك که انلری دعوت قلمه لر
طریقنه اول رسولتردن بری اول قومه که کلدی دعوت قلدی اول قوم انی تکذیبلدی مطیع
اولمدی بزدخی اول قومدلری بری بری ارد نجه عذاب کوندرب هلاك ایلدك وانلرك
هلاکلرین انلرد نصکره کلنلره حکایت وقصص قیلوردك تاکه انی اشیدب متنبه اولمه لر
وبوحالدن عبرت الوب کندولر اول فعللردن ایراق اولمه لر والا هلاکلك اول
قومکم بونسنلری اشیدوب ایمانه کلیه لر والله تعالیه ورسولنه مطیع اولیه لر ودخی
بوردیکه ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ یعنی حق تعالی بوردی انلردنصکره بز موسایه

قوندانشی

قوندانشی هارونی ظاهر حجتلرله که عصا اژدر اولمقدر والی اق نور اولمقدر کوندردك
اول فرعونه اول قندغی اعیانلریله واروب انلری دعوت قلدلر طریق اسلامه فرعون قو
میله استکبار ایدب تکبرلکله ایمانه کلمکدن اعراض قلدلر زیرا انلر متکبر وقهار ظالیم
قومدر ودخی بوردیکه وَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ فَكَذَّ
بُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ یعنی اول
فرعون قومیله دیدلرکم بزایمانی کتوره لم ایکی آدمه جلین بشر اولمه بوکلسیله
اول اکسینك قوم قبیله سی بزم ایمز التنده مسخر ایدرلر پس انلر موسی ایله
هارونی یالانلدیلر انوکله هلاك اولوب غرق بولدرکم تحقیق بز شکسز شبه سز
موسایه توریت اندردك اول قوم انی اوقیوب متابعت قیلوب هدایت بولمه لر
انلر التفات قیلوب غرقه واردیلر ودخی بوردیلر وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا
إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا
إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ یعنی حق تعالی بوردیکه بز اول مریم ایله اوغلی عیسایی بزم قدرتمزه دلالت
قلدقمکه بکرکن عیسایی اندن وجوده کتوردك ایکیسنی برمکان مرتفعه وبرشریف موضعه
اولشدردق که اول قدسدر اول برسکز میل سایر برلردن کوکه یقنر قدر یوجه لکدن و
دوزیردر واسعکه انده ساکن لنتر قرارطوتالر وانده اقر صولر وار ودخی بز بوردق
جمیع رسولتر یمزه بونکله که ای بزم رسولتر یمز شول حلال نعمتلردن بیك که شبهسز اوله اندن
کوزل عملتر ایشلك وشول شریعتکه سزه ویرلدی انوك اوزره محکم طورك که بن سیزك

انلاردوکیکزی بیلورم اکرچه بو خطاب رسولاره در اما حکمی جمیع امت اوزره عامدر کرک
بونکله متبه اولوب سعی حلال اوزره قیله که عملی خالص اوله زیرا بو سوزلرنك مفهومی بودرکه
حرام لقمه ایله عمل کوزل اولمز عمل کوزل اولمیه مقبول اولمز ودخی بیوردیکه وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ
أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا
لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ یعنی تحقیق اشبو سیرك ملتکز وشریعتکز که سزا نولك اوزره سز بو ملة
واحده درکه اسلامدر ودخی سزدن ایلروکی مرسللره نه بیوردقسه سزه دخی انی بیوردق
بو جمله سی بر بیوردقدر تحقیق ریکز بن بم عبادتدن قورقك امرمه مخالفت قیلمه سعی
ایتك موافقت بولنه کیرك انلر حکمی ترك ایدب دینلرینی ارالرندن تفریق ایدلر بولك
بولك اولوبن کمی یهودی وکمی نصارا وکمی مجوسی اولدی پس هر بولك کندوکی دینینه
مسرور اولوب خوش کوردی صندیکه نجات انده در ودخی بیوردیکه فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ
حَتَّىٰ حِينٍ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ
بَلْ لَا يَشْعُرُونَ یعنی قوغل یا محمد سن انلری کفرلری ضلالتلری ایچنده تا انکا دك که انلره
اولم ایرشه اولوقت بلورکم حال نته در بو خسه انلر اویلمی صنورلرکه بز انلره انواع مال برله
مدد ایرشب اوغلانرین قزلرین دنیاده چوق ایدوکمزدن انلرك عملاری بزم قتمزده خشنود
لوردر ودخی اول عملارینك عوضی دنیاده بز انلره تعجیل ایدب مال واسباب ارتوریرز
انلرك بونسندن خبرلری یوق بلکه بز انلره مالی واولادی ویردوکمز استدراجدر
فتندوکه ازاز انلری عذاب الیمه ایرکوریرز بوندنصکره آخرتده مسارعت قیلاری خبر ویرب

بیور

بیوردی إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ یعنی تحقیق شولرکم مؤمنلردر دنیاده الله
تعالیدن قورده ایکن کناهلرن صقنورکن انولك عقوبتندن قورقیلردر زیرا مؤ
منك صفتی بودرکم کوزل عملاری انلردخی قورقردخی منافق صفتی بودرکم یاوز عملاری انلر
دخی امین اولورودخی انلرکم ربلرندن کلن آیتلری کرچك ایچیلردرکماندن ترك ایدرلر
خالقلرینه ومولیلرینه کافر اولوب شرك ایتمزلر ودخی بیوردیکه وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا
وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ
لَهَا سَابِقُونَ یعنی دخی انلرکم ویرلرشول زکوتلرین وصدقه لرندن وسائر عملاردن
دخی انلرلر وانی کم اشلرلر هنوز دخی کوکللری قورقو ایچنده درکه اول طاعت بونلردن
قبول اولنمیه وبونلری عذابدن قورتمیه کیرورد اولنوب بوزلرینه اویله شولوقتکم بونلر
ربلرندن بکا راجع اولمز زیرا دونب واجعی برلری اندن بکا ایدوکنه اعتقادلری محکمدر
شکلری یوقدر وبونك کبی قولتردرکه کوزل عملاری اشلمکه اوشرلرلر اندن اوترودرکم حق تعالیدن
بونلره سعادت سبقت ایتمشدرکه بونلر جمله قومدن خیر ایله اوکوردرلر ودخی بیوردی وَلَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ یعنی حق تعالی
بیوردیکه هیچ برنفسه بز تکلیف ایدب طاقتی یتمدوکی نسنه یه بیورمزز کیمك کم قیامله نماز
قلمغه کوجی یتمزسه اوتوردکن قیلسون انکا دخی کوجی یتمزسه یتورکن قیلسون وانولك کیم اورج
طوتغه کوجی یتمیه یسون صکره بنه قوتی یتجك قضا ایتسون بلسونکم بزم قتمزده کتاب وارکه

خبری حقدر نکم بیان قیلور کرچکدر بعضلرد ولرکم اول قولارك بتیدرکه حفظه
فرشتهلری یزارلر قیامت کونده هرکس نه اشلدیسه اول براتاری خبرورسه که هیچ بوقولاردن
برینه ظلم اولسر دکل شویلکه هیچ حسنا تلرندن ذرقدر نقص اولیه وکناهلرون ذره قدر
زیاده اولیه ودخی بیوردیکه بل قلوبهم فی غمرة من هذا ولهم اعمال من دون ذلك
هم لها عاملون حتی اذا اخذنا مترفیهم بالعذاب اذا هم یجارون لا تجاروا
الیوم انکم منا لا تنصرون یعنی بوکافرلرك کوکلاری بوقرآن خبرندن غفلت
وجهالت اچنده قالمشدر بونلرك خبیث عملاری وارکه دائم خطا ومعاصی اچنده اولورلرکه
انلرك اوزرینه حکم اولنمشدر انلرك عملاری مؤمنلر عملی کبی دکلدرکه حق تعالیدن قورقو
اوزره عمل قلارلر بونلرك اعمالاری وارکه البته انی اشلیوب ناره کیرسلرکرك زیرا انلره دخی
شقاوت سبقت ایتمشدر نکم مؤمنلره سعادت سبقت ایتدی تا انکا دکنکه اول اعمال خبائث
انلر اشلرلرکه برانلرك اچلرنده اول بایلردن واولولردن عذابله طوترلرکه بدرکونده
قیچ التده هلاك اولمقدر شقاك ایدر اولعذاب دیدوکی اچلق عذابیدرکه رسول الله سور
دیکه ای دیتم عطا اولنی مصر اوزرینه سن سدایلکل بونلرك اوزرینه یوسف زمانی کبی قحط
مسلط ایلکل حق تعالی رسولنك دعاسین اجابت ایدب انلره قحط حواله قلدی شویلکه ضرورت
اولوب کلبلری وبولدقلری جیفه لری یدیلر تا انکادك ایرشدیکه تضرع ایدب مدد دیب
فریاد قلدلر حق تعالی بیوردیکه جزع وتضرع قیلوب بوکونه زاریلق قلماك که سز بزدن
نصرت بولمزسز اول تضرع کزده سزه منفعت اولمز ودخی بیوردیکه قد کانت آیاتی

تتلی علیکم فکنتم علی اعقابکم تنکصون مستکبرین به سامرا تهجرون افلم یدبروا
القول ام جاءهم ما لم یأت آباءهم الاولین ام لم یعرفوا رسولهم فهم له
منکرون ام یقولون به جنة بل جاءهم بالحق واکثرهم للحق کارهون یعنی
حق تعالی بیوردیکه تحقیق بنم آیتلرم اندکجه سیزك اوزرینکزه اوقوردی سز انی اشیدوب
قچین قچین کروکیدردیکز استکبار ایدب انی قولاغنکزه قومزدیکز کبجه اولیجق انی بر
بریکزه اراسنده حکایت ایدیوب سویلردیکز انکا ایمانه کلمکدن اعراض ایدردیکزنه اولدی
قرآن حقنده افتری ایدب قبیح سوزلر سویلردیکز تولدی بونلره کم قرآن ویردوکه
خبرلردن برتدبیر تفکر قلمزلرکه انوك حقیقتنی اکلیه لربلرکم اول قرآن کلی محمدك صدقنه
دلالت قیلور یوخسه بونلره برنسنه می کلدیکه بونلردن اوتکی اتالرینه کلمشدرکه بونلر انکا
انکار ایدرلر حال بوددرکه بونلره بنم رسول کوندردیکم اوتکی اتالرینه دخی اویله کوندردك
یاخود بونلر اول محمدکه رسولدر کوچکدن ایچلرنده قویدی وانك اصلی نسبنی وصدقنی
وامینلکنی وعهده وفا قلدوغنی بلدیلر میکه بونلر انکا انکار ایدرلر یاخود انلره دیرلرمیکم
بونك جنونی وار حال بوددرکه اویله دکل بلکه محمد بونلره صدقله حقی بیان ایلیوکلدی وبر
کلامله کلدیکم انوك حسن صحتی ظاهردر دخی دکل عقلی اولن بیلورلیکن بونلرك چوغی
حقی کریه کوردرلرکه کندو طبیعتلرینه موافق دکل ودخی بیوردیکه ولو اتبع الحق اهواءهم
لفسدت السموات والارض ومن فیهن بل اتیناهم بذکرهم فهم
عن ذکرهم معرضون ام تسألهم خرجا فخراج ربك خیر وهو خیر الرازقین

حق تعالی بیوردیکه الله تعالی انلرك دیلکلرینه متابعت قلسه نه اشلرلرسه انلرك مراد نجه
قلسه کندویه شریك طوتسه و اولاد تسمیه قلسه نتکم انلرده دلریرکوك جمیع فساده واریدی
یرلرکوك اراسنده نه واریسه خرابه واریدی بلکه بزانلره کتوردك بوقرآنی که انلرك فخری
وشرفی انوك اچنده دراما بونلر کندوشرفلرندن اعراض ایدرلر بوخسه محمد بونلردن
اول کتوردوکی اسلام اوزره حقمی استر اجرت محی طلب ایدرشول نسنکه الله تعالی محمده ویرر
رزقدن وثوابدن اول خیرلو رقدرکه رزق ویریجیلرك خیرلوسی اولدرودخی بیوردی
وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ
لَنَاكِبُونَ یعنی بدرستی سن یا محمد بونلری طوغرویوله دعوت ایدرسنکه اول طریق اسلام
اول یوله کیرن نجات بولور اما تحقیق اندکم آخرتنه انکار ایدب ایمان کتورمزلر اول طریق
حقدن نجاوز ایدب باطله میل ایدیجیلر عاقبت هلاك اولورلر ابد نجات بولمزودخی بیوردی
وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ
بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا
عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ یعنی اکر بزبونلری نرحم قیلوب اسرکیوب بونلرده واقع
اولن قحط وبلایی کیدرسك بونلرك سرکشلك ایدوب طغیانلری اوزره متمادی اولوب
تحیر اچنده ضلالتلرینی ترك ایتمیلردی تحقیق بزبونلری عذابله طوتدقکه قحط مسلط قلدق
انلر وبلرینه هیچ بر تواضع ایدب تضرع ایتمدلر بلکه تمردلری اوزره قرار طوتب کچدیلر تا
اکا دکنکه بزانلره قتیرق عذاب قپوسین فتح ایلدك که بدرکوننده انلری قلج السنه قهریله

هلاك

هلاك ایلدك حقارتله قیویه برقدرکه انلر دوکلی خیردن دنیاده آخرتده نومید اولدیلر
سبب هکا بوایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دولرکه یا محمد سنوکله بزم ارامزده خی
قرابت حقیچون سکا رجا ودلك ایده دز شوندن اوترو کم سن خبرویرب دیدك که بن جمیع
عالمه رحمت کوندردلدم امدی بونجه انلر قلج السنه دیلنه لرونجه اوغلنلردخی اچلغله هلاك
اولورلر دعا قل که حق تعالی بوبلایی بزدن کشف ایده پس رسول الله دعا قلدی اول بلا انلرك
اوزرندن دفع اولدی بوآیتی انده انزوب خبرویردی بوندنصکره بیوردیکه وَهُوَ الَّذِي
أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ یعنی اول الله دراولکم
سزه اشیدرقولقلر وکوزلر وکوکلر یراتدی دخی کوکل برنده که اشیدب وکوزب واشیدب
کوردوکز نسنلری کوکلکز فکر ایدب حق تعالیدنك برلکنی اکلیه سز واشتمك وکوزمك
نعمتنك شکرینی یرینه کتوره سز والله رضاسینی حاصل ایده سز اما سیزك بونعمتلره شکر
ایتمك لکز آز دوهیچ شکرین یرینه کتورمزسز ودخی بیوردیکه وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی دخی اول الله دراولکم سزی یریوزنده یراتدوب وارقلدی عا
قبت کیرویوق ایدب طیراق ایدیسر اندنصکره کیرودیر کوروب کندوحضرتنه جمع ایدر
اولدوردن دخی دیرکودن اولدروبوکیجه کوندز مختلف اولوب کاه اوزن کاه قصه
اولدوخی انوك تدبیرله دومدبر اولدرهیچ برنظر قیلوب تعقل ایتمزمیسز که بوندن
عبرت الوب الله تعالیدنك وحدانیتنی وقدرتنی اکلیوب ایمانه کلسز اولمزدن اوك

تاکه نجات بولسز ودخی بیوردیکه بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ هَٰذَا قَبْلُ إِنْ هَٰذَا
إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو کافرلر ویردوکمز اعضالر نعمتنه
کافر اولدلر شکرین ترک ایتدلر بلکه بونلر دخی اوکیلر تکذیب ایتدکلری کبی تکذیب ایتدلر
دولرکه بز اولدوکمز دنصکره سکوکلر عزجوریوب طیراق اولدقدنصکره بزکر وحشر اولنوب
کیروی قوپاردزبو بر نسنه دکه اولمقلغی بعید در زیرا بزه وعد اولنان بزدن ایرو اتالرمزه
دخی جمله سنه وعد اولندی اما هیچ بر اثری بلمزدی دکلدر بو الا اول کچنلرك حکایتلریدرکه
یازیوب سویلنور هیچ بر حقیقتی بلمز پس حق تعالی بیوردیکه قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد مکه اهلنه صور
ایتکه بویرلر وانوك اچنده کی خلق کیمکدر اکر انلرك خالقی بیلورسکز خبر ویرك پس
لابد درکه انلر اقرار ایدیه لرکه بو کلی الله تعالینکدر جمیع انوك مخلوقی ومملوکیدر
نجنکه بکا اقرار ایده لرایت انده که نه اولدی سیزه کم بونی خاطریکزه براغوب دمزکه اشبو
یرلری واچنده کی عاجایب مخلوقاتی هیچ بوغبکی یرتمغه قادر اولن اولدکدنصکره بزی
کزو دیری قلمغه قادر دکلمی ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ یعنی یا محمد ایت اول قومکه کم بو
یدی قات کوکلرك وبو عظمتلو اولو عرشك ربی ومولاسی کیمدر البته کرو اقرار
ایدیه لرکم بونلرك دخی خالقی الله در وجمله انك ملکیدر چون اویله اقرار ایده لرسن

ایتکم

ایتکم نجون سز اندن قورقب انوك برلکنه اقرار ایتمزسز ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ
كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ
بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ یعنی ایت یا محمد که کیمدر اولکم بو کلی ملك انك
قدرتی النده در کمی دیلرسه امین ایدب بلالری اندن دفع ایدن اولدر وکیمه که بلا ایرکور
ملك دیلسه باخود انی قورقولره برقسم کمسه اندن اول بلالری دفع ایتمکه وانی قورقولر
دن امین قلمغه قدرتی یتمیه اکر بونی حقیقت بیلورسکز خبر ویرك انلر البته دیرلرکه بو
حکم سلطنت کلی الله تعالینکدر پس کروسز اینکم چون بونی حقیقت بیلورسز که انکدر
نجون بو حق نسنه سزه باطل تصور اولنورکه انی برلمکدن اعراض ایدرسز بلکه بز انلره
کرچکلر ویردك بدرستی انلر بزه شریك دعوی قلدقلرنده بلا نجیلردر ودخی بیوردی
مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ
وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی الله تعالی هیچ ولد طوتمدی وانکله هیچ برکمسه دخی
ملکنده شریك بولمدی واکر شریك اولیدی هر برالله کندو برندوغی اوزره حکم
ایدیدی راضی اولمیدیکه برغیرالله انوك برندوغی اوزره غالب اولوب حکم ایلیه
وانعام احسانی کندو برندوغنه مخصوص قلیدی وانلر دخی بر برینك اوزرینه غالب اولمق
طلب ایدب بری کندودن عاجز قلمق دلیدی نتکم دنیا پادشاهلری اولورلر پس الله تعالی
منزه در اول نسنه دنکه کافرلر وصف ایدرلر ودخی اول عالم غیبده وعالم شهادتده اولان

بیلور

انکا برنسنه خفی دکلدر و دخی اول یوجه دریاکدر اولور اندکه اول شرکله وصف اولنه و دخی بیورکدی
قُل رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ وَإِنَّا عَلَىٰ أَن نُّرِيَكَ
مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ یعنی حق
تعالی بیورر دیکم ایتکل یا محمد که ای بنم ربم بو ظالم قومدن هلاک ایتکل بنی دخی ایچلرنده هلاک
ایتکل بدرستی یا محمد بوندن وعده اولنان عذابدن سنکا کوستر مکلکه قادرز لیکن انلردن
کوردوکک سوچلری عفو ایدب انلردن اعراض قیلمغله صبر ایلکل که انلرک اول شرکله وصف
ایدب یالانلر قلدقلرینی بیلورز چون حق تعالی رسولنی صبر ایدب عفو ایتکه بیوردوغی قال آیتی کلمزدن
اول ایدی چون آیت قال کلدی بو حکم منسوخ اولدی و دخی بیوردیکه وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ
مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ یعنی یا محمد دخی ایت که ای ربم
صغنورن سنکا عصمت دلیورن اول شیطانلک وسوسه لرندن اغوایله معاصیه رغبت
قلدورمغندن و دخی صغنورن سنکا اندکه شیطانلر بنم امرلریمه حاضر اوله و دخی اندن
سنکا وسوسه قیلمه بنم امرمه حلل ایرکوره و دخی حق تعالی بیوردیکه حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم
بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد قوغل اول بعضنه انکار ایدرلری
انکا دکلکم چون انلردن برینه اولم ایرشه وار حق مکانلرین کوزلریله مشاهده ایدوب کوره
دخی تمنی ایدب دیه لرکه ای بنم ربم بنی کیرو دنیایه دوندور اولاکه اول ترک ایدب ضایع
قلدوغم کلمه توحیدی ایدم انوکله سنکا مطیع اولوب طاعت قیلم دونب کیرو دنیایه کلمک

ارزو

ارزو قلدوغی انلرن اوترو دکلکم قومنه قبیله سنه کلمه یا دنیاجه ایدب نفس هوالرین
برینه کتوره بلکه الله تعالیه مطیع اولوب طاعت قیلغیچون اوله ایدی بنم قرداشم الله تعالی
رحمت قیلسون اول مؤمنه کم اول کافر عذابنی کوزیله کوروب ارزو قلدوغی طاعتی شندی
انده فرصت وار ایکن برینه کتوره کندو دخی حسرتنه واقع اولمیه زیرا حق تعالی بونی بیان قلدوغی
مؤمنلرنی تنبیه اولسن ایچوندر که اولوقتی اکثر بنمدی عملدن غافل اولمیه نکم بیوردی فَإِذَا
نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ یعنی قچنکم صور چالنه انلرک
اراسنده برینه نسبلر فخر ایدشمک قیوسی اولمیه تنکم دنیاده فخر ایدب دیرلردی سن کیم بن کیم
بنم اصلم نسبم فلاندر سنک اصلک نسبک فلاندر و دخی برینک حالندن صورشمق قیوسی
قالمیه تنکم دنیاده صور و شر لردی بوندن نصکره بیوردی فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ
تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ یعنی حق تعالی بیوردی هر کمسنک کم ترازو
سنده ثوابی آغر کلسه فلاح بولوب قورتولن انلر اولور و هر کمسنک انک ترازوسنده ثوابی
یتی کلمه انلردن اولرکم کندو نفسلرینه زیانکار اولوب جهنمده مخلد اوله لر اودیالکی
دورت یانلرنی یوزلرینه اوروب کویندوره انلر اول اوداچنده کالح اولدر یعنی اود
بشوروب یوقرودوغی چاق باشنک اورتاسنه دکین ایرینه والت دودغی صرقوب
کوبکنه دک اینه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیکه کافرلرک اودایچنده اولوغی بدی
کونلک یول قدر اوله و بردشی احد طاغنجه اوله طودقلری کوبکلری قدنده اوله کوزلری

چقورا اولوب غایت مکروه وزشت اوله کورنلر نفرت ایدوب قچه لر ودخی بوردیکه الم تکن
آیاتی تتلی علیکم فکنتم بها تکذبون قالوا ربنا غلبت علینا شقوتنا وکنا قوما ضالین
یعنی حق تعالی بوردی بنم اندوردوکم قرآنک آیتلری سیزک اوزرکزه دنیاده اوقنمیدی وانکله
سیزی قورقتمز لرمیدی سز اشیدوب بلدیکز بوحالی اکز دیکز اندن دیه لرکم ای برفردتمز بزم اول
شقاوتمز غالب اولدیکه یارلقدی بزه هدایت بولنه وارعدق ازغین قومدن اولدقکه
هدایت بولندن ازدیلر کمراه اولدلرای برفردتمز بزه بو اوددن چقارکیرودنیایه ایت
اکر بزکیروسنک سومدوکک اشده شروع ایدرسوز تحقیق بزظالمدن اولوزکه کندو
نره ظلم ایلدلر پس حق تعالی اندی کلب ردایدرکبی ردایدوب دیه که ایراق اولک اود
ایچنده بکا انی سویلمک که سزدن اول عذاب کیدن بن انی سزدن دفع ایدهمی دکوم پس
اول بیچاره لرک امیدی قطع اولنه فرع قیوسی اندن یایله جمان اول نار اهلنک دخی آخر
کلامی اوله که اندنصکره دخی کلام ایتمیلر انجق شول خمار اکرمسی وکلبلر اولومسی کبی اواز
لری چیقه سوزلری فهم اولنمه عبدالله بن عمر ایدر جهنم اهلی طاموخ بنداری مالکنه قرق یل
یوادب دیلر که یا مالک دیله ربکدن که بزه اولومله حکم ایلیه باری اولوب عذابدن قورتوله
وزمالک اندن جواب ویرمیه قرق یل کچدکدنصکره بوجواب اوله که دیه تحقیق سز
بونده اکلنیجیلر سز مخلدسز که چقمه مجال یوقدر چون مالکدن امیدلری کسلدی حق تعالیه
جاغرینلر دیه لرنکم حق تعالی خبر ویرب بوردی ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون قال اخسئوا فیها ولا تکلمون یعنی اول طاموا اهلی دیه لرای برفردتمز بزی بو عذابدن

چیقر

چیقر اکر بزاوتکی حالیمزه دونسی اولورسوز تحقیق ظالملردن اولورز حق تعالی اندن ایکی کرتینا
عری تدریل قویه جواب ویرمیه اندنصکره جوابی بو اوله کم بوده بندن ایراق اولک اود
سویلمک که ایرقسزه اندن چقمق یوق پس امیدلری قطع اوله بریرینه قرشو طوروب کلب
کبی اولوشالر طاموکینکلری اوستلرینه مهرلنه ابدی اچلمیه ودخی بوردیکه انه کان فریق من
عبادی یقولون ربنا آمنا فاغفر لنا وارحمنا وانت خیر الراحمین یعنی حق تعالی بوردی بنم
قولمردن برجماعت وارکه اندن کرجک مومنلردن دیکلیلر اوادب دیرلرکه ای برفردتمز بزسکا
ایمان کتوردک سن برفرکناهلریمزی برلغیوب بزه رحمت ایلکه اسز کیجیلرک خیرلوسی سنسن
ودخی بوردیکه فاتخذتموهم سخریا حتی انسوکم ذکری وکنتم منهم تضحکون یعنی سز اول
قولمریمزی استهزایه الدیکز ومسخریه طوتدیکز تاکه بن دخی سزه بنی اکلمکنی اونتدوردم اول
استهزایه مشغول اولوب اندن تسخیر ایتدوکزکم کوریجک کولوشوردیکز مقابل اندر بو آیت
بلال وعمار وخباب وصهیب وسلمان دخی اصحابک درویشلری حقنده نازل اولدیکه
قریش کافرلری اندن استهزایه الوب کولردی ودخی حق تعالی بوردیکه انی جزیتهم
الیوم بما صبروا انهم الفائزون یعنی حق تعالی بوردیکه بن قیامت کونده اول قولمریمه اولو
ثوابلر وعوضلر ویرسن اندن زحمتنه صبر ایتدکلریچون ودنیاده اول کافرلرک استهزا
لرینه تحمل قلدقلریچون بدرستی فوز ونجات ودرجات بولنه اندر وابدی سعادته ایرن
اندر ودخی بوردیکه قال کم لبثتم فی الارض عدد سنین قالوا لبثنا یوما او بعض
یوم فسئل العادین یعنی حق تعالی قیامت کونده کافرلره دیسه که دیلک ای کافرلرکه دنیاده

يبر التنزه نقدر باتو كتر بولتر ما غشيله اول كافرلر دينه لرنكه بر يوده يا بر كون ويا بر كونك
اكثرينى يا تمش اولوز قيامت كونونك دهشتندن نقدر باتدقلرين اونوده لر فرشتهلر صورك
كيم علمار يا ذب دفترلر صفيلهيدر ودخى بوردكه قَالَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
يعنى حق تعالى بوره كم اكلمدكز اول يرده الا از اكلنديكز زيرا آخرته نسبت دنيا كونلرى قليلدر
نقدر اولورسه متناهيدر آخره وارد توكنور اما آخرت كونلرينك نهايتى يوقدر دوكنمز
پس اخرت كونلرينه نسبت سيزك يانده وغيكز قليل اولور اكر بيلورسكز ودخى بوررى أَفَحَسِبْتُمْ
أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ يعنى اويلمى صنورسزكه برسزى عبث لعب و باطل
اوزره يرتدقكه سيزك براد لدوغيكزده برحكمت اولميه تاكه سز عبث اشلرده اولوب لعبلره
مشغول اولهسز نول صلمه بر ما عاركبى كه فعلكزه نه ثواب اوله نه عقاب اوله تحقيق سيز عبادتجون
براد لديكز صلمه براد لمديكز اويلمى صنورسزكه كروبرزدن يكاد ونب كلجك دكلسز بلكه البته
كلسز اول قلدوغيكز عملارين جزالرين بولسز ودخى بوردكه فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ
لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ يعنى حق تعالى بوردكه يوجه دراول الله حق پادشاهدر
اول وصف ايتدكلرندن منزهدر اندن ارتق معبود يوقدر الا معبود حق اولدركه اول
كوزل عرشك ربيدر ويوجه تختك مالكيدر ودخى بوردكه وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا
آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ يعنى دخى
هركمسه كم الله هله براله دخى واردر ديو دعوى قلسه بو دعوى اوزره هيچ برحجت ودليل
اولميه بدرستى انوك جزاسى اول فعلندن اوترو قيامت كونده الله تعالى قتنده درنجه

ديلرسه فعلنه كوره اكا جزا ايله كه تحقيق كافرلر هركز فلاح بولمق دكلدر وسعادته ايرجك
دكلدر اول انكا ولرندن اوترو ودخى بوردكه وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ
يعنى انلرى قوسن يا محمد ايتكم اى بنم ربم بكا وبنم امتمه كه بكا متابعت قلديلر مغفرت
قل رحمت ايله تحقيق خير الراحمين سن سين واسر كيجى سن سين صدق الله العظيم

سُورَةُ النُّورِ سِتُّونَ وَأَرْبَعُ آيَةٍ

بسم الله الرحمن الرحيم

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ يعنى حق تعالى
بوردكم اشبو سوره بز اندردك وبونك اچنده احكام لر واجب قلدق انوكله عمل ايتمكى سيزه
وسيزدن صكره كلنلره تا قيام ساعته دكين لازم قلدق ودخى سوره اچنده بز واضح وروشن
آيتلر اندردك حلالى حرامى بيان ايدجى تا اوله كه سيزانى اشتكله متعظ اولوب اوكنلنه سز دخى
نجاتكز يولن كلمه سز ودخى بوردكه الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ
جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يعنى حق تعالى بوردكه قحبه زنا ايدن ار
عورت ايكيسى دخى احراردن اولسلر وبا العلردن عاقلاردن وبكرلردن اولسلر
دخى محصن اولسلر هر برينه يوز انج اورك وبر سل وطنلرندن سورب غربته اواره قيلك
اكر علمانك اتفاقى بوحكم اوزره در دخى اول ايكسنه كوكلكزدن رافت وشفقت ايتمك كه
الله تعالى حكمنى ضايع ايده سز بجزدن دخى شفقتلو قولرينه حق تعالى بوردكه برادوب وار
قلدى ورزق وبرب تربيت ايلدى اما هر صوجلرينه دنياده برحد قويكم انكله آخرت

عقوبتندن قورتوله سز انلری سهل عقوبتدن اسرکوب منع ایتمك که آخرتده زیاده عقو
بته اوغرامیسز اکر سز ایمان کتوریسز الله و آخرته ایمانکز وارایسه کرك کم بو امرده شفقت ایتیوب
الله حکمنی برینه کتوریسز اما حق تعالی بوردیکه اول ایکی زانیلرك حدلرینی اقامت ایده
وقتن کرك که مؤمنلردن برطایفه انده حاضر اوله لر بردن دورده دکین ایکی زا
نیلرك طایفه لرینك عددی اولقدر در مقصود بونده اولدرکم اول محدود لره حجا
لت حاصل اوله انده حاضر اولنده اول ایشدن انزجار اوله ودخی بوردیکه الزانی لا
ینکح الا زانیة او مشرکة والزانیة لا ینکحها الا زان او مشرك وحرم ذلك
علی المؤمنین یعنی شول کسه کم زانی اوله اول نکاحلنمسون الا کروزانیه وزانیه عورت
جفتلنمسون کر بونلری جفتلنمك مؤمنلر اوزرینه حرام اولدی بو ایتك معنیسنده علما
اختلاف قلمشلردر بعضلر دیدلر که مهاجرلر چون مدینه کلدیلر انلرك اچنده درویشلر
واریدیکه حالری یوغیدی قوم قبیله لری یوغیدی ومدینه ده فاحشه عورتلر واریدیکه
کذولرین اجرتی ویرب زنا ایدرلردی ومدینه اهلینك زیاده بایلری اولوقتده انلردن
مسلمانلرك درویشلری رغبت ایتدیلرکه نکاحلنه لرتا اول عورتلر انلرنه کی مالدن
انده نفقه ایده لر کلوب جفتلنیه رسول الله دن دستور دیلدیلر اولوقت بو آیت نزول ایتدی
انلرك نکاحن مؤمنلره حرام قلدی کم جفتلنمیه لر زیرا بغیه عورتلر مشرکلر ایدی بو
روایت ابن عباسدن مرویدر اما سعید بن مسیب ایدرده دخی برجماعت صحابه دن دروکه
بو ایتك حکمی منسوخدر زیرا ابتدای اسلامده زانیه عورتلر نکاحلنق حرامدی بو آیتله

اما

اما وانکحوا الایامی آیتیله منسوخ اولدی اول زانیه عورتلردخی مسلمانلردن ایامی
حکمنه داخل اولدی نکاحلری جایز اولدی ودخی حق تعالی بوردیکه والذین یرمون
المحصنات ثم لم یاتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة ولا تقبلوا لهم
شهادة ابدا واولئك هم الفاسقون الا الذین تابوا من بعد ذلك واصلحوا
فان الله غفور رحیم یعنی شول کسلرکه زنایله سوکه لر اول عورتلره که مسلمه اوله ومحصنه اوله
یعنی عاقله وبالغه اوله وحره اوله ودخی زنادن بری اوله عفیفه اوله اندنصکره دورت طانق
بولمیه که انك زنایه طانقلق ویرب اثبات قلدیلر انلرکا سکسان انچی حد قذف اورك اندنصکره
ابدا هرکز طانقلق ویرد وکن قبول ایتمك که انلر فاسقلردر الا مکر انلر حددنصکره کروتوبه
ایدب صلاح اوزره اوله بدرستی الله تعالی غفوردر انلری برلغور ورحیمدر اسرکر عفو ایدر
ودخی بوردیکه والذین یرمون ازواجهم ولم یکن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة
احدهم اربع شهادات بالله انه لمن الصادقین والخامسة ان لعنة الله علیه
ان کان من الکاذبین ویدرؤا عنها العذاب ان تشهد اربع شهادات
بالله انه لمن الکاذبین والخامسة ان غضب الله علیها ان کان من الصا دقین
یعنی شونلرکم کذو عورتلرینه زنایله قذف ایتسلر اول دیدکلری سوزی اثبات قلمغه طا
نقلری اولمسه کذولردن غیری انلردن برینك شهادتی دورت طانقلق اوله ابن عباس
ایله مقاتل ایدرشول وقتکم بو ایتدن ایرو کچن ایت نازل اولدی رسول الله انی جمعه کون
منبر اوزرنده اوقودی عاصم بن عدی طوقلدی دیدیکه حق تعالی بنم جانم سکا فدا قلسون

یا رسول الله اگر بزدن بریمز برکسه عورتیله کورسه کلوب کورد و کین خبر ویرسه سکسان
اوچ حد یرده دخی مسلمانلرا نوك اونی فاسق قورلر ابد اشهادتنی دخی رد ایدرلر بزه اول
وقتده طانق نته اوله اگر بزوارب طانق طلب ایده لم دیرسك اول کشی خود بزکلیچ حاجتن
بوردیکدر بو عاصمك عمّوسی اوغلی واریدی آدی عویمر ایدی انك برعورتی واریدی ادی
خوله ایدی قیس قزی ایدی پس اول عویمر عاصمه کلدی ددیکه یا ابن عمی بدرستی شریك بن
شحمانی عورتم خولنك قرنی اوزرنده کوردم عاصم انی اشدب ددیکه انا لله وانا الیه
راجعون دخی برجمعه ده عاصم رسول الله کلدی ددیکه یا رسول الله نه عجب تبزجك
اهلمز اچنده مبتلا اولدق اول کچن جمعه ده سنه صورد وغم مسئله پس عویمر قصه سن خبر
ویردی عویمری وشریکی وعاصمك اوغلنی بن جمله سن رسول الله حضورنه کتوردی
ددیکه یا عویمر الله دن قورق اول عورتك حقنده که عمك قزیدر بهتان ایدب انکا زنا
ایله قذف اتمکل عویمر دی یا رسول الله بن الله اندا بچیمکه شریکی انك قرنی اوزره
کوردم اوش دورت ایدرکه بن انکله جمع اولدم اول بندن غیریدن حامله دریس
رسول الله خوله یه چاغروب ددیکه یا خوله قورق الله دن خبر ویرمه الا تنوتی خبر ویرکه
اشلدك اول عورت ددیکه یا رسول الله بدرستی عویمر غیرتلو کشیدرینی اول کوردی عجم
اوغلی شریکله کیجه نصفنده اویقو مزبو غیدی انوکله سویلشردك اول غیرتی انی انکا ایلتدیکم
یونك کبی کلام سویلدی رسول الله دونب شریکه ددیکه سن نه دیرسن اولدخی ددیکه بنم
سوزم دخی اولدرکه خوله سویلدی پس اول ساعت حق تعالی بو آیتی اندردی رسول الله

بیوردی ندا قلدیلر که خلق جامعدیجمع اوله لر اصحاب انده جمع اولوب اکذونما زین قلدقدنصکره
رسول الله بوردیکه قالق یا عویمر اینکم طانقلق ویرودم الله حقیچونکه خوله زانیه دربوسوزنده
صادقلردنم ایکنجی اینکم بن طنقلق ویرودم الله حقیچونکه بن شریکی انك قرنی اوزرنده کوردم
بوسوزده بن کرچکم اوچنجی دخی اینکم بن طنقلق ویرودم الله حقیچونکه انك حملی بندن دکلدر
بن بوسوزده کرچکلردنم دوردنجی دخی دیدردی بن طنقلق ویردم الله حقیچونکه دورت
آیدر بن انکله جمع اولمدم بوسوزنده بن صادقلردنم بشنجی دیدردی الله تعالی لعنتی بن عویمر
اوزرینه اولسون اگر بوسوزلرمده یالانچیلردن ایسم بوندنصکره رسول الله خولیه دیدیکم
قالق سن دخی اینکم بن طنقلق ویریرم الله حقیچونکه بن زانیدکوکم عویمر بوسوزنده یالنچیلردندر
ایکنجی دیدردیکم بن طنقلق ویردم الله حقیچونکه اول شریکی بنم قرنم اوزرنده کوردمدی اوچنجی
دیدردیکم بن طنقلق ویردم الله حقیچونکه بونم حملم عویمردندر اول یالانچیلردندر دوردنجی
دیدردیکم بن طنقلق ویردم الله حقیچونکه عویمر بنی هرکز فاحشه اوزره کوردمدی بشنجی دیدر
دیکم الله تعالینك غضبی بن خولنك اوزرینه اولسون اگر عویمر کرچکلردن ایسه چون بوردیکم
ایکی طرفدن طنلق تمام اولدی رسول الله ایکسنك اره سنده تفریق ایدب آیردی صکره
دیدیکه خولنك طوغردوغن کوزه دك اگر صرو شین اولوب قره لغه مائل اولورسه اول
اوغلان شریکلردن اق اولورسه انجکاری یوغونرق اوله شریکك دکلدر ابن عباس رضی
ایدر خوله طوغردی شویله کم شریکه زیاده بکزردی بو ایتده حکم بودرکه برکشی قچن عورتنه
قذف اتسه اجنبی عورته قذف اتمکده نه حکم واجب ایسه انده دخی اول واجبدر اگر محصنه

اولورسه

حدا وله ومحضه اولمزسه تعزیر اوله ودخی حق تعالی بیوردیکه وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
وَأَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ یعنی حق تعالی بندنك فضلی سیرك اوزرینه اولمیدی دنیاده عقو
بتی تعجیل قلیدی لیکن سیرك فعلکزی ستر ایدب اصلا نه حدی سیزدن منع ایلدی که
لعان اوقشوب ایریلسز حد سزدن انوکله ساقط اولور بدرستی الله تعالی رحمتیله کرو
دونجیدر شول کمسه کم معصیتلردن کیرودونجیدر ودخی حکیمدر حکم ایدر انده کم
لعاندن تجوب امتناع ایده ودخی بیوردیکه اِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ
لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ
وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم رسول
الله تعالی علیه وسلم عادتی بو ایدیکم قچن سفره کتمك دلسه خاتونلری اراسنده قرعه
براغوردی قنیسنك نصیبه چقسه انی الوب بله کیدردی عایشه رضی الله عنها ایدر برغزا
وقتنده اراسنده قرعه برغوب نصیبه چقدی اول سفره بن رسول الله ایله چقدم بو قضیه
حجاب ایتی اندن اول دکدکه نصکره ایدی بن دوه اوزرنده هودج ایچنده کتوریلوردم اول
حال اوزره کتدك تاکه رسول الله اول غزادن کیرودونجی مدینه ایکی قوناق قلدی دستور
اولنیکم اول کیجه کوجه لرین دخی قالتوب قضای حاجت قلغه برمقدار چیقدم طشره چقدم
چون ایشم تمام اولدی کیرو مرکیدن یکا دوندم الم کوکسمه اوردم بو غمغم اوزلشی که
عقیقدن ایدی کیروانی اراغه کتدم انی بولنجه اکلندم اول جماعت که بنی کوچورلردی
کلوب هودجمی دوه اوزرینه یغلادلر بنی ایچنده صاندیلر بن کچی ایدم بدنم خفیف ایدی

هود

هودجمی کتوروب اوردیلر فرق ایتمدیلر ایچنده اولمدوغم دوه یدوب کتدیلر بن دخی قوناق
یرنه کلدم کمسه یوق اول منزلی مبارك کوردم اوتوردم دوه مکه نیز اوله بنی اندن بولیوب
دونوب استیو کلمز ناکاه اویقو غالب اولدی اویودم صفوان بن معطل چرینك اردینه
قالش ایدی بنم منزلمه ایردی کوردیکه براویوراده وار اول بنی حجاب آیتی کلمزدن اول
کورمشیدی کوروب دیدیکم انا لله وانا الیه راجعون انوك اوازندن اویندم یوزومی
پرده ایله بوردم والله اول بکا برکلمه سویلمدی دوه سین چوکردی دوه ایکی دزی اوزره
ایکن اندن یکا واردم دوه یه بندم بدوب بنی الدی کتدی کلوب چریه ایرشدك اوله وقتی
انر قونغندی اولوقت هلاك اولدی شول کمسه که اولولغی انی بهتانه یلندی عبد الله ابی
حاضر ایدی عروه ایدر بکا خبر ویردیکم عبد الله بونی ظاهر قلدی یایدی انوك قتنده
بو کلام سویلنوردی اول قولق دوتب انی دیکلردی چقوب خلق اراسنده غمازلق ایدردی
عایشه رض ایدر چونکه مدینه کلدك برآیه یقین خسته اولدم بنم خبرم یوق اول بهتان
کلامی خلق ایچره یایلش بونده خود برنسنه بوغیدیکه انوکله کمانه دوشیدم اول خسته لغم ایچنده
رسول الله هیچ ایشتمدی کلمی لطفی ایدردی همان کلوب اوزریمه کیروب سلام ویردی بنم سین
دیوب صوردی وکیرودونردی اول نسنه بنی کمانه براغردی اما سزی ندر بلمزدم چونکه
حوش اولدم اقم مسطح مناصفدن یکا چقدمکه برنه قضای حاجت ایده جك یرغزا اول
ایدی کیجه لرده چقردق ایرته سی کیجه دکین وارمزدق بو اولوقت ایدیکم هنوز اویمزه یقین
برده کنف اتمامشدك چونکه کتدم اقم مسطح که ابن مطلب قرنی ایدی اناسی صخر بن عامر

قری ایدی ابی بکرك خاله سیدی اوغلی مسطحدی اثاثه بن عباد اوغلی جونکم کیرو
دونب ام مسطحه اوندن یکا کلوردك ناکاه ام مسطحك چادری ایاغنه
دولشوب سورجدی دیدیکم مسطح هلاك اولسون بن ایتدم که نه یاوز سوز
سویلدك برکشه کم بدر ده شهید اوله سن انکا سوکرسن دیدیکه یا عایشه اشمدکمی
اول نه دیدی بن ایتدم نه دیدی ام مسطح بکا اول برهان دوزنلرك خبرین
ویردی انی اشتدم خسته لغم زیاده اولدی چون اویه کیردم رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم دخی کلوب اویه کیردی دیدی نه سین دیدمکه بکا دستور ویرکه اتم انم اویه
اویه وارم مقصودم اول ایدیکه واروب انلردن خبرك تحقیقن بلم رسول الله دستور
ویردی واردم انامه دیدمکه یا انا بو خلق نه سویلشورلر انا مردیدی قوجغنم
قوبوسوزی سنی دشوارلغه برقه سین برکشینك که قتنده بریوزی نورلوجه عورتی
اوله واری انی سوه انك اوزرینه برقج قوسی اولسه اولمزین ایتدم سبحان الله یعنی
خلق انی دیله آلوب سویلرلرمی اول کیجه ایرتیه دك اغلدمکه کوزمه اویقو کلدی صباح
اولدی دخی اغلردم رسول الله اول صباح حضرت علی ایله اسامه بی کتوردی
دیلدیکه انلره سؤال ایده وطانشه که اهلندن ایرلق کیفیتنی نجه اوله چون رسول الله
قتنه کلدیلر رسول الله سؤال ایلدی اسامه حضرتلری دیدیکه یا رسول الله بزسنك
اهلکدن خیردن زیاده نسنه بلمزز اما علی رضی دیدی یا رسول الله حق تعالی سنك
اوزرینکه طارلق قلدی اندن غیری دخی نسنه لر چوق اول جاریه چاغرکتور صورسکاکز حکمی

خبر

خبر ویره جاریه دیدیکه اول الله حقیچونکه سنی حق رسول کوندردی انك اوزرنده
برفعل کورمدم انی تحقیر ایدم اما شول قدر وارکم دخی تازه درکچی یاشلولر قتنده
خمیر یوغورلر اهلی انکا درکم بو خمیر کوزنت اویقو غالب اولور اول اوده بسلنن قویونی
کلور خمیری بیر رسول الله چون انی اشتدی وارب منبره چقدی اصحاب جمع اولدیلر
منبرده ایکن عبد الله ابی ابیه عذر دیلمك برله دیدیکم یا مسلمانلر جماعتی کیم قبول
ایدر بنم عذرمی برکشیدن اوتروکه بنم اهلمی انجندوکی خبری بکا ایرشدی والله بن
اهلمدن خیردن ارتق نسنه بلمزم بو خلق برکیده تهمت ایدب سویلرلر که بن اندن خیردن
زیاده نسنه کورمدم ودخی اول بنم اهلم اوزرینه بنسز کیمزدی انی اشیدوب سعد بن
معاذ طروکلدی دیدیکه یا رسول الله سنك عذرکی بن قبول ایدم سنی ملامت قلان اکر
اوس قبیله سندن ایسه بن انك بوینن اوره‌یین واکر خزرج قبیله سندن ایسه برمز قردشلرمز
دن ایسه بیوریزه نه کم بیوررسن انی اشیلیم پس خزرجدن برکشی طروکلدی اول سعد
بن عباد ایدی خزرج قبیله سنك اولوسیدی اولوقتدك صلاحیتلی مشهور ایدی اما
اولوقت حمیت جاهلیت انی یلتدیکه اول سعد بن معاذه دیدیکه یا سعد الله تعالی بقاسی
حقیچون یلان سویلرسن اولدرمك الکدن کلمز اکر سنك جماعتکدن دخی اولورسه
سنك کوکلك انی اولدرمکی خوش کورمیه انی اشیدب اسید بن حضیره که سعد بن معاذك
عمیسی اوغلیدی طروکلدی اول سعد بن عباده دیدیکه الله تعالی بقاسی حقیچون سن یلان
سن البته برانی اولدورورزبدرستی سن منافقسن که طوردك منافقلر ایچون

مجادله قیلورسن بوکلامیله انکی قبیله اراسنده خصومت قویدی اوسله خزرج قرشدی
قصد ایتدیلرکه بربرلریله مقاتله ایده لر رسول الله هنوز منبر اوزرنده ایدی اندن
سویلیوب ساکن قلدی سکوت ایتدیلر عایشه رض ایدر اول کون دخی بن اغلامغله
کچردم کوزومه اویقو کلمدی کوزومه باشی دکمدی دخی برکون برکیجه اتم انم یانده
اغلامکله باشم دکمدی کوزم اویقو کورمدی شویله ظن ایدردمکه بو اغلمق بنم جکرم
طوغریه اولوقت ایچنده کی بن اغلمقده ایدم اتام انام قتنده اوتورمشلردی انصاردن
برعورت کلوب ایچروکیرمك دستوردیلدی کاه دستور ویردم کیردی نیمله بله
اغلادی بزبو اغلمقله اوتوررکن ناکاه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلوب اوزرمخ
کیردی سلام ویرب اوتوردی اولوقتدن بروکه اول سوز سویلنوردی بنم قتمده
اوتورمزدی برآی اولمش ایدیکه وحی کلمز اولمشدیکه بنم امرمده برنسنه اینوب برآیتی
بلدوریدی رسول الله مدح ایدیب بوردیکه یا عایشه تحقیق حقکده بکا اشبونك
کبی خبرلر ایرشدی اکرسن بوایشدن پاك ایسانك تیز اولاکه سنوك پاکلکك خبر
ویرب معلوم قله اکرسندن برکناه صدور قلدیسه توبه ایدب استغفار قلغل که قچن
قول کناهکار اولسه کناهنه اقرار ایدب توبه قلسه حق تعالی انك توبه سین قبول ایدوب
عفو ایدر عایشه ایدر چون رسول الله دن بوسوزی اشتدم وسوزین تمام ایلدی
بنم کوزم باشی کسلدی برقطره اغز اولدی اتامه دیدمکه رسول الله سن جواب ویر
اتام دیدی والله بن بلمزم که نه جواب ویرم اتامه دیدم سن جواب ویر اولدخی اویله دیدی

بن

بن ایتدمکه بن هنوز کوجك یاشلویم قرآندن چوق نسنه اوقومدم دیدیلر سنی والله بن
بیلورمکه سیزك ایشتدوککز سوزلرکوکلوکزده قرار طوتدی سزانی کرچکلدیکز اکر
اکر شمدی بن دیرسم بو اشدن بن بریم انا غمزسز واشلمدم وکم نسنه اشلدم دیرسم الله تعالی
بیلورکه بن انی اشلمدم واندن بریم بلان سویلش اولورم والله دکلدر سیزکله بنم مثلم
الا یوسف عم اتاسی یعقوب عم کبیدرکه دیدی فصبر جمیل والله المستعان علی
ما تصفون بوکلامی دیوب دونوب دوشکومه کیروب یاتدم بیلورمکه حق سبحانه
وتعالی بنی بیلورکه اول اشدن بریم وامیدم وار ایدیکه الله تعالی بنم بو اشده پاك ایدوکمی
بلدوره لیکن انی اومزدمکه بنم امرمده آیتلر اندوره کلام قدیمده اوقنه زیرا بن
اولمدارده کورمزدم بنی که اکا لایق اولم اما دیردمکه حق تعالی رسولنه دوشنده بنم
پاکلکم بلدوزه والله هنوز رسول الله یرندن قالقمدن واهل بیتدن دخی برکیسه
چقوب کتمدن اکا وحی انزال اولندیکه وحی نقلنی ظاهر اولوب قیش کونیدی درلدی
انجوکبی اندن بکا قلرینه اتدی رسول الله سرور حاصل اولدی بناشلنه تبسم
قیلوب باشلدی دیدیکم یا عایشه اکاه اول حق تعالی سنی بری قلدی ایلدی اول سوزدنکه
سنوك حقکده دیرلر عایشه ایدر که اتام بکا دیدیکه یا عایشه قالق رسول الله
مبارك الین اوپ بن دیدمکه والله بن طوروب اکا وارمم بنم حمدم ومنتم الله عظیم
الشانه درکه بنی بری قلدی پس حق تعالی اون ایت بری بری اردنجه عایشنك برآندن
بیان قلدی بیوردی شونلرکم افکله کلدیلر یعنی حمدن یوزدندوروب کندولردن بلا تقلی

کی شرلوسنی دوزب سویلدی زیرا عایشه انك کبی شرفده وکندویی صفلقده ایدیکه
اکا ثنا الرقمق لایق ایدی اویله ایکن انوك حقنده برامز سوز سویلمك بلا نلرك زیاده
اقبحیدر پس بلان دوزب سویلین برجماعت ایدی که بریسی عبد الله ابن ابی ودخی
مسطح ابن اسامه وحسان بن ثابت وحمنه بن جحش طلحه عورتی ونلردن غیری پس
حق تعالی عایشه وانا سنه انا سنه ورسولنه خطاب ایدب بیوردیکه اول جماعت سزك
حقکزده اوك ایدب افتری دوزدکلری ایله ضمانك که شر اوله بلکه اول سزه خیردر
الله سیزه اندن اجرلر حاصل قیلور سزك بو اشدن برا تکزی ظاهر قیلور اما اول
جماعتکم بلان دوزدیلر اول دزدکلری کناهدن هر برنه فعلنه کوره جزا بولسرلر
شول قدر که اول کناهه مصر اولدیلر ودخی شول کمسکم تکبرلکی اکا بلندیکی افترایه
بشلدی اکا اخرتده وایجنده اولو عذاب وار که نهایتی یوقدر ودخی بیوردیکه لولا
اذ سمعتموه ظن المؤمنون والمؤمنات بانفسهم خیرا وقالوا هذا افك
مبین یعنی پس نیجون انی اشتدوکز اول مؤمنلر ومؤمنه عورتلر واول قرد شکز
واهل دینکز حقنده خیر ظن ایتمدیکز دیمدیکز کم اشبو بلان افتریدر وبو سوزی
سویلیلر نیجون اول کلام اوزرینه طعن کتورمدیلر چون انلر طانق کتورمدیلر کلی
الله حکمی اچنده کاذبلردر که عایشه حقنده افتری قلدیلر نتکم حق تعالی کلامنده بیوردی
لولا جاؤا علیه باربعة شهداء فاذ لم یاتوا بالشهداء فاولئك عند الله هم
الکاذبون یعنی نیجون انك اوزره دورت طانق کتورمدلر پس اولوقت چون طانقلر

کتور

کتورمدیلر نکزی قتنده بلا بنجلر درودخی بیوردیکه ولولا فضل الله علیکم ورحمته
فی الدنیا والاخرة لمسکم فیما افضتم فیه عذاب عظیم اذ تلقونه بالسنتکم
وتقولون بافواهکم ما لیس لکم به علم وتحسبونه هینا وهو عند الله عظیم
ولولا اذ سمعتموه قلتم ما یکون لنا ان نتکلم بهذا سبحانك هذا بهتان
عظیم یعنی حق تعالی بیوردیکه اکر سیزك اوزریکزه الله تعالینك فضلی ورحمتی اولمسه دنیاده
آخرتده تحقیق اول شروع ایتدوککز نهاندن اوتر واخرتده سیزی اولو عذابله طوتیدی که
هرکز انقطاع اولمیدی بو آیت اندوکی وقت رسول الله اول افتری قلنلرکه دورت
کمسنه ایدی ذکر اولندی بونلره حد اوردی دنیا عقوبتی انوکله برینه کلدی پس حق تعالی
خبر ویردیکم چون سز اول بلان سوزلری بربریکزك اغزندن آلوب سویلرسز انوك
حقیقتندن خبر یکز یوق اویله ظن ایدرسکز که اول سویلدوککز بر سهلجه نسنه در کناه
اولمز حال بوددر کم اول حق تعالی قتنده زیاده اولو نسنه در اولمقده نیجون اولو قتکه افترایی
اشتدوکز دیمدیکز که اشبو عایشه امرنده زیاده اولو بهتاندر احتیاط قلمدیکز ودخی
حق تعالی بیوردیکه یعظکم الله ان تعودوا لمثله ابدا ان کنتم مؤمنین ویبین
الله لکم الایات والله علیم حکیم ان الذین یحبون تشیع الفاحشة فی الذین امنوا
لهم عذاب الیم فی الدنیا والاخرة والله یعلم وانتم لا تعلمون ولولا
فضل الله علیکم ورحمته وان الله رؤف رحیم یعنی حق تعالی سیزی نهی ایدر
وحرام قیلور سیزك اوزریکزه که ایرق انوك کبی کناهه شروع ایتمیسز ابدا اکر کوچك

یحبون

مؤمنلرد نسکز الله تعالی سیزه بیان قیلوب بو امرلرینی ونهیلرینی ایتدلرتاکه امرلرینی
عمله کتوروب نواهیلرندن اجتناب قیله سزکه الله تعالی علیدر عایشه نک وصفوانک
دخی امرلرینی بیلور وحکیمدر انلرک براءتنه حکم ایلر بدرستی انلرکم سوزلرد نیاده فاحشه
زنالر ایمان اهلی اجنده ظاهر اولمه انلره دنیاده وآخرتده عذاب الیم وار دنیاده عذابی
حد اور مقدر وآخرتده عذابی اوده بمقدر الله تعالی بیورکه اول منافقلر یلاندر وعایشه
اول نسندن بریدر بونلر اول سوزلرله حق تعالی غضبنه وسخطنه طلمنلردر اما بنه انی
بلمز سزکه اکر حق تعالینک سیرنک اوزریکزه فضلی ورحمتی دکلمش سه عقوبتی سزه تعجیل ایدر
دی لیکن حق تعالی رؤف رحیمدر قولرینه شفقت ایدب اسرکر تعجیل عقوبت ایتمز تاکه بر
اشیدب متعظ اولوب انصاف کلمه لر طریق نجاته سلوک ایده لر ودخی بیوردی یا ایها
الذین آمنوا لا تتبعوا خطوات الشیطان ومن یتبع خطوات الشیطان فانه
یأمر بالفحشاء والمنکر ولولا فضل الله علیکم ورحمته ما زکی منکم من احد
ابدا ولکن الله یزکی من یشاء والله سمیع علیم یعنی حق تعالی بیوردی ای انلرکم ایمان
کتوردیلر سز شیطان یولنه متابعت قلمک وانک اغوا سنه اویماک هر کمسه که انک اغوا
سنه اویوب انک متابعت قلدی حقیقت بلسونکه اول شیطان بیورمز تا بعلرینه الا سؤل
افعالیکه الله قتنده اول قبایحدن ومنکراتدندر انوکله حق تعالینک سخطنه مستحق اولور
دنیاده آخرتده اکر سیرنک اوزریکزه الله تعالینک فضلی ورحمتی اولمیدی سیزدن هیچ
بریکز ابدا کناهدن پاک اولوب صلاح اوزره اولمیدی لیکن حق تعالی کمی دیلرسه قولرندن

رحمت

رحمت ومغفرت برله پاک ایدب طاهر قیلور کم اول سعیدر قولرک نه دیدوکن ونه
اشلدوکن بیلور انکا کوره مکافات ومجازات قیلور ودخی بیوردی ولا یأتل اولوا
الفضل منکم والسعة ان یؤتوا اولی القربی والمساکین والمهاجرین فی
سبیل الله ولیعفوا ولیصفحوا الا تحبون ان یغفر الله لکم والله غفور
رحیم بو ایتنک سبب نزولی بو ایدیکم اول مسطح کم عایشه حقنده افترا قلدی درویش
ایدی ابوبکرک خاله سی اوغلی ایدی نفقه سین ابوبکر ویردی چون اندن اول فعل صادر
اولدی ابوبکر یمین ایتدیکه انکا نفقه ویرمیه حق تعالی بو ایتی اندوروب بیوردیکه اندایجوب
قسم ایتمسون سزدن انلرکم فضل وعطا ایتدیکی غنا سی ووسعتی وار انوک اوزره کم کتدو
قرینه ومسکنلره دخی مهاجرلره الله یولنه نسنه ویرمیه بلکه انلردن عفو ایدب تجاوز
قلسونلر عایشه امرنده قلد قلدی سوزایچون عقوبت قلسونلر سیزانی سومز مسیزکه
حق تعالی سیزی برلغیب کناهلریکزی ستر ایلیه که الله تعالی غفور رحیمدر اسرکر برلغو
چون رسول الله بو ایتی شریفی ابوبکر اوزره اوقدی ابوبکر دیدیکی بن سوردم الله تعالی
برلغیه پس بنه مسطحه نفقه سین ویردی واندا جدیکم ایرق نفقه سین قطع ایتمه بو آیت
دلالت قیلورکم کشی غرض قسانیدن اوترو کسدن قیوب احسانی قطع ایتمه که
بو علامت اخلاص دودخی بیوردیکه ان الذین یرمون المحصنات الغافلات المؤ
منات لعنوا فی الدنیا والآخرة ولهم عذاب عظیم یوم تشهد علیهم السنتهم
وایدیهم وارجلهم بما کانوا یعملون یومئذ یوفیهم الحق ویعلمون ان الله

الله دینهم

هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ يعنى انلركم زنا نسبت ايدرلر اول مؤمنه عورتلريكه كندولرى صفتلرى جهاردر
وفواحشدن غافلدر انوك كبى ايش انلرك خاطرلرندن دخى كچمز نتكه عايشه نك كچمز
دى انلر دنياده آخرتده دخى عذاب اولنورلر ورحمتدن ايراق اولنورلر مقاتل وسعيد بن
جبير وابن عباس رضى الله عنهم بوردىلركه بو عقوبت خاصدر عايشه حقنده افترى
ايدنلره ودخى رسول الله نك جميع اهل بيتى حقنده سويلينلره اما جمله مؤمنات حقنده
عام دكل پس بو عقوبت واجب اولور افترى اهلنه شول كونده كم اغزلرينه مهر اورلمزدن
اوك دلرى كندو فعللرينه طنقلق ويره والترى ايللرى طنقلق ويره كه هر برى دنياده
نه عمل ايشلدلر پس قيامت كونده الله تعالى انلره واجب اولان حسابلرينى وجزالرينى
عدل اوزره كامل قيلوبره حيف وظلم اولميه بلدلركه الله تعالى دنياده وعده قلدوغى
نسنلرى حقيقت بيان قيلوب برينه كتورو جيدر انوك وعده سنده خلاف يوقدر
ودخى بوردى الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ
وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ
يعنى اكثر مفسرلر بويله ذكر ايتمشلردركم سوزلرك خبيثى سويلمز الا انلركم ارلردن
عورتلردن كندولر خبيث اولالر زيرا خبيثدن خبيث كلور پاك آرى سوزلر كلمز
الا ارلرك عورتلرك پاكلرندن كلور بو ذم ايتمكدر انلريكم عايشه حقنده افترى
قلديلر ومدح ثنا قلمقدر انلرك حقنده كم عايشه ايدى پاك قلديلر كندو پاكلر ايدى
وسوزلرى دخى پاك اولدى انلركم خبيثلر ايدى سوزلرى دخى خبيث اولدى پس اول

عايشه اول ذكر اولنان كلامدن بريلردر انلر اوترو انلره حاصل اولديكه حق تعالى
اولرى عفو ايلدى دخى جنت اچنده دوكمز نعمتلر انلره رزايلدى ودخى بوردىكه
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى
أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُو
هَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ
يعنى تعالى ايمان اهلنه بوردىكم اى ايمان كتورنلر كندو اويكزدن غيرى كمسنك
اوينه كيرمك تا دستور ديلميجه واول اوك اهلنه سلام ويرميجه بيلوك كم سيزه
اشبو نسنلر خير لودر انى طتوب علم كتورك اولكم بونكله اوكتنوب نجات بوله سز
اما بونده اختلاف قلديلركم اول سلام ويرب اندن دستور مى ديلمه لر يا خود اول
دستور ديليوب اندن سلامى ويره لر اصح قول اولدركه حق تعالى بوردى اول دستور
ويره لر ديه لركم كريمى اوچ كرتكرار ايده دستور اولورسه كيره اولمزسه كيرميه اول
سلام اعلامدر ايكنجى طانشقدر اوچنجى كيرود وغكدر ودخى تعالى بوردى اكر اوده
كمسه بوليه سى اولورسك كه دستور ويره كيرمكلكه كيرمك كيرود دونك واكر كمسه
اولوب سيزه ديرلرسه كم دونك قيوده دورميوب كيرود دونك اول كيرود دوندوكك
سيزه كوركلو ركدر صلاحلو ركدر قيوده ملازم اولوب طورمقدن واكر قيو قپالو
اولورسه يا روغندن ايچرو تقيه زيرا رسول صلى الله عليه وسلم بورمشدركم اكر بركمسه
قپوك يا روغندن سندن دستورسز نظر ايدرب حالكه مطلع اولسه كمان ايدوب طاشله

اورب کوزین چقرسنك سکا کناه اولمز پس حق تعالی عایشه در دستور ایله کیردوکنك دخی
دستورسز کیردوکنك بیلورکا موافق جزاسن قیلورچون بود ستور اندی دیدیلرکم یا
رسول الله پس اول اولرکم مکه ایله مدینه اراسنده دریول اوزرنده اولرکم اچلرنده کمسه
ساکنلری اندرنه اوله حق تعالی بو آیتی اندرب بیوردی لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا
بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ یعنی حق تعالی
بیوردی سزك اوزرنکزه کناه یوقدر اکر کیره سز دستورسز شول اولره کم اندن کمسه ساکن
اولمیه وسیزلره منفعت ایچون یاپلمش اوله شول اولرکم اندن خان دیرلر منزلرده یول
اهلیچون تاکه اندن کیچلرده کیدوب انجا قیلمه لر استیدن صوقدن صقنه لر حق تعالی بیلور شول
نسنه که سزلر انی اظهار ایده سز یا خود کوکلوکزده انی کزلیه سز هیچ برنسنه کا خفی دکلدر
ویوندنصکره بیوردی قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکم یا محمد ایت ایمان
کتورن مؤمن ارلره کم کوزلرینی یومسونلر شول نسنلردنکم کا بقمغی اندن حرام قلدق
ودخی فرجلرینی صقلسونلر شول نسنلردنکم بزاندن حرام قلدق ابو العالیه بیوردی
قرآنده هرده کم فرج صقلغه بیورلسه اندن مراد زنا ایتمکدر اما بو ایتده امر اولنان
ستر ایدوب کوستر مکدر پس اول کوزی حرامدن یومق وفرجی صقلیوب کمسه کوستر
مك بونلره خیرلو رقدر دخی دینلرنده زیاده آریلقدر وعملری زیاده اولمقدر والله
تعالی خبیردر بیلور که بونلرنه اشلرلر باهیره دن روایتدر رسول الله بیوردیکم یا علی

لا

لا تتبع النظرة فإن لك الأولى وليس لك الآخرة الحديث یعنی یا علی قچن بر
اجنبیه عورت کورمك ناکاه اکا نظرك طوقنسه دونب تکرار نظر قلمغل اول
اولکی نظردن سکا عتاب اولمز اما صکره کی نظردن سکا ضرر وار اندن سؤال
اولنوب عتاب اولنورسك ابی سعید حذریدن دخی روایتدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیکم هیچ برار برارك عورتنه نظر قلمسون وهیچ بر عورت برعورتك
کوکندن اشغه دیزینه دکین نظر اتمسون وایکی ارپالنجی بردوشکه کیرمسون لرتاکه
بوندن برفساد مودی اوله ودخی حق تعالی بیوردی وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ
أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ
آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ
غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ
النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى
اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ یعنی حق تعالی اولره خطاب قلدقدنصکره تاکید صکیچون مؤمنه عورتلره دخی خطاب ایدوب بیوردیکه یا محمد ایت
اول ایمان کتورن عورتلره که انلر دخی کوزلرینی زیادن صقلسونلر وستر ایدوب
اورتنسونلر کمسه نك نظری اکا ایرشمه الا شونلره کوزوکلمرکه حق دستور ویرمشدر

انلره کزوکلکه نکم بو آیتده ذکر اولنوب حق تعالی بیوردی ایت یا محمد اول مؤمنه
عورتلره کم بزکلرینی اشکاره قلسونلر محرملرندن غیریه مراد بو زینتدن او
لدرکم کزلوبزك اوله ایمده خلخال کبی وبیلزك کبی قولتقده کوپه کبی روا
دکل عورته بو زینتلرین برینی ارلره اشکا ایتمك واجنبی ارلره دخی روا
رواد کلدرکه یاد عورتلرك اول بزکلری برینه نظر قیلملر الا شول آشکاره
زینت که حق تعالی استثنا قلدی اکا بقرسه حاجت وقتنده کناه اولمیه ودخی
مقنعلریمه لرینی کوکس اوزرینه برقسونلر بونلری وکوکسلری کورنجه و
صاچلری وکوپه لری اورتنه دخی اول کزلو زینتلرینی آشکا قلسونلرکه نماز ده
انی اچمق روادکل دخی یاد ارلره کوسترمك روادکل نکم ذکر اولنوی الا بو
کزلو بزکلری برلرین ارلرینه کوسترمه لرباکذوا تالری قتنده یا قردشلری
قتنده یا ارلرینك اوغلنلری قتنده که ایرق عورتدندر وباکذولرینك
قردشلرینك اوغلنلری قتنده یا قرقردشلرینك اوغلنلری قتنده بوکلیسنه
رواددکه اول کزلو بزکلرینك اوزرینه نظر ایده لر اما بونلر دخی کوبکدن
آشغه دیرلتنه دك بحق روادکلدر لیکن ارنه حلالدرکه جمیع اعضاسنه
نظر ایده اما بو قدر روارکه فرج داخله سنه بحق اکا دخی مکروهدر حرام دکل
دخی بیوردیکه عورتلره عورتلره دخی بحق روادکل کوبکدن دیرینه دکین
بوندن بیرو کمرو دخی مسلمان عورتلره دراکر کافره عورت اولسه مسلمان عورته

وار

وارمیدرکه کندوبی اچوب اکا کوستره بونده علمانك اختلافی وارد رعمر رض
ابی عبیده یه کاغد یازوب کوندردیکه اهل کتاب عورتلرین مسلمانلر عورتلرله
بله حمامه کیرمکدن منع ایلیه ودخی حق تعالی بیوردیکه بولرك اولرك اول کزلو بزکلری
برینه دخی مطلع اولمیه الا انلرکه کندوما ملریله صتون النمش قولتری اوله بعضلر
دیدلرکه اول قول دخی یاد ارکیرد اکا بحق روادکل الا یوزنه وایکی آیه سی اچنه
ودخی حق تعالی بیوردیکم بونلرك بزکلری برینه مطلع اولمیه الا شول قومکه طامك
یبوب ارتجمندن انلره دخی نصیب ایرشه اندن غیری دخی مقصودلری یوق
بونلرك عورتلردن بکا هتلری وحاجتلری یوق ودخی حق تعالی بیوری مطلع
اولمیه بونلره الا شول طفل اوغلنجقلرکه حد شهوته ایرشمیه کوبکدن بوقری انلره نجه
ایسه کوبکدن اشغه سی دخی اولمیه درو دخی بیوردیکه عورتلر یوروددکلری وقتن
ایاقلرین بیره ققوب یوروسونلرکه خلخالرینك اوازه سی اشیدیله ارلره فتنه
اوله ودخی بیوردیکه ای مؤمنلر جمیعکز توبه قیلك شول تقصیرلردنکه بو حکمده
واقع اولمشدر الله تعالینك بویروغنی احکامن برینه کتورمکه ملازم اولك بو
ادبلرکه ذکر اولنوی انی رعایت قیلك تاکه قورتلمشلردن اوله سز ودخی بیوردی
وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِن يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ یعنی حق تعالی بیوردیکم ای مؤمنلر
اولنورك سیزدن اول ارلریکه عورتی یوق واول عورتلریکه ارلری یوق دخی

قولرنی کزدن وجاریه لری کزدن شونلرنکم صلاح اوزره اولمه لرانلری دخی
جفتلندورك اکر فقیر اولورلرسه حق تعالی فضیلیله انلری غنی قیله اول ایکینك دخی
جمع ایدب انلری اهل قناعتدن قیله که الله تعالیك خزینه سی بولندر قولرینك احیا
جنی بیلور وقیله رزقلرین انده ایرشدور روایت دلالت قیلور که هرکمسه کم دینی
صلیوب کندوی حرامدن صقنمغه مجبور اولنسه اکر درویش ایسه حق تعالی انی غنی
قیلور ودخی بیوردیکه وَالْيَسْتَعْفِفِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ
إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَآتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا
فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَنْ يُكْرِههُنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی حق تعالی
بیوردیکه کندویه پرهیز وصقنمق طلب ایتسون حرامدن وزنادن شول
کمسه کم نکاحه کوجی یتمز مهره ونفقه یه طاقتی یوق تا اکا دکنکه الله تعالی
کندو فضلندن انده وسعت ویرب نکاحه کوجاری یته ودخی شول مملوکلرکه
دنکم ایکز انده در قجن طلب ایتسلر انلری مکاتب قیلك اکر بیلورسکز
بوایتك سبب نزولی بوایدیکم خویطب بن غزاتك برقولی وار ایدی طلب قیلدی
مولی سندن که انی قیله اول منع ایدی راضی اولمدی حق تعالی بوایتی اندردی خویطب
اول قولنی یوز التونه مکاتب قیلدی اول یوزدن بکرمیسن کرو اکا بخشلدی

باقیسن

باقیسن اوددی بدر حنین غزاسنده دیه لندی حق تعالی شرط قلدیکه اکر بولرده
خیر بیلورسکز مکاتب قیلك اول خیر دیرو کنده اختلاف چوقدر عمر دیکه اول
کسب اوزره قوتی یتمکدر ودخی حق تعالی بیوردیکم ویرك انده الله تعالیك مالندنکم
سیزه ویردی ودخی بیوردیکه سز جاریه لریکزه اکراه ایتمك زنا اوزره قجنکه انلر عفت
دیسلر اول اشدن بوایت دخی عبد الله بن ابی سلول حقنده نازل اولدی اول مناصد
دن ایدی انوك ایکی جاریه سی وار ایدی انده زنا اوزره اکراه ایدردی اوزرلرینه بسنه
وضع ایتمشدی هرکون الوردی حالت جاهلیتده بوسنه اشلرلردی جاریه لرین
اوجره ویرورلردی چون اسلام ظهوره کلدی انی باطل قلدی اول جاریه لردن برسی
برالتون کتوردی برسی برپرده کتوردی عبد الله انده دیکه وارك دخی زنا ایدك
اول جاریه لرده دلرکم والله بزایرق بونی اشلمزز که اسلامه کلدك حرام اولدی
دوردیلر ایکسی دخی رسول الله شکایت قلدلر حق تعالی بوایتی اندرب بیوردیکه سز
جاریه لریکزه زنا اوزره اکراه ایتمك قجنکم انلر اول اشدن تعفف دیلیه لر سیزی
البته اکراه ایدب انوکله حیات دنیا متاعن دیلیه سز انلرك کسبن الهسز طوغان
اولادلرین صاتهسز که زنادن حاصل اولور هرکمسکم بونده اکراه ایتسم زنا اوزره
الله تعالی غفور رحیم در اول اکراهدن نصکره اشلدن کناهلرینی اول اکراه اولنان
جاریه لردن عفو ایدر اما کناهی وعذابی اکراه ایدن اوزرینه اولور ودخی حق تعالی

بیوردیکه وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَیْکُمْ اٰیَاتٍ مُبَیِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِنَ الَّذِیْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِکُمْ
وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِیْنَ یعنی تحقیق برسنه اندردك انوك کبی ایتلرکه حلالی حرامی
بیان ایبجیدرکه سز اندن متنبه اولهسز اکلیهسزکه اول رسولترین تکذیب ایدنلره
نه رسه عقاب اولنری سز دخی اندن حذر ایده سز بو ایتلر وعظ ونصیحتدر شول
مؤمنلره کم تکذیبدن قورقیاعانه کلدلر شرکدن وکفردن صقندلر ودخی بیوردیکه
اَللّٰهُ نُوْرُ السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضِ مَثَلُ نُوْرِهٖ کَمِشْکٰوةٍ فِیْهَا مِصْبَاحٌ اَلْمِصْبَاحُ فِیْ
زُجَاجَةٍ اَلزُّجَاجَةُ کَاَنَّهَا کَوْکَبٌ دُرِّیٌّ یُوْقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَکَةٍ زَیْتُوْنَةٍ
لَا شَرْقِیَّةٍ وَلَا غَرْبِیَّةٍ یَکَادُ زَیْتُهَا یُضِیْءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُوْرٌ عَلٰی نُوْرٍ
یَهْدِی اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ یَشَاءُ وَیَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللّٰهُ بِکُلِّ شَیْءٍ
عَلِیْمٌ ابن عباس رض بیوردر معنای آیت بودرکه الله تعالی بیرکوك اهلنه هدایت
وریجیدرکه بونلر کلی انوك نوریله حق یوله هدایت بولدلر ودخی انوك هدایت ویرمکیله
ضلالت حیرتدن نجات بولدلر ودخی حق تعالی نوریناك مثلی مؤمنك قلبنده کهانکله
هدایت بولدیکه اول قرآندر ودخی محمد مصطفی در شول درجه بکزرکه انوك ایچنده
چراغ واریعنی شول چراق کبیدرکه درجه ایچنده اول چراق ضوء ودخی قندیل ایچنده
اول قندیل دخی کانه شول غایت یلدرایجی یلدز کبیدرکه قتی نور لودر بونی دره نسبت
قلدی کوکب دری ددی صفات حسنی کوکلو اولدوغیچون اکرچه یلدزك روشنلغی
ارتمزردن لیکن اول کوکب دری تفصیل اولنورکیر وقلان دانه اوزره ودخی

کوکبه

کوکبه تشبیه قلدی ایه کونشه تشبیه قلدی اندن اوتروکه آیه کونشه دونلق نوری کمك
واقع اولوز یلدزه واقع اولمز ودخی بیوردیکه اول قندیلی یاندوره لر بر زیتونکه
اول شجرهٔ مبارکه دریعنی اولورکه انوك زیتی اول زجاجدن شعله ویره اکرچه اکا
دخی اود قوغندی پس برزیتونه شجرهٔ مبارکه ددی برکتی چوق اولدوغیچون ومنفعتی
بول اولدوغیچون زیرا بوزیتدن چراق یناررو شنلغی ایرق یانمزدن زیاده درو هم
دخی قدر هم یمشدر یاغن کم کرکسه چقاردر حرینده کلمشدر ناصور رنجه شفادر
ودخی بیوردیکه اول زیت شرقی دکل غربی دکلدر یعنی یالکز شرقی دکلکه کون مغربه
دونجك اکا دوقنمیه ویالکز غربی دکلکه کنش صباح طوغیجق اکا طوقنمیه بلکه کون ایله
مصاحبدر طوغرقده طولنقده کون اکا طولنورهم شرقیدرهم غربیدر ایکی طرفدن
نصیب الور حسن بصری ایدر اول دنیا اغجندن دکل اکر دنیا اغجلرندن اولیدی
بو برمثلدرکه الله تعالی تمثیل ایدرکندو نورنه یعنی یقین اولورکه انوك زیتی شعله
ویرر دخی اکا اود دوقندن غایت صفاسندن چون اود نور نور اوزره اولدی بر
اود نوری دلیلده وبر زیت نوری قندیلده وبر قندیل نوری صرچه نك صفاسنده
علما اختلاف قلدیلر بو تمثیلك معناسنده بعضیلر دلر بو تمثیل محمد نورنه واقع اولمزدن
مشکات انوك صدریدر زجاجه انوك کوکلیدر مصباح انك ایچنده پیغمبرلك
نوریدرکه یاندرلمشدر اول مبارك اغجدنکه نبوت اغجیدر یعنی اولدرکم محمد
انوك نوری وانوك رسولی ایروکی خلفه ظاهر اولهکوریجك دخی هنوز بن رسولم دیو

خبر ویرمدن نتکم اول زیت ویرردی هنوز او دقوغدین شرقی غربی دکل دروکی
یعنی اول محمد یهودی ونصرانی دکل زیرا یهود مغربه نصاری مشرقه قبلرا اول بر
مبارك انجیرن یاندورلمشدر که ابراهیم نسلندن وجوده کلوبدر نور نور اوزره
بری ابراهیم عم کوکلنك نوری بری محمد جسمنك نوری ودخی حق تعالی هدایت
ویرورکیمه دیلرسه کندو نورنه که اول دین اسلامدر وبصیرت نوریدر دخی قرآن
نوریدر حق تعالی عشیلری خلقه بیان ایدر فهلره قریب اولوب کلمقلغی اسان او
لدوغی چون تاکه بنوکلمه اکلیه لرکه اورسولك شرقی ومرتبه سی واکا متابعت قیلن
مؤمنلرك یقینی زیاده اولمه وکافرلرك زغبتی ایمانه قویه ودخی بوردیکی فی
بُیُوتٍ أَذِنَ اللّٰهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ
رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَإِقَامِ الصَّلٰوةِ وَإِيتَاءِ
الزَّكٰوةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ یعنی اول مصباح
یاندورلدی شول اولرایچنده که انلرك بنیادی رفع اولنمشدر اکا تعظیم اولنما
غیچونکه انده باطل وهرزه سوزلر سویلنمیه وانك کتابی اوقنه ودخی نماز قیلنه
انده کیجه لرده وکوندزلرده بو اولر دیدوکی مسجدلردر نتکم بریوزنده مسجدلر
الله تعالینك اولریدر نور ویررکوك اهلی انلرك نورین کوررنتکم براهلی کوکده
یلدزلر نورن کوررودخی حق تعالی بوردیکه اول اولرده ارنلرواركه انلری تجارت
اتمك غافل قلمز الله ذکر ایتمکدن بو تجارتی مخصوص قلدی بونده ذکر اتمکه زیرا

بوانسا

بوانسانی غازدن وباقی طاعتدن مشغول قیلوب فوت ایتدرمکده تجارتدن
اولونسنه یوقدر اما بو ذکر ایتدوکی تجارتدن مراد صتون المقدر اکرچه لفظ
تجارت المغه صاتمغه اکسنه ملم شاملدر زیرا تجارت ذکر ایتدکدنصکره بیع دخی
ذکر ایلدی معلوم قلدیکه اول تجارتدن مراد شرادر وبیع انلری غافل قلمز مسجدلره
حاضر کلمکدن غازلری اقامت قلمغیچون وقتیله زیرا غاز وقتندن تاخیر ایدن غا
زی اقامت ایتمش اولمز سالم ایدرکه ابن عمر سوق ایچنده اوتوررردی اذان اوقندی
خلق دکانلرین قیاوب مسجده کیردلر عمر واوغلی دیدیکه بوایت بونلرك حقنده نازل
اولدی ودخی بوردیکه اول ارلری الق صاتمق فرض اولنمش زکوتی ادا قلمقدن وکوزل
عمل قلمقدن غافل قلمز شول کوندن تورقوکه کوکلر وکوزلر اول کوندن متقلب اولور
شول حالدنکه دنیاده انك اوزرنده اولدی شکدن کفرلر کوزلرك پرده سی رفع
اولوب وکوزلری دوردت یکا متقلب اولور تورقسنکه عجبا قنغی طرفدن برنی
عذاب طوته دیو وبرانلر یمزنه یردن کلمه صاغدنمی صولدنمی بودیدوکمزکون اول
قیامت کوندر ودخی بوردی لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ یعنی بوارلر اقامت صلوة واداء زکوة
مشغول اولدقلری اندن اوترودرکه الله تعالی انلری عو صلندورسوال ایدر
کلری عملرك کوزه لیله وباوز عملرله جزا لندرمیه ودخی فضلیله بونلرك عو
ضلرینی زیاده قیلوبره که الله کیمی دیلرسه رزقلندورحسابسز بوندنصکره بوردیکه

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا
جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ
الْحِسَابِ • أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ
سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَنْ
لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ يعنی شونلرکم کافر اولدلر انلرك عملار
بنك مثالی قیامت کونده شول دنیاده کی سراب کبیدرکه صباح وقتنده اولور
یازده اسی حرارتندن بخار بردن قالقر صوکبی کوربنور صوصمش کشی انی کوروب
صوصنوب فرح اولور تاکه اول سراب یرینه کلور هیچ نسنه بولمز کافرلردخی انجلین
صوصنولرکه عملارندن انلره منفعت اوله تجنکه ملك الموت انکا کلهکه اول فعلنك
جزاسن انکا عام یرینه کتوره که الله تعالینك حسابی سریعدرکوز اجوب یومنج حساب
ایدر وبردورلردخی مثل قورب بوردیکه اول کافرلرك عملارینك مثللری شول
قره کونلرکبیدر اولودرك دکزایچنده که موج انی قپلمش اوله اول موج اوزره
بر موج دخی اوله انوك اوزرنده قره کوسی دخی قپلمش اوله ظلمات ظلمات اوزره بر
بلوط ظلماتی وبر موج ظلماتی وبر دخی دکز ظلماتی بوظلماتلردن مراد کافرلرك
عملاریدر دکزدکی انلرك کوکلاریدر موجلری بری بری اوزره اول جهل وحسن تدبرکم
کوکلارینی قپلمشدر اول بولت قره کوسی یوقرودن اول مهر طبعدرکه کوکلاری اوزره
اورلمشدر بونلردخی بش قره کونلق اوزرینه دونتکم مؤمن بش نور اوزرینه در سورة بری

قره کو

قره کونلق کوردکلری قره کونلق جعد قاری قره کونلق قیامت کونده وارجق برلری قره کونلق
یعنی اول قره کونلقلردن نظر ایدن کشی شویله دیرکم اکر الینی چقارب نظر ایلم نور رمز
شول کسبه کم حق تعالی نور ویرمدی انکا نوردن نصیب یوق یعنی کسبه کم حق تعالی هدایت
ویرمدی ودین انکا نصیب قلمدی انکا ایمان ویرلمز ودخی بوردیکه أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ یعنی کور
مزمسن یا محمد الله تعالی انکا تسبیح وعبادت قیلور شول کسلرکه کوکلرده درودخی
انلرکم برده درقوشلردخی قنتلرین آچوب هوا یوزنده انکا تسبیح ایدرلر وبونماز
قیلیلر وتسبیح اوقیوب حولرکلیسی کندونك نمازن بیلور وتسبیحی بیلورکه نماز آدم اوغلندر
بنکدر وتسبیح سائر مخلوقکدر الله تعالی دخی بونلرك نه اشلدکلرین بیلور انکا خفی نسنه
یوقدر زیرا کوکلر ملکی کلی خاص الله تعالینکدر قونك دونب واره جق یری اندن
بنکادر ودخی بوردی أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا
فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ
بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ يُقَلِّبُ اللَّهُ
اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ یعنی کور مزمسن یا محمد تحقیق
الله تعالی بولتری نتسی سورر نه یره دیلرسه اندن اول پاره پاره طغلمش بولتری برینه دو
شوروب نه سی جمع ایدر بری بری اوزره قنی قنی طاغ کبی ایدر دخی کوررسن انوك آراسنده

يغورلرى چقرو دخى اول كوكدن اندر رشول طغلر مقدارى طولوردن بعضلر
دولركم اندر اول طاغلردن اول طلوطاغلر يدرايرشدودر اول طلودن
كيمه ديلرسه انوك اكنى وباغلرن نهلاك ايدر وكيمه ديلرسه منع ايدر اكارزيان
ايركورمز يعنى اولوركه اول بولتدن جهان برقك روشنلغى كوزلرنورين
الهغايت ضياسندن ودخى حق تعالى بوكيجه لرى كوندزلرى دندودب بركيدر
برين كوتورر تحقيق بودكر اولنان نسنلرده دلالتلر ونشانلر واركه عبرت الهر
بلهلر بدرستى كه حق تعالى بردرقادردرنه دلرسه اشلر عجزى يوقدر بونسنلرى
انلر اكلركه عقل اسيلريدر واهل بصيرتلر بونلر نصكره بيوردى والله خلق
كل دابة من ماء فمنهم من يمشى على بطنه ومنهم من يمشى على رجلين
ومنهم من يمشى على اربع يخلق الله ما يشاء ان الله على كل شىء قدير يعنى
حق تعالى يرتدى هر دابه ء صودنكه نطفه درمراد بونلر هر حيواندركه دنياده
مشاهده اولنور فرشتهلر بهجندن ارتق زيرا بزانلرى مشاهده قلمزودخى
اول يرادلن دابه نك بعضسى قرنى اوزره يورديلان كبى وبرنجه لرى ايكى اياق
اوزره يوردآدم وقوشلر كبى وبرنجه لرى دوردت اياق اوزره يوردبهايم وسباع
كبى بدرستى الله تعالى نه كركسه قادردر اشلر عاجزدكلدر ودخى بيوردى
لقد انزلنا ايات مبينات والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم ويقو
لون امنا بالله وبالرسول واطعنا ثم يتولى فريق منهم من بعد ذلك

وما

وما اولئك بالمؤمنين يعنى تحقيق بز اندردك اول ايتلريكه بيان ايدجيدر حقى
باطلى حلالى حرامى وانى جمله اشدرلر بيورلر اما بعضسى هدايت بولوب ايمانه كلور
زيرا حق تعالى كيمه ديلرسه هدايت ويرر طوغرويولنه كتورر اما بعضيلرى ديرلركه بز
الله ورسوله ايمان كتوردك مطيع اولدق بوندنصكره برجماعت كروحق تعالى
طاعتندن اعراض ايدرلر حق تعالى حكمندن غيرى حكم دعوى ايدرلر انلر كلى مؤمنلردن
دكلدر بوايتك سبب نزولى ابن بشر حقنده كه منافقدر انوكله بر يهودى اراسنده
بر بر دعواسى وار ايدى اول يهودى ديديكه بودعوامزه محمد حكمى دكلمى اول منافق
ديدى كعب بن اشرف حكمى دكلمى محمد برفراوذرعه حيف ايدرى حق تعالى بوايتى اندرب
بيوردى واذا دعوا الى الله ورسوله ليحكم بينهم اذا فريق منهم معرضون
وان يكن لهم الحق ياتوا اليه مذعنين افى قلوبهم مرض ام ارتابوا ام
يخافون ان يحيف الله عليهم ورسوله بل اولئك هم الظالمون يعنى مجرد
انلر دعوت اولنسلر الله تعالىدن ورسولدن بكا تاكه رسول انلرك اراسنده الله
حكميله حكم ايله كوره ناكاه برجماعت بونلردن اعراض ايدرلر نكرى حكمندن قجرلر اكر
بنسلركه حق كندولركدر رسول حكمنه مطيع اولوب كلورلر زيرا بيلورلركه حق كندو
ركدر اعتماد ايدرلر اركه كندو اوزرنده بركنه نك حقى اولسه نجه حكم ايدرسه كندولر
غيرى اوزرينه اويله حكم ايدر حق تعالى بيوردى بونلرك كوكلنده مرض نفاقمى واردر ياخود
بونلر شكمى ايدرلركه انلرى واردر ياخود قورقرلرمى كم الله تعالى ورسولى بونلره

حیف ایدوب ظلم ایدرلر بو کلام تونیخ دوکه انلری ذم ایدر یعنی بیلورلرکه رسول امینی
بوندره حیف اتمز بلکه بونلر ظالملردرکه کندو نفسلرینه ظلم ایدرلر حقدن اعراض
ایتمکله ودخی بیوردیکه اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ
بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ یعنی حق تعالی بیوردی
بدرستی کرچك مؤمن اولنلرك حالی وقولی قچن دعوت اولنسلر الله‌ك کتابنه
بندن یکا دخی انك رسولندن یکا که انلرك اراسنده حکم ایلیه اویله کرکدرکم دیه‌لر
اشتدك قبول ایتدك واول دعوته مطیع اولدق کا اجابت ایتمکه بویله دینلردن فلاح
بولوب سعادته ایریشنلر پس هرکیم حق تعالیه وانك رسولنه مطیع اولدی هرحالده
کرك سرور وکرك بلا وزحمت حالنده دخی حق تعالیدن قورقر سرور حالنده بیلوب حقه
مخالف اشلمز حکم شرعه مطیع اولور وزحمت بلا حالنده حددن کچوب صبری ترك
ایدوب شکایت دلین اچمز جزعلر ایدب مطالره دوشمز کندو حالنی ضبط ایدوب
صقلدی بونلردرکه ابدی نجات بولوب مراد حاصل قلدلر ودخی بیوردی وَأَقْسَمُوا
بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا
حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ یعنی
منافقلر انلر ایچون رسول الله دیدیلرکه هرقنده کم سن اوله سن بزدخی سنکله اولورز

چقرسك

چقرسك بیله چقارز طورر سك بیله طورورز اکر غزایه بیورسك واریرز حق تعالی دخی
بو آیتی انلر ایچون بیوردیکی یا محمد بو منافقلر انلر ایچون دیرلرکه اکر بو امری ایدرسك چقمیه
سنکله بیله چقمه‌لر دیکل بونلره که انلر ایچون سیزدن بو اطاعت بیلنوب معلوم اولمشدرکه
دللرله اطاعت قیلورسز قلبلرکز دکل بو امردرکه بلنمشدر بو حقیقت بیلاندرکه سویلرسز اما
اشلمك وقتنده علتکز ظاهر اولورکه انوك خلافنی اشلرسز کرکلو طاعت اولدرکه خالص
نیتله اوله افضلدر انلرکم دللرله اوله فعل اکا موافق اولیه تحقیق حق تعالی سیزك کوکلوکزده کی
دقیق وخفی سرلریکزی بیلورنه اشلرسز ایت امدی انلره ایت یا محمد الله تعالیه مطیع اولك
وانوك رسولنه مطیع اولك اکر اولورلرسه نجات بوله‌لر واکر حق تعالی طاعتندن اعراض
ایدرلرسه تحقیق اول رسول اوزرینه واجب اولن اولدرکه اکا امر اولندیکه بزدن خبر
ایرشدوره ودخی سیزك اوزریکزه واجب اولدرکه تکلیف اولنوب امر اولندوغیکز اول
اول رسالتی قبول ایدوب اجابت ایده‌سز اکا مطیع اوله‌سز اکر اول رسوله مطیع اولورسکز
هدایت بولورسز سعادته ایرسز رسوله واجب دکل الا شولکه بزدن سیزه تبلیغ رسالت
قیله اما حساب برفراوزریمزه دیرسیزکله که قلدوغیکز افعالك جزاسین بوله‌سز ودخی
بیوردیکه وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ
بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ یعنی حق تعالی وعد قلدی سیزدن شول کمسه‌لره کم ایمان کتوردیلر وصالح

عمل اشلدیلر اندا یجوب کندوزانه قسم قلدیکه البته عربك عجمك کافرلرینك برلرین یورتلرین
مؤمنلره میراث وانلری هلاك ایدوب مؤ[illegible]ی برلرینه خلف دیکه انلرك ملکلرین وسیا
ستلرین وانده ساکن اولنلری سوروب کیده تنکم یونلردن اول بنی اسرائیلك احیالرین هلاك
ایدوب مصرده وشامده انلرك یورتلرین موسایه تابع اولنلره میراث قلدی وانلرك برینه خلف
دکدی دخی حق تعالی قسم قلدیکه بو ایمان اهلین انلرك بلادلرنده قرار طوتوب یورتلرین بول ایدوب
دینلرینی غالب قیله جمیع دینلر اوزرینه ودخی اندا یجدیکی یونلرك حالنی تغییر ایده قورقولرینی
امینلکه دونده وره ودخی حق تعالی بیورر بوجمله‌ین مؤمنلره وعده قلدم اندن اوترو که انلر
بکا شرك ایتمیه لر آیول عالیه ایدر بوایت وحی اولدقدنصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اون بیل مکه ده اکلندی وانده امر اولندیکه کافرلرك زحمتنه صبر ایده اما کیمه کوندز قورقودن
امین اولمزلردی هیچ بریسی نه کیجه نه کوندز سلاحین اوزرلرندن کیدرمزلردی پس حق تعالی
بوایتی اندوردب وعده سنه وفا قلدی دینینی اظهار ایلدی اولیالرینه نصرت قلدی دشمندی
اوزره قورقوبی قویوب انلردن دفع ایدب امین قلدی امر ایلدی مدینه هجرت قیله لرودخی
بیوردیکه کافرلرله قتال ایده لرودخی بیوردیکه هرکمسه که بونده نصکره بنم نعمتلریمه کافر
اولوب امر طوتمامغله شکرین برینه کتورمیه لر انلر الله‌ه عاصی اولوب امرندن چیقش اولورلر
اهل تفسیر دیمشلرکه اول بو بعثه کافر اولوب بو نعمت حصلرینه انکار ایدنلر انلر اولدیکه عثمانی
قتل ایدب برامزلق اشلدلر حق تعالی حالترین تغییر قلدی امینلکلرینی قورقویه دوندوردب ارا
لرنده قتال واقع اولدی الفت واخوت سورلدی ودخی حق تعالی بیوردیکه وَاَقِیمُوا الصَّلٰوةَ

واتوا

وَاٰتُوا الزَّکٰوةَ وَاَطِیعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّکُمْ تُرْحَمُونَ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِینَ کَفَرُوا مُعْجِزِینَ فِی الْاَرْضِ
وَمَاْوٰیهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِیرُ یعنی حق تعالی بیوردیکه چون بزسزه بونعمتلرله انعام قلدق
سیز دخی انوك شکرین برینه کتورمکچون نماز قیلك ومالکزدن زکوة ویریك که سزه فرض
اولنمشدر ودخی رسوله مطیع اولك نه کم بیوردی طوتك واندن نهی ایتدی صاقنك اوله که
امیدطوتر وبیکز رحمته اولشوب سعادت بوله سز ودخی یا محمد اویله صنماکه بوکافرلر بریوزنده
بزی عاجز قیله لر بزفرعقابمزلنده ایرشیمه فوت اولوب قورتولمز عاقبت انلرك قرارکاهلری
اول اودرکه اول نه یاوزدونوب وارجق یردرکه مقام ابدیدر صوکنده خلاص ممکن دکل
ودخی بیوردیکه یَا اَیُّهَا الَّذِینَ اٰمَنُوا لِیَسْتَاْذِنْکُمُ الَّذِینَ مَلَکَتْ اَیْمَانُکُمْ وَالَّذِینَ لَمْ یَبْلُغُوا
الْحُلُمَ مِنْکُمْ ثَلٰثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِینَ تَضَعُونَ ثِیَابَکُمْ مِنَ الظَّهِیرَةِ وَمِنْ
بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَاءِ ثَلٰثُ عَوْرَاتٍ لَکُمْ لَیْسَ عَلَیْکُمْ وَلَا عَلَیْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ
عَلَیْکُمْ بَعْضُکُمْ عَلٰی بَعْضٍ کَذٰلِکَ یُبَیِّنُ اللّٰهُ لَکُمُ الْاٰیَاتِ وَاللّٰهُ عَلِیمٌ حَکِیمٌ یعنی حق تعالی
بیوردی ای نلرکم ایمان کتوردیلر دستوردیلسونلر اوزرکزه کیرمکه شونلرکم قولرکز
وجاریه لرکز درودخی شونلرکم عورت حالنه مطلع اولوب انلرکله صحبت قلق حالنی بیلورلر
لیکن دخی بلوغیت حاصل اولمامشدر آزاد اولمزدن ودخی دستوردلسونلر اوچ وقت
ایچنده برارته نماز زدن اوکزدن وبر اویله دن اول وقتلرده که حرارتدن طونکز چقاروب
قویه سز خلوت اوله سز قوشلق اویقوسنه واره سز وبر دخی یتسونماز زدن نصکره بو اوچ وقتده
دستوره مخصوص قلدی اندن اوترو که بونلر خلوت اوله جق ساعتلردر وطونلرین مویونوب

راحت اولنه حق وقتلر در وقت اولنه که برحاله مشغول اولنه که کمسه انکا مطلع اولمه وقتلر خوش
کورمیه اجنبیدن وکرك قولترمدن اولسون هر وقتده دستور دلیلر کمسه نك اوزرینه
دستورسز کیرمیه لر اول اوچ وقتده که انده طونکز ثوب کشف عورت ایدرسز اما اول اوچ
وقتده نصکره خدمتکارلر اکر دستورسز اوزریکزه کیره لرسزه وانلره کناه یوق زیرا انلر
سیزك اوزریکزه کیربجیلر چیجیلر در خدمتی یرینه کتوریجیلر در ودخی بعضکز بعضکزك
اوزرینه کیریجی چیجی اول اوچ ساعتده خدمتکارلر دستورسز کیرمیوب دستوردیلسونلر
باقی کلی اوقاتده سیزبری بریکزدن دستو دیلك که حق تعالی سیزه بورسه ایتدرله حکملر
بیان قیلورکم طوتاسز زیرا اول علیمدر سیزه نه نسنه صلاحدر انی بیلور وحکیمدر سیزه خیرلو
لری حکم ایدر مقاتل ایدر بوآیت مرشد قری اسما حقنده نازل اولدی که بربلوغه ایرشمش قولی
وار ایدی کلوب بر وقتده انك اوزرینه کیردیکه اول انی خوش کورمدی طروب رسول الله
قتنه کلدی دیدیکه یا رسول الله بزم خدمتکارلریمز واوغلنلریمز بزم اوزریمزه کیرورلر
بوحالده که بز اول وقتده انلرك اوزریمزه کیردکلرین خوش کورمزز رسول الله بزز توقف
قلدی حق تعالی بوآیتی اندوروب بو احکامی بیان قلدی ودخی بیوردیکه وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ
الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ یعنی قچن سیزدن اول اطفالکز کیم حرلر در مقام احتلامه ایرشوب بالغ اولمه ودخی
هر وقتده سیزدن دستوردیلسونلر نتکم انلردن اول اول رجالکز دستوردیلرلردی اشبو
نجلین حق تعالی دلایلرینی واحکامرینی سیزه بیان قیلور که اول علیمدر قولترینك امورین

بیلور

بیلور حکیمدر بونلره کرکن تدبیر ایدر سعد بن مسیب ایدر بر کمسه وار ایدیکه اناسی اوزره
کرمکه دستوردیلردی بوایت انوك حقنده نازل اولدی خذیفه صوردیلر که کمنی اناسی
اوزره کیرمکه دستوردیلك لاذتی بلی کرکدر دیدی اکر دستورسز کیررسك وقت اوله
انلرن خوش کلیجك نسنه یه مطلع اولسن خاطری قلمسندن اناحقی یکدر ودخی بیوردیکه
وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
یعنی شول عورتلرکم اوغلندن قیزدن وعذر کورمکدن قلمشدر یاشلری چوقلوغندن
ارطرقندن امیدلری کسلمشدر انلره حاجت قالمامشدر انلرك کبیلره کناه یوقدرکم
بعضی طونلرینی ارلرقتده کیررروب اوترلر پرده کبی یاخود چارشف کبی که طونلری
اوزرندن اوستلرینه الورلر ودخی شول اوزتوکه دریجکلری اوزرینه اورترلر بونلری
کیررسلر کناه اولمز اما باشلری صارغیسن کیدرمك روا دکلدر واول کیدرد وکلری
دخی انلرن اوترواولیه که زینتلری اشکاره ایده لر اکر انلر استعفاف ایدب رعایت قیلور
ایسه که اول چارشفلرین وقنالرین ارلرقتده کوسترمیه لر انلر اول خیرلودر الله تعالی
سمیعدر قولترینك کلامری هرنه وجهله اولورسه ایشدورودخی علیمدر رجالکزین بیلور
بونلر نصکره بیوردی لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا

مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ
بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ابن عباس ابدر رضی شول وقتکم حق تعالی بوایتی اندر دیکه یا ایها
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ یعنی ای انلرکم ایمان کتوردیلر ما انلر یکدیکری
ارا کزده ارا کزده امور باطله ایله بس مسلمانلر دخی خسته لرله وکتوروم وکوزسز لرله دخی
اغسقلرله طعام یمکدن اجتناب قلدیلر دیلر که ما انلرك افضلی طعامدر حق تعالی برنی نهی
ایلدی مالی باطله ایله یمکدن کوزسز لرا وکلرنده که طعامك اوسی قنده ایدوکن کوزسز لرکه اندن
مراد لرین برینه کتوره لر واغسق اولنلر اوطورمقده تمام دولنوب اوتوره مز لرکم طعام اوستنه
اذدحام ایدوب مراد لرین برینه کتوره لر وخسته خود ضعیف اولور طعامه ال صونمقده مراد
تمام استیفا قلمز بزم بدوکمز باطل اولور حق تعالی بوایتی اندوب بیان قلدیکه سیزك اوزرکزه
حرج یوقدرکه کوزسز لرله واغسقلر وخسته ایله طعام یمکدن ودخی سیزه کناه یوق کندو
اویکزده یمکدن کرك عیالکزمالی اولسون کرك عورتکزمالی اولسون زیرا عورت اوی دخی
کندو اوی کبیدر ودخی اتالریکز اونده ودخی عمولریکز اونده دخی عمته لریکز اونده ودایی لریکز
اونده وتیزه لریکز اونده یمکده حرج یوقدر ودخی شول کمسه لر اولورلرکه انلرك مفتاحلرینه
سیز مالك اوله سز ابن عباس رض ایدر بونده مراد کشینك کندو وکیلیدرکه انی حاصلی
اوزره وکیل دکمشدر انوك یمشندن وسوندن یرسه قایر مز اما کتورمیه ودخی حق تعالی
بیوردی سیزه کناه یوقدر اکر اشبو دیدکلریمز اولرده سیز کوردوکمز وقتی طعاملرندن

برسکز

برسکز انلر اندن حاضر دخی اولمزسه اما اول شرطله که اندن زواده کتورمیه عکرمه ایدر
انصاردن برقوم بایکز طعام یمز لردی الا مکر قتوق کلیدی انوکله برلردی حق تعالی انلره رخصت
اولما غیچونکه کاه بایکز کاه جمع اولوب بیه لر بوایتی اندوب بیوردیکه سیزه خرج یوقدر
بجه دیلر سکز بیه سز کرك جمع اولوب بیك کرك متفرق اولوب بیك اما قچنکه انلره کیره سن
بعضیکز بعضیکزه سلام ویرك یعنی کشی کندو اوینه کیرسه کرك اهلنه واوی جماعتکیم
وارایسه انلره سلام ویره ابن عباس رض ایدر اکر کیردوکی اوده کمسه اولمه دیه که السلام
علینا ربنا وعلی عباد الله الصالحین ودخی بعضیلر دیلرکه قچن مسجده کیرسك دیکل
سلام بزم اوزریمز اولسون دخی الله صالح قولاری اوزرینه اولسون انوك کبی
سلام حق تعالی قتنده که برکتی کثیر اوله واجر عظیم اوله پس حق تعالی سیزه اشبو نجلاری حکملر
بیان قیلور آیتلرله تا اوله که اشبو دوب فهم ایدوب اکلیه سز وبونکله عمل ایدوب نجات بوله سز
ودخی بیوردیکه إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى
أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
لَهُمُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ یعنی بدرستی حقیقت مؤمنلر انلردرکم الله ورسوله
ایمان کتوردیلر وقچنکم انلر رسول ایله بیله اولسلر برامر اوزره که اندن جمع اولمق لازم اوله
غزا مشوره قی کبی یا جمعه یا بیرام نمازنه یا جماعتله صلوة مفروضه قلمغه یا بر مصلحت ایچون
جمع اولسلر طاغیلوب کتمزلر تا اول جمع اولدقلری ایشی تمام قلمیجه ورسولدن دستور

دلمیجه

بدرستی شونلرکم سندن دستورد لبنلر اندردکم الله و رسوله ایمان کتوردیلر فجن
اندر بعض اشلرینه دستورد لبسلر اندردن قنغیسنه دیلرسك دستور ویرکه دونوب اول
اشلرین قیوره لر و اندر اجون حق تعالیدن مغفرت دیلکل که حق تعالی غفور رحیمدر یا نغر
دخی رحمت قیلوب اسرکر اهل علم و دلرهر اشکم مسلمانلر اندن اما ملهجع اوله لر کرکدرکم اکا
مخالفت قیلمه لر و انی قیوب کتمه لر الا انك دستوریله کیده لر پس فجن دستورد یلسلر مخیر
در دیلرسه دستورویره دیلرسه ویرمیه و دخی حق تعالی بیوردیکه لا تجعلوا دعاء الرسول
بینکم کدعاء بعضکم بعضا قد یعلم الله الذین یتسللون منکم لواذا فلیحذر الذین
یخالفون عن امره ان تصیبهم فتنة او یصیبهم عذاب الیم الا ان الله ما فی
السموات والارض قد یعلم ما انتم علیه ویوم یرجعون الیه فینبئهم بما عملوا
والله بکل شیء علیم یعنی حق تعالی بیوردی رسولك دعاسنی سز اوزرکزه شول بعضکز بعضکزه
دعا قلدوغی کبی صنمانك انوك عاسندن حذر ایدك انی قاتمك که انوك دعاسی عذابه
واجب ایدیجیدر اما مجاهد الله قتاده دیدیلرکم بونك معنسی اولدرکم سز رسولی کندو آدیله
محمد دیو چاغرمك بربرکزه چاغردوغکز کبی انی اولوك و اکا تعظیم ایدك یا نبی الله یا رسول
الله دیك انی دخی تواضعله دیك بدرستی حق تعالی بیلور سیزدن شونلریکه کندولری ستر
ایدوب بربرینه چغررکیدر اوغر این رسول کورمسون دیو ابن عباس رض ایدر منافقلر
جمعه کون مسجدده اوتوروب رسولك خطبه سینی دکلمك غایت ثقیل کلوردی بربرینه
پرده اولوب مسجددن اوغر این چقارکیدرلردی پس حق تعالی بو آیتی اندوریب بیوردیکه الله تعالی

سیزك

سیزك نه قلدوغکز بیلور و انکا مجازات قیلور پس حذر ایدیب صقنسونلرکه رسولك امرینه
مخالفت قیلوب اعراض ایدرلر دستورسز اندن دونب کیدرلر تاکه اکشردن اندن دنیاده بر
فتنه ایرشمیه انکاه اولك که تحقیق الله تعالیدك خاص ملکیدر سزنی اعسز شول نسنه لرکه کوکلرده
لر ایچنده ده در دوکلی انوك قولتیدر حقیقت بیلور سیزیکم نه نسنه اوزرینه سز ایماندن نفاقدن
شول کونده که باش طیراقدن قالدوب اندن یکادونه سز اولوقت سیزه اول خبر خیردن
شردن نه اشلدوکز حق تعالی علیمدر دوکلی نسنه بیلور انکا برنسنه خفی دکلدر اعلم بالصواب

سورة الفرقان سبعون وسبع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا ابن عباس رض ایدر برکتی
کثیر اولدی و عظمتی کبیر اولدی اول الله دکه اندردی بو قرآنی اول قولی محمد اوزره
تاکه جمیع عالم اهلنه جنه و انسه اولقرآن دخی محمد قورقودجی اوله و بوندنصکره بیوردیکه
الذي له ملك السموات والارض ولم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك في الملك وخلق كل
شيء فقدره تقديرا یعنی اولقرآن اندرلدی اول الله دکه بویرلر و کوکلر ملکی انوکدر و انك
شریکی یوق ملکنده دخی کندویه ولد طوتمادی اهل و اولاد دن منزهدر کلی مخلوقی اول
یردی خالق مخلوق نه که صلاحی وارانك اوزرینه مقدر اولوب تقدیر ایدی هر برینك
اجلنی و رزقنی شولقدرکه دیلدی مقدر قلدی برلو برنجه دوزدی که هیچ نقص و خللی
یوق پس کلی مقدارات جاری اولوب وجوده کلدی یرادلدی وفق ارادت اوزره اول خالقك
قدرتیله تقاوتسز و دخی بیوردیکه واتخذوا من دونه آلهة لا يخلقون شيئا

وهم يخلقون ولا يملكون موتا ولا نفعا ولا يملكون موتا ولا حيوة
ولا نشورا يعنى اول بتلر طبنلر الهى قوب كندولره اندن غيرى براله طوتندلركه اصنامدر
هيچ برنسنه يرتمغه قادر دكل بلكه كندولر دخى مخلوقدر واكا مالك دكلركه كندولردن بر بلايى
دفع ايده لر يا بر منفعت الحق نسنه كندولره حاصل قيله لر ودخى قدرتلرى يتمز اولدرمكه ودرى قلعه
واولمد نصكره بعث ايدوب كيروقوبرمغه هيچ برنسنه اصلا قدرتلرى يتمز ودخى بوردكه وقال
الذين كفروا ان هذا الا افك افتراه واعانه عليه قوم اخرون فقد جاؤا ظلما
وزورا وقالوا اساطير الاولين اكتتبها فهى تملى عليه بكرة واصيلا يعنى ايتدلر
اول كافرلركه نضر بن حارث ر اصحابيله كم دكلدر اشبو قرآن الايلان سوزدركم محمد كندو
دن دوزر واول يهود جبر ويسار وعداس دخى انى دوزمكه محمد معاون اولدلر بودكلرى
مكه ده اولورلردى اهل كتابدن ايدى اول مشركلر زعم ايتديلركه محمد اندن اوكرنورچقار خبر
ويرر حق تعالى بوردر حقيقت اول كافرلر ظلمله وافترايله كلديلركه حق تعالى كلامنى يلانه نسبت قلدلر
ودخى اول نضر اصحابيله دلركه اشبو قرآن اللهدن دكلدر بلكه اول كبارك قصه لريدركه
سطر اولنوب يازلمشدر رستم واسفنديار كبى محمد انى يازدورب اول جبر ويسار وعداسدن
تعليم الور اول حكايتلرى انوك اوزرينه اوقنور محمد انى اشيدوب صقلر كبى ده كوندرده تاكه
چيقوب انوكله خبر ويره خلقى الدايه كندويه اويدوره حق تعالى انوك سوزلرينى رد ايدوب بوردكه
قل انزله الذى يعلم السر فى السموات والارض انه كان غفورا رحيما وقالوا ما لهذا
الرسول ياكل الطعام ويمشى فى الاسواق لولا انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا

او

او يلقى اليه كنز او تكون له جنة ياكل منها وقال الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا
يعنى حق تعالى بوردكه يا محمد ايت اول كافرلره كم قرآنى اندردى اول اللهكم برلرده كوكلرده قمو
اسرارى وغيبلرى بيلور ودخى غفوردر اكا دوشمنلرى برلغو ودخى رحيمدر ضعيفلرى اسركردخى
اول كافرلر دلركم نولدى بو محمده كم بن رسولم دروبزجلين اولدخى طعام يروصوقلر بوريب
معيشت طلب ايدر تنكم بزايده درز بس نه جائز اولدكه اول پيغمبر لغه بزم اوزرينمز تفاضل
قيله كلوب رسول صلى الله عليه وسلم دده دلردركه يا محمد سن ملك دكلسن زيرا طعام يرسن
فرشته طعام يمز وصوقلرده كذرسن كندوكى خورطوترسن بوكافرنه كه دلرهب فاسد در
زيرا انوك طعام يدوكى اندن اوترو ايدركه بشردى بشر اولان ابتده طعام يسه كرك
وصوقلره يورودوكى تواضعدن اوترو ايدركه تواضع انوك صفتى ايدى هيچ بونلردن برسى
پيغمبر لغه منافى دكل انلر حسد لرندن سويلرلردى ودخى دلركم نچون انوكله برفرشته
كلميدى كه انوك رسولنغى خلق ايچنده كرچكليدى انوكله بيله اولدخى نذير اولوب دعوت
قيلدى يا خود نچون انكا بر كنج ويرلمدى كه كوكدن انكا القا اولنيدى اول اندن خرج ايدوب
طلب معيشتده اولميدى يا خود نچون انوك بر بستانى اولمدركه اندن يبيدى كمسنه محتاج
اولميدى پس بو ظالملر ايمان كتورنلره دير لردركه سز متابعت قلمنز الا بر كشيه كه اول كندو
نفسنده الدغشدر حقدن يوز دوندرمشدر ودخى حق تعالى بوردركه انظر كيف ضربوا
لك الامثال فضلوا فلا يستطيعون سبيلا تبارك الذى ان شاء جعل لك خيرا
من ذلك جنات تجرى من تحتها الانهار ويجعل لك قصورا يعنى حق تعالى بوردر نظر ايله

کوریا محمد بوکافرلرکه سنکا نیجه ضرب مثل ایدرلر درلرکه محتاجدر مسحوردر و بونلرن غیری
دخی سنك حقکده درلر حق یولدن کمراه اولوب ضال اولدلر هدایت یولنه یورومکه قدرتلری یتمز که
ضلالت یولندن چقه بیلرسنوك ربکك برکتی کثیردر و عظیمدرکه عظمتله موصوفدر دیلرسه سنکا
اول دیدکلری بستانلرن و کنزدن دخی بکرك قیلوبره که اول بستانلر جنت ایچنده درکوشکلرنك
و انجیلرنك النلرن ایرمقلر اقرودخی سنکا انده یوجه اولرو کوشکلر قیلوبره تنکم ابو امامه روایت قیلور
رسول الله دن بیوردیکه ربم بکا عرض ایلدیکه بطحایی مکه یه بنجون التون ایلیه بن دیدم یا رب بن
انی دیلرن لیکن انی دیلرمکه برکون طوق اولم شکر ایدب شاکرلردن اولم برکون آج اولم
صابرلردن اولوب صبر ایدرم پس انکا امت اولنك دخی دنیاده حظی بو اولدکم انکا اقتدا سی کرجك اولدر

و دخی بیوردیکه بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّنِينَ دَعَوْا
هُنَالِكَ ثُبُورًا لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا یعنی یا محمد بوکافرلرنك انکا
دلری یالکز سنکا دکل بلکه بونلر قیامته دخی انکار ایدرلر دیرلرکه اولمدن صکره بعث یوقدر اول
بعثه و حشره انکار ایدنلره بر دخی سعیر طاموسین حاضر لمنشدرکه اودلری یالکلنمشدر و قچنکه
اول ناوسعیر انلری کوره برابر اق مکاندنکه مقداری بوز یلق یول اوله اول کافرلر انك حشمه
کلوب یکلنوب قیناد و غی اوازنی اشیدلر و ایدر رسول الله دن بیوردی هرکیم بنم اوزرمه
قصد ایله یلان سویلدی یر قلدی اول مکاننی جهنمك ایکی کوزی اراسنده دیدیلرکه یا رسول الله
انك ایکی کوزی وار بیوردیلر بلی اشیدیکز میکه حق تعالی بیوردی إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا

بن

بن عمر ایدر جهنم یا کلنوب کوکریه براوازدن که انوك هیبتندن نه بر مقرب ملك نه بر مرسل
پیغمبر قاله الا یوزلری اوزره دوشه پس اول کافرلر قچنکه بر اغله اول نار جهنم اول مکانلری
انده شویله طار اوله که تنکم شول سکز موری سکز ایچنده طار اولدوغی کبی بو حالتده که النری
بونلرنه دمورلمش اوله شیاطینلرله زنجیره بیله دوزیلوب قوشلمش اوله اولوقتن کندولره ویل
هلاکلکله دعا قیلدیلر اول کمسه که طامو ده حلقه کیه اودن ابلیس اولسر اول حلقه ایکی قاشی
اوزرنده سوروبه ذریتی دخی اردنجه بیله اوله ابلیس چاغره کم وای بنم هلاکلکمه بو فریاد ایله تا که
کلوب اودا اوزره مطلع اولدر اودی کوریجك فریادلری هلاکلك دیلمکدن دخی قتی اوله
اولوقت انده ندا اولنه که سیز کندوکزه هلاکلك دعاسین برکز دیلك چوق دیلك که سیزك
هلاکلکوزك نهایتی یوقدر و دخی بیوردی قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ
كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا
یعنی ایت یا محمد اول کافرلره که اشبو وصف اولنان طامو عذابدری و انوك اهلینك حالتلری
می خیر لودر یوقه اول جنت که خلدده متقیلر یچون وشرکدن کفردن نفاقدن بری
اولنلر یچون حاضر لنمشدر اول جنت انواع نعمتلرله انلر یچون عوضدر و انلرك دونوب
وارجق مکانلری اولدر و انده جنت ایچنده نه ارزو ایدب دیلرلرسه هب حاصلدر بو
حالتده که انلر مخلددر اندن کیرو چقمسی یوقدر و بونسنه یا محمد سنك ربکدن وعدبرله
دیلنوب طلب اولنمشدر یعنی بو دیدوکمز اولدرکم مؤمنلر دنیاده طاعت قیلوب حق تعالی
اول طاعتلرنه وعده قلدوغی نسنلریکه رسولی انده خبر ویرمشدر انی ربلرندن دیلدیلرکی

دنیاده بونکلمه که رَبَّنَا آتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ یعنی ای بزم دیمز ویرکل بزه شول نسنلر که
بزه وعده قلدك رسولرینك دلندن انی بزه خبر ویردك پس حق تعالی اول مؤمنلره جنتده اول
خلدی ویردوکی اولوعده سی اوزره درکه طاعتجون قلدیدی دخی اول مؤمنلر اول طاعتی
برینه کتوردی انی الله تعالیدن دیلدکلری ایچون ویردی وبرنچه لر دیلر که مسئول دویدوکی
اولدرکم انی فرشتهلر دیلدیلر الله دن مؤمنلر ایچون ودخی بیوردی وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنْتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ قَالُوا سُبْحَانَكَ
مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا
الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا یعنی شول کونکم اول کافرلری بعث ایدب حضرتنه جمع ایلیه اول طپد
قاری بتلرینی بله کتوره که اللهمی قوب اکا طپرلردی اول بتلره صوروب ایده که بنم اشبو قولریمی
سزمی ازدردیکز که بنی قوب سیزه طپدیلر یوخسه انلر کندولکلره یولترین ازندیلر اول بتلر اللهمی
تنزیه ایدوب دیه لرکه ای بزم شریکدن منزه پادشاهمز بیزه اویله کرکمز ایدیکه بزسنی قوب سنك
دشمنلریکنی دوست طوتیدق یا بزانلره بیورمدقکه کلك بیزه طپك حال بودرکه بزم معبودمز
سنسن لیکن سن بونلره واتالرینه دنیاده طول عمر ویردك وبدنلرینه صحت ومال نعمت ورب
تمتع ایتدرك بونلر اکا مغرور اولوب سنوك ذکرکی ترك ایتدلر اول اندورکك قرآنیله او
کتلنوب ایمانه کلمکدن غافل اولوب اعراض ایتدیلر شقاوت وخذلان اوزره مصر اولوب
هلاك اولمش قومدردن اولدیلر اشبو فساده وبردیلر حق تعالی بیوردیکه فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ
بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا حق تعالی

اول

اول کافرلره خطاب ایدب بیوردیکه ای کافرلر تحقیق معبودلریکز سیزی یالانلدیلر
سیزدیرسزکه بونلر بزم معبودلریمزدر امدی بوکون اول کوندرکه نه معبودلریکز
کوجی یتر که سزدن عذابی منع ایدب نصرت ایده لر ونه سیزك کوجکز یتر که کندوکزه
نصرت ایدب نفسلریکزی عذابدن قورتره سز هیچ بونسنه ده چاره کز یوق هر کمسه کم
شرك کتوره سزدن نفسنه ظلم ایلدی لاذمدرکم بزبوکون اکا اولوعذابی طتدوره وزکه
هیچ اندن خلاص ونجات بولمیه ودخی بیوردیکه وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا
إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً هل
أَتَصْبِرُونَ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا یعنی اول کافرلر رسول الله طعن ایدب دیلرکه بو رسولم
درو بزجلین طعام یر وبازارصوقاقلرنده بزجلین کزر حق تعالی بوآیتی انلرك کلامنه جواب
اندردی هم رسولنه تسلی قیلوب بیوردیکه یا محمد سندن ایلر وبزهیچ بر رسول کوندرمدك
الا انلر جمله سی طعام یرلردی وصوقاقلرده یوررلردی بزم سنی اویله جاری اولمشدرکه بز
سیزك بعضکزی بعضکزه فتنه قلدق یا بلری درویشلره فتنه قلدقکه کوررلر دیرلرکه انلره
بزده ایکمز برخالقك قولریوز بزه نجون انلره ویردوکی کبی ویرمدی وصاغلری خسته لره
فتنه قلدق دیرلرکه انلر دائم صحت اوزره بزدائم زحمت ایچنده نجون بزه صحت ویرمدی مقاتل
ایدر بوآیت ابوجهل دخی ولید وعاص ونضر بن حارث حقلرنده نازل اولدی شولوقتکه کوردیلر
ابوذر وابن مسعود وعمار وبلال وصهیب وعامر فرتیلریله اسلامه کلدیلر ابوجهل اصحابیله
دیدیلرکه نظر ایدك کورك بزم ایچمزده که حقیر اولنلر وازاد لوقولر یمزدرکه وار دیلر محمده

متابعت قلدلر بزعارتدین بوش قرلر واداب آکا اسلامه کلوب اول حسیسلرله برابر می اولهم
بوسببله ایمانه کلمدن امتناع ایدرلردی پس حق تعالی ایمانه کلان فقیرلره تسلی ایدب بیوردیکه
سزبوکافرلردن اشتد کلمیکز وانلرك ذالرینه وایمان ایچنده غنا کثره ودنیاده فقر بکثره
صبر ایدرمیسزکه سیزك ربکز بصیر درکورسیزدن قتفکز جزع ایدرآکا کوره فعلکزه
موافق جزا قیلور بونزن اوترور رسول الله بیوردیکه قچن سیزدن بریکز نظر قلسه شول کیمسه که
کندونك اوزره مالله تفضل اولنمشدر یا جسمی برله اول انی قوسون کندودن ادنی لره نظر
ایتسون کندوحالنه شکر ایتسون بوندنصکره بیوردیکه وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَى رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا يَوْمَ
يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَحْجُورًا وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا
مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا یعنی حق تعالی بیوردیکه شول کمسه لرکم کرو بعث اولمقدن
قورقمزلر وحضرتمزن کلجکلرین اوقومزلر دیرلر نیچون بزم اوزریمزه فرشتهلر اندیکه اول محمد
کرچکلکن بزه طغلق ویره لردی یاخود نیچون اول ربمزی بزکور میدك که اول محمدك کرچك
لکن بزه کندوخبر ویریدی پس حقیقت بوکافرلر کندونفسلرینی غایت تعظیمده طوتدلرکه
بونك کبی سوز سویلدلر بونلر بوطغیانلری ایچنده قنی حددن کچدلرکه التهلرن کورمك استدلر
تاکه ایمان کتوره لر امدی اولدکلری کونده که قبض فرشته سیله عذاب فرشتهلرن انلر کوره لر
انلره اولوقتده جنتله بشارت اولنمیه نتکم مؤمنلره بشارت اولنور رحمت ومغفرتله وابدی
جنت ایله بلکه اولوقتده اول کافرلره ملایکه لردیه لرکه حرامدر حرام اولنمشدر کافرلره جنتده

کر

کرمکلکه بشارت اولنمز الا انلره کم لا اله الا الله دیدلر مقاتل ایدر بو اولوقتده درکم قچن کافرلر
مزار یرنزن قالقسلر فرشتهلر انلره دیرلرکم حرامدر حرام اولنمشدر سیزه بشارت اولنمدن
پس حق تعالی بیوردیکه قصد ایدرز اول کندولردن ایلروکلن عملارینی که هباء منثور ایده رز اندن
اوترو کم انی لله اشلدلردی اما اول لفظ هباده اختلاف قلدلر هبانه در علی کرم الله وجهه
بیوردی هبا شولدرکه باجه دن کنش دوشنجك نورکبی کورونور اما ال ایله طوتلمز وکولکده
کورنمز منثور اولدرکه طاغلمش وصاچلمشدر ابن عباس ایدر هبا اولدرکه یل انی طیراندن
واغج جوروکندن صاوررودخی بیوردیکه أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ
مَقِيلًا وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ
وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا یعنی حق تعالی بیوردکه جنت اهلی قیامت کونده خیرلو قدر
مشرکلردن وکافرلردن مقاملرنده قرارطوتمق یونندن وراحتلق یونندن مقیل دیو قوشلق
وقتنده یتوب اویوجق یره دیرلر اما مقصود یونده راحتدر یعنی دیمك اولورکه قیامت کونی کجیه
مؤمنلر اوزره الا شولقدرکه صباحدن قوشلق وقتی قدرکه اول قیلوله وقتدر جنتده راحت
اوله وکافرلرك مقیلی یعنی قشلقلری جهنم ایچنده اوله خبرده کلمشدرکه قیامت کونی مؤمنلر
اوزره قصر اوله که شول کندو وقتدن کون طولندوقی مقدار رودخی حق تعالی بیوردی قیامت
کونی اول کوندرکم دنیا کوکی ایکی یارپله شول بوط یارپورکبی بولتدرکبی کتورله کیده اول
دنیا کوکی فرشتهلری بیره اندوریله انلرك چوقلغی براهلندن چوق اوله اندن ایکنجی کوك یارپله
وانك اهلی دخی اندوریله که انلر اوتکی کوك اهلیله وبوجمیع براهلندن جنتدن وانسدن ارتق اوله

اندن صکره اوچنجی تاید نجی کوکه دکین یا ریوب اهلی اندر شویله که هر کوکک اهلی کندودن اشغه کوکلرن
کلی سنک اهلندن ویرلر اهلندن ارتق اوله اندن صکره کروبیلر وعرشی کتورن فرشتهلر دخی
ایندلرکه بونلرک ساغشنی انجق الله تعالی بس اول کونده حقیقتا ملک الله تعالیدر هیچ
دخی بو ملکده الله دن غیری کسه حکمی یوقدر امر حکم انده حق تعالیندر واول کون کافرلر
اوزره قتی دشوار اولور بو سوزاید رکم مؤمنلر اوزره دشوار ایلیه حدیثده روایت ایدلمش
اول قیامت کونی انسان اولنه مؤمنلر اوزره تا بر فرض اولنمش نماز دینیاده قلدوغی مقدار
ودخی بوردیکه وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا
يَا وَيْلَتَىٰ لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا بوایت عقبه بن معیط حقنده نازل اولدی که انک عادتی بو ایدیکه هر قچن
سفردن کلسه طعام پیشوروب قومنک اولولرین جمع ایدردی برکون کیروسفردن کلدی قومنی
دعوت ایدب رسول الله اولدعوته بله چاغردی چونکم اورته طعام کلدی رسول الله دیدیکه
بن سنک طعامکی یدکوم تا سن الله ک بریکنه ویم رسول الله شهادت ایتمیچه عقبه انی اشیدوب
کلمهٔ شهادتی کتوردی رسول الله دخی انک طعامن یدی اول عقبه ابن خلف دوستلرندن ایدی
اول ابی بن خلف عقبه نک اسلامه کلدوکن اشیدوب کلوب دیدیکه یا عقبه دینک قودک
باطلمی طوتدک عقبه دیدیکی یوق والله دونمدم اما بو کشی که اومه کلدی بنم طعامی یمکدن امتناع
قلدی دیدیکه شهادت کتورمیچه یمز اندن اوتنده مکه طعامم یمدن اومدن چقه اول کلمهٔ دیدیکه
طعامم یه پس اول ابی بن خلف ملعون دیدیکه یا عقبه بنم کوکلم سنکا خوش اولمز تا که سن وارب

محمدک

محمدک بوزونه توکورمیچه اندن اول عقبه ظالم واروب اول اشی اشلدی رسول الله انکا
دیدیکه یا عقبه مکه دن طشره اکر سکا اوغرایم کرکدر که باشکی قیلجله کتوروب کلم پس اول
عقبه بردکونده طوتیلوب حبس اولندی اول حبسده اولدی اما ابی بن خلف احد کونده
رسول الله کندوالیله دیه لدی صحاک ایدر عقبه رسولک بوزونه توکوریجک اول توکرک
کیروکندویوزنه دوشدی بکاغی اودکی یاندردی تا اولنجه دخی انک اثری واریدی پس
حق تعالی بوایتی اندوب بوردیکه قیامت کونده اول عقبه ظالم الدرینی چینیه حسرت وندامت
یوندکه نصیرلق ایدی الله تعالیک احسانلری مقابله سنده کندوی اول کفره معیصلره
محکم طوتدی اول دوستی خلف اوغلی ابینک سوزنه مطیع اولدیکه انی ربنک یولندن منع
ایلدی عطا ایدر رایکی انی چینیه یه دیرسکه وارنجه اندن کیروبه هر بتدکجه بنه یه بو عذابه اضده
دیه که ای کاشکه بن محمده متابعت قلیدم انوکله اول هدایت یولن بله طوتیدم ای وای بنم هلاکم
کاشکی بن ابی بن خلفی دوست طوتمیدم تحقیق اول بنی کمراه ایدب ازدردی قرآنه اویوب
ایمانه کلمدن منع ایلدی اول رسول وقرآن بکا کلمشکن امدی شیطانک عادتی بودرکم
آدمه اوغلانی شویله بلا ومحنت اچنده بره غردخی ترک ایدب نصرتسز قوراول انی شیطانه
نسبت قلدی اندن اوترکم هرکم ظالم ومتمرد اوله آدمدن وجندن ودخی هرکیم برکسنه
اغوایله حق یولندن منع ایتسه اول شیطان اکرچه بو آیت عقبه حقنده صادر اما حکمی جمیعی
سرجلوه حقنده عامدر زیرا سبب خاص اولق حکمه عام اولمقه مانع دکلدر پس هر دوستکم

دوستی معصیت یلنسه الله طاعتندن منع انسه بو حکم کادخی عامه دا اولدخی بو حسرت اوریه
یا قیلوب بو عذابه کرفتار اولور البته صحبتک تاثیری وار در کرک صالح ایله اتورکرک فاسق
ایله انکچون رسول الله بیوردی اَلْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ یعنی
کشی دوستنک مذهبی وطریقی اوزرینه اولور انک عادتن عادتلنور پس نظر اتسون کوزل
سیزدن بریکز نکله دوست اولور عقلی اولان بوندن چوق معنی انکلر ودخی بیوری وَقَالَ
الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَٰذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ
جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا یعنی اول کونده عقبه اول
اشی اشلدی رسول الله بیوردی یا رب بدرستی اشبو قومم بو قرآنی شول هجو وهذیان کبی
طوتدیلر شعر وسحر دیرلرانی ترک ایدوب اعراض ایدلر انکا ایمان کتورمدلر انوک اچنده
کیله عمل اعدلر چون رسول الله قومندن شکایت ایلدی حق تعالی قیلوب بیوردیکه یا محمد
نتکم مجرملردن سکا اعدا قلدق سندن اول پیغمبرلرک دخی هر برنه مشرکلردن اعدا قلدق
سن صبر ایله بزم امرمزه نتکم انلر صبر ایتدلر بدرستی بن سنک ناصریکم وسکا هدایت ویرجی
بنم نصرم وهدایتم سکا کفایت ایدر ودخی اول کافرلره رلرکه نچون بو قرآنی محمد اوزرینه
بردفعه کلسنی بلمه ایتدی نتکم توریت موسایه وانجیل عیسایه وزبور داوده
انزل جمله بردفعه ده حق تعالی بیوردکرجک بزبونی اشلدک آیة آیة سوره سوره متفرقه

اندر

اندردک تاکه انوکله سنک کوکلکی قوی قله وزانی اشبدوب صعلیه سن ازبرله سن واول کتابری
جمله یوندن انکچون اندردک که اول پیغمبرلر یازرلر اوقورلردی اما بو قرآنی اول نبی اوزره اندر
دک که امی دیرلر مزا وقومزوهم بو قرآنک ناسخی منسوخی واردر ودخی بونده جوابلر وارکه
انی بو امورده نصورنده ویرلسه کرک پس بوندن اوتورو تفریق ایلدک تاکه اول رسولمز انی
حفظ ایدوب صعلیوبله وعمل ایدنلره اسان اولسه بزبویله بیان وتفصیل قلدق بیان بوندن ودخی
بیوردیکه وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بو مشرکلر
کلوب سکا بر ضرب مثل اتمزلر سنک امرک ابطال ایتمکچون الا بز سکا بر بیان حق کتوره وز که
انلرک باطل مثللرینی رد ایدر انلر کتورد وکندن بز کتوردوکمز کرکلور کدر بیان یوندن
اندن اول مشرکلرک حالی نولسه دربیان قیلوب بیوردیکه بونلر انلردرکم یارین یوزلری اوزره
حشر اولنوب سورینولر جهنمدن یکا بونلر کلی شرلولردر مرتبه یوندن ودخی وارجق منزللری
یوندن ودخی یول ازدوردب کمراه اولمق یوندن بوندن اوترو دردکم حقه اویمزلر باطل مثللر
قوردلر ودخی حق تعالی بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ
وَزِيرًا فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا یعنی حق تعالی
بیوردیکه تحقیق بز موسایه توریت اندردک وقرنداشی هرونی انکا وزیر ومعین قلدق ودخی
امر ایدوب اول ایکیسنه دیدک وارک دعوت ایدک شول قبطیلر قومنه که بزم آیتلریمزیلا تکذیب
پس چون انلر واروب اول قومه بزدن تبلیغ رسالت قلدلر انلر انکا وایدب متابعت قلدیلر

بس بزدخی انلری اصلاتریله هلاك ایتدك شویلکه هلاك اتمکدر ودخی بیوردیکه وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا
كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا يعنی
موسی دن ایلرو دخی نوح قومنه رسول کوندردك اول قوم دخی نوحی تکذیب ایتدلر نوحی
تکذیب ایدن جمیعی رسولتری تکذیب ایتمش اولور زیرا حقیقت مؤمن اولدرکه جمیع رسولتری
تصدیق ایده چون انلر نوحی یلانلدلر بز انلری غرق ایلدك طوفانله کندولرد نصکره کلنلره
عبرت قلدق تاکه انلردن بونلردخی متنبه اولوب عنادی ترك ایده لر چون انلر عناد ایدب
ظالم اولدلر بز اول ظالملرایچون آخرتده زیاده انجدیجی عذابلر حاضرلدق دنیاده تعجیل
اولان عذابدن ارتق ودخی بیوردیکه وَعَادًا وَثَمُودَ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَٰلِكَ
كَثِيرًا وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمْطِرَتْ
مَطَرَ السَّوْءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا یعنی دخی بونلردنصکره عاد
قومنه هودی وثمود قومنه صالحی کوندردك انلردخی اجابت ایتمدلر سرکشلك ایتدلر انلری
دخی هلاك ایلدك ودخی اصحاب رس که قیو قومیدر اول قیو اوزرنده اوتوردلر وی قیونلری
صغیرلری چوق ایدی بتلر ایدب انلره طپارلردی حق تعالی انلره دخی شعیبی کوندردی که وارب
انلری اسلامه دعوت قلدی انلردخی اول طغیانلری اوزرنه محکم طوروب شعیبه اذا قلدلر
ناکاه اول قیو جوره سنده اوتورمشکن التدنده اول قیو یقلدی انلردخی دیارلریله ومنزلتریله
جمله یره کچدلر جمله سی هلاك اولدلر ودخی نجه قونلری بونلرك اراسنده هلاك ایلدك انلرك
کلسنه نجه مثللر تشبیه ایدب خبر ویردك انلرك اوزرلرینه حجت اقامت اتمکیچون بز انلری هلاك

ایتمدك

ایتمدك الا نجه تهدیدلر قلمقدنصکره چون بو قورلرله متعظ اولمدیلر کلسنی هلاك ایلدك
شویلکه هلاکلکدر کسر ایدب ذره ذره قلدق یا محمد تحقیق بو سنك قومك لوط قومنك
منزلتریته کلدلر کوردیلر که اول بش شهردن همان بر سی قورتلدیلر اول خبیث عملی اشلدیلر
اما اول دوردت شهرك اوزرینه طاش یاغوب نجه سینی هلاك ایلدك بونلرانی کورمدیلری
سفرلرنده انلرك دیارلرینه اوغرلر کچولرنجون اندن بر عبرت الوب اوکتلنمزلر بلکه بونلر
اول بعثدن قورقمزلر آخرته انکارلری وار اندن اوترو عناد ایدرلر نیز اوله که بلمزلر
اشبو حقیقت نه اولسر ودخی بیوردیکه وَإِذَا رَأَوْكَ إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا
الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا إِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ
أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا بو آیه ابوجهل اصحابی حقنده نازل اولدیکه رسول اللهی
کوریجك استهزا ایلورلردی حق تعالی خبر ویردیکه یا محمد چون اول قومك سنی کورسه
طوتمزلر سنی الا مسخریه طوتوب استهزا ایدرلر دیرلرکه اشبو میدر اولکم الله بونی رسول
کوندردی یعنی اولدیکه برنی ازدوب الهلر یمزدن اعراض ایتدوره اکر بز صبر ایتمز او
لیسدی بونسنه اوزره اول برنی الهلریمزدن دوندوردی حق تعالی بیوردی نیز اولا بلمز
اول عذابلری کوردکلری وقتنکه یولی کم خطا ایتمش وکیم صواب اوزره کتمش کورمز
مسن یا محمد شول کمسه که کندو هواسنی معبود طوتمشدر کوکلی نیه میل ایدرسه اکا طبرانك

اوزرینه سنی کفیل اولدک که انی اول هواسنه طبعمدن منع ایده سن الله تعالیدن غیری
کوکلی دلکنه طیدرمیه سن بو ایش سنک الکده دکل بو آیة اول مشرکلر حقنده نازل اولدیکه
قنده برکوزله طاتش کورسه اول طیدوغن براغوب انکا طیردی اندن اوتروهواسنه طیاردی
ودخی بوردیکه أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ
بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا یعنی یا محمد اویله ظن می ایدرسک بونلرک چوغی سنک دیدوکک فهم
ایدب متنبه ومتعظ اولمغیچون اشیدرلر یا خود اول معاینه کوردکلری حجتلری عقللرله
ادراک ایدب اکلرلر دکلدر بونلر الا مثول بهایم کبیدرکه همتلری تنعم دنیاده درلکه
بونلر بهایمدن دخی یولی کمراه درزیرا بهایم صوانغیله اوتلوغنه طوغروکیدرکلورونه
بیردن ایچه جک بیلورصا حبلوصاحبنه بولون ویرب مطیع اولورکه انده تیمار ایدر اما بو
کافرلر طریق حقی بلمزلر وبونلره بیردن رزق ویرن خالقلرنه مطیع اولمزلر دخی اول
بهایم الله سجده ایدب تسبیح ایدرلر بو فاجرلر اتمزلر بس بونلر دخی ضالدر ودخی بوردیکه
أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ
دَلِيلًا ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا یعنی یا محمد نظر اتمزمیسن که ربک اول ظلی
نجه مد ایدر طلوع فجرله کون طوغمق ارالغنده شویلکه شرقدن غربه کوتکه اولور چکلور
هیچ بله سنده کنش بوق اکر دیلرسه قادردرکه اول کوتکه ثابت ودائم قیله که هرکز کنش
انی زائل ایدب کیدرمیه اندن نصکره اول ظلی بلمکه بزکنشی دلیل قلدق زیرا هر نسنه ضدیله

معلوم

معلوم اولور دلیل اولدوغی بوددکم اکر کون اولمسه اول کوتکه بلمزدی نتکم نور اولمسه قره کو
تی بلمزدی اندن اول ظل بیره دوشمشکن اذان کبرو بزدرشرزانی شویلکه هیچ برکسنک
اندن خبری اولمه بودخی برفرقدر تمره دلیل ظاهردر عقلی اولنده ودخی بوردیکه وَهُوَ الَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا یعنی اول الله رکه اولکم
سیزه کیجه قره کولغن لباس کبی برودی نتکم لباس بدنکزی بودرتاکم اول کیجه ایچنده
کسه کسنک حالنه مطلع اولمه هربری فراغتلق حاصل ایدب راحت اوله لرودخی اویقوی
سیزه انکچون قلدیکه اول کوندن عملنده عاجز اولوب یوریلان بدنلرکزن انکله راحت
اولوب کیروقوة کسب ایده یارنکی کون عملی ایچون واکر اویقو اولمسه بدن اشدن ضعیف
اولوب تیرجک هلاک اولورلردی وکوندوزی دخی اویانقلق قلدی تاکه هربرکز طرو
کلوب سبب معیشتکزی ایچون سعی ایتمکه طاغیلوب نسنه جک طلب ایده سز ودخی بوردی
وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا لِنُحْيِيَ
بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا یعنی دخی اول الله رکه سیزه
یغموردن اوکدن یلی بشارتجی کوندری تابله سز که حق تعالی سیزه رحمت یغموردن کوندردر
انک شکرین برینه کتوره سز پس حق تعالی بیوردی اول بشارت یلن کوندردکدن نصکره سیزه
بزکوکدن صو اندردک کم هم کندو یاکدر وغیری دخی پاک ایدیجیدر انکچون اندردک
اول صویی کم انکله اولش یرلری دیرکورو زانواع نباتات وبستانلرایله وثمراتلر وحیو
باتلر بتورو زانکله بو انعاملری وحیواتلریکه یرتیشوز وآدمیلردن دخی چوقلری انکله

صوا ایرز و دخی بیوردیکه وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ
إِلَّا كُفُورًا ایعنی حق تعالی بیوردی تحقیق بز بونلرك اراسنده اول یغموری صرف ایدب
دوندوروز بر دفعه بر بلاده و بر دفعه بلاده کوندوریرز بعضیلر دولرکم یغموری
بزدوندوریرز دیدوکی بودرکه کاه ایری قطره لر یغور کوندوریرز کاه اوفاق
قطره لر ضعیف یغور کوندوریرز تاکه بو حکمتلرده فکر ایدب بزم کمال قدرتمزی ذکر
ایده لر اما بو کافرلر بونلرن امتناع ایدب البته انکار ایدرلر بز یغور کوندوریرز
اندورلرکه بونی بزه فلان یلدز یغدردی اما بونلرك مومنلردر دیرلر بونی بزه
الله تعالی فضلندن و کرمندن یغدردی بونکله ایمانری کامل اولور و دخی بیوردی
وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا
كَبِيرًا ایعنی حق تعالی بیوردی یا محمد اکر بز دیلسوز هر شهره بر رسول کوندریدك
اول قومی انذار ایده لردی اما کلسنه سنی رسول کوندردك اول دعوت و انذار
یوکن هب سنك اوزرکه یوکلدك تاکه سن بوکلسنه صبر ایدب اول سنکچون
حاضر لدوغمز کرامتلر و یوجه دره جه لره مستحق اولاسن سن اول کافرلره مطیع اولمغل
شول نسنه ده که سنی کندولره موافق اتمکه دعوت ایدرلر و مذاهبنه یلترلر سن
جهد ایت بونلرکله دورش قرآن اوقومغه و جهاد قلمغه سست اولمه غایت قوی
اولکه حق تعالی سنك ناصر کدر و دخی بیوردی وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا
عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ایعنی حق تعالی

خبر

خبر ویرب بیوردیکه اول الله در اولکم ایکی دکزی بری برینه قوشدردی برنده
برینه دوکدی برینك صویی غایت طتلو و برینك صویی غایت طوزلو اول طتلو صوایله
اجی صوای اراسنده حایل و مانع قلدی قدرتیله تاکه اول اجی صو طتلو صویه قرشمیه و دخی
شوحی ممنوع قلدیکه بری بری اوزرینه غالب اولمزلرکه بری برنده فساده وارلر
و دخی بیوردیکه وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ
قَدِيرًا ایعنی دخی اول الله در کم بر قطره صودن آدم یرتدی بعضیسنی صاحب نسب قلدی
انکله حرمتی نکاح ثابت اولدی و بعضیسنی بری برنه صهر قلدیکه بری برنه نکاحی جایز
اولدی نکه سوره نساده ذکر ایلدك آیه تحریمده حق تعالی یدی کسنه نك نکاحن
حرام قلدی بونده تکرار حاجت دکل پس حق تعالی بیوردی یا محمد سنك ربك نه کرکسه
قادردر قدرتی یتر و دخی بیوردیکه وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ایعنی اول منکرلر اول خالق قادری
قیوب برنسنه یه طبرلرکه اول طبد قلری ایچون انده منفعت ایرشدرمك الندن کلمز
و طیماینده و دخی قیوب مضرت ایرکودرمك الندن کلمز بو کافرلر شیطانه
معاون اولدیلر اول دیلری اوزره مخالفت ایدب معصیت اشلمکه و دخی بیوردیکه
وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ
يَتَّخِذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ایعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد بز سنی کوندردك الا بشارت
ایدیجی کوندردك مطیع قولره و قورقودوجی کوندردك عاجز قولره و دخی ایتکم

بن تبلیغ وحی ایدب سیزه حق تعالی خبرین تبلیغ ایدوب دعوت قلدوغجون سیزدن اجر
دیلمزکه دیه سن محمد برزدن مالمز طلب ایدر دعوتدن اوترو بز انکا متابعت قلمزز
اما شول کمسه که استر الله تعالیه واصل اولمغه مالنی انفاق ایتمکله وسیله طوتمه کندو سیلور
اشلسون بن کندو نفسیمجون اجرت طلب ایتمزن لیکن الله تعالی رضا سیجون مالنی انفاق
ایدنی دخی منع ایتمزن تاکه کندویه یول طوتنوب واره جنته ایریشه ودخی بوردیکه
وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَى بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا یعنی
یا محمد توکل ایدب اشکی تفویض انکل اول الله که حی باقیدر انکا اولوه یوق دخی
انکجون نماز قیلوب نعمتلرینه شکر ایلکل وانکا حمد ایله ثنا قلغل اول الله کافیدر قولتر
نیک قولترینک کناهلرین بلکه که انکله مجازات ایدر ودخی بوردیکه الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَٰنُ فَاسْأَلْ بِهِ
خَبِيرًا یعنی اول الله در اولکم کوکلری یرلری یرتدی دخی بو ایکیسینک اراسنده نه وار
ایسه یرتدی التی کونده اندن عرش اوزره مستوی اولوب حکم یرکوک اهلی اوزره غالب
قلدیکه اول رحمان در سن بو مذکورلری اول رحمانه صورکه خبیردر اکرچه رسوله دیر
اما بونده مراد امتدر زیرا اول انک خبیرلوغنه ورحمانلغنه مصدقدر رسوله حاجت
دکلدر ودخی بوردی وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا
وَزَادَهُمْ نُفُورًا تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا
وَقَمَرًا مُنِيرًا یعنی قجن دیسه لرکه رحمنه سجده قیلک اندیرلرکه رحمان نه نسنه در

بلمزز

بلمزز اول رحمانی یمانی بیلورز یعنی مسیلمه کذابه رحمان یمانی دیو آد قومشردی دیدلر
یا محمد بز سجده می ایده لم شوکه که سن بزه بیورسنکه انکا سجده ایدک دیو انلرک قجملقلری
زیاده اولدی دین وایمانندن دکل که سجده ایلمکدن عظمتی اولو اولدی اول الله نهکه کوکلرده
برجلر یوندی ابن عباس ایدر بروج بیوروغی اول اون ایکی منزلدرکه یدی سیاره بلدز
انلرده سیر ایدرکه اول حمل وثور وجوزا وسرطان واسد وسنبله ومیزان
وعقرب وقوس وجدی ودلو وحوت دیر اما حمل ایله عقرب مریخ اولریدر و
ثور له میزان زهره اولریدر وجوزایله سنبله عطارد اولریدر وسرطان قمر اولیدر
واسد کنش اولیدر وقوسله حوت مشتری اولریدر جدیله دلو زحل اولریدر بو اون ایکی
برج طبایع اوزره قسمت اولنمشدر هر برینک نصیبی اوچ برجدر اندن اوترو بو طبایع
مثلثات دیرلر حمل اسد قوس بو اوچ نار یه در ثور سنبله جدی ارضیه در جوزا میزان
دلو هوائیه در سرطان عقرب حوت مائیه در پس حق تعالی اول نجومی بجنده کنشی سراج
قلدیکه ضیاسی جملدن زیاده در وآیی دخی نورلو قلدی کون مرتبه سندن ادنی وباقی
سنک مرتبه سندن اعلی در ودخی بوردیکه وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِمَنْ
أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا یعنی اول الله در که کیجه ایله کوندوزی بربرینک خلفنده
قلدیکه بری کیدر بری کلور تاهر کیمسنک که کیجه وه عملی فوت اوله کوندزده قضا ایده دخی
قجن بری ارتسه بری اکسلور بری برینه تداخل ایدر بونی حق تعالی اندن اوترو قلدیکه انی
ذکرانک دیلیندریا انی شکرانک دیلیندر کیجه ده وکوندزده ورد ایدنلر انلری برینه

کتوره لر

تا که حق تعالی انکا کیرو وقبیله اداقلمش کبی توابع وبه بونی تصکره بیوردی وعباد الرحمن
الذین یمشون علی الارض هونا واذا خاطبهم الجاهلون قالوا سلاما یعنی اول
رحمانك رحمتنه مستحق اولان کورکلو قولری انلردر یریوزنده تواضعله ومسکینلکله و
وقارله یوروییه لو کبریله یوروملری که انلر عالملر وحلیملردر واهل برهیزلردر سفاهت
اتمزلر اکر کیمسه انلره سفاهت ایتسه انلر حلم ورفق ایدرلر چون جاهلر انلره کلام فحش
ایتسلر یا برفعل قبیح ایله دیرسلر انلر اولره کلام صواب ایدرلر برکلام سویلمزلر که انلره
اذن اثم اولیه حلمله انلره سلام ایدرلر کندولری سلامت ایدرلر ودخی حق تعالی قولرینك
صفتلرندن بری دخی بودرکم والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما والذین
یقولون ربنا اصرف عنا عذاب جهنم ان عذابها کان غراما انها ساءت
مستقرا ومقاما یعنی حق تعالینك کرچك قولری اولدرکم کیجه لری مسجده قیامده
نمازله نیازله ذکر تسبیحله کیجه ودخی انلردرکم دعا قلوب دیه لرای یوفرتمزدوندر
یزدن ایراغ ایله جهنم عذابنی که انك عذابی دائم ولازمدر برساعت ایرلمز هلاك ایلر
واول جهنم کی یاوز قرارکاهدر وشرلو مقامدر بری اول مکانده قرار طوتمقدن سن
صفله ودخی بوردیکه والذین اذا انفقوا لم یسرفوا ولم یقتروا وکان بین ذلك
قواما یعنی دخی صفتی قولری انلردرکم قجن مالرین انفاق ایتسلر اسراف ایتمزلر وقتی
طوتمزلر که ممسك لردن اولمزلر بلکه اسرافیله اقتدارا اسنده مقام وسط اختیار ایدرلر
زیرا رسول الله بیورمشدرکه اشلرك خیرلوسی اولدرکم ایکی کناهك اراسنده دربعض

برکناه

برکناه اسراف وبرکناه امساکدرکه کفایت قدر نسنه سبب معیشتی خرج ایتمه اهل
وعیالی احتیاجله کچره ودخی دیمشلردرکم اسراف اولدرکم معصیت اولجق یره خرج
اولنه نقدر از دخی اولورسه اقتدار اولدرکه حق الهی منع ایده وکندویه لایق اولجق
یره خرج ایتمه اورته مقام اولدرکه اصحاب رسول الله ایدلر بدکلری طعام تنعمجون
بیمزلردی وکیدکلری لباسی زینت ایچون کیمزلردی لیکن طعامی شولقدر یریردیکه اجلق
لری دفع اوله طاعت اوزره قوت بولمزلر ولباسدن دخی اولقدر کیرلردی که ستر عورت
اوله دخی ایسدن صوقدن صقلیه عرصه بیوردیکه کشیه اسراف شول یرکه نفسی اشتها ایدر
الهی برساعت صبر ایتمه ودخی حق تعالی بوردی والذین لا یدعون مع الله الها اخر ولا یقتلون
النفس التی حرم الله الا بالحق ولا یزنون ومن یفعل ذلك یلق اثاما یضاعف له العذاب
یوم القیمة ویخلد فیه مهانا الا من تاب وامن وعمل صالحا فاولئك یبدل الله سیئاتهم
حسنات وکان الله غفورا رحیما ومن تاب وعمل صالحا فانه یتوب الی الله
متابا یعنی کرچك قولری دخی اولدرکه حق تعالیه برالله دخی شریك ایتمه لر انك برلکنه اقرار
ایده لر ودخی حق تعالی اولدرمسنی حرام قلدوغی نفسنی اولدرمیه لر الا حقله اولدوره لرکه اول
قصاصدر یا خود زاینلردر ومرتددر یا اوجدن زیاده نسنه ایله مؤمنك قانی حلال اولمز
وبردخی اولدرکه زنا ایتمه لر هرکیم بونلردن برینی ایشلیه جك اولورسه اول کمسنی اثامه واقع
اولور مجاهد ایدر اثام جهنمده بردره نك آدیدر بونی ایشلین انکا واقع اولور تنکه خرده
کلوبدرکه غیلة اثام ایکی قویودر طاموا هلنك بدنلرندن اقن صروصولر انلرك اچنده جمع اولور

بس بونلری اشلیه نك عذابلری تضعیف اولنور قیامت کونده انك ایچنده مخلد اولور اهانت
برله الا مکر انلرکم توبه ایدلر و شرکدن و کفردن دوندلر ایمانه کلوب صالح عملر اشلدیلر که
حق تعالی حضرتنه لایق اوله ریاسز اخلاصله انلردر که حق تعالی سیئاتلرینی حسناته مبدل قیلور
زیرا حق تعالی غفور در توبه ایدنلری برلغو و رحیمدر اسرکر بس هرکیم صدقله جمیع کناهلرینه
توبه قلدی بوکندن و کوچوکندن قصد قلدیکه اولنجه کناهده رغبتی اولمیه بدرستی اول الله تعالی
حضرتنه دونر و اردر و انك مکافاتن بولور اعلی مراتب اوزره و دخی بوردیکه وَالَّذِينَ لَا
يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا یعنی دخی اول قولردن اندردکم هو
وغنا مجلسنده حاضر اولمیه لر بعنی چالغولر و ایرلمقلر اولدوغی یرلردن ایراغ اوله لر زیرا
ایرلمق یا انی دکلمك کوکلده صفت نفاق بتورر نته کم صواکین بتورر اصلده زور دیو اکا دیرلر که
بریمز منسنه ایو دیو وصف ایده لر یعنی باطل فعلی و قولی شویله دوزه لر که خلقه انی حقدر دیو
وهم ایدورلر و دخی انلردرکم قجن معاصی مجلسنه اوغراسلر تیزجك اندن اعراض ایدوب
کچه لر کندو نفسلرینی کرامتله طوتوب تا انده اندن اهانت ایرشمیه و دخی بوردیکه وَالَّذِينَ إِذَا
ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا یعنی دخی حق قولرانلردرکم قجن
انلره ربلرینك آیتلری ذکر اولنسه انلرانك اوزرینه صاغر لغله و کوزسز لکله دوشمه لر و اندن
کندولرین غافل دونمه لر بلکه اول انلره ذکر اولنان آیتلری کرکلو کله سماع ایدب انی خرم ایدرلر
و حق تعالی دخی دکورلر اکا متابعت ایدرلر و دخی انلرکم دعا قیلوب دیرلر ای بزم ربمز بزه عطا

قیلوب

قیلوب حبه ایله اهلمزدن و اولادمزدن ابرار لردن و صالحلردن قیلوبرکه انلرك ایله کوزلریمز
شاد اوله و دخی دیه لرکه ای ربمز بزی خیر اوزرینه ثابت قلمکه سندن قورقوجی قولترك بزه اقتدا
قیله لر بز انلرکله و انلر بزمله دین اوزره معاونت بوله اوزره و دخی بوردیکه اُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْ
فَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا
قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا یعنی بو صفتلر له موصوف
قولتردرکه عوضلنور لر جنت ایچنده بوجه مرتبه لرله و عالی کوشکلرله که دوردن و زبرجدن
و یاقوتدن اوله حق تعالیدن امون بریه کتوروب طاعت ایتمکده و خلقدن زحمتلرینی کتورمکده
صبر ایدکلریچون و دخی انلر ملاقی اولور جنت ایچنده برملکه که باقی و دائم اوله و افترلدن سلامت
اوله و دخی بری بریه تحیتلر سلام اوله بو حالتده که انده مخلد اولور بدرستی اول جنتك کی کرکلو
و قرار طوتجی یردر و دخی حق تعالی بوردرایت یا محمد برفر قولتریمزه که بنم ربم هیچ سیزه اعتبار
ایدوب نسنه دن عذاب اتمزدی و عذابمکز وجودیکز ایکیسی دخی انك قتنده برابردر اکر
سیزك ایمانکز و عبادتکز و دعالوقلدوغکز اولمیدی اما چون ایمانه کلوب اکا عبادت ایتمکله
مطیع اولدیکز انوکله الله قتنده قدریکز ظاهر اولدی که کرامت بولدوکز زیرا سیزی حق تعالی
کندویه عبادتچون یرتدی اکر سز الله شرك دعویسین قلسکز بو معاصیله اکا جواب قلسکز
اولدخی سیزه عذاب قلمقده قیر مزدی طامونك دره سنده کرکسه اولك بوندن نصکره مکه کافرلرینه
خطاب ایدب بوردیکه بن سیزه رسول کوندردمکه سیزی بنم برلکم بلکه و بکا عبادت قلمغه دعوت
ایلیه تحقیق سز انی یالانلدیکز اکا اجابت ایدب مطیع اولمدیکز بنزاوله که تکذیبکز سیزه عذاب

عذاب دائم ولا ذهر اوله ابدا اندن بر وجهله خلاصلق میتسر اولیه نعوذ بالله

سورة الشعراء عشرون وتسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم

طسم تلك آيات الكتاب المبين لعلك باخع نفسك الا يكونوا مؤمنين ابن
عباس رض ایدر علما عاجز قالمشلردر بونك تفسیرنده بلدیلرکم نه دیمك اولور اما
بن ایدرمکه قسمدر حق تعالی اولوندن برآدرکم اکا قسم قلمشدر اما محمد بن کعب ایدر
حرف طا حق تعالینك طولنه وسین سناسنه ومیم ملکنه اشارتدر پس حق تعالی قسم ایدر
بنم فضلم واحسانم دخی بوجه لکم وملکم حقیچون که اشبو آیتلر اول قرآندرکم حلالی و
وحرامی وحقی وباطلی بیان قلیجدر اوله که سن یا محمد بونلر اولقرآنه ایمان کتورمدکلرینه
طار لغمیوب کندو نفسکی هلاك ایده سن بو آیة اولوقت نازل اولدیکه اهل مکه قرآنی
یلندلر انلرانی تکذیب قلدوغی رسول الله قتی کلوب طار لغندی زیرا اول اکا حریص
ایدیکه ایمانه کلاردی کلمدکلری اکا قتی اجی کلدی حق تعالی بو آیتی اندوب تسلی قلدی ودخی
بیوردیکه ان نشأ ننزل عليهم من السماء آية فظلت اعناقهم لها خاضعين
وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث الا كانوا عنه معرضين فقد كذبوا فسيأ
تيهم انباء ما كانوا به يستهزؤن اولم يروا الى الارض كم انبتنا فيها من
كل زوج كريم ان في ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز
الرحيم یعنی حق تعالی بیوردیکه اکر بزدیلسوز بونلرك اوزرینه برآیة برحکم اندریدك
کوکدن انلرك بوینی کلی خضوع برله اکا منقاد اولاردی هیچ بری معصیتدن یکا میل ایدب

بیون

بیون اکیدی لیکن بزم ارادتمز اوله اولمشدرکه بعضی مؤمن اوله جنته کیره وبعضی کافر
اوله نار ه کیره اندن اوترو درکم بونده هیچ بری بری اردنجه برکتی آیت اندریله وعظ ونصیحت
ایچون اول رحماندن الا بونلر اندن اعراض ایدب انکله متعظ اولمزلر تحقیق بونلرانی یلندلر
استهزا ایدرلر اما نیزاوله که بونده ایریشه واقع اوله اول استهزا قلدقلرینك خبرلر وعا
قبتلری که نه ایریشه عجبا بولر نظر ایدب کورمزلرمی که یرزیر یوزنده نیجه کوزل منفعتلو
اوتلر واکنلر بتوردك هرجنسدن شول نسنلردکه انك بعضیسی حیوانلره علف اوله
بدرستی اشبو ذکر اولنانلرده دلالت وحجت واربرفروار لغیمزه وبرلکمزه وقدرتمز
کما لکینه لیکن بونلردن چوغی انی تصدیق ایتمزلرکه مؤمنلردن اولمز زیرا بزم علمزاوله
سبقت ایتمشدر بدرستی سنك ربك یا محمد غالبدر اعلادر اعدالردن انتقام ایتمکه ور
حیمدر اولیالرینه رحمت ایتمکه بوندن نصکره بیوردی واذ نادى ربك موسى ان ائت القوم
الظالمين قوم فرعون الا يتقون قال رب اني اخاف ان يكذبون ويضيق صدري
ولا ينطلق لساني فارسل الى هارون ولهم علي ذنب فاخاف ان يقتلون یعنی
یا محمد خبر ویرقومکه شول قضیه که سنك ربك موسایه خطاب ایدب بیوردی شول وقتکه
انجه اودکوردی بیوردیکه یا موسی وار دعوت قیل شول قومیکم ظالملردرکندولره
ظلم ایتدلرکفر ومعصیتله وبنی اسرائیله دخی ظلم ایتدلرکندولره قول ایدنب زحمتلو اشلرانلرکه
که فرعون قومیدر قورقمزلرمی انلر الله تعالینك عقوبتندن که کندولرن قورتارلر موسی ع
بوندانی اشیدب دیدیکه یا رب بن قورقرمکه بنی یلنلیه لرانك تکذیبندن بنم کوکلم کوکسم

طاریله طاقت کتورمیم دیلم باغی دخی طوتیله سویلیومیم بو رسالته قرداشم هارونی
بنمله بله کوندر تاکه بو تبلیغ رسالته بکا معاون اوله زیرا بنم اوزرمده هم کناه وار
وار قورقرمکه بنی اولدوره لر یعنی اول قبطیلردن برین اولدرمش ایدی پس حق
تعالی بوردیکه قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ
فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا
وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ
مِنَ الْكَافِرِينَ یعنی حق تعالی بوردیکه یا موسی انلر سنی اولدرمزلر یوری هارونیله
وارك بنم ایتدیکمی انلره ایرشدیرك بن سنکله بله یم سیزه نه جواب ویررلر سه بن انی
اشیدیرم پس موسایله هارون فرعونه کلدلر دیلرکه عالملرینك ربنك الچیلریوزکه
سکا کلدك تاکه سن اولصابنی اسرائیله که قوللنوب زحمتلر واشلر اشلدرسك اندی
قویی ویرب بزه اصرلیسن که فلسطینه ایله وز اتا بر روایت بویله دردکه موسی چون
اول بزالی اشدی دوندی مصره واردی یوکدن جبه کیردی عصاسی النده زنبیلی
ازوغیله عصاسنه اصلمش ایدی واردی مصره کندو اولونه قرداشی هارونه خبر
ویردیکه حق تعالی بکا سنکله رسالت ویردی کوندردیکه واروب فرعونی حق تعالی
قوللوغنه دعوت قیله وز انالری اشیدوب فریاد قلدی دیکه اول فرعون سزی
استیوبدرکه اولدوره اکر ایکیکز بله اکا واره سی اولورسکز ایکیکزی بیله اولدورر
موسی انالری سوزیله منع اولنیوب قالقوب ایکسی دخی اول کیجه فرعون قپوسنه

وار

واردلر قپوسین ققدیلر قپوجیلر قورقویه دوشوب دیلرکه قپو ققان کیمدر موسی
عم دیدی بنم اول عالملر ربنك رسولیم قپوجیلر طوریب فرعونه واردیلر دیلرکم
قپویه بردلی کلدی ایدر بن رب العالمینك الجسیم ورسولیم قودیلر اندی صباحه
متیدا اولدلر چون صباح اولدی ایکسین بله چاغردیلر موسا ایله هرون کیروب
فرعونی الله دعوت قلدلر ورسالتی اکا کوردیلر فرعون موسایی کوریجك
بلدی زیرا اونده قویدی بیودی دیدی یا موسی بزسنی اوغلنلقدن تربیت ایدب
بسلمدکمی عمر کدن اوتوزیل بزه ایچیمزده اکلنوب کچورمدکمی دخی اول قبطینی
اولدوردب بونك کبی اشلر ایدب کتمدکمی شمدی بنم نعمتم کفران اولوب انکار مقلدك
بونك کبی اشلر ایدب بونك کبی دعوا ایدرسن حق تعالی موسادن خبر ویرب بوردیکه
قَالَ فَعَلْتُهَا إِذًا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي
حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتَ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالَ
فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ یعنی چون فرعون اول خبری سویلدی موسی عم دیدیکه
کرچك اول اشی بن اشلدم اما اول اورمقلغم قتله مؤدی اولجغن بلزدم طریق صواب
چقدم اما قصدیله دکل ایدی خطا ایله اولدی که بن مخطی لردن اولدم اول فعل
خطادن که صادر اولدی سیزك شرکزدن قورقب قچدم مدینه یه واردم اون
یلدرکم انده اولدم حق تعالی علم وحکمت ویردی وبنی مرسل پیغمبرلردن قلدی وسکا
کوندردی بعضلردیلرکه بو مرسادن اول نعمته اقراردر وبعضلر دخی انکاردر

اما اقرار در دینلرك تاویلی بودر که یعنی موسی عم دیدی بلی اول نعمتدر بنم اوزرمه
که عد ایدرسك بو وجهله که ایرق اوغلنجه لر طوغدقلری وقت اولدرتدك اندجلیی
بنی اولدرمدك وبنی اسرائیلی قول ایدب قتی اشلرا اشلتدك که دورتیوزیل سکا قولق
ایتدلر جمله سی الیتوز اوتوزبیك کشی ایدی بنی اندجلین طوتمدك اما اندکه انکار در
ددلر تاویلی ایدرلرکم اشبو نعمتدرکم بنم اوزرمه منتله عد ایدرسك که تربیت قلدم
کندوخیاتکی اوندك بنی اسرائیلك اوغلنجه لرین اولدوروب کندولری بونه یلدرکه
ظلمله قولق ایدوب درسن بنی حق تعالی سکا کوندردیکه بنی تربیت قیلوب بسلدك اکر بنی
اسرائیلی قول ایدنوب اولادلرین اولدرمسك بنم اهلمدن کمسه لر وار ایدیکه بنی تربیت
ایدرلردی بنی دکزه برقمزلردی سنك بنم اوزرمده نعمتك وار که منت ایدرسك
پس بو انکار تاویلی بکر کدر موسی شانه زیرا اول رسولدر بیلور که کلی نعمت الله دندر
باقی اورته ده وسیله در انکا لایق دکلدر که الهی قیوب نعمتی فرعونه اسناد قیله جولا
کبی پس موسی عم کلوب اول فرعون اوزره کیردوکی وقت دیدیکه بن رب العالمین
دن رسول کلدم فرعون موسایه سؤال قلدیکه اول رب العالمین دیدوکك نه
نسنه در که سن زعم ایدرسك که انك رسولی سین بکا کوندردی موجودی بویله ایدی
موسی انکا نه جنسدندر الهی وصف ایدیوره حق تعالی وجنسیتدن منزه وعالیدر
پس موسی عم انك افعالنی ذکر ایدب انکله جواب ویردی حق تعالی خبر ویروب بوردی
قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ مُوْقِنِيْنَ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهٗٓ اَلَا تَسْتَمِعُوْنَ

قَالَ

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ قَالَ اِنَّ رَسُوْلَكُمُ الَّذِيْٓ اُرْسِلَ اِلَيْكُمْ لَمَجْنُوْنٌ قَالَ رَبُّ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُوْنَ یعنی موسی عم فرعونه دیدیکم رب العالمین
اولدرکم یرلرك کوکلرك ربیدر دخی کوکله یرارا سنده نه که وار کلنك ربی وخالقی اولدر
دیکم اشبو کوزوکزله معاینه کوردوکزنسنلرده شك وکمانکز یوقدرکه موجوددر پس
انکا دخی اویله اعتقاد ایدك محکم یقینلغله که کلنك ربی والهی یرده کوکده اولدر چون فرعون
بو جوابی اشیدب متحیر اولوب حیرته قالدی جواب بولیوب دوندی قومنك اشراف اولوری که
چوره سنده اوتورمشلردی موسی عم سویلدوکی سوزونی بعید کوروب فرعون انلره دیدیکه
یا قوم اشتمز میسزکه بونه دیر زیرا اول قومك اعتمادی اویله ایدیکه اولرك الهلری کندولرك
ملکاریدر موسی عم تنبه ایدوب دخی زیاده قیلوب دیدیکه سیزك ربکزوسزدن ایلرولکی
اتالریکزك ودوه لریکزك ربی دخی اولدر فرعون کیرو قومنه دیدیکه حقیقت بو رسولکز
کم سیره کوندرلدی مجنوندر عقلی یوق برسوز سویلرکه برانی فهم ایده مزز دخی صحتندن
بطلانی تمیز ایده مزز انلرك قتنده اویله ایدیکه هرکمسه کم انلرك اعتقادایتدکلرنه اعتماد
ایتمسه انی اهل عقلدن صایمزلردی کیرو موسی عم انکا تنبه ایدوب زیاده بیان قلدی دیدیکه
مشرقك مغربك وبو ایکسینك ارا سنده نه وار ایسه کلنك ربی اولدر اکر عقلکز اولوب
فهم ایدرسکز پس فرعون چون بو کلامدن اشتدی حجت انك اوزرینه لادم اولوب
جوابی قطع اولدی مجالی قالمدی بو کز حقه تکبر ایدوب عنادله سوزه بشلادی نتکم حق تعالی
بوردی قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ اِلٰهًا غَيْرِيْ لَاَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُوْنِيْنَ قَالَ اَوَلَوْ جِئْتُكَ

بِشَيْءٍ مُبِينٍ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ
وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ يعنى فرعون تكبرلك بوينندن موسى عم دوكه اكر
بندن غيرى بركمسه اله طوتسى اولورسك بن سنى زندان اهلندن قيلورين كلبى ايدرانك
زندانى اولدرمكدن اشد ايدى انكچون زندان ايله تهديد قلدى قتل ايله قلدى زيرا اول
زندانى اولدرمكدن اشد ايدى يا انكز بركشى انك ايچنه براغوردوكه كوزى نسنه كورمزدى
زندان يرالتنده بر قيوكبى ايدى يا انكز بركشى انك ايچنه براغوردوكه كوزى نسنه كورمزدى
قولغى نسنه اشتمزدى چون موسى عم انك زندانله وعيد قلدوغن اشتدى دوكه اكر سكا بن
حجت ظاهر كتوردوسم يه بويله اشدرميسن موسى عم بو كلامى انكچون دوكه انسانك اخلا قيدن
دوكه انصاف ايدجك يرده ساكن اولور حق بيان اولنجق انكا اجابت قله فرعون بو كلامى اشدب
موسايه دوكه كتورايدى نه نسنه كتوردك كرچك ايسك بن سنى زندانلمزين پس موسى عم
الندن عصاسنى برقدى ناكاه براژدرها ظاهر اولوب كزدى فرعون دوكه بوندن
غيرى حجتك وارمى موسى عم النى قوينونه صوقوب كروچقاردى آق نورا اولوب شعله ويرمز
نظر ايدنلر كوردلر هيچ كمسنه خفى قلدى اما اول فرعون انكا انكار قلدى تنكم حق تعالى خبر ويروب
بيوردى قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ
فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ يعنى فرعون اول چوره سنده اوتودن اعيانلرينه دوكه تحقيق
اشبو موسى غايت سحر ايدجيدركه بو سحرده زياده عليمدر ديلركه سحريله سيزك اوزرنكزه غالب كلمه
يرو كزدن سيزى چقاره كندو يورتلنه سز بو ايشنه نه مصلحت كوردرسز اول قومه دوكه انك قوم شيله

برمج

برمج كون تاخير ايدب كلنه چوره شهرلره آدملره كوندرك كه نقدر ساحر وار ايسه صغنده حاضر
جمع ايدب سكا كتورسونلر تاكه بو كلمه مقابل اولنر اولا كه بونك اوزرينه غالب كلمه بو مقهور اوله بونك
ايشى تمام اوله پس موسى ايله وعده كلدلر بر معلوم كونلرينه كه زينتلرى كونى ايدى يلده بر كره واقع
اولوردى چون موسى وعده قيلوب منتظر اولدى فرعون هر جانبه آدملر صالدى بيجد ساحرلر
جمع ايلدلر تاكه كليسى جمع اولوبن اول معلوم وقتلرينه حاضر اولدلر ودخى حق تعالى بيوردى
وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ فَلَمَّا جَاءَ
السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَمِنَ
الْمُقَرَّبِينَ يعنى چون اول ساحرلر جمع اولدلر فرعون قومى ايچنده ندا قلديكه يا قوم سز دخى جمع
اولنك تاكه نظر ايدب كوره سز بو ايكى طايفه نه اشلر بو كون غالبلق كيمكدر بيله سز تاكه بر ساحره
متابعت قيلوز اكر انلر غالب اولورلرسه موسى اوزرينه بعضيلر ديدلركه انلرك سحره ديدوكندن
مرادلرى موسى ايدى هر ونيله بو كلامى استهزا ايدب سويلرلردى چون ساحرلر دريوب فرعون
فتنه كلدلردوكه يا فرعون بزه سن اجر ومزده ويررميسن اكر بز غالبلردن اولورسك فرعون
دوى بلى سيزنم قتمده مقربلردن اوله سز هر نه مقصود ايكز وار ايسه حصوله كله چون بونلر كلمه بو وعده
قلدى اول ساحرلر سحرلرينى جمع ايدب موسا ايله مقابله اولدلردوكه يا موسى اولا سنمى براغورسن
يوخسه بزمى براغلم تنكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى قَالَ لَهُمْ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ قَالُوا
حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ
مَا يَأْفِكُونَ فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ يعنى موسى

اول سحرلره دیکه بن غالب سیزنه نسنه که برغرسز بس اول سحرلر نقدر کم ایدی وعصالری واریدی
برقدلر هربری یلان کبی حرکه کلوب کزدلرانی کوروب دیرلرکه فرعون عزتی حقی برلر غالبدر دنوز
پس بونلر دنصکره موسی عصاسین برقدی براولوازدرها اولوبن اول جمیع سحرلره برقدلری نك اردنجه واز
کلتین بوندی اول ساحرلر انکا نظر ایدلر کوردیلرکه برقد قارینك اصلا براثری قالمدی جمله سی محراب وب
یوندی جمله سی سجده واروب دیدلرکه بز ایمان کتوردك عالملر نکریسنه که موسانك وهارونك نکریسی
فرعون انی کوروب غضبه کلدی نتکم حق تعالی خبر ویرب بیوردی قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُ
صَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا خَطَايَانَا أَنْ كُنَّا
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ یعنی فرعون انده دیدکم سیز اول موسایه ایمانی کتوردیکز بن سیزه دستور ویرمزدن
اول بدرستی اول موسی سیزك اولوکزدر اول سحاره لکده سیزه سحر اوردی تیز اولاجیله سزکه
بن سیزه نه عقوبتلر قیلسرم عزتم حقی الری بکزی واتعلریکزی خلاف قدن کسم یعنی بعضکزك صاغ ایلیه
صول ایاغن وبعضکزك صول ایلیه صاغ ایاغن کسم اندنصکره جمله کزی اصاقیم اندردلرکم بزه اندن
ضرر یوق بزدر تمز حضرتنه ملاقی اولوب انکا رجوع ایده وز بز جمله مز اوماوزکه ربمز بزم خطالریمزی
یرلغیه اندن اوتوروکه زمانمز اهلندن اول ایمانه کلن بز اولدق ودخی حق تعالی بیوردی وَأَوْحَيْنَا
إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ إِنَّ هَؤُلَاءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ یعنی بز موسایه وحی ایدب
بیوردقکه بزم قولریمزی الچیق مصردن کیجه ایله سیر ایله کیت که فرعون قومیله سیزك اردکزدن

چقسر

چقسرلر تاکه سیزك اردکزده حائل مانع اولوب چقمه قومیله لر ایله جمع ایدر دخی حق تعالی موسایه
وحی ایدب بیوردیکه بنی اسرائیل جمع ایله دودت اوی براوه قوی قون قزولرینی بوغرسونلر
قنلرینی قولرینی بویاسنلر علامت ایده لرکه بن امر ایدیرین فرشتهلره قنی قوده کی قان اولمه
اول اوه کیرمیه لر دخی اول فرشتهلره امر ایدرینکه فرعون قومنك نقدر بایکیلری واریسه
اولدوره لر وما الری دخی هلاك ایده لر ودخی سن ایت اول بنی اسرائیله کم تمز جك خمیرسز
اتمك ایلسونلر ازغیجون کیجه نك اولنده قولترمله کیدك تا ایله ایرشیجه اولوقتده بنم امرم
سیزه ظاهر اوله پس موسی عم حق تعالی امرن یرینه کتوردب اول کیجه سیر ایدب کندی ایله
دکین جون صباح اولدی فرعون قومی کوردیلرکه باوکیلری هب دیه لنمش جوان دن
قالمامش وما الری هب هلاك اولمش فرعون دیدیکه اشبو ایش بزه موسادن واتك قومندن
دربارکیلریمزی اولدوردب ما الریمزی هلاك ایتدلر پس فرعون حاضر عسکردن موسا
نك اردنجه بیك کزبیك ودخی یتیوز بیك قول کوندردی پس فرعون کندوسی چقوب
کورسی اوزده اوتوردی چوده شهرلره آدملر صالدیکه دخی لشکر جمع ایده بو لشکر ازدر
کفایت ایتمز وقجنکم لشکری جمع صالمزدی پس فرعون دیدیکه اولقوم بزی غضبه
کتوردلرکه دیمکه مخالفت ایدب بیکیلریمزی دیه لدلر وما الریمزی هلاك وبعضینی
عاریته دیلیوب الوب کتدلر وبزدن دستور سز یریمزدن چقوب کتدلر شمدیکی حالده بزه
اولردن حذر ایدب قورقق لازم پس فرعون بی حد لشکر جمع ایلدی واردلرنجه چقدی
حق اندن خبر ویرب بیوردی فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ كَذَلِكَ

وَاَوْرَثْنَاهَا بَنِي اِسْرَائِيلَ فَاَتْبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ اَصْحَابُ مُوسَى اِنَّا لَمُدْرَ
كُونَ قَالَ كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ يعنى حق تعالى بيوردى كه بز اول فرعونى قوميله بستانلرندن
چاردق زيرا نيلك ايكى كناري اردى بستانلر ايدى و دخى اقربالرندن چاردق و اول كنجارى كى
التوندن كمشدن الدرندن الدق و اول كنوز ديدوكى فرعونك سكز يوز بيك قولى وار ايدى هر قول
بر كوزل بكرك آته بنردى هر آتك بوينندن التوندن برطوق وار ايدى وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ديدوكى
اول اهيانلرك اوطوردقلرى مقام ايدكى قچن چقوب هر برى تختة اوتورسه انك دخى اوكونده اوچيوز
التون تخت واريدى كه اوزرنده ديباجه دن قبه لر واريدى التون ايلكله طوتمش اشبو نجلين دو
زندى كلى بنى اسرائيله ميراث قلدق يعنى فرعون قوميله غرق ايدوب بو جمله سنى بنى اسرائيله ويردك يعنى
چون فرعون لشكرى جمع ايدوب موسانك ارونجه چقدى موسى دخى نيل كنارنه ايرشدى فرعون
دخى انده ايرشدى كون طوغديغى وقت ايدى چون اول ايكى جمع اولنمش عسكر بربرين كوردلر موسى
قومى دديلركه اوش فرعون قومى بزه ايرشدى بزه انده طاقنمز يمز كه قرشو طورب مقاتله قيله وز
بو حال نه اولبسر در موسى عم الله تعالينك وعده سنه اعتماد ايدوب ديكه انلر بزه ايرشمزلر بزم ربمك
عنايتى و نصرتى بنمله بله در بنز اولمكم بنى دلالت قيله طريق نجات اوزره پس حق تعالى بيوردى فَاَوْ
حَيْنَا اِلَى مُوسَى اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ
الْآخَرِينَ وَاَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ اَجْمَعِينَ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ اِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ يعنى بز موسايه وحى قلدقكه عصاكله اول دكزى
اورغل موسى عم چون بر كز عصايله اول صويى اورى صواون ايكى پاره اولوب ايرلدى ارالقدى قورو

يول

يول اولدى اول صونك هر پاره سى براولوطاغ كبى اولوب طوردى اقوب بربرينه قرشمدى حق تعالى
دستوريله كوردى ديلركه بر كشى كلدى كم جبرائيل عم ايدى فرعون قومنى صويه دلالت ايتمك ايچون كلمشدى
يونده بنردى اول قوم بندكلرى آيغرانلر ايدى بنى اسرائيل ايله فرعون قومى نك اراسنده كيدردى
موسى قومن سوردى فرعون قومن يددى بنى اسرائيل ديردكه هيچ اشبو كشيدن بكرك سروجى
كورمدك فرعون قومى ديرايدى هيچ بوندن بكرك يديجى دليل كورمدك پس حق تعالى ايدر بز يقين
كتوردك دكنده اول فرعون قومن هلاك ايتمكچون موسايه امر ايتدك كم قوميله كيروب اول يولدن
صويى كچدبلر انلرك كلسين قورتردق اندن صكره فرعون كلدى قوميله چون عام اولى اخرى كلى صويه
كرديلر امر ايتدك اول صويه كه انلرك اوزرلرينه بيقلوب روان اولدى كلسن انده غرق ايدب هلاك
ايلدى تحقيق اشبو نسنه وه دلالت ونشاوار بزم بر كمزه وقادر لغمزه ليكن بونلرك اكثرى انى
كوروب ايمان كتورمزلر بيد رسنى سنك ربك غالبدر دشمنلرندن انتقام قلغه و رحيمدر مؤمن
قولرين قورتمغه بوندن صكره ابراهيم عم قصه سندن خبر ويرب بيوردى وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرَاهِيمَ
اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ قَالُوا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ قَالَ هَلْ يَسْمَعُو
نَكُمْ اِذْ تَدْعُونَ اَوْ يَنْفَعُونَكُمْ اَوْ يَضُرُّونَ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ يعنى حق
تعالى بيوردكه يا محمد اوقو خبر ويرقومك اوزرينه ابراهيم خبرندن كه آتاسنه دخى قومنه ديدكه
نه نسنه يه طپرسز انده ديلركم بز صنملره طپاوز انلرك عبادتنه صباحدن كيجه دكين قائم اولوب
طوروز ابراهيم انده ديدكه هيچ انده دعا ايدركزى اشيدرمى قچنكه دعا قلسز يا خود سيزه ويرمكه
منفعتلرى وارمى يا انده طبعنى ترك انسكز مضرت ايركوردلرمى انده ديدلركه هيچ بر سوز اشمزلر

وبنده بر منفعت دکورمولو وبر مضرت بزدن دفع ایتمك اللرندن کلمز بلکه انجق بزا ماالرمزی
بوله اشدر بولدق بزدخی انلره افندا قلدق ودخی بیوردیکه افرأیتم ما کنتم تعبدون انتم
وآباؤکم الأقدمون فانهم عدو لی الا رب العالمین الذی خلقنی فهو یهدین والذی
والذی هو یطعمنی وهو یسقین واذا مرضت فهو یشفین والذی یمیتنی ثم یحیین
والذی اطمع ان یغفر لی خطیئتی یوم الدین یعنی ابراهیم کبر وانلره دیدیکه کورمزمیسن
شول نسنلریکه سز طبرسز وسیزدن ایلر وکیلر طبه کلدلر انلر کلیسی معبود دکلدر بن انلری
دوست طوتمزین انلردن منفعت دخی اومیدین انلر کلی بنم دشمنلریمدر لیکن بنم معبودم
جمیع عالملرك ربی درکم بنی یرتدی یوغیکن وارقلدی ونجات بولمه بنی اول ارشاد قلدی
اوبله التهدرکم آج اولدوغمده طعام ویرب دویودروصوصایجی صواروب قندورروبن
قچنکم خسته اولسم بکا شفا ویرر ودخی بنی اولدورن دنیاده اولدر وآخرتده دیرکورن
اولدر ودخی امید طوترن قیامت کونده خطالرم برلغیه امدی بونلر جمله ابراهیمدن انلره
حجت واخبار در دیمك اولورکم معبود لغه لایق اولدرکم بوکلسنه قدرتی یته نیرا معبود
لغه صالح دکل اولکم بونلره قادر اولمیه وبونده نصکره ابراهیم نیاز ایدب دیدیکم تنکم حق تعالی
خبر ویرب بیوردی رب هب لی حکما والحقنی بالصالحین واجعل لی لسان صدق فی
الآخرین واجعلنی من ورثة جنة النعیم واغفر لابی انه کان من الضالین ولا
تخزنی یوم یبعثون یوم لا ینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم یعنی
ابراهیم دیدی یارب بکا سنك حدودلریکی واحکامیکی بلدر ودخی فهم علم عطا قیل

نبوتله

نبوتله ودخی بنی بندن ایلر وکچنلرکم رسولترکدر وپیغمبرلرکدر انلره اولشدر عقل وبند نصکره کلان
لرك دلرنده یخون کوزل ثنا وذکر جمیل بغشله واول امتلرکم آخر بندن کلسولر انلرك اجنده
بکا قبول عام ویرکم کلسی بنی سوه لر پس حق تعالی بوردیدکلری نی کلی اکا ویردی تاکه هر ملت انی سوه
لر واکا ثنا قلمر ودخی دیدیکه بنی انلردن قلغل کم انلره جنت نعیم ویردك ودخی بنم امتمی سن
یارلغه غل که اول طریق حقدن عدول ایتدی کمراه اولدی بوده عادیله دیکی اندن اول ایدیکم
اکا ظاهر اولمش ایدی بونك تحقیقی بیانی توبه سورسنده کلدی ودخی ابراهیم عم دیدیکه قیامت
کونده بنی رسوای قلمغل اولکونکم انلره منفعت قلمز نه مال نه اوغل فرالا انلره منفعت اولورکم
حق تعالی حضرتنه شرکدن وکفردن وشك وکماندن سلامت اولمش پاك کوکلله واره اما کناهلرن
دخی کمشی سلامت اولمز اکثر مفسرلرك قولی بودر لیکن ابو عثمان نیشابوری ایدر قلب سلیم
اولدرکم بدعتدن خالی اوله وسنت اوزره دولنمش اوله ودخی حق تعالی بیوردی وازلفت
الجنة للمتقین وبرزت الجحیم للغاوین وقیل لهم اینما کنتم تعبدون من دون الله
هل ینصرونکم او ینتصرون فکبکبوا فیها هم والغاوون وجنود ابلیس اجمعون
یعنی اوچماق یقین اولدی شول کسه لره کم تکریدن قورقیلر در وجحیم طاموسی ظاهر
اولدی شول کسه لره کم ازغونلر در وکافرلر در قیامت کونده اول کافرلره دینیله که
قنی شول کسه کم دنیاده الهی قیوب اکا طبر دیکز هیچ بوکون سیزی حق تعالی عذابندن منع
ایدرمی یاخود انلر نصرت طلب ایدرلرمی سیزدنکه انلری قورتره سز پس بشلری یوزری
اوزره جهنم اتلرا اول کافرلر ودخی اول شیاطین که انلره اغوا ایدب ضلالته برقدیلر

ودخی ابلیسان کشلری وذریتلری وانلره جنیدن وآدمیدن مطیع اولنلر کلی بیله اولمه لر
واول کافرلرله شیاطینی وطایفلری معبودلر طامودہ خصومت قلمه لر بربرلرینه دیه لرکم
والله برزه کلمز آشکاره ضلالت ایچنده ایدک که بزسزی رب العالمینه برابر طوتردق سیزه
طیاردق برنی اول اضلالله دعوت قلمدی الا کافرلرنکم حق تعالی بیوررر قالوا وهم فیها یختصمون
تالله ان کنا لفی ضلال مبین اذ نسویکم برب العالمین وما اضلنا الا المجرمون فما لنا
من شافعین ولا صدیق حمیم فلو ان لنا کرة فنکون من المؤمنین ان فی ذلک لآیة و
ما کان اکثرهم مؤمنین وان ربک لهو العزیز الرحیم یعنی کافرلر قیامت کونده کوره لرکه
فرشتهلر وپیغمبرلر ومؤمنلر وکرجک دوستلردن قوردشلریدر بربرینی شفاعت ایدوب قور
ترمق اردنجه اولمه لر اول کافرلر دیه لرهیچ بزجون برشفاعت یوق جابر بن عبدالله اندر اشدم
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ایدردی برکشی اوچماق ایچنده بردوستنی ذکر ایدوب دیه که عجبا
فلان دوستمک خالی نه اولدی واول ذکر ایدوکی دوستی طامودہ اوله حق تعالی بیوره که
واریک اول قولمک دوستی چارک اچاغه التوک انی چاروب الله لر طامودہ قلانمردیه لرکه
برفراچون برشفاعت ایدجی یوقمکم شفاعت ایدب برنی دخی قورتره اکر برکره برنی دنیایه الدردی
بزدخی مؤمنلردن اولیدق بدرستی اشبو نسنلرده دلیل وار حق تعالیدن قدرتنه لیکن بونلرک
اکثری ایمان کتورمزلر حقیقت سنک ربک یا محمد عزیزدر وغالبدر عدولرندن انتقام المغه
ورحیمدر مؤمنلره نجاب ویرب قورترمغه ودخی بیوردیکه کذبت قوم نوح المرسلین اذ
قال لهم اخوهم نوح الا تتقون انی لکم رسول امین فاتقوا الله واطیعون وما اسئلکم

علیه

علیه من اجر ان اجری الا علی رب العالمین فاتقوا الله واطیعون یعنی حق تعالی بیوردیکم نوح
قومی ویردوکمز پیغمبرلری یلنلدلر اکر دیرلرسه که اول قومه کلن یالکز نوح ایدی بوجمع رسولری
یلنلدلرده وکنک وجهی ندر بزایدوزکه جمیع پیغمبرلری تصدیق ایتمک واجبدر چون برکسه برسولی
تکذیب ایتسه جمله سینی تکذیب ایتمش اولور اندن اوتروبو سوره ده مرسلاری جمله ذکر ایلدی پس چون
نوح کلوب قومنه دیدیکم سزی یراندن خالقدن قورقمز میسزکم انی قوب غیری معبود طوتر سز
تحقیق بیلک که بن سزه رسول کلدم بو وحی اولنان نسنه ده امینم بکا بیورلن خبری سیزه ارتق اکلک
ایتمز قورقک الله دن اکا مطیع اولک واکا عبادت قیلک وبکا دخی مطیع اولک شول نسنلرده کم
بیوررم واندنکه نهی ایده رم بنم امرم سیزه اولدرکم ایمانه کلوب الله یه سز وبنه طمعی ترک ایده سز
بو دعوتم اوزره سیزدن حق ومزد استمزم دکلدر بنم اجرم الا عالمک ربی اوزره درقورقک الله دن
بکا مطیع اولک اول قومک جوابن حق تعالی خبر ویرب بیوردی قالوا انؤمن لک واتبعک الارذلون
قال وما علمی بما کانوا یعملون ان حسابهم الا علی ربی لو تشعرون وما انا بطارد
المؤمنین ان انا الا نذیر مبین قالوا لئن لم تنته یا نوح لتکونن من المرجومین یعنی
اول قوم نوح جواب ویرب دیدلرکه بزسکا ایمانمی کتوره لم بو حالده که ایچمزدن سکا متابعت قیلنلر
برفرشول حقیرلر عزیزدرکه کمی چولحی کمی بشمجی نوح عم دیدیکم بن انلرک نه اشلدکلرین وصنعتلرین
بلمزم بکا ضرر یوق انلرک صنعتلری حقیر اولدوغندن یا احوالرندن نه کرکسه اولسون بنم
اوزریمه واجب اولان اولدرکه حق تعالیدن وحی اولنان نسنه یی بونلره بلدورمزین بونلرک
ظاهر اشلرینه نظر ایدرم دکلدر بونلرک حسابلری الا ربم اوزره دراکر بیلورسکز شول نسنه ده که

سز انلری صفتلرینه عیب ایدرسز بندن دعوتدر هدایت وتوفیق ویرمك الله‌ندر کیمه
دیرلرسه هدایت وبرر ایمانه کتورر کمی دیلرسه ضلالت اوزره قورتوفیق ویرمز بن مؤمنلری
قمدن سورب کیدرجی دکولم بن دکولم الا برتهدید ایدب قورقودوجیم ظاهرده انجق
پس اولقوم کوردیلرکم دیدلرکم یانوح اکر بودیدوکك سوزدن فراغت ایدجی اولمزسك
تحقیق سن شونلردن اولورسنکه طاشله دیه لنورسن جوابلو نلر بوجوابی ویردیلر نوح عم
طارلغوب الله‌ه نیاز قلدی سنکم حق تعالی بوردی قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ فَافْتَحْ بَيْنِي
وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ
ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ یعنی نوح عم دیدیکم یاربّ بدرستی بو قومم بنی یلندلر سنکا مطیع اولمدیلر پس
بنمله بونلرك اراسنده سین نجه دیلرسك حکم ایله بنی وبنکا ایمان کتورنلری بونلردن سن
قورتر پس حق تعالی بوردی بزاول نوحی انکا ایمان کتورنلرله قورتردق اول کمی اچنده کم آدمیلرله
وقوشلر وحیوانلرله طولوایدی اندنصکره اول باقی قومنی غرق ایدب هلاك ایلدك بونسنار
دلالت ایدر الله‌ك قدرتنه اما بونلردن چوغی ایمانه کلمزلر وبونلر نصکره عاد قومندن
خبر ویرب بوردی كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ
أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ وَإِذَا بَطَشْتُمْ
بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ یعنی حق تعالی بوردیکم عاد قومی دخی رسولرینی

یلندیلر صوکم اول نسنه ده قرشدی هود عم کلوب انده دیدیکه قورقمزسن الله‌دنکه سیزی یرتدی
بدرستی بن سیزه رسول کونردلدمکه وحی اولنان نسنه‌ی خیانت ایتمیوب سیزه ایرشدردم
قورقك الله‌ك عذابندن بنکا مطیع اولك ایمانه کلوب الله‌ی برلك وانکا عبادت قیلك که بن
بوسوزی سیزه ایرشدردکه بنکا ثواب اول ویرر امدی سیز الله تعالی حکمنه مطیع اولیوب یول
اوزرینه چیقوب یوجه یوجه محکم بنیادلرمی بیارسزکه انك اوزرینه چیقوب کلمه‌نك کیدنك
حالنه مطلع اولوب دخی انلری استهزایه الوب کولوشه‌سز ودخی اول یوجه بنالریکزده کوکرجین
طوب انلری اوینادوب تماشا ایده‌سز اولمی صنورسزکم بودنیا عمارتلری ایچنده باقی قالیسرسز
قچنکم برکه بر طوتارسز جبارلغه طوب اولدوره‌سز یاخود اولمکه یقین اولنجه دوکه‌سز قورقك
الله‌دن بنکا مطیع اولك ودخی حق تعالی بوردی وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ وَجَنَّاتٍ
وَعُيُونٍ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ
الْوَاعِظِينَ إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ یعنی هود عم اول
قومه دیدیکم قورقك الله‌دن که سزی انواع خیردن ویردیکه بیلورسز اول خیربندوکن بیان
ایدب بوردیکه سیزه قویونلر صغیرلر دوه‌لر ویردی دخی اوغلانلر قزلر ویردی وبستانلر بغچه‌لر
ویردی وانك ایچنده سیزه بیکارلر اقدی بن قورقمکه بنم سوزم طوتیوب عاصی اولسز واول
اولونده که قیامت کونیدر عذابه مستحق اولسز اولقوم دیدلرکم یاهود سن بزه کرك اوکوت
ویرکرك ویرمه انکسی بزم قتمزده برابردر بزنکا مطیع اولمزز دکلدر بودیدوکك سوزلا اول

اول کچمشلرك دوزملريدر وانلرك سيرتلريدر كه سويلدلر كچديلر بونلرك اشى بودر
دري اولدقلري قدر دريلورلر اندنصكره اولورلر طيراق اولورلر نه كبر وقوتق وار
ونه حساب بزكبر ودريوب عذاب اولنوردكلوز بس خوتقع بيورر اول قومى هودى بلندلر
اكا مطيع اولمديلر بزدخى اندى هلاك ايلدك عقلى اولنلر بونلرن اوكوت الوب متنبه اولورلر
بونلر نصكره ثمود قومندن خبر ويرب بيوردى كه كذبت ثمود المرسلين اذ قال لهم اخوهم
صالح الا تتقون اني رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسئلكم عليه من اجر ان
اجري الا على رب العالمين اتتركون فيما ههنا امنين في جنات وعيون وزروع و
نخل طلعها هضيم وتنحتون من الجبال بيوتا فارهين فاتقوا الله واطيعون يعنى حق تعالى
بيوردى ثمود قومى دخى رسولترين بلندلر چون اول نسبدن قرد شدرى صالح كلوب انلره
دديكه قورقمزميسز الله دن كه سيزى برتدى بدرستى بن سيزه رسول امينم اول نه بيوررسه
انى سيزه تبليغ ايده ومر قورقك الله دن بكا مطيع اولك بو دعوت اوزره بن سيزدن اجر وحق
استمم بنم اجرم وثوابم دكلدر الا اول الله اوزرينه در كه عالملرك ربيدر سيز الله وآخرته
انكار ايدب اويلى صنورسزكم اشبو دنياده قويه لر سيزى امين اولوب قاله سز اول بستانكز
وابر مقلريكز ايچنده اول اكنلريكز ايچنده وتازه ايرشمش خرمالريكز ايچنده يا خود دائم باقى
قالورسزكم بوطاغلرى اويوب اولر ايدينه سز بو حالده كه نكبر ايدب انوكله شاد اوله سز تشمار
ايده سز كندوكزى زيركلردن صاسز قورقك الله تعالينك عذابندن بكا مطيع اولك
ودخى بيوردى ولا تطيعوا امر المسرفين الذين يفسدون في الارض ولا يصلحون

قالوا

قالوا انما انت من المسحرين ما انت الا بشر مثلنا فات بآية ان كنت من الصادقين قال
هذه ناقة لها شرب ولكم شرب يوم معلوم ولا تمسوها بسوء فيأخذكم عذاب يوم
عظيم فعقروها فاصبحوا نادمين فاخذهم العذاب ان في ذلك لآية وما كان اكثرهم
مؤمنين ان ربك هو العزيز الرحيم يعنى صالح پيغمبر اول قومه دديكه اول مشركلرك سوزلرينه
مطيع اولمك كم انلر بر بوزنده الله عاصى اولوب فساد اشلرلو ومولدلرينه مطيع اولمزلر انك امرينه
مخالفت ايدرلر اول قوم انى اشيدوب ددلركم يا صالح سن سحرلنمش سن تحقيق كه كلوب بزه بونك كبى
خبر ويررسن حال بودركم دكلسن سن الا بزجلين آدم اوغلانى سن بيرسن ايچرسن فرشتهلردن
دكلسن كل امدى بزه نشان كتوركه بو ديدوكك دعوايه اول كرچكلجى اولرسن سنك صدقك انوكله
معلوم اوله صالح عم دديكه اشبو دوه قيادن حقمق سيزه نشاندركه بركون صودن ايچمك انوك
نصيبدر وبركون دخى معلوم سيزك نصيبكزدر سز لرياوز قصد ايدوب سكزن قرمغله انكا
ضرر ايرشدرمك كه قيامت كونك عذابى دخى سيزى طوته انداول سوزى قبول ايتيوب اول
دوه نك سكزن قرب هلاك ايتدلر صكره عذاب كوريجك كروشمان اولديلر پس اول عذاب
كلوب بونلرى طتوب هلاك ايلدى بدرستى بونسنده دخى حق تعالينك كمال قدرتنه دلالت وار
بونلرك چوغى بوكا ايمان كتورر دكلدر بونلر نصكره بيوردى كم كذبت قوم لوط المرسلين اذ قال
لهم اخوهم لوط الا تتقون اني لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسئلكم عليه
من اجر ان اجري الا على رب العالمين اتأتون الذكران من العالمين وتذرون ما خلق
لكم ربكم من ازواجكم بل انتم قوم عادون يعنى حق تعالى بيوردى كم لوط قومى رسولترين بلندلر

چون اول كندولرينك نسبلرندن قردشلرى لوط كلوب انده دوكم قورقمز ميسز سزى
يراودن مولا كثردنكه اكا عاصى اولورسز تحقيق بن انك رسوليم اميتم كه سيزه كوندورلدم
تاكه انك وحيني ايرشدورم قورقك الله‌دن عذابندن بكا مطيع اولوب ايمانه كلك بن سزدن
بونسنه اوزره حق ومزد استمرين بنم اجرم دكلدر الا الله تعالى اوزرينه دوسيز اكا عاصى اولوب
بو آدم اوغلنلرندن اركك لرينه مى قرشورسز ربكز سزك ايچون يرندوغى دشيلر يكزى قورسز
بلكه سز عاديلردن اولدوكزكم حلالى ترك ايدب حرامه تجاوز ايتديكز چون عم انده بوكلامى
قلدى اندن صكره جواب ويردكلرين حق تعالى خبر ويرب بوردى قالوا لئن لم تنته يا لوط لتكونن
من المخرجين قال اني لعملكم من القالين رب نجني واهلي مما يعملون فنجيناه و
اهله اجمعين الا عجوزا في الغابرين ثم دمرنا الآخرين وامطرنا عليهم مطرا فساء
مطر المنذرين ان في ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين وان ربك لهو العزيز الر
حيم يعنى دديلركم يا لوط اكر بو سوزكدن فراغت اتمزسك البته برنسنى بوشهردن سوردب
چقاريرز لوط دخى بوردكه بدوستى بن سزك بو فعلكزى طوتوجيم كه حق تعالى حلال قلدوغى قويوب
حرامه مشغول اولديكز پس چون لوط عم كوردكم بونلر حقه مطيع اولمزلر دعا قيلوب دوكه يا رب
بنى قورترا اهلمه بو قومك اول خبيث عملارندن پس حق تعالى اجابت ايدب بوردكه بر قورترديق
لوطى اهليله الا عورتى عجوزه كه اول هالكلردن ايدى وانلرك اوزرينه كيريت طاشيله اودقلدى دخى اول
دقكه نه ياوز بغوردى اول قورقمندن تحقيق بونسنده دلالت ونشان وار حق تعالينك كمال
قدرتنه ودشمنلرندن انتقام ايدب دوستلرينه رحمت قل مفعله ليكن بونلردن چوقى ايمان كتورمزلر

بونلر نصكره بوردى كذبت اصحاب الايكة المرسلين اذ قال لهم شعيب الا تتقون اني لكم
رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسئلكم عليه من اجر ان اجري الا على رب العالمين
يعنى حق تعالى بوردى اول بيشه اهلى رسولرين يالانديلر چونكه شعيب كلدى بونلره دديكم قورقمزمى
مولكزدكه سزى يرتدى بدرستى بن رسول اميتم كه سيزه كلدم تاكه نه وحى اولنورسه سيزه ايرشدورم
قورقك الله‌دن اكا مطيع اولك بن سزدن بو دعوتم اوزره اجرت ديلمزم بنم اجرم دكلدر الا
الله اوزرينه بكا اول ثواب ويرر بوندنصكره اول وحى اولنان بيدوكن بلدوررا اوفوا الكيل ولا
تكونوا من المخسرين وزنوا بالقسطاس المستقيم ولا تبخسوا الناس اشياءهم ولا
تعثوا في الارض مفسدين واتقوا الذي خلقكم والجبلة الاولين يعنى شعيب عم اول
قومه بوردكم كيله لريكزى تمام طوتك بوخلقك حقلرينى نقص ايديجى اولماك ارتق اولجوب الوب
اكسك وبرمك دخى ترازولريكزى عدل اوزره طوتك كسنه نك حقنه طمع قلمك انلرنك
ملكندن نسنلرينى جبلا طمع ايدب اكسك ايتمك وبو يرى يوزنده فساد ايله يوروب مفسد لردن
اولمك قورقك الله‌دنكه سزى يرتدى وسزدن اول كچن قوملرى يرتدى كلى كثرك خالقى
اولدر شعيب بوكلامى انلره تبليغ ايلدى انلر اكا جواب ويرب ددلر شويلكه حق تعالى بوردى قالوا
انما انت من المسحرين وما انت الا بشر مثلنا وان نظنك لمن الكاذبين فاسقط علينا
كسفا من السماء ان كنت من الصادقين قال ربي اعلم بما تعملون فكذبوه فاخذهم عذاب
يوم الظلة انه كان عذاب يوم عظيم ان في ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين وان
ربك لهو العزيز الرحيم يعنى اول قوم ددلركه يا شعيب تحقيق سن سحرلنمش سن سنك عقلك كتمش

كلوب بونك كبى سوزلر سويلرسين حال بودركه دكل سن سندافى الابرجلين اوغلنى سن بدرستى
براولمه ظن ايدرز كه سن بوسوزكزه يلانجيلردنسن كوكدن برپاره بولت اندركل بزم اوزرمزه اكر
بودعويه كرچكلرون ايسك شعيب اندره ديكم نيم ربم زياده بلجيدر سيزك نه اشلدكلريكزى
بواولمكده طرغمده كه خلقك نقض ايدرسز بوفعلكزه اول مكافات ومجازات فلبجيدر عذاب
اندرمك بنم الده دكل بنم اوزرمه واجب اولان انوك خبرن سيزه ايرشديرمكدر پس اول قوم
شعيب عم يلنديلر حق تعالى اندك اوزرينه اشى حواله قلدى انلر اول اشيدن تجوب بيرالنى اويدلر
انكا كيرديلر اول حرارتدن خلاص اولدلر حق تعالى بيرالنده اول اشى دخى زياده قلدى طاقت كتورر
مديلرينه طشره چقدلر چونكم طشره چقدلر برپاره بولت كلوب بونلرك اوزرينه كولكه قلدى انلر اول
بوت كولكه سى التنده جمع اولدلر كه اشيدن برمقدار امين اولدلر حق تعالى اول بولتدن انلرك اوزرينه
اودى يغدردى كلسن هلاك ايدب يقدى بونك بيانى هود سورسنده كچمشدركه بوعذاب ياوز
اولو عذاب ايدى بونسنلرده دلالت وارظاهر حق تعالينك قادر لغنه وقاهر لغنه ليكن بونلر
بونرن متنبه اولوب ايمانه كلمزلر ودخى بوردى وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ نَزَلَ بِهِ الرُّوْحُ
الْاَمِيْنُ عَلٰى قَلْبِكَ لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ وَاِنَّهٗ لَفِيْ زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ
يعنى حق تعالى بوردكه بدرستى قران يا محمد اول عالملرك ربندن اندر لمشدركم انى جبريل امين
اندردى سنك كوكلك اوزرينه تاكه انى كوكلكده صقلبه سن انوكله بوقومكى انذار ايدب قورقوده سن
عرب دليله تاكه انى اشيدب معنيسندن فهم ايده لر اكليه لركم ايدر وكلان كتابده دخى بوقران
انمك لكى ومحمدك كلمكلكى ونعتى وصفاتى كلى خبر ويرلمشدى تاكه كلدوكى وقت انكا انكار

اتميه لر ودخى بوردكه اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً اَنْ يَّعْلَمَهٗ عُلَمٰٓؤُا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰى بَعْضِ
الْاَعْجَمِيْنَ فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ يعنى بومنكرلره علامت ودلالت اولمدى اول
بنى اسرائيل عالملرينك خبرلريله كه كتابلرنده خبر ويردلر محمدك نبوة تنى ابن عباس ايدر مكه اهلى
آدم كوندرديلر مدينه ده كى يهودلرك عالملرينه صوردلركه بومحمدك قصه سى وكلمكلكى صفتيدر
اندر جواب ويردلر بزنعتنى وصفاتنى انوك توريت ايچنده بولمشزكه كليسر دراول آخر رسولدر
پس اول خبر ويردكلرى دلالتدر اول رسولك صدقنه اما بومكه اهلى حسدلرندن انكار ايدرلر واكر
براول قرآنى بركمسه اوزرينه اندرسوزكه انك دلى عرب دلى اولمسه عجمى اولسه دخى اول عرب لسندن
غيرى دل الله قرآنى سيزك اوزرينكزه اوقسه ديديكز كه بزسنك نه ديدوكك فهم ايده مزز كه سكا
بزمتابعت قلدم ياخود كندو نسبكزدن اولمدوغنه عار ايدب ايمانه كلميديكز بلكه بوقرآنى بزعرب دلى
اوزره اندردك تاكه معنسن فهم ايده سزكه كيروكندو جنسكزدن وجميع قبائلك اشرفندن وكندو
نسبكزدن سيزه رسول كوندردك سبب ندركه انكا تصديق ايدب ايمانه كلمزسز ودخى بوردكه
كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ فَيَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ فَيَقُوْلُوْا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُوْنَ اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ يعنى حق تعالى بوردر بز انجلين
كوروب دوردرز اول شركى واول كفرى مجرملريك كوكلرنده كم اندر قرآنه ايمان كتورمزلر تا سول
وقتدكين كه عذابى اليمى كوزلريله كوره لر پس اول عذاب دنياده بونده شويله اكسيرون كله كه بونلر
انى هيچ طوتمه لردى لركه عجبا هيچ بزه مهلت وامان ويرلرميكه بز كيرو دنيايه واروب ايمان
كتوره وز اول قرآنى ورسولى تصديق ايده وز مقاتل ايدر چون رسول صلى الله تعالى عليه وسلم

بو عذاب ایتیله انده انذار قیلوب وعید قلدی انده دیلر که سن بزی بو عذابیله نیجه دك قورقدره سن
خبر ویرکه بو عذاب نه وقت اولیسر حق تعالی خبر ویردیکه یا محمد بو سنك قومك بزم عذابمز کلمکلکنی
استعجال ایدرلر ایدی بو لرمیکه او عذاب انده کلمه افرأیت ان متعناهم سنین ثم جاءهم ما کانوا
یوعدون ما اغنی عنهم ما کانوا یمتعون وما اهلکنا من قریة الا لها منذرون ذکری
وما کنا ظالمین یعنی خبر ویر یا محمد اکر بز بونلری چوق یلدر دنیاده تمتع ایتدرب انواع نعمتلرله طول
عمر ایچنده قویسه اولورسوزکه ناکاه انذر نصکره اول یرده وعد اولنان عذابمز انده اکشوزدن
ایرشسه اول چوق یل ایچنده تمتع ایتدکلری انلری بزم اول عذابمزدن قورتر مزسویله قیلور انلرکه
ضاسن هیچ انلر دنیایه کلوب تمتع ایتدیلر و دنیاده عمر سورمدلر هیچ بز بر شهر و بر قریه اهلنی
هلاك قلمدق الا انده اول قورقودوجی رسول کوندردك اول انده دوکمز کتابله وعظ و نصیحت
قلدیلر اول قیامت کونده اولاجق واقعه لری انده اکذردلر انلرانی اشیدوب اطاعت قلمدیلر
انکار طریقندن چیقوب تصدیق تولنه کیرمدلر بز دخی انده عذاب اندوب هلاك ایلدك هیچ بزم
بو فعلمزده ظلم یوق و ظلم ایدیجیلردن دکولز زیرا اول حجت و برهانی تقدیم ایتدك انده عذر
و بیان قلدق و دخی بیوردیکه وما تنزلت به الشیاطین وما ینبغی لهم وما یستطیعون
انهم عن السمع لمعزولون فلا تدع مع الله الها اخر فتکون من المعذبین بو ایتك سبب
نزولی بو ایدیکه مشرکلر دیدلر بدرستی بو شیاطینلر دد که بو قرآنی محمدك دلی اوزره دوزدرلر
اندن اول سویلیوب خبر ویردیکه قرآنیله شیاطین اندیرلدی دخی انده لایق دکلکه قرآنیله ایندلر بونلرك اکاکوجلری یتمز زیرا انلر کوکه چیقوب استراق سمع

انمکدن آتش ایله منع اولنمشلردر پس یا محمد سن دعوی قیلوب دیمکلکه الله‌دن معبود دخی وار بویله
قیلسی اولورسك سن معذبلردن اولورسك ابن عباس رض ایدر اکرچه بو آیة رسوله اندی امتا
بونکله مراد امته وعید قلمقدر کانه حق تعالی بیوردیکم یا محمد بر دلش خلقك اکربی واشرفی سنسن
وارب بندن غیری الهه طوتسی اولورسك عزتم حقی سکا عذاب ایده رین دکلکه شرك کتورنك
سنك امتکدن اوله پس بو آیت قتی تهدید در امتی شرکدن منع ایتمکه و بوندنصکره حق تعالی بیوردی
وانذر عشیرتك الاقربین علی کرم الله وجهه بیوردیکه اولوقتکه بو ایت نازل اولدی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بنی جاغردی ددی یا علی الله تعالی بکا بیوردیکه بو بنم قبیله‌می انذار ایدم که بنم
قریبلریمدر بو نسنه بکا قتی کوجلك واقع اولدی اندن اوتروکم بیلورم قچن انلری بن دعوت قلسم
اسلام اوزره انلردن بکا قتی اذا و ایلام حاصل اولور پس اندن اوتر و اول امردن سکوت ایتدم
تاکه جبرائیل بکا کلدی ددی یا محمد اکر سن انلری دعوت قیلمسی اولورسك حق تعالی سکا عذاب ایده
امدی وار علی برچناق طعام حاضر قیل اوزرینه دخی قیون باجه لرین و بر بیوك قدح سد ایله طولدر
اندنصکره وارب بنی عبد المطلب جمع ایدب بنم قتمه کتور تاکه بکا امر اولنان وحیی انده ایرشدورم
علی رض ایدر بیوردقلرین برینه کتوردم وارب عبد المطلب اوغلنلرین جمع ایلدمکه انلر اولوقتده
قرق کشی ایدی عمولری ابو طالب و حمزه و عباس و ابو لهب انلرك ایچنده بیلم چونکم جمع اولوب اوتوردلر
بکا بیوردی اول حاضر قلدوغم طعامی کتوروب قودم رسول صلی الله تعالی علیه وسلم صوندی اول اندن
الوب دشیله ایکی پاره قلدی انی دخی طبقك کنارنه قودی اندن دیدیکه ال صونك الله آدیله پس صوتوب
اولقوم جمله‌سی اندن یدیلر تاکه هیچ برینك دخی حاجتی قلمدی والله اول کتوردکم طعامی اکر قصد ایدی

انلردن بری جمله سین بیرایدی بوند نصکره بکا بیوردیکم بونلری صوار اول قدحی کتوردمکه
سد ایله طلوایدی صواردم جمله سی اندن ایچوب قاندلر واللهی اکر انلردن بری قصد ایتسه
جمله سین ایچردی پس بوند نصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دیلدیکه انده سویلیدی
اندن اول ابولهب ملعون دیدیکه یا قوم بو صاحبکز محمد سیزی جادو ایدی نیه اوتورسز
فی الحال قالقوب کلام اولمدین طاغلدیلر رسول الله بیوردیکه یارن حاضر اول یا علی بو کشی
اورکندی سن اشندوکك سوزیله بن کلام اتمدین طاغلدیلر بونجلاین بنه یارین طعام حاضر
قیل اندن انلری جمع ایله اول بیوروغی یرینه کتوردم ایرته سی جمع ایلدم اول طعامی اوکلرینه
کتوردم رسول الله دیدیکه یا بنی الله اسمیله صونوب اول طعامدن یدیلر طویدیلر واجدیلر
قندیلر اندن رسول الله یا شیوب دیدیکه یا عبد المطلب اوغلنلری حقیقت بیلوك کم بن
سیزه دنیانك وآخرتك خیریله کلدم حق تعالی بکا بیوردیکه سیزی اندن بکا دعوت قیلم
سیزك قنغیکزدرکه بنم بو اشمده بکا معاون اوله وبنم قرداشم ووصیم اوله وایچکزده بنم
خلیفم اوله اول قوم جمله سی اندن امتناع ایتدلر هیچ بری راضی اولمدی بنکه انلردن جمله سندن
کوچك ایدم دیدمکه یا نبی الله بن قبول ایتدمکه بن سنك وزیرك اولم پس رسول الله بنم بوینمی
طوتوب دیدیکه یا قوم اشبو علی بنم قرداشم ووصیم وخلیفمدر ایچکزده انك سوزنی قبول
ایدیکز کا مطیع اولك اول قوم انی اشیدوب استهزا ایله کولشب قالقدلر ابو طالبه دیدیلرکه
یا ابا طالب بو محمد سکا می بیوردی اوغلك علیه مطیع اوله سن رسول الله انده دیدیکه یا قوم اکر
اکرین سیزه دیسمکه اشبو دوه دن شمدی آلمولر چقوب سیزی غارت ایدیسر سزنیم سوزومی

تصدیق

تصدیق ایدرمیسز یوقسه اغرمیسز دیدیلرکه بلی تصدیق ایدرز اندن اوترو کیه بزبونیم دفعه تجربه
قیلوب سنی صندق هیچ برسوز وکزده یلان بولمدق هب کرجك بولدق پس رسول الله دری
امدی بو سوز مردفی تحقیق بیلوك کم بن سیزه نزیر کلدم قورقرم سزی اوکوکزده اولان عذا
بلردن اندن قورتلمیجون اللهی برلیب مطیع اولك وبن نه دیرسم انی طوتك بو سوز واشیدب
ابولهب ملعون دیدیکه هلاکلك سکا یا محمد بزی اشتوندن اوترو می جمع ایلدك جمله طا غلوب
کتدیلر هیچ بری اطاعت ایتمدی اولوقت ابولهب حقنده تبت سوره سی نازل اولدی که حق تعالی اکا
هلاکلك ایله سب ایلدی اول رسوله سب ایدوکیجون انلر نصکره حق تعالی بیوردی واخفض جنا
حك لمن اتبعك من المؤمنین فان عصوك فقل انی بری مما تعملون وتوکل علی العزیز الر
حیم الذی یریك حین تقوم وتقلبك فی الساجدین انه هو السمیع العلیم یعنی یا محمد سکا
متابعت قیلن مؤمنلره یشفقلیله دیرن انلره لطفله تواضع قیل اما انلرکه سکا عاصی اولوب مطیع
اولمیه لرسن انلره دیکلکه بن سیزك اول قاردوغیکزکردن والتهدن غیریه عبادت قلدوغکز
دن بریم وبیزارم وسن توکل ایدب ایشکی تفویض ایت اول اللهه که عزیز رحیمدر تا که اول
دشمنلر کیدینی سندن دفع ایدب سکا نصرت قیله زیرا اول اللهدرکه سنی کوردی رسول وقتکه نمازه
طوردرسن وال قالدوروب اکا دعا قیلورسن هرقنده که اوله سن ودخی اول نماز قیلیجیلر اچنده سنك
رکوعکی وسجودیکی وقعودیکی کوردی وهر احوالکده نیجه تصرف قلدوغك کوردی سنکم سندن ایلرو
پیغمبرلری کوردی بیلوردی بدرستی الله تعالی سمیعدر اشیدر وعلیمدر قواحوالی بیلور اکا خفی
نسنه یوقدر ودخی بیوردیکه هل انبئکم علی من تنزل الشیاطین تنزل علی کل افاك اثیم

يلقون السمع واكثرهم كاذبون والشعراء يتبعهم الغاوون الم تر انهم في كل
واد يهيمون وانهم يقولون ما لا يفعلون بو ايتك سبب نزولى بودركم چون اول قريش
كافرلرى دديلركه محمدك اوزرينه شيطان اينر بو سوزلرى تلقين ايدر اولدخى جفارانى خبر ويرر
پس حق تعالى انلرك اول قولنى رد ايدب بيوردى كه ايت يا محمد بن سيزه خبر ويرن نيمى كه شيطانلر كمك
اوزرينه اينوب كلام تلقين ايدرلر انلرن بيان ايدب بيوردى كه اول شيطانلر هر يلانجيلر وفاجرلر
اوزرلرينه اينرلركم انلر بلمدى غيبدن خبر ويريجيلر در منجملر وصوفيه يا منجيلر كبى وجنيلر وشيطانلر
كوكه چقوب فرشتهلردن خبر اوغورلرلر اينوب آدم اوغلنلرندن كندو دوستلرينه خبر ويررلركه
انلرك اكثرى يلاندر زيرا كذولردن دخى اكا چوق يلان كلام قرشدوروب خلقه خبر ويررلر ودخى
شول شاعرلركم كافرلر در باطل سوزلرله بر كشى هجو يا قدح ايدرلر عبد الله زبعرى كبى ومبين
كبى ومسافع وابو عزته داميه كبى بونلر يلان وباطل سوزلر سويلرلر ودخى دديلركم بز دخى اول
محمد نه سويلرسه انى سويلرز اول قومك ازغونلرى انلرك فتنه جمع اولوب انلرك اول هرزه لرين
اشيدرلردى چقوب خلقه سويلرلردى كه انلر رسوله واصحابنه هجو ايدرلردى ودخى خبر ويردى كه
يا محمد كورمزمسين بونلريكم متحير قالوب طريق حقى يا ووقيلوب ضلالته دشمشلر در باطل سوز
لرله مدح ايدرلر وباطل يلان ايله هجو ايدرلر دورلو دورلو فتنلره دوشوب مقصودى الدن
قومشلر در تحقيق انلر سويلرلر شول نسنلريكه اشلمزلر وشعرلرنده ديرلركه بز بونى اشلدك وانى
اشلدك حال بودركه يلانجيلر در اشلدكلرين سويلرلر شياطين انلره كلوب بو نسنلرى القا ايدبويررلركه
بونلك كبى هرزه وباطل سويلرلر بوندن نصكره استثنا ايدوب بيوردى كه الا الذين امنوا وعملوا الصا

لحات

لحات وذكروا الله كثيرا وانتصروا من بعد ما ظلموا اى منقلب ينقلبون يعنى سويلرلر دخى
الا انلركم ايمان كتوردلر ودخى صالح عمل اشلدلر وانلرى شعره مشغول اولمق نكرى ذكر ندن
غافل قلمديكه انلر الله چوق ذكر ايدلر ومشركلردن انتقام طلب ايتدلر انلر نصكره كم اول مشركلر
انلره ظلم ايدب هجو ايدلر وايدر عايشه رضا ايدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم عادتى بو ايدى كم
مسجد ايچنده منبر قوررردى حسان ابن ثابت ايچون كه رسولك شاعرى ايدى چقوب منبر اوزره ايق
اوزره طوروب رسول ايله فخر ايدب مدح ايدردى اول هرزه باطل سويلينلرله رسول طرفندن خصومت
ايدردى رسول الله بيوردى كه تحقيق الله تعالى حسانه نصرت ايدب جبريل ايله كم كلوب كوزل كلامله
تلقين ايدر مادامكه حسان رسول الله ايله فخر ايدب رسول طرفندن خصومت قيلمه بوندن نصكره وعيد
قيلوب بيوردى كه شونلركه رسول الله ومؤمنلره هجو ايدوب ظلم ايتدلر دونب وارجق يرلرى او
لمد نصكره نه يرلر اولسه ابن عباس رضا ايدر مرجعلرى جهنم سعير اولسه پس بو آيتلر اكا اشارت
اولندى كم اشعار جملهسى مذموم دكلدر واولكه كذب وباطل وكلام قبيحدر مذموم در انك شا
عرى الله فتنه مغبوضدر واول شعر كلام حقدر كه الهى ورسولى مدح ايدب وعظ ونصيحتدر
اول ممدوحدر وانك شاعرى الله تعالى فتنه مقبول وممدوحدر تسميه قلمشدر بو كتاب ايچنده
دخى بله كه قرآندر تاكه رسول الله قيامت كونده سيزك اوزريكزه طانق اولسه سيزه تبليغ رسالت
قلدى قيامت كونده سيز دخى كيروقلان خلق اوزره طانق اولسه سزكه انلره رسول تبليغ رسالت
قلدى پس وقتيله نمازى اقامت ايدك وماليكزدن زكات ويرك اعتماد ايتكزى حق تعالىه محكم قيلك
اكا توكل ايدب انك دينى طوتك رجا ايدك حقدن دينكزى هر ضرر ايدبجيلردن حفظ ايده اول

دین اسلامه اوزرینه سزی ثابت قیلمه کتاب وسنت اوزره عمل قلمغی سیزه اسان قیلمه که اول سیزنك دوستكز
وناصریكز در وصقلو جیكز در نه كركلو مولیدر اول قول اولوب خزمت ایدنلره ونه كركلو ناصردر اكا بلا

سورة النمل مكية

روب نصرت طلب ایدنلره كه لطفی عامدر كریمدر تسعون وثلثه

بسم الله الرحمن الرحيم

طس تلك ايات القرآن وكتاب مبين هدى وبشرى للمؤمنين الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم بالاخرة هم يوقنون ان الذين لا يؤمنون بالاخرة زينا لهم اعمالهم
فهم يعمهون اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الاخرة هم الاخسرون وانك لتلقى
القرآن من لدن حكيم عليم ابن عباس رضی الله تعالی ادلرندن براسمدر تنكم بوقروه
بیانی كچدی یعنی حق تعالی بوررینم آدم خیجون اشبو محمد خبر ویردوكی كلام اول قرآنك آیتلری
واول بر كتابدر هدایت وضلالت یولن بیان ایدیجیدر بو قرآن هادی ویول كوستریجیدر وجنتی
بشارت ایدیجیدر شول مؤمنلره كه اللهی ورسولی تصدیق ایجیلر درودخی انلر كم وقتیله نمازلرنی
اقامت ایدیجیلر درو وقتی كلجك مالترینك زكاتلرین ویریجیلر درودخی انلر آخرته كما نسنی
یقین حاصل ایتمشلر در بدرستی انلر كه آخرته ایمان كتورمزلر بز انلرك اول یاوز قبیح عملاترینی انلره
تزیین ایدیوبردك تاكه انلر انی كوزل كوروب اول اشلرنده حیرت اچره تردد ایده لر انلر اولردر كه
دنیاده اولكه یاوز عذابلر وارد وقلج التمده وبلمكله بدركوننده وآخرتده دخی انلر قتی زیانكار
لردر كه كندو اهل واولادیله اودعذابنه كرفتار اولورلر ابدا هركز خلاص اولمزلر كل تحقیق
یا محمد سكا القا اولنوب تلقین اولنان اول قرآندر كه وحی اولنور الله قتدنكه حكیمدر علیمدر

هر

هر اشی بجه كركسه اول ایكرك بیلور حكمت برله بوندنصكره موسی عم حكایتنی بیان ایدوب بیوردیكه
اذ قال موسى لاهله اني انست نارا سآتيكم منها بخبر او آتيكم بشهاب قبس لعلكم
تصطلون فلما جاءها نودي ان بورك من في النار ومن حولها وسبحان الله رب العالمين
یعنی حق تعالی بیوردیكه یا محمد ذكر ایله خبر اینكم موسی چون اهلنه دیدی شول وقتكه مدینه دن مصره
كیدردی اودخاجت اولدی هم قراكوده یولی یاو قلدی دیدیكه سز اشبو مكانكزده طوروب اكلنك
بنم كوزومه اودكورندی واریم اوله كه سیزه برخبر كتورم یول قنده لغتی بلم دخی سیزه برپاره اود
كتورم اوله كه انكله صوقدن اضاسن چونكه موسی اول اوده یقین كلدی ندا اولندیكه مبارك
اولندی وبركات زیاده اولدی شول كمسه اوزرینه كه اودا جنده درودخی اكا كه انك چوره سنده
دیر بوننده سوز چوقدر كه اودا بجنده كیم ایدی وچوره سنده كیم ایدی اما مفسرلر مذهبی
بودر كه مراد اول اودن حقیقتی دكل بلكه اول نوردر اودلفظیله ذكر اولندوغی اندن اوترو
ایدیكه موسی عم انی كوروب اودصندی پس اول اودا جنده كیلركه موسی كوروب اودصندی
اول نور اجنده فرشتهلر ایدیكه حق تعالیه تسبیح ایدرلردی وانك چوره سنده موسی ایدیكه اكا یقین
اولمش ایدی ابن عباسدن روایتدر كه مبارك اولندی اول كمسه كه اودا بجنده دردیدوكی مراد
حق تعالیدر كندو ذاتیدر كه انك حجابلرندن برسی اودحجابیدر تنكم حدیثده كلمشدر اودر اكر اول
حجابی اچسایدی انك مقدس ذاتینك نوری ایردوكی یره دك یقایدی شول معنی اوزره كه حق تعالی
نی اقلدی موسی عم اول اودن واول جهتدن اكا اول كلامن اشتدردی بوندنصكره كندو
ذاتنی تنزیه ایدیب بیوردیكه مقدس منزهدر كلی عیبدن وبرامز صفاتلردنكه اكا لایقدر كل زیرا

لمین

اول عالم اهلینك ربی و پروردکاریدر و دخی بیوردی یا موسی انه انا الله العزیز الحکیم و ألق
عصاك فلما رآها تهتز کانها جان ولی مدبرا ولم یعقب یا موسی لا تخف انی لا یخاف لدی
المرسلون الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء فانی غفور رحیم یعنی حق تعالی بیوردیکه یا موسی تحقیق
اول الله نکه عزیز حکیم جمله ایشی صواب بن بیلورم اندن صکره دیلدیکه موسایه قدرتنك نشانن
کوستره بیوردیکه عصانی اکدن برق موسی عم عصایی برقدی کوردیکه براولوار در اولوب حرکت ایدر
اضطرابه کلدی موسی انی کوردوب قورقدی دونوب قچدی کیرو دونب کلدی انکا نظر قیلوب التفات
ایتمدی حق وحیله خطاب بیوردیکه یا موسی قورقمه بن اول ناصر حقم که بنم قتمده مرسلاره قورقو یوقدر
چونکه بن اندی امین قلدم اما قورقمق که ایمانك لادنمندندر و شرطندر اول اندن ایرلن مکر
انبیادن شول کمسه کم انکا برکناه ایرشدی بدرستی بن قورقودورم انکا دکینکه توبه ایدب اول کناهی
کروحسنیه مبدل قیلم تحقیق بن انکا غفور رحیم اسیرکرن رحمت ایدرین اما بعض علما دیلرکه بو
استثنا که قلدی بو مرسلاردن استثنا دکل بونلری ظلم نسبت ایتمك روا دکل بلکه بو استثنا دخی شو
کلامدکه بونده متروکدر معنسی بودرکم مرسلاره بنم قتمده قورقو یوق بدرستی قورقو انلرك غیریه درکه
ظالملردندر و دخی بیوردیکه وادخل یدك فی جیبك تخرج بیضاء من غیر سوء فی تسع آیات
الی فرعون وقومه انهم کانوا قوما فاسقین فلما جاءتهم آیاتنا مبصرة قالوا هذا
سحر مبین وجحدوا واستیقنتها انفسهم ظلما وعلوا فانظر کیف کان عاقبة المفسدین
یعنی حق تعالی دیلدیکه موسایه آثار قدرتندن برنسنه دخی کوستره بیوردیکه الکنی یقاك ایچنه
صوق یا موسی تاکه چیقه الك شویلکه آق نور اولوب هیچ علتسز و زحمتسز اهل تفسیر ایدر موسانك

اوزرنده

اوزرنده یوکندن برکوکلك واریدی نه بکلری نه ایلکی نه دوکمه سی واریدی پس موسی عم حق تعالی
امرن برینه کتوروب الن یقاسندن ایچرو قولتوغنه صوقدی کیرو چقاردی کوردیکه نور اولوب پارلیور
بودکلکه برصدن اوله پس حق تعالی بیوردیکه یا موسی بونشان بو معجزه اول طغوز آیتدن و دلیلدن
دردکه سکا ویرلدی سنك رسالتك تحقیق و تصدیق ایتمك ایچون که سنی بو برهانلرله بز رسول
کوندردك فرعونه و انك قومنه که انلر فاسق قوملردر بز فرمانمزه مخالفت قیلمشلردر و دخی حق تعالی
بیوردی چون بز فرمان اول یانمزله موسی عم اول قومه کلوب دعوت قیلدی بز فرقدرتمزه و برلکیمزه دلیل
اولان نشانلری انلر ظاهر کوزیله مشاهده قیلوب دیدلرکه اشبو ظاهر و حقیقتا سحردر انلر
اول آیتلره انکار ایتدیلر انکا اقرار قیلدیلرکه اول الله قتندندر حال بودرکه کندولر بیلورلردیکه
حقیقت اول الله قتندندر اما دللر اقرار کلدیلر شرکلریندن و کبرلکلریندن و عارلریندن که موسایه
و موسانك کتوردوکی نسنه یه ایمان کتوره لر نظر قیل کوریا محمد که اول مفسدلرك عاقبتلری نه
اولدی انلرك جمله سن غرق ایدب موسی قومنه نجات ویردك بو سنك قومك دخی بوندن
اعتبار ایدب حددن تجاوز ایتمیوب حذر اتسونلرکه عاقبتلری انلر جلبنی اولمیه بوندن صکره
داود عم حکایتلرین بیان ایدب بیوردی ولقد آتینا داود وسلیمان علما وقالا الحمد لله
الذی فضلنا علی کثیر من عباده المؤمنین وورث سلیمان داود وقال یا أیها الناس
علمنا منطق الطیر وأوتینا من کل شیء إن هذا لهو الفضل المبین یعنی حق تعالی بیوردیکه بز
تحقیق داوده و سلیمانه علم ویردك که انکله حکم ایتدیلر قوش دلی ویردك و حیوانلرك دیلن
بلدردك دخی طاغلرك تسبیحلرین انده بلدردك انلر بز فرمان و نعمتلریمزك شکرین برینه کتورمکچون

دد لرکه شکر وثنا اللهه کم بزی نبوتیله ورسالتله مفضل قلدی ودخی کتاب ویرمکله وشیطانلری
وجنیلری آدم اوغلنلریله مسخر قلمغله قولتریندن چوقلرینك اوزرینه بزی بکلدی ودخی سلیمان
میراث یدی اتاسی داودك نبوة تنی وعلمنی وملکنی که غیری اوغلنلرندن بریسی بیدی اون اطغوز
اوغلی وار ایدی داوده نه ویرلدیسه سلیمانه هب ویرلدی پادشاهلقدن وحکمدن واندن
زیاده دخی سلیمانه یلی وشیاطینی مسخر قلدی ودخی بیوردیکه آدم اوغلنلری بنه یلدرلدی بوقوش
دلری هر برینك اوازندن نه دیدوکن فهم ایدوب بیورنکهب ایدر سلیمانك قنده برقری
اوتدی سلیمان دیدیکه بونه دیدی دیدلر بلمز سلیمان دیدیکه دیرکه طوغدوکز اولمك ایچون یاپوك
خراب اولمق ایچون اندن برکیك اوتدی سلیمان دیدیکه بو ایدرکم کاشکی بو خلق براد لمایدی
وطاوس اوتدی سلیمان دیدیکه ایدرنکم اشلرسز انوکله جزا النورسز ودخی هدهد اوتدی
سلیمان ددی بو ایدرکم هرکمسه کم امرکز اولدخی امرکمز ودخی کجکر اوتدی سلیمان ددی
بو ایدیکم استغفار ایدك ای کناهکارلر وطوطی اوتدی سلیمان ددی ایدرکم هر دری اولسردر
وهرکیمك اسك یسردر قرلنغ اوتدی سلیمان ددی بو ایدرکم سزدن ایرو خیرلر کوندوركه
واریجی بوله سز وکوکرجین اوتدی سلیمان دیدیکه ایدرکه بن اول یوجه ریتم تسبیح ایدرین یرلر
کوکلر طلوسی قرغه اوتدی سلیمان ددی ایدرکم ای بتر باجدارلره لعنت ایت چیلاق اوتدی
سلیمان ددی ایدرکم کلی نسنه هلاك اولسر الله دن غیری قرتال اوتدی سلیمان ددی ایدرکم
هرکیم ایسم اولدی قورتلدی ودخی حق تعالی سلیمانه خبر ویردیکه سلیمان ایتدی بنه ویرلدی
الله دن جمله نسنه که انبیایه ویا پادشاهلره ورلدی دنیا امرندن واخرت امرندن سلطنتکی

وتسخیر

وتسخیر جنی وشیاطین ویل کبی تحقیق اشبو بنه وبرلن زیاده فضل ظاهردر برلدن غیریه
ورلمزدن زیرا اکا ویرلدی دنیا شرفدن غریه دکین ایدب مالك اولدی بدیوز
بیل دخی التی ای سلطنت سوردی بو عجایب صنعلر انك زمانده اشلندن ودخی بیوردیکه
وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ
وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي
أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ
یعنی حق خبر ویردیکه جمع اولندی سلیمانك لشکری جندن وانسدن ودخی قوشلردن بر
سفردن اوتروکه اکا کیدردی وانك نقیبلری وار ایدیکم اول لشکرین اوکن بغه ردی
تاکه بربرندن ایرو کچمه لر وار دلرندن دخی سوردی کروقلیه لر محمد بن کعب ایدر سلیمانك
لشکری جمع اولمق حالنی که هواده کتورلردی یوز فرسخ ایدی یکرمی بش فرسخی آدمیلر
ایچون یکرمی بش فرسخی جنیلر ایچون یکرمی بش فرسخی وحشی حیوانلر ایچون ویکرمی بش فرسخی
قوشلر ایچون ودخی انوك سرچدن بیك اوی وار ایدی بناسی اغج اوزره اوجوزی
انك اشکار ایدی بدیوزی کزلو ایدی اول قتی یله فرمان ایردی اول حالیمجه لشکریله
هوایه کتوروب بیره دوشمزدی واول عشق یله بیوردی انی آهسته آهسته سوروب
کیدردی اویله که هواده یرله کوك اراسنده کیدرکن حق تعالی سلیمانه وحی ایدب بیوریکه یا
یا سلیمان برسنك سلطنتکی دخی زیاده قیلوب سکا شمدی بر دخی قلمدمکه ایراقدن یغنده

هیچ برمخلوق نسنه سویلمیه لابز بیله بیورر دوکه انی سکا ایرشدوره وقجن اول حالجه بنوب سفر
اتسه اهلنی وخدمتکارلرینی واشجیلرینی بیله آلوردی دموردن تنوزلر واولوقرغالرکه هنری
اون دوه آلوردی ودخی اوکونده دابه لردورما نجون میدانلردورمش ایدی اتمکجیلر واشجیلر
اشلردی واتلرودوه لراوکنجه یریلوردی خالی اوستنده کیدردی سلیمان عم اصخردن
ایدب یمنه کیدردی طائف دره لرندن بردریه اوغرادیکه سدیده درسی دیرلردی انده قرنجار
چوغدی انلرک مالکی اولان قرنجه ایکی قنتوبر قرنجه ایدی وبرایاغی اغساق ایدی اول قرنجه ندا
ایدب چاغردی که ای قرنجار جماعتی مکانلرنومکانکزه کیرک که سلیمان لشکری دخی کندوسزی
باصوب ایعتری انتده بلمدن هلاک اغسوتلر اول قرنجه نک کلامنی میل سلیمانه ایرشدردی سلیمان
عم انی اشیدوب تبسم ایدب کولدی اول قرنجه نک آدی طاحیدی اوج میل قدری یردن سلیمان
انک کلامن اشتدی اکر دیرلرسه سلیمان خود لشکریله هواده کیدردی بونلری یریوزنده نجه
هلاک ایدردی ذکر اولنورکه سلیمان ایله هواده کیدنلر لشکرک حاضلری ایدی اما انلرکم عوامدی
کمی انلرکی بیان یریوزنده کیدرلردی حق تعالی حکمله بردخی انلرک ایعتری ده دوریوب هواده کیدرلر
برابر کیدرلردی مقاتل ایدر اول قرنجه سوزونه سلیمان علیه السلام کولدوکی تعجب بونندن
ایدی زیرا آدمراوغلانی قجن برنسنه کورسه که انی هیچ کورمش اولسه تعجب ایدوب کولرپس سلیمان
عم کندوینه ویرلن نعمه شکر ایدوب دوردی ای بنم ربم کوکلمه الهام ایله که سنک اول نعمتلرکک
شکرین یرینه کتورمکه بنم اوزرمه واتام اناما اوزرینه قالدک وبکا معاون اول تاکه بن سول عملدن
اشلیم که صالح عمل اولوب سندن راضی اولسن ودخی بنی رحمتکله صالح قولرک زمره سندن

قیلور

قیلوبر آدمی انلرک ادلریله بیله یازویاردن انلرکله بیله جمع ایله ابن عباس رض بیوررسلیمانک مرادی
بوندن ابراهیم واسمعیل واسحق ویعقوب ودخی شول پیغمبرلر درکم بولردنصکره کلدیلر ودخی
بوردیکه وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ لَأُعَذِّبَنَّهُ
عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ یعنی سلیمان عم قوشلر لشکرینک
حاضرین غایبن طلب ایتدیکه کوره حاضر کیمدر غایب کیمدر حکایه بوایدیکه قجن سلیمان عم
برمنزله قونسه قوشلر هواده صف طوتوب کنشه قوشوطوروب سلیمان ولشکریله کولکه قیلورلر
دی چون برمنزله قوندی قوشلر عادتی اوزره طوروب کولکه قلدیلر اما یریوزن سلیمانه کنش
طوقندی سلیمان عم نظر قلدی کوردیکه هدهد یرنده دکل هدهدی طلب ایلدی اما ابن عباس
ایدر هدهد سلیمانه دلیل ایدی صو اوزره یعنی هدهد صوقنده وار ایدوکن بیلوردی یریانده
صوقنده وار ایسه کوردردی شول شبشه ایچنده کوردیکی ویقین ایراغ بیوردی کلوب اول صو اوزن
یری بورنوله قازردی شیاطینلردن کلوب اول یری قازوب صوچارولر ایدی پس سلیمان عم
کلوب برمنزله قوندی انده صویه محتاج اولدی هرطرفدن استدیلر صو بولمدلر واروب هدهدی
استدیلر که بونده صوقنده اولدوغن دلالت قیلوبره اولوقت سلیمان نظر قلدی بیوردیکه هدهد
لشکر بولیدی باقوب کورمدی دیدیکه نه اولدی بوهدهد که کوره مزین کورمدوکندن کندویه
شبهه واقع اولدی دیدیکه هدهد بونده یوقی چون بولمدی غضب ایدب وعید قلدی دیدیکم حق تعالی
قرتی خشیچون بن کافتی عذاب ایلیم یاخود بوغزلیم یاخود برظاهر حجت کتوره که کندوینی خلاص
قیله پس هدهدک غایب اولدوغنه سبب بولدیکم سلیمان عم سیر ایدب یمنه کیدرکن چون صفا

طوشنه کلدی زوال وقتیدی انده برکوزل بیرکوردی غایت موب انواع چیچکلر وچمنلر اچنده
سلیمان عم کوب دروننده برشوق حاصل اولدیکه ایوب انده نماز قیلیه هم قوشلق طعامن
انده یه که صباحدن کیروب قوشلوغه دکین تمام برایلق یول المسترایدی چون سلیمان عم انده
ایدی هدهد دیدیکه سلیمان قوغه مشغول ایکن اسماندن بکا قلقاین بودنیا تلک اوزرینه
برنظر ایده بن پس هدهد هوایه چقوب صاغ صوله نظر قلدی ناکاه کوزی بلقیسک بستانه
ایرشدی انک تازه لیکن وکوزلکنه میل ایدیب ایوب انک اچنه قوندی کوردیکم انده دخی
برهدهد اوتور سلیمان هدهدینک آدی یعفور ایدی بن هدهدنک ادی عنقیر ایدی
عنقیر بوکه صوردی نه یردن کلدک بو دیدیکم شامدن کلدم صاحبم داود اوغلی سلیمانده
اول ایدی سلیمان کیمدر بو دیدیکم انس وجنک وشیاطینک ووحوش طیورک پادشاهیدر
وبیلرکا مسخردر اما سن ایت کم نه یردن سین عنقیر دیدیکم بن اشبو بلاد دنم که پادشاهی برعورتدر
آدی بلقیسدر بو رسی سزک پادشاهکزک سلطنتی دخی اولودر اما بلقیس مملکتی دخی انده
اشغه دکلدر بمن ولایتی کلی انک حکمی التنده دراون ایکی بیک صوباشی سی وار در هر صوباشینک
حکمنده یوز بیک قچ اری وار قتال اهلی هیچ کوکلاری ارزو قلمز بنمله بیله کلمه سین انوک مملکتنه
نظر قیلسن یعفور دیدیکه تورقمکه نماز وقتی کلمه سلیمان صواستیه بولیه بنی طلب ایده اول دخی
سنک صاحبک سلیمان غایت فرح بولوب سوینور قچنکه سن انکا بو مملکتی خبر ویره سن پس
یعفور انوکله بیله بلقیسه واروب انک مملکتنه وسلطنتنه نظر ایلدی تاکه انکدن وقتی بقیه اولدی
قصد ایتدی کرو سلیمانه دونمکه سلیمان عم اول قوندوغی یرده نماز وقتی اولوب صو حاجت اولدی

صوسز بیره قونمشدی جنه وانسه وشیاطینه صوردی صو بولمدیلر هدهدی طلب ایلدی بولمدیلر
قوشلرک رئیسی کرکسی کوردب هدهدی صوردی کرکس دیدیکه حق تعالی ملکک ایشن اصلاح
ایتسون بلمزمکه نره کیتدی بن انی بیره کوندرمدم سلیمان عم غضبه کلوب اندا چدیکه ذکر
اونمش ایدی اندنصکره قوشلر ملکی عقابی کوردی دیدیکه تیز هدهدی بول عقاب فی الحال
پرواز اوروب هوایه شولقدر چقدیکم آدم اوکنده برچناق مقداری نه ایسه بو دنیا عقابک
اوکنده اویله اولدی صاغ وصوله نظر قلدی کوردیکم هدهد یمن طرفندن کلور عقاب قنات
بوکوب هدهدن بکا اندی هدهد کوردی عقاب اکا یاوز قصد ایلر دیدیکه یا عقاب اول
نکری اول حقیجون کم سکا قوت قدرت ویردی بنم اوزرمه مرحمت ایله انی ایشیدوب ساکن ایلدی
دوی ویل سکا یا هدهد نکری رسولی اندا چدیکم سکا عذاب ایلیه پس ایکیسی سلیمان قتنه کلدیلر
عقاب دیدیکه یا نکری رسولی اشده هدهدی کوردم چون هدهد یقین کلدی باشنی یوقرو
وقیروغن بیره سوروب تواضعله سلیمانه کلدی سلیمان عم الین اوزرب هدهدی باشندن چکدی
دیدیکه قنده ایدک هدهد دیدیکه یا رسول الله ذکر ایله شول کونیکی بن سنک قتکده طوردوغم
کبی سندخی حق تعالی قتنده شویله طوره سین سلیمان انی ایشیدوب اعضاسی دتره دی هدهدک
صوچین عفو ایلدی وسوآل ایدیکه سنی نه نسنه ایلدی بکا بویله کچ کلدک هدهد خبر ویروب
دیدی حق تعالی خبر ویرب بیوردی فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ
سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ
وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ

فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ يعنى هدهد اكلندى شويله كه زياده چوق دكلدر كه
يا كرى رسولى بن علمه برنسنه احاطه قلدم وبرنسنه ايرشدمكه سن لشكر كله اكا ايرشمدك بن
سكا كلدم سبا ولايتندن برخبر له كه انده شك وكمان يوق سليمان عم بيوردى اول نسنه
ديرهدهد ديدكم برعورت بولدم آدى بلقيسدر سبا ولايتنك ملكه سيدر شراحيل قرى
يعرب بن قحطان نسلندن انك آتاسى براولو پادشاه ايمش قرق اوغلى اولمش جمله پادشاه
ايمش آخر اوغلى بو بلقيسك آتاسى ايمش يمن ملكنه مالك ايمش وجمله اطرافك پادشاهلرينه
ديرمشكه سز بنم مثلم دكلسز بكا لايق دكلسز كه سزدن قرالم وارب اكا جنيلردن برعورت
چقنلندر مثلم ريحان ادلواندن بلقيس دنيايه كلمش غيرى اولادى اولمامش اجل كلوب
وفات ايلدكده بلقيسى آتاسى ملكنه پادشاه اولوب حكم ايلمه قومى بيعت قلمسن ديلمش بعضى
مطيع اولوب وبعضى اطاعت ايتمز كندولردن اوزرلرينه پادشاه ديكوب اكا اطاعت
قلمزلر اولقوم ايكى بولوك اولوب هر برى يمنك برطرفنه مستولى اولمشلر اوزرلرينه پادشاه
دكدكارى مملكت ايچنده باوزعادتلره باشلمش ناكه رعيتلرينك عورتلرينه ال اوزاتدوب
زنانه مشغول اولمش اول قوم اشلرينه پشمان اولوب انى چقارمق استمشلر اكا قدرتلرى اولمامش
چون بلقيس اول حالى كوردب غيرتنه كلوب اول پادشاهه آدم كوندروب كندويى عرض ايتمشكه
انوكله چقنلنه اولدخى اجابت ايدب قبول ايتمش دمشكه بن سندن اعراض ايتمزم سن بكا لايق سن
بن قومك اولورين جمع ايدوب بلقيسى دينلمش پس اولقوم دريلوب بلقيسه كلمش لر بوحالى
ديمشلر بلقيس دخى ديمشكم بلى بن طلب ايلدم پس بلقيسى اكا چقنلندر مثلم چون اول كيجه ايكيسن

زفاف

زفاف ايدوب جمع ايتمشلر بلقيس اكا اولقدر شراب ايچورمشكم عقلى زائل اولمش اندن
قالقوب انك باشنى كسوب اول كيجه ايچنده كروكندوسرايه كلمش باشنى كندوسرايى قوسنه آصمش
صباح قومن كورمشدر كه اول ملك دبه لنمش يتورباشى سراى قوسنده آصيلوبدر بلكه اول
نكاح حيله ايمش پس اول خلق جمع اولوب بلقيسى كندولره پادشاه ايديوب كلى سلطنتى
اكا ويرلمش انوك براولو تختى وار كه التوندن دوزلمش مرصع ودر يعقوبدن ويشل
زبرجددن ايقدى قزل ياقوتدن انك اورزنده يدى خانه وار هرخانه نك قپوسى وار
كليدلى ودخى هدهد خبر ويردكم بن اول بلقيسى قومنه اولمه بولدمكه تكرى قيوب كنشه
طابنلر شيطان انده اول عملرينى زيبا كوستريوبرمش انكله انلرى حق يولدن منع ايلمش كه
انلر طوغرو يولده دكلدر ودخى بيوردى كه اَلَّا يَسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ يعنى
اول شيطان انده اول كونه طبعنى تزيين ايديوبرمش تاكه انلر اللهه طبعيه لركيم كوكلردن كزلو
يغورى چقاردروبرلردن كزلو اوتلرى ودانه لرى چقاردرودخى كوكلرده كزلو اشكاره
كزلرين بيلور اول اللهدر اولكم عبادته لايقدر اندن ارتق عبادته وسجده اتمكه لايق
معبود يوقدر واول اولو عرشك ربى اولدر اول سبا ملكه سنك عرشى انوك قشنده عظيم
دركه قدر ومقدارى يوقدر بوارادره هدهد خبرى ويردى حق تعالى بيوردى قَالَ سَنَنْظُرُ
اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِينَ اِذْهَبْ بِكِتَابِي هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ
فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ يعنى سليمان عم هدهده ديكه بنزاوله كه بن سنك بوقولكه نظر ايده وز

کوروز که بودید و کلک کلامده کرچک مسن بوخسر بلا بجلر دمسن پس هدهد انده
صودلالت قیلوبردی قازدیلر چقاردیلر جمیع لشکر ایچوب قاندلر اندن نصکره سلیمان عم
مکتوب یازدی بو وجهله که اشبو مکتوب اللهک سلیمانی قتندندر اول سبا ملکه سی بلقیسه
بسم الله الرحمن الرحیم سلام اولسون اول کمسه لر اوزرینه که طریق هدایته متابعت قیلدلر
اما بوندن نصکره بیله سن بنم اوزریمه اولو لنوب تکبرلک ایتمه سن مطیع و منقاد اولوب بکا
کله سن ابن جریج ایدر حق تعالی خبر ویردوکندن زیاده سلیمان نسنه یزمدی زیرا بعید
لرک عادتی بودرکه سوزی اجمال ایدوب مقصودی یازدلر چون مکتوبی تمام یازدی
مسکله مهرلدی اوزرینه مهرین بصدی هدهد ایله کوندردی و دیدیکم ایلت اول ملکه
قومیله کوردکلی سکانه جواب ویردلر اندن دونوب اول خبری بکا ایرشدرهدهد اول
مکتوبی الوب کتدی امتیه ایدر اول بلقیسک کون طوغوسنه قوشوبردیجی سی وار ایدی
کون طوغدوغی وقتن اندن اکا کون طوقونوردی بلقیس اکا نظر ایدب کونشه سجده
قیلوردی هدهد کلوب اول دریجه قوندی قتلریله انی بوردی کون طوغدی بلقیس
بلدی کوردیکه کون وقتندن کجدی طوروکلدی که کونه نظر ایده هدهد مکتوبی برقدی
بلقیس الوب مهرین کوردکده دیره دی بلدیکه کوندوره نک سلطنتی کندودن اولودر
اوقودی قالقوب تختنده اوتوردی اوچیوز اون اوچ وزیری وار ایدی بونلرک هر
برینک الی التنده اون بیک کشی حکمنده ایدی جمع ایدب اوتوردیلر بلقیس انلرکله مشواره
ایدب سویلدی نتکم حق تعالی بیان ایدب بوردی قالت یا ایها الملؤا انی القی الی

کتاب

کتاب کریم انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم الا تعلوا علیه واتونی
مسلمین قالت یا ایها الملؤا افتونی فی امری ما کنت قاطعة امرا حتی تشهدون
یعنی اول جماعته دیدیکه ای بنم اعیانلرم بدرستی بندن بکا القا اولندی برکتابکه کریمدر
واول کتاب بیزه سلیماندن وانک کرامتی بودرکه اولنده یازیلان بسم الله الرحمن الرحیم
دیر و خبری بودرکم بکا اولو لنمه سن و تکبرلک ایتمه سن کلوب مطیع اولمه سن امدی بو ایشده
بکا نجه فتوا ویررسن بن بو ایشده قطع حکم ایدرم کلم حق تعالی انلرک جوابندن خبر ویروب
بوردی قالوا نحن اولو قوة واولو باس شدید والامر الیک فانظری ماذا تامرین
قالت ان الملوک اذا دخلوا قریة افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة وکذلک
یفعلون وانی مرسلة الیهم بهدیة فناظرة بم یرجع المرسلون یعنی انلر دولرکم
بزم دخی لشکرمز چوق قال ایتمکه قوه تمز وار دوایش حکم سنکدرنته بودرسنک اکا مطیع
و منقاد زچون انلر قاله اشارت قلدلر بلقیس دخی قالدن حذر قلدرمغه اشارت
قیلوب دیدیکه بدرستی اولو پادشاهلر قچنکه بر دیاره لشکر چکوب کیره لر اول دیار
قومیله فساده وارلر وانک عزیزلرینی خوار ایدرلر حق تعالی بلقیسک اول قولنی تصدیق
ایدب آیت اخرنده بوردیکه اول ملکه بلقیس دیدکلین اشلرنجه اولولر خور و حقیر
اولوب ذلته دوشرلر و دخی بلقیس دیدیکم بنم تدبیرم بودرکه انلردن بکا هدیه لرکو
ندوره لم لطفله دخی نظر ایدیجی اولالم که اول کوندودکمزنه جوابله دونوب کلور کوره لم
وانی صنایعه پادشاهدر یا خود پیغمبر میدر اکر پادشاه ایسه هدیه لری قبول ایدر بزدن

فارغ اولور اگر پیغمبر ایسه قبول ایتیوب البته بزی دینه متابعت قلمغی طلب ایده بس بو
تدبیر اوزره بلقیس برج جاریه و برج تازه اوغلنلر دوزدی جمله بر دور لوطون کبردی
تاکه ارکک دکشی بلمیه و بشیوز التون کریج و بشیوز کمش کریج و برتاج دریا قوینله مزین و برحقه
ایچنه دلمدک انجو قویدی و بر بونجی دانسی قویدو اکری دلمش بونلری قومنک اشرافندن
منذره اصرلدی و قومنک رئیسلرندن خلی آدم قوشدی و بر مکتوب ارسال قلدی که اول هدیه
لرین عددین و جنسن بیان قلدی و دخی مکتوبنده یازدیکه اگر پیغمبر ایسک اول غلامله
جاریه لردن تمیز ایده سن و حقه آچدین ایچنده کیدن خبر ویره سن و اول انجویی طوغرو
دله سن و اول اکری دلکلو انجویه انس و جن الی دکمدین ایپلک کچوره سن و اول غلامله بو دیکه
تجن سلیمان سینه سویله سن انکا قرا اوازیله سویلک عورتلر کبی و قرلره بوردی سیز دخی ارکک اوازیله
سویلک ارکلر کبی و الجیسنه اصرلدی تجن سلیمانک قتنه کیره سن نظر ایله سکا عصبله می بقار اکر
عصبله بقارسه ملکدر اندن قورقمغل که بن اندن عزیز و غالبم اکر کولر یوزله و لطف سوزله کوررسک
اول پیغمبر درانک سوزونی غایت فهم ایدوب حسن ادایله جواب ویر بس الجی هدیه الوب سلیمان
دن بکا کلمدی هدهد اندن ایدر و ایریشوب احوالدن خبر ویردی سلیمان عم جنیلره امر ایتدی
کندو اوتوردوغی سرایندن طقوز فرسخ اوزونی بر میدان دوزدیلر التون کومش کریجلر ایله
اول میدانی دوشدیلر و چوره سنی دیوار ایلدلر دیوارینک شریفه لرینی التوندن کومشدن قلدیلر
و دریادن انواع رنکلو برج حیوانی کتوردب اول کریج اوزرینه بغلدلر اندن سلیمان عم تخت اوزره
اوتوردی دورت بیک کرسی صاغنه و دورت بیک کرسی صولنه قودی و دیولر برج فرسخ بر صف

بغلدیلر

بغلدیلر و آدمیلر دخی برج فرسخ صف دوتوب دوردیلر دخی وحشیلر و بر تجیلر و هوامه قوشلر
برج فرسخ بر صف بغلیوب صاغ و صولده دوردیلر چون بلقیس قومی کلوب اول میدانه یقین اولدیلر
سلیمانک ملکنه و قوتنه نظر قیلوب اول حیوانلر التون کریجلر اوزره بغلو ترسلمشلر کوردکلرنده کندو
لرین قاصر کوروب کتوردکلری کریجلری برقدیلر بس اول قوم اول دیولردن و بولک بولک جنیلردن
و آدمیلردن و قوشلردن و بر تجیلردن کچوب سلیمانک حضورنه کلوب دوردیلر سلیمان عم انلره کولر
یوزله نظر ایلدی دیدکم خبر کتوردکلری نسندن خبر ویردیلر بلقیسک مکتوبن
ویردیلر سلیمان عم نظر قیلوب خبر نه ایدوکنی بلدی و بوردی اول حقه قنی دیری اوکنه قودیلر
سلیمان عم الله الوب حرکت ایتدردی خبر ایلی عم کلوب کتابلردی حقه ایچنده بر قیمتلو دلمدک
انجو وار و بر اکری دلکلو بونجی اولدوغن انده خبر ویردکه اولدر دلر امدی اول انجویی دل
و اول بونجوغه ایپلک کچورد دلر سلیمان عم کندو قومنه دیدکه عجب اول انجویی کیم دلر کسه انی دلمکه
جواب ویرمدی دیولره صوردی اندر دلر انچه قوردونه امر ایدک اول دلر دلر و اروب کتور
دیلر اول قورد اغزنه بر قیل الدی بشیوب انجویی دلدی سلیمان عم قورده دیدی مرادک ندر
قورد دیدی دیلر مکه بنم رزقم اغاچ ایچنده اوله سلیمان دعا ایدوب اویله اولدی و دخی سلیمان دیدی
اول بونجوغه کیم ایپلک کچوره بر آق سکوت اغاجنده اولوردی بر قورد جغز کلوب بن کچورورم
دیدی بس بر ایپلکی اغزنه الوب دلوکه کیروب اوبرماندن چیقدی بونردن صکره اول قوزلری دخی
اوغلندن بیچدی شیلکه انده بوردی ایدست الله انکه قوزلر در عادتدری بودرکه صوقاندن
بر الیله صوبی الوب دخی برالی اوزره دوکوب یوزنه اوردلر و انکه اوغلنلر در عادتی بودرکه

قبندن صوالوب فی الحال یوزنه اوره وقرلر قول بودقده اول قولنك ایچ طرفنه دوکرار کلدرطاس
طرفنه دوکرلر پس سلیمان عم بونسنلری جمله تمیز ایلدی اندنصکره کتوردکلری هدیه لری عرض ایتدیلر
نتکم حق تعالی بیان ایلدی بیوردی فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا
آتَاكُم بَلْ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَّا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُم
مِّنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ یعنی چون بلقیس الچیسی سلیمانه کلدی اول مال ایله سلیمان عم دیدی
بنی بومال ایله الدایوب بندن قورتلمغه بونکله مدد طلب ایدرسك شول نسنه که دینلدن وبیغمبر
لکدن وحکمتدن وسلطنتدن حق تعالی بکا احسان ایدب ویردی یکرکدر اندنکه سز کتوردیکز نه
اندن فخر یوق بلکه اول هدیه کزله سز فخر ایدرسز زیرا که اهل دنیا سز انکچون بو بریکزه انی هدیه
قیلورسز اندنصکره الچینك اولری منذره دیدیکم دون وار اول هدیه لریکزی کیرو ایلتکم بزه
انکا احتیاجمز یوقدر وایتکم مسلمان اولوب بزه کلمه لر اکر کلمزلرسه تکری عزتی حقی برچیله وارو ز
اندن کم بر وجهله انلرك انی دفع ایتمکه طاقتلری یتمیه و دخی انلری سبا ملکندن دیلر دیلمز چقاره وز
شول حالده کم ذلیل وحور اولالر وهب ایدر چون الچیلر دونب بلقیسه کلدلر بلقیس انلری کوردوب دیدیکه
والله بن تحقیق بلدمکه اول پادشاه دکل وسولدر وانکا طاقتمز یوقدر پس تکرار سلیمانه الچی
کوندردی بن بکا ملکه سنکا وارورین تاکه نظر ایدب کورمسنك امرك ندر دخی اول دینکلدن بنی
نه نسنه دعوت قیلورسك چون الچی کندی بلقیس دخی بوردیکه تختنی بدی قات اویك ایچنه قوید یلرکه
اولر دخی بدی قات ایدی کوشکلر ایچنده انك اوزرنه قیولری کلید لیوب مهر اوردیلر دخی بکیجیلر
قودیلر وبرینه خلیفه دیکوب دیدیکه بنم مملکتمی زیاده حفظ ایله وبنم تختمی بکله اندن مملکتنده منادیلر

ندا

ندا قیلدلرکه خلیفه امرنی بلدردی بلقیس کندوسی اون ایکی بیك صوباشی حاضرلیه سلیمانه
بکا کندلرهر صوباشینك بونجه بیك لشکریله سلیمان عم برکون چقوب تختنده اوتوردی ناکاه
قرشودن برتوز کوردی یقین کلدی دیدلرکه بلقیسدر کلوب بزه مکانمزه اندی برفرسخ برقالمشدی
سلیمان عم چریسنه ندا قیلوب دیدی نتکم حق بیوردی قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا
قَبْلَ أَن يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ وَإِنِّي
عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ قَالَ الَّذِي عِندَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ
طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُ قَالَ هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن
شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ یعنی سلیمان عم لشکرینك
اولولرینه دیدیکم ای حاضرجماعتی سیزدن قنغکزدرکه انك تختنی اشبودم بکا ایرشدوره کندو
مؤمن اولوب بکا کلمزدن اول پس جنیلردن برغایت قوتلوسی کم متمرد وایری سوزلو ایدی
صخره جن دیرلردی ایاغن کوزایردوکی یره بصاردی دیدیکه بن انی سیزه برکدن قالقدین سنکا
کتوره‌ین که بن کتورمك اوزره قویم وانك جوهرلرندن امینم طمعم یوقدر سلیمان عم دیدیکه بن
دیلرین که بوندن دخی تیزرك اوله پس دیدی شول کمسکم انکا علم ویرلمشدی بن انی سنکا کتوره‌ین
کوزك لچوب یومدن بونده اختلاف قلدلر بویله دین کیم ایدی اما اکثر مفسرلر بونك اوزرینه
دیرکم بویله دین آصف بن برخیا ایدیکه صدیقلردن ایدی الله تعالینك اولوادلرین بیلوردی
انوکلمه نه دیلرسه ویریلور ایدی ابن عباس رض ایدر آصف سلیمانه دیدیکه شول کوزك ایردوکی
یره دك نظر ایلیه باق سلیمان دخی یمن طرفنه یوزی آصف دعا قیلدی حق تعالی فرشتهلر کوندردی

كلوب اول تختى كوتوردىلر بير التدن خندق الوب يرتدلر يول اولدى انكادك كه تختى الوب
سليمان حضورنه چقاردىلر ايكى ايلق يول ايدى ودخى اختلاف قلدلر اول ايدوكى دعانه ايدى
ضحاك ومقاتل ددلركه ياذالجلال والاكرام دروكلبى ديدى ياحى ياقيوم درعابغه رضى
وذهرىدن روايت بويله دركم اول دعا بوايدىكم يا الهنا واله كل شىء الها واحدا لا اله
الا انت ائتنى بعرشها چون اول دعا قلدى فى الحال اوكنده بولندى سليمان نظر ايلدى كوردى
اول تخت اوكنده دوررددىكه اشبو عطا بنكا ربمك فضلندندر بنى بونكله ابتلا قلدىكه كوره بدن
انكا شكرمى ظاهر اولور يوقسه كفران نعمتمى هر كيمه كم شكر ايلسه انك شكرينك نفعى كيرو انكا دركم
نعمتى انوكله تمام اولور ودائم اولور زيرا شكر ايتمك الده كى حاضر نعمتك بندىدر كيمكه قويمز واله
كلميوب قالمش نعمتك شكاريدر اولر اله كتورر اما هر كيمه كم اول نعمته كافر اولسه شكرين ترك ايلسه
بدرستى بنم ربم مستغنيدر انك شكرندن انكا احتياجى يوق ودخى كريمدر فضل ايدوب عطاسن كيمه كه
انلردكه نعمتك شكرين ترك ايتدلر ودخى صحيح بيوردى قال نكروا لها عرشها ننظر اتهتدى
ام تكون من الذين لا يهتدون فلما جاءت قيل اهكذا عرشك قالت كانه هو واوتينا
العلم من قبلها وكنا مسلمين وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت
من قوم كافرين يعنى سليمان عم بيوردىكه انك تختنى تبديل ايدك شويله كه كرجك بلميه انكار ايده
مقاتل ايدر بعض برين دوزب زياده قلدلر وبعض برين كسدلر وجوهرلرين تبديل ايتدىلر
سليمان عم بونى بويله قلمقدن مرادى كوره كم اول تختنى بيلورمى اما وهبدن محمد بن كعب ايدر سليمان
بونى بويله قلمقدن مقصود بوايدىكه شياطين قورقدلركه سليمان انى جفتلنمه دخى بلقيس جنبلرك حسن برين

سليمانه

سليمانه فاش قيله وسليمانك بلقيسدن اولادى اوله سليمانده انك ذريتنه مسخر اوله وزديو
سليمانه بلقيسى ذم ايدوب ددلركه انك عقلنده خلل وار وايقدى اشك ايا غنه بكزر وانجكارى
قلنور سليمان عم اشيدوب انك تختن تغيير قلمغله عقلن دكه دى وصرخه بيماغله ايقلرينه نظر
ايده پس بلقيس سليمانه كلدى تختنى انكا كوستردى ددىكم تختك بونجليمدر بلقيس ددكم كانه هو
اول بنم تختمدر عكرمه ايدر بلقيس حكم ايدوب كورب تختنى اولدر ديمدى يلان اوله ديوددىكه
تمام اوكنه بكزر سليمان عم بلديكه عقلى كاملدر بوندن نصكره بلقيس ددىكه بزم علمزايردىكه سليمان
حق رسولدر اول نشاندركم هديه مرزو الجيم كلدوكى بو تخت معجزه سى ظاهر اولمزدن اول منقاد
ومسلمان اولوب كلدك نه دىرسه بزانكا مطيعز پس سليمان عم بلقيسى منع ايلدى اللهى قبوب
كنشه طيمقدن حائل اولدى انكله كون اراسنده حق تعالى خبر ويردىكه اول بلقيس كافر قومندن
ايدى اندن اوترو كم انلرك ايچندن قويدى كنشه طيمانى كوردى انكا طيدى ودخى حق تعالى بيوردى

قيل لها ادخلى الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقيها قال انه صرح
ممرد من قوارير قالت رب انى ظلمت نفسى واسلمت مع سليمان لله رب العالمين يعنى
سليمان عم ديلديكم بلقيسك انجكارين كوره وايقلرينه نظر ايده شويله كه انكا آج كوره بن ديمكه
حاجت اوليه شياطينك خبرلرينك تحقيقى ظاهر اولمق اولق ايچون امر ايدى شياطينه سن صرح دن
بركوشك ياپدلر انك اوكونه آق سرجه دن ميدان قلدلر انك التنه بالقلر وقوريقلر
شويله كم صوده اولور انلرك صورتلرين دوزديلر كورنلرانى صو صنوردى چون سليمان
تخت اوزره اوتوردى بلقيسى دعوت ايتدى كلدى ددىكه يا بلقيس كوشك اچنه كير

بلقیس اول سرچه دن میدانی کوروب صورندی انجکلرین آچوب دیلدیکم بورو به
سلیمانه وارد سلیمان عم کوریدیکم انجکلری وایقاری کوزل صبح برعیبی یوق الا بالدر
لرنده برز قلجعزلری وارا اولدخی وصف ایتدکلری کبی دکل چون کورب نظر ایتدی
ودیکم یا بلقیس بوکورد وکنك صرحه صودکل بلکم سرچه دن دریس بلقیس ایلرو
قتنه واردی سلیمان انی اسلامه دعوت قلدی بلقیس انکا اجابت ایدوب اسلامه کلدی
اول صرحه نك وتختك احوالین کوروب بلدیکی بوملك وحکومت انکا حق تعالی دندر بو
حق پیغمبردر دیکه یا رب تحقیق کندو نفسنه ظلم ایلدمکه سنك عبادنکی قیوب مخلوقه
طیدم شمدی بن سلیمانه تصدیق ایدوب توحیدیمی سنکا خالص قلدمکه سن جمیع عالمدرك
ربی ورازقیسك امّا اهل تفسیر اختلاف قلدیلرکم بلقیسك اسلامندن نصکره سلیمان
انی چغتلندیمی بعضیلر دیدیکی سلیمان انی چغتلندی امّا اولوقت نکاح اتمك دیلدی
اوقیل انکا موش کلدی پس جنیلره صوردیکه بوقیل نه ایلم کیدر اندردیلرکه بز بلمزن انجق
شیاطینه صور شیاطینه صوردی اندردیلرکم بزانی سنکا اویله اق کومش کبی ایده لور
واردیلر حمام دوزب حرزمه یاپدیلر انکله کیدردیلر حمام وحرزمه اندن قالدی چون
سلیمان عم انی چغتلندی محبتی انکا زیاده اولدی کیروانی ملکنه وتختنه مقرر قلدی چنیلره
بوردی یمن ولایتنده انکا اوچ قلعه بنیاد قلیوردلر غایت یوجه وکوزل برینك آدی
بسلحین وبری نینون وبری غمدان سلیمان عم آیده برکز شامدن ایرته نماز وقتنده
کیدردی قوشلق وقتی یمنه واردی اندن اوغلی قزی اولدی چون بوقصه تمام اولدی

حق تعالی

حق تعالی برحکایه دخی شروع ایدوب بیوردی وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ
اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز کوندردك ثمود قومنه
اول صالحی که بنه کندو قبیله لرندن ایدی تاکه انلره کلوب دیه که کلك الّهی برلك واکا عبادت
ایلك چون کلوب انلره رسالتی دکوردی اولقومدن غنیلری بربلوك اولوب ضعیفلری
بربلوك خصومت ایتدلر بونك بیانی اعراف سوره سنده ذکر اولندی انکادك که اولقوم دیدلر
یا صالح شول عذابلرکه بزه وعده قیلورسك وارانی کتوراکرسن بوسوزکده کرچکلردنسن
صالح انلره دیدیکه یا قوم نچون اورسز بوبلا وعقوبت سیزه کلمکلکه عافیتدن وایلوکدن اوّل
انی دیلمزسز نچون بوکفر یکزدن دونب توبه کلمزسز تاکه اولرحمت اولنمشدرن اوله سز
چون انلر صالحه متابعت قلمدلر عقوبت دیلمکله تعجیل ایتدلر حق تعالی انلردن یغموری منع
ایدوب قحط وقرلتق حواله قلدی نکم خبر ویرب بیوردر قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ
طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ
مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ یعنی چون بلا ومحنت انلره ایرشدی دیدیلرکه
یا صالح بوبزه ایریشن بلا ومحنت جمله سنك دخی سنکا اوبانلرك شوملفندندر صالح عم
دیدیکی بوجمله سیزه ایریشن الله قتندندرکه سیزه مقدّر اولوب یازلمشدر وبوبلاکه شمدی
واقع اولدی اول کفر یکزنشومندندر هیچ کمسه دن دکل بلکم سز برقومسزکه بوبلالر وخیرلر

ایرشکله ابتلا اولنورسز تا که الله تعالینك انعاملرین ذکر ایدب بلا لرندن قورقیب دونه سز
پس اول ثمود شهرنده که حجر در طغوز کشی وار ایدی که اولونسبدن ایدی دائم اشلری بر یو
زنده فساد اشلمك ایدی جمع اندرن برصلاح کلمزدی انلر ایدیلر دیکه اتفاق قیلوب دوه نك
سکزین قردلر اولنومك زیاده ازغونلری انلر ایدیلر انلرك دخی اولولری سالف ایدی
دوه نك سکزین قرمغه ضامن اولن اول ایدی دائم اشلری عصیان ایدی انلر بریده جمع
اولوب بر برنه دیدیلر که کلك اتفاق ایدب بو صالحن ایشن بتوره لم پس جمله سی اتفاق بر
کیدب دیدلر که والتهی الیتده بزبو کیجه صالحی یتدوغی یرده قومیله هلاك ایده وز صکره قان
دعوی قلانلر دیرزکم بزانك واهلنك هلاکلکنده حاضر دکل ایدك وکیم اولدور دوکن
بلمزن بو قولمزده برصادقلر دنزیلان دکولز دیه لم دیدیلر تکم حق تعالی خبر ویرب بوردی

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا
دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ يعنی حق تعالی بوردیکم انلر خیانت ایدب
عذر ایتدیلر که صالحی کیجه یتدوغی یرده اولدرمکه بزدخی انلرك اول خیانتلرینك عقوبتنی
انلره تعجیل قلدق شول وجهله که انلرك خبرلری یوق نظر ایله یا محمد کوردکه انلرك خیانتلرینك
عاقبتی نه ایردیکه بز اول طغوز نی بله هلاك ایلدك بونلرك هلاکلکنده اختلاف قلدلر بعضلر
دیدلر که اول اتفاق ایچون برطاغ انکنه کلوب طوردیلر چون تمام طغوزی دخی بریده جمع اولدقده
اول طاغدن پاره اوزرلرینه یقلوب باصوب هلاك اولدلر اولری شویله ویران قالدی اول

کفر

کفرلری وظلملری سببیله تحقیق بونده عبرت وارشول قومه که حق تعالینك قدرتنه انکارلری
یوق پس حق تعالی بیورور بز نجات ویرب قورتردق شونلریکم ایمان کتوردیلر کفردن صاقندلر
التهدن قورقدیلر انلر دورت بیك کشی ایدی صالح ایمان کتوردب مؤمنلردن اولمشلر ایدی
بونده تفکر حق تعالی لوط قومندن خبر ویرب بوردیکه وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَا
حِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ
یعنی حق تعالی بوردیکه بز لوطی کوندردك قومنه که بزدن انلره تبلیغ رسالت ایده چون وار وب
اولقومنه دیدیکه یا قوم بو قبیح فعلی اشلرمیسز بیلورکز که بو برامز اشدر بو حالده که بر بریکزه
قرشو حیا اتیوب اشکاره اشلرسز ظلم یوندن یعنی سزمیسزکم بو شهوتله ارکك لره بونك کبی
فعل فاحش اشلرسز عورتلری قیوب دکلسز سیز الا جاهل قومسز که عاقبتکزنه اولیسز بلمزسز
چون لوط عم انلره بو خبری تبلیغ ایلدی انلرك جوابی بو اولدیکم حق تعالی خبر ویرب بوردی

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ
فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ
الْمُنْذَرِينَ یعنی اولقومنك جوابی لوطه بو اولدیکم دیدلر چقارك سیز بو لوطی اهلیله قومیله
شهریکزدن وقریه کزدنکه بونده آری قومدر سزجلین ارکلره دیرلرندن جمع اولمزلر
بو کلامی استهزا یوزندن سویلرلردی پس حق تعالی بیورر بز لوطی قورتاردق قرلریله الا
اول ظالمه وکافره عورتیکه بز حکم سابقده اویله تقدیر قلدق اول عذابه بچنده قلانلرله بله
باقی قاله انی قومیله هلاك ایلدك اوزرلرینه یغمور کبی طاش یغدردق نه یاوز یغمور در اول

قورقوب الله دنیانك بغوریکه عقوبت عذابیدر کلوب اصلیله هلاك ایدر ودخی رسوله خطاب
ایدوب بیوردیکه قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفٰى اللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُونَ اَمَّنْ خَلَقَ
السَّمٰوٰاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ
تُنْبِتُوا شَجَرَهَا اَإِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ یعنی یا محمد سن الله حمد وثنا قیل انك اوزرینه کم
اول شرلو امتلری هلاك ایدب سکا امتلریك خیرلوسین ویردی وسکا بونجه انعامات قلدیکه هیچ کسیه
قلمدی ودخی سلام قیل الله تعالیك اول قولتری اوزره که اورندیلدی یعنی پیغمبرلر اوزرینه پس حق
تعالی الزام حجت ایچون مکه اهلنك مشرکلری حقنده بیوردیکه الله تعالی یکرك میدر کا طپنلره یوخسه اول
بتلرمی یکرکدر بتلره طپنلره الله تعالی کندویه عبادت ایدنلری هلاك کلمکدن قورتردی اول بتلرین قدرتلری
یتمدیکه کندولره طپانلره کلان عذابی منع ایده بله ودخی بیوردیکه سیزك اول اله دیو طیدوغکز ضمانلر
یکرك یوخسه اول اله می یکرکدرکه کوکلری ویرلری یرتدی وسیزك ایچون کوکدن یغمورلر اندردی
تاکه برده اول یغمورلرله برسیزین بستانلر وباغچه لر بیتورورزکه کورنلره فرح حاصل اوله سیزك هیچ بریکزك
قدرتی یتمزدیکه انك براغاجن بیتوریدی فکر ایدك کورك کم هیچ بر مصنوعات یرتمقده انکله بر معبود
دخی وارمیدرکم اکا معاون اوله بلکه اندن غیری صانع یوقدر الا اولدر اما بو مکه قومی عناد ایدب
الله شریك اطلاق ایدرلر بونلره نصکره بیوردی اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا اَنْهَارًا
وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا اَإِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ یعنی بر فکر ایله
کورك اول سیزك معبودلریکزمی یکرکدر یوخسه اول معبودمی یکرکدرکه یوبرلری قرار طوتدردیکه
براهلی حرکت قلدیجه اول بله حرکت ایتمزدی ودخی بوبرلرا راسنده ایرمقلر اقدیکه صویی اقوب هر طرفه ارشر انکله

انواع

انواع منفعتلر طوترلردی اول یرلرا وزره یوجه یوجه محکم طاغلر یرتدی انکله یرلری ثابت قلدی ودخی
طتلو دکزلری ایکی دکزلر اراسنده مانع وحایل قلدیکه بریرینه قرشمیه اول الله ایله براله دخی وارمیدرکه بو اشلره
اکا معاون اوله بلکه اولدر اندن غیری براله دخی یوقدر بونلر دخی بیلورلرکه اله حق اولدر بلکه بو
اکارلر بو انکارایدب عناد قلدقلری بونلردن اکثری عاقبتلرندن جاهل اولدقلریچوندر ودخی بیوردی
دیکم اَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْاَرْضِ اَإِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قَلِيلًا
مَا تَذَكَّرُونَ یعنی اول بتلرمی یکرکدر بیچاره قالوب غصه لره وانواع بلالره مبتلا اولمشلر اکا تضرع
برله دعا قلسه انلرك دعالرین قبول ایدوب اول بلالری ومحنتلری انلردن دفع ایدب راحتلره مبدل
قیله ودخی سیزدن اولکی قومی هلاك ایدب سیزی انلرك یرینه خلف ایده وزوسزدن نصکره دخی اولا
دکزی بیریکزه خلف قیله بو امورده تصرف قلغه اول الله براله دخی اندن غیری وارمیدرکه انوکلمه
اوکوتلنه هدایت بوله ودخی بونلر نصکره بیوردیکه اَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَاحَ
بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ اَإِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ تَعَالَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ یعنی اول الله کزیکدریاخود اول
الله که سیزه قورورده دکزده یره واره جنکزی دلالت ایدب یولکزی کوسترر کوندزده کون
روشنلغی ایله کیجه یوزده آی نوریله تاکه انکله هدایت بولوب مقصوده ایره سز یاخود اولمسه می یکرکدرکه رحمت
یغمورلرین کوندره جك وقتن اندن اول مشتوجی یلتر ویردکه انی کوروب فرح بوله سز اندن اول
یغمور رحمتی ایدوب طوتوب منتظر اوله سز امدی برنظر قیلك کورك اول الله ایله براله دخی وارمیدرکه
بو اشلره معین اوله یوقدر الا اولدر الله تعالی یوجه دریاکدر اندکه اول مشرکلر انوکلمه وصف ایدرلر ودخی
بیوردیکه اَمَّنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ اَإِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قُلْ هَاتُوا

برهانكم ان كنتم صادقين قل لا يعلم من فى السموات والارض الغيب الا الله وما يشعرون
ايان يبعثون بل ادارك علمهم فى الاخرة بل هم فى شك منها بل هم منها عمون يعنى بوردى
سزك معبودلريكز فى يكورياخود الله‌مى يكدركه بوخلق يوغيكن وارقيلوب يرتدى اندنصكره اولدورر
واولدكدنصكره كيرودير كودرودخى سيزى يردن وكوكدن رزقلندورردخى كوكدن يغورلر اندو
يردن نباتلر بتورر واغجلردن يمشلر بتورر برنظر قيلك كورك كه هيچ بوامورده الله‌دن بشقه دخى
وارميدركه انكامعاون اولهاول بردرجمله قادردر اكر تحويلرسه كه انكله برالله دخى واردرايت
انده يامحمد كه كتورك حجتكزكوره‌لم اكر بوسوزيكزده كرچكلردنسكزودخى يامحمد اول مشركلر كلوب
سندن صوردرلركه قيامت نه وقت قوپرسن ايت انده كه بوكوكلر اهلى ويرلر اهلى برسى غيب بيلوردكل
الا الله بيلورانجق بونلر بلرلركه نه وقت قوپسرلر بلكه بونلرك انكلمقلغى وبلمكلكى آخرتده هب برابر او
ليسر اول ثوابدن وعقابدن نكه وعده اولنمشدر بلسرلركه هيچ برنده كمان اولميه اكرچه دنيابلك
لكلرنده اختلاف وارايدى اما اولوقت بلمكك هيچ فايده‌سى يوقدر بونلر بوكون بودنياده قيامت
قوپمقده شك ايچنده ديرلر بلكه كوكل كوزى بونلرك كوراولمشدركه حقك حقيقتنى كورمزلر ودخى
بوردكه وقال الذين كفروا ائذا كنا ترابا وابا ونا ائنا لمخرجون لقد وعدنا هذا نحن
وابا ونا من قبل ان هذا الا اساطير الاولين يعنى يامحمد مكه كافرلرى ديرلركه بزدخى آتالرمز
دده‌لرمز طپراق اولوب چوروكدكدنصكره حيات بولوب مزارلرمزدن كيروى چقاردز بوسزنسنه
ديركه بيزه واتالرمزه وعده اولنمشدر محمد كلمزدن اول انجق بوهيچ اولجق نسنه دكل الا ايلرو كچمشلرك
باطل ويلان سوزلريدركه يازلمشدر سويلرلر ودخى بوردبكه قل سيروا فى الارض فانظروا كيف

كان

كان عاقبة المجرمين ولا تحزن عليهم ولا تكن فى ضيق مما يمكرون ويقولون متى
هذا الوعد ان كنتم صادقين يعنى يامحمد ايت اول مكه كافرلرينه كه بويريوزنده طواف ايدب
يورك سيرايدك تاكوره‌سزكه اول مشركلرين عاقبتلرى نه ايرشدى كندولرهلاك اولوب
ديارلرى ومكانلرى خالى قالدى قوبونلرى نه سويلرسه سويلسونلر يامحمد سن انلرك يلان سوزلرى
اوزرينه ملول اولوب طارلمه وكوكلكى انلرك دوزمه كلامارينه طارطوتمه كه كلورلر سكا ديرلركه
بوبزه وعده قلدوغك قيامت وعذاب نه وقت كلسه دراكر كرچك سكز خبرويريرلر ودخى حق تعالى
بوردى قل عسى ان يكون ردف لكم بعض الذى تستعجلون وان ربك لذو فضل على الناس
ولكن اكثرهم لا يشكرون يعنى ايت يامحمد اولاكه سز تعجيل ايدب ديلدوكز عذابلرك بعضى يقين
اولمشدركه سيزه ايرشه بدرستى يامحمد سنك ربكك فضلى بومكه خلقى اوزره اولوا اولمشدركه انلر تعجيل
عقوبت ايتمزليكن بونلرك جوغى بونعمتى ذكر ايدب الله‌يه شكر ايتمزلر ودخى بوردبكه وان ربك ليعلم
ما تكن صدورهم وما يعلنون وما من غائبة فى السماء والارض الا فى كتاب ان هذا
القرآن يقص على بنى اسرائيل اكثر الذين هم فيه يختلفون وانه لهدى ورحمة للمؤمنين
يعنى حق تعالى بوردى يامحمد تحقيق سنك ربك عالمدر بيلور بونلرك كوكلرنده نه كزلرلرسه ودخى نه
اشكاره قيلورلرسه بيلور ودخى هيچ برجهتده غايب وكزلو بوقدرنه كوكلرده نه يرده الا كتاب
لوح محفوظده يازلمشدر معلومدر ودخى تحقيق اشبو قرآن بيان ايدبجيدر اول بنى اسرائيل اوزرينه
اكثرى شول دين امرنده اختلاف ايدب بعضى بعض اوزرينه طعن ايتدكلرى نسنه‌ده ودخى بوقرآن هادى
در دلالت ايدر طريق ثوابه ودخى رحمتدر انده كه ايمان كتوروب حقه اعتقاد ايتدلر ودخى حق تعالى بوردى

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ
الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تُسْمِعُ
إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ يعنى حق تعالى بيورر بدرستى سنك ربك يا محمد قطع ايدب حكم ايدر
اول دين اختلاف ايدنلر اراسنده قيامت كونده اول حكمله كه حقدر شبه يوقدر الله غالبدر حكمنده هيچ
برحكمى انك ردّ اولنمز عليمدر قواحوالى بيلور انكا هيچ برنسنه خفى اولمز پس سن جمله اشيكى انكا امر ايله تحقيق
سن ظاهر حق اوزره سين شك وكمان يوق ودخى اولكافرلر دعوتكه اجابت ايتمدوكنه ملول اولمغلكه
بدرستى سن دعوتكى اولره وصاغرلره اشتدرمزسن چون انلر حقدن اعراض ايدجى اولالر پس بوكافرلر
دعوت اولندقلرى نسنه دن اعراض ايتدكلرى حقدن كچدوكى ايچونلر امدى حق تعالى انلرى اولوه نسبت
قلديكه سوز اشتدرمك ممكن اولمز ودخى كورسز صاغره تشبيه ايتدوكى قولاغنه كيرمز ودخى بوردىكه يا محمد
سن كورسز اولنلره ويولن ازانلره يول كوسترمزسن انى كم الله تعالى كمراه قلدى وكوكلى كوزين كورقلدى
سن انى قچن هدايت يولنه ايلته بلمسن بو دعوتكى اشتدرمزسين الا شول كسانه كه بز اندوردىكمز قرآنه
تصديق ايدب ديه لركه بو كلام الله در مخلوق دكل وكلام دكل امدى بونلردركه دين ايچنده خالص
اولوب نجات بولنلر ودخى بوردىكه وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ
تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ يعنى قچن كه اول وعد اولنان عذاب وقتى انلرك
اوزرينه يقين اوله وانلره غضبمز زياده اوله بز انلر كچون بيرون بر دابه چقاريرز كه بو خلقه سويلر
ودخى خبر ويردىكه بو مكه اهلى قرآنه وبعثه ايمان كتورمديلر كافر اولدلر ودخى خبر ويرسه كه دين اسلامدن
غيرى نقدر دين وار ايسه كلى باطلدر الله تعالى قتنده مقبول ومرضى دكلدر وبعضيلر دديلركه اول دابه نك

كلامى دابه نك بو اولسه كه حق تعالى بيوردى بدرستى بوكافرلر بزم ايات تمزه تصديق ايدب ايمان كتوزلر
تا كوزلريله مشاهده قلينجه روايتدر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردى قچنكه اول دابه چيقه موسى
نك عصاسى وسليمانك يوزوكى انكله بيله در عصاسله مؤمنلرك يوزن نورلندورر ويوزكله كافر
لرك يوزنلر اوادر مؤمنله كافرلرى بربرلرندن تميز اولنور تاكه برصفره اهلى طعام اوزره
حاضر اولدقلرندن اول تشانلردن اشكاره اولوب اول انكا يا كافر اول انكا يا مؤمن ديو سويلشلر
ودخى ابن جريج وابن الزبير رضا اول دابه نه وصف ايدب ددلركه باشى انك اوكوز باشى كبيدر
كوزلرى خنزير كوزى كبى وقولقلرى فيل قولغنه بكزر وكوكسى ارسلان كوكسى كبى ولونى قبلان لونى
كبيدر وقويروغى قوچ قويروغى كبيدر واياغى دوه اياغى كبى طبوغندن ديزينه دكين وديزندن
اويلوغنه دكين ايكى مغاصلرى اراسى اون ايكيشر ارشدر ودخى اول دابه كيمه اوغرسه يا فلان سن
اهل جنتسن ويا فلان سن اهل نارسن ديه ودخى بوردىكه وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
مِمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ حَتَّى إِذَا جَاءُوا قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا
ذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ يعنى حق تعالى بيوردىكه قيامت
كونده بزكيرو قويارب جمع ايده وزهر امتدن برجماعتى شونلردىكه بزم ايات تمزى يلانلدلر بونلرك
اولدقلرى حبس اولنه طوره تا اخرلرى جمع اولوب كلنجه چون تمام جمع اولدراندن سوردولر لر طامودن
يكا تاكه حاضر كلمه لر قيامت كونده حق تعالى انلره سؤال ايدب ديه كه سيزنجه آيتلرى بلايلدوكزمى شويلكه
انى حق بلمك كرك ايدى بلدوكز عقلكز انى احاطه قلدى چون انك حقيقتى بلدوكز وانك صحتندن
فكر قلديكز يانه نسنه مشغول اولديكز شمدى انوكله نجات بولمسن پس واجب اولان عذاب انلره

واقع اولنه اول شرکلرندن اوترو که انوکله جانلرینه ظلم ایدوب ناره مستحق اولدلر بو حالنده که سوکلمکه
نطعلری قالمیه جنتلری قطع اولنه ودخی بوردیکه اَلَمْ یَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا اللَّیْلَ لِیَسْکُنُوا فِیهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا اِنَّ فِی ذٰلِکَ لَاٰیَاتٍ لِقَوْمٍ یُؤْمِنُونَ وَیَوْمَ یُنْفَخُ فِی الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِی السَّمٰوَاتِ
وَمَنْ فِی الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ وَکُلٌّ اَتَوْهُ دَاخِرِینَ یعنی حق تعالی بیوردکه قرمی بوکافرلرکه
کیجه یه ظلمات اوزره یرتدق تاکه بوخلقه اشغال دنیویلرنده سعی ایتمک متعذر اولنه ودخی
اول کیجه اچنده ساکن اولوب یاتوب اویویالر انوکله بدنلرینه استراحت حاصل اولنه یورغونلری
کیده وکوندوزی روشن یرتدقکه کوز کوردب نه دیلرلرسه کوره تاکه طوروب اول اسباب معیشتلرنده
سعی ایده لر تحقیق بونسنلردن عبرت الارو اول عذابکه بونده واجب قلدق واسع اولیر شول
کونده که صور چالنه اول صور بوبنوزکبی برنسنه در جمیع جانلر انک ایچنده جمع اولور قچنکم اسرافیل
انی چالنه اول جانلر چتوب بدنلوبدننه سفر قیلور اول منزلری کیرو دیریلور قچانکه اول چالنه بیر
کوک اهلنه فزع ایرشب هیبتدن کل جان ویره الا شول کمسه لرکه الله تعالی انلرک اولومن دیلدی
انلر قاله اما بعضلر دخی دلرکه انلردن مراد شهیدلردر قلجلرین بوینلرنه حایل قیلوب عرشی طواف
ایدرلر زیرا انلر احیادندرکه اولمزلر وبعضلر دیدلرکه مراد جبرئیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل
درکه اول نفخدن صکره دیری قالورلر اندن صکره الله تعالی اسرافیلی قبض ایدر اندن عزرائیلی
قبض ایده اندن میکائیلی قبض ایده آخر قبض اولنان جبرئیل اوله حق تعالی بیوره که یا جبرئیل کیم قالدی
جبرئیل دیه که الهی سنک اول باقی ذاتک قالدی بو فانی قولک جبرئیل قالدی حق تعالی دیه که یا جبرئیل
لابد درکه اول اولومی سندخی داده سین بس جبرئیل دخی جان تسلیم قیلوب دوشه باقی حق تعالی

قاله

قاله قنادن منزهدر اولوقت دیه که ای ملک بنم دیو دعوی قلنلر قنی بوکون ملک کیمکدر
هیچ برکمسه بولنمیه که جواب ویره حق تعالی نه کندو جواب ویرب دیه که ملک بوکون اللهکدرکه واحد
القهاردر رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بوردیکه اندن صکره اسرافیلی دیرکوره قالعوب صوری النه
الوب برکزدخی چاله اول طیراق دن باش قالدورن بن اولم باشمی قالدورب باقم قرداشم موسی
علیه السلامی کوره مکه عرشک ایقلرندن برنه یاپشمش طوررلرمکه الله تعالی اولمدوکن استیلردن
برسی اولمدریوخسه اول بندن اوکمی باش قالدردی چون بوکلی اموات کیرو حیات بولور حق تعالی
حضرتنه ذلیل وحیران اولوب کلالر ودخی بوردیکه وَتَرَی الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِیَ تَمُرُّ مَرَّ
السَّحَابِ صُنْعَ اللّٰهِ الَّذِی اَتْقَنَ کُلَّ شَیْءٍ اِنَّهُ خَبِیرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَیْرٌ مِنْهَا
وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ یَوْمَئِذٍ اٰمِنُونَ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّیِّئَةِ فَکُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِی النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ اِلَّا
مَا کُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد کوره سن بوطاغلری قیامت کونده اولمه صانسنکی شویله
یرنده قایم طوررحال بوردرکه اندقیوب یرندن کیده نتکم بولتلر سیر ایدر اندن بیر اوزرنه دوشوب
بیر ایله برابر اولمه بر ذره بوجه وچقور بیر قالمیه بونسنه الله تعالینک صنعیدرکه کلی نسنه محکم قیلور
تحقیق الله تعالی بجیدر اول نسنه‌ی اشلرسز بس هرکیم اول کونده برخیر عمالنه کلمه شهادتدن دخی
غیری طاعتدن انکا اول کتورر وکندن دخی خیرلر قدر نسنه ویریله که اول الله تعالینک رضا
سیدر ودخی برنه اون وزیاده ثواب عوضدر اول تضعیف اولنمه حق حاصلر واربری اولدرکه
قول شول عملندن سؤال اولنور زیاده سندن صورلمز وبری بوردرکه شیطان یول بولور سه شول
علمنه یول بولور عمل ایله زیاده اولانه یول بولمز ودخی دعویجیلر قیامتده زیاده اولنان ثوابلردن

نسنه العزیز ایراقوانی مستحق اولدوغی توابه شول عملی وحسنه سی مقدار ورانجی اول زیاده سی حق
تعالینك عطا سیدرکم کندو فضلندن وبرور کندو کرمنه لایق پس بو احسان اهلی اولکونده دوکلی
قورقیلردن امین اولدرانما اول کمسه کم کفریله شرکله لرانلر براغیله یوزلری اوزره جهنم ایچنه طامو
خزینه دارلری دیه لرکه سیز بوکون جزا النمز سز الا شول شرکلکز لرکم دنیاده حاصل قلدیکز ایدی
ودخی بوردیکه انما امرت ان اعبد رب هذه البلدة الذی حرمها وله کل شیء وامرت ان
اکون من المسلمین وان اتلو القرآن فمن اهتدی فانما یهتدی لنفسه ومن ضل فقل انما
انا من المنذرین وقل الحمد لله سیریکم آیاته فتعرفونها وما ربك بغافل عما تعملون یعنی
حق تعالی رسولنه خطاب ایدب بوردیکه یا محمد ایت بکا اویله بوردیکه بن عبادت ایدم اشبو شهرك
ربنه کیم اول بو مکه شهرینی حرم ودار امن قلدی بونك ایچنده قان دوکلمز وکمسه ظلم اولنمز وصید
اولنمز واوتی اغاجی کسلمز وبوکلی مخلوق انکدر خلقت بونندنکه اول بر تدی مولای حقیقی اولدر کمسنك
ملکنده انکا اشتراکی یوقدر ودخی ایتکه بن انکا بوردیکه انك حکمنه وامرنه مطیع اولمقدن اولم انك
کلامنی اوقومغه مشغول اولم حلال حرامنی بلم امرنه ممتثل اولوب نواهیدن منتهی اولم پس هرکیم اول
هدایت اوزره ثابت اوله اول هدایتك منفعتی کیرو کندویه راجعدر وهرکیم ضلالت اوله ایمان بولمقدن
وهدایت طریقندن خطا اقرمسن انکا دیکه بن برقورقودوجیم حق تعالینك عذابیله وانك طرفندن
تبلیغ رسالتدن ارتق المدن نسنه کلمز حسابکز الله تعالی اوزرنه در بو آیت حکمی منسوخدر قتال آیتیله اما
تلاوة محکمدر ودخی بوردیکه یا محمد بکا شکر ایله ایتکه الحمد لله اول انعاملری اوزره کم سکا قلدی
ودخی تنبیه اوله که سکا اول آیتلردن وقدرتنك آثارلرندن بدرکونده کوستره عدولرکی هلاك

ایدب

ایدب ما الذی غنیمت قیله سین ودخی فرشتهلر کلوب کمین اوکندن کمین اردندن ضرب سیفیله
هلاك ایتدکلرینی سیزه کوستره کوره سز بلسز که حق تعالینك نه سی انعام ایدر حقیقت بلکم یا محمد سنك
ربك غافل دکل شول نسنه لردنکه سز اشلرسز کلتسین بیلور یادین یرلو برنجه هب جزاسن قیلور

سورة القصص ثمان وثمانین آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

طسم تلك آیات الکتاب المبین نتلو علیك من نبأ موسی وفرعون بالحق لقوم یؤمنون
ابن عباس رض ایدر طسم حق تعالینك اسملرندن بر اسمدر انکا قسم قیلوب بوردیکه اشبو آیتلر
قرآندر که حلالی وحرامی بیان قلجیدر یا محمد بن سنك اوزرینکه قصه ایدب خبر ویره لم موسا ایله
فرعون قصه سندن شویلکه حقدر اشیدب اعتبار ایده لر اول قومکه محمدی وبو قرآنی تصدیق
ایدرلر بونی نصکره بوردیکه ان فرعون علا فی الارض وجعل اهلها شیعا یستضعف طا
ئفة منهم یذبح ابناءهم ویستحیی نساءهم انه کان من المفسدین یعنی بدرستی
اول فرعون تکبرلك ایدب یر یوزنده کندوبی اولو طوتدی موسانك امرنه مخالفت قلدی مصرده
بنی اسرائل قومنی بولك بولك ایدوب بعضسنه طاش طاشتردی وبعضسنی نجارلق ایتدردی هر
قتنی سیکم ایش اشلمکه قدرتی یتمزدی انی کونده بر قچه کسمه یرمشدی هرکیم اخشامه دکین کسمن کتورمسه
صاغ الین بوینونه دمورلر ایدی صول الیله اشلمکه حکم ایدردی بر طائفه دخی کندویه مسخر قیلوب انلری
بدنه ضعیف قلمشدی انلردن طوغنی اوغلنی بوغزلردی قزلرغه قوردیکه بو دکره کندویه خدمت ایده
نکم سدیدن دوایدر بزه خبر اویله ایرشدیکم اول فرعون دونشنده کوردیکم شاه طرفندن بکا بر
اود قوبرکلو رمصرك اولرینی هب قیلر جمله سین یا قرالا بنی اسرائل اولری سلامت قالور فرعون لعین

انی کوردب منجملرین جمع ایدوب بو اشی خبر ویرر تعبیرین استر اندر دکم بنی اسرائیل ایچنده براوغلان
وجوده کلیسر مصر اهلینک هلاکی انک النده اولیسر پس فرعون انی اشیدوب بیوردیکه بنی اسرائیل
ایچنده اردوغنی اولدوره لر وحکم ایلدی مصردن طشره نقدر بنی اسرائیل اوی وار ایسه جمله سنی شهره
توبدیلر مصر ایچنده نقدرکه قول وار ایدی انلردن خدمتی قالدوب انلر اشلیجک اشلری حسب بنی اسرائیل
اوزرینه برقدری انلری خدمتکار ایدندلر تحقیق اول فرعون مفسدلردن ایدی دائم ایشی وحکمی
مخالفت ومعصیت ایدی پس حق تعالی بنی اسرائیل حقنده بیوردیکه وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا
فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ الْوَارِثِينَ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ يعنی حق تعالی بیوردیکه بز دیلدک که احسان قیلوب نجات ویره وز
شولریکه ریوزنده فرعونک الی النده ضعیف قالمشلر ایدی وانلری بز امام ایده وزکه قولری یرینی
خیره بدیجیلر اولالر ودخی فرعونی قومیله هلاک ایدوب انلرک جمله ملکلرین انلره میراث قیلوز
بنی اسرائیلی یرلرنده قوندوروب متمکن قیلوز فرعونیلرک ملکلرین انلره تملیک ایده وز ودخی اول
فرعونیلر هامانه وانلرک توابعنه شولکه قورقدقلری نسندن جمله انلره واقع اولوب کوستره وز
ودخی بیوردیکه وَأَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ يعنی موسانک انا سی حامله
اولدی غیری خاتونلر کبی انک حملی ظاهر اولمدی تا انکا دکینکه دنیایه کتوردی چون طوغدی
اوچ آی انی امزردی الله انا سنک کونکلنه الهام قلدیکه یا موسی انا سی موسایی امزرکل قچنکه اوازن

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ أَئِمَّةً

اشیدب

اشیدب طویالرزیو قورقاسن انی نیل دکزنه برق بونسنه رضی تعالی دوشنده الهام قلدی پس برکون
موسانک انا سی اغلک بشورر کن موسی عم تنوریانده بشکنده یاتوردی ناکاه فرعونک عوانلری
اوغلان استیوانده کلدیلر موسی عم مبارک برمغیله اویناردی حق تعالی انده کوستردی همان
انا سی اول ساعت برصندوغه قوب محکم قیاوب انی نیله برقدی اول صوانی الوب فرعونک کوشکی
النده کلدی فرعونک کوزی انکا دوشوب شول نندیجک قولری یتشوب صندوغی الوب فرعونه
کوتردیلر حق تعالی بیوردی یعنی یانده بولدلرتا که اول الدقلری عاقبت انکا دشمن اولوب انده سبب
حزن اوله پس فرعون دخی هامان عسکرلیله تحقیق مسرکلردن وعاصیلردن ایدی حقه مخالفت
ایدی ودخی بیوردیکه وَقَالَتِ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ قُرَّةُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا
أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يعنی فرعون عورتی اسیه موسانی الوب قتله کلدی دیدیکه
اشبو اوغلانی صندوق ایله نیله کلدی برغیر ولا بیتدکه بو مصردن وبنی اسرائیل قومندن دکل وهم
بوجک اوغلان انجق اول سکا ویرلین خبردن اول طوغمش بزبونی بسلیم بکا دخی سکا سرور حاصل اولیه
بونی کورمکله بونی اولدرمکل اوله که بوندن بزه منفعت ایریشه بونی اوغل ایدینه وزیرا
ارکک اوغلنی بوقدر فرعون دیدیکه بونی کورمک کوزلرک شاد ایلیه دیر اما بکا وکل
ابن عباس ایدر اکر اول وقت دیدیکی بکا دخی کوزمه کورنمک شاد لقدر موسی عم
دن انکا منفعت حاصل اولوردی پس انده موسایی الدلر عاقبت قوم فرعونک هلاک
کلکلری انده اولیسر ودخی بیوردیکه وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي
بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ

عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يعنى اول اناسنك كوكلى فارغ اولدى غيرى شغلندن همان
كوكلى موساده ايدى حال نته اوله ديو چون اشتديكه واروب فرعون دارنه چقدى كوكلى
تشويشى دخى زياده اولدى قرقرنداشنى كوندرديكه واروب احوال نته اولدى كوره
حق تعالى بوردى كه يقين اولديكه موسانك حالنى اناسنه اشكاره قلدى اكر بزانك كوكلنه
الهام ايدب صبرايت ديو قوتلندرمسوز تاكه اول بزم وعده مزه تصديق ايدب ثابت
اوله ددك انى بز سكا كروقا وشدوره وز اول اشكاره اولمغه يقين اولدى ديدوكى
بوايديكه اولوقتكه صندوغى صويه برقدى كوردى كه صو موجى كلوب انى كاه يوقروكاه اشاغى
اندورر قورقديكه غرق اوله قصد ايتديكه اوغول ديو چاغره اما بعضيلر دلرچون موسى
بيوك اولدى خلق اكا فرعون اوغلى ديرلردى اناسنه كوچ كلدى ديلديكه بنم اوغلم دريه
حق تعالى كوكلنه صبر ايله الهام ايدب سكوت ايتدى موسنك اناسى موسانك قرقرنداشنه ديكى
يعنى مريم يوردى صوكنا ريله ايزله كوزت كوره سنكه كيم اولور مريم ايراقدن كوزتدى بوقوتك
خيرلولرى بوغديكه اله كوزدب فرعون اوينه دكين واردى الدلرنتكم حق تعالى بيان ايدب
بوردى وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ
وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ يعنى حق تعالى بوردى كه بز موسايى منع ايلدك كمسنك كوكسنى قبول ايدب امكدن
اناسنه قوشمقدن اول چون موسى بى الدلر وقرقرنداشى مريم انده حاضر اولديكه موسايه
نه اولور كوره دورت يكادن آسيه طلب ايتديكه انى امزروه نقدر دايه كوردى هيچ برين
قبول ايتمدى چون عاجز قالدلر قرقرنداشى مريم دديكه بن سيزه دلالت ايده يم بر اهل بيتكه

انى امزرب بسلمكه بيون اوله بو حالده كه اكا خيرصانوجيلر دمشفقلر دربو كلامى ديجك
همان ملعون دديكه طوتك بونى خبر ويرسين بو اوغلاندن مريمى طوتب دلركه سن بيلورسن
بو اوغلان كمكدر انكچون ديرسنكه اهل بيتنا صحيلر دمريم دديكه بو اوغلان ايچون دكل بلكه
فرعون ايچوندركه اول فرعونه خيرصانجيلرهامان دديكه قوتك انى كرجك ديرسن كوندرلر
موسانك اناسن كتوردلرچون كلدى موسايى النه الوب محمه سين اغزينه ويردى يدى كون ايدى
محمه امشى ايدى امدى حق تعالى انكله قلدوغى وعده يرينه كتوردى ودخى بوردى كه فَرَدَدْنَاهُ إِلَى
أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ يعنى حق
تعالى بوردى كه بز كروموسايى دوندوردب اناسنه قاوشدردوق تاكه انوكله كوزلرى شاد اولوب
فرح بولنه غصه لغنه ودخى حقيقت بلكه الله تعالينك وعده سى حقدر خلاف يوقدر ليكن خلقك
اكثرى جاهلدر غافلدر بلمزلركه حق تعالنك وعده سى حقدر اكر انى بيلردى وعيدلرندن
قورقب وعدلرينه رغبت ايدرلردى ودخى بوردى وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَى آتَيْنَاهُ
حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ يعنى حق تعالى بوردى كه چون موسى منتها قوتنه ايرشدى
بز اكا علم وعقل ويرب نبوت ويروك كه بزم يولمزده ايمانى محكم قيلوب اهل احسان اولونه
بونك كبى احسانلر ويررز ودخى بوردى كه وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي
مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ يعنى موسى عم مصردن كلدى ايكى فرسخ يرده برقريه ده خلق غافل

ایکن لخشمله بقیوار استده کردی ایکی کشی بولدی بریریله غوغا ایدرلر بریسی کندو قومندن
بری قبطیلردن ایدیکم فرعون قومیدر اولکه بنی اسرائیلدن ایدی موسی عم کوروب معاونت
طلب ایتدی موسی عم یردم ایدب اول قبطیه برسلله اوردقده ووشوب اولدی موسی انی کوروب
اوردوغنه پشمان اولدی دیکه هنوز بکا قتل امر اولنمزدن اول بن نجون اولدردوم
دکلدر بو الا شیطاندندر که بنی بو ایشه بلیدی زیرا اول شیطان آشکاره دشمندر که خلقی
اغوایله آزدوردر بو اشندن کرو استغفار قلدی نتکم حق تعالی بوردی قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ
نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ
ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ یعنی موسی عم دیکه ای بنم ربم تحقیق بن کندو نفسمه ظلم ایلدم سن بیور
اول قبطیی اولدردم بنم بوکناهمی سن برلغه چون الله دن مغفرت طلب ایتدی الله تعالی
برلغدی بدرستی اول الله غفوردر برلغر رحیمدر اسرکوشوندر که اشبو ندامت ایدوب
توبه ایده ودخی موسی عم دیکه ای بنم ربم چون سن بکا مغفرت ایدب برلغدك بو انعامی
ایرشدردك صفو نورمسکا اندنکه کافرلره مجرملره معاون اولم زیرا اولوقتده بنی اسرائیل
دخی کافر ایدی موسی عم بو سوزی سویلدی انشاء الله دیدی حق تعالی ایکنجی کونده براشله
دخی مبتلا قلدی اولدردوکی قبطی فرعونك اغلجی سیدی بلمزلردی اولدوره نی سؤال
ایدرلردی نتکم حق تعالی بوردی فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ
بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ
بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسَى أَتُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ یعنی موسی عم صباحدی

شهرده
دخی تریدون ان تقتلنی کما قتلت نفسا بالامس ان تریدون الا ان تکون جبارا فی الارض

شهرده که غفلت وفتنه انکا کلدیکه قورقوایله منتظر اولمشیدی که کله بنی اولدوره ناکاه
اول دونکی کون که بنی اسرائیل نکرار بریسیله دخی مقاتله ایدردی موسایی کوروب یه بردم
طلب ایلدی موسی عم انکا دیکه تحقیق جاهلسن سنك اوجکدن دون بر کشی اولدردم شمدی
بر کشی دخی اولدرمك طلب ایدرسن دیو اول بنی اسرائیله عتاب قلدی قدر نصکره کیرو ترحم ایدب
بوردیکه اول قبطی طوته بنی اسرائیل ظن ایتدیکه کندوی طوتردیکی یا موسی دیلرسنکه بنی اولدوره
سین نتکم بر کشی دون اولدردك ایدی دیلرسین سنکه بر یوزنده جبار اولمسن ظلمله کیمی
دیلرسك اولدوره سن انی دیلمزسنکه الله تعالیه مطیع قولردن اولمسن چون اول قبطی انی
اشندی واروب فرعونه خبر ایتدی دون اول قبطی موسی اولدرمش فرعون اعوانیله شوبله
شوب موسایی اولدرادن ویردی فرعون قومندن بر کشی واراید اسمی حزبیل ایدی مؤمن
ایدی کلوب اول خبری موسایه سویلدی نتکم حق تعالی بوردی وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ
يَسْعَى قَالَ يَا مُوسَى إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ
فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ یعنی چونکه بر کشی اول شهرك
اوتاسنده سرعتله کلدی دیدیکه یا موسی بدرستی فرعونیلردن بر جماعت طانشدیلر که سنی
اولدوره لر حق کیت اشبو شهردنکه بن سکا خیرخواه بیلردنم پس موسی عم انی اشیدوب شهردن
چقدی بو حالده کم قورقوجی اولوب یول کوزلردی که اردنجه کله لر دیو حق تعالیه نیاز ایدوب
دیدی یا ربّ سن نجات ویر بو ظالملر که مشرك قومدردر دخی حق تعالی وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ
قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ

يسقون ووجد من دونهم امرأتين تذودان قال ما خطبكما قالتا لا نسقي
حتى يصدر الرعاء وابونا شيخ كبير فسقى لهما ثم تولى الى الظل فقال رب اني لما
انزلت الي من خير فقير يعني چون موسى عم ديار مصردن چقدى توجه قلدى شهر مدينه كم
شعيب پيغمبر عليه السلامك شهريدر مصردن سكز كونلك يول ايدى اولوقتكه موسى عم دعا
قلدى حق تعالى دعاسين مستجاب قيلوب جبرائيل عم واردى انكا مدين يولنه سلوك ايدب دديكه
اولاكه بنم ربم بنى دلالت ايده يولك اسانه پس حق تعالى اسان ايدب ايرشدى مدين قوسنه اول
مدين ابراهيم اوغلنه ديدلر اول برقبيله تسميه اولندى اول قبيلى انكا نسبت قلدلر ماء مدين ددلر
موسى عم اول قويه كلدى انده برجماعت بولدى قويلرين صووارلر وايكى عورت كوردى قويلرينى
بريره حبس ايدب طوردلر كيروقلانلر صووارب كيدرلر بونلر دخى بقيه قلانلردن قويلرين صووارلر
بوايكسى دخى شعيبك قزلرايدى موسى عم صوردىكه نچون سيز قويلركزى بوخلق ايله صووارمزسز
ددلركه بزم كوجمز يتمزكه ارلرايله ازدحام ايدب صووارهوز اندردن ارتان صوايله صووار بروزنه
اما مزدخى يشلو پيردر كلمكه كوجى يتمز كمه مزدخى بوقدر معاون اوله چون چوبانلر كتدى اول قويونك
اغزنه بربيوك طاش قپادلر موسى عم كوردى طاش قويونك اغزينى قپلامش طاشى قويونك اغزندن
قالدورب اول قويندى طوينجه صووارديى اندن دونب براغج كولكه سنده دوردى ددىكه يارب
بنى قوندر بر خير لويه كه بن فقيرين طعام يوق زيرا اولوقت زياده آج ايدى اول قزلر انوك
سوزين انكلوب دونب اتالرينه كلوب موسى عم دن خبر ويردلر اتاددى اول آج ايمش اول قزلرين
برينه ددى وارانى دعوت ايت چون قز كلدى موسايه تعظيم ايتدى يوزونى اورتمش نتكم حق تعالى خبر

ويردى

ويردى فجاءته احديهما تمشي على استحياء قالت ان ابي يدعوك ليجزيك اجر ما سقيت
لنا فلما جاءه وقص عليه القصص قال لا تخف نجوت من القوم الظالمين يعني
اول ايكى قزدن برى كلدى موسايه يوزنى كوكلكى يكلريله پردلمش ددىكه تحقيق بنم
اتام سنى چاغرر تاكه اول قويونمز صووارد وغمك عوضن سكا برينه كتوره وز موسا بيله
شعيب عم اراسنده اوچ ميل قدر مسافه واريدى ناچار موسى اول قزه تابع اولدى
قز اوكنه كيدردى موسى عم اردنجه زيرا طاغ اراسنده قورقلق ايدى انكچون قزى ايلرو يورتدى
چون برز كتدلر قتى يل اسدى قزك انكلرى سرپلوب اويلو قلرى اچلدى موسى عم كاه يونن
دونوب كاه كوزين يومردى منزله يقين ايرشدى قور قوبرين كچدى موسى عم قزه ددىكه
اردنجه يورى قوشو يولكزى بكا دلالت ايديو برچون شعيب قتنه كلدلر تيسو وقتى طعام اوزره
دوزلمش ايدى سلام ويردى شعيب الدى ددىكه اوتوريايكت طعاملن موسى عم انى
كورب ددىكه اعوذ بالله شعيب ددى نذن استعاذه ايدرسن سن آج دكلمسن موسى عم
ددى قورقمكه اشبو طعام اول صووارد وغمك عوضى اوله بز اهل بيتدن ايز دينمزده
برنسنه دنيا طلوسى التونه صاتمازز شعيب عم ددى يايكيت بو بزم اتالرمزك عاد
تلرندندركه قونوق طعاملندر دريس عم اوتوردى طعامريدى كذونك فرعونله اولن
قصه لرندن خبر ويردى شعيب ددىكه قورقما اول ظالم قوملردن قورتلدك انك بزم
ولايتمزده حكمى يوقدر ودخى حق تعالى بوردى قالت احديهما يا ابت استاجره ان خير
من استاجرت القوي الامين قال اني اريد ان انكحك احدى ابنتي هاتين على ان

تَأجُرَنِي ثَمانِيَ حِجَجٍ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْراً فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
إِنْشاءَ اللهُ مِنَ الصَّالِحِينَ يعنى اول ايكى قزدن برى موسايى چاغرمش ايدى اول دوى
يا اتا بو موسايى سن اجرتله طوتغل كه قويغز كوده زيرا بو اجيرك خيرلوسى
اولدركه علمنده قوى اوله ومالى اوزره وعورتى اوزره امين اوله كناه ومعصيت اولجق يرلرى
بله شعيب عم قرينه دديكه بو قوى وامين اولدوغين ندن بلدك قز موسانك قضيه سين خبر
ويردى قيون صووارده وغندن وقويونك اغزنده اولان طاشى قوق قويوب قالدور دركن موسى
يالكز بونجلين طاشى قالدورب قيونلرى صووارد قدنصكره بنه برينه قودوغن واوه نه وجهله كلدوكين
خبر ويردى پس شعيب عم موسايه ددكه بن ديلرمكه اشبو قزلرمدن برين سكا خطبلندورم
شول شرطيله كه بنم اجيرم اوله سن سكز يل بو قيونمى كوده سن اكر اون يل كودرسك اول سندن
بيره فضله درسنك اوزريكه واجب دكل بن سنك اوزريكه البته التزام قلمزين كه اون يل اوله
مخيرسن بو ايكى يلده انشاالله بنى اول عهده وفا قيلمقدن بوله سن ودخى حق تعالى بيوردكه قَالَ
ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ فَلَمَّا قَضَى
مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَاراً قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ
نَاراً لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ يعنى چون شعيب عم
بوكلامى قلدى موسى عم ددكه اول وصف ايتدوكك اجلدن نمله سنك ارامزده اولسون هر
قنغى اجلى كه برينه كتورم اول سكزدن يا اوندن سنك سوزك اولمه بنم اوزريمه الله تعالى برمز بو عقد
مزاوزرنه شاهد دربونده خلاف اولسه ابن عباس رض ايدر موسى عم اول ايكى اجلدن تمام رغبتى

قضا

قضا قلدى اما شرط ايلدى شعيب عم كه اول يلده قنغى قيون ايلق قوزى ايله موسانك اوله اول يلده نقدركه
قوزوطوغدى هب ايلق طوغدى موسى عم الدى چون موسى عم ديلديكه كوتكه كيده ددى يا شيخ بكا برعصا
ويركه قيونلرى انكله سورم شعيب عم قرينه ددى وار انكچون برعصا كتورواب كتوردى شعيب عم
ددى بو عصايى ايلت غير يسين كتور زيرا بو عصايى آدم صورتنده برفرشته كتورب شعيبه امانت
قويمشدى جنتك مرسين اغاجندن ايدى آدم عم انى بيله چقارمش ايدى پس اول قز عصايى ايلتوب
كيروبرينه تودى ديلديكه برغير يسن كتوره همان بنه اول كلدى چكوب انى ويردى موسى عم وعده سين
تمام ايدب اهلنى الدى قيونيله سورب كرومقامندن يتكايدركن يولين ازدرب قالدى اول كيجه قتى ييل
اسوب صوق اولدى نظر ايلدى طور طاغى طرفنده اودكوردى اهلنه ددى سز بو مكانكزده قتلنك
اودكوردم وارين اوله كه اندن سيزه يول خبرين كتورم يا خود برپاره اودكتورب يا قوب صوقدن امين
اوله وز پس موسى عم اول برده اهلنى قوب كتدى تتكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ
مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ
وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِراً وَلَمْ يُعَقِّبْ يَا مُوسَى أَقْبِلْ
وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ يعنى موسى عم اودكلدى اول دره جانبندن موسانك صاغ يانندن
ندا كلوب صدا اولندى اول مبارك مكانده كه حق تعالى انده موسايه مكالمه قلدى واسطه سز
ندا بو ايديكه حق تعالى بيوردى بدرستى بن اول الهنكه عالملرك ربيم ودخى ندا اولنديكه يا موسى
عصانى برق چونكه برقدى كوردى انى حركته كلوب يوروردى كانه برازدرها كبى موسى عم انى
كوروب دوندى تجدى ندا اولنديكه يا موسى كيرو دونب وارتوقه كه اندن سكا زيان ايرشمكدن

سن امین سن ودخی بیوردیکه اُسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَإِهِ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ یعنی یا موسی الکنی یا قلدن ایچرو صوق تاکه الك آق نور
اولوب چقه هیچ علتسز که اول سقدن اولیه ودخی الکنی کوکسك اوزرینه قوناکه
کوکلك قوردن امین اولور ودخی بلکه اول عصاك ازدها اولمق والك نور اولمق
بو ایکیسی آیت حجتدر سنك ربکدن نبوتك ورسالتك تصدیق ایتمك ایچون دخی
برسنی اول فرعونه وباننده غی قومك اشرافلرینه رسول کوندردك تاکه انلر فاسق
قومدردر بنه مخالفت ایدب مطیع اولمزلر ودخی بیوردیکه قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ
نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا
يُصَدِّقُنِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ یعنی موسی عم چون بونداء اشتدی دیکه
یا رب بن انلردن برین قتل ایتدم قورقرنکه وار بحق بنی قتل ایده لر بنم قرداشم هارون
دلی فصیحدر سوز واکلمقده انی بنمله بو اشده معاون کوندر تاکه بنم کلامی بیان ایدب
تصدیق ایده قورقارنکه اول فرعون بنی تکذیب ایده مطیع اولیه لر ودخی بیوردی
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِآيَاتِنَا
أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغَالِبُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا موسی برسنی قوتلندردك
قردشك هارونیله وسیزك ایکیکزی حجت وبرهانله ثابت قیلوزکه اول عصا ایله ید بیضا
دیر بزم آیتلریمز سببیله انلر سیزه ضرر ایرکوره مزلر که سز وسیزه ایمان کتورنلر حجتله

انلرك

انلرك اوزرینه غالب اولسز ودخی بیوردیکه فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ
قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ یعنی موسی عم
اول فرعونه وقومنه کلدی برفر علامتلر عزله که انکا تصدیق نبوت ایچون ویرك ایدی
چون فرعون قبوسنه کلدی قبوجیلر منع ایدب قومدی موسی عم غضبه کلوب عصاسیله اوردیکه
ایچروده فرعونیله اونورنلره دهشت کلوب قورقودوشدی فرعون قبوجی چاغروب
بونه حالدردی قبوجی دیدیکه برکشی کلدی سویلر که بن عالملرك ربنك رسولیم دیر
فرعون دستور ویردی موسی عم ایچرو کیروب حق تعالینك رسالتنی انده سویلدی اول
وعلامتلرینی انده کوستردی انی کوردیلر که بو سحردر که یلاندن دوزب کلمش سن
هیچ دیدوکك نسنلری اوتکه اتالریمزدن اشیدوکلدك وکورمدك انلر بو کلامی
دیدلر حق تعالینك موسانك جوابندن خبر ویرب بیوردی وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ
بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ
عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ
یعنی موسی عم دیدیکه بنم ربم بلجیدر رسول کمسه که انك قاتنده هدایتله کلدی
وبن هدایتله انك قاتندن کلدم ودخی اول بیلورکه کیمك عاقبتی جنت وکیمك عاقبتی
قبتی نار اولسر وبدرستی ظالملر وکافرلر فلاح بولمز وحق تعالینك عذابندن
امین اولمزلر فرعون انی اشیدوب باننده کی جماعتنه دیدیکه ای بنم جماعتم بن بلزمکه بندن

غیری برنکر بکز دخی اوله سین بنی قوبوب موسایه مطیع اولمك ودخی هامانه بیوردیکه هو
یا هامان باجمعدن کریج ایلیه دخی اوزرینه اودیاق یشدکم توغله اوله انکله بکا بریوجه
صرحه بیدرکه غایت یوجه اوله انك اوزرینه چقوب موسانك تکرسینه مطلع اولم کوردم
وارمیدر یوخسه بن اویله ظن ایدرمکه موسانك سوزی یالاندر پس هامان برصرحه بنا
قلدیکه توغله ایله بالجق برینه صرحه چرکندن قودی شول دکلو یوجه قلدیکه کمسلر اوزرنده طورمغه
قورلردی بل اوله دیو ودخی بیوردی فَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ
یعنی فرعون اول قومیله استکبار ایدوب بریوزنده ایمانه کلمکدن اعراض ایتدی هیچ برعذر سن
وجهتسز ظن ایتدیلرکه اولومدن نصکره بعث اولنوب کیروبزه حضرتمزه کلجك دکللر بز دخی اول
فرعونه قومیله عقوبتمزی ویرب اویله طوتدقکه جمله سین دکزه غرق ایلدك براثرلرین قویمدك
نظر ایله کوریا محمد که اول کافرلرك عاقبتی نته اولدی بوسکا انکار ایدنلر متنبه اولسونلرکه
عاقبتمزی شویله اولیس ودخی بیوردیکه وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
لَا يُنْصَرُونَ وَأَتْبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ یعنی
حق تعالی بیوردیکه انلری محذول ومقهور قلدق جاهلرك وازدوریجیلرك رئیسلری اولدیلرکه
کیمه ایرشورلرسه طریق ضلالته ارشاد قیلورلر انلرك عاقبتی دخول نار دروفجنکه قیامت کونی
اولا کمسه انلری برعذابدن منع ایدرد کللر ودخی بز انلره دنیاده لعنتی متابعت قلدردق
اولدکلرنز نصکره دخی قیامتده دکین اشیدنلر لعنت ایدرلر وانلره برقوشلق وقتنده وایکندی

وقتنده

وقتنده نصکره قیامتده دکین اوده عرض اولنورلر بوحالتده که صورتلری قیامت کونده غایت قبیح
اوله ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ یعنی موسایه توریت ویردك انلردن ایلرو کچن
قرنلری هلاك ایتدکدنصکره که اول نوح وعاد قومیدرنا که انلراندن عبرت ونصیحتده اوله بر
واول ویردکمز کتاب دخی بیان ایدیجی اوله بوخلایقه طریق اسلامی وطریق ضلالتدن طریق
هدایته ایرشدوریجی اوله شونکیکه انکله عمل ایدیجی اولر عذابدن قورتریجی اولر رحمته اولشدوریجی
اوله انلرکه کتابه تصدیق ایدوب ایمان کتوروجی اوله انکله متعظ اولوب الله تعالیه ایمان کتوروب
انی برلیه ودخی بیوردیکه وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ
وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ یعنی یا محمد سن طاغده غربی طرفنده حاضر دکلدك شول وقتکه بز
موسایه عدایدوب رسالت ویردك امر نهیمزی کاملدردك سن انده حاضر اولوب اول حکملری
اشیدوب صفلمدك کم بونلره خبر ویریدك لکن بز برقرن هلاك ایتدوکمزدن صکره انلرك خلفنی
برقوم دخی برتدق عمر مدت انلرك اوزرینه اوزاق اولدی حق تعالی عهدن اونتدلر وانك امرینی
ترك ایتدلرسن اولوقت یا محمد اول قوم ایچنده دکل ایدك اول احوالی بلیدك دخی بومکه اهلی اوزره
بوایتلریمزی اوقویایدك لیکن حق تعالیدندرکه بوکچی امتلرین قصه لرین سکا خبر ویردی تاکه
بونلره خبر ویرسن اول سنك نبوتکه علامت اوله والا سن انده حاضر دکلدك وقرآن اوقور
دکلدك لیکن بز سنی رسول کوندردك بواخبارلری سنك اوزریکه اندردك تاکه سن انلره خبر

وبره سن اگر بونی سکا خبر ویرمسوز قنده بیلوردك ودخی بیوردیکه وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ
إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَ
كَّرُونَ وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا
رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ يعنی حق تعالی بیوردی یا محمد سن اول طور طاغنیك
صاغ طرفنده حاضر دکلدك اولوقتکه بز موسایه ندا ایدوب سویلدك یاخود یا محمد سن طور ده
حاضر دکلدك بزسنك امتکه ندا قیلوب سویلدك قصه بودرکه حق تعالی طوردہ موسایه امت
محمدك صفتلرندن بیان ایلدی موسی عم آرزو قلدیکه بو امتی کوره حق تعالی بیوردیکه یا موسی
سن انلری کورمزسن اما دیلرسك اوازلرین سکا اشتدوره‌ین بیورب حق تعالی برکز ندا قلدیکه
یا محمد امتی حاجتلریکزی بکا دعا قلمقدن اول روا قلدم دخی لکلریکزی دیلدن ویردم انلرك
لبیکلری اوازن حق تعالی موسایه اشتدردی اندن نصکره بنه بیوردیکه یا محمد بو قرآنی سکا اندردك
کم رتکدن بو قرآن سکا اولونمقدر زیرا مخصوص اولدی دوکلی کتابلرك حکمنی نسخ ایدوب
کندو محکم اولدی قیامته دکین تاکه سن انذار ایدب قورقدره‌سن برقومیکم سندن ایلرودخی
بونلره بر رسول کلوب انذار قیلمدی اولاکه بونلر انکله متعظ اولوب اوکنلنه لرودخی بیوردیکه
اکر بونلره رسول ارسال ایتمدین اول کسب ایتدکلری کفردن وشرکدن اوترو عقوبت ایدیدك
قیامت کونده دیرلردیکه ای بزم ربمز نیچون بر رسول کوندرمدك که کلوب آیتلرکدن خبر قوردی
بزسنك اول آیتلرك حکمنه متابعت قیلوب بزدخی مؤمنلردن اولیدق پس بزسنی بونلره انکچون
رسول کوندردك که بونلر یارین بنم اوزریمه حجتلری اولیه والا اول حجت دکلمش سه بزدنیاده

تعجیل

تعجیل عقوبت ایدردك ودخی بیوردیکه فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ
مَا أُوتِيَ مُوسَى أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ
كَافِرُونَ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ يعنی
حق تعالی بیوردیکه چون اول رسوللر کتاب حقدر بونلر بزم قتمزدن کلدی بونلر دیدلرکم نیچون بو قرآن
بر دفعه جمله‌سی محمد ویریلدی نتکم موسایه توریت بر دفعه ویرلدی حق تعالی بیوردی موسایه ویریلنه
کافر اولدیلرمی سندن ایلرو نتکم شمدی کافر اولدیلر سکا دیدلر بو توریتله قرآن ایکیسی دخی سحردر
دیر بر برینه معاون ومقوی در قصه بو ایدیکم مکه کافرلری یهودیلره نسنه صوردیلر کتابلرنده بولدقلری
صفتدن خبر ویردیلر ودخی دیدلرکه اول موسی بو محمد ایکیسی دخی ساحرلردیرکه بر برینك سوزلرین تقویت ایدرلر اول کتابلری دخی سحردر بدرستی بزبونلرك جمله‌سنه منکرلرزدیرلر پس حق تعالی
رسوله بیوردیکه ایت یا محمد بونلره کتورك سیز دخی الله قتدن بر کتاب که توریت ایله قرآندن
دخی یکرك اوله انك حکمنه متابعت قیلوب انوکله عمل ایدیه‌ین اکر کرجك سکز بوسوز وکزده که انلر
سحردر دیرسن پس حق تعالی بیوریکه فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ
أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ يعنی یا محمد
اکر انلر اول کتاب کتورمکه اجابت ایدب بیون طوغرلرسه بلکال حقیقتله انلر هوالرینه متابعت ایتمکلر
الله‌دن برحجت وبیان اولیه تحقیق الله تعالی دین اسلامه اوزره ایرشادایتمز شول قومیکه انلر
ظالملردن اوله‌لر مادامکه اول ظلم وکفر اوزره ثابت اوله‌لر ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ وَصَّلْنَا
لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ وَإِذَا يُتْلَى

عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ يعنى تحقيق بز بونده قرآن
اندردك كه اول هادى ومرشد در طريق حقه تاكه انراندن عبرت الوب انكله متعظ اولمر
بوندن نصكره موسانى واهل كتابى ذكر ايدب بيوردى كه شول كمسه لركم بز كتاب ويردك بو قرآندن
اول بونلر اول كتابه برنى تصديق ايتدلر انراهل انجيلدن فرق كشيدى مسلمان ايديلر رسول الله
بعث اولنمدين اونوز ايكيسى جعفر طيار ايله حبشدن كلشلر ايدى سكزى اهل شامدن ايدى
تحقيقه اول قرآن انرك اوزرينه اوقنسه ديرلر ديكه بز انكا ايمان كتوردك ربمزدن نازل او
لمشدر زيرا كتابلرنده رسولك وقرآنك صفتلرى ذكر اولنمشدى بيلورلردى انكچون ديدركه
تحقيق بز بو كتاب كلمزدن اول مسلمانلر ايدك حق تعالى انرك اجرلرنى بيان ايدب بيوردى
أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ يعنى انلر دركه نوابلرى تضعيف اولور ايكى قت برى كتابلرينه ورسو
لنه ايمان كتوردكلرى وبرى دخى قرآنه ومحمده ايمان كتوردكلرى چون وبر دخى اولكى دينلرى
اوزره صبر ايدب مشركلر اذاسنه صبر ايتدكلرى چون كه ابوجهل لعين اصحابيله دديلركم بز سز
دن زياده جاهل كمسلر كورمدك كه دينكزى ترك ايدب انك دينى طوندوكز انلر ددلركم بز سز
نولدى بزه ايمان كتورمه وز شول قرآنكم ربمزدن بزه اندورلدى پس انلر دفع ورد ايدر
شركى ايمانله ومشركلرين قبيح سوزلرين كلام حسنله ودخى انلره رد ويرد وكمزنسنه لردن
صدقه لر ايدرلر وقچن كافرلر انلره سوكوب اذا السلر انلر كافرلره معارضه اتمزلر انتقام طلب ايتمك

ايتمك

ايتمك ايچون التفات دخى اتمزلر ديرلر كه سيزك دينكز سيزه برقدر دينمز بزه سلام اولسون
سيزك اوزرنكز كه بز زيانكارلر دينى قبول وطلب اتمزز بو سلامدن مراد تحيت دكل بلكه معا
رضه ترك ايدب سلامتلك طلب ايتمكدر يعنى دينمك اولور كه سيزكله برقرار امزده معارضه
ترك ايتدك سلامتلك طلب ايتمك ايچون ودخى بيوردى كه إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَ
لَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ بو ايه سبب قصه بو ايدركم چون ابوطالب
وفاتى وقتى رسول الله صلى الله عليه وسلم قاتنه كيردى ابوجهل ايله عبد الله بن اميه انلر مثلر
ايدى رسول الله بيوردى كه يا عمى ايت لا اله الا الله محمد رسول الله بو بر كلمه دركه بونكله
بن يارين سنك ايچون الله قتندن قورتمغه جهد ايدرم بونى اشيدب ابوجهل وعبد الله
ددلركم يا ابا طالب تمدى آخر وقتكده طوددك اتاك عبد المطلب دينندن اعراضى ايدرسن
ديو اول ايكيسى ملازم اولوب اولقدر سويلديلركه ابوطالب رسولك سوزونى ترك ايدوب
انلرك كلامن قبول ايدب كفره اوزره وفات ايتدى اولوقت بو آيت نازل اولوب حق تعالى
بيوردى كه بدرستى يا محمد هدايت ويرمك سنك الكده دكل ديلدوكك هدايت ويره سن لكن
حق تعالى النده دركمه ديلرسه طوغرو يول ويرب انكا دين اسلام عطا قيلور اول يكرك بيلوركم
هدايته لايق كيمدر ودخى بيوردى كه وَقَالُوا إِنْ نَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَا
أَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَى إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ يعنى اول مكه مشركلرى ددلركه اكر سنكله ايمانه كلوب سكا متابعت ايدرسوز
عرب بزه مخالفت قيلوب جمع اولوب بزمرا ايمزدن ملكمز سلب اولنور بز مكه دن چيقوكيده رز

بوسوزی حادث بن عمر سویلدی شولوقتکه رسول الله انی وینه دعوت قلدی اول کافر
ودیکه یا محمد شهدیه دکین هیچ یلان سویلمدیك ایدی اما بوکون بوسوزده تهمت قیلور زیله
دکل که سن دیرسن لیکن بزسکا ایمان کتورسك عرب بزی مکه دن چقاردرحق تعالی انلره جواب
ویرب بیوردیکه بزبو مکه حرمنی بونلره مکان امن قلادقمی که حالت جاهلیتده بزدن غیریه
طیار لرکن نه اسیر اولنورلر ایدی نه غارت اولنورلردی شمدی نجون قورقرایمان کتوروب
بزه طابعجی مکه انلره امن اولیه می حال بودرکه انواع یمشلر ایدن یکا کتوریلور انلره رزق یو
تندن لیکن بونلرك چوقلری انی بلمزلرکم بونسنه لرانلره بزم فضلمزدر انلر بزم رزقمزی یرلر
بزدن غیریه طیرلر خوش امین حرمده اوتورمشلردر بوندن نصکره بیوردی وَكَمْ أَهْلَكْنَا
مِنْ قَرْيَةٍ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا فَتِلْكَ مَسَاكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ
الْوَارِثِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه ای انجم کوی وشهر اهلینی بزهلاك ایدوب طوروزکچن قومدر
دن انلره اوترو که خالقلرینك رزقنه کافر اولدلر انواع نعمتلری ایچنده تعقب ایدرطاغی
وعاصی اولوب الله تعالینك نعمتنك شکرین برینه کتورمدلر حق تعالی دخی انلری دنیاده عذاب
ایدب هلاك ایلدی نظر ایدب کورسونلر اول مسکنلریکم انلردن نصکره هیچ برکسه انده ساکن
لمدی الا از مسافر کلوب برکون یاخود برساعت انده قونوب کیرو کوجدیلر انلرك
یورتلرینی بزمیراث یرز انلری قهریله هلاك ایده رزملك کرو برنده بنه قالور بوحاله
نظر ایدب کندولره برعبرت السونلر ودخی بیوردیکه وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى حَتَّى
يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ

یعنی

یعنی حق تعالی بیوردیا محمد سنك ربك برکوی یا برشهر اهلینی هلاك ایدیجی دکلدر تاکه اول
قریه لرینك کی اولوسندن بر رسول کوندرمیجه که برفرویرد وکمز قرآنی انلرك اوزرلرینه
اوقیه اشیده لردخی بزبرقرایی هلاك ایدیجی دکلوز الا انك اهلی ظالملردن اولورلر ایسه
صکره هلاك ایده رز پس هرکشی نه فعل ایدرسه اول فعلندن جزاسن بولور حق تعالی کسه یه
ظلم وجف ایلمز ودخی بیوردیکه وَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ یعنی مکه کافرلری فخر ایدب تکبرلك ایدب ایماندن قچرسکز
شول نسنه که سیزه ویرلدی هرجنس مالدن اول برنسنه درکه انك منفعتی بو دنیا کوکلرنده
درشولقدرکه دنیاده صاغ اوله سز الکز بو دنیا زینتی درشول بهارده اجلان چچك کبی که
یرلرنده زینت اولورکیرو تیزجك صولرباقی قالمز اشبو نسنه که الله تعالی قتنده وعده اولنمشدر
نوابدن اوچاق اهلی ایچون اول یکرکدرکه باقیدر فنا سی یوقدر سیزك عقلکز یوقدرکه فکر
ایدب انکله سز بیله سزکه فانیدن باقی یکرکدر فانی قویوب بقایه طالب اوله سز ودخی بیوردیکه
أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ کلبی ایدر عمار بن یاسر ایله ابوجهل حقنده نازل اولدی اما حکمی عام در
جمیع مومنلر ایله کافرلر حقنده یعنی حق تعالی بیوردیکه شول کسه لرکه بزانلره جنت ولقا وانواع نعمت
وعده قیلوب طوروزکه انکا ایرشیر برابرمیدر شول کسیله که دنیاده متاعن ویردك یعنی مال
ویردك انکله برقاچ کون تمتع ایدب اندن قیامت کونده حاضر کتوریلوب اودایله عذاب اولنمقدر
پس هرکشی کم اهل اسلام اوله دنیاده برقاچ کون زحمت چکوب صکره واره ابدی رحمته اولاشه

برابر اولمز شول کمسه ایله که دنیاده برنچ کون کفریله تمتع ایدب عاقبت وارب ابدی عذابه
اولنه که غایتی یوق پس سعادت انکدر که اول ابدی سعادتی ایمانیله اختیار قیله بو برقاچ کون
فانی لذت اوزرینه ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْ
عُمُونَ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا هُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا
إِلَيْكَ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه یا محمد ذکر ایله بو مشرکلره شول قیامت
کونونی که حق تعالی انلره سؤال ایدب دیه که قنی اول دنیاده کندوزعمکزجه بکا شریک طوتوب
قلدوغکز الهلریکز پس اولوقت انلر جواب ویرب دیه لرکه ای بزم ربمز اشبو نلردرکم بزم
اولولریمز ایدی بزی ازدردی بزدخی بزون اشاغیلری ازدردق نتکم بزازوب کمراه
اولدق بعضیلردلرکه یعنی کافرلر شیاطینلره اشارت ایده لرکه ازدیرلر بزی بونلر بزدخی
غیریلری ازدردق بونلرک عبادتلرندن بیزار اولوب سندن یکا دوندک ودخی بیزار
اولدق انلرکه بزم امریمزله اول بتلره عبادت قلدلر پس اولوقت کیروانلره دینیله شویلکه
حق تعالی خبر ویرب بیوردی وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا
الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ یعنی اول کافرلره دینیله قیامت کوننده چاغرک اول
معبودلریکزیکم انلره طیار دیکز انلر دخی اول بتلرین دعوت ایدب دیه لرکه دنیاده سیزه
عبادت قلدق کلان بوکون بزی بو عذابدن قورتارک انلردن هیچ جواب کلمه حق تعالی بیورر
چون اول کافرلر کوزلریله عذابی مشاهده ایدب کوره لر دخی زاریلق ایده لرکه ای کاشکه
بزدخی دنیاده بتلریمزه طیب هدایت یولن طوتمش اولنلردن اولیدق دیه لر امدی شونلر

دخی

دخی شمدی نفسی هواسنه طبوب شیطانه مطیع اولدلر یارن عذابی کوریجک پشمان اولوب
حسرت بیسر لر عقلی اولنلرک کم شمدی فرصت الله ایکن پشما اولجق اسباب عذابدن ال
چکه لر نجات یولنه بوریوب سلامت اوله لر ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا
أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ یعنی اول کونکم بو کافر
لر محشر یرینه چاغریله حق تعالی انلره صوره کم بن سیزه رسول کوندردم توحیده دعوت ایتدردم
سیز اول مرسلره نه جواب ویردیکز اول توحیده دعوت قیلجق حق تعالی عاملر انلرک نه دیدکلرین
بیوردی اما بو سؤال الزام وحجت ایچون ایدی که انلر عاجز قالوب الزام اوله لر بلکه بو عذاب
انلره ظلم یوندن دکل بلکه کندو فعللرینک جزاسیدر حق تعالی بیورر حجت انلرک اوزرینه قیامت هو
لندن ملتبس اوله بر یرینه صورمغه مجالی اولمیه که بر یسی بر یسنه حجت تلقین ایدیوره زیرا حق تعالی انلرک
حجتلرین باطل قلمشدر رجا بو قدر انلره کم حجتلر نجات بوله لر ودخی بیوردی فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآ
مَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَى أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ یعنی هرکمسه کم شرکدن وکفردن توبه قیلوب
ایمانه کلسه اندن کندو ویله الله اراسنده حائل اصلاح ایدب کورکلو عملر انلسه لر تحقیق اول قور
تلمشلردن اولور واولو سعادته ایرشه ومعاصیلردن توبه قیلوب طاعته دونلرکه دخی حالری
بویله اولور نجات بولوب دوکلی خیرلر انکا حاصل اولور ودخی بیوردیکه وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَ
يَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم اول ولید
بن مغیره دیکه نچون بو قرآن اندر بلدی مکه ده مدینه ده برکشی اوزرینه کم اول برا اولوکشی
اولیدی بوندن مراد کندو ایدی پس حق تعالی جوابنه بو آیتی اندورب بیوردیکه یا محمد سنک ربک

نه دیلرسه یرادر شویله کم یراتدی وغندن نه بی دیلرسه انی اختیار ایدر وکمی دیلرسه رسالت
ایچون اختیار ایدر اندك اختیار قلدقلرین رسول کوندرمز وحق تعالی کندوینی تنزیه ایدوب بیور
دیکه الله تعالی پاکدر اندنکه اول ظالملر انکا شریك واولاد اطلاق ایدرلر بونسنلر انك شاننه
لایق دکل ودخی بیوردیکه وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ یعنی حق تعالی بیوردی
یا محمد سنك ربك بیلور شول نسنه یکه بوکافرلر کزلو کوکلارنده کیزدرلر ودخی انی کم اشکارا
سویلدرهیچ برنسنه خفی دکلدر اول الله در اولکم اندن غیری خالق یوقدر ورزق ویرجی
رزاق یوقدر الا اولدر ودخی دنیاده الوهیت انکدر آخرتده انکا لایقدر که دنیاده
دخی اولیالر انکا حمد ایدرلر وجنتده دخی حمد ایدیسرلر حکمی کچمکلك وبیورق سورمکلك دنیاده
دخی انکدر وآخرتده دخی انکدر بنجه دیلرسه حکم ایدر جمله کزین دونب وارجی یری اولدرص
بریکز عملنه کوره جزالنه اکر خیر واکر شر بس بوکافرلر کرك استعداد قیله ودخی بیوردیکه قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ
أَفَلَا تَسْمَعُونَ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَٰهٌ
غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ یعنی یا محمد بو مشرکلره نظر ایدوب
کورمزمسن حق تعالینك نعمتلرینه که کیجه ی کوندوزی یراتدی سزك مصلحتکز ایچون کلوك خبر
ویرك بنکا اکر حق تعالی بو کیجه قراکوسین سیزك اوزرکزه قیامته دکین دائم قلسه هیچ براله دخی

وار

وارمیدر که الله دن سیزه روشنلك کتورتدی اشبو اوکتدری اشتمیسکز بونکله عبرت الوب
اوکتلنه سز کفری ترك ایدب ایمانه کلسه سز ودخی خیر ویرك بنکا کم اکر حق تعالی بو ایدنلغی دائم
قلسه قیامته دکین الله دن غیری کیم اولیدی سیزه کیجه قراکوسین کتوردیکه سیزانده ساکن
اولوب راحت اولیدیکز اول اشغال تعبدری سیزدن کیروخصت بولیدیکز کوزوکز یوقمی کور
مزمیسز بو لطفدری اشلین کیمدر زیرا بو اسباب عیش دوزلکی ونظامه کلمکی کوندز دوا عمکله
درکه انك رحمت واسعه سندن که سیزك مصلحتکز ایچون وبو کیجه ی کوندوزی دوزب
بریرنك عقیبنجه دوراتیرور تاکه کیجه ده ساکن اولوب راحت اوله سز وکوندز قالوب
سیزه عطا قلدوغی رزقدن طلب ایده سز شکرین بریه کتوره سز اول شرکاکزی ترك ایدب
اخلاص یولنه کیروب مؤمن اوله سز ودخی بیوردیکه يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَ
ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ یعنی یا محمد خبر ویر قورقت بوکافرلری اول کوندنکه انلری حق تعالی
دعوت ایدب بوره قمنی اول کمسلرکه کندوز عمکزجه دیر دیکز بوانك شریکدر تحقیق برهر امتدن
پیغمبرلرینی ورسولترینی طانق چقاردق انلرك اوزرلرینه رسالتلمه خبرلریمزی انلره ایرشدوره
بلدرکه بز واحد ایز شریکمز یوقدر یا رین قیامت کونده اول مشرکلره دیرزکم قنی کتورك
حجتکزی کورین نه وجهله بنکا شریك دعواسین قلدوکز بز سیزه حجت وبرهانله وحدانیت
اثبات ایدرکن ودخی حجت کتورك کم سیزا عتقاد قلدوغکز نسنلرده نه دلیل اولدی حجتلری
اولیوب بلدرکه حق کلام الله تعالینك دیردرشریکی یوقدر وعبادت انکا لایقدر حق اولدرکم

رسولرکلوب انلری اندن یکا دعوت قلدلر ضایع اولدی بونلردن کلی عبادتلرکه الله‌دن
غیریه قلدلر بتلری وشیاطینلری معبود طوتب افتری قلمقدن منفعت بولمدلر پس ریا ایله اولن
عملری دخی ضایع اولوب انتفاع بولمیسرلر بونلردن حکایه سین بیان ایدوب بیوردیکه

اِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْ
عُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ یعنی تحقیق بو قارون
دخی بنی اسرائیلدن ایدی موسانک عمیسی اوغلی ایدی اولقوم اوزره باغی اولوب کندویی یوجه کور
دی اولوقتکه فرعون بنی اسرائیل اوزره مالک ایدی بونلر مصرده اولوردی چون موسی عم بنی
اسرائیلی الوب دکزدن کچدکده قارون دخی بله ایدی حق تعالی فرعونی عسکریله غرق ایلدی چون
موسی عم دونب مصره کلدی فرعونیلرک اولرینه ودیارلرینه بورتلدی موسی عم رئیسلک وقربان
حکمنی قرنداشی هارونه ویردی قارون انی کورب حسد برله دیدیکه یا موسی پیغمبرلک سنک
اولدی رئیسلک هارونک اولدی بو اورته بن برنسنه یوقمی موسی عم بیوردی بونسنه بن
کندوارادمله اشلمزن حق تعالی حکمیله اشلرین قارون دیدی بن سنک بوسوزک کرچکلکنی بونک
بیانن کوسترمیجه موسی عم قومنک اعیانلرین بریره جمع ایدب دریکم عصالریکزی کتورک مجموعه
کتوردیلر موسی عم جمله سین بریره بغلدی کندونک عبادت قلدوغی قبه ایچنه برقدی اولقوم
دیدیکه صباحه دکین صقلیه لر صباح قالقوب نظر ایدب کوردیلر هارونک عصاسی حرکتلو اوب
بشل بیر قاری بتمش بادم انجمدن ایدی موسی عم دریکه یا قارون کوردکمی اشبو سکا بیاندر
قارون دیدی یا موسی والله سنک سحرکدر بو دکلونسنه عجب دکل موسی غضب ایدب انوک تقدن

کندی

کندی بنی اسرائیلدن انکا متابعت قیلنلر ایرلدی انک مالی واتباعی چوق ایدی حسن بصری رحمه الله
ایدر اول کمسه کم شریفه لو اوبنیاد قلدی قارون ایدی برشریفه لو یوجه دار بنیاد قلدی قجن فارغ
اولدی بدی کون خلقی دعوت ایدب انواع طعامله قونلغلق قلدی ابن عباس رضی الله عنه ایدر اول
وقتکه موسایه حق تعالی زکات حکمن اعرا ایلدی موسی عم کلوب قارونه دیدیکه بوز درهمدن بش درهم
زکات الام واجبدر سنکا چاره سن قارون راضی اولمدی موسی عم دیدیکه ایکیوز درهمدن بر
درهم ویرانکا دخی راضی اولمدی بنی اسرائیلی جمع ایدب دیدیکه یا قوم کوردیکز بو موسایی که غیری
سنکزه راضی اولمدی بوکز دیلرکه ما لریکزه ال اوزاده سز بوانده نه صواب کوردیکز انلر دیلر
بزسنک تدبیریکه تابعز قارون دیدیکه بن اویله صواب کوردمکه انکا زنا ایله بهتان ایدب شهادت
ایده سز انی رجم ایدب هلاک ایدلم واردیلر برزانیه عورته برمقدار مال ویرب دیلرکه موسی
بنمله زنا ایتدی دیو خلق ارا سنده سویله بونلر دخی اتفاق ایله جمع اولوب موسی عم حضورنه کلدیلر
دیدیلرکه یا موسی زنا ایدن کشنک حکمی ندر موسی عم بیوردیکه اکر اولوسه رجم ایتمک کرک
انلر دیدیلرکه یا سن ایسلک دخی بویله میدر بویله دردی دیدیلر یا موسی سن زنا قلدک موسی عم
دیدیکه بنمی قلدم دیدلر نعم طاریلوب جزع قلدی آدم کوندوروب اول زانیه عورتی کتوردیلر موسی عم
انکا عظتله یا قوب دیدیکه یا عورت شول الله حقیچونکه دکزی ایکی شق ایدب بنی اسرائیله یول
ویردی وبکا توریت اندردی طوغر وسویله بوسوزنجه دراول عورت دیدیکه یا موسی چون
بکا اندویردک سن بودیدکلرنزن بریسن وبن شهادت ایدرمکه سن حق تعالینک حق دسو
لیسن اما بو جماعت بنی کتوردیلر الدادیلرکه بن سنک حقکده افترا قیلم بنمله زنا قلدی دیو اقرار ایدر

موسی عم بونی اشیدوب بوزین سجده یه اودوب اغلادی حق تعالی وحی ایدوب بیوردیکه یا موسی نه اغلر
سین تحقیق بو بیری سنوك حکمکه راضی قلدیمز نه ویرسك انکا بیور پس موسی عم قارونه واردی که
خلق دخی قارونك فتنه ایدیلر همان موسی عم غضبه کلوب دیدیکه یا عدو الله بنم حقمده سن برهان
می ایدرسك قارون دخی غضبه کلوب انکا قتی سوز برله هلاك قصدین ایلدی موسی عم همان بیوردی
یا ارض طوت فی الحال بیر قارونك تحتنی برآدم بویی یوتدی موسی عم قتی سوزلرله سرزنش قلدی
چون اول قوم کوردیلرینه اوغرادیلر همان جاغرشوب یا موسی بزی اسرکه دیویلوارمقه یا شلدیلر
تقدوکه زاریلغله طلب ایتدلر موسی عم دخی زیاده غضبه کلوب بنه بیوردی طوت دیو بیر اندری
دیزلرینه دکین طوتدی بونلر نقدر یلوارسه موسی عم التفات ایتیوب کروبیوردی طوت قولتلرینه
دکین یوتدی اندا التجا بیر اوزره اوزاتدیلر شول امیدیله که یوداتدن منع اولنه لر موسی عم دیدیکه
طوت بونلرینه دکین یوتدی همان باشلری قالدی قارون دیدیکه یا موسی اندویرورین سکا
اول الله حرمتیچون ترحم قیل موسی عم التفات ایتیوب بیره طوت دیدی همان جمله سرایی برله
بلورسز اولدی موسی عم فرحله کتدی حق تعالی موسایه وحی ایدوب بیوردیکه یا موسی نه قتی کوکلك
واریشی اندرسندن یتمش کز مدد دیدلر مدد ایرکورمدك غرتم جلالم حقیچون برکز بندن
مدد ولیه لردی مدد ایدردم کبریاء حقیچون بوندن صکره بیری کمسیه مطیع ایتیم پس شمدی
قیامته دکین انلر بر بویلری قدر هرکون بیر التنکیدلر حق تعالی خبر ویردیکه بن اول قارونه کتورلر
وخزینه لرویردك شولقدرکه قرق غایت قوتلو کشیلر انك خزینه لرینك مفتاحلرین کتورمکه
وانك دیتوزیلك خزینه وارایدی اولقوم بنی اسرائل کوردیلرکم غایت طغیانه بشلدی دیدیکه

یا قارون

یا قارون اول مال چوقلغنه فرح اولمغل الله تعالی مال ایله کبر ایدنلرك وانکله فخر ایدیب فرح او
لنلری سومز ودخی حق تعالی بیوردیکه وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ
مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ
یعنی اول بنی اسرایل قومی ودلرکم یا قارون الله تعالی سکا ویردوکی مالله سندا خی آخرتده سعا
دتنه ایرمکی طلب ایلکل دنیادن نصیبك الغی ترك ایتمکل جهد ایلکل کرکلو عطالر واحسانلر
قلمغی عادت ایدنکل ننکم حق تعالی سکا عطا قلدی سندخی انك فقیر قولتلرینه عطا قیل انك رضا
سیچون احسانلر ایکل تاکه دخی زیاده اولله زیرا اولوعده قلمندر وعده حق ایله ننکم شکر ایدیکل
نلرك نعمتی زیاده قیله دخی سن مالکی الله تعالی رضاسی اولمدوغی یرلرده ومعاصیلرده خرج ایدمسن
الله تعالی مفسدلری سومز الذه کی مالنری معصیته خرج ایتدوکچون اولقوم بورسه نصیحت
ویردلر انك دخی ویردوکی جوابی حق تعالی خبر ویرب بیوردی قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي
قارون جواب ویرب دیدیکه بو مال بکا ویرلدی شول فضیلتدن اوترو که بنم قتمده علم
واریدی کلبی ایدر علم دیدوکی قارونده زیاده بنی اسرائیل ایچنده توریت بیلورلر غیری
پس بو علمیله بن مستحق اولدم زیاده مال ویرلیه بکا بعضیلر دیدلرکم اول علم دیدوکی کیمیا
ایدیکه التون ایدردی اما زجاج اولکی قول یکرکدر زیرا بو علم کیمیانك حقیقتی یوقدر پس
حق تعالی بیوردی أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ
جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ قارونه حق تعالی بویله جواب ویردیکه یعنی قارون
بلزمیکه اندن اولکی قرنلردن نجه لرین شول کمسه دن حق تعالی هلاك ایلدیکه قوتده انلر

یوندن زیاده ایدی نمرود کبی شداد کبی حق تعالی مجرمری عقوبتله طوتر اندن کناه صورلمز
زیرا که هر کافر علامتندن ظاهر اولور انی سؤاله حاجت اولمز که قورتلغه امیدلری اوله بلکه
سؤالدری تعذیب در قتی مناقشه اوزرینه دیرکه ایدی نجات یوقدر و دخی بیوردیکه فَخَرَجَ عَلَىٰ
قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ
لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ یعنی اول قارون چقدی زینتیله بنی اسرائیل اوزرینه مقابل بیورر قارون
اولوقتده برقاطره بنمشدی بوز رنکلو التون اکری واریدی جمله جواهرلی ایدی و یاتجه بیک اتلو
واریدی اندن دخی جواهرایله زین اولمشلر ایدی اوجیوز قز اوغلان جاریه واریدی اندن دخی
قزل حله لرکیمشلر ایدی دوریوز محبوب اوغلان کمش اکرلاتره بنوب الرنده التون چوکانلر ایله
اول هیبت اوزره قارون چقدقده دنیا اهلی مؤمنلر انی کورب دیرلردی ای کاشکی بو قارونه
ویریلن بزه دخی ویریلیدیکه بو دنیاده نصیب استیدر بوکا ویریلن کمسه ویرلدی حق تعالی بیوردیکه
وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا
الصَّابِرُونَ یعنی اول قارون حالنی تمنی شویلکم اندن علم ویریلوب اکرام اولنلر دیدیلرکه ایمان
اهلنه حق تعالیدن وعده لری حقدر ای وای سیزه یا قوم الله تعالی وعد قلدوغی جنت خیرلو دور
سؤل کسه که اندن بریکن تصدیق ایتدلر و انکا کرکلو عمل قلدلر و اول قارونه ویریلن فانیدر
بس توفیق ویرلمز و جنت رزق اولمز الا سؤل کسه کم حق تعالیدن امری و حکمی اوزره صبر
ایدیجیلر در و دخی بیوردیکه فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ

وبكا

وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا
لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بز اول قارونی مالیله
و داریله یره کچردک اندن اوتروکم بزم نعمتمزه انکار ایتدی شکرنی ترک ایدب کافر اولدی
تا قیامته دیکن کونده بریوی قدر یرالتنه کیدرهیچ بر لشکر اولمدیکه انی بزم وعده مزدن
ایدب قورتره و کندونک دخی اندن کلمدیکه اول خزینه لریله کندویی قورتره اولواقع اولین
عذابدن ای کاشکی انکا ویریلن بزه دخی ویریلیدی دینلر بوکز دیدیلرکه وای بزم تمنامزکه
قلدق الله تعالیکیمه دیلرسه قولندن انکا رزقی بول توسیع ایدر بعض قولری اوزره حق تعالیدن
عظمتی و عطاسی اولمایدی بزی کیم صقلردی طاغی اولمقدن سمدی بزدخی انکله یرله خسف اولور
دق لیکن شویله ظن ایدرزکه کافرلر هرکز فلاح بولمزلرکه حق تعالیدن نعمتلرینه انکار ایدرلر
و دخی بیوردیکه تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا
وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ یعنی حق تعالی بیوردیکه اول جنتده انواع نعمتلر حاضر قلدق شونلر ایچونکه اندن
یوزونده تکبرلنوب ایماندن قچمازلر و دنیا عزتیله فخر ایدب کندولرنی یوجه کورمزلر دخی
بریوزنده معصیت اولجق یرلره وارمزلر و فساد اتمزلر عاقبتی خیر اولوب سعادتله کمک و جنات
خلد واصل اولمق شونلر کدرکه شرکدن و کفردن صقنلر و معاصیلردن ایراق اولدلر و دخی
بیوردیکه مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی حق تعالی بیوریکه هرکیم برحسنه ایله کلسه انکا اول حسنه دن خیرلو و ارمز اول
حسنه دن کلمه ی توحید در هرکیم برکناهله کلسه جزا النمز الا اول اشلدکلری قدر جزا اولنورلر زیاده

اولتمز لر اگر توبه ایتدن گناه ایله وارر لرسه اگر توبه ایله وارر لرسه اول عقوبتدن قورتولور لر
ودخی بیوردیکه اِنَّ الَّذِی فَرَضَ عَلَیْکَ الْقُرْآنَ لَرَادُّکَ اِلَی مَعَادٍ قُلْ رَبِّی اَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَی
وَمَنْ هُوَ فِی ضَلَالٍ مُبِینٍ بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم چون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
مکه دن یعقوب مدینه کتدی خاطرنه ملال وغصه اولتوردی مکه دن ایرلدوغیچون
یولده کتدکجه دونوب اردنه باقردی حق سبحانه وتعالی بوایتی ارسال ایلیوب بیوردیکه یا محمد سؤال
الله هکم سنك اوزریکه قرآن اندوروب وانوکله عمل ایتمکی فرض قلدی اول سنی کیرویه دندوروب یسردر
اول شهرکه مکه در ودخی اول کسلرکم سکا دیرلرسن اشکاره ضلالتده سین سن انلره ایتکم بنم
ربم بلجیدر هرکیمسه کم هدایت قلدی دخی شول کسه کم ضلالتده در هر بیره فعلنك جزاسین قیلور
ودخی بیوردیکه وَمَا کُنْتَ تَرْجُوا اَنْ یُلْقَی اِلَیْکَ الْکِتَابُ اِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّکَ فَلَا تَکُونَنَّ ظَهِیرًا
لِلْکَافِرِینَ یعنی یا محمد حق تعالی سکا نبوت ویردی سنك اوزریکه قرآن اندردی هیچ بوندن
ایرو سن امید ایتمزدك که پیغمبر اولدسن سکا وحی اولنه امدی اول سنی کیرو بلاوکه دوریسردر
شویله که اول قومه اوزرینه غالب اولوب قهر ایدجی اولوبن پس نتکم سن بورسالتی اوقمزدك لیکن
سنك ربك سکا ترحم قیلوب سنی نبوت ایچون اختیار قلدی انجلین کرو وطنکه دوندوره لیکن
قیتکه کافرلری دینه دعوت قیلسن انلره معاون اولمغل ودخی بیوردیکه وَلَا یَصُدُّنَّکَ عَنْ آیَاتِ اللهِ
بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَیْکَ وَادْعُ اِلَی رَبِّکَ وَلَا تَکُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِکِینَ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللهِ اِلٰهًا آخَرَ
لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ کُلُّ شَیْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُکْمُ وَاِلَیْهِ تُرْجَعُونَ یعنی یا محمد سنی منع
ایلمسون دوندرمسون قرآندن توحیدنکه هیچ برنسنه سکا جبرائیل اندردکدنصکره سن بو خلقی

دعوت

دعوت قلغل ربنك توحیدینه که انی برلیه لر پس سن اول مشرکلره متابعت قلوب انلرك دینلری
اوزرینه اولمغل اول واحد اولن الله عبادت قلغل اندن ایرو بی معبود طوتمغل که معبود حق
اولدر وخالق رازق اولدر اندن غیری کلی یوق اولوب هلاك اولور باقی اولدر انکا زوال اولمدی
والیسر دکل وجمیع نسنه زائل ومتغیر اولور الا انك پادشاهلغی زایل اولوب کتمز دخی برکمسه دونمز
ایدا حکم ودیلك انکدر نجه دیلرسه حکم ایدر وحکمی کچرمغه ایدیجی یوقدر آخرتده دونوب وارجق
یرانده یکادرکه عملنده کوره جزا قیله زیرا الله تعالی قولنده صادقدر اصدق القائلین اولدر

سورة العنکبوت مکیة تسع وتسعون

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیمِ

الٓمٓ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ یُتْرَکُوا اَنْ یَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا یُفْتَنُونَ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِینَ
مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَیَعْلَمَنَّ اللهُ الَّذِینَ صَدَقُوا وَلَیَعْلَمَنَّ الْکَاذِبِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بن اول
الله هم که بیلورم امت محمدی اسنده نه فتنه لرونه ظالملر اولیسر اویله می ظن ایدر بو آدم اوغلنلریکه
بونلر اهمال اولنوب قورتیلر شونلرکم دیرلر بز ایمان کتوردك دخی تصدیق ایتدك ایرق بونلر ابتلا
اولنمیه بونلرك اوزرلرینه فرضدر قومیوز انکله صادق کیمدر کاذب کیمدر ظهوره کتورمیه وزیاخود
دنیاده اشلدکلری شویله قاله قوت اولوب کیرو حشر اولنمیه یا دنیاده ویاخود آخرتده جزا اولنمیه تحقیق
بز ابتلا قلدق شول امتلریکه بو امتدن ایلر وایدی انواع بلالرله تاکه بیان ایدوب تمییز قیلوز شو
نریکه ایمانلرنده صادقلردر وانلرکه کاذبلردر جمله سی بیلنه ودخی بیوردیکه اَمْ حَسِبَ الَّذِینَ یَعْمَلُونَ
السَّیِّئَاتِ اَنْ یَسْبِقُونَا سَاءَ مَا یَحْکُمُونَ یعنی یاخود اویلمی ظن ایدرلر شونلرکم الله شریك کتوریلر
وانواع معصیتلر اشلدلر بزدن فوت اولالر بزدن قچوب برنی عاجز قیله لر انلرك جزالری قلنمیه

یاوز حکم دربرکم تعظیمنه ایدرلر بو آیت عقبه وشیبه وولید حقنده نازل اولدی بدر کونده
شجاعت ایدوب میدانه کیردلر ومسلمانلردن دخی علی وحمزه وعبیدبن حارث رضوان الله تعالی علیهم مبارز
قلدلر بونلرك حقنده بو آیت نازل اولدی ودخی بوردیکه مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ
لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ
یعنی هرکمسه کم امیدطوتر الله تعالینك لقاسن کورمکه وانك قتنده ثواب ودرجات بولمغه
یاخود هرکیم قورقر الله تعالینك غضبندن وانك عقابنه واقع اولمقدن اول اکا کوره استعداد
حاصل ایدوب یراق ایسونکم قیامت کلمك لکی البته حقدر الله تعالی سمیعدر قولرك مقالاتلرین
اشیدر ودخی هرکیم که عمل خیرات اوزره دربلسونکه تحقیق اولسه ینك ثوابی وفضیلتی کندو نفسی
ایچوندر حق تعالی مستغنیدر انلرك عملارندن وثوابلرندن بو ایکی آیت اکرچه علی وحمزه وعبیدحقنده
نازل اولدی اما حکمی عامدر جمیع مسلمانلرحقنده که الله تعالی بولنده مجاهد اولمه لر انك عقابندن
قورقوب ثوابندن اومالر ودخی بوردیکه وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ یعنی انلرکم الله تعالینك وحدانیتنی
تصدیق ایتدلر وکورکلو عملار اشلدلر عزتم حقیچون بزدخی انك مکافاتن ایدب انلرك کناه
عملرین محو ایدرز انلره خیرجزا الرقبله وزاول اشلدکلری عملدن کورکلورك کدرنه اون ویرز
ودخی بوردیکه وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ
بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ بو آیت سعدبن ابی وقاص حقنده
نازل اولدی شولوقتکه اسلامه کلدی اناسی دیکه باسعید اشتدمکه انك دینی قبوب باطل

دینه

دینه میل ایتمش سن والله ایرق اوره اوتورمیم دخی طعام یمم وصو ایچمیم تاکه کرو محمده انکار
ایدب اولکی دینك اوزره ثابت اولسن سعد اناسی سوزنه مطیع اولمدی اسلامه اوزره
ثابت اولدی اناسی دخی انذی اوزره ثابت اولدی چون اجلق وصوسزلق غایته ایردی بوب
ایچدی غیری چاره قالمدی سعد دخی تحیرده قالدی بلزکه نه اشلیه حق تعالی بو آیتی اندروب
بیوردی بزوصیت قلدق بو انسانه اناسنه واناسنه نقدر ایلمك وارایسه اشلیه اما قحن اول
اناك وانك سکا جهد ایدب زحمت ویرسلرکه بکا شرك کتورب مشرک اولدن اوله سن اول اناکه
وانا که مطیع اولمغل بکا شرك کتورمکل اندنصکره دونب کلمك یرکزیندن بکا درنه اشلدوکنکز
جمیعًا بن سیزه خبر ویریسرن واندن جزاسن قلیسرین اکرخیر واکرشر پس بو ایتله ثابت اولدیکه
اما انا حقنی رعایت ایتمك واجبدر اکرکافر دخی اولورسه اما معصیت اولمق یرده اولیه ودخی
بیوردیکه وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ یعنی انلرکه الله
تعالینك برلکنه اقرار قلوب تصدیق ایدرلر ومحمدك نبوتنه انانلر وکندولرایله الله ارا
سنده
دخی معامله لرین طوغرو وارب کرکلو عملار اشلدلر عزتم جلالم حقی بزانلری انبیالره ورسو
لره ضرایده وزحمت ایچنده مسلمانلرایله ودخی بوردی وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا
بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ بو آیت عیاش بن ابی ربیعه حقنده نازل اولدی که هجرت ایدوب
مدینه واردی پیغمبردن اول دخی هجرت وقتی اولمدین اناسی اندن اوتروجز علم ایلدی

انکله انابر قرو نغلری وازایدی جهل بن هشام وبری حارث بن هشام که بونلر عیاشک عمیسی
اوغلنری ایدی ابی ربیعه اولدوکی وقت قرشی هشامی الدی اول جهلله حارث ایکیسی حقدیلر
عیاشی بولوب دیدلرکه انا به احسان ایتمک واجبدر انانک قتنه وارب حاضرین اله السن
دیوانی کندولره اویدوروب انا سنه کتوردیلر انا سی طوب الن یاغن دموراری دریکه محمده
انکار قلیغیچ جوز مزمر دیو اولقدر دوکدیلرکم کیر وانلرک دیننه کیردی حق تعالی بو آیت
اندوروب بیوردیکه بو خلقدن کمسه وارکم ایدر بن الله ایمان کتوروب تصدیق ایتدم
امّا قچان اکا الله یولنده دین اسلام اوزره عذاب اتسلر اول خلقک بلاسندن جزع
ایدر طاقت کتورمز حق تعالی عذابندن جزع ایدر کبی امّا بلزکم حق تعالی عذابنک نهایتی یوق
اویله کوکدرکم اهل اسلام اولینک حق تعالی یولنده نقدر جزا ایدرلرسه صبر ایده الله رضاسین
حاصل قیله بو ایت تنبیهدر جمیع مسلمانلره پس کرو حق تعالی بیوررر یا محمد سنک ربک دن
نصرت ایرب اسلام ظاهره کلوب اسلام اهلی غالب اولسه اکر اهل مکه دراکر غیری دشمنلری
اوزره اول دیندن اعراض ایدردیرلرکه والله بزدخی سیزک دینکزاوزره یوز بزدخی
سزدن ایز عجبا الله تعالی بلمی دکلیدر بو عالم خلقنک کوکلنده نه کزلودر تاکه تمیز قلوب
ظاهره کتوره انرکه ایمان تصدیق ایدب دخی تکذیب کتوررلر پس حق تعالی بولری دنیانک
بلاسیله ابتلا قیلوب تاکه تمیز قیلوب ظاهره کتوره انرکه ایمان وتصدیق اوزره اسلامده
ثابت اولهلر ودخی اول منافقلری بیان قیله که انلرک حقیقتا ایمانلری یوقدر انلردن اوترو
تیزجک دیندن اعراض ایدرر ودخی بیوردیکه وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا

سبیلنا

سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ
بو ایتک سبب نزولی بو ایدیکم ابا سفیان بن حرب وامیه بن خلف وعقبه وشیبه جمع اولوب
عمره وحبابه دخی بعض مؤمنلره دیرلرکم کلک محمده کافر اولک بزسیزک اوزریکزه نقدر مظالم
وارایسه کیمل اولام حق تعالی بو آیتی اندوروب بیوردیکه یا محمد اول مکه کافرلریکه منکر بردر اول
مؤمنلره دیرلرکه کلک بزم دینمزه کیروب متابعت قیلک محمده انکار ایدب دیننی ترک ایدک
ایرک الله طرفندن قندن سیزه نه ایرشیجک اولورسه اکا کیمل اولام اول غرامتی بزچکه وز
بو مکه اهلی کل بزم اوزریمزه طانق اولسونلر دیرلر امدی حق تعالی بیوردیکه حال بو دردکه بو کافر
لر انلرک خطالرین کتورمکه قدرتلری یتمز انلردن انی کتورمزلر اکر انلرک کتورمکه قدرتلری
کوجلری یتسه کندو نفسلرندن کتوررلردی تحقیق انلر اول سوزلرنده یالانچیلردر البته انکر کتوره
لر شول کثیرلرک کناهلرینی که انلری ازدرلردین اسلامدن منع ایتدلر شویلکه هیچ انلرک
کناهندن نقص اولمیه عزیم حق بونلر سوریله قیامت کونده اول سویلدکلری یالاندن اوترو وانکله
جزا اولنلر ودخی نوح عم قصه سندن خبر ویرب بیوردیکه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ
فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ
السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ یعنی تحقیق بز رسول کوندردک نوحی اولقومنه که انلردن
اجندن کلدی طقوز یوز الی یل اسلامه دعوت قلدی دائم انلری عذابله انذار ایدوب قور
قدیکه ایمانه کلمه لر امتناع ایدب تجدیدلرانی تصدیق ایتمدلر بزانلره چوق یغمور ویردک که دنیانی

طوفان قیلدی اولقومی غرق ایلدی اول حالتده که انلر ظالملر در بز اول نوحی قورتردق دخی
کمیده کم وار ایسه مؤمنلر دنکه سلامت چقدلر اول کیمسنی عبرت قلدق انلر دنصکره کلن قومه
ودخی بوردیکه وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ إِنَّمَا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا
يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
یعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد ذکر ایله اول ابراهیمی که کوندردك اولقومنه وارب دیکه یا قوم
اللهی برلك واکا عبادت قیلك واندن قورقك اکا عاصی اولمك که انی بر لیوب اکا عبادت
قلدوغیکز سیزه خیرلودر اول صنمه طیمدن بدرستی سیز اللهی قیوب اول صنمه طیرسز دونب
قلدوغیکز سیزه خیرلودر اول صنمه طیمدن بدرستی سیز اللهی قیوب اول صنمه که اللهدن غیری سیز اکا طیرسز
کیرویلان دوزب انی اله دیو دعوی ایدرسز بدرستی شول صنمکه اللهدن غیری سیز اکا طیرسز
انلرك قدرتی یمز که سیزه مال ویره یا رزق ویره بو جمعیسنه مالك اولان اللهدر کلك رزقی
اندن طلب ایدك اول سیزه ویردوکی نعمتلرینه شکر ایدك اولدکدنصکره دونب واره حق
یریکز اندن یکا درودخی بوردیکه وَإِنْ تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّ
سُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ یعنی حق تعالی بوردی رسولنه تسلی ایدب یا محمد اول مکه اهلنه ایتکر
سزلرینم خبرویردوکم نوح وابراهیم قصه لرین یلانرسکز بزدن اول کلن رسولری امتلری
یلانلدیلر کورك عاقبتلری نه واردی اول رسولترا وزرینه سیزی ایمان کتورمك واجب اولدیکه
انلر انجق حق تعالیدن خبرلرین سیزه اشکاره ایرشدوره لر وانك عذابلرندن سیزه خبرویره لر
باقی ایش الله تعالی قتنده درودخی بوردیکه أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَٰلِكَ

عَلَى

عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی یا محمد کورمزلرمی اشبو کافرلرکه حق تعالی بو خلقی بوغیکن نجه وار
ایدب براندی اول برنمغه قادر اولان الله کبرو اولدکدنصکره دیرکورمکه قادیردرکلی اکا
اساندرکوچ دکل ایت یا محمد بونلره که یریوزنده سفر ایدك نظر ایدب عبرت الك کورك حق
تعالی بو خلقی نجه برتری ویره کرو دیرلدرکه تحقیق الله تعالی قادردیر بوغیکن وارلمکه هیچ برنسنه
عاجز دکلدرودخی بوردیکه يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
یعنی حق تعالی کیمه دیلرسه هدایت ویریوب محذول قیلور چون اول هدایته لایق اولمیه وانکله عذاب
قیلور وکیمه دیلرسه اسیرکرهدایت ویرر چون اول هدایته لایق اولور وانکله اکا رحمت ایدر وبو
دوکلی خلقك دونب وارحق یرلری ایدن یکا درسیزك اولقدر افتدا ایدکز نوتکم یریوزنده
وکوك یوزنده تجوب حق تعالیدن قورتوله سز حق تعالی انوکله عاجز قیله سزکه عذاب قلمه قدرتی
اولمیه جمله مخلوق انك یدقدرتنده درودخی بوردیکه وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَٰئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ یعنی شول کمسلرکه حق تعالیك برلکنه
انکار قلدی ومحمده وقرآنه تصدیق ایتمدی لر ودخی اولمدن صکره کیرو اوریوب حق تعالی حضرتنه
ملاقی اولمغه انکار قلدیلر انلر درکم بنم رحمتم بولوب جنتمه کیرمکدن محروم ونومید قالمشلردر
وآخرتده کی قتی انجق عذاب دخی انلر کچوندرودخی بوردیکه فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ
قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ وَقَالَ

إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ يعنى ابراهيم عم
وارب دديكه كلك التهى برلان واكا عبادت ايدك واندن قورقك عاصى اولمك اول قو
ملك جوابدى اولمدى الا اول اولديكه طوتك بونى اولدرك ياخود اوده ياقك چون انلر بو
تدبيرى ايتدلر حق تعالى انى اوده يقمدن صقلدى اكا اودى صوق وسلامت قلدوغنده عبرتلر وار
شول قومه كم انلرك ايمانلرى واردر مؤمنلردر ودخى ابراهيم عم اول قومه ديكه بدرستى التهدن
غيرى معبود طوتب اول اصنامه عبادت ايتديكز نوجهات دنياده بردوستلقدر بربريكز اما اول
صنملرى دوست طوتدوغيكز اراكزده هيچ نسنه دل اول مودت بودنيا بله بله قطع اولور قيامت كونده
اول صنم طيانلر صنم انكارايده لر وشياطينه طيانلر اكا انكارايده لر اول بوكلريكم كجيرى كندويه
تابع قيلوب صنم طيدردلر انلر دخى بربرلرندن انكارايدب بيزارلق كتوره لر انكچون حق تعالى بوردى
بعضيكز بعضيكزه كافر اوله وبعضيكز بعضيكزه لعنت قيله وبوته طيانلر صنملرينه لعنت قيله حال بوديكه
حق تعالى خبر ويردى كه سيزك جمله كزك يرلرى اود دركزك عابدكزك معبودكزك تابع كزك متبوع
اولسون هيچ بركسه بوقكم حق تعالى عذابندن مانع اوله مكر توحيد ايله كيدنلر ودخى بوردى كه فَآمَنَ لَهُ
لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى اولوقتكه ابراهيم عم اوده اتلدى
اودا كا سلامت اولدى لوط اكا اولوقت ايمان كتوردى كه ابراهيمك قردشى اوغليدر پس ابراهيم
ديكه بن سيزدن ايريلوب ربمك رضاسين طلب ايده كيده دين پس كزيادن هجرت قلدى حلالى
ساره ولوطى بيله الوب ارض مقدسه كتديلر انده التهه عبادت قيلدلر تحقيق حق تعالى عزيزدر كه بر قول كتيرويه

طاعت

طاعت قلمغه حضورى اولمسه اندن كجوب بريره دخى واره انده دينى اصلاح ايتمك اوزره اوله ودخى
بوردى كه وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ
فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ يعنى حق تعالى بيوردى چون ابراهيم بزه رضامز طلب ايدوبن
هجرت قلدى بزدخى اكا اكرام ايدب ذريته طيبه عطا قلدقكه اوغلى اسحق ويعقوبى ويردك ودخى
ذريتنى ايچنده قودك نبوتى قيامته دكين آخر رسول حبيبمز محمدى كتوردك انك نسلندن بيك
پيغمبر وجوده كلدى ودخى حق تعالى بوردى بزاول ابراهيم اجرنى ويردك كه جميع خلق ايچنده انلرنتا ايلم
اكيلور ودوكلى ملتلر اكا محبت ايدب سورلر وآخرتده جنت ايچنده پيغمبرلرله اولور ودخى بوردى كه
وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ أَئِنَّكُمْ
لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا
أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ يعنى حق تعالى بوردى بزكوندردك لوطى
قومنه چون وارب انده ديكه يا قوم تحقيق اشلرسز بر فعل قبيح كم سيزدن ايلمه ويركمسه اول فعلى
اشلمدى يا قوم سيز حلالدر يكزى قويوب اركك لره مى قريشورسز ويولده آدملر قوب كچنلرى طوتوب
اول خبيث عملرى اشلرسز ومالدرين دخى الورسز تاكه بركشى كلوب سيزك شهريكزه كيروب يا غيكزدن
يمشيكز المه ودخى بو فعلكزله نسل واولاد يولين كسديكز منكر فعل اشلرسز نكريدن قورقمديكز
دخى بوندن غيرى فسكه طاشى اتمرسز وصقلق ويررسز وصفر چيقرسز وكوكرجين اويناورسز وخمر
ايچرسز وچالقوچالرسز بونجلين معصيتلر اشلرسز چون بو كلامدى قلدى اول قومك اكا جوابدى
اولمدى الا بو اولديكه دوقريا لوط اولعذابلركه بيزه خبر ويرب قورقودرسك اكر كرچك ايسك

اولغذابدن كتورگوره‌لم كه بيزه نه ايتيسر چون لوط عم كوردكم اندن بو جوابى ويردىلر اولدخى
حق تعالىيه توجه قلدى دعا ايدب ديلدى تنكم حق تعالى خبر ويرب بيوردى قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِينَ يعنى لوط عم دديكه اى بنم ربم بكا نصرت قيل معاون اول مفسدلر اوزره كه مشركلردر
ودخى حق تعالى بيوردى وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُو أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ
إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ يعنى حق تعالى بيوردىكه چون بزم رسولرىمز ابراهيمه كلدى لر اوغل
بشارتن ويرمكله كه بزا سحق عطا قلدق يعنى جبرائيل واسرافيل وميكائيل وعزرائيل عليهم السلام
ابراهيمه كلدلر متولد بلركه حق تعالى سكا براوغل ويريسركه اسحق ادلو ودخى دديلركم اشبو قريه
اهلين بز هلاك ايده‌زكم سدومدر لوط كويلريدر زيرا بونك اهلى تحقيق ظالملردر وكافرلردر
ابراهيم دديكه اول قريه اچنده لوط واردر اول ظالملردن دكلدر ملائكه لردديلركه بزكى
بلجيلر بزانده اولندرى مؤمندن كافردن كيم واردر لوط حالندن بزغافل دكولز البته بن
انى اهليله خلاص ايديسرز الا عورتى باقى قالوب هلاك اولنلردن اولسيدر كه اكا نجات يوق
ودخى بيوردىكه وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا
تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ
الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ يعنى حق تعالى بيوردى چون رسولرىمز اول لوطه كلدلر انلرك كلدوكن كوروب ملول
اولدى كوكلى طاردلدى نه قونك ونه كيدك ديه بيلور اول ظالملردن اوشتوركه طويه بركلوب

بولدى

بولدى زحمت ايده‌لر جبرائيل عم كوردىكه لوط تشويشه دديلركه يا لوط بزم ايچون غم يمه بزسنى قورتاريجى بوز
شول كافرلردن الا عورتك هالكلردن اوله پس حق تعالى خبر ويردىكه بز عذاب اندريجوز اشبو قريه
اهلنك اوزرلرينه كوكدن طاشلر يا غديريجوز شول معاصيدن اوتوروكه اشلدلر پس انلرى هلاك
ايدوب قريه‌لرى علامت ظاهر اوله اولقومه كه انلرك عقلى وار ودخى بيوردىكه وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ يعنى حق تعالى بيوردىكه بز شعيبى مدينه كوندرك
كروكندولرك نعلقندن چون شعيب كلدى ددى يا قوم اللهى بركلك واكا مطيع اولك اول آخرت
كونندن قورقك كه انك هولى وعقبه‌لرى چوقدر ودخى عمر كزك آخر كونندن قورقك كه اول كونده
اولم شرتن ايچر سز ويريو زنده فساد ايلمه بوريمك وكيله كزى ترازو كزى تمام ايلك پس اول قوم
شعيبى يالندديلر اينا غديلر زلزله لر ايله عذاب كوندره وزناكاه جبرائيل بركز صيحه اوردى انك اوازى
هيبتدن جملهسى اولدى اچنده اوتوردقلرى يرده هلاك اولدلر ودخى بيوردىكه وَعَادًا وَثَمُودَ
وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِنِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا
مُسْتَبْصِرِينَ يعنى حق تعالى بيوردى بز كوندردك رسولرىمزدن عاد قومنه وثمود قومنه انلردخى رسولرى
تكذيب ايتدلر بز دخى انلرى عذابله طوتب هلاك ايلدك انلرك هلاكلرينك علامتى سيزه تحقيق
ظاهر اولدى انلرك مسكنلرندن شيطان انلره ضلالتريني كوزل كوستردى ديندن انلرى
اعراض ايتدردى حال بودركه انلر كندولرينى اهل بصيرتزديرلردى ودينلرين حق ديو دعوى قيلورلر
دى حال بودركه انلر باطل اوزره ايدى ودخى بيوردىكه وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ

موسى بالبينات فاستكبروا في الارض وما كانوا سابقين فكلا اخذنا بذنبه فمنهم من
ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من اخذته الصيحة ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم
من اغرقنا وما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون يعني حق تعالى بيوردكه بز
هلاك ايلدك قارونى وفرعونى وهامانى اندنصكره كه موسى انلره ظاهر وواضح علامتلرله كلدى
انلر اندن استكبار ايتديلر طاغى اولوب كندولرين اولوطوتدلر ايمانندن اعراض ايدوب توحيددن
يغلندلر ليكن بوكلى سبله انلرى عذابمزى كندولردن فوت ومنع ايدجى اولميه لر بز جمله سين هلاك ايلدوك
عقوبتله طوتدق كناهلى كناهيله اما انلردن لوط قومى ايدى اوزرلرينه طاش يغدردق وصالح قومنى
جبرايل اوازيله هلاك ايلدك قارونى يره كچوردك فرعون ايله قومنى دكزه غرق ايلدك الله تعالى
بوتمره ظلم ايلمز ليكن انلر كندونفسلرينه ظلم ايتديلركه حق تعالينك وحدانيتنه انكار ايدوب رسو
لترين تكذيب ايدوب عذابه مستحق اولدلر ودخى بيوردكه مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء
كمثل العنكبوت لو كانوا يعلمون ان الله يعلم ما يدعون من دونه من شيء وهو العزيز الحكيم
وتلك الامثال نضربها للناس وما يعقلها الا العالمون يعني حق تعالى تمثيل ايدركندودن
غيرى دوست طوتنلرك حالنى بيوردكه مثلى شول كمسنلرك كه الله دن غيرى دوست طوتديلر
انك ثباتى شول اورمجكه بكزركه اويبار بدرستى اولرك قولايى وضعيف دخى بابلغه وتعلغه دخى
ومنفعتى اولمامغه اورمجك اويدرنه صووغى واصجاغى ونه يلى ونه يغمورى دفع ايدر حق تعالى
عبادتن قيوب ضمانه عبادت قلمق ضعيف اولوب منفعتى اولمدوغى بونجيلينددر زيرا اول عبادت
ايدنلردن اول ضمانك قدرتى يتمزكه عذابى منع ايده لر اكر عقلى اولوب بيلورسكز اول ضمانى معبود

طوتدقلر

طوتدقلرى بونجيلينددر حق تعالى بيوردى بوكافرلرك طيدقلرى الهلرينى اورمجك اوينه تشبه ايتدوكمز
اول شالترددندركه انى فهم ايلمز الا العالمدر وعارفلردر ودخى بيوردكه خلق السموات والارض بالحق ان
في ذلك لآية للمؤمنين يعني حق تعالى برنجى بويرلرى وكوكلرى حق اظهار ايتمك ايچون ودخى وعيدنى
تحقيق ايتمك ايچون وبرلكن بلدرمك ايچون بدرستى بوكوكلرى برغمده چون عبرتلر واردر انلره كم اهل
يقيندر ايمانى واردر ودخى بيوردكه اتل ما اوحي اليك من الكتاب واقم الصلوة ان الصلوة
تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والله يعلم ما تصنعون يعني حق تعالى بيوردكه يا محمد
اوقوغل اول سكا وحى اولنان قرآنى بومكه اهلى اوزرينه سندخى ايمان كتورن مؤمنلردخى انك ايچنده
كبيرله عمل ايدك دخى نمازى قوار كاندريله اداقلغل كم اول نماز كشينى منع ايدر فحشادن دخى منكراتدن
قچنكه حق تعالى رضا سيچون قلمه خشوعله زيرا كوكلنك ميلى اول نمازده اولور معاصيه اميد اتمز دخى
الله تعالى ذكرى كى اولور يعني جميع عبادلردن افضلدر اما ابو الليث ايدر عبد الله ابن ربيعدن
ابن عباس رضه صوردى بو قولك معنيسى ندركه ولذكر الله اكبر ديدى عبد الله كا جواب ويردكه
بو ذكردن مراد تسبيح وتهليلدر ابن عباس كا ديدكه نه عجب سويلدك دكلدر بو الا اولدركه الله
تعالى قولنى ذكر ايتدوكى اولور قدر قول اللهى ذكر ايتدوكندن زيرا قول اللهى ذكر انمك وجيدر
جميع وجهله كه بر نفس اندن مستغنى دكلدر الله تعالى خود قولتردن من كل الوجوه مستغنيدر دخى
احتياجى يوقدر پس بو استغنايله قولنى اول ذكر ايتدوكى اكبردر قول احتياجله ذكر ايتدوكندن
پس حق تعالى عليمدر بيلور بو قولتر خيردن شردن نه اشلر بوسه اكا كوره جزاسن قيلور ودخى بيوردى
ولا تجادلوا اهل الكتاب الا بالتي هي احسن الا الذين ظلموا منهم وقولوا امنا بالذي

انزل الينا وانزل اليكم والهنا والهكم واحد ونحن له مسلمون كلمى ايدر بدرستى امر اولدى
مسلمانلره مكه ده ايكن دخى قل بو رمدكه يا محمد سندخى مؤمنلر دخى مجادله ايتمك شونلر كلمه اولقرآندكه
جميع كلامدن اول احسندر انكله انلره وعظ ونصيحت قيلوب انلرى اسلامه دعوت ايلك كه
احسن بودر الا شول كسلركم انلردن ظالملر وعنود لردر صلاحه قابل دكلدركم اهل بحران
قبيله سيدر قچن انلر سيزه ديسلركم بوسزك معبودكزه ايمانمز رسولكزى وكتابكزى تصديق ايتمزز
سيز انلره ايدك كه بز ايمان كتوردك شول كتابه كم سيزه اندرلدى ودخى اول كتابه كم سيزه اندرلدى
بزم رب بزم وسيزك ربكز بر واحددر بزانى اخلاصيله بر لرز كه انك شريكى يوقدر بو مجادله ايتى
نسخ اولندى قتال ايتله ودخى بيوردكه وكذلك انزلنا اليك الكتاب فالذين اتيناهم الكتاب
يؤمنون به ومن هؤلاء من يؤمن به وما يجحد بآياتنا الا الكافرون يعنى حق تعالى بيوردكه
يا محمد نكم موسايه وعيسايه كتاب اندردك شكا دخى انجلين كتاب ويردك پس شولركم بز انلره كتاب
ويردك انلر اهل كتابك مؤمنلريدر بو قرآنه تصديق ايدرلر بز قرآنى سيزه يعنى كم محمد در وقرآندر
انكار ايتمز الا انلركم يهوديلردر وعربك مشركلريدر ودخى بيوردكه وما كنت تتلوا من قبله
من كتاب ولا تخطه بيمينك اذا لارتاب المبطلون بل هو آيات بينات فى صدور الذين
اوتوا العلم وما يجحد بآياتنا الا الظالمون يعنى يا محمد سن بو قرآندن اوكدين بو كتابى دخى
اوقوردكلدك يا خود برنسنه يازردكلدك كه بوندن ايلرو بر كتاب اوقويايدك بو سوزى اندك اوب
اوقوردكلدك يا خود برنسنه يازردكلدك كه بوندن ايلرو بر كتاب اوقويايدك بو سوزى اندك اوب
سويلرديلر دى حال بودركه بز سنك صفتكى انلرك كتابلرنده اويله بيان قلدقكه اميدركتابلر اوقومز
ويازى يازمز صفتك اويله بولدقلرينه شكارى يوقدر دن شك ايدرلر بلكه اول پيغمبر ظاهر علامتدر

وشكسز

وشكسز نبى در يعنى اوزرينه اهلى علم قتنده كه كتابلرنده اوقويلر بلدلر تصديق ايتدلر زيرا
اول رسولك كندودن اشغه انشا قلمده عاجز اولدوغى وقرآندن ايلرو كتابلر اوقومدوغى
روشن دليلدر اهلى قتنده كه اول حقيقت رسولدر پس بز قرآيتلر يمزى انكار ايتمز الا انلركم
ظالملردر شركله كفريله كندو نفسلرينه ظلم ايدب عذابه مستحق اولدلر ودخى بيوردكه وقالوا
لولا انزل عليه آيات من ربه قل انما الآيات عند الله وانما انا نذير مبين اولم
يكفهم انا انزلنا عليك الكتاب يتلى عليهم ان فى ذلك لرحمة وذكرى لقوم يؤمنون
يعنى اول مكه كافرلرى دديلركه نچون اول اوزرينه ربندن ظاهر نشانلر اندريله بزديلرو
كمزلين كه ربن بزه كوستره ياخود آشكاره برفرشته ايتوب بزه بر كتاب كتوره شويله خطله
يازلمشدر بزانى اوقويا وز اكر بو بزم اوزرمزه اوقودغك الله آيتلرندن نشان بر علامت
كوستره كم مكه نك برطاغى كتوريله بر بستان اوله اقر صولرى اوله حق تعالى بيوردى يا محمد
ايتكل كه اول علامتلرى ظاهر ايتمك حق تعالى قتنده در بنم المده وكل بدرستى بن سيزه آشكاره
قورقودوجين بكا دخى وحى اولنانى سيزه خبر ويرورنكه فهم ايدب انكله سز ودخى
الله تعالى بيوردى يا محمد بونده بر نشان علامت يتمز ميكه بز سنك اوزريكه قرآن اندردك
انلرك اوزرينه اوقونور جميع كجنلرك خبرلرى وكلجك نسنلرك خبرلرى ايچنده در دخى
انلرك فصيحلرى عاجز قالدلر اكا مشابه بر كلام سويلمكده تحقيق بو قرآن ايچنده اولو نعمت
ومواعظ ونصايح وارشونده كم قرآنه ايمانى وار ودخى بيوردى قل كفى بالله بينى وبينكم
شهيدا يعلم ما فى السموات والارض والذين آمنوا بالباطل وكفروا بالله اولئك هم الخاسرون

بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم اول وقتکم رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه‌یه کلدی کعب بن اشرف
دیکه یا رسول الله اکر بزسکا طاتفلق ویرمیوز کیمدرکه کلوب رسول الله طاتفلق ویره حق تعالی بو
ایتی اندوب بیوردیکه یا محمد ایت اول الله اکا کافیدر بنمله سیزك اراکزده طاتفلق یوقدر که بن
بن اندن رسولیم اول الله‌در که برلری کوکلری و ایچنده نه وار بیلور بنم رسالتمی و سزك انکار ایتکزی
دخی بیلور اما شوندکم ضمه وشیطانه اعتقاد ایدوب معبود طوتنور اندکم قتی عقوبت ایچنده
زیانکار اولوب مغبون قالدلر و دخی بیوردیکم وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُسَمًّى
لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ يَوْمَ يَغْشَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ
وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی اولکافرلر کلوب دیرلرکه یا محمد بزی قورقدوغك
عذابی کتوریوب کوجك سك الله تعالی بیوردیکه یا محمد بونلر سندن عجله ایدوب عذاب طلب ایدرلر
اکر اول کلجك عذاب بروقتیله معین اولمش اولمسه اولعذاب بونلره کلوردی اما غریم حقی
اول ایوب استدکلری عذاب انلره اکثرزدن کله‌که بنجه انلر وکن بلمیور وبوندن ایوب عذاب
طلب ایدرلر یا محمد حال بودرکه اول جهنم قو انواع عذابلردن اوتروشول کونده کم کلمکلکی
وعده اولنمشدر البته کلسه‌در اود عذابی انلری قپلیسه‌در اولوقت بز انلره ایدرزکه طا
دك اولدیناره اشلدوکزك عقوبتنی کورك بنجه درد دخی بیوردیکه یَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا
إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ وَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

نِعْمَ

نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم مؤمنلردن
ضعیفلری مکه کافرلرندن قتی انجورلردی حضورلرینه بر طاعت ایده مزلردی هنوز دخی قتاله
دستور ویرلمه‌مشیدی که قتالله انلره جواب ایده لردی مؤمنلر کلوب کافرلردن شکایت ایتدیلر
اولوقت حق تعالی انلره بو ایتی رخصت ایدوب اندوی بیوردیکه ای بنم قولرم که ایمان کتوردلر بنم
یرلریم واسعدر اکر بونده دینکزی بشاره مزسکز سیزی معصیته یلترلرسه بریره دخی وارك انده
دینکزی اصلاح ایده سز وارك انده بنی برلیب بکا عبادت ایدك بس رخصت ویرلدی رسول الله
یارنلری طاغلدلر اکثر حبشه نجاشی قتنه واردلر اول نجاشی انلری حوش کوردب رعایت ایتدی
تاکه رسول الله مدینه‌یه هجرت قلنجه جون مدینه‌یه هجرت قلدی جمله مدینه‌یه جمع اولدلر پس حق تعالی
مؤمنلره اولوملر قورقودب بیوردیکه اهل عصیان اراسنده اوتوردب دینکزی ضعیف ایتمك
قالقك دین حقندن یرمره وارك وارك کم برسیزك جمله کزك اولمن تقدیر ایتمش البته
طادسرسزدونب کلجك یرکزبزدن یکادر اولم کلوب سزی بول بردن طاریره کچورمزدن
اول دینکزه طار اولن بردن بول بره کوجك و دخی شوندکم الله تعالینك وحدانیتنه
ورسولك رسالتن تصدیق قلدلر و هجرت ایتمکله دینلرین بشاردلر عزم حقیچون بن انلری
قوندوردب ساکنلندوردوریر جنت ایچنده شول کوشکلره کم انك التنده ایرمقلر اوزه جاریدر
زائل اولمسی اولمیه وفانی اولمیه که کرکلو عمل ایدنلرك اجری دخی کرکلو اولور شوندك کبی
عاقلرك که صبر ایدوب اشلرین الله امرلرلر کوجوب قوغق زحمتنه قتلندلر دینلرین اصلاح
ایدلر و دخی بیوردیکه وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ
العَلِيمُ

چون رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم هجرت امر اولندى يعنى هجرت فرض اولندى بعض اصحاب دديلركم
بزم انده سبب معيشتمز يوق وارب انده نه وجهله ديرلك ايدهم وبعضيسنك قوم قبيله سى دريلوب ديديلركه
سز هجرت ايدب محمد ايله كتمك انده وارب نيدرسز بو كوكزى خلق اوزرينه مى براغورسزكه خلقك الله نعمتيسن
بس حق تعالى انده وعظ نصيحت ايدوب بيوردىكه اى نجه بريوزنده دبر نور حيوانلر واركه هيچ برى رزقن
كتوروب يورومز ويارن ايچون غصه يمز الا قمرنجه ايله سبحان الله تعالى انده نه يه واريرلرسه رزقلرين
وبرر اوحاسستدر يله قالورلرسيزكه بريوزنده اول دابه لرك اشرفيسزك رزقكزى ويرميسرمى
هرقنده واردرسكز انده دخى سيزلره دخى رزق ويرن الله دركه اول رزق دليلرك دعاسين اشرر
وانلرك رزقنه وقت محتاج اولدقلرين بيلور انده رزق ويرر ودخى بيوردىكه وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ
خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ يعنى حق تعالى بيوردى يا محمد اكر بو مكه كافرلرنه
صوردرسك كم بو جميع يرلرى كوكلرى كيم يرتدى وبو آيله كنشى كيم مسخر قلدى كم كيجه كوندز طورمدن
دوراير لرلر انلرك ايتدكى جوابدى بودركه ديرلر الله تعالى يرتدى والله مسخر قلدى بس بويله ايكن بونلر
بزم وحدانيتمزه انكار ايدب تكذيب ايدرلر ودخى اول هجرت اهلنه بيوردىكه سز هجرتدن اوتنمنك كم
الله تعالى رزقى كاف ايدر وبسط ايدب بول ايدركيمه ديلرسه قولترندن ونك ايدب قيتمز ايدر ديلدكنه
حق تعالى دوكلى نسنه عليمدر بيلوركيمه بسط ايدر قتى ايدر هر بيننك صلاحى نه ايله ديرسه بيلور ودخى بيوردىكه
وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ
لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ

لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ يعنى يا محمد اكر بو مكه اهلنه صوردرسك كم بو كوكلردن يغورى كيم اندردى
بويرلر فوريوب قحط اولدقدنصكره كيرو احيا ايدب تازلندردى انلر البته ديرلركه الله در بس سن
انلرك اول اقرارلرى اوزرينه كيم خالق الاسما بيزيزينه حمد ايدوب ثنا قل بلكه بونلرك چوغى
تعقل ايدب فهم ايتمزلركه الله دن غيرى كسنه اله اولمغه لايق دكل بونلر كوكلرنى دنيايه ويرمشلر
حال بوكه بو دنيانك حياتى دكلدر الا برباطل نسنه در اصلسز منفعتسز اوغلنجقلر اويونى كبى وبر فرحدر
باقى قالمز انجق باقى قالان عمل صالحدر ودخى بيوردى فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّ
ينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
قجن مؤمنلر كميه بنسلر دخى ديكزده اضطراب اولوب موجلر قوپسه اول كمى غرق اولمغه يقين اولسه
كوردرسنكم اخلاصيله حق تعالى يه دعا قيلوب يوادرلرانى برلجى اولوبن اول ضمنلرى ترك ايدرلر بيلورلر
انلرى قورتاريجى يوقدر الا الله در بس قجنكم بر ترحم قيلوب انلرى هلاكلكدن قورتسق كيرو اقراره
طوتدرسوز كوردرسنيكه كيرو شرك كتوروب انكار ايدرلر اول ويردوكمز نعمتمزه كافر اولوب برقاچ
كون دنياده تمتع ايتمك ايچون انسونلر اول تمتع اولان عذاب واقع اولدوغى وقتن ايشتلر الله ايش
بيلرلر امانيه جكلن بليلرلر ودخى بيوردىكه اَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ
حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ يعنى كورمزلرمى وبلمزلرميكه بو مكه قومى عبرت
الدر تحقيق بز بو مكه حرامنى انده امن قلدق چوره اطرافندن خلق قيلنوب دبه لنوربونلر حوش
امين اوتورمشلر دربتم رزقم بيرلر وبندن غيريه عبادت ايدرلر فجن انلر كفرلرين ترك ايدوب
اسلامه كلسلرين انلرك اوزرينه كسه مى مسلط قيلورين بونلر شوبى بيلوركن شياطينه مى تصديق ايدب

ایدب بکا شریک قتر لو وضاره عبادت ایدرلر بو نعمتلری یراون خالقه و رسولنه کافر اولورلر و دخی بیور
دیکه وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ
وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ یعنی حق تعالی بیور دیکم کیم اوله شوندن
ظالمرکه الله تعالی اوزرینه کذب ایده دیه که انوکله بله شریک وار دریا خود اول حقی بیان قلق ایچون
حقدن کلن قرآنی یلانیله تصدیق ایتمیه هر وقتکه کافرلر میکه اول الهی تکذیب ایدب انکار ایدنلرک مقا
ملری جهنمده دیر وشوندکم بزم طاعتمزه رغبت قلدیلر انلره هدایت ویرب طریق جنتنه ایرشادقلورز
بدرستی حق تعالینک غایتی ورحمتی انلرکدرکه احسان اهلیدر بلدکارینه عمل ایدب بلدکارنه دخی بز
توفیق ویرب بلدوریرز انکله ایکی جهانده نجات بولوب ابدی سعادته ونعمته وراحته واصل اولورلر اللهم ارزقنا

سُورَةُ الرُّومِ ستون آیه مکیة

بسم الله الرحمن الرحیم

الم غُلِبَتِ الرُّومُ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ
مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
یعنی حق تعالی بیور دیکم بن بیلورمکه روم قهر اولنوب مغلوب اولندی لیکن اقرب زمانده انلر کره غالب
اوله لر اول غالب اولنمز مغلوب ومقهور اوله لر بونک سببی نزولی بو ایدیکم فارس قومیله روم
قومی اراسنده مقاتله وار ایدی اما مشرکلر انی سورلر دیکه فارس قومی روم اوزره غالب اولدر
ومسلمانلر دیرلر دیکه روم قومی فارس اوزره غالب اوله لر زیرا اهل فارس مجوسیلر ایدی آتشنه
طپرلردی کتابی دکلدر ایدی بو اهل روم کتابیلر ایدی پس کسریکه فارس پادشاهی ایدی روم اوزره
چری کوندردی اول چرینه شهریار دیرلر برکشی یی سرعسکر قلدی وقیصرکه روم پادشاهی ایدی

اولدخی

اولدخی فارس اوزره لشکر کوندردی جنس دیرلر برکشی انلره باش دکدری ایکی لشکر بولاره بریرینه
اوغرشدی باذرعاتله بصره اراسنده که اول ارض عرب ایله ارض عجمه یقین ایدی فارس قومی روم
قومی اوزرینه غالب کلدیلر بو خبر مکه یه ایرشدی مسلمانلره ایشدوب ملول اولدیلر مکه مشرکلری ایشدوب
شاد اولدیلر دیدیلر مسلمانلره کم سیز کتاب اهلی سز و نصارا دخی کتاب اهلدر بز امیلر یز فارس اهلی
دخی امیلردر اشده بزم جنسمز که فرد شلر یمز دردینده انلر غالب کلدیلر اول سزلرک جنسکز اهل کتاب
اوزره بدرستی بزه نصرت ویرکم اکر سیزکله مقاتله ایدرسوز سیزلرک اوزرکزه غالب کلورز الله تعالی
بو ایتی اندردی مسلمانلره استمالت ایچون که خاطرلری فرح اوله بونی ایشدب ابوبکر صدیق رضه چقدی
اول کافرلره دیدیکم اول فرد شلریکز غالب اولمغله فرح می بولدیکز اکا شاد اولوب سونمک که والله
تیز زمان روم فارس اوزره غالب کلسر درسولمز بزه اویله خبر ویردی بونی ایشیدوب ابی بن خلف
ملعون طوروکلوب دیدیکه یلانسن یا ابوبکر ابوبکر رضه دیدیکه یلانجیلق سنک عادتکدر یا نکری
دشمنی اول ابی بن خلف دیدیکه یا ابابکر کل سنکله عهد مبایعت ایده لم برمدت اوزرکه اول مدتده دکین
روم غالب کلورسه بن سنکا طقوز دوه ویریم اکر اویله سی اولورسه سن بکا طقوز دوه ویر ابوبکر بونکله
اوچ ای اوزره عهد ایدیلر اولوقته قمار حرام اولمامشدی ابوبکر کلوب رسول الله یه قصه خبر ویردی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیور دیکه یا ابابکر دون وار اول نذرکی دخی مدتکی زیاده قیل که
بضع کلمه سی اوچله طقوزه اراسنده در پس ابوبکر دونب ابی بن خلف قاتنه کلدی دیدیکه یا ابی سنکله
مبایعتی بکیلر زیری بیله دکین واون دوه یه بوندنصکره ابی بن خلف قورقدیکه ابوبکر اوله یا مکه دن
چقوب مدینه یه کیده اول نذر دخی کلوب ابوبکردن کفیل طلب ایلدی ابوبکرک اوغلی عبد الله اتا سنه

كفيل اولدى مكه‌ده ابى بن خلف احددن يكا چمار اولدى ابوبكر اوغلى دخى اندن كفيل طلب ايتدى
ابتينك اوغلى دخى اكا كفيل اولدى اول ابى احددن كليجك فوت اولدى اوجراحتدنكه رسول الله
اورمشيدى پس اول يدى تمام اولمغه يقين اولنجى حديبيه غزاسنده روم فارس اوزره غالب
اولدى ابوبكر اول نذرى ابى نك ورثه سندن الوب رسوله كتوردى رسول الله بيوردى انى
صدقه ايلدى مسلمانلر انوكله فرح بولدلر پس حق تعالى بو ايتى اندورب بيان قلديكه روم غالب اولدى
فارس طرفندن اول فارسه يقين بردى امّا يقين اولكه اهل روم كندولر غالب اولدلر فارس اوزرينه
انلر غالب اولدقدنصكره برچق ييل ايچنده بعضيلر دولركه بش ييلدكين پس بوندن اول فارس رومه
غالب اولدوغى دخى انك حكمى برله در واولكونكم روم غالب اولدى مؤمنلر شاد اولوب فرح
بولدلر زيرا انلر اهل كتاب ايدى انلرك اسلامنه اميد واريدى امّا اهل فارس مجوسيلر در انلر
دن اسلام امولمزدى پس مؤمنلر شاد اولدلر الله تعالى كيمه ديلرسه نصرت ويرر فرح ايدرودخى
بيوردىكه وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا
مِنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُوْنَ يعنى حق تعالى وعده سى حقدر حق ايدوكى
بيان ايدوب بيوردى اى مؤمنلر سز منتظر اولوب كوزطوتك حق تعالينك وعده سنه كه خلاف
قلمز وقتيله برينه كتورر ليكن بو خلايقك چوقلرى بوندن غافلدر در بلمزلر ليكن بونلرك بلدكلرى
همان بو ظاهر دنياده در صناعتلو صناعتن واسباب معيشتلرين بيله ايدوكن بيلورلر بو اشده
غايت زيركلر در امّا آخرت امرنده وانده وعد اولنان قورقولردن وعذابلردن امينلر در غفلت
اوزره مستولى اولمغله ودخى بيوردىكه اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا فِيْ اَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

وَمَا

وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّى وَاِنَّ كَثِيْرًا مِنَ النَّاسِ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُوْنَ يعنى حق تعالى
بيوردىكه بو منكرلر كندو نفسلرنده فكر ايدب عبرت المزلرمى وبر استدلال نظر قلمزلرمى كه اكلمه‌لر
بلدكه حق تعالى اشبو يرلرى وكوكلرى ويرله كوك اراسنده نه وار ايسه بو عجايب مخلوقاتدن برعمدى
الا كندونك حقيقتين بيان ايتكون يرتدى وبونلرك دورمقلغنى اجل مسمّى ووقت معلوم قلديكه
اول تمام اولجى بولره دخى زوال اولسر امّا بو خلقدن چوغى بلمزلر درستى اول خالقلرينه ملاقات
اولمقدر واولمكدنصكره كروقومقدن منكرلر وكافرلر در ودخى بيوردىكه اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوْا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَاَثَارُوا الْاَرْضَ وَ
عَمَرُوْهَا اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ
كَانُوْا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ يعنى بو كافرلر يرو زنده سير ايدب يورومزلرمى نظر ايدب كوره‌لركه
اول كندولردن ايلروكجى امتلرك عاقبتلرى نه هلاك اولدى وانلرى هلاك ايدوب
ديارلرين نه هلاك قلدقلرى انلر بو مكه اهلندن دخى قوتلولردى انلر يرو يرو زنده ملكلنوب عمارت
ايدب معيشت سوردلر بونلرك عمارت قيلوب معيشت قلدقلرندن دخى زياده بزانلره رسول
كوندردك روشن دليللر ومجتهدلر انلره كلدلر تبليغ رسالت ايدب بزم خبرمز انلره ايرشدردلر
انلر دخى رسولمزى تكذيب ايدب ايناندلر حق تعالى دخى انلرى هلاك ايلدى حق تعالى كيمسه ظلم ايدركلكه
كناهسزيره ظلم ايلمه ليكن مخالفت قيلوب عاصى اولمغله كندولره ظلم ايدب عذابه مستحق اولوب
هلاك اولورلر ودخى بيوردىكه ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ اَسَاءُوا السُّوْٓاَى اَنْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
وَكَانُوْا بِهَا يَسْتَهْزِءُوْنَ يعنى اندن صكره اول كافرلر عاقبتى وَمَاوى لرى جهنم ايچنده عذاب اولدى

اول تکذیب ایدرلر اوترکم حق تعالی نك ایتدرین یلانلدیلر ورسولرینه انامندلر اول کافرلر ایتدکی
کوره استهزا ایدرلر ودخی بیوردیکه اللّٰهُ یَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ یُعِیدُهُ ثُمَّ إِلَیْهِ تُرْجَعُونَ
وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ وَلَمْ یَکُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَکَائِهِمْ شُفَعَاءُ وَکَانُوا بِشُرَکَائِهِمْ
کَافِرِینَ یعنی حق تعالی بیوردیکه بوخلق یوغیکن وارقیلوب اندنصکره اولدوردکرو
درلدردوکلنك دونب واجانی یراندن یکادرودخی ذکر ایلدیکه یامحمد اولکونی قیامت قوپه
منرکلردوکلی اندن نومید اولالر حجتلری منقطع اولوب ساکت اولدیلر واول یرده شریك طوتنوب
طابرقلری فرشتهلردن وضلردن هیچ برندن اندن شفاعت اولمیه اولمعبودطوتندقلری کلی
اندن بیزار اولوب انکار ایدرلر ودخی بیوردیکه وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یَوْمَئِذٍ یَتَفَرَّقُونَ
فَأَمَّا الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِی رَوْضَةٍ یُحْبَرُونَ وَأَمَّا الَّذِینَ کَفَرُوا
وَکَذَّبُوا بِآیَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَئِکَ فِی الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ یعنی یامحمد اکدیریور
بونده اول قیامت کونی که قوپاحسابندنصکره اندایکی بلوك اولوب طاغلدیلر بریلو بریجه
جزالرین کورمك ایچون امّا اندکه حق تعالی بی تصدیق ایدب رسولنه انامندیلر فرض اولان
طاعتری ادا قیلوب سنیله عمل ایلدیلر اندا وچماق باغچه لری ایچنده تنعم ایدب کرامتلر
بولدیلر وامّا کیمکه اللّٰهه ورسولنه انکار ایدب قرآنی وکرو قویماغی یلانلدیلر اندکلی اول
معبودلریله جهنمه حاضر اولوب عذابده کرفتار اولدیلر بوعذابدن سبب نجات نه ایله در
حق تعالی بیان ایدب بیوردی فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِینَ تُمْسُونَ وَحِینَ تُصْبِحُونَ وَلَهُ الْحَمْدُ فِی
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِیًّا وَحِینَ تُظْهِرُونَ یُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمَیِّتِ وَیُخْرِجُ الْمَیِّتَ مِنَ

الحی

الْحَیِّ وَیُحْیِی الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَکَذَلِکَ تُخْرَجُونَ یعنی حق تعالی بیوردکم سز اللّٰهه عبادت
ایدب نمازقیلك شول وقتکم کیجه لرسز یعنی احشمله یتسونمازی ودخی صباحلدوغکز وقت
ایرته نمازین قیلك دخی عشا وقتنده اکندونمازین واویلدوکلکزده اویله نمازین قیلك بولر
سیزه فرض اولمشدر سیزه سبب نجات درو عذابدن بونکله قورتیلور امّا قلدوغکز عبا
دتلر خالص الله رضاسیچون قلوب ریا قارشدرمك که سعیکز ضایع اولمیه زیرا جمیع کوکلر
ویرلر اهلنك حمدی اکچوندرکه یرك کوکك الهی اولدرقو نعمت برکوك اهلنه اندندر پس اول
نعمتك شکری دخی اندرك اوزرلرینه واجبدر زیرا اول خالقدرکم اولودن دری چقاردر
ودریدن اولو چقاریر اولودن دری اولدرکه بمرطه دن یاوری چقاردوغی وکافرلیکدن
مؤمن کتودوکی ودریدن اولوکتوردوکی قوشدن بمرطه ومسلمان بلندن کافرکتوردوکی
کبی ودخی اول قادیردر اولکه قرومش اولمش یرلره کروحیات ویررکوکدن یغورلر اندوب
انواع نباتلر بتوردریس بو اولولری بردخی یراندن چوردوکدنصکره دیرکوروب کروجغارمغه
قادردرسنکم مقابل ایدر الله تعالی قیامتده ایکی صوراسنده بدنی کوکدن ماء حیوان یاغدرو
بحر مسجوردن آدم منسی کبی اندرك سکوکلری نشز اوله حیات بولوب سنله لرندن چقارلر
ودخی بیوردیکم وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ خَلَقَکُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ یعنی حق تعالی
نك وحدانیتنك علامتلرندن بری بودرکم امّا کز آدمی طپراندن یرتدی امّا سز انامز
وسزی انك صلبندن وجوده کتورب بشر قلدی که جهانه بسط اولو منتشر اولدیکز ودخی
بیوردیکه وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَکُمْ مِنْ أَنْفُسِکُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْکُنُوا إِلَیْهَا وَجَعَلَ بَیْنَکُمْ

مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ يعنى انك وحدانيتى علامتلرندن كه
سزك ايچون كروكندن وجنسكزدن وبربركزدن دن جفتلر يكزى يرتدى زيرا اكر كه
جنسكزدن اولسا انس طوتمايديكز پس انكچون قلديكه كوكلكز اندكله قرار طوتب محبت
بغليه يكتكك وپيراك وقتنده ترحم اوله اراكزده وايكى حلال بربرينه محبت نغلدوغى حق تعالى
ارالرينه محبت برقدوغيله دربونسنلردوه علامتلر وار حق تعالينك وحدانيتنه شول قومه كه
براحوالنى فكر ايدب خالقلرين اكليه لر ودخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ يعنى انك وحدانيتى علامتلر
ندندر بوكوكلك يرلرك يرادلمغى وبوعجايب صنعت تركيبيله ودلتركز مختلف اولوب انواع
لغتلر سويلمك ودخى بونجه دلتركه صاغشى يوق كمى اشيدلور كمى اشيدلمز وصورتده لونكز وشكلكز
يكزمخالف مجموعى يرادلمش دنيا خلقى بريره كلسلر ايكى كشى بربرينه بكزمز پس بوالوان واصوا
تك اعراضدر بونلر يكزمينچه براجسام واعضانه بكزيه پس حقيقت بونلرده علامتلر وار الله
تعالينك بركنه وكمال قدرتنه شونلركه عاقللر عالملردر ودخى جميع عالم خلقنه كه جن وانسدر
ودخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ودخى حق تعالينك وحدانيتى نشانلرندن دركه سزى كيجه اويودور
وكوندزده اويارو كه سزه رزق ايتدوكى معيشتى طلب ايده سز زيرا اويومق واويانمق اولك
كبيدر بونده اشارت وتنبيه وار حق تعالينك بركنه شول قومه كه بوكلامى اشيدب عبرت اله لر
ودخى بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ

بعد

بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ يعنى الله تعالينك وحدانيتى نشانلر
ندن دركه سيزه كوكلرده ويلدرملر وصاعقه لركوستر قورقوايچونكه انى كورب طوفان ياطلو
ياعذاب اوله ديوقورقه سز ودخى يغمورا اولوب رحمت بركات اوله ديومطمع اولوب اومامسز ودخى
اولدرم صاعقه قورقودر شول كمسلريكه مسافرلر اوله لر صفنا حق يرلرى اوليه ومطمع و
اميد لو مقيم اولنده كه راحتلر ورحمتلر اوله پس بوقورقوايله اميدار اسنده حق تعالى كوكدن يغمورلر
اندررانكله اولمش وقرومش يرلرى حياته كتوروب تازه لندورر انواع نباتلرله يرلرى مزين قيلور
تحقيق بونسنلر ايچنده نشانلر وار درعقلى اولان قومه كه انى اكليوب بركنه ايمان كتوره لر ودخى
بوردركه وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ
وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ يعنى حق تعالينك بركنه ووار لغنه نشا
نلرندندركه كوكلر باشكز اوزره دوكسز محكم طورر هيچ اكا برحادثه ايرشمز وبويردخى صوا وزره ايا
غكز اسنده قايم طورر حركت اتمز حق تعالى امريله وحكمكم اسرافيل صخره اوزره طوروب صورچالوب
سزى بركز دعوت قلسه ناكاه جمله كزير اسندن مزارلريكزدن چقارسز عرض حسابچون اعمالكز
مقابله سنده جزالنمك ايچون امدى بولر وكوكلر ايچنده كم واريسه كلى حق تعالينك مخلوقدر ويوكلسى
دلالت قيلوركه الله تعالى واردر وبردرانك شريكى يوقدر وبوجمله اكا عبوديته اقرار ايدوب مطيع
ومنقاد دو قدرتلرى يتمزكه كندولرى حق تعالى يرندوغى هيئتدن بردورلو دخى تبديل وتغيير
ايده لر تاكه حق تعالى تبديل ايتميچه ودخى بوردركه وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ
عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يعنى اول التهدركم

آدمی برندی اولاهیچ یوغیکن اندن انك ذریتلری یرادوب وجوده کتوردی برقطره صودن
کرو اخرتده کلتسن احیا ایدب یرون قالدیرسر دراکا یرادوب ودرلتمك اساندرسزك
وهکزه نسبت زیرا اول صوبی قان ایلمك اندن انی ات ایلمك اندن سکوکلر وسکرلر وطمرلر
ایلمك بزه نسبت متکل دکدر اندکه بالجمدن یراده زیرا آدم اوغلانی بالجمدن صورت دوزمکه
بکزه ده بیلور اما صودن دوزمکه آدم عاجز در وغلانی بالجمدن صورت دوزمکه بکزه ده بیلور اما
بو اعتبارله کم اول یرعقد نصکزه دخی دیرلتمك انك قتنده اسانکدر اکا دشوار تسنه یوقدر یرده کوکده
یوجه واولوصفتلر انکدرکه واحددر انك اولمقده شریکی اولمقدن منزهدر ملکنده غیردر
امرنده غالبدر وقولنده صادقدر وحکمنده راست واشلری صواب نه کم اشلر وبیوردیکی حکمت
مقتضاسنجه ودخی بیوردیکه ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَل لَّكُم مِّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُم مِّن شُرَكَاءَ
فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ بو اینك سبب نزولی بو ایدیکم قریش قومی اهلرینه عبادت ایدب لا اله الا الله در
دی دخی احرام کیدکلری وقتن تلبیه ایدب دیرلردیکه لبیك لاشریك لك الا شریك هو
تملکه وما ملکه یعنی سنك امرکه اجابت ایده دزیز اجابت ایتدکدنصکره سنك یوقدر الا
شریکك اولدرکم اول سنك ملککدرسن اکا مالکسن وانك ملکنه دخی مالکسن پس حق تعالی
بو ایتی اندوب انده کندوسوزلریله مثل قوب بیوردیکه الله تعالی سیزه کندونفسکزدن
برنسنه تشبه ایدوب وصف ایلر ایدرکه هیچ سیزك قولرکزدن ورقه وار بدرکیمی مالك
اولدوغیکز رزقکزه شریك اوله وملککزه اورتاق اولر شویلکه سزیکله تصرف قلکزده برابر اوله

دخی

دخی قورقرمی سزکه اولدکدنصکره میراثکزیه غیری وارثلر یکزدن قورقدوغیکز کبی بونلر
دولرکه یوق پس حق تعالی بیوردیکه بونجون انصاف ایتمزسزکه کندونفسکزه کریه کوردیکی کبی قولکز
سزیکله برابر شریك اوله وسزدن میراث بیه بونی حق تعالی یه نته روا کوردب راضی اولورسزکه
انك یرندوغی قولی انك ملکنده انکله برابر اورتاق اوله بو اکا روا دکلدر پس بزوحدانیتنه
شویله دلائل بیان قیلوردز شول قومه که عقللری وارمنا للری اشیدوب فهم ایدرلر انوك
برلکنه تصدیق ایدرلر ودخی بیوردیکه بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَن يَهْدِي
مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ یعنی بلکه اول کافرلر نفسلرینك هوالرینه متابعت قیلدلر
بنده طبقده حجتسز دلیلسز شول نفس وهوالرندن ارتقکه انلری یلتر پس کیمدرکه توحید بولنه
هدایت ویره کتوره شول کمسه‌یه که حق تعالی انی محذول ومطرود قلمشدر ایمانه انی لایق کورمشدر
انده کمسه ناصر یوقدرکه انلری الله عذابندن قورتره ودخی بیوردی فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ یعنی بیوردی یا محمد قایم اولوب طورغل دین اسلامه اوزره واندن یکا راغب
اول دخی متابعت قیل حق تعالینك دینی اوزره دخی شول خلقتکه حق تعالی بویشری انك اوزره
یرتدی یعنی هر طوغان اوغلان فطرتی اسلامه اوزره طوغار اما اناسی اناسی نه دینده ایسه اویله
قیلورنتکم میناق کونده طافقلق ویردلر اسلامه اوزره وانار حمنده تصویر اولندی اسلام
اوزره حق تعالی دینده تبدیل تغییر یوق ودخی حق تعالی خلقی یرتدی هر کمسه انی اول خلقتدن
تغییر ایده مز اولدینکم توحید حقدر محکم وقایم دین اولدر ولیکن بو مکه کافرلرینك اکثری

اول توحیدده بی خبرلردر و دخی بیوردیکه مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَوٰةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ
یعنی یونلدك دینکزنی رجوع ایدیجی اولوبن الله‌دن یکا کفردن توحیده و معصیتدن طاعته
قورقك الله‌دن عاصی اولمك و دخی انلردن اولمك که انلره بیوریلان دینیکه دین اسلامدر
ترك ایدلر انلر دخی هر بریلوك اولوبن باشلو باشنه بردین طوتدیلر کمی نصاری کمی مجوسی کمی یهودی
جماعتی که یتمش بریلوك اولدی و مسلمانلر یتمش اوچ بلوك اولدی اول آخر یونلرك کلیسی اهل نار دن
اولدلر همان بریلوکی اهل جنتدر که اول اهل سنت و جماعتدندر اما بو جماعتلر کلیسی کندو دینلرنده
اعتقادلرینه راضی اولوب فرح بولورلر بلمزلر که باطل اشلره عمرلری ضایع اولمشدر و دخی بیوردیکه
وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ
مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ حق تعالی بیوردیکه قچن بوکافرلر بریلا و زحمت اوسه
ربیلرنه یکا دونجی اولوب دعا قیلورلر اول قحط بولنردن کتوره انلره نصکره حق تعالی اول بلایی
کتوروب نعمت راحت ایرشدوروب بول قلسه کوره‌سن بولنردن برجماعت کیرو ربلرینه شرك کتوروب
وحدانیتنه انکار ایدرلر و اول ویردکمز نعمت کفرلرینه سبب اولوبز انکچون ویردك ایدیکی انلر
کافر اولملر پس حق تعالی انلره تهدید و زجر برله بیوردیکه سویلك اول ویردوکمز نعمتلرله تمتع ایدك
نصنکزنی برنچه کون راحتلندرك انکادك که عمریکز مدتی تمامنه ایرتیز اولا اولوقت قلدوغکز اول
جرملکزدنمدر یوخسه بزسیزه کتابمی اندردك که اول کتابده سیزه شرك اتمکزنی خبر ویردك که انکله

بزه

بزه شرك دعواسن ایدرسن پس نه قچله شرك ایدرسن یارن بروجرله حجت بولمیوب عذابه
مستحق اولوب هلاك اولهسز و دخی بیوردیکه وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ یعنی قچن بوکافرلر یغموری اندوب بول نعمتدر
بتورسوز انکله فرح اولوب سوینورلر و اکر کناهلری سببندن انلره قحط و برسوز کوره‌سن انلری
همان رزقدن امیدکسرلر بری اونودرلر صنا سلکه بونلره رزق ویرن بزدکلر یغموردر تحقیق
حق تعالی کیمه دیلرسه رزقی بول قیلور اندن اوترو که اول قوان صلاحی انکله در و بعض قولنه معیشتی
طارقیلور چونکه صلاحی انکله در بدرستی بو رزق بعضینه بول بعضینه قت ایتمکده علامتلر و حکمتلر
وارشول قومه که اول اهل تصدیقدر و دخی بیوردیکه فَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ
ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَ فِي
أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُو عِنْدَ اللَّهِ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُضْعِفُونَ حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیورر لیکن خطابدن مراد جمیع ایمان اهللرنه خاص
دکلدر یا محمد شونلرکه سنکله قرابتلری وارانلرك حقلرین ویرمنع ایتمکل و دخی مسکنلرك و بول
یکوب قنوق اولنلرك دخی حقلرین ویرکل امدی قرابت حقی اولدرکه صله رحم ایدرلر مسکنلرك حقی
اولدرکه الده اولان وارندن انلره تصدق ایدرلر و قنوقلرك حقی اولدرکه انلره اکرام ایدوب
احسان ایدرلر کم بونلری ایتمکلك خیر لودر شونلره که انلرك مرادی حق و رضاسی اوله آخرتده نجات بولوب
باقی نعمتلره اولنلر انلردر اما اول نسنلرکه ویرن سن مقصودکز اول اولا که خلق مالندن سیزه

اول سببله سنه زیاده تسنه حاصل اوله اول عطانك حق تعالی قنده قدری یوقدر ثواب اولمز
بلکم عاصی وکنهکار اولور سن ودخی اول تسنه که زکوتدن وصدقه دن ویرسن مرادیکز حق تعالی
رضاسی حاصل اولمق اوله الله تعالی قنده ثواب زیاده اولمق عطا اولدرکه برینه اون اوله دخی زیاده
اوله ودخی بیوردیکه اَللّٰهُ الَّذِی خَلَقَکُمْ ثُمَّ رَزَقَکُمْ ثُمَّ یُمِیتُکُمْ ثُمَّ یُحْیِیکُمْ هَلْ مِنْ شُرَکَائِکُمْ
مَنْ یَفْعَلُ مِنْ ذٰلِکُمْ مِنْ شَیْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰی عَمَّا یُشْرِکُونَ یعنی حق تعالی کندو وصفندن خبر
ویردیکم کندونك وحدانیتنی بلدوره بیوردیکم اول الله دکم سزی یردی یوغیکن وارقلدی
ودری اولدقجه سیزه اسباب معیشتی دوزیوب برب انواع طعامله رزقلندردی اندن اولوقتکه
سزنك عمریکز مدتی تمامنه این سیزی کیدر واولدورر اندنصکره قیامت کونده دیرلدوب برن
چقاریسز تاکه دنیاده قلدوغیکز عملکزین مکافاتنی برینه کتوره کورك برنظر قیلك اول بیزه شریك
قیلوب عبادت قلدوغیکز صنملرکز هیچ دیدکلری بزون برین سزکله اشلرمی حق تعالی منزه در اندنکه
اکاکمسه شریك اوله بلکم واحد مطلقدر ودخی بیوردیکه ظَهَرَ الْفَسَادُ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا کَسَبَتْ
أَیْدِی النَّاسِ لِیُذِیقَهُمْ بَعْضَ الَّذِی عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ یَرْجِعُونَ یعنی قوروبر لرده ودکزلرده فساد
لر ظاهر اولدی اول کسب ایتدکلری معصیتلردن اوترو قوروده فساد یغمورلر یاغیوب قحط اولدو
یمشلر اکنلر بتیوب نباتات ازاولدوغی ودکزده فساد انجولر بولندوغی هر وقتده یغمور یغمایه
صدفه انجو اولمز وبو فساد لر ظاهر اولدوغی انکچوندرکه بز اوکنا هلرینك جزالرین الدرلر بعضیسنی
دنیاده طاتدوره وزیرنی عذاب ایتمك اولور پس دنیاده عذاب قرلغله واجلغله قیلور تاکه برانقاصه
کلوب عبادتنه دونه لر بوندنصکره بیوردیکه قُلْ سِیرُوا فِی الْأَرْضِ فَانْظُرُوا کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الَّذِینَ

مِنْ

مِنْ قَبْلُ کَانَ أَکْثَرُهُمْ مُشْرِکِینَ فَأَقِمْ وَجْهَکَ لِلدِّینِ الْقَیِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ یَأْتِیَ یَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ
یَوْمَئِذٍ یَصَّدَّعُونَ یعنی حق تعالی بیوروکه یا محمد ایت بونلره که سفر ایدوب ایدك بو دنیا اچنده برنظر
ایدك کورك که عاقبتلری نه ایرمشدی شولرکه انلردن اوکدن وار ایدی انلرك اکثری بونلر جلین
مشرکلر ایدی عاقبتلرینه نظر ایدب کندوزه برعبرت الکز اول حالدن دن رجوع ایدب ایمانه کلکز
ودخی بیوردیکه یا محمد بونلره بونکی اخلاص قلبیله اولدین اسلام دینه که محکم دیندر اول قیامت
کونی کلمزدن اول هیچ برکمسه نك قدرتی یتمزکه اول کونی الله دن منع ایدب کتورمیه اول برکوندرکه
حق تعالی انك کلمك لکن وعده قیلوبدر اولوعده یه خلاف یوقدر واول کون بوخلایق ایکی بولوك اولوب
متفرق اولسلر کرك جزالرین بولماغیچون ودخی بیوردیکه مَنْ کَفَرَ فَعَلَیْهِ کُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِأَنْفُسِهِمْ یَمْهَدُونَ لِیَجْزِیَ الَّذِینَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا یُحِبُّ
الْکَافِرِینَ یعنی هرکمسه که حق تعالی نی انکار ایدب کافر اولسه انك کفرینك جزاسی وعقوبتی کیدر
کندواوزرینه دیردخی هرکیمسه که حق تعالینك وحدانیتنه تصدیق ایدب کرکلو عملر اشلدی انلردخی
کندونفسلریچون استعداد ایدب قبرده وجنتده دوشکلر حاضر قلدیلر که راحت اوله لر پس
قیامت کونده خلق متفرق اولدقلری اندن اوترودرکه حق تعالی جزالندوره سونلرکه ایمان کتورب
صالح عملر اشلدلر کندوفضلیله زیرا حق تعالی کافرلری سومز اندن اوترو که معرفتدن قاچدیلر موحد
لردن اولدلر ودخی بیوردیکه وَمِنْ آیَاتِهِ أَنْ یُرْسِلَ الرِّیَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِیُذِیقَکُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ
وَلِتَجْرِیَ الْفُلْکُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّکُمْ تَشْکُرُونَ یعنی حق تعالینك وحدا
نیتی علاجندرکه انك صنعنه باقوب انی اکلیه سزبونکله که بجن سیزه رحمت وبرکت یغمورلرین

يغدرمق دلهم اول يغورودن اول مشتهى بلمز ويرير كه قولترى انوكله سونب فرح قلمه لرنا كه بشارت
دن صكره يغور نعمتى سيزه ايرشدوره انوكله بونجه نعمتلر يكرى بردن بتورب زياده قيله ودخى اول
روزكار ايله دريادهكى كميلرى يورووده سير ايدب حق تعالى قسمت قلدوغى رزقلرين طلب ايده سن
بس حق تعالى اول يل ايله يغور كتوردوكى واول يل ايله دكزلرده كميلرى يورتدوكى كلى بو نعمتلرى احسان
قلدوغى فضليله انجونده كه اول نعمتلرى ذكر ايدب شكرنه مشغول اولهسزنا كه دخى زياده نعمت احسان
قيله ودخى بوردركه وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ
اَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ يعنى حق تعالى نك امريدركم يا محمد سندن ايلرو بونجه رسولر
كوندردك اولقومه كه كلدلر ظاهر دليللرله بونجه معجزاتلرى عيان قلدلر انلر دخى رسولرين
تكذيب ايتدلر نتكم قومك سنى دخى تكذيب ايتدلر بز دخى اولقومه ردن عذابله انتقام الدق كمزردن
اوتر وهلاك قلدق مؤمنلرى رسولترينه نجات ويردك بز كرمزله وعده قلدقكه مؤمن قولترى
نصرت ويرب قورتردق وزنتكم بوردى اَللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي
السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ يعنى اول الله در كم يلترى قوويرركلوب بولتلرى قوبارر وعوده
كوكدن يكابرى برى اوزرنه اندن بسط ايدب يرله كوك اراسنه دوشرشويله كه كنشى پرده لرى
تيقادبلدوكى قدر بركونك بيريادخى زياده كوره سن اول بلوتلر پاره پاره ايلر اراسنده يغورلرى
قطره لرين چقاريب يريوزنه دوكر بو قولترى اكندرنه وباغلرينه بستانلرينه ايرشدورر قولترى انى
كوردب بشارت بولوب سونسلر ودخى بوردركه وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ

قبله

قبله لمبلسين فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيى الارض بعد موتها ان ذلك لمحيى الموتى
وهو على كل شيء قدير يعنى اول يغورلر انمزدن اول يغوردن اميد كسمشلر ايدى چون يغدى
جمله بشارت حاصل اولدى كل امدى نظر قل الله تعالينك رحمتى آثارنه كه يريوزنه انواع نبا
تلر بتوردى وانواع چچكلرله يريوزين مزين قيلوب روضه لر قلدى بونجه دانه لرى بتوروب
بونجه عشلر انجدن كتوردى اولوب قرويوب قالمش ايكن كلسن تازه لندردى حركته كتوردى
بوكلسى تحقيق تنبه واشارتدر كه تحقيق يوز التندن طيراق اولوب بيتان اولولرى دخى كلسن بونجه
حيات بولدوروب كيروو وجوده كتوريسر قيامت كونده كه بدرستى الله تعالى هر نسنه قادردر نه دلر
انلر ودخى بوردركه وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ فَإِنَّكَ
لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ
إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ يعنى اكر بز انلرك اكنلرينه وباغ بستانلرينه
هلاك ايديجى يل كوندرسوزكه اكاريج ديرلر نتكم بشارت يلنه رياح ديرلر كلوب انلرك اكنلرى
اوزره استه تازه يشل ايكن ناكاه صرارووب صولسه كوريدك كه مجموع كرو اول نعمتلر صرردقدن صكره
كافر اولالردى بدرستى يا محمد سن بو موتالره اشتدرمزسن حق تعالى كافرلرى اولوبه تشبيه ايدوب
مثل قوردى نتكم اولولر اوازاشمزلر بوكافرلر دخى صمدن يكا اولنان دعوت اونى اشتمزلر
ودخى سن بو صاغرلره دعوتك اشتدوره مزسين نجنكم بونلر يوز دوندوروب اعراض ايدرلر نتكم
يونى سندن يكا اولسه سن اكا چارغروب اشتدرمزسين دخى كافرلرى صاغره تشبيه ايدوب فكيف كه
اول يوزن دوندوروب كيدر اولهسن اردندن چاغره سين اول قچن اشيدير كافرلر دخى

ندای اشتکاده کندولرین صاغرلغه اورد قلری صاغرار دندن چاغرمق کبیدرکه اشتمك محالدر وفی
بیوردی یا محمد سن کوزسز اولان کمسلری یوله دلالت قلرسن اولطریق ضلالتدن هدایته کتورسن
چون انلر بزم طاعتمزدن اعراض ایدب قچرلر تحقیق سن دعوت حقی اشتدرمزسن الا سوزلرکه انلرك
مقه صدقی وارانکارلری یوق بزم حکمزه اخلاصله اطاعت قلمشلردر بوندنصکره کمال قدرتنی انجلیه لر
ودخی بیوردی اَللّٰهُ الَّذِی خَلَقَکُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَیْبَةً یَخْلُقُ مَا یَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِیمُ الْقَدِیرُ یعنی اول اللّٰه دراولکم سزی اولا
برضعیف نطفه دن برتدیکه برقطره صوایدی اندن کوجك معصوم دنیایه کتوردی کرو
ضعیف عقل یوق اندنصکره قوت ویرب اعضاکزی محکم قلدی یکتلکه ایرکورب عقل ویردی
وعقل بشاشت قوه تندن کبر ویرلك وقوت اکسلمك ضعیفلغن ویردی بوکلی انك قدرتیله در
نه دیلرسه یراد رصورتدین انواع مختلف اوزره یرادرایسه حالتری دخی قدرتیله اویله دوندو در
هر برینك حالنی بیلور قادر دیرنه دیلرسه اشلر ودخی بیوردیکه وَیَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ یُقْسِمُ
الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَیْرَ سَاعَةٍ کَذَلِکَ کَانُوا یُؤْفَکُونَ یعنی یارن قیامت کونده بوکافرلر قیامت
کونك اوزونونه یاقوب یرده چوق یاتدقلرینه انکار ایده لر اندایجوب دیه لرکه بزبویرا لبثنده
برساعتدن ارتق اکلمیدك واندنصکره دیه لربز اکلمدك الا برکون بوندنصکره دیه لرکه بر
ساعت تنکم طه سوره سنده کچدی اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ودخی اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا یَوْمًا یاایته برساعت
دیوذکر ایلدی پس حق تعالی بیوررکه بوکافرلر ودنساده انکار ایدب یلان سویلمکه وحقه اینانماق ایله
عادت اولمشلردرکه انده دخی قیامتی انکار ایدرلردی بونده مزارده یتدقلرینه یلانلدلر ودخی

بیوردی

بیوردی قَالَ الَّذِینَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِیمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِی کِتَابِ اللّٰهِ إِلَی یَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا یَوْمُ
الْبَعْثِ وَلَکِنَّکُمْ کُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ فَیَوْمَئِذٍ لَا یَنْفَعُ الَّذِینَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ یُسْتَعْتَبُونَ
یعنی اول کافرلره دیه لر اولوقت انلره که حق تعالیدن علم ورلدی دخی توفیق برله ایمان ویرلدی ای
قومسیز تحقیق یاتوب اکلندیکز بویرا لبثده شول قدرکم لوح محفوظده حق تعالی حکم برله یازلمشدرکه
اول قیامت کونیدر پس اول برتعلقه وقوتعلقه وعده اولنوب تقدیرا اولنان کون اوش بوکوندرکه
قوب مزاردن حشر اولدیکز لیکن بوکونی دنیاده ایکن هیچ تصدیق ایتمزدیکز اوش واقع اولوب کوز
ایله کوردیکز لیکن بوکون اول کوندرکه دنیاده کندولره کفرله شرکله ظلم ایدنلرك عذرلری
قبول اولنمز ودخی بیوردیکه وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِی هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ کُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآیَةٍ
لَیَقُولَنَّ الَّذِینَ کَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ کَذَلِکَ یَطْبَعُ اللّٰهُ عَلَی قُلُوبِ الَّذِینَ لَا یَعْلَمُونَ
فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلَا یَسْتَخِفَّنَّکَ الَّذِینَ لَا یُوقِنُونَ پس حق تعالی بیوردی یا محمد بزبو آدم
اوغلنه برینه قرآن ایچنده کرکی مثللر وتشبیهلر قلدق امر ونهی وعد وعیدی قلمغله کچنلرك قصه
لرین خبر ویرمکله واکرسن شمدی انده کندولره استدکاری دلیل وحجت کتوره سی اولوسك که مکه نك
طاغلری التون اوله ویرلری باغ بچه وایچنده ایرمقلر اوله انلر تصدیق ایتمیوب دیرلرکه یا محمد سن دخی
سکا اویانلردکلسز جمله کز الا باطل اهلی یلانچیلرسز بو اولن نسنه اللّٰهدن دکل دیردیو انکار ایدرلر
پس حق تعالی شویله مهر اورر کوکلرینه شول کمسلرك که اللّٰهی تصدیق ایتمزلر وقرآنه وسکا انکار ایدرلر
وارصبر ایله یا محمد بوکافرلرك جفالرینه وانکارلرینه وسنی انجد کلرینه که تحقیق اللّٰه تعالیدنك
وعده سی حقدر سکا نصرتله وعده قلدوغی وکافرلره هلاکلکی وعده قلدوغی البته برینه کتورر

واول وعده اولنان عذابلری انلر قبولر انما اول بعثه انکار ایدنلرك سوزلری سنی ییتجك
قبولب شول مرتبه اندر مسوکه عجله ایله انلره بد دعا قیلوب عذابه ویلیس صبور وحلیم اول اشده عجله اتمه

سورة لقمان مكية تاکه طوغرو یول بوله سن اربع وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الم تلك آيات الكتاب الحكيم هدى ورحمة للمحسنين الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم بالآخرة هم يوقنون یعنی حق تعالی اندا یچوب بیوردیکه بنم الهیتم ومجدم حقیچون
اول قرآنکه اندردك بزم کتابمزدر دلیل وبرهاندر بزم وحدانیتمزه واول محکم کتابدر نسخ
اولنمز وحاکمدر کندودن ایدوکتابلرن نسخیله حکمی ودخی حلال وحرام وامر ونهی واحکام
حدودی بونکله محکم اولمشدر تبدیل تغییر اولمز ودخی بوکتاب هادیدر وطریق هدایته طریق
ضلالتدن ودخی بوکتاب ایمان کتوروب عمل صالح اشینلره سبب رحمتدر ووقتیله نمازلرین ادا ایدنلره
ومالرینك زکوتن ویرنلره کم بونلر کلی اول بعثه تصدیق ایدیجیلردر ودخی بیوردی اولئك على
هدى من ربهم واولئك هم المفلحون یعنی بو صفتلرله موصوف اولن کمسلردرکم انلر هدایت
اوزره وربلرینك توفیقیله ودخی جمیع ظفر بولوب فلاح بولنلر انلردرکم حق تعالی بیان قلدوغی
طریق هدایتی طوتوب نجات بولدلر ودخی بیوردیکه ومن الناس من يشتري لهو الحديث ليضل
عن سبيل الله بغير علم ويتخذها هزوا اولئك لهم عذاب مهين بوایتك سبب نزولی بوایدکم
نضر بن حارث فارس ولایتنه تجارته واردی انده بولدوغی رستم واسفندیار قصه لرندن وقوم
عجمك مقالاتندن دوزلمش ترهات کتابلرینی جمع ایدب کتوردی رسول الله قتی عداوت بغلمقدن

خلقی

خلقی فتنه جمع ایدوب دیردی سیزه بن رسولم بنجه که محمد رسولدر انك کتابی وارایسه بنم دخی
کتابم وارمجن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوتروب اصحابنه آدم پیغمبردن قصه لرندن خبر
ویرسه اول نضر ملعون دخی اتباعن جمع ایدوب ایدردیکه محمد سویلدوکی سوزلرك تمامی بنم قتمده در
پس حق تعالی بوایتی اندوب خبر ویردیکه بومکه خلقندن کمسنه وارکم واروب باطل سوزلری صتون
الوب کلوب انی خلق اوزره اوقور تاکه انکله کندویی وبو خلقی حق تعالی دینندن دوندوروب ضلالته
براغور کندو نفسنی دخی بلکه کمراه قیلور بلدن جهلله ودخی رستم واسفندیار سوزلرین دیلرکم قرآنه
برابر طوتوب استهزا قیلمه دلیلسن حجتسن انلرك کبی کمسنلر ایچوندر غایت اهانت ایدیجی عذاب طامو
ودخی بیوردیکه واذا تتلى عليه آياتنا ولى مستكبرا كأن لم يسمعها كأن في أذنيه وقرا
فبشره بعذاب أليم حق تعالی بیوردیکه بزم ایندیرمزا اول نضر بن حارث اوذرینه یا اول کمسنه اوزرینه کم
مغنیه جاریه لر الوب چالدرمق ایچون یاخود صتار بوقرآن اوقنسه وحکمی بیان اولنسه انك حکمیله
عمل ایتمکدن اعراض ایدر تکبرلك یوزندن واول قرآنی تصدیق ایتمکدن قچر هوله نفرت ایدرکم
صاسین اول قرآن وانك ایچنده که دلایلی اشتمدیلر یاخود صاسین کانه بونلرك قولقلرنده
ثقلت وصاغرلق وار اشتمزلر بشارت قیل مشتوله یا محمد اول قرآن حکمن اشیدب صاغرلنوب
طوتمینلره شویله عذابلرله که غایت مولمدر ودخی بیوردی إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات
لهم جنات النعيم خالدين فيها وعد الله حقا وهو العزيز الحكيم یعنی تحقیق شونلرکم ایمان
کتوردلر وکرکلو عمل اشلدلر کندولریله الله اراسنده اولان عهده وفا قلدلر دینلرین وکوکلرین
اصلاح قلدلر حاصلدر انلره اول جنتلرکه نعمتلری مالانهایه در وبو حالده که انك ایچنده دائم اولمر

فناسی و زوجی اولمیه جنت بوه قتلو کشنده واجب اولدوغی حق تعالینک وعده سیله و درکه قدر
انک اولمه سنده خلاف یوقدر عزیز در ملک ایجنده کمسه انکا غالب اولمز و دخی حاکمدر کافرلره عذابله
حکم ایدر و مؤمنلره اوجماعله حکم ایدر و دخی بوردیکه خَلَقَ السَّمٰوٰاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ
رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ يعنی حق تعالی
بیوردیکه الله یرتدی بو کوکلری درکسز شویله که کوردسز و دخی یرتدی بویر اوزره محکم بوطاغلری
تاکه حرکته کلوب بویرلر زائل اولمیه دخی بو انواع دیرنور حیوانلری یرادوب یر اوزرینه نشر ایلدی
برنچه سی قروده و برنچه سی دکزده و دخی بوردی بز کوکلردن صواندردک اول صوسببله بر بوزندن
انواع دانه لر و اوتلر بوردک اشبو کلی حق تعالینک مخلوقدر که اول یرتدی کلوک ایمدی کوسترک
الله دن غیری معبود طوتدوغیکز ضمیرکزه نه نسنه یرتدی انلرک صنعی و مخلوقی ندر کندولردخی
بیورلرکم انلر بو نسنه دن عاجزلردر ولیکن بو کافرلر اشکاره ضلالت ایجنده درکه قادر دی قیوب
عاجز معبود طوتر لر بوندن صکره لقمان حکایتندن خبر ویرب بوردی وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ
أَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ یعنی حق تعالی بوردی
بز لقمانه حکمت ویردک یعنی عقل و علم ویردک دخی سوزده صواب سویلک ویردک نه سویلرسه
صواب سویلردی هیچ بر خطا و یرلان سوز کلمدی اما پیغمبرلک ویرمدی اهل سنت و جماعت قولی
بودرکم و دخی وهب بن منبه ایدر لقمان بر حکیم کشی ایدی حکمت ویرلش ایدی نبی دکل
ایدی ابن عباس قولی دخی بودر وهب ایدر لقمان مخیر اولدی نبوتله حکمت ارا سنده

اول

اول حکمتی اختیار ایلدی پیغمبرلک اوزرینه و بنه هب ایدر لقمان داود پیغمبر عم زمانندن
بر کشنک قولی ایدی اندنکه اول حکمت اندن ظاهر اولدی هم ازاد اولدی سبب بو اولدیکه
مولاسی انکا دیکه قالق اشبو قیونی بوغزله قالقوب بوغزلدی و مولاسی دیدی وارشو
قیونک قنغی اعضاسی ایودر اندن ایکی پاره کتوروب دلیله بورکن کتوردی بوندن صکره
برنچ زمان کچدی بنه بوردی وار بر قیون بوغزله اعضالرندن قنغی اعضا جیدر اندن کتور
اندن کتوروب بنه دلیله بورکن کتوردی مولاسی انکا دیدی یا لقمان سنکا ایوسین دیدم
بو ایکی اعضایی کتوردک بر امرن دیدم بنه بو ایکی اعضایی کتوردک بونه حکمتدر بر اعضاسم
ایوسم بر امر اوله لقمان ایتدیکه بو ایکسندن کوزل اعضا یوقدر تجنکم بو یرلان اوزره طوره بر
اما بو ایکیدن خبیث یوقدر امر اولنان حکمه مخالفت قیله لر مولاسی دیدیکه کوزل سویلدک
کم حکمت کلامیدر و اول کم سن حکیم ایکن بندن ازاد اولمیسن دیو ازاد ایلدی و دخی
برکون لقمان وعظ ایلدی بنی اسرائیلک اولو لرینک بر یسی کلدی صوردیکه بو جماعت ندر
دیدلرکم لقمان وعظ ایدر بو کز لقمان قتنه کلدی دیدیکه فلان اوغلی فلانک سن قولی دکل
می سن لقمان دیدیکه بلی دیدیکه سن بو مرتبه یه ندن ایردک لقمان دیدیکه کرچک سویلک ایله
دخی امانتی کرکلو ادا ایتمکله دخی فایده سز سوزی ترک ایتمکله اول کشنی کندی حق تعالی بوردی
أَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ یعنی بز لقمانه علم و حکمت ویردک دیدک انکا کم الله تعالیه شکر ایله کل اول
علم حکمتدن اوترو که سنکا عطا قلدی هر کمسه که الله شکر ایلدی انکا ویریلن انعامه ایچون اول
شکرن فایده سی کیرو شاکره در دنیاده نعمتی زیاده اولور آخرتده ثوابی زیاده اولور اما

هرکم شکر اتیوب انکار ایدوب کافر اولسه انک ضرری کروکندویه در حق تعالی غنیدر بو خلقدن
دخی بولرك تشکرندن ودخی حمیدر حمد اولنور جمعی تعالیدن ودخی بیوردیکه وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ
لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ چون لقمان اوغلنه وعظ
ایدب دیکه ای بنم اوغلنجغم الله‌ه شرك کتورمه وکسنه‌ی انکا اورتق طوتغل کم تحقیق الله‌ه شرك
کتورمك کی اولو ظلمدر پس شرکی ظلم دیو ذکر ایلدی انک چونکه ظلم انکا دیرلر که برنسنه‌ی غیری
محلنه صرف ایده لر پس ربوبیتی الله‌دن غیریه صرف ایتمك صنمی معبود طوتمق ظلمدر ودخی
عبادتی وعبودیتی دخی غیر محلنه ایتمك معبود حقیقی‌ی قیوب صنمه عبادت ایتمك دخی ظلمدر
بو شرك برکناهدرکم ابدًا ایرلغفر بوندن غیری بوندن غیری‌یی حق تعالی دیلدوکندن برلغفر
اول لقمانك اوغلی وعورتی کافره ایدی شولقدر جهد ایتدیکم ایکیسن دخی مسلمان ایلدی
ودخی بیوردیکه وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي
عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ حق تعالی بیوردی بزبیوردق بو انسانه که انا سنه
انا سنه احسان ایلیه امّا انا سی حقین زیاده صقلیه انا حقندن زیرا انا سی انی کتوردی
ضعیف اوزره اول اولمشکن اولوقت حامله ایدی کون کجدکجه ضعفی ارتردی قوتی
اکسیلوردی اول انی کتوردی دخی دنیاده کتوردی شدت زحمتله وایکی یل امزردی
کیجه کوندز زحمتن چکدی صکره سددن کسوب طعامله تربیت قلدی پس بوندن اوترو که
دوك بو انسانه که اولابزه شکر ایله که سکا هدایت ویرب دین اسلام عطا قلدق
جمیع نعمتك اولوسی اولدر اندنصکره انا که انا که احسان قیل انکچونکه عالم صباوتکده زحمت

چکوب سنی تربیت قلدی انك حقن ضایع قلمغل عاقبت دونب کلجك منزلك بزدن یکا
در احسان ایدرسك بنه جزاسین بولورسك ودخی بیوردیکه وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ
تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ
سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ یعنی اول انا انك انا انك ایکسی بیله
سکا زحمت ویرب جهد ایتسلر شونك اوزرینه که سن بکا شرك کتوره سن کافر اولسه سن برنسنه
دکه سنك هیچ بر دلیلك یوق بنم شریکم اولدوقنه پس سن اول شرکدن انلره مطیع اولمه دخی
امر ایلدك انسانه که متابعت قلغل دینده برکسه‌نك طریقنه کم انك یونی طاعتنه اقبال ایتمندر
اندنصکره بلك کم سزك مرجعکز بزدن یکا دربدرستی بن سیزه خبر ویردم شول نسنه‌لریکه
سز دنیاده انی اشلدیکز انکله سزه مکافات ومجازات قیلورم عملکز مقداری ودخی بیوردی
یَا بُنَيَّ إِنَّهَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ
يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ یعنی قضیه بو ایدیکم لقمانك اوغلی برکون انا سنه دخی
یا انا اکر برخلوت یرده کناه اشلسم بنی برکسه کورمسه حق تعالی اول بنم اشلدوکم نته بیلورکه
بکا انکله عقوبت ایده لقمان انکا بو جوابی ویردیکی حق تعالی بیوردی ای بنم اوغلنجغم اکر سنك
خطاك برخردل دانه‌سی اغرنجه اوله‌سی اولورسه وانی یدی قت یرك التنده کی قیا ایچنده
یا خود کوکلر اچنده ایدرسك الله تعالی بیلور اول کناهی ترازویه قور انکله سکا مجازات
قیلور بدرستی الله تعالی لطیفدرکه برحبه‌ی صقلر خبیردرکه انکله مکافات نجه دربیلور
انکا هیچ برخفی مکان یوقدر ودخی بیوردیکه يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ

عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ
مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ يعنى لقمان اوغلنه نصيحت ايدب دديكه اى
بنم اوغلنجغم نمازى وقتيله اقامت ايدوب كركاوا دا ايله دخى شول نسنه‌لركم الله تعالى قتنده
مرضيدر قولكده وفعلكده اولسون همركنده ونفسكه وهم غيره كه انى بيوره سن اشليه‌لر دخى
شول نسنه‌لركم الله تعالى قتنده مرضى دكل وشرعًا مقبول دكل وعقل انى احسن كورمز افعالندن
واقوالندن اندن نفسكى وغيركى دفع لمنع ايليه وتجنكه امر معروف ونهى منكر انسك اول
اول جهتدن سكا ايذا وايلام وذلت وحقارت حاصل اولسه اول سكا ايريشن شدتلره صبر
ايلك اشلرندن واحبيبندن نكم اولو العزم صبر ايدلر مراتب عاليه‌يه نزول ايتدلر واولياء
وانبيالركى ودخى بوكا بكزر كمسه‌لركم بو امر معروف ونهى منكر ودخى بو جفالى چكدلر ودخى
لقمان دديكه اى بنم اوغلم متكبرانه اولوب بو خلقك فقيرلرندن يوز چورمكلكم الندن اعراض
ايلمكلكه بدرستى الله اذا اوجادر ودخى بريوزنده فخر ايله صالنوب يورومكلكه بدرستى يورو
مكلكنده مختال اولنلرى والله كى نعمتلره فخر ايدب كبر ايدنلرى سومز بلكه بورو دوكلكده الله تعالى
نك عظمتن اكوب تواضعله مسكنتله يوروكل ودخى چاغروب سويلمكل سفيه‌لركى تيز تيز سويلمكل باب
باب كوزل سويله‌كل اوازيكى قتى قتى قوويروب سويلمكل كه اوازلريك قبيحى اشك اوازيدركه انك
اوازندن تبحرق دخى اوازوار ايكن خلق اراسنده بو معلوم وظاهر اولدى انكچون بونكله تشبيه
ايدوب مثل قورى ودخى سوردكه الم تروا ان الله سخر لكم ما فى السموات وما فى الارض

واسبغ

وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ يعنى ايت يا محمد بو مكه اهلنه كم كورمزميسن كه الله تعالى كلى سينه مطيع قلدى كوكلكزه
برلرده نه وار ايسه حب سزك مصالحكزه ايچوندر واسباب معاشكز ضبط اولوب نظامه كلك ايچوندر
بوكلى سينه الله تعالىدن وانك قدرتندن ورحمتندن كه اول واحد رانك شريكى يوقدر دخى
كامل قلدى سيزك اوزريكزه انواع نعمتلرى ظاهرده وباطنده ظاهر نعمت اولدركه طشره
اعضالريكزه برلو برنجه دوزدى وباطن نعمت ايلوكزى خلقه اشكاره قيلوب عيبلريكزى ستر
ايلدى يا خود ظاهر نعمت قرآندر وباطن نعمت معناسى ايلدر ودخى ظاهر نعمت دنيا
نعمتلريدر وباطن نعمت آخرت نعمتيدر فى الجمله بو ايكى دورلو نعمتلرى سينه احسان قلدى بو كلسيله
بو خلقدن اول نضر بن حارث كبى بر هانسز جهل ايله طوروب حق تعالى دينده خصومت
ايدر الله‌دن اكا بيان يوق وبر روشن حجت يوق ودخى بوردكه وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ
إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ يعنى قچن بو مكه اهلنه دنلسه كه كلوك ايمان كتوروب متابعت ايدك قرآنك
حكمنه كه سينه حق تعالى اندردى الدريلركه بز اول قرآنه ايمان كتوروب متابعت قلمزز بلكه
شول آتالريمزى نه نسنه اوزره بولدقسه دينده وعادتده بز دخى اول يول اوزره متابعت
قيلوب انى طوتاردز الله تعالى بوردر شيطان دكلمدركه بونلرى دعوت ايدر اولعذاب سعيره
تاكه ابدى انده هلاك ايلدى اغواسيله ودخى بوردكه وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ كُفْرُهُ

إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ
إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ يعنى حق تعالى بيوردى كيم هركيم الله ايمان كتوردى ويتن اخلاص
ايدوب سائر عملرين كركلو قلدى تحقيق اول الني بر محكم قوليه يا پشدردى كه جمله ايشلرين
عاقبت مرجعى الله دن يكاه در هر عمله مجازات ومكافات قيلور اكر خير واكر شر واكر چوق
واكر از ودخى اول كافرلر ديرلر كه يا محمد قرآنى كندودن يلاندر كوكدن ايمز رسول الله صلى
الله عليه وسلم انى اشيدوب قنى مشقت كورب كوكلى طارلدى حق تعالى انك كوكلنه استمالت بيوريدى كه
يا محمد هركيمكه انكار ايدب كافر اولسه انك كافر اولدوغى سنى غضبه برقسون انلرك دونب كلجك
يرلرى بزدن يكاه در انلرنه كه اشلدلر قوين الني جمع ايدب صقلمشم يارين قيامت كونده انكا ديرنه
جزا ايده ور تحقيق حق تعالى انلرك كوكلنده كين بيلور اكا كزلو نسنه يوقدر اكر خير اكر شر وسنك
كوكلكده كى غم وغصه دخى بيلور انلرك كلامندن نه كه ديرلر برنج كون صبر ايله بز انلرى بو دنيا
ايله متمتع ايدك وايله وزكه فنا سى قريبدر اندن نصكره ديلرديلن بز انلرى عذابه اوغراديرز كه
هركز سست اولمه ونجات بولمه لر كرفتار اولمه لر ودخى بيوردى كه وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ يعنى حق تعالى بيوردى كه يا محمد بو مكه كافرلرنه سؤال ايدجك اولورسك كه بو كوكلرى
كم يرتدى وبو يرلرى كم يرتدى البته ديرلر كه الله يرتدى بيلورلر كه صنمرى نسنه يرتمكه عاجزلردر
هله سن انلرك اقرارلرنه الله تعالى يه حمد ايتكه انلرك بوقدر اقرارلرى واريكه بونلرك چوغى
انى تصديق ايتمزلر كه يرلر كوكلر ايچنده نه قدر مخلوق واريسه جميع حق تعالينك ملكيدر بو كلمسله ديرز

برنولرى اولدكه نصكره جمله سنى برساعتده كروخلق ايده ور اولكافرلر ديرلر كه نجن بو اوسر
الله تعالى بيوردكه وكلدر بكا جميعكز يرتمق قوپرمق الاسؤل برآدم يرتمسى كبيدر بدرستى الله تعالى
غنيدر بونلرك عبادتلرندن حميددر كندو افعالندنكه اكا حمد اولنور ودخى بيوردى كه وَلَوْ أَنَّ
مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ بو ايتك سبب
نزولى بو ايدكه كافرلردن دولركه بو قرآن بر كلامدر بونك دوكنه سى وقطع اولمه سى يتيدر
يتر اولاكه بو دوكنه حق تعالى بو ايتى كوندرب بيوردى كه اكر بو يرلر يوزنه كى قوانجلر قلم اولسه ويدى دكز
مركب اولسه الله تعالينك علمى يازلسه بو قلملر كلى قطع اولوب ومركبلر دوكنيدى حق تعالينك علمى
دوكنميدى بوسيزه ويرلن عملدن ازاجق عملدركه حق تعالى قتنده وارد ديمكدر الله تعالينك قتنده كى
عمله نسبت اول عملدنكه سيزه ويرلدى اول ايكى ازدر حق تعالى عزيزدر غالبدر كافرلرن انتقام اتمكله
وحكيمدر اويله حكم ايدركه كندونك علمنك غايتى يوقدر بو خلقك علمنك نهايتى واردر ودخى
ابى بن خلف واسدك ايكى اوغلى منبه ايله نبيد ديرلر ديكه الله تعالى بزى طرداوزره يرتدى
نطفه وعلقه دن كبر ومضغه قلدى اندن بو اعضالرى برادب يرلو يرنجه دوزدى بو كلمسله
ديركه بز بونلرى اولدكه نصكره برساعتده كروخلق ايده ور ديرز بو قجن اولسه حق تعالى بيوردى
دكلدر بكا جمله كزى يرتمق دخى قوپرمق الا برآدم يرتمسى كبيدر حق تعالى سميعدر بونلرك نه ديدكلرين
اشيدر بصيردر نه اشلدكلرين كوردر بيلور هركسك عملرينه كوره جزالرين قيلور ودخى بيوردى كه
أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي

اولہ واولمق کرک زیرا مومن اولنلر بوایکی خصلتدن خالی اولمیه‌لر که کلی مخلوقه خصالترك افضلی بوایکی
خصلتدر که بلا وفتنه صبر ایدجی اولہ ونعمت وفتنه شکر ایدجی اولہ پس قجنکم بونلر اول کیمسه ایکن
طاغلر کبی موج کلوب بویری اردنجه قیلسه ودورت طرفدن قراکولق بورسه اخلاصیله توجه ایدب
دعا قیلوب یلوارلر قجنکم برانده نرحم قیلوب قویه چاره وزسلامت اولوب قرار طوته لرکودرسن
انلردن بعضیسی ایمانه کلوب صدق اوزره طورر وبعضیسی عهدین ترك ایدوب انکار ایدر عهدنی
صخر الاهر کسه کم عهدنی صحده غایت قباحت اوزره درحق تعالینك نعمتلرینه کافر اولمغی کذوبه عادت
طوتمشدر ودخی بیوردی یا ایها الناس اتقوا ربکم واخشوا یوما لا یجزی والد عن ولده
ولا مولود هو جاز عن والده شیئا ان وعد الله حق فلا تغرنکم الحیوة الدنیا ولا
یغرنکم بالله الغرور یعنی ای مکه کافرلری قورقنك ربکزدن سزی انواع نعمتلرله بسلدی اکا
ایمان کتوروب امرینه مطیع اولنك ودخی اولکونك عذابندن قورقنك که هیچ برانا اوغلنه منفعت
قیلمیوب اوزرنده که حقی عفو ایتمکه چاره سی اولمیه واوغل دخی اناسی اوزرنده کی حقی عفو ایتمیه هرنی
کندو نفسین خلاص ایتمك اردنجه اولہ بوردیکز خاصه درکفار حقنده اما مومنلر برینه منفعت
قیلمز شفاعت وجهله بدرستی الله تعالینك وعده سی حقدر هرکز اکا خلاف یوقدر پس سزی
بو دنیا مغرور قیلسونکه انلرن یکا کوکلکز دولاندوره سز آخرتی ترك ایدب عملکز قلمغی قویاسز
سعیکز هب دنیایه اولہ ودخی شیطان سیزی غرور براغوب الله تعالینك کرمی برله الدامسونکه
یارین محرومملردن اولہ سز ودخی بیوردیکه ان الله عنده علم الساعة وینزل الغیث ویعلم
ما فی الارحام وما تدری نفس ماذا تکسب غدا وما تدری نفس بای ارض تموت ان الله

الی اجل مسمی وان الله بما تعملون خبیر ذلك بان الله هو الحق وان ما یدعون من دونه الباطل وان الله هو العلی الکبیر یعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد ایت اول بزم قدرتمز انکار ایدنلره
کورمزمیسز که حق تعالینك قدرتی اول کیمسه‌لری نقص ایدوب کوندوزی زیاده ایدر وکوندوزی نقص ایدوب کیجه
زیاده ایدر انك بعض ساعاتن قصادر قدرتیله نه دیلرسه اشلر ودخی آیله کنشی آدمه اوغلنلری
مصالحلری بجون مطیع قلمشدر خلق اولنلردن بر وفلکلرنده کیجه کوندز دورمیوب دوراید رلر که
انلرك سیرنده واکسلوب ارتمسنده بونجه سرلر وحکمتلر واردر که عاقللرانی وصف ایتمکده عاجز
قالمشلر سیر ایدرلر بر وضع اوزره تا اکا دکین اجلی مسمی لری تمام اولہ که قیامتدر بدرستی حق تعالینك
سزلرك نه اشلدکلریکزی بیلور بو ذکر اولنان مصنوعات بونلردن اوترودر که نظر ایدب انکلیوب
بلمکم حق تعالی حقدر ومعبود مطلقدر انلردن غیری معبود طوتوب طیدقلری کل باطلدر که
بو مصنوعاته اندن اقدارلری یوقدر واندن دنیاده آخرتده منفعتلری اولمق دکلدر پس اولہ
بلمکه مرتبه سی بوجه اولو پادشاه اولدرکه تعظیم وحمد اکا دریوندنصکره بیوردی الم تر ان
الفلك تجری فی البحر بنعمة الله لیریکم من آیاته ان فی ذلك لآیات لکل صبار شکور
واذا غشیهم موج کالظلل دعوا الله مخلصین له الدین فلما نجیهم الی البر فمنهم
مقتصد وما یجحد بآیاتنا الا کل ختار کفور یعنی حق تعالی بوردکه یا محمد اول منکر اولنلره
ایتکه کورمزمیسز حق تعالینك قدرتنی اول کیملری نجه یوروردکز ایچنده کندو رحمتیله خلقك
منفعتندن اوترو انوکلمه وحدانیتی علامتن بیان قیلمه بدرستی اول عجایبلری کوردرسز جمله سی
انك تدبیریدر هرکمسه کم حق تعالینك امری اوزره اکا ایرشن بلالره صبر ایدب نعمتلرینه شکر ایدجی

اولہ

عليهم خبيرا مقاتل ايدوب بو آيت وليد بن عمر حقنده نازل اولدى برينه اهلندن ايدى بركون كلوب
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ديكه يا رسول الله بزم ولايتمز قطعلق اولدى خبر ويركه نه وقت
يعقوب يغار ودخى عورتمى حامله اليقوده قرقمى ويا اركك مى طوغار بن نه يرده طوغدرم نه يرده اولورم
دخى بن بوكون نه اشلدم يارين نه اشلسيرم وقيامت كونى نه وقتدر خبر ويردى حق تعالى بو آيتى
اندرب خبر ويرديكه بدرستى قيامت نه وقت قوبجغنك على الله تعالى قتنده در ودخى يغور يقدر حق
انك حكمنده ديرنه وقت ديلهم يغدورر ودخى انا لرك ارحامنده ارميدر قرميدر الله تعالى بيلور
ودخى هر نفس يارين نه اشلر اول بيلور وهر كشى نه يرده اولجكدر اول بيلور سنكم عمرده روايت ايدر
رسول الله ديكه غيبك مفتاحلرى بشدر بلمز اول بشى الا الله بيلور دردى دخى بو آيتى اوقو
دى بلدرديكه مغيبات خمسه ديركلرى بو ايدر ودخى عايشه رضه ديكه هركمسه كه سكا خبر ورب
ديكه يارين نه اولور بن بيلورم بلكل كه تحقيق اول كشى يالان سويلدى بو آيت شريف حكمنه بس
بس بو مغيبا خمسدن هيچ بركمسه بلمز مكر كه حق سبحانه وتعالى انكا انى بلدرمش اوله

سورة السجدة ثلث وثلثون آية

بسم الله الرحمن الرحيم

الم تنزيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين ام يقولون افتريه بل هو الحق من
ربك لتنذر قوما اتيهم من نذير من قبلك لعلهم يهتدون يعنى حق تعالى قسم ايدوب بوردى كه
بنم الهيتم ولطفم وبجدم حقيچون بن بيلورمكه بو سوره اندرلشدر جبرائيل ايله رسولم محمده كه
بو منزل ايدوكه هيچ كمان يوقدر انلرك قتنده كه مؤمن مصدقلردر ديرلر كه بو قرآن اندرلشدر
عالملرك ربندن لما چون اهل قريش انكار ايدوب ديلر كه محمد بونى كذودن دوزر حق تعالى

انزى تكذيب ايدب بوردى كه يعنى اهل مكه ديرلر ميكه اول محمد بونى كذبودن دوزر محمد بونى
كذودن دوزمز بلكم بو قرآن حقدر كم سنك ربكدن سكا اندورلدى تاكه يا محمد سن انذار
ايدوب قورقوره سن بو مكه قومنى سنك عصركده بو قريشه كذولردن برقورقودوجى كلدى بونلر
سندن ايلرو برنذيردخى مشاهده قلدلر ليكن بونلردن ايلروكيلره سندن اولكى پيغمبرلر كلوب
انذار ايتدلر متابعت ايدن سعادت بولدى مخالفت ايدن شقى اولوب ايدى هلاك اولدى
سن دخى بونلرى انذار ايت اوله كه بونلردخى ضلالتدن هدايت بولنه چالر ودخى بوردى كه الله

الذى خلق السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام ثم استوى على العرش ما لكم من
دونه من ولى ولا شفيع افلا تتذكرون يعنى سيزك معبودكز اول الله در كم كوكلرى
ويرلرى يرتدى دخى ايكسنك اراسنده نه وار ايسه انى يرتدى التى كونده قادر ايدوكه كوز اچوب
يومجه يراديدى ليكن قولترينه انى بلدوردى كى اشدرنه عجله كه كمز زيرا هر اشكى ايومكله اشلدك
چونكه صوكى نزامتدر بس چون حق تعالى يرلرى كوكلرى وار العدنده اولنرى يرتدى مستوى
اولدى عرش اوزره حكمله وغلبه وقهريله بيلوك كم سيزك هيچ الله در غيرى دوستكز يوقدر كه
آخرتده سزه منفعتى اوله واندن غيرى برشفاعت ايدجى يوقدر فرشتهلردن وغيريدكه سيزه
شفاعت قيلوب قورتره الله دن اذن اولميچ نولدى سيزه كه بو اوكتدرله اوكتنمز سز تاكه نجات بولوب
قورتوله سز ودخى بوردى كه يدبر الامر من السماء الى الارض ثم يعرج اليه فى يوم كان مقدا
ره الف سنة مما تعدون يعنى حق تعالى بوردقدرينى حكم ايدر كوكدن يرلره بونكله كم فرشتهلر كوندر
بو خلقك مصالحندن اوترو كه اندن اول فرشتهلر كم وصعود ايدب كوكدن يكا چقار بركون اچنده

انك مقداری دنیا کونیله بیك یل قدر در زیرا بردن کوکه بشیوز بلق یولدر اول مکلك اشبو
چماسی سزك ساغشی کزله بر کون ایچنده بیك بیلق مسافه اولور و دخی بوردیکم ذٰلِكَ عَالِمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ يعنی اول اللهدر اولکه برلرك کوکلریت
مدبر در اولمشی اولجی بیلور قولدرك کزلو اشکاره افعالنی بیلور دنیاده مجاری اولان اموری
بیلور که عالم شهادتدر و آخرتده جاری اولجق اموری بیلور که عالم غیبدر قولدرانی مشاهده قلمز
و ملکنده عزیزدر و بیرتدوغی خلقه رحیمدر دنیاده عام و آخرتده خاص و دخی اول اللهدر اولکم
هر بر تدوغی نسنه‌یی نجه بر تمق کرك ایدوکنی بیلور علم و ارادت اوزره یرادر اما بر تمقده ابتدا قلدی
آدمی بالجمله‌دن صکره انك نسلنی بر تدی نطفه‌دنکه انساندن سیزوب چقار انانك صلبندن انانك
کوکسندنکه بر ضعیف صو در پس اول آدمی یرادوب اعضاسنی بر لوبر نجه دوزدی یرادوب دخی روحندن
انکا اوردی وجوده کتوردی بو نجه حکمتلر و اسرار ظهوره کتوردی اندن دونب انك ذریتنه بیور
دیکه الله تعالی سزی یرادوب اشیدر قولق ویردی کوزلر کوز ویردی دخی فراستلو کوکل ویردی لاکن
سزك شکر یکز ازدر اول منعم کم سیزه بو انعاملری قلدی که انی بر لیوب مطیع اوله سز کوزکز قولاغکز
انك طاعتنه صرف ایده سز و کوکلکز انك عظمتنی ذکر ایدوب معرفت حاصل قله سز و دخی بوردی
وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ قُلْ يَتَوَفَّاكُمْ
مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ یعنی اول بعثه منکر اولنلر دیدلرکم بزبویر ایچنده بلورسز

اولوب

اولوب چوروب طیراق اولدقدنصکره کرو یکیدن یرادر زیلوب وجوده مکلسز بو برامر بعید در قوتیمز
بیوردر بونسنه اولاجاغنه کمان یوقدر بیکم بونلر اول بعثه انکار ایدرلر یا محمد سن اول کافرلره ایتکم
ملك الموت سیزك جانکزی قبض ایدر اول سیزك اوزیکزه موکلدر که هیچ بر یکزی اولدرمدین قومان
اندنصکره دونب ربکزه دونب یکا وارسز کیرودری اولوب تاکه قلدوغکز عملرك سیزه جزاسین قیله
و دخی بوردیکه وَلَوْ تَرَى إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ یعنی صوریتی بوررسی یا محمد اول مشرکلری سن کوردك قیامت کونده
انلرك قتی حالدرینه تعجب ایدیدك که باشلرینی جماللدن اشغه بر اغوب خالقلری اوکنده طوروب
دیسلرکه ای بزم ربمز کوزومزله بونی کوردك بزنه قلماق کرك اندوکن بلدك و سندك امریك اشتوب
مطیع اولدق دوندوریکز کرو دنیایه وارب صالح عملر اشلیلم که بز شمدی یقین بلدك که حساب
و صراط و ترازو وار بر وقتده انلر که انده منفعتی اولمز و دخی بوردیکه وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ
فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
یعنی اکر بز دلسوزلکی شخصه هدایت یولنی کوستر یوردك لیکن بز قولمز سبقت ایتدی علم
ازلیده که البته جهنمی طولدوراوز آدم اوغلنلری و جنیلر و کافرلر ایله بعضیسی هدایت
یولوب جنته واردی بعضی سی شقاوت یرله طامویه واردی بو عدلدر عدل ایتمك پادشاهه
روادر پس بو اهل نار طامویه کیره لر طامو خزینه دارلری دیه لرکه امدی طادك اول عذابی
بری اندن اوترو کم سز بونلری انکار ایدوب عمل قلمغی ترك ایتدیکز طادك امدی بو مخلد عذابلم

انك نهايتي قوتن شويلرن اوترو كه الله شريك كتوروب بعثه انكار ايتدكزو دخي بيورديكه
إِنَّمَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ يعني حق تعالى
بيورديكم تحقيق يزمز آيات قرآنه وعذابمزه شونلر تصديق ايدب اينانرلركم قجن اول آيات نزله انده وعظ
ايدوب اول عذابدن انده اكديو يرسلر تكبردن قورقوب يوزلرين سجده يه اوردرلر اول مولالرينه
تسبيح ايدب ثنا قيلورلر اول كافرلركبي تكبرلك ايدوب سجده دن قجمزلر وقجن بش وقت نماز
اذان اوقنوب دعوت اولنسلر مطيع اولوب واردرلر انى شوقله ادا ايدرلر دخي ايراق يردن
جماعتله نماز قيلق ايچون مسجده واردرلر اخشام نمازين قيلوب اولرينه كتمزلر پس يتسو نمازين
جماعتله قلمقدن فوت اوله ديو قورقرلر مسجده اخشمله يتسوار اسين احيا ايدرلر تكم انس بن مالك
رضي بيوريمشدر دون نمازي اول ايكي وقت اراسنده نمازله احيا ايتمكدر وبعضيلر ديديلركم
دون نمازي اولدركه يتسو نمازيله ارته نمازين جماعتله قيلمق حق تعالى بيوردوغي كه يانلرينى ايراق
ايدرلر يانده قالري يردن مولالرينه عبادت قيلورلر ودعا ايدرلر انك عذابندن قورقجي
اولوب ورحمتدن اومجي اولوب ويزدخي انده رزق ايدب ويروكز مالدن يزمزيولنده
تطوع صدقه ايدرلر پس بونلرك ثوابلرين بيان ايدب بيورديكه هيچ بو صفتله مذكور اولان
صفتلرك بري سي بلمزكه بن انلركچون نه حاضرلدم شول نسنه لركه كوزلرك نفس انى
كوزلري شاد اولوب سوينور ابن عباسه سؤال ايتديلر انلركچون كزلو اولان نه نسنه لري

بيور

بيوردي كه جنات عدن اچنده كزلو نسنه لردركه انلرك مقامنده يوقدر بو كلمه عوضنده
انده اول عمل جزاسي كه اشدلر دخي بيورديكه أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ
أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَأَمَّا
الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ
ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَى دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ بو آيتك سبب نزولي بو ايديكم على ابن طالبله وليد بن عقبه
اراسنده كلام جاري اولدي وليد عليه دوكه نه نسنه ايله بكا تفاخر ايدرسك والله
بنم سكوم اوجي سنك سكوكدن يرامزدر دخي كلام ايتمكده بنم دلم واسعدر لشكر ايچنده
طورمكوزلره طلوكوروبم على رض بيورديكه ساكت اول سن بر فاسقسن پس حق تعالى
بو ايتي انزول بيوردي شول كمسه كم مؤمن اوله فاسق كبي بيورر الله تعالى قصدلك
برابر دكلدر اما انلركه ايمان كتوروب كركلو عمل اشدلر انلرك نزول ايدجك مكانلري
جنت اولسه اما انلركم الله تعالى عاصي اولدلر توبه ايدب دوغدلر انلرك واره جق
يرلري جهنمدر هركز كيم قصد ايله لو آتشدن دونوب چيقه لر كيرو دوندورلر اوده
ايچنه يعني قجنكم جهنم كوكريوب قينايوب طاشوب يوقاروقبودن يكا آته بونلر
اميد ايله لركه چقوب قورتوله لر طاموزبانيلري اودن چومقلرله قرشو اورلر
تاكه كيرو اودك قعرنه اينه لر دائم حالتري بو اوله اول زبانيلر انده ديه لركه طادك
اول اودن عذابلرينكه سيزه دنياده خبر ويرلجك انى يلاندريكز حق تعالى بيوردر عزه جلالم

حتى يراه دنيادة سهل عذابلردن طاندوريرز قطلق قرلق وقلج الله دبه لمك كبى
اول اولو عذابدن غيريكه اودعذابيدر تا اوله كه توبه قيلوب يزدن يكادونه لرودخى بيوريكه
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَجَعَلْنَا
مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ يعنى كمدراندن ظالمرق
كم بزمراندورو كمز قرانلره اكا وعظ ايدب بزم قورقمز وعذابلريمز اكدوره لرانى اشيدوب
انكله عمل ايتمكدن اعراض ايلسه تحقيق بز اول اعراض ايدن مشركلرى انتقام ايدوب طوتسز دخى
تحقيق يا محمد بز موسايه توريت ويردك سنك شكك اولماسونكه موسايله ملاقات اولنمش
سن يعنى معراجده برقاچ دفعه بولشدى ودخى بز توريتى بنى اسرائيله بيان قلدق طريق هدا
يته موسايى هادى قلدق انكله بنى اسرائيلى طريق ضلالتدن هدايته ارشاد قلدق وبنى اسرائيلدن
دخى بعضيسنى خيره قايدلر قلدق كه خلقى بزم يولمزه دعوت قيلورلر بزم امرمزله شوندن
اوترو كه انلر صبر ايلدلر ديندارى اوزره جفالرچكدلر ديندارينى ترك ايتدلر موسايه ويردوكمز
علامتلره يقينلرينى محكم ايدب كمانه كلدلر ودخى بيوريكه إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ يعنى تحقيق يا محمد سنك رب
حكم ايله قيامت كونده بونلرك اراسنده شول دينده اختلاف ايدب اينانمدلر حق تعالى بونلره
بيان ايدب خبر ويرمديمى بونلر واروب انلرك يورتلرندن اوغريوب كچرلر بدرستى اولرك

هلاك

هلاك لكنده چوق عبرتلر واربونده نه اولديكه انى اشيدوب عبرت الديلر اوكونلتمز لرودخى
بيوريكه أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ
وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ يعنى برانلرك اول قوروب قالمش يرلرنه كه هيچ براوت كوكرر
يوق بولندقلرى يغورلر سوروب انلره يغدرمدقيكه اوتلرى واكنلرين بتوروز تاكه انك اوتلرندن
حيوانلرى يه لر واول بتن دانلرون كندولريه لر اشبو عجايب قدرتلرى كورمزلرمى كه مولالرينى
اكا كه ضمير مطيع اولدرودخى بيوريكه وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ قُلْ يَوْمَ
الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ
مُنْتَظِرُونَ حق تعالى بيوريكه يا محمد بوكافرلر سكا صورلركه قيامت كونيكه بعث وقضا كونيده
نه وقت اوليسر اكر بوديدوكلك كرچك ايسه بزه خبر ويريله لم ايت سن انده يا محمد اول بعث
كونيدر انكا كافر اولن كمسه لرك اولوقت ايمانلرندن منفعت اولمسى دكل اما كلبى روايتنده مراد
يوندن مكه فتحدر اصحاب مكه اوتوروب بريله بومكه رسول الله فتح اولونا جغن سويلشردى بنى
خزيمه قبيله سندن انده برقوم واريدى استهزايله ديرلردى كه بوسزك فتحكزنه وقت اولسردكه
اولاديوزعم ايدرسن حق تعالى بوآيتى انزوب خبر ويردى كه اول خزيمه قومى ديرلركه يا محمد اصحابى
اكر ديرلرسه كه بوديدوكلك كرچكسز خبر ويرك كم اول فتحكزنه وقت اوليسر امدى خبر ويرايت
يا محمد كه اول فتح كونده اول كافرلرك ايمانلرينك اولومدن قورتلمه فايده سى اولمق دكل ودبه
لمكدن انده امان اوليسر دكل قويونلرى اعراض يا محمد منتظر اول بونلرك قتلنه كه اول مكه فتح اولنجه
دكين سنكم انلر سنك هلاكلوكنه منتظر اولوب كوزطوتب انتظار ايدرلر جابردن رضى الله عنه روايتده

رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديكه هر كيمسه كم كيجه ذه تبارك و بو سجده سورسن اوقسه قدرى احيا ايدر

سورة الاحزاب ثلث وسبعون آية بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها النبي اتق الله ولا تطع الكافرين والمنافقين ان الله كان عليما حكيما بو آيتك سبب
نزولى بو ايديكم ابو سفيان وعكرمه وابى الاعور احد غزاسنده هزيمت بولدقلرندن صكره مدينه يه كلدلر
كچركن عبد الله بن سرح وطعمه بن ابى رق منافقلرون ايدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمه كلديلر دركه
يا محمد كل بزم الهلديمزى دله كتورمه انلره طيلره اندون آخرتده شفاعت وارد ديرز دخى سنى ربكله
قوياليم نه كركسه ايت بو سوز رسول الله نتى كوچ كلدى عمر رضه دستور ديلديكه بونلرى اولدوره رسول الله
ميل ايتديكه نقض عهد ايدب دستور ويره بو آيت كريمه نزول ايديجك دديكه بن بونلره امان ويرمشم
شمدى نقض اولمز اولدر مكه دستور ويرميوب مدينه دن سوردى يعنى حق تعالى بوردكه يا محمد قورقمك
تكريدن تقوى اوزره ثابت اول كافرلر ومنافقلر سوزنه مطيع اولمه وقلدوغك عهدى كيرو نقض ايتمه كه
سنكله انلرك اراسنده مدت وار تا مدت تمام اولنجه پس حق تعالى حكيمدر نهى ايدر عهد بوزمقدن وحكم ايدر
عهده وفا قلمقه دخى عليمدر بيلوركه بونلره نه اوزره جمع اولمشلر ودخى بوردكه واتبع ما يوحى اليك
من ربك ان الله كان بما تعملون خبيرا وتوكل على الله وكفى بالله وكيلا يعنى حق تعالى بوردكه
يا محمد متابعت قل طوت حكمنى اولقرآنك كه ربكدن سكا وحى اولونبدر بدرستى حق تعالى سزك
نه اشلدوكلكزى بيلور اولكافرلرك سوزلرينه طاريلمه الله اعتماد قيلوب ايشكى اكا امر ايلدكه الله تعالى
سكا حافظ وناصردر ودخى بوردكه ما جعل الله لرجل من قلبين في جوفه وما جعل ازواجكم
اللائى تظاهرون منهن امهاتكم وما جعل ادعياءكم ابناءكم ذلكم قولكم بافواهكم والله

يقول

يقول الحق وهو يهدى السبيل بو آيت دخى حميد بن عمر حقنده نازل اولديكه اول غايت اشدوكن
صعلجى دخى خلقى يوله قولاغزليوب دلالت ايديجيدى اما مسلمانه دشمن ايدى ديرديكم بنم ايكى كوكلم
واربرى محمد كوكلندن زيركه رنه اشيدرسم حفظ ايدرم مكه كافرلرى انى اشيدوب كرجك صنور
دى اكا دكينك بدر غزاسنده چرلدى صندى رسول الله غالب اولوب اول اباعمر بيانه تحدى
برنفلنى الده برى ايا غنده شول حال ايله كلوب ابو سفيانه ايرشدى كذوحالندن خبرى يوق ايدى
ابو سفيان اكا صوردديكه نچون بو نعلينك برى الكده برى ايا غنكده اول ديديكه يا ابا سفيان بدر
دن اكا دكينكه بلدم بنم خبرم يوقكه ايا غمده نعلين وارمى يوقمى اولوقت بلدلركه اول ايكى كوكلم وار
ديدوكى يلان ايمش پس حق تعالى بو آيتى اندرب بوردكه برقنده ايكى كوكل بمدى معلوم اولديكه بر
كشيده ايكى كوكل اولمق محالدر ودخى جاهليتده بركسه عورتيله ظهار ايتسه ديسكه سن بنم اوزرمه
انامرارقه سى كبى سن اول عوت بابن طلاق اولوردى وخى ايدردى چونكه سنك
اوزريكه ابتداء اسلامده دخى بر زمان حكم بونك اوزره اولدى اندنصكره حق تعالى بو آيتى اندوب
انى باطل قلدى بوردديكه سيزه انا قلدى اول عورتلريكه سز انكله ظهار ايتدكز حرمتى سزه كفارتن
ويرنجه دريونك مفصلى مجادله سوره سنده ودرودخى زيد بن حارثه رسول صلى الله عليه وسلم
اوغل ايدنمشيدى بو بر آيتده حق تعالى اوچ حكم ظاهر قلدى برى بوكى بركشيده ايكى كوكل اولمز برى دخى
عورتيله ظهار ايتسه انك اناسى اولمز برى دخى بركشينك اوغلى غيريه اوغل كبى اولمز اندن ميراث يمز
اوغل ايدندوكى نك عورتن يا قوزنداشين ويا قرنن الور حق تعالى حقى بيان ايدب سيزه بوردكه
نسب اولمايجق نسنه يه محمد نسبت قيلمه سز سزى الله طريقنه دلالت قيلور هر كمسى كذوانا لريه نسبت قيلمه سن

ودخی بیوردیکه ادعوهم لآبائهم هو اقسط عند الله فان لم تعلموا آباءهم فاخوانکم
فی الدین ومواليكم وليس عليكم جناح فيما اخطأتم به ولكن ما تعمدت قلوبكم وكان الله
غفورا رحيما یعنی اول زید بن حارث خویلد قزی حدیجه نك قولیدی انی رسول الله بنشلدی رسول الله
انی ازاد ایدینوب اوغل ایدندی خلق دیرلردی زید محمد اوغلیدر حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردیکه هر
کیمسه یی کندو اتالرینه نسبت ایدك زید بن حارث دیلك زید بن محمد دیمك که الله تعالی قتنده بو یقین
رقدر اکاندرك اتالرینی بلمز سکز که اکا نسبت ایده سز اول سزك دینی قرداشکز در اکا عبد الله دیك
یاخود عبد الرحمن دیك ودخی سزك اول مولاکزدر قلانك دخی مولی سیدر دیك یعنی حذیفه نك سالم
ادلو برقولی وار ایدی ازاد ایدب اوغل ایدندی اکا دخی خلق سالم بن حذیفه دیرلردی چون بو آیت
نازل اولدی اول سالم دخی مولای حذیفه دیو آد ویردلر ودخی حق تعالی بیوردیکه اول نسیانله خطالیله
نسبت قلدوغکزدن اتالرندن غیریه سیزه اندکناه اولمز زیرا دلکز اوزره اول عادت طوتمشدر
اکسوزن ینه جاری اولور لیکن کناه اندرکم قصد ایله دیه سز نهی اولدقدن صکره زیرا حق تعالی
قولترندن نسیان واکراه ایله اولان نسنه‌لری عفو ایتمشدر غفور در خطالری یرلغر رحیمدر
کناهدن رجوع ایدندری اسرکر ودخی بیوردیکه النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه
امهاتهم واولوا الارحام بعضهم اولی ببعض فی کتاب الله من المؤمنین والمهاجرین
الا ان تفعلوا الی اولیائکم معروفا کان ذلك فی الکتاب مسطورا حق تعالی بیوردیکه
پیغمبر شفقتلو رقدر مؤمنلره ومؤمنلر کندولره شفقت ایتدوکندن وپیغمبرك فکر ورایی
یکرکدر مؤمنلره ایچون مؤمنلرك کندورایلرندن وپیغمبرك بیوردوغی یکرکدرکم مؤمنلر اوزرن

نافز اولمه بو دکل کم کندو حکملرندن پیغمبر کچوره لر دخی رسولك خاتونلری مؤمنلره شول انا
لری کبیدرکه کمسه لری نکاح ایتمق روا دکل پیغمبر دنصکره ودخی حق تعالی بیوردیکه قرابت ایتلری
بعضیسی بعضیسندن اولیدر میراث یمکده بونك سبب نزولی بو ایدیکم شول مؤمنلرکم هجرت ایدوب
رسول الله ایله بیله کلمشلر ایدی چمن اندن بری فوت اولسه مهاجرلردن بیله بولنان ورثه لری
میراث بیردی اولورنه که هجرت ایدوب بیله کلمدی مکه قالدی اکا میراث ویرمزلردی دخی رسول الله
ایکی کشی بری بریله قردش قیلوردی چمن اندن بری فوت اولسه اول قلان اندن ترکه سین میراث بردی
کندو عصبه لرینه ویرمزدی حق تعالی بو آیتله منسوخ قلدی تاکه میراث یمك ایمانله وقرابتله اولدی کرك
مهاجر کرك انصاردن اولسون چونکم بر مؤمن فوت اوله بر مؤمن ورثه سی قالمه میراث انوکدر
کرك هجرت ایتسون کرك ایتمسون دخی قرابت وار ایکن قرداش اوقنانلری بربرندن میراث یمزلر
مکر اول دوستلرینه ثلث مالندن وصیت قیله احسان یونندن اشبو نجلین یازلمشدر قرآن ایچنده که
میراث ایمانله وقرابتله در هجرتله دکل مکر که ورثه کافر اوله نقدر قریب دخی اولورسه میراث یمز ودخی
بیوردیکه وإذ أخذنا من النبيين ميثاقهم ومنك ومن نوح وإبراهيم وموسى وعيسى ابن
مريم وأخذنا منهم ميثاقا غليظا ليسئل الصادقين عن صدقهم وأعد للكافرين
عذابا أليما یعنی ذکر ایله یا محمد انیکم پیغمبرلرك جمله سندن محکم عهد الدق بونك اوزرینه که
الله‌ی عبادت ایدب وبو خلقی الله عبادتنه دعوت قیله دخی صوکره کلجك پیغمبرلری اول قومه متابعت ایدوب خبرون
تاکه کلوب دعوت قلدوغی وقت انکار ایتمه‌لر واکر بلدکه نصکره انکار ایتسه‌لر اندن هلاك واجب اوله

بو آیتده رسولك فضیلتنه دلیل وارکم اولا جمیعی پیغمبرلری ذکر ایتدکدنصکره کروانی ذکر ایلدی
دیکه انلرك کلمسندن عهد الدق وسندن دخی عهد الدق بوندنصکره نوحدن وابراهیمدن وموسادن
وعیسادن دخی عهد الدق بونلر کلمسی بشارت ایده کلدلر وسنك صفتکی بیان ایده
کلدلر پس بو عهدلر اندن اوترو دیکم حق تعالی بارین سؤال ایده اول مرسلاردنکه عهده وفا قلوب تبلیغ
رسالت قلدلرمی واهل دعوته سؤال اولنکم داعیلر اجابت قلدلرمی یوقمی یوق پس الله تعالی رب
حاضر قلدی اول رسولاری تکذیب ایدنلر ایچون انواع عذابلریکه زیاده موجبدر ودخی بوردیکه حق

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا
وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا یعنی حق تعالی بوردیکه ای انلرکه ایمان کتوروب
تصدیق ایتدلر اکثوك الله تعالینك نعمتنی شکرنه مشغول اولك شولوقتکه اول احزاب عرب جمع
اولوب کلدلر سیزی خندق ایچنده حصر ایتدلر جمعه مجالکز یوغیدی بز انلرك اوزرنه صبا یلی حواله
قلدق دخی لشکر کوندردك کم انلری کورمدیکز فرشته لشکری ایدی هیچ انلر دخی مقاتله قلمدیلر
صوق یلی کوندردك کلوب چادرلرینك وطوارلرینك قازقلرین قوپاردی چادرلرین ایپلرین
کسدی وادلرین سویندردی چولمکلرین یاش اشغه اقتردی انلری اورکوب بیانه طاغلدی
دورت یانلرندن فرشتهلرك تکبیرلری اوازی چوغلدی هر قبیلنك اولولری دیردیکه یا فلان
اوغلی بکا کل ایرش چون بر مقداری بر یره جمع اولوب دلرکم بزه هلاکلك کلدی قورتلماق طلب ایدك
حق تعالی انلرك دوونلرینه قورقو سالدی هیچ بری مقاتله ایتمیوب منهزم اولوب طاغلدلر الله تعالی
سزك نه قلدوغیکزی کوردیلر انکا کوره انك جزاسین ویررودخی بوردیکه إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ

وَمِنْ

وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا
هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا یعنی حق تعالی بوردیکه چونکه اول منهزم کلدی
کلدی دره اوزرنکه اول طلحه ابن خویلد دروسنق قبلندن مالك بن عوف وقریظه یهودیلری
ودخی بعضیسی کلدی دره ایچندن مغرب قبلندن که اول ابو اعور سلمی دروابوسفیاندر چون اول
منافقلر انی کوردلر قورقودن کوزلری دوندی یورکلری قویدی اضطرابه دوشدلر الله
درلودرلو کمانر ایتدیلر امیدلرین کسدلر رسول الله نصرت اولمقدن حق تعالی بوردی ای منافقلر
اولمه می ظن ایتدکز که حق تعالی رسولی محمد اقیه بز اشبو نسنه ایچون قلدقکه مؤمنلر بونکله ابتلی اولنه
اهل اخلاص کیمدر واهل نفاق کیمدر ظهوره کله وهر بری حرکتکه کلوب اجهاد قیله ودخی بوردیکه
وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا یعنی
اول منافقلردرکه کوکلرنده مرض نفاق واردکلدر بو الله رسول بزه وعده قلدوغی الا
غرور درکه اورتاده حاصلی کورنمز ودخی حق تعالی بوردیکه وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ
يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ
وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ
لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا یعنی بو منافقلر جماعتی اولندردن بر طائفه دولر مدینه
اهلنه که یا اهل یثرب سیزه بونده طورمغه مکان یوق قتال وقتنده بو لشکرله کیرو مدینه یه دونك
ودخی انلردن بر بولکی که بنو حارثه وبنی مسلمه در انلرك اولری مدینه نك برناحیه سنده ایدی کلوب
رسولدن دستور دیلیوب دیدلرکه بزم اولریمز دشمن طرفنده دراولریمزی حفظ ایدیجکمز یوقدر

اوغرین حرامیدن امین دکولر دستور و برب انری رعایت ایده‌لم حق تعالی انرک
قلب لطیفین بو آیه‌ی خبر و برب بوردی یا محمد انرسنکا عذر ایدب اولریمز خالیدر دولرانرک
اولری خالی دکل زیرا مومنلرک اولرینی الله تعالی حفظ ایدر بونرک مرادی دکلدر دستور
دیلمکدن الاقال دن محمد اکر مدینه‌نک اطرافندن بونرک اوزرینه لشکر قیولسه انر
کلوب بونری شرکه و کفره دعوت قلسه‌لر کلتسی انره اجابت قیلردی هیچ مدینه‌ده اکلمیه‌لردی
الا ازساکن اولردی تیزجک انره اطاعت قیلردی و دخی بوردیکه وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ
مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ
الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا حق تعالی بوردکم قنی بونرک عهدلریکه بوخندقدن
اروالله‌له قلدلردیکه الله دشمنلرندن بوزدندرمیلردی یاردن آخرته الله تعالی اولعهدی
نقض ایدندن سوآل ایدیسر دیعنی قیمه بوایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مکه‌ده ایدی
مدینه‌دن یمش کشی جنوب مکه‌یه رسوله وارد بلر رسول الله دخی عقبه کیجه‌سی ایدیکه انردن بکا
چقدی انرکله مبایعت قیلوب عهد الدی انر دخی بیعت ایدلر اندن دولرکه یارسول الله بزمله
ربنک ایچون وسنک ایچون دخی نه شرط دیلرسنک دیلمه رسول الله بوردی ربم ایچون شرط
بوقی دیلرمکه انکا صلهٔ سز انکا شرک کتورمیه‌سز و بنم ایچون شرطم بوردرکه کندونفسکزه و اهل
اولادکزه ضد و غیکزی بکا دخی ضمانا سز انردولرکه اکر بوردیدوکک اشلیه‌سی اولوسوز
بزه اجرنه اولور رسول الله بوردیکه دنیاده الله‌دن نصرت آخرته جنت بوله‌سز انر دخی
دولرکم بزبو عهدی قبول ایدرک بس حق تعالی بو آیه‌ده ذکر ایدوکی عهد بوردرکه انکا وفا قلدلر

حق تعالی

حق تعالی رسوله بوردیکه یا محمد ایت انره که سیزه اولومدن یا خود قتلدن قچمق منفعت
ایدیسر دکلدر اکر قچسکز دخی سزه بو دنیاده تاخیر اولنوب تمتع ایتمزسز الا از ایدرسز
زیرا دنیانک بقاسی ازدر و دخی بوردی قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا
أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا یعنی ایت یا محمد
بونره کم سزدن الله تعالینک بلا لرینی کمک قدرتی منع ایده قچنکم حق تعالی سیزه بلا
قلمق دلسه یا خود نصرت قلمق دلسه کم انی دفع ایده بلمه بلسونلر حقیقتا که انرلتهدن غیری
نصرت ایدیجی و منع ایدیجی بولمزلر و دخی بوردیکه قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ
الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا
ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ
اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا یعنی حق تعالی تحقیق بیلورکم قتالدن منع ایدیجیلری
سزدن کمدر و دخی دوستلرینه قردشلرینه دینلرکم کلوک بزدن بکا قوک بو
محمدی انکله بله حربه حاضر اولمک قورقوسزک اوزرینه که هلاک اولمسز قتاد ایدر
بونر منافقلردن برجماعت ایدیکم رسول الله‌ک صلی الله علیه وسلم اصحابندن اولرکم
انصاردندر انرک منافقلردن قردشلری دوستلری واردردولرکم دکلدر بو محمدک
اصحابیله الا باش بیجیردر اکر بونرات اولورلرسه دخی ابوسفیان بونری اصحابیله برلمقه
کیمی بوردر قوک بو محمدی برهلاک اولجق کشیدر نولدی بزه کم اندن اوترو کندونفسکزی

ابو سفیان الله و اصحابنك قلبجی الله دیلنه سن اکر بو دفعه اوزریکزه رخصت بولورسه
بریکزنی دری قومز بس اول منافقلر دخی رسول الله حرب وقتال ایتمکه کلمزلردی الا ازکلورلردی
حق تعالی مسلمانلره خبر ویردیکه بو منافقلر سیزه بوکلای قلمدقلری سزك اوزریکزه شفقت یوزندن
کم الله یولندن منع ایدرلر دخی بخالق یوزندن کم سزك اوزریکزه نسنه انفاق ایتمکلر فجنکم
بو منافقلره قتال قورقوسی کلمه یا محمد کوردرسن انلریکه سندن یکا نظر ایدرلر قورقولیه کوزلرین
دوردت یکا دوراید وردرلر اوزرینه اولم ایرشمش کبی که جان نزعنك شدتلری انی قیلمش اوله
فجنکم قتال قورقوسی کیده مال غنیمت قسمت وقتی کلمه دیلترین اوزادب آجی آجی دیلرله سنی چکرلر
حریص یوزندن بونلر کلی انلردر کم الله تعالیه تصدیقلری یوقدر بس الله تعالی انلرك عملارنك
ثوابلرن اندن اوترو حبط ایلدیکم بونی بویله حق تعالیه زیاده اسانلردر دخی بوردی یحسبون
الاحزاب لم یذهبوا وان یات الاحزاب یودوا لو انهم بادون فی الاعراب یسئلون
عن انبائکم ولو کانوا فیکم ما قاتلوا الا قلیلا یعنی بو منافقلر اویله ظن ایدرلرکیم
بو لشکر احزاب عزیمت بولوب کیتمدلر قورقوایچلرین شویله المشدرکم دیرلرکه بو لشکر هنوز
مدینه کنارنده طولانوب کیدیسر دکل تا مدینه نك طیراغنی الری دونغیله توز اقیجه
ودین اسلامی اصلیله قطع ایتمیجه اکر اول احزاب لشکری بر دخی کروکلیدی بونلرك آزرو
لری بو ایدیکم عرب ایچندن چقوب بر ریه یه کیدرلردی بر ریه عربلریله اولوب قرشو کلوب
کیدنلردن سیزك خبریکز صورب سیزه واقع اولان زحمتی اشیده لردی سوینه لردی
واکر سزك ایچوکزده اولسلردی سزکله بله قتال ایدیسرلر دکلدی نه ازونه چوق اکر انسلر

دخی

دخی زیاده سمعه یوزندن ایدرلردی جدله دکل ودخی بوردیکه لقد کان لکم فی رسول الله
اسوة حسنة لمن کان یرجو الله والیوم الاخر وذکر الله کثیرا ولما رای المؤمنون
الاحزاب قالوا هذا ما وعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله وما زادهم
الا ایمانا وتسلیما یعنی تحقیق سیزه واجبدر رسول الله حقنده که اول بنه شروع ایدرسه اوده
یاوزده سزاکا کوزلك ایله متابعت قلمه سزیزا اول سزدن ایلرو کیدجیدر حرب اوزره
کندو نفسنی سیرك یوکزده قورپس کرکدرکه رسوله اقتدا ایده لر شول کمسلرکم الله دن قورقرلر
وآخرت عقبه لرندن احتیاط ایدرلر والله چوق ذکر ایدرلر پس کرچك مؤمن انلردرکه
بجز اول احزابی کوردلر خندك کوننده دولرکه بو اول نسنه درکه الله تعالی ورسولی بزه وعده
قلمشدر انلر وعده سنده صادقلردر مؤمنلر احزاب لشکرن وقتال کوننی کورب ارتورمدیلر الا
اعتقاد ویقین ارتوردلر ورسوله تواضع وبیوروغنه اطاعتلرین زیاده قلدلر ودخی بوردی
من المؤمنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من
ینتظر وما بدلوا تبدیلا لیجزی الله الصادقین بصدقهم ویعذب المنافقین ان
شاء او یتوب علیهم ان الله کان غفورا رحیما یعنی الله مؤمنلر قولرین مدح ایدوب بوردیکه
مؤمنلردن ارنلر واردرکم اول عقبه کیجه سی الله یله قلدقلری عهده وفا قیلوب اکرد شمنله ملاقی
اولورسوز قتال ایده رز دیدلر امدی بعضیسی انلردن عهد اوزره دیه لنوب شهید اولدلر
وبعضیلری دخی منتظر اولمشلردرکم اول عهده وفا قلق اوزرینه کیده لر اول عهدلرینی تبدیل
قلدلر محکم طوردلر پس حق تعالی اول مؤمنلره توفیق ویردیکم عهد اوزره وفا قلدلرنا که حق تعالی

خیر عوضلرله نوابلر وزری قیلمه منافقلره دخی دیلرسه عذاب قیله یا خود انلردخی توبه
قیلورلرسه حق تعالی توبه لرین قبول قیله که تحقیق الله تعالی غفور در یعنی انلردن توبه قلانی
رحیمدر اسرکراکا بلوارنی و دخی بیوردیکه وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا
خَيْرًا وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيزًا یعنی حق تعالی منع ایدب دوندردی
اول کافرلریکه مدینه اوزرینه کلدیلردی خندق کونده غایت غضبیله دوندلرکه مرادلرینه
ایرمدیلرکم ظفر بولوب غنیمت اومرلردی نا امید اولدلر حق تعالی مؤمنلردن قتالی دفع ایلدی
انکلکم انلرک اوزرلرینه یل کوندردی ولشکر کوندردیکم انلرانی کورمزلردی الله تعالی
قویدر عزیزدر حکمی غالبدر کسه مانعی یوقدر و دخی بیوردیکه وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ
مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ
فَرِيقًا وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَئُوهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا بو آیتک سبب نزولی بو ایدیکم بنی قریظه یهودیلری تکرار رسولی ایله احد غزاسندن
صکره عهد ایتدلر ایدی و خندق کونده عهدلرین صیوب احزابله رسول الله اوزرینه بله حرب
ایتمکه کلدلر چون حق تعالی رسولنه نصرت ویردی احزاب طاغلدی رسول الله سعادت خانه قریه
کلوب دیلدیکه سلاحن اوزرنده قویه اولوقت جبرئیل امین کلوب دیدی یا رسول الله سلاحک
اخراج ایله که رب العالمین امر ایلدیکه قریظه اوزرینه واره سن رسول صلی الله تعالی علیه وسلم
اول آن چیقوب اصحاب ایچنه ندا قلدیکم یا اصحابم انلرک بنی قریظه اوزرینه اولسونکه اکندوکی
بونده قیله سن الا بنی قریظه ده قیله سن رسول الله علمی علی رضی الله عنه ایدی اصحاب چیقوب رسول الله

ایله

ایله یوله کیدرکن بنی عدی قبیله سندن مسلمانلره نزاهت کلدلر سلاحلریله بونلره منتظر
اولوب طوردلر بونلردن دلرکم سیزه کیم خبر قلدیکه بنی قریظه کیده رز انلردخی دلرکه وحیة
الکلبی خبر ویردی اول ایسه جبرئیل عم ایدیکه انلر صورتنده واروب انلر خبر ویرمش پس علی رض
جمله دن ایلرو کلوب ایرشدی رسول الله سنجاغین قلعه اوکونه دکدی اول بنی قریظه قومی
برمالدار و شوکتلو و متکبر قوم ایدلر کمسه دن خوفلری یوغیدی چون رسول الله علمن
کوردلر و رسول الله و اهل بیته شتم ایتدلر چون رسول الله ایرشدی علی رضی الله عنه دیدیکه یا
رسول الله بونلرک حربنی بکا اصرله بن بونلر کله سویله شتم سیزلر ایراق سورک کم بو ملعونلرین
هرزه سوزلرین استماع ایتمیسز چون رسول الله قلعه قومنه بیوردیلرکم یا خنزیر ایله میمون
قردا شلری کلوک اقتدا قیلک حق تعالی حکمنه و رسولی حکمنه مطیع اولک چون بلدلرکم بو صدا
رسول الله کلدردلرکم یا محمد یا ابا القاسم سن فحش سویلیوجی دکل ایدک شمدی نه اولدیکم
بویله سویلرسن رسول الله بولبابه دیدیکم وار بونلرک اوزرینه حجت ال که بونلر سنک خلفا
لرکدر زیرا بنی قریظه اوس قبیله سی برله اندلشمشلر ایدی و بولبابه دخی اوس قبیله سندن
ایدی بونلر کله سویلشدی انلردلرکه یا بولبابه سن بزه ناصحسن نه بیوردرسین اکر صلح ایدلر
سوزنته اوله بولبابه برمغیله کندو بوینندن چکوب اشارت قلدیکم جملکز بوغزلنورسن
بولبابه ایدر اول ساعتکم اشارت قلدم اول سوزی انلره فهم ایتدردم بلدمکه الله و رسولنه
خیانت قلدم دونب کلدم رسول الله بیوردیکم یا بولبابه الله و رسولنه خاین اولدک بولبابه
دیدیکم یا رسول الله هرنه کم بیوررسک کرجکسن پس بولبابه ایتدوکنه پشیمان اولوب کندوی

بردر که صاحب [illegible] بوایت ناقل اولدی یا ایها الذین آمنوا لا تخونوا الله و رسوله
پس حق تعالی انك توبه سین قبول قلدی بولیابه ر ششوب خلاص ایلدلر انلرك اولولری کعب
بن سید ایدی قلعه ایچنده اولقومه دیکم یا قوم ایش قتی دشوار اولدی و بیزه کمسدن مدد یوق
بو محمدك ایسه ایشی قتال اتمك و انوك قوتنه بیچه بوین چکندرك بوینن اوردی کورمزمیسن
کم عرب لشکرین صیوب طاغندی شمدی بیزه یوز طوتدی بزلر ایسه عاجز قالدق لکن البته
بزه اوچ اشین برین قلق لازم اولدی دولرکم اول اوچ نه نسندر دیکه بری اولدرکم بیلورسن
اول حق رسول الله در صفاتن کتابلریکزده اوقودوکز کوردیکز امدی کلوك ایمان کتوروب
انك قیلجندن خلاص اولك انلردولرکه بزلر متعمزدن غیریه متابعت قلمزز زیرا بز اهل کتابز
بو ایشی اشلمزز کعب دی امدی بو کیجه شنبه کیجه سیدر انلر سیزدن امینلردر اینوك بو کیجه
غافللر ایکن شبخون ایدك قیرك انلردولرکم بز کوتمزی ترك اتمزز کعب دی امدی
یکشنبه کون جمله اوغلوکزی قزلریکزی عورتلریکزی هب ایکزله قیرك که صکره یه کمه قالیه اندن
قیچ چکوب بورویك بونلر ایله مقاتله طورك باری چملکزار الکله اولوب حقارته دوشمیه سنلر
دولرکم بز اهل اولاد مزی کندو ایلمزله قتل ایده میز کعب دیدی امدی سز بیلورسز پس اون بش
کون محاصره اولندلر قالدلر رسول الله خبر کوندروب بوردیلر که کیمولك صلحنه راضی اولورسز
انی سیزه کوندروه م انلردولرکم بز سعد ابن معاذ حکمنه راضیوز رسول الله سعدی کوردی
سعد ایسه مقدما اوق ایله انلر اوروب جراحتلو ایدی دعا ایتمش ایدی که انلردن انتقامن
الله پس برخماره بندوروب رسول الله کتوردیلر بنی قریظه قومنه میلی اولان کشیلردن

برجماعت

برجماعت سعدك یانه دوشوب یواردیلر که یا ابا عمر اول بنی قریظه سیك حلفه لرکذر
انده احسانله دیرن انلر نقدر سویلدلر سعد هیچ جواب ویرمدی اکا دك کم بنی قریظه نك اوری
کورندی اول وقت سعد دیدیکه بوکون اول کوندر که الله یولنده ملالت ایدیجیلرك هیچ ملامتندن قورقمیم اول قوم بوکلامی اشیدوب بونك انده هیچ میلی یوق انجق دیوب دونوب
رسوله یتیشکلدلر رسول الله چوره سنده اوطورنلره دیدکم طورك سیدیکزه قارشو واروب
ایندیرك انصار قالقوب استقبال ایدوب ایندردلر رسول الله بوردیکه یا ابا عمر حکم ایله
بنی قریظه یه نیجه حکم ایلرسیك سعد دونوب اول یهود قومنه دیدیکه یا بنی قریظه بنم حکمیمه راضی
اولورمیسز انلر دولرکم راضیوز سعد دی ایمدی بوسوزوکز اوزرینه الله تعالیدن عهد
میثاقی بوبنوکزه اولسونمی انلر دیلر اولسون پس توجه التفات رسول الله جانبنه قیلوب
دیدیکه ایمدی بونده اوتورنلر اوزرینه دخی عهد اوله اولسونیکه بنم حکمم اوزره راضی اوله سن
بوسوزی سعد رسوله خطاب ایدوب یا خود انکا نظر ایدوب سویلدی امّا رسول الله بوردیکم
اول عهد بزم اوزریمزه دخی اولسون پس سعد انلره دیدیکم اینوك امدی کلوکز کلدیلر
رسول الله بوردی یا ابا عمر ایمدی حکم ایله نیجه حکم ایدرسك سعد دیدیکه یا رسول الله بن
بونلره حکم ایده رنکه بونلردن قتال اهلی اولنلری جمله قتل ایده سز و ذریتلرینی اسیر ایده سز
و نقد و اموال ارزاقلری وارایسه قسمت ایده سز رسول الله بوردی یا سعد تحقیق سندخی
بونلره حق تعالی حکمله حکم ایلدك پس اولا اول حیی بن اخطبی طوتوب اسیر کتوردیلر رسول الله
بوردیکه یا نکری دشمنی اسلامه کل اولمدن قورتول دیدیکه الکدن نه کلورسه ایله بن اسلامه کلور

دکولم

رسول الله بیوردی بونی اورویلر اندن نصکره سعده بیوردیکه یا سعد وارایمدی بولرکله نه
دیلرسن اشله چون سعد قلجنی الدی الوب اندن اهلی قاتلرندن بدیبوز کشنك بونیونی اوردی
طغوز الی کشی اهل اولادلریله اسیر قلدی مالرین ویوردیلرین جمله سین اسلامدا راسنده غنیمت
قیلوب تقسیم ایلدی پس حق تعالی رسولنه نصرت اظهار ایدب بیوردیکه حق تعالی قلعه لرندوکو
شول کتاب اهلنی که اندا احزابه معاونت قلدی واندن کوکلارنه قورقو براغوب منهزم قلدی
بریلوکن دیه لدیکز وبریلوکن اسیر ایتدکز اهل اولادلریله واندن یرلرینی سیزه میراث
قلدق ومالرینی سیزه تقسیم ایتدك ودخی اول یرلرکه سیزك انده ایاغیکز باصوب ملکلنمکیه
قدرتیکز یتمزدی انی دخی سیزه میراث قلدق تا قیامته دکین اهل اسلامی غالب قیلوب کافرلرك
یرلرینی الوب متمکن اولمه لر حق تعالی قادردر قدرتی یتر نه دیلرسه اشلر کافرلرك قلعه لرین
اهل اسلامه دوزی قیلور مؤمن قولرینه نصرت ویرب انری حصارلمه منهزم قیلور بوندن نصکره
حق تعالی براحکام دخی بیان بیوردی یَا أَیُّهَا النَّبِیُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَیَاةَ
الدُّنْیَا وَزِینَتَهَا فَتَعَالَیْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِیلًا وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِیمًا بوآیتك
سبب نزولی بوایدیکم رسول اللهك خاتونلری بربرینه غیرتلنشب رسول اللهدن متاع دنیا
طلب قلدلر وزیاده نفقه استدلر رسول الله اندون انجنوب اندایجوب برآی بولرك برینك
قتنه وارمدی اصحابدن یکادخی چقمدی اصحاب دیلرکه نه اولدی الله تعالی رسولی بیاغی کلوب
برفله اوتورمز وبریله سویلشور لردیکه رسول الله حلالرینه طلاق ویرمش عمر رضه بیوردیکه بن سیزه

خبر

خبر بلدریم دیو رسول الله قاتنه واروب دیدی یا رسول الله حلالرکزی طلاق ویردکز
بونلره خبر ویره یمی که سزانده طلاق ویرمدیکز رسول الله بیوردی ویر عمر رضه مسجد قپوسنه
طوروب اوازیله ندا قلدیکم رسول الله خاتونلرینه طلاق ویرمدی حق تعالی رسولنه بوآیتی اندرب
کندو اختیار ویردیکم یا عزیز پیغمبر ایت حلالرکزه اندر دنیا زینتلرین دیلرسه دیکل انلره کم
سیزه مهر یکز ویرین اکر حق تعالی رضاسین طلب ایدرسکز تحقیق بیلوك کم حق تعالی سیزدن اهل
احسان اولنلره اوچاق ایچنده چوق ثوابلر واولومرتبه لر حاضر ایلمشدر چون بوآیت نازل
اولدی عایشه انا مزوجه سنه کردی دیدیکه یا عایشه دیلرمکه بوکلامی عرض ایدم لیکن دیلرمکه
جوابنه تعجیل ایتمه سن تا انا کلمه انا کلمه طانشمیجه جواب ویرمیه سن عایشه رضه دیدیکه یا رسول الله
بیورك اول نه نسنه در رسول الله بوآیتی اوقودی عایشه اوزرینه عایشه دیدیکه یا رسول الله بونك
ایچونمی انامه انامه طانشدوردرسن والله بن اللهی وانك رسولنی ودخی دار اخرتی اختیار
قلدم اوت سندن دیلرم یا رسول الله سائر خاتونلریکه بونیم اختیار قلدوغم خبر ویرمیه سن
کوره وزکم اندن دخی نه جواب ویرلر رسول الله بیوردیکم اندون هیچ بری بونی صورمیه الا
بن خبر ویرم عایشه اللهی ورسولی وجنتی اختیار قلدی دنیا نعمتی اوزره وبونده فقر محنتی
اختیار قلدی زیرا بنی حق تعالی امر دشوار ایچون کوندرمدی بلکم دشوارلری بلدورب
تیسیر قلمغیچون کوندردی پس اول کیروقلان خاتونلری دخی جمع ایدب انده دخی بوآیتی
اوقودی بواشده اندن دخی محیر قلدی وبیوردیکه عایشه اللهی ورسولی ودار اخرتی اختیار
قلدی دنیا محنتلریله سزنه دیرسز اندن دخی جمله دیلرکه بزدخی اللهی ورسولی ودار اخرتی اختیار

قلدق

بو محن دنیا یمله رسولك فراقی و تنعم اوزرینه و دخی بوندن بوردی یا نساء النبی من
یأت منکن بفاحشة مبینة یضاعف لها العذاب ضعفین وکان ذلک علی الله یسیرا
یعنی حق تعالی بوردی ای رسولك خاتونلری هر کیم سزدن بر کفر بر قبیح اشلسه که نه الله و رسوله
یرار بلسونکه غیر یدیك عذابنجه اکا ایکی اولور عذابی زیرا هر کمسه کم الله قتنده شریف و قدری
عزیز اوله انك صغیر کناهی الله تعالی قتنده کبیر اولور عقوبتی دخی اکا کوره قتی اولورنتکم جا
هلدن بمش کناه بر لغزشونه کم انك بری عالمدن بر لغزش زیرا عقوبتی تضعیف ایتمك حق تعالی
دشوار دکلدر عجزی یوقدر و دخی بوردیکه ومن یقنت منکن لله ورسوله وتعمل صالحا نؤ
تها اجرها مرتین واعتدنا لها رزقا کریما یعنی هر کمسه کم سزدن الله و رسوله مطیع اولسه
دخی نکریه لایق کرکلو عمل اشلسه بز اکا اجرن و ثوابن ایکی قات و بر برز و اجماق ایچنده بز ایکون
بول نعمتلر حاضر ایتوب دو ریرز که بی حد در و دخی بوردیکه یا نساء النبی لستن کاحد
من النساء ان اتقیتن فلا تخضعن بالقول فیطمع الذی فی قلبه مرض وقلن قولا
معروفا یعنی حق تعالی کرور رسولنك خاتونلرینه بوردیکه یا رسولك حلالدری سز غیری عورتلر
کبی دکلسز نجنکم سز معصیت قلمدن صقنه سز الله و رسوله مطیع اوله سز سوز و کثری کمسه یه
نه قتی و نه عشق سویلمك کم عشق سویلمکله فتنه لندوره سز و قتی سویلمکله انجه سز بلکم بر ایکنك
اراسنده سویلك که اول ایودر زیرا بو معلومدر که قتی قتیه نامحرم کلسه روا دکلدر اول عورته که
اکا کلام قرشدورب عشق دلله جواب ویره که کوکلنده فجور اولان کمسه ایدن یکا میل ایده
انده فساد اولشه بس کرکدر که مختصر کلام ایله رد ایده و دخی بوردیکه وقرن فی بیوتکن

ولا

ولا تبرجن تبرج الجاهلیة الاولی واقمن الصلوة وآتین الزکوة واطعن الله ور
سوله انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا یعنی حق تعالی
بوردیکم یا رسولك خاتونلری و قاریلر حیایلر اولیکز ده اوتورك کندو کثری اولکی جاهلیت
قومی کبی زینتلنوب کمسه اشکاره قلمك بش وقت نماز یکزی تمام قیلك و مالکزك زکاتن
ویریك و الله و رسولی امر ایتدوکی اشلری یرینه کتورك و نهی ایتدوکی اشلردن بغلنك
بدرستی الله تعالی دیلدکم سیزی هر مردادن و بر امر خبیث اشلردن ازیدوب پاك ایده
یا رسولك اهل بیتی انی دلمزکه سزه عسره اوله و دخی بوردیکه واذکرن ما یتلی فی بیوتکن
من آیات الله والحکمة ان الله کان لطیفا خبیرا یعنی یا اهل بیت رسول شول سیزك
اراکزده اوقونان قرآن عظیمی حفظ ایدك و اول ایتدریکه حلال و حرامی و احکام شرعی
بیان ایدیجیدر دایم انی ذکر ایدك و دخی حکمت و موعظه لرکه انده وارد رانی فکر ایدب انوکله
اوکتلنك بدرستی الله تعالی لطیفدر کم امر ایتدی رسولنه ایت اول خاتونلره که لطفله دین نلر
دخی خبیردر که انلرك نه قلد قلدیغی جمله بیلور و انلره وعظ نصیحت قیلور و دخی بوردی ان
المسلمین والمسلمات والمؤمنین والمؤمنات والقانتین والقانتات والصادقین
والصادقات والصابرین والصابرات والخاشعین والخاشعات والمتصدقین
والمتصدقات والصائمین والصائمات والحافظین فروجهم والحافظات والذاکرین
الله کثیرا والذاکرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظیما بو ایتك سبب نزولی بز ایدرکه
چون حق تعالی رسولنك حلالدرین ذکر ایدب احکامی بیان قلدی سائر مؤمنلرك عورتلری

دولرکم حق تعالی سیزی ذکر ایلدی بزی اکندی واکر بزده دخی خیر اولیدی بزی دخی ذکر ایلدی
بوندن اوتر وحق تعالی سایر خاتونلری دخی جمع ایدب بو آیت ایچنده ذکر ایدوب بیوردیکه تحقیق
مسلمان ارو مسلمه عورتلر کربزه مطیع ومنقاد اولدلر دخی کرچکلین وبرلین ارلر وعورتلر
ودخی برنه حکمه اوزره مطیع اولان ارلر وعورتلر وایمانلرنده صادق اولان ارلر وعورتلر
ودخی احکام دین اوزره صبر ایدیجی ارلر وعورتلر امری برینه کوروب نهیدن اجتناب ایدنلر
دخی نکرلیدن قورقوب کناهلردن صاقنجی ارلر وعورتلر ودخی صدقه ویریجی ارلر وعورتلر
دخی الله رضاسیچون اورج طوتجی ارلر وعورتلر ودخی فرجلرینی زنادن صقنجی ارلر وعورتلر
ودخی دل وکوکلیله الله‌ی ذکر ایدیجی ارلر وعورتلرکم وارد رحق تعالی بونلر ایچون دنیاده
مغفرت حاضرلشدرکم کناهلرین برلغیه وآخرتده دخی اجماق ایچنده اولو مرتبه لر حاضرلشدر
سعادت اول ارلرینك وعورتلرینك که اولمرتبه لری حاصل قیله بو ذکر اولنان عملاری فعله کتوره
ودخی بیوردیکه وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ
لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا بو آیتك سبب
نزولی بو ایدیکم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عمیسی قزی زینب که حجش قریدر دیکه یا زینب
دیلرمکه سنی زیده جفتلندورمکه حارث اوغلیدر زینب دیکه یا رسول الله بن اول زیدی
کندومه روا کورمزن زیرا سنك عمك قزیم بنی نه روا کورسین حق تعالی بو آیتی اندوب
بیوردیکه یوقدر هیچ بر مؤمن اره وعورته که قچن الله تعالی ورسولی اکا براش حکم ایله جفتلندر
بکچون اول حکمه اختیاری کندو الندن قیله الله تعالینك ورسولانك حکمنه مخالفت قیلوب عاصی

اوله

اوله تحقیق اول ظاهر ضلالت اوزره اولور چون زینب بو آیتی اشیدوب کلوب رسول الله
دیکه یا رسول الله سکا مطیع ومنقاد هرنه که دیلرسك اشله ودخی حق تعالی بیوردی وَإِذْ تَقُولُ
لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ
وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ
أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا یعنی بو آیتك سبب نزولی بو ایدیکم اول زینب حقنده قضیه بودرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم اول سوق عکاظه زیدی صتون الوب اذا دقیلوب اوغل ایدنمیدی
زینبی انکچون دیلدیکه الیوره زینب غایت جمیله خاتون ایدی اما بر مقدار تیزلکی وار ایدی
رسول الله دیلدوکنه اکر کندو ایچون دیلرسه راضیه اولدی اما زید ایچون راضیه اولمدی
چونکه حق تعالینك بو آیتی نازل اولدی اختیاری رسول الله‌نده قالدی رسول الله انی زیده
نکاحلندردی چون زید انکله خلوت اولوب دخول ایچون رسول الله اون التون والمش
درهم وبر کوکلك واوزرینه چارشف کوندردی والی مد بغدای واوتور صاع خرما دخی
ویردی چون زید زینب قتنه بر زمان اکلندی برکون رسول الله بر حاجت ایچون زیدك اونه
واردی مبارك الین دق باب ایچون قویه قودی اعلام ایده یا رسول الله قواچلدی زینب خود یالکز
کوکلك برله اوتوردی رسول الله همان زینبك حسنی وقد قامتی کوروب مبارك کوکلنه
خوش کلوب میل واقع اولدی دیکه سبحان الله مقلب القلوب والابصار سن سین دیوب
فی الحال کیرودوندی زید اولوقت اونده دکل ایدی برزدن کلدی زینب رسول الله‌ك

کلوب کیرو دونب تعجبلا سبحان الله دیدوکن خبر ویردی زید انکله دیکه رسول الله
رغبت قویدی همان دم زیدك کوکلنه کرامت واقع اولدی بامر خدا زینبدن نفرت ایدب
رسول الله قتنه کلدی دیکه یا رسول الله دیلدمکه صاحبمدن ایریلم رسول الله بیوردی
سبب نه کوکلوکه شبهه می کلدی دیدی یوق یا رسول الله بن اندن خیردن ارتق نسنه کورمدم
لکن بنم اوزریمه اول نسب شریفله اولولنور کاهی بکا زحمت ویرر رسول الله قلبنده بو ایدیکم
زید طلاق ویرسه کندو چقنلنه اما کوکلندن سری اظهار ایتیوب زیده دیدیکه قورق
تکریدن اول زینب حقنده سن ایرلماغیله پس حق تعالی بو آیتی اندوب بیوردیکه یا محمد سن
ایدرسن زیده حق تعالی انکا اسلام نعمتن عطا قلدی وسندخی انکا انعام ایدب صقون الوب
ازاد قلدك عورتکی طوت قیو ویرمه کل طلاق ویروب درسین تکریدن قورق اندن ایرلمه
دیرسن کوکلکده کزلرسن شول نسنه که الله تعالی انی اظهار ایدیجیدر یعنی کوکلکده انك
محبتی ورغبتی کزلودر که الاسن بو خلقك ملامتندن قورقرسن که دیه لر زینب بیوردی
دی عورتکی بوشادیواندن کندو الدی دیه لر قورقه الله تعالی حقلو رقدرکه اندن قورقه
سین عمر بن مسعود وعایشه رض دیلر که هیچ رسول الله اوزرینه بوندن قتیرق آیت نازل
اکر رسول الله کندویه وحی اولنان نسنه دن کزلسه بو آیتی کزلیدی پس حق تعالی بیوردیکه
چون زید زینبدن حاجتن یرینه کتوردی بز انکا طلاق ویردك عدتی کچدکدن نصکره
انی سکا نکاحلندردق که تا مؤمنلردن برکمسه که اوغل ایدندوکنك عورتلرین نکاحلنه
حاجتلرین قضا ایتدکدن نصکره اول مؤمنلره کناه اولمیه تنکم سن نکاحلندك زیرا بونسنه

الله

الله تعالینك حکمنده مقرر ومقدر اولمشدر یرینه کلدی حسن بصری رح بیوردی زینب رسول
الله صلی الله تعالی علیه وسلمك سایر خاتونلری اوزرنه فخر ایدب دیردیکه سیزی رسول الله
اتالریکز نکاحلندردی اما بنی یرلریك کوکلریك وعرش کرسك تکریسی نکاحلندردی ایدی
چون رسول الله زینبه نکاح ایدب الدی یهودیلر ومنافقلر طعن ایدب دیلرکه یا محمد سن اوغل
عورتن نکاحلنق روا دکل دیو منع ایدرسین کندو اوغلنك عورتن نیچون الدك حق تعالی
انلرك سوزلرین رد اتمك ایچون بو آیتی ارسال ایلدی مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا
فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا الَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا مَا كَانَ مُحَمَّدٌ
أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا
یعنی حق تعالی بیوردیکه رسول اوزرینه کناه یوقدر شول نسنه ده که الله تعالی مقدر قیلوب
رخصت ویردی اول حجش قزی زینبی نکاحلنمغه زیدن حاجتندن نصکره زیرا حق تعالی
بویله سنت قومشدر بوندن اول کچنلرا راسنده دخی چوق عورتلری نکاحلنه لر کچن
پیغمبرلر اشلدلر حق تعالینك امری بویله مقدر اولمشدر البته اولسه کرك شول کمسه که
الله تعالینك خبرلرین قولترینه ایرشدورر انلر الله تعالیدن قورقرلر الله دن قورقمزلر
انده الله کافیدر طانقلق یوندن انلرنه خبر ویررلرسه کندولرندن دکلدر واوغل
ایدنکله زیدبن حارثه انك اتاسی دکلدر لیکن اول محمد نکرینك رسولیدر انك اوغلتری
کیتدیلر اکر اول بیوك ارلرانك اوغلی اولیدیلر انلر دخی رسولتر اولدلر دی محمد نصکره خودبنی

اولمز

جميع انبيانك خميدر الله هر نسنه بيلور عليمدر نبوته صلاحي اولانى دخى بيلور ودخى
بيوردكه يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
يعنى اى انلركه برى برلديلر ورسولنه وكتابنه تصديقلدلر الله‌يى ديلكز چوق ذكر ايلك
وكيجه ده كوندزده انك رضاسيچون بش وقت نماز قيلك انى تنزيه ايدوب تعظيم ايدك
ودخى بيوردكه هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا يعنى
اول الله‌در كه سيزه رحمت ايدب كناهلريكزى برلغردخى فرشتهلرينه بيوردكه سيزه رحمت
ومغفرت طلب ايده‌لر تاكه الله تعالى سيزى كفر قراكولغندن انكله ايمان نورنه چقره وكوكلكزى
مغفرت نوريله منور قله وايمان اوزره ثابت قيلوب كفرى سزدن منع ايليه ودخى سيزى
معصيت قراكولغندن توبه نورنه چقاروب كناهلردن پاك ايده وقبر قراكولغندن محشر
نورنه وصراط قراكولغندن جنت نورنه وشبهه‌لو كمانلر قراكولغندن حجت برهان نورنه
چقاره كم الله تعالى موحد ومصدق قولرينه رحيمدر رحم ايدر يارين قيامت كونده مؤمنلره
جنت فيوسنه مولاحضرتنه ملاقى اولنجق تحيتلرى سلام اوله ومؤمنلر جنت فيوسنه واردقده
فرشتهلرك تحيتلرى سلام اوله ودخى حق تعالىدن جنت ايچنده انلره هديه لركلوب تحيت
برله قولا سلاما اوله ودخى الله فضلى برله قولره جنت ايچنده كركلو واعلى مرتبه لر برقلنمشدر
دولت انك كم سعى وجهد ايدب انى كندوحاصل قله ودخى بيوردكه يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ

بِأَنَّ

بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا يعنى حق تعالى بيوردى اى بوزر پيغمبر من تحقيق بزسنى امتك
اوزرينه طانق كوندردك تبليغ رسالت قلمغيله ودخى مطيع اولنلره سنى جنتله بشارتجى كوندردك
دنياده وآخرتده ودخى نصرتله بشارتجى كوندردك كم مؤمنلره نصرت قيلوب زكا فرلر اوزره
ودخى سكا عاصى اولنلره وبرفرمن مطيع اولميانلره سنى قورقدوجى كوندردك كه بوقولرى حق تعالى
فيوسنه دعوت ايده سن انى بيلدلر وشركى اندن نفى ايده‌لر ودخى اسلام يولنده سنى روشن چراغ
كوندردك كه سكا اقتدا ايلين جميعى ظلماندن قورتوله چون سنك نصيبك برذن بو اولدى
قلدوغك وقيلدغك كناهلرى يارلغدى بشارت قبل اول مؤمنلره دخى كم انلره نصيب برذن
جنتنى ايچنده اولو فضل واحسان حاضرلدق ودخى بيوردى وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ
أَذَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا يعنى حق تعالى يا محمد مكه كافرلرينه ومدينه منافقلرينه
مطيع اولمه قوانلرى بلالرينه صبر ايله اكرسنى برنسنه يه قورسه سن ايشكى الله‌يه اصرلركه حق تعالى
سكا حافظ وناصر بتربوايت اكا تبنه ايدركم مؤمن قولرنه دنيده رحمت اولورسه صبر ايدوب ايشنى
الله تعالىيه اصرليه كندويه بيورلان ايشه مشغول اوله تاكه الله‌دن اكا نصرت اوله ودخى بيوردكه
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمَسُّوهُنَّ
فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا يعنى حق تعالى
بيوردكه اى انلركه ايمان كتوردىلر چون سز مؤمنه عورتلرنكاحلنه سز اندن انلركله برين كلوب خلوت
اولمدين كروطلاق ويرسكز نوقدر اولمؤمنلره كه سزدن عدت چكلر چون خلوت وقتنده دخولدن
مانع اولر حق شئ اولميه يعنى حايضه ويا خود مريضه اولميه بوجمعيسندن خلوة اولمغله اوزرينه مهر كامل

واجبدر اما خلوت وقتنده بو مانعلردن بریسی اردہ عورتده موجود اولسه اول خلوة صحیحه اولمز
بحق اول حلوتدن نصکره طلاق ویرسه اراوزرینه نصف مهر لازم اولور وعورت اوزرنه احتیاط
ایچون عدت لازم بس اکا متعه ویرب کنز الکلم ضرر اتمدن طلاق ویره حقندن نسنه کسمیه
ومتعه طلاق اوچ طوندن بری صارغیسی بردون برکوملك بونلری نصف مهریله ویره ودخی
بوردیکه یا ایها النبی انا احللنا ازواجك اللاتی اتیت اجورهن وما ملکت یمینك مما افا
ء الله علیك وبنات عمك وبنات عماتك وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتی هاجرن
معك وامراة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبی ان اراد النبی ان یستنکحها خالصة
لك من دون المؤمنین یعنی حق تعالی بوردیکه ای برنم پیغمبرم تحقیق بزسکا حلال قلدق شول
نسنلرکه انلرك مهرلرین ویرب طوررسن شمدی الك التنده در اما سندن غیریه مؤمنلردن
دور عورتی حلال قلدق سویله انلره کم دوزتدن زیاده هرکیمك واریسه طلاق ویرسونلر ودخی
سکا حلال قلدق شول جاریه لردنکم غنیمتدن حق تعالی سکا حلال قلدی ودخی عمك وعمتك
قزلرین ودخی خالك وخالتك قزلرنکه سکلیله مکه دن هجرت ایدب کلدیلر انلری نکاحلنمغی
سکا حلال قلدق وامتکم دخی حلال قلدق ودخی شول مؤمنه عورتکه کندوبی سکا هبه قلدی
حلال قلدق اکرسن انی نکاحلنمغه ارادتك اولورسه لیکن بو سکا مخصوصدر غیری مؤمنه دکلدر
مهرسز عورتی هبه وجهیله نکاحلنمسی اولور مهرمثل واجب اولور مهرسز جائز وکل مقابل موردی
اولکه کندو نفسنی هبه قلدی رسول الله انی مهرسز نکاحلندی اول امر شریك ایدی که مکه دن هجرت
ایدب کلدی ودخی محمد بن کعبدن روایتدر رسول الله اون اوچ عورت جفتلندی التسی قریشدن

حدیجه

حدیجه وعایشه وحفصه وام حبیب وسوده وام سلمه واوچی بنی عامر قبیله سندن وایکیسی بنی
هلالدن بری میمونه وبری دخی نفسنی رسول الله هبه قلشدر بری دخی زینب که ام المساکیندر وبر
خاتون دخی بنی بکردن نکاحلندی بر دخی کندو قبیله سندن اما یحیی بن کثیر روایتنده بو مقدر رسول الله
اون دورت خاتون جفتلندی ودخی بوردیکه قد علمنا ما فرضنا علیهم فی ازواجهم وما ملکت
ایمانهم لکیلا یکون علیك حرج وکان الله غفورا رحیما یعنی حق تعالی بوردیکه تحقیق بز بیلورزکه
مؤمنلر اوزره زوجلری حقنده نه واجب قلدق برنی واجب قلدقکه دورتدن زیاده نکاحلنمه لر ودخی
ولیسز وطا نفسز ومهرسز نکاحلنمیسز وملك یمینلرنده دخی احکامله واجب قلدق تاکه کندوبی هبه
قلان عورتیده المقده سن طارلغیمیسن که انی مهرسز المغی سکا حلال وخاص قلدق پس حق تعالی غفور
در برلغرد وورتدن زیاده نکاح ایدنلری نهی اولنمزدن اول ورحیمدر دورت المغی حلال قیلور نکاح
وملك یمینله دخی حلال قیلورکه اکر بیك دخی اولورسه شول شرطیله که جاریه دن دخی ایکی قرداشی
وطیله جمع ایتمه برنه جماع ایدرسه برنه اتیه بو مباح دکلدر ودخی بوردیکه ترجی من تشاء منهن وتؤ
وی الیك من تشاء ومن ابتغیت ممن عزلت فلا جناح علیك ذلك ادنی ان تقر اعینهن ولا
یحزن ویرضین بما اتیتهن کلهن والله یعلم ما فی قلوبکم وکان الله علیما حلیما یعنی حق
تعالی بوردی یا محمد نسالرکدن قنغیسن دیلرسن طلاق ویر وقنغیسن دیلرسك طوت هرقنکی
سنی که ترك ایتمك طلب ایده سن سکا اندن کناه یوق بونسنه لایقدر سکا انلرك کوکللری مطمئن
اولا ملول اولیه طلاقور قوسندن بله لرنه اشارسك حق تعالی حکمیله اشارسك ودخی انلر راضی اولمر
جمله سی نفقه دکه انلره ویرسن بله لر الله تعالی امریله در حق تعالی بیورسزك کوکللرده بغضدن عداوتدن

نه وارد کدنصکره جلدر تعجیل عقوبت انمز عفو ایدر کرمز بزله ودخی بوردی لا یَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ
مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا مجاهد ایدر حق تعالی بوردیکه یا محمد سکا حلال دکلدر یهودی ونصرانی
نکاح لدنسن زیرا سن کمی نکاحلنسن مؤمنلرك انالری اولور ایمدی انلر مؤمنلره انا اولمغه روا
دکلدر بو مسئله لردنصکره انلره چغلنسن یا خود مسئله دن برنه طلاق ویره سن انلردن انك
برینه بدل قلهسن الا مکر که کتابیلردن سن مالك اوله سن بیع وشرا ایله ویا هبه ایله اندن اوداق
ادینه سن بزسکا نکاح ایله بوندن روا کورمزز اکرچه انلرك حسنی سکا خوش کلهسی اولورسه
تنکم اسماعیل عمیسی قرنی حسندن اوتورور رسول الله نکاحلندی الله تعالی انی نهی ایتدی
ابوبکر نکاحلندی رسول الله دستوریله پس حق تعالی بو قولرك اوزرینه حفیظدر نکاح امرنده
نه قلدقلرین بیلور حدود وضلیانلره جزاسن قیلور ودخی بوردیکه یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا
فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ
وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ
أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ
مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا بو ایتك سبب نزولی بو ایدیکم مسلمانلردن بر
جماعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طعامی وقتنی کوزتمشلردی دستورسز واروب اوینه
کیروب طعام کله دیو منتظر اولوب وطعام کلوب یدکلرندنصکره اوتوروب اواجق سوزلره مشغول

اولور

اولورلردی حق تعالی بو ایتی اندروب انلره ادب صقلمغی تعلیم ایلدی بوردی ای ایمان اهلی مؤمنلر
نه وقت کرکسه کلوب رسولك اوینه دستورسز کیرمك مکرکه سزی طعامدن یکا دعوت ایله
اولوقت کیرك انك وقتنی کوزدب حاضر اولمك چاغرلنجه وکیروب طعامدن یه سز تیزجك
طاغیلك اوزن اوزاق سوزلره کیرمك سیرك بو فعلکزدن رسولی انجدرسز کیدك دیمکه سزدن
اوتانور اما حق تعالی بیان ایتمکه امتناع ایتمز سیزه امر ایدرکم کیریجك دستوریله کیره سز وطعامدنصکره
اوتورمیوب تیزجك کیده سز بو آیت انکا اشارت قیلور کم مؤمنه کرکدرکم ادب صقلیه وقاریله
اوله چاغرلدن یره وارمیه واکر برکسنك اوینه قونق اولسه کندوی انلرك اوزرینه ثقیل قلمیه
طعام یدکدنصکره جقوب کیده ودخی بوردیکه تجنس سیزه رسولك خاتونلرندن ومتاعلرندن
برنسنه حاجت اولسه انلرك اوزرینه کیرمك بلکه حجاب اردندن قپودن دطشره دیلك
سیزك وانلرك کوکللرندن کمان وتهمتدن اری قلغه بوکرکدر ودخی سیزك هیچ
بریکز روا دکلدرکه نکرینك رسولنی ایجیه سز انکچون بوردیکه عبد الله بن طلحه
دیمشکه اکر محمد اولورسه عایشه بن نکاحلنم حق تعالی بوردیکه سیزه حلال دکلدرکه محمدك
ازواجندن ابدا سیز نکاحلنسز بدرستی بو قصد کز الله تعالی قتنده کی اولور عقوبت
یوندن حق تعالی انچون نهی ایلدی رسولك ازواجندن نکاحلنمغی که انلر کلی دنیاده
وآخرتده انك خاتونلریدر روا دکلدرکه دخی برکسه انوکله ارایه کیره زیرا عورتك
آخراری کیم اولورسه آخرتده دخی انوکله اولور ودخی بوردیکه إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ
تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا یعنی اکرسن بو نکاحلنمغی امرنده برنسنه اظهار ایدرسن

یاخود کوکلوکزده کزلیه سز حق تعالی سیزك نه لسنه اوزرنده ایدوکز بیلور کزلو
وآشکاره کزه جزاسن قیلور ودخی بوردیکه لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَا
ئِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ
وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا یعنی گناه یوقدر عورتلره که اتالری
اوزرینه کیره یاکندولری اوغلنلری اوزرینه یاقردشلری یاقردشلری اوغلنلری
یاقرقنداشلرینك اوغلنلرینه کیره یاخود بونلرك عورتلری یاکلی مسلمه عورتلرك
کندوقولری بونلر کیرمکده برده سز انلره گناه اولمز ودخی بوردی فورقك ای
نسالر الله حکمنه مطیع اولك اشبو ذکر اولنان قومدن غیریه کندوکزی کوسترمك
تحقیق حق تعالی جمیع نسنه نك اوزرینه حاضردر کوردوسیزك نه اشلدوکزی وانك امرنه
مطیع اولدوغیکزی وکوکلوکزده حوش کلیوب طاردوغیکزی بیلوریاردین اکا کوره
جزاسین قیلور ودخی بوردیکه إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا یعنی حق تعالی بوردی تحقیق الله تعالی فرشتهلریله
پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم اوزرینه صلوات کتوررای مؤمنلر سیزانك اوزرینه صلوات
کتورب اکا سلام ایدك اباهریره رضی روایت قیلور رسول الله نکه بوردی هم اوزریه
صلوات کتورك بکا صلوات کتوردوکزده سزی کناهدن اریدیجی ومرتبه کزی زیاده
ایدیجدر ودخی رسول الله بوردی هرکیم بنم اوزریمه برکز صلوات کتورسه حق تعالی اکا
اون کز صلوات کتورر واون کناهنی عفو ایدر ودخی بوردیکه إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ

وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا وَالَّذِينَ
يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا
مُبِينًا یعنی شونلرکم الله‌ی ورسولی انجتدلر رهودیلر ونصرانیلر کبی که درلر حق تعالی
نك الی خیردن بغلودر یاخود اول اوجبی دردلر اولادی واردر دیرلر
حق تعالی بونلردیدوکندن عالی ومنزهدر ورسولی انجتدکلری ساحردردیرلر
مجنون کاهندردیرلر حق تعالی لعنت قیلور بونلره دنیاده عذاب قیلور مؤمنلر قلجی
التنده دیه انکله واخرتده دخی اودایله عذاب ایدر ودخی شونلرکیم مؤمن ارلری
ومؤمنه عورتلری انجیدیه لربی گناهیه بدرستی انلر کتوردیلر اولو گناهلری وبهتا
صلری ودخی بوردیکه يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا بوایتك سبب نزولی بوایدیکم مهاجرلر کلوب انصارلرك دیارلرینه قوندلر اول حوالی بونلره طارکلدی حوایجلرین برینه کتورمزاولدلر قجن کیجه اولسه
اول خاتونلر طاغدن بکا قضاء حاجته کیدرلردی مدینه نك مفسدلری چقوب یول
کوزدوب اوتورلردی جاریه طلب ایدرلردی که انلرکله فعل فاحش ایده لر اما حرده
امه‌ی فرق ایده مزلردی زیرا لباسده برابر ایدلر هرکچه‌ی غمز ایدب انجیدرلردی سکوت
ایدب طفیه‌ی انجیدرلردی عتاب ایدندن الچکرلردی بوخاتونلر ارلرینه شکایت
ایتدلر انلر دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم خبر ویردلر الله تعالی بوایکی ایتی اندوروب

اول مؤمنلری ومؤمنه عورتلری انجیدغلری منع ایلدی بوردیکه اول خاتونلره وقزلره
ومؤمنلرك عورتلرینه ایتکه چارشفلرین باشلرینه وبوزلرینه اورتوب کندولرین پرده
لیلرتاکه انوکله بلنه لرحرایرلردندر وبلنمکه انلره بولایقدر اذا اولنیه حق تعالی غفوردر
ورحیمدر بر لغزشول کشیلریکه مؤمنلری ومؤمنه عورتلری انجتمکدن رجوع ایدوب توبه
قله وبوندنصکره بوردیکه لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْ
جِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا مَلْعُونِينَ
أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا یعنی حق تعالی بوردکه اول منافقلر نفاقلرندن
یغلقزلر اولورلرسه دخی شونلرکم کوکلرنده زنایه میللری وارتوبه اغزاولورلرسه
اول اراجیف خبرلری ویریجیلر مدینه ده بلان سوزلردن امتنا اغزلرسه عزتمه
حقیچون انلرك اوزرینه مسلط قلم وتحریص ایدبویرم بر کمسه اصلیله انلری هلاك ایده
شویلکه مدینه ده سنکله ساکن اولورآزقاله ودخی انلری قتلدن سورکل مطرود و
ملعون اولوب هرقنده کم انلر بولنالرطوتولوب دیه لنلر شویلکم دیه لنمکدر چون منافقلر
دیه لنمکی اشتدلر مؤمنلردن ال چکدلر بوندنصکره بوردیکه سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا
عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا یعنی حق تعالینك سنتی بویله جاری
اولمشدرکه بونلردن ایلروشونلره کم کوکلرنده نفاق کزلدیلر حق تعالی انلرك اوزرینه
پیغمبرلرندن مسلط قیلوب دیلندوره حق تعالینك سنتی تبدیل وتغییر بولجق دکل

البته

البته اولسه کرك ودخی برشخص کلوب رسول حضرتنه صوردیکم قیامت نه وقدر رسول
الله بوردی صوریلان کشی صورانلردن یك بلمز بس حق تعالی بوایتی اندرب بوردیکه یا محمد سندن
صوررلرکم قیامت نه وقدر سن ایتکم انك علمی الله قتنده درنه بیلورسك اولاکه اول قیامت
قوبغی یقین اوله عبدالله بن عمر رضی ایدر قیامتك علامتلرندندرکه سوزلر چوق اوله اما
عملدن ازاوله وقنده شرلولر واریسه اهل منصب اوله خیراهلی ایقده قاله حقارت اوزره
ویغورلر ازاوله اولتریمه مسجدلر ایچنده فاسقلر غلبه سی چوق اوله زنادن اوغلنلر طوغق
طوغق ظاهر اوله اکسزدن اولم چوق اوله ورافضی جماعتی چوق اوله وبوندنصکره بوردی
إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا
نَصِيرًا يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا
وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ
مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا یعنی بدرستی حق تعالی کافرلری رحمندن ایراق
ایدب دنیاده قتل ایله آخرتده سعیر عذابن حاضرلدی شویلکم انده مخلد اولرابد ایچ
بردوست بولمیه لرکه انلره منفعت قیله وبرمانع بولمیلرکم انلری عذابدن منع ایده دخی
اول کونکه حسنی قباحته دونه واقلغی قرالوغه مبدل اوله کوزلری اول فعللرنه پشمان
اولوب کندولره سرزنش ایدب دیه لرکه ای وای بزه کاشکی دنیاده الله تعالی امرنه مطیع
اولوب بوردقلرین طوتیدق رسول الله دعوتنه اجابت قیلوب حقنه متابعت قیلدق
اندن دونب حق تعالیه عذردلن اجوب دیه لرکه ای بزم ربمز بدرستی بزاول اولولرمزن

مطيع اولدقلرنى طريق اسلامدن منع ايدن كفر ضلالت يولنه دعوت قلدقلرى بزم
مولامز بزم عذابلريمزى انلرك عذابلرينه قتوب انلره زياده قلكه بزى انلر كمراه قلدقلرى انلرك
عذابن بزدن زياده قيلوبر بو آيت انكا اشارت قيلور كم علميله عمل قليان عالملره كم كندوزه
تابع اولن مؤمنلرى طريق حقه ارشاد اتميوب كندولرك قبيح افعالرنه شريك ايدوب كندوزه
كبى انلرى الهدن ايراق اتسلر انلر دخى وانلره اوينلرى دخى اشبو كافرلر كبى ندامته دوشوب
حسرتلر بيسرلر كه قطعا شفقت اولميسر دكل ودخى بوردكه يا ايها الذين آمنوا لا تكونوا
كالذين آذوا موسى فبرأه الله مما قالوا وكان عند الله وجيها يعنى حق تعالى بوردكم
اى انلركم موحدلر ومصدقلرسز دخى رسولى ايچنكز تنكم بنى اسرائيل موسايى ايچنديلر
حق تعالى موسايى برى قلدى انلرك تهمتلرندن انلر شرمسار اولدلر موسى الله قتنده جاه وكرامت
اتمى اولدى سبب قضيه بودركم بنى اسرائيل قومنك عادتلرى بوايدكم قچن غسل اتسلر عريان
اولوب ايدرلردى بربرينك عورتنه نظر ايدرلردى موسى عم غسل اتمه خلق اچنده اتمزدى
اول قومك بعضسى ددلر موسانك حيالرى دبه دوانكچون برنله غسل اتمز حق تعالى ديلديكه
موسايى اول تهمتدن برى قيله بركون موسى واروب صوكنارنده طونن چقاروى برطاش
اوزرينه قوودى صويه كيردى اول طاش حقك امريله موسانك طونن كتوروب خلق ايچنده
قاچدى موسى چقوب اردنه دوشدى چاغردكه ياطاش طونمى قوتا انكا دك كم خلق
نظر ايدلر موساده اول عيب يوق جملهسى جميل اولدلر بو كز طاش انده طوردى موسى عم
طونن الوب كيدى اول طاشى برقاچ كره عصايله اوردى ابا هريره رضى بوردى اول طاشنه التى يره

ياخود يدى يرده عصا وقدى اول طوقدوغى يرى بول بول اثر ايدى عقبه بعضيلر ددلركه موسايى
ايچدكلرى بوايدكم بركون موسانك هرون برسفره چقدلر هارون انده وفات ايدى موسى عم
كلدى اول قوم طعن دلن اوزادوب ددلركه موسى قرنداشين دبه لدى موسى عم انى اشدوب
ايچندى اول تهمت قلان قومدن برجماعت الوب هارونك قبرى اوزرينه واردى حق تعالى
هارونى دردى قلدى خبر ويردكه كندو اجليله اولدى ودخى بوردكه يا ايها الذين آمنوا اتقوا
الله وقولوا قولا سديدا يصلح لكم اعمالكم ويغفر لكم ذنوبكم ومن يطع الله ورسوله
فقد فاز فوزا عظيما يعنى حق تعالى بوردكه اى مؤمنلر قورقنك الهدن انكا مطيع اولنك نه كم
سويلرسكز ثواب سويلنك عدل انصاف اوزره سويلنك بربركزى اتاسندن غيربه نسبت قلنك
اتاسن قوب برفلان اوغلاردنك ابن عباس رضى بوردر سوزوكزدلكزده اخلاصيله لا اله
الا الله اولسون تاكه عملريكزى اصلاح ايدب قبول ايلديكه وكناهلريكزى برلغيه هركسه كم كزلو اشكاره
الله ورسوله مطيع اوله تحقيق جميع خيره اول نصرت بولوب كامل نصيبه ايرشدى سعادت
ابدى بولدى ودخى بوردكه انا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابين
ان يحملنها واشفقن منها وحملها الانسان انه كان ظلوما جهولا مجاهد ايدر
حق تعالى چونكه امانتى برادى برلر كوكلره وطاغلره عرض ايلدى كه كتوره لر هيچ برى راضى
اولمدلر قورقدلركه حقن يرينه كتوره ميلر چون ادمى برندى انكا عرض ايلدى اول قبول ايدب
كتوردى اول امانتى بوينونه الدقدنصكره اراده اويله دن اكندوقتى اولنجه جنتدن سورلدى
ابن عباس ايدر اول امانتر فرايضلردركوكلره وبرلره وطاغلره عرض ايلدى بوردكه الك قبول ايدك

ایچنده کیله اندر دولرکه یارب ایچنده کی نذر حق تعالی بیوردیکه اکرانی کرکلو صقلیسن خیر عوضلر
بوله سن واکر تقصیر ایده سن انکله عقوبت اولنه سن دولرکه یارب بو عرض ایدوکن اختیار اوزره
ایسه بزانی کتورمکه طاقت کتوره مزز واکر ایجاب وتکلیف بوننده ایسه الدن نه کلور کتوره وز
وحفظنه جهد ایده وز چون اول عرض اولنان اختیاری ایدی حق تعالی اندن تجاوز قیلوب
انی آدم اوزره عرض قلدی آدم انی قبول ایدب کتوردی ابن مسعود رضی الله عنه دن روایتدر که
حق تعالی اول امانتی برطاش منالنده یرادوب برتدی کوکلری ویرلری وطاغلری دعوت قلدیکه
کلوب انی کتوره لر بوندکلی انکا وارمدلر بزانی کتورمکه طاقتمز یوقدر آدم پیغمبر عم چاغرلدین
کلوب انکا بایشدی یزدن دیرتدی دیدیکه اکر بونی کتورمکه امر اولنسه بن کتوردم دولرکه انکا کتوره
آدم انی دیزینه دک کتوردی کیرو یرینه قودی دیدیکه والله اکر رضی زیاده کتورمک دیلسم کتوردم
دولر کتور کیرو یلنه دک کتوردی کیرو قودی دیدیکه والله ی دلسم رضی زیاده کتوردم دولر
کتور بوکز اومزی اومزی اوزره قودی دیلدوکی یه اشغه قویه حق تعالی بیوردیکه قومکانده
دورسون که بزم اول امانتمز سنوک بوینکده اولسر رضی سنک ذریه تک بوینده اولسر تا قیامته
دکین بدرستی اول آدم کندویه ظلم ایدجی اولدی قبول ایتمکله و رضی جاهل اولدی بلدیکی اول
کتورد وکنک عاقبتی نه اولسر تا قیامته دکین و رضی ابن مسعود ایدر اول امانت بش وقت نماز
در رضی زکات ویرمکدر رضی حج وارمقدر رضی اورج طوتمقدر رضی هر سوزن کرجک سویلکدر رضی
بورج اوده مکدر رضی اشده عدل اوزره اولمقدر رضی اولچکده وترازوده عدل اتمکدر
بونلردن دشوار امانتلر صقلمقدر که انده خیانت بولنمیه کشینک اعضالری رضی امانتدر انی صقلمق

بیورلمدی بن صرف ایتمه که خاین اولوب یارین الله عذابنه مبتلا اولیه وبو منصکره بیوردی که
لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا یعنی حق تعالی بو امانتی انکچون عرض ایلدی کم بونکله منافقلرك
نفاقی ظاهر اوله ومشرکلرین شرکی ومؤمنلرك ایمانی اعتقادی ظاهر اوله تا که منافق ارلر ومنافق
عورتلر ومشرك ارلر ومشرکه عورتلر عذاب قیله لمانتی صقلمیوب خاین اولدقلریچون ومؤمن
ارلر ومؤمنه عورتلر توبه لرن قبول ایدب رحمت قیله پس حق تعالی غفور ورحیم در لغزورحیم در اسرکز
شول قولترینی که امانتده قصورلری بولونه ولکن اهانت ایدوب خاین اولمیه والله اعلم

سورة السبا خمس وخمسون آیة

بسم الله الرحمن الرحیم

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
یعنی حق تعالی بیورر که جمیع وسپاس الله تعالیه لایقدر که جمیع کوکلر ویرلر ایچنده نه وار ایسه
جمیعسی انك ملکیدر بوکلی انك مخلوقدر خالقی اولدر وبوکلی انك وار لغنه ویرلکنه دلیلدر
ودخی آخرتده حمد وشکر ینه انك ایچوندر جنت ایچنده اوچماق اهلی مقرر اولدقلری وقتن
دیه لرکه الحمد لله حق تعالی برزی قوندردی قرار طوتجق یرکه ایرق انتقال یوق زهی پادشاهکم
حکیمدر حکم ایدب اولری دیرکوردی وخبیردر جملنك حالتی بیلور ودخی بیوردیکه یَعْلَمُ مَا يَلِجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ
یعنی حق تعالی بیلور شول نسنه یکه یره کیرور واولور ویغمورلر وجواهرلر وکزلو کنجلر کیرر ودخی
کوکدن اینن یغمورلر ورزقی ودخی قولترك نازلرین ونبازلرین بیلور فرشتهرك اندکلرین

وجهد قلرین بیلورلر جهد قولرنی اسرکر غفور یا رلغر عقوبتی تعجیل ایتمز ودخی بوردی
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ
عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
كَرِيمٌ يعنی بوکافرلر ورلرکه بعث بوقدر بزه قیامت کلمز حق تعالی بیوررباحمد ایت بلی والله
ربم حقیچون اول بعث کونی سیزه کلسرکه بنم ربم غیبلرنی بلجی پادشاهدر هیچ برنسنه انك
علمندن غائب دکلدر ذرقدر یرلرده کوکلرده هیچ برنسنه اولیه که اول نسنه‌دن بیوك
ویاکوچك اوله الا حق تعالی لوح محفوظده ذکر ایدب بیان ایلمشدر تاکه دنیاده کوکلو عملر
اشلیوب اعتقادلرین محکم قلنلره اولونوابلر وعوضلر قیلمز زیرا انلر اولردرکم کناهلری مغفرت
وجنت ایچنده کرکلو نعمتلر اولر کچوندر حاضر ایتمشدر ودخی بوردیکم وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا
مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ یعنی شونلرکم سعی ایدب دورشدیلر
برفرکلامزی تکذیب ایدب دلیللرمزی باطل قلمقده بربرندن اوکردب اویله می صنورلرکه بزی
عاجز قیلوب ایمزدن فوت اولرانلردرکم اولر طمو ایچنده انده قتی کوینده ورجی عذاب واردر
ودخی بیورلرشونلرکم انلره کتاب ویرلدی اول کتابرینه ایمانلری وارشول قرآنکه ربکدن
سکا اندرلدی اول حقدر دعوت قیلور بوخلقی دلالت ایدر اول ربك طریقنه کم عزیزدر
بیغمبرلرنه اجابت قلمیانلره انتقامله عقوبت ایدرکه انك کلی فعلی محمودر ودخی بوردیکه

وقال

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ
أَفْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ
یعنی اول کافرلر بربرلرینه دیرلرکه سزی دلالت ایدب بلدوره‌لم سول کشینك اوزرینه کم سیزه
خبر ویرر ایدرکم بجی سز اولسکز طیراق التنده چوروبوب ازیلوب کتسه کز اندنصکره کیرو
یرادیلوب وجوده کلسرسز بلمزکم الله اوزرینه کذب ویلانمی دوزب سویلر یوخسه انك جنونی
وارنه دیدوکن بلمز حق تعالی انده خبر ویرب بوردیکه اول رسولك نه کم دیدوکی حق اولسر اما
اما انلرانی انی اشیدوب انکا ایمان کتورمزلرانی تکذیب ایدرلر انلر دنیاده غایت بعیده درو
آخرتده عذاب شدیده درودخی بوردیکم أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ یعنی
حق تعالی بیوررنظر ایدب کورمزلرمی بومنکرلر اوکلرندن اردلرندن بوکوکلری ویرلری تابله‌لرکه
بوتوتندن کوکلری معلق طوتان ویرلری صو اوزره طوتان قادردرکه بونلری اولدکدن
صکره کرودرکوره بجه انکار ایدرلر انکارلرینك جزاسین برودخی انلری ویرلرسوز یوتدوره وز
یاخود کوکلردن برپاره بلوط اوزرلرینه براغوب التنده التری هلاك ایده وز بدرستی
بوکوکلر ویرلر براد لمقده علامتلر وارحق تعالینك قدرتنه هرقوله کم الله تعالینك عبادتنه
اقبال اغمشدر دلی ذکره قلبی شکره بدنی صبره درودخی بوردیکم وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا
فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي
السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ یعنی حق تعالی بیوردکه بزاول داوده فضلمز

دن

ملك ونبوت ويردك تاكه طاغه امر ايدوب بيوردوقكه ياطاغ سندخى داود يله تسبيح ايتكل
كوندزك تاكيجه يه دك ودخى قوشلرى انكا مسخر قلدق اولدخى انكله بله تسبيح ايده دخى
دموري انكا خبر كبى يمش ابدوب يردك ديدك ياداود اول دموردن تمام حرب ايجون
كوكلردوزكل دخى بيدك داوده كه تقدير اتكل اول ذرهك تاليفندن اينى واوزنى وكيك
لكنى وطار لغينى تاكه كيك وياداراوليه دخى بنم فريضه لرمى بريه كتوركل بس سزك امركز
بكا خفى دكلدر بوندن صكره بيوردى ولسليمان الريح غدوها شهر ورواحها شهر
واسلنا له عين القطر ومن الجن من يعمل بين يديه باذن ربه ومن يزغ منهم
عن امرنا نذقه من العذاب السعير يعنى حق تعالى بيوردكه برسليمانه قتى اسجق يلى
مسخر قلدقكه بساطنى تختيله كتوردى قوشلق وقشده اصطخرون كيدردى قدسه كلوب
ايكسنك اراسى سرعتله برايلق يول ايدى دخى برسليمانه صوكبى ارعش توج چشمه سين اقدردق
انوكله نه دلرسه ياپدوره ودخى برسليمانه جنلردن بركسه مسخر قلدقكه انك الذه نه دلرسه
اشلر حق تعالى دستوريله هركسه كه انلردن عاصى اولسه بزكا عذاب سعيردن طاتلدوررز
ودخى بيوردى يعملون له ما يشاء من محاريب وتماثيل وجفان كالجواب وقدور راسيات اعملوا آل داود شكرا وقليل من عبادى الشكور يعنى اول شياطينلر وجنيلر
سليمانه نه ديلرسه انكچون مسجدلر وكوشكلر اشلرلردى دخى چنقلر دوزرلردى هربرى
براولوصوص كبى هرچنقده طعام يكده بيك كشيدن زياده اوتوردردى دخى طاشدن
چوملكلر اويرلردى طوردوغى يرده اويرلردى بيوكلكى ايچنه يوزدن صغاردى حق تعالى بيوردى

چون

چون بونعمتلرى انده انعام قلدم ديدمكه ياداود آل ايدى برعمل اشلك كه برفرنعمتلريزك
شكرى اوله اما برفرقولريمزدن شكوراز درزيرا شكوراولدركم هرحالده انك عادتى شكر
اتمك اوله وهرشكر ايتدكجه انكا كرو شكره توفيق التهدندر اول توفيق اوزرينه دخى شكر ايليه بونك
كبى قولتراز درودخى بيوردكه فلما قضينا عليه الموت ما دلهم على موته الا دابة الارض
تاكل منسأته فلما خر تبينت الجن ان لو كانوا يعلمون الغيب ما لبثوا فى العذاب
المهين يعنى سليمان عم بيت المقدسى جنيلره بنا قلدوردب انلردى هنوز تمام اولمامشدى
سليمان قورقوسندن اشلرلردى فجن سليمان نمازه دوررسه قيامنى غايت طويل ايدردى ونماز
دن فارغ اولسه محرابده براوت يمش كوردى وصوردى سن نه دردهدواسين واسمك نه
اول اوت دخى اسمن وحاصه سين بيان ايدردى سليمان عم دخى يازردى شمديكى ادويه لرك
اصلى وعقاقيرلرك اكثرى اندندر چون سليمانك عمرى اخر اولدى بركون باشن سجده دن قالدردى
كوردى براوت يمش سليمان عم انكا صوردكه اذك ندر آدم خرنوب دردى يعنى
سنك مملكتن خرابلغه دليلدر برزوقت سليمان عم غصه لندى برزماندنصكره سليمانك وقتى
تمام اولدى ملك الموت روحن قبض اتمكه كلدى اولوقت سليمان عم محرابنه وارمشدكه نماز
قيله اما اول وصيت قلمش ايدكه اكرين اولورسم نيزجك دفن اتميه سز شياطين طاغلوب مسجد
شريف ايترقاله بس سليمان محرابده ال قلدوردب كه تكبير ايده ملك الموت ايردى سليمان عم ديدكه
نه كلدك ديدكه قبض روح اتمكه سليمان عم ديدكه اهل بيتم وداع ايده يم عزرائيل ايدى امر بوق
اول جنده قبض ايلدى جميع اهل ايمان روحيچون وسليمان عم روحيچون وصيچون فاتحه

چون سلیمان عم خرنوب اغاجندن برعصا دوزمشدی انکا دیانوب قیامه قالدی جنیلر آدم اوغلیدن
دیرلر که بزغیب بیلور زسلیمان عم حق تعالیدن دیلدیکه انک اولومنی اشکاره قلیه تا بیت المقدس تمام
اولمیجه پس سلیمان عم اولدنصکره تمام بریل عصایه دیانمش دوردی انس جندن برینانک خبری اولمدی
عصاسنی قوردیدی اوزلدی سلیمان عم دوشدی کوردیلر سلیمان اولمش اول قورده ارضه دیرلردی
خلق بلدیلر که سلیمان نه وقت اولمش روا دیلر عصاده قورد طوردوغی یره نشان ایلدلر برآیه دک
کوزتدلر نقدر یر برآی تمام اولجق قیاس ایدب کوردیلر اولوقته دکین اول قوردانک یدوکی تمام بر یلق
اولمش بلدلرکم سلیمان عم قوت اولمی بریل اولمش پس بوندن اوترو حق تعالی بیوردی اول جنیلر غیب
بلیدی خورلغه زحمت چکوب اول اشده قالمیلردی اول جنیلر دیرلردیکم بوارضک یزمراوزریمزه
بو حق حقی وار اولوقتدن بروایخ اچنده بالحق بولندوغی اندن پس اولوقت مسجد تمام اولدی
سلیمانک قوتی ظاهر اولدی شیاطینلر طاغلدلر بوندن نصکره حق تعالی سبا ملکندن خبر ویرب
بیوردی لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ
وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ روایتدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمدن صوردیلر سبانه
نسندر بیوردلرکم برکشینک آدیدر ابن عباس رض بیوردیلرکم اول من شهرلرندن برشهردر حق تعالی
عنک اون اوچ شهرین اون اوچ پیغمبر کوندردی تاکم اول سباده اول رسولرجه اولدلر برکوی
واریدی یمنده انکا واردیلر حق تعالینک انعامیدن ذکر ایدوب وعذاب عقابیله قورقدیلر
انری توحیده دعوت قلدلر انلرا با ایدوب یلانلدلر وسدیدن روایتدرکه انلرک یرلری
وعشلری بی حد ایدی باغجه لرادا سنده یولری وار ایدی ایکی یکا باغجه لرک انجیری بود قادی یوزدی

بورومش

بورومش ایدی کونش کوزنی ایدی شویله کم برکشی باشنه برسنی قوب اوچ باغجه ازاسنده کتسه هیچ
النی یمنه صوتسه دوکولدیله سنی سی طولردی انواع یمشدن اول باغجه لری نهایه اولوایدی اوت
کونلک یول کلوردی ایکی طاغنک اراسنده بردره ایدی اول دره نک اغزن باپوب سد اتمشلردی چون
زمانده یمورلر یاغوب اول دره ده جمع اولوردی اول سدک اولطرفدن قولر قومشلردی
بحن دره طولو اولسه اغجلر وبستانلر صویه محتاج اولدقجه بیکا رندن صوی قوویرلردی باغلرین
واکنلرین صووارلردی چون بونلرک محبتلری باغ بستانه دوشدی انلر اول رسولری یالانلدیلر
حق تعالی انلره بیرصچانی حواله قلدی انلرک سدلرین دلدی برکجه اول سد دوشدی اول دریاکبی صولوب
اینوب انلرک اول شهرلرین جمله سین غرق ایلدی خلاص اولنلر دورت یکا طاغلدلر حق تعالی بوکچن
آیتده بیوردوغی بودرکه تحقیق اول سبانک منزلرنده علامت وار ایدی برمر برکمزه اول بستا
نلرک کمی صاغ کمی صول طرفنده بونلر انکا مشغول اولوب قالمشدی حق تعالی انلره رسولر کوندروب
نعمتلرین ذکر ایتدردی دیدیلرکم حق تعالی سبرک اوزیکزه فضلندن انعام قلدوغی نعمتلرینک
شکرنی یرینه کتورک اول دیکز غفوردر یعنی شول کسلریکه شرکدن ومعاصیدن توبه ایده
چون اول رسولر رسالتی دکوردلر انلرا یماندن اعراض ایدب دیدلرکه کیمدرکه بونعمتی بزدن
وبزم الیمزدن الاوارک ایدک کیمک کوجی یترسه کلسون بونعمتی بزدن السون کوره لم
حق تعالی بیوردی بز انلره بیرصچانی حواله قلدقکه اول سدلرین دشدی اول دره دریاکبی جمع
اولان صو سیل اولوب اقدی نه اولرین ونه بستانلرین قوب جمله سین هلاک ایلدی ایکی
بستانلره ایکی دورلو یمش ویردک بری آجی ارک اغاجی بری یلغون اغاجی وبری دخی

سدردن بتوردك كم بيراغلة ال يورلو وكولكه عنده اوتوردلر پس بزم بونعمتلريمزه كافر اولنلره
بونجلين عقوبت ايده رز ودخى بز عقوبت اتمزز الا انده كم بزم نعمتلريمزه بيه لرينه كافر اولوب
ايروغه عبادت ايده لر بو بيان اولنان معانى بوايت شريف معناسنده دربيوردى فَأَعْرَضُوا
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَا أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ
مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ
بَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَ
أَيَّامًا آمِنِينَ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ
وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ يعنى حق تعالى انده احسان ايدوب
قلدوغى انعامارى بيان ايدوب بيوردى كه بز قلدق انلر كله اول كويلر اراسنده كه انده مبارك
قيلوب انواع نعمتلر بتوردك تا شامه دكين متصل كويلر قلدق شويله كه برندن برى كوروينور
ارالقلرى باغلر باغچه لر ايدى اول كويلر اراسنده انلرك سيرينى بز اويله تقدير قلدقكه برنده
بتوب صباح كيدجك توشلق طعامن برنده يه لر واويله وقتى نمازنده بركويه دخى كلمز حتى دخى
كم اول سيادن شامه كلنجه دورت بيك يدى كوى واريدى تاكه انلر انده كيجه لرده وكوندز
لرده سير ايدرلر دخى امنيتلرنه تنعم ايدب اچلى وصوسزلق واوغرى حرامى ويرتجى جانورلر قورقوسى
يوغيدى اما انلر اول نعمتك قدرين بلمدلر وشكرين يرينه كتورمدلر مغرور اولوب ديديلركه
اى بزم ربمز سفرلريمز اراقلرين ايراق قيلوبركه اوزاق يازيلر اولسون ديه لر بنه لم ازقلر كتوره لم
وبسنلر يمز ايراق اولسون تاكه اشتهامز غالب اولوب انكا ايريشه وزحق تعالى انلردن اجابت

ايدوب جونكه انلر كندو نفسلرنه شرك ايتمكله ورسولرينى يلانلمغله ظلم ايدلر بزدخى انلرى
هلاك ايدب انلرى امرنى وحالترنى دلترده سويلندك كه هيچ بركسه اول كويلردن قومدق
طاغندق شولكه طاغقدر بدرستى حقيقتا بونلرى هلاك ايدب تفريق اتمكده عبرتلر وعلامتلر
وارهر مؤمنلره كم الله عبادت قلقده صبر ايديجيلر ودرونعمتلرينه شكر ايديجيلر دربوند نصكره بيوردى
وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ
مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ
يعنى حق تعالى بيوردكه ابليس عليه اللعنه ظنينى كوجكلدى بو قولترمزك اكثرى اوزرينه كه كلى اكا
متابعت قلدلر الا مؤمنلردن برطايفه كه انكا مخالفت قلدلر بو كلام انكا اشارتدركه اولوقتكه
ابليس مطرود اولدى حق تعالىدن ديلديكم انكا اولمدن امان اولنه تا قيامه دكين حق تعالى
ديلدوكنه اجابت ايدب امان ويردى اولوقت ابليس قسم ايدب ديديكه بن اول آدم اوغلنلرنك
جمله سنى ازدورمه بونلردن سنى كندوكه شكر ايديجى بولميه سن اولوقت ابليس بو جدله حقيقتن و
بيلوب سويلدى ظنله اولا ديو سويلدى چون اول ظنله ديدوكى تحقيق اولدى انجون بو ايتدانى
ذكر ايدب بيورديكه ابليس ظنى بونلرك اوزرينه كوجكلدى واول برطايفه كه انكا اويديلر انلر
ايديكه حق تعالى بيوردى ابليس جوابنده بنم قولترم واردركه سنك انده سلطنتك وحكمك يوقدر
وهم ابليس دخى انديجوب ازدورمه ديدوكى وقت استثنا قيلوب ديديكه الا شول قولتركى
ازدرميمكه انلر سنك مخلص قولترك كندو نفسه متابعت قيلوب حق اوزره محكم طوردلر ودخى حق تعالى
بيوردىكه اول ابليس كه انلرك اوزدلرينه اورمق ودوكمك ايله وكوجله اشلتمز انجق بروسوه سدر

وغرور در وقور و امور دنیا انلر اکا اجابت ایدب متابعت قیلورلر ودخی بز اول ایلسی
حواله قلدق انلرك اوزرینه الا اندن اوترو که بزم علمزده که بعثه و آخرته ایمانی اولنلر کلاردر
تمییز اولنوب انکله ظهوره کله زیرا منکر اولدرکه انکا متابعت ایدب هواسنه اویدی حقه کافر اولدی
ومؤمن اولدرکه انکا مخالفت قلدی زاد آخرته مشغول اولدی ودخی حق تعالی بیوردیکه یا محمد سنك
ربك دوکلی نسنه‌ی علمله احاطه قیلوب حفظ ایلمشدر بیلورکیمك آخرته ایمانی وارکیمك یوق وسنك
اوزره کیمدر بعینی اوزره کیمدر یارن حق تعالی انلره اعمالرنه کوره مجازات ومکافات قیلور ودخی
بیوردیکه قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا
لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ یعنی حق تعالی بیوردی یا محمد اول مکه کافرلرینه ایتکم دیك دعوت ایلدك الهدن غیرکم
اله دیو زعم ایدرسز طلسونلرسزدن بو خلق بلاسین دفع ایتسونلر مراد ضمیر ودکه طیرلر بونلر
ذره قدرنسنه‌یه قادر دکلدرنه یرلرده نه کوکلرده ودخی انلرك بزمله اورتاقلغی یوقدر یرلری
کوکلری یرتمنده معین دکل ودخی اول کافرلر دیرلرکه بو معبودلر بزم ایچون الله قتنده شفیعلردر
شفاعت قیلوب بزی قورتمغه امدی ایت انلره کم الله تعالی قتنده هیچ برکمسنك شفاعتی منفعت
ایده جك دکلدرنه پیغمبرلرك نه فرشتهلرك الا مکر الله تعالینك دستوریله شفاعت ایده
انی ودخی اهل توحیده شفاعت ایده بو دکلکم اهل کفر ایچون کمسه شفاعت قیله واول فرشتهلرکه
انی معبود طوتمشلردر انلر قجنکم بزم وحیمزی اشتملر اول وحی هیبتندن وبزم قورقمزدن

یوزلری

یوزلری اوزره سجده‌یه دوشب دتره شورلرشونلرك کم حالری قورقمزدن بویله اوله سن
انلردن نته شفاعت اومیوب انلره عبادت ایدرسز بو قضیه‌نك اصلی بو ایدیکم بو کوکلر اهلی وحی
اوازن عیسی عم زمانندن تا رسول الله زمانه دکین چون رسول الله بعث اولدی حق
تعالیدن انکا وحی ارسال اولدی اول وحی هیبتندن فرشتهلر بربرینه اوریب تواضع ایدوب
عقللری کیدب دوشدلر چون اول هیبت کوکلرندن مرتفع اولوب کشف اولدی بربرینه
صورشدیلر دیدیلرکه ایاجیر ایله ربمزنه خبر ویردی دیدلرکم وحی اندردی کیم اول علی در
واعظمدر شریکله وصف اولنمقدن ودخی بیوردیکه قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَ
رْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا
نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ یعنی ایت
یا محمد اول مکه کافرلرینه که سیزه بو کوکلردن یغمورلر ایدرب نباتلر بیتورب رزقکز ویرن
کیمدر اکر جواب ویررلرسه خوش والا ویرمزلرسه ایتکم الله تعالیدر کم سزی رزقلندرور
کوکلردن یرلردن ودخی ایت انلره کم بز یا خود سیز ایکیمزدن بریمز هدایت اوزره ویا
بریمز ضلالت اوزره دریلکن علی الیقین بز هدایت اوزره یوز سیز ضلالت اوزره سیز
وسزك جرمکزدن اوترو بزمؤاخذه اولنماز وبزم جرمزدن اوترو سزمؤاخذه اولنماز
سز هر بریمز کندو فعلمزله مجازات اولنورز ودخی ایتکم حق تعالی قیامت کونده سزی ودخی بزی
جمع ایلیه انلر بزم اوزرمزه عدل الله حکم ایلیه قاضی عالم اولدرکه هر کمسه کم نه اشلدی ایسه
بیلوب انکا کوره جزاسین قیلور ودخی بیوردیکه قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ

كَلَّا بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ يعنى ايت
يا محمد انده كم كوسترك بكا اول الله بكزنكم الله دن غيرى معبود طوتندكز اويله زعم
ايدرسز كه الله حق تعالى ملكنده شريكلر در الله دخى برلوده كوكلرده بو مخلوقدن برنسنه يى تكلرى
جميعى مخلوقاتك خالقى اولدهر كه عزيزدر ملكنده حكيمدر امرنده نجه ديلرسه حكم ايدر
و دخى بلكلكم يا محمد برسنى كوندردك الا جميع خلقه رسول كوندردك كه بشارت
ايديجى اولسن مطيعلره جنت و رحمتله دخى قورقوديجى اولسن عاصيلرى اودعذابيله
ليكن بو خلقك چوغى اول جنت و نارى تصديق ايتمزلر انكا انكار ايدرلر استهزا ايدب
ديرلركه اول ديدوكك وعد اولنان بعث كونى نوقت اولسر دراكرسن حق رسول
ايسك و بو قولكده كرچلسك خبر ويرو دخى حق تعالى بوردى يا محمد سزك ايچون
بر وعده اولنمش كون وار عذابيله كه اول بعث كونيدر الله تعالى قادردركه شمدى دخى
سيزه عذاب قيله ليكن تاخير ايدر اول وعده لنمش كونه لوح محفوظده يا زلمشدر نه بر
ساعت اول وعده دن نه كيرو اولور الدك چونكم وقتى ايريشه البته اولور و دخى بوردى
قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَنْ نُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ
عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ يعنى يا محمد ديرلر شونلركم كافرلر درو منكرلر ديرلر

براشبو قرآنى تصديق ايتمزز و بو قرآنك اولكى كتابلرى دخى يا محمد اكر كوريدك اول
ظالملريكه انكار ايدرلر نجه طورغورلر سز الله تعالى قتنده حبس اولونوب شويلكم بعضيسى
بعضيسنه جواب رد ايجى اوله و خصومت ايدوب اولكه ضعيفلرى و اتباعلر يدرديه لر اول
اولولرينه كه اكر سزك ترغيب ايدوكز اغوا ايدوكز اولميدى بزجمله مز مصدقلر اولوردق
اما سزك دعوتكز بزى انكار ايله بو حاله كتوردى و اول اولولرى دخى جواب ويرلر نتكم
حق تعالى خبر ويرب بوردى قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ
عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسَرُّوا
النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ
يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ يعنى اول متبوعلر و اولولرى ديه لر اول ضعيف لرينه كه
اتباعلر يدر بزمى منع ايلدك سزى ايمانه كلوب هدايت بولمدن سيزه رسول كلدكدنصكه
بلكه سز كندوكزى شرك ايدوب كافر اولدوكز دونب جواب ويره لر ضعيفلرى كه بلكه سزك
دعوتكز و يلمه كزايدى كيجه كوندز بزه امر ايدب ديرايدكز كه الله تعالينك بر لكنه انكار ايده وز
انكا شرك قوشاوز ايرق چاره لرى قلبوب حسرت و ندامت اظهار ايده لر شولوقتكه عذابى
كوزلريله كوره لر اما فايده اولميه بز اول كافرلرك قيامت كونده بوينلرينه اغلال و سلاسل
براغورزنه اولوسى و نه كيسى قورتوله الا قلدقلرى افعالك جزاسى و عوضى اوله و بو آيتده دخى
تنبيه وار كه هر كشى كرك در اكر عزيزدر و ياشر بعذر و اكر ضعيف اكر فقيردر كسه نك فعلنه تمامت

قیلوب دینی صقلمغه بحکم طوره ودخی بیوردی وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذَّبِينَ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ یعنی حق تعالی بیوردیکه هیچ برشهر وبرکوی بوقدرکه بزرسول کوندرمدك الا انك
قومنك منعملری اولولری دیرلرکه شول کوندرلدوکیکز نسنه‌ده بزمنکرلرزاکا تصدیق
ایتمزز ودخی یا محمد ایدوکجن کافرلرك دخی غنیلری رسولرینی استخفاف ایدب انجیدرلردی
نتکم سنك قومك سنی انجیدرلر حق تعالی انده ویردوکی مالله فخر ایدرلردی عاقبت اندی هلاك
ایلدك واول اولولقلری ومالری اندی بزم قهرمزدن غنی قلدی ایت بو قومه که اول مالله
فخر اتیلر بدرستی الله تعالی کیمه دیلرسه اول مالی بول ویرر اما اول بول قلدوغی مکر استدراج
جدرکه انك حقیقتن برینه کتورمیه وهوای نفسه مشغول اوله عاقبت هلاکلکه ایریشه دخی
حق تعالی بعض قولرده که دیلرسه اولمالی قت ویرر اول اکا حقون عنایتدرکه انك عوضی
آخرتده جنت ویره لیکن بوخلقك چوغی بونی بلمزلر صنورلرکم مالی چوق اولان عزیزدر
وآزاولن حقیردر بونکله بیلوب دیرلرکه بزم مالمز واولادمز چوق بزه عذاب اولنمز دنیاده
قیاس ایدرلرکه مال واولاد معا ونتیله کندولرینی دنیاده شاهلری زحمتدن قورتاره‌لر
بو برخیال فاسددرکه اصلی یوقدر ودخی بیوردیکه وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ
عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي
الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ حق تعالی ایدردکه اول سنك مالکز واولادکز شولردکه سزی بزم قتمزده

مقام

مقام قربه ایروشدوره سز انکله نجات بوله سز مکر شول کمسه کم ایمانه کلوب تصدیق ایدوب
وعمل صالح اشلیه بونلردرکم حق تعالی قتنده اجرلری تضعیف اولنوب زیاده اولور برنه اون
نا یتمنه دکین الله تعالی قتنده امن بوقر واولدرکه حسابی اولیه وبونکله دخی اول یوجه کوشکلر
اوزرنده ساکن اولدوجیع خوفدن امین اولدهیچ برنفسارنه خوش کلیجك نسنه واقع اولیه ودخی
بیوردیکه وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ قُلْ إِنَّ رَبِّي
يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّا
زِقِينَ یعنی شولرکم سعی ایدرلر برفرکلامزی تکذیب ایتمکده وایدروکاوب اکا ایمان کتورمك
دلیلنی منع ایدرلر اندروکه یارین عذاب نارده جمع اولنوب معذب اولرکمسه اندهمانع اولیه
ودخی ایت یا محمد بنم ربم تحقیق بوقلرنزن کیمه دیلرسه رزقنی واسع قیلور کیمه قت قیلور حکیم
مطلق اولدرهرقولك صلاحی نه ایدوربیلور اکاکوره علاج ایدر ودخی بیوررنه نسنه مالکز
دن تصدق ایده سز الله تعالی رضاسیچون حق تعالی فضلندن کیرودنیه ده انك خلفنی ویرر اکسلمز
وآخرتده دخی ثوابن ویرر که رزق ویرجیلرك خیرلوسی واقواسی اولدرنتکم ابوالدرداء رض
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردهیچ برکمسه اولیه که کون طولنه الا حق تعالی ایکی فرشته
کوندرانك ایکیسنده طوروب ندا ایدرلر برسی ایدرای ربم سنك یولکه انفاق ایدنلره
خلفنی کیر وتعجیل قیل وبرسی دخی ایدرای ربم بخیلرك مالنی سن امساك ایدوب برکتن
ال یونلرك خودعالری مقبولدرمردود اولمزلر ودخی بیوردیکه وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا
ثُمَّ نَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ

دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ يعنى حق تعالى بيورر كه قيامت
كونده بز اول فرشتهلرى وانلره طپنلرى جمع ايده وزديه وزفرشتهلرى كم سزمى بيور
ديكز بو قولتريه كم بنى قيوب سزه طپدلر اول فرشتهلر ديه لركه الهى بز سنى تنزيه ايده وز اندنكه
كمسه الهيتده سكا شريك اوله بز بونلردن بيزار ز جميعيسندن جميعيمز سنى دوست انلرى
دشمن طوتار ز بونلره بز بيورمدقكه بزه عبادت قلر بونلر اول شياطينه اطاعت ايتدلر انلرى
تصديقلديلر بزم بونسنده امرمز يوقدر ودخى بيوريكه فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ
وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ
يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ يعنى حق تعالى بيورر كم اول قيامت كونى بركوندر كه بعض كشى بعض
كشيه شفاعته قالك اولمز كه قورتره ياخود بر مضرتى اندن دفع ايده واول كونده بزم حكمز
اويله اولسه كرك كم دنيلده اول دنياده بيزه انكار ايدنلره كه كفريله كذولره ظلم ايتديلر
ديك ايمدى طادك اول نار عذابنكه سيز انى دنياده تكذيب ايدوب اولحق دكلدر ديردوكز
بز بو عذابلرى انلره انكچون ايده درنكه قجن اوزرلرينه عرض اولنوب بزم آيتلريمزى اوقنه حلال
وحرام وامر ونهى بيان ايديجى انلره ديرلر ديكه دكلدر بو الا بر كشيدر ديلركه سزى منع ايديب دوندره
اتالريكزده لريكز عبادت ايدرلردى اول ضمارينكزه ودخى ديرلر ديكه دكلدر بو سويلدوكى
اوقودوغى الا بر دوزلش هيلان سوز در الله تعالى اوزرنه افترا ديرر ودخى اول كافرلره نقدر كه

قرآن

قرآن اوقنه ديرلر ديكه دكلدر بو الا آشكاره بلاندر بونى اوترو اول عذابه ذايقه مستحق اولدلر
ودخى بيوريكه وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ
وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ
نَكِيرِ يعنى حق تعالى بيورر ويرمدكمى بو مشركلره شول كتابلردنكه انى اوقورلردى ودخى بز سندن
ايلر وبز رسول كوندرمدكمى كه بونلرى قورقدجى اوله وبونلرك اوزرينه كتاب ودخى ايندمى ودخى اول
كچن امتلر بونلردن اوكذن بز رسوللريمزى يلانلديلركه عاد قومى وثمود وابراهيم وصالح ولوط
قومليدر ودخى بونلرك غيرى انلره ويردوكمز مالك وقوتك وعمراوزيلغينك عشرى بونلره ويرمدى
بز انلرى عذابمزله هلاك ايلدك ورسولريمزى چون تكذيب ايدلر نيجه بونلرك اوزرنه انكارم
نه اوله انلره نسبت بس بونلر ودخى حذر قلسونلر اولعذابمزدنكه انلره اولنان عذاب كبى بونلره ودخى
اوله ودخى بيوريكه قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا
مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ يعنى ايتيا محمد
بوكافرلره بدرستى بن سيزه وعظ ونصيحت ايده رم بركلمه ايله وبر خصلتله كه اكنى اكنى يا
لكز طوره سز الله ايچون ودخى امر ايده رين سيزه كم غايت تأمل ايدب فكر ايده سز
كوكلوكزه انصافله نظر ايدب كوره سز اشبو سيزى خالقكزه ومولاكزه دعوة قيلان
صاحبكزدن شديد دكن هيچ برجنون فعلندن برنسنه كوردوكزمى ياخود قولنده بريلان سوز
تجربه ايتدكزمى هوا ايريكزه اويوب كذولريكزى هلاك ايتمك كذونفسكزه خير صانجى اولك
الله ايچون هر بريكز بر دوست وبر يارانلم براوده خلوت اوترب بربرنه ديسونكه كل بر واوتور

رالم

بر بر بمزی کرچکانشلم مکر ایدب طانشلم صبح برجنته وکذب وسحر بوندن واقع اولدی
ایدی بونسنه دلالت قیلورکم اول حق نذیردر ودخی برکسیه برایش شبهه لو اولسه حقیقت
وسبه بین صورمق واشتمکدر سزدخی بوبنم امرمه اویله ایلمک کورک کمبن دکولم الا قور
قودجیم ودخی بوردی قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَا
طِلُ وَمَا يُعِيدُ یعنی حق تعالی بوردر یا محمد ایت سزدن بن تبلیغ رسالت قلدوغمجون اکر اجر استرسم
اول الله حقی سزدن بکا نسنه کرکمز دکلدر بنم اجرم وحقم الا الله تعالی اوزرینه درکه ثوابن
اندن اومرم بنم صقلایجم الله هر وقت جمیع نسنه اوزرینه اول حاضردرکه بن نذیر کوندر
رلدم بنده جنون یوقدر ودخی ایتکم بنم ربم حقی باطلدن بیان قلجیدر انک کلامی حقدر
هر عیب اشتری بلجیدر ودخی ایتکم اسلام ظاهر اولدی کلدی شیطانه یاصغه کم طیر لر
اندن باطلدر قدرتلری یتمزکه برکسه براده لرودیرکوره لر بونلری حق تعالی اشدرکم قادردر
ودخی بوردیکم قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي
إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ وَقَالُوا
آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ یعنی ایت یا محمد اکر بن ضال اولوب
کمراه اولدمسه بنم اول ضال لیکم کناهی بنم نفسم اوزرینه درو اکر حقدن بکا هدایت بو
لدمسه انکله بولدمکه بکا وحی ایدب قرآنه بلدردیکه الله تعالی اشیدیجیدر ودخی یا محمد کوریدک
بونلرک قورقولرینی اولم وقتنده قورتولجق نسنه دکل کم عبرت الحق نسنه دراولوقت انلر

عقوبتلم طوتیلور بر یقنجق یردکه ایقتری التندن یاخود برک التندن عذاب طوته طشره
طشره سندن قبلیه واول عذابی کوردکلری وقت دیه لرکه بز ایمان کتوردک که بو عذاب
حقدر حق تعالی بوردر بونلره ایرشمکلک قنده اولیسر یعنی آخرتده کیر ودنیایه کلمکی آرزو ایده لر
بو اولجق دکل ودخی بوردیکه وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ
وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ
مُرِيبٍ یعنی بونلر انکار ایدرلردی الله ورسوله وقرآنه اولمزدن اوکدن محمده سوکرلر
دی ساحر وکاهن دیرلردی اول دنیاده اویله ظن ایدرلردیکه جهنم وجنت وبعث
یوقدر بوکز بریردن اقرار ایدرلرکه بونلرکله اول آرزولری ارا سنده حایل اولدی که انکا
ایرشمکه امکان یوقدر نه ایمانه ونه توبه ایرشلور زیرا وقت فوت اولدی دنیایه رجعت
ایتمک خودقنده تنکم بونلردن ایدرو وبونلرک اهل دنیالرنه اشلندی بونلره دخی اویله هر
اشلنسز زیرا بونلر کندولره واقع اولجق نسنه لری شک لری واردر اما شکلرین دخی
بلمزلر اول وقت بله لرکه نه صقنجق بر بوله لرونه قجاجق ناچار اولوب تسلیم اولدر

سورة الفاطر خمس واربعون ایه بسم الله الرحمن الرحیم

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَى
وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ یعنی شکر وسپاس
اول الله کم کوکلری ویرلری یر اویجیدر یوغیکن وار قلجیدر انک مثلی یوق دخی اول مقرب
فرشتهلرکه جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل در وکرام الکاتبیندر علیهم السلام

ویرلری بیرلرینه لعن کوندرکه انلرك بعضیسی ایکی قنلو در وبعضیلری اوچ قنلو در
وبعضیلری دورت قنلو در ابن شهابدن روایتدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
دیلدیکه جبرائیل علیه السلام کندو صورتی اوزره کوره جبرائیل عم دیدیکه یا رسول الله طا
قتك یتمز رسول الله بیوردی یا جبرائیل سورنکه کورم چون رسول الله مصلایه چقدی
کیجه دخی ایدن ایدی جبرائیل عم همان کوکده اولان صورتیله کورنکه بشلادی رسول الله صلی الله
وسلم طاقتی قالمیوب عقلی کتدی نیز همان جبرائیل عم رسول الله یی طوتوب برانی کوکسی
اوزرینه قیوب برانی یغری اراسنه قودی عقلی کلدی دیدیکه سبحان الله بن ظن اعزد مکه
بو عظمتلو نسنه مخلوق اوله جبرائیل عم دیدیکه اکر اسرافیلی کوریدك حال نه اولیدی اسرافیلك
اون ایکی قنادی وار برقنادی مشرقده وبرقنادی مغربده بدرستی عرشك ایکی یغرینی
اوزرنده در وقت اولور الله تعالینك عظمتندن شویله کوجیلور که برکوجك سرچه دونر
تاکه اول عرشی کتوره مز الا الله تعالینك عظمتی برله ودخی حق تعالی زیاده نسنه دیلرسه برادر
قادر در ودخی بیوردیکه ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسك لها وما یمسك
فلا مرسل له من بعده وهو العزیز الحکیم یعنی شول خیرلر دیکه الله تعالی قولتری اوزره
ارسال ایدوب کوندریا رحمت بغورلرین یندور هیچ برکسه نك قدرتی یوقدرکه انی
منع ایده بله یا خود شول رزقکم حق تعالی حبس ایدوب کوندرمیه الله تعالیدن غیری
کسنك طاقتی یتمزکه انی ویره بله عزیز در حکم غالبدر امساك ایدر وحکیمدر قولتری ارسال
ایدر بول رزقی قولتری ویرر ودخی بیوردیکه یا ایها الناس اذکروا نعمة الله علیکم

هل

هل من خالق غیر الله یرزقکم من السماء والارض لا اله الا هو فانی تؤفکون یعنی
حق تعالی بیوردیکم ای آدم اوغلنلری ذکر ایدك الله تعالینك نعمتلرنکم سیزك اوزرکزه
انعام قلدی هیچ الله دن غیری برخالق وارمیدرکه سیزه یردن کوکدن رزق ورر
حقیقت بونی بیلورسزکه الله دن غیری خالق یوق ورزق ویرمکده دخی الله دن غیری رازق
یوق خالق مطلق ورازق حق اولدر الله دن غیری کمسنه یوقدرسزه بو احسانلری اشلیمن
اولدرسیزانی بیلورکن تکذیب لر وکفر چون بیلورسز خالق مطلق اولدر ودخی رسولنه
تسلی ایدب بیوردیکه وان یکذبوك فقد کذبت رسل من قبلك والی الله ترجع
الامور یعنی حق تعالی بیوردیا محمد اول قومك زحمتلرینه صبر ایله طار لغنه اکرچه بونلر
سنی یالانلرلر تحقیق سندن ایلرو کلان رسولترك دخی تکذیب اولندلر صبر ایلدیلر سندخی
صبر ایلکم بونلرك عاقبت دونب کلجك یرلری بزدن یکادر بزانلری انعامترینه
مکافات قیله وزودخی مکه اهلنه خطاب ایدوب بیوردیکه یا ایها الناس ان
وعد الله حق فلا تغرنکم الحیوة الدنیا ولا یغرنکم بالله الغرور ان
الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا انما یدعو حزبه لیکونوا من
اصحاب السعیر الذین کفروا لهم عذاب شدید والذین امنوا وعملوا الصا
لحات لهم مغفرة واجر کبیر یعنی ای مکه کافرلری حقیقت بیلوك کم حق تعالی
وعده قلدوغی حقدر بعث حقدر اول نه کم دیدی اولجقدر اما بو دنیا حیاتی سزی
مغرور قلدی حیاتی باقی ترك ایتدوکز الدایجی شیطان سیزی حق تعالینك رحمتیله

وكرمك كرك دور رحمت بورد ولوالدامسون كه كوكلوكزه شيطان وسوسه ايدب ديه كه
سزه ديلرسكز اشلك بدرستى الله تعالى غفور در كناهلرى يرلغر وكچى كناهلرى عفو ايدر
بوكلى شيطانك باطل خيالاتيدر اهل بطلانك كوكلنه براغور اغوا ويرور كه آخرت سعا
دتندن محروم قوما غجون زيرا معلومدر اولمزين اوغل وتخم صاحبدين اكى اوحق
غايت احمقلقدر ودخى حق تعالى بوردكه تحقيق شيطان سيزك دشمنكزدر سيزانى دشمن
طوتك امرنه مطيع اولمك الله امرنه مطيع اولمك زيرا انجق سز حق تعالى يه مطيع اولسكز
كرجك شيطانى عدو طوتمش اولورسز واكر شيطانه مطيع اولسكز انك حزبندن اولورسز
اول خود دائم دعوت ايدر خزبنى كفر وشركه كه انكله اصحاب سعيردن اولديس انلركه
شيطانه متابعت قيلوب حقه انكار قلدلر اخرتده عذاب شديد اولنسرلر وانلركه انكا
مخالفت قيلوب الله تعالى يه ايمان كتوردلر ورسولى كرجكلر يلر وكركلو عملار اشلديلر انلره
دنياده نصرت ومغفرت وار كه كناهلرى يرلغنه واخرتده اولومرتبه لرو ارجنت
ايجنده ودخى بوردكه اَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا
يَصْنَعُونَ يعنى حق تعالى بوردر شول كمسه كم انكن قبيح عملى اكا خوش كوسترلسه اول
قباحت اوزرينه اكا مى بكزر كه عمل قبيح اكا تزيين اولنمز اكا اول كريه كوستريلوب
هدايت بولن طوته اول اكا بكزمز بدرستى حق تعالى كيمه ديلرسه طريق دينده كمراه قيلور
خباثت باطنندن اوترو وكيمه ديلرسه طريق هدايته ودين اسلامه دلالت قيلور

صفايى باطنندن اوترو سن نفسكى انلرك ايمانه كلمه سندن اوترو هلاكى ايدرسك سن
انلرك اوزرينه حسرت بوب نفسكى هلاك قلمغلكه تحقيق الله تعالى انلرك خيردن وشردن
نه اشلدكلرين بيلور كيمسه واكا مجازات قيلور ودخى كندوانعامندن خبر ويرب بوردى
وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ
الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ يعنى حق تعالى بوردركه بويلدرى قوبو وبردخى بولتدرى قوپاريرز
واول بولتدرى يغورايلم صوا وبرز قنده اولمش وقو ومش بروارايسه اكا التيروز اولدكدن
صكره اول يرى بزكيرو ديرلدورز انواع سبزه وانلم مزين قيلورز اولدنصكره اولولرى دخى
بعث اولنوب قوعن انجلينديرر ودخى بوردكم هركمسكم عزت طلب ايسه اول ضمه طابغلم اول
محالدركم كه عزت ديلرسه الله تعالى يه عبادت قلمغله طلب ايتسونكه جميع عزت حق تعالى يه كندر
الله تعالى يه صعود ايدر كلمه توحيد ودخى كركلو سوزلوكه قوله حاصل اولور وانى جهتدن مذكوركه
الا كركلو عملار انما قيلنكه سوز كركلو اوله عمل اولمه اولسوز دخى رد اولنور ودخى اول عمل
صالحدركه صاحبنى حق تعالى قنده رفيع ايدر ودخى انلركم شرك ايتديلر باخود عملى ريا ايله
قلدلر انلره آخرتده قتى عذاب واردر انلرك شرك وفسقى انلره هلاكلكدر ايدى نجات بولسر
دكلدر ودخى بوردى وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ
مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ

إِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ يعنى افعلكز وانلر كثرلذ مدر حق تعالى انى طهر اقدن برندى وسزك
جملكز اندندر وانك نطفه سندندر انلرن سيرك لونكزى انواع اوزره قلدى بعضكز قول
وبعضكز ضار وبعضكز قره ودخى بوردق بنى براك وبكا عبادت قيلك ذكر ايدك بيلك
هرنسنه نيم دى حمله اولور تا شول عورت حامله اولوب كتورد وكى مدتى بتوب طوغرد وغى
دكلدر الا الله تعالينك ديلكيله درود وخى هيچ بركسنك عمرى اوزنيه وقصيه الا بو جملى
لوح محفوظده بيان اولنمشدر بدرستى حق تعالى يه بونى حفظ ايتمك اسانذر هيچ برمشكل ايش
يوقدر ودخى بوردركه وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهٰذَا مِلْحٌ
أُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ
مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ يعنى حق تعالى بوردركه بو خلق ايدوكمز دكثرز
دن ايكسى برابر دكلدر برينك صويى كركلو ايچلكى اسانذر وبرى غايت طوزلو اچمكلكى
يرامزادمى هلاك ايدر اما دكزلرك آجى وطتلو سندن تازه بالق اتلرين يرسز واجى دكز
دن انجولر چقاررسز وانى اراكزده حوش استعمال ايدرسز عورتلريكزه زينت ايدب كيدورسز
ايمدى بو مثلدر مؤمنله كافرك حالنه مؤمن طتلو دكز كبيدر محاصب منفعتدر كافر اجى
دكز كبيدر منفعتى يوق بالغدن وانجودن غيرى بالغن يمك انك مالن يمك كبيدر باسبيله
ياخراجيله وانجدن انجو چقمق بلندن دنياده مسلمان كلكدر سنكم وليد بلندن خالد كلدى
رسول الله علمدارى اولدى وابوجهل بلندن عكرمه كلدى ودخى بونلر كبى ودخى كوررسك
اول كيدى دكز اچنده انوكلمه بونجه ولايته تجارت قلدرسز الله تعالى فضلندن رزقلرى طلب

ايدر

ايدرسز تا اوله كه سيزه نعمت ويرن پادشاهه شكر ايدرسز نعمتكز دخى زياده اوله ودخى بوردركه يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ
قِطْمِيرٍ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ يعنى الله تعالينك قدرتى تاثيرلرندن بر
دخى بودركم كيجه كيورر كوندوزه وكوندوزى كيجه ودخى آيلى كنش آدمراوغلنلر يچون
مسخر قلمشدر هربرى فلكنده دوراير هركيجه منازلرندن برمنزلده غروب ايدر تا اقصاء
منازله ايرشنجه بو سيرلر اوزره اول ايكسى دايمدر تا اكا دكينكه قيامت كونى ظهوره
كله اشبو جمله سى قدرت اثرى برله وجوده كتودن الله دن سزك ربكزدن غيريه عبادت
قلمك شوندركم سز الله دن غيريه طبرسزكه صغار دوانلر برقطميره اولميان نيده بيله كه
سيزه منفعتى طوقنه اكر يالوارب دعا قيلسز اشيدر دكلدر دبهر تقدير تقديركه اشيده لر
اجابت ايدب برحاجتكز بتورر دكلدر بو جمله سيله يارن قيامت كونده سيزك عبادتكز
دن كذولرى برى قيلوب ويسرلركه سز عبادت ايدر دكلديكز بلكه معبودكز شيطانلر
ايدى اكا متابعت قيلوب بوشركه مبتلا اولدوكز پس حق تعالى رسولنه بوردركه يا محمد هيچ
سكا آخرت احوالندن وبو كافرلرك صغارلرله قصه لرى قيامتده نه اولسر هيچ ربك كبى بر
خبرويرجى يوقدر قولنده ريب وكمان يوقدر ودخى بوردركه يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ
إِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ
بِعَزِيزٍ

يعنى حق تعالى بيورر كه اى ادمر اوغلنى سز جملكز محتاج سز الله تعالى غنى رزقه ومغفرته
ليكن الله تعالى غنيدر سزك عبادتكزدن حميددر سلطنت ايچنده قوفعلى محمود درهيچ
برمخلوقه انك احتياجى يوقدر كه انك اشنى معاونسز اصلاحه كتوره اكر ميرواكر سلطان
دخى اولورسه مادامكه انك خدمتكارلرى اولميه اول امارتى برينه كتورمز باقى اهلى خرفه دخى
بونجلينده رهمان حق تعالىدر مستغنى كه كسيه احتياجى يوق قادر مطلقدر بوندن اوتروبور
بيوردكه اكر ديلرسه الله تعالى سزى هلاك ايدوب كيده رو بريكزه برمخلوق دخى كتوره
قويه كه سزدن يكرك اوله بونسنه اشلمك حق تعالىه اسانذر ودخى بيوردكه وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ اُخْرٰى وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبٰى اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا
يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ يعنى حق تعالى بيوردكه هيچ بركسنك قيامتده كناهن
الوب انى كتوره سى دكلدر الا مكر كه دعوبجيسى اوله انك يوكن اكا اورالر والا بركسنك
كم كناهى يوكى بلن بوكش اوله وبركسيه يلواره كه اشبو يوكدن سن برمقدارين الهيچ
بركسه الوب كتورميه اكر كه قومى دخى اولورسه روايتدر عكرمه دن قيامت كونده اما
اوغلنه بابنه ديه كه اى اوغل بن سنك اناكم وابنوكلرين بربراكا وديه كه اى اوغل برحبه
ثواب ويرسك اولاكم انوكله بوكوردوكك زحمتدن نجات بولم اوغلى دخى اكا ديه كه
اى اتا استدوكك نسنه سهل نسنه دركن ليكن كوجم يتمز كه انى سكا ويرم قورقرمكه سن
اوغرادوغك دورده بندخى اوغريم كوره كه اوغلندن چاره اولمز كندواتا سنه بابنه اندن

دخى

دخى چاره اوليه دونه عورتنه بابنه بونلردن چاره اوليه ايدى اى بيچاره غافل بونلركچون
سن دنياده دينكى براغوب نكزيه عاصى اولورسك سكا بونلردن برحبه قدر درمان اولميوب
چاره اوليه وار كندو قيدك قورقه اندر سكا محتاج اوله لرودخى بوردكه يا محمد سنك انذار
ايدوب قورقدوغكدن شول كمسه لر قورقرلركه الله ايمانى وار دراول كورمدكلرى نسنه دن
قورقه نكز بيچون عبادت ايدرلر ونمازلرين وقيتله قيلورلر ودخى هركمسه كم كلمه توحيد برله
كندو نفسنى پاك وزكات وبرمكله هم مالنى هم نفسنى پاك ايدوب ارندى بدرستى انك فايده
سى كروكندويه راجعدر الله تعالى اندن منزهدر دونب وارجق يرى الله تعالى حضرتيدر كه
قوقوانده عملرنه كوره مجازات قيله خبرواكر شر ودخى بوردى وَمَا يَسْتَوِى الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ
وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ وَمَا يَسْتَوِى الْاَحْيَاءُ وَلَا الْاَمْوَاتُ
اِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ مَنْ يَّشَاءُ وَمَا اَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِى الْقُبُوْرِ اِنْ اَنْتَ اِلَّا نَذِيْرٌ يعنى حق تعالى
بيوردركه كوزلو ايله كوزسز نته برابردكلدر كافر ايله مؤمن دخى برابردكلدر زيرا كافرك كوزى
كوردر هدايت بولمز كوردمز اول تن كوزى كوردوكنه اعتبار اولنمز اول كوز حيوانده دخى
اولور اما مؤمن كوزى اولدركه كوكل كوزيله نظر ايدوب حقى باطلدن سجوب باطلى ترك ايدوب
حقه متابعت قلدى ودخى كفر مثلى ظلمات كبيدركه ايچنده بونجه مهلكلر وار انكا كيرن
هلاك اولور وايمان نورى اويلدركه هرنده وه اولورسه منور قيلور انك صاحبى انوكله
يولنده اولن مخاطره لر ومهلكلر هرنه يرده وار ايسه اكلر بيلور كندوى صاقنوب اكا دوشمز
ودخى بوردى استى ايله كولكه برابردكل زيرا استيده نفس متألم اولور وكولكده راحت

حاصل اولور بس اجماعیله طاموردخی برابر دکلدر ودخی حق تعالی بوردی دیر بلرله اولولر برابر
دکلدر دیدرسنی یا محمد سن بودعونکی کیمه دیلرسک اشتدوره مرسلک حق تعالی کیمه دیلرسه اکا
اشتدورر اشتدوکیله متعظ اولوب حقه اجابت ایدربوکافرلر قبرده یتان اولولر کیدرسن
اولولره خبرنه وقت ایرشدوره سن دکل سین سن الا برتورقدوجی سین ویرزدن خبر ایرشدرو
ربجی سین سن انی برینه کتوریاقی حسابدری برزم تعزده درودخی بوردیکه اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَاِنْ مِنْ اُمَّةٍ اِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ وَاِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ثُمَّ اَخَذْ
تُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ يعنی بوردیکه یا محمد تحقیق برنسنی کوندردک فرائله حقی
بیان قلغیچون که مومنلره بشارتجی اولاسن وکافرلره عذابله قورداسین سندن ایلرو
دخی برامت کچمدی الا انلره دخی بر رسول کلوب حقی بیان ایلدی بونلرسنی یالانلدقارنه طارلغنه که
اول بونلردن اول کیلردخی یالانلدلر رسولتر بنیکه انده کلدی ودخی کذولردن ایلرو کچنلر خبر
لرین دکوردی دخی برکتابله کلدیکه حق بولی روشن قلیجدر چون اول کافرلر انلری تکذیب
ایدب مخالفت قلدلر بندخی انلری عقوبت ایله طوتوب هلاک ایلدم بس بنم انکارم وانلرک
اوزرینه حالدرین تغییر اتمک لکم عقوبتدن ارتق نه اوله ودخی بوردیکه اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ
اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا اَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ
وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ اَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْاَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ
اَلْوَانُهُ كَذٰلِكَ اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ يعنی حق تعالی

بوردیکه کورمزمسن یا محمد الله تعالی بدرستی کوکلردن یغمورلری اندردی انکله بردن یمشلر
بتوردیچقاردی انواع دورلو مختلف رنکلرله کمی صرو کمی قزل کمی طتلو کمی اکشی ودخی طاغلرده بزی
بوآدمدن وحیواندن رنکلری مختلف بربرینه بکزمز بس برادلن خلقده تحقیق قورقمز الله دن
الا شونلرکم عالملردر زیرا بو عالملر حق تعالیدن محفوظقدن فکر ایدب انک عظمتن وانک قدر
تن انکلرلر واندن قورقب مخالفت قلمزلر واکا عاصی اولنلرک عقابن ومطیع اولنلرک ثوابن
انکلیوب بیلورلر بس عالم اولدرکه انک الله دن قورقسی اوله علمی مقتضا سنجه عمل ایده الا عالم اوله
محبت دنیا وعزت منصب ومال جمع اتمک رنجنه مبتلا اوله علمک لذتی اندن رفع اولنوب
علم انک اوزرینه حجت اولور الله تعالی قتنده اخس ناس اولور اکر جمیعی علوم کندویه حاصل اوله
دخی اعتبار یوق چون دنیای آخرت اوزرنه ترجیح اتدی علمن دنیایه آلت ایدندی زیرا مجرد
کشی علمله تقرب حاصل اتمز اکر اوله اولیدی شیطاندن مقرب کمسه اولمیدی چون نعلی علمله مخالف
بولندی مردود اولدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمه سؤال ایلدیلر خلقک شرلوسی کیمدر
بوردیلرکه ای بنم خالقم دیم سن یرلغه عالملری عالملردن شرلوکمسه یوقدر چاکه فساد
اوزره اولدر زیرا اولردن برعالمکه فساد اوزره اوله سببدر عالملرک فسادنه اما الله تعالی
عزیز دوملکی ایچنده غفوردر یرلغه شونلریکم توبه ایلیه ودخی بوردیکه اِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ
كِتَابَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ
تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ وَالَّذِي
اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ

يعنى شونكم الله تعالى كتابن اوقورلر وانك حكمنه متابعت ايدرلر وقيلنه نمازلرين ادا ايدرلر
دخى انده احسان قلدوغمز مالدردن برفرضا مزايچون تصدق ايدرلر كاه سرّله كاه علانيةً
ويررلر بو جميعيسندن مراد لرى وانيدلرى بر تجارتدر كه صوكى هلاكلك اوليه بلكه طيب خاطر
حاصل اوله كه جنتدر ودنياده كى حيات فانى بدلنه حيات باقى اولنه ودخى اومرلركه حق تعالى
بونلرك عملرينك اجرلرينى كامل قيلوبره ودخى كذو فضلندن ثوابلرنى ومرتبه لرنى زياده قيلوبره
اول غفوردر توبه قلنلرى برلغر دخى شكوردر بونلردن ازعبادتى قبول ايدب ثوابلر ويرر
ودخى بوردكه شول نسنه كم بزسكا انى كوندردك قرآنه جبرائيلدر اندوردوكى قرآن حقدركه
انده شك يوقدر اوكنجه اينن كتابلرى كرچكليميدر وبو دخى انده موافقدر وحكملرى بربرينه
تناقض دكلدر تحقيق حق تعالى قولرينك اعمالرينه خبيردر دوكلى دقايقلرينى بيلوردخى بوردى

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ يعنى حق تعالى
بوردكه قرآنى تأخير ايلدك ايلروكچى امتلردن انده ويرمدك قولرمزدن بونلرى
اورندولدقكه حبيبمز محمده بونلرى امت قلدق بوكتاب شريفى دخى بونلره ويردك اما بو
قولرمزدخى اوچ قسم اولدى برقسمى كذوبه ظالم اولدى وايكنجى قسمى مقتصد اولدى واوچنجى
خيرده اوكردوجى اولدى اما اولكى نفسنه ظالم اولدى كافردر ومقتصد اولان منافقدر
وخيره اوكوردوجى اولان مؤمندر اكر سوآل ايدرسه كه حق تعالى كلامنده بوظالمى مقدم طوتب
سابقى مؤخر قلدوغنه حكمت ندركدر ايدكم سابقى مقدم طوتايدى ظالم اوزره حكمت بوردركم

سابقلر نفسلرنده عجبه دوشمكلر وظالملر دخى حق تعالينك رحمتندن نومید اولمه بونلرنكه بوردى

جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ
الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ يعنى حق تعالى بوردكه بو قولرمزكه
مؤمنلردر بونلرك دار اقامتى جنات عدندركه انكا كيرورلر وانده زين ايچون التوندن
ايچوندن بلزكلر قولترينه طاقلر وطونلرى دخى حريردن اوله اويله حريركه قدرت صانعدن
اوله چون جنت اهلى جنته كيروب برلوبرينه مقرّ اولدرويه الحمد لله هزار حمد وثنا اول
اول الله كه بزدن اولوم غصه سين وخوف غصه سين كيدردى اول اسباب معيشت نشو
نشرين بزدن دفع ايلدى صراطى سلامتله كچوب مقام سعادته ايرشدوردى تحقيق بزم ربمز
غفوردر توبه ايدنلرى برلغر وشكوردر ازعمله چوق ثوابلر ويرر قچنكه اخلاصيله اوله دخى
شكر بى حد اول الله كم بزى اندوب قرار طوتدردى بو مقام خلدده كذو كرميله ايرق
بو مقامده بزه زحمت اولحق دكل وبو ريلوب عاجز اولمق حاصل اولحق دكل نكم دنياده ايرر
يشوردى ودخى بوردكه وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا
يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ يعنى شونكم حق تعالينك وحدانيتنه انكار ايدرلر ورسولنى
تكذيب ايدرلر انده مقام جهنمدر كه انك عذابنده مخلد اولرلر انك اوزرينه اولم حكمى اولنمه كه اولم ايله

عذابدن خلاص بولمز و بر ساعت عذابلری تخفیف اولنمیه کم دکلدر پس بز جمیع کافرلره
اسبو بجلین جزا قیلور ز کفرلری مقابله سنده بو حالده که انلر مدد دیو فریاد ایدب عذاب
ایچنده چاغریشورلر دیه لر که ای پروردکار بزی چقاریزی بوندن تاکه وارب صالح عمل اشلیوز
شدیه دک قلدوغمز شرکی ترک ایده وز حق تعالی قبلندن جواب ایرشه که بز سیزه دنیاده شول
عمره مهلت ویرمدکمی اوکتلنمک استین انده اوکتلنه ایدی وسیزه قورقدوجی لحی کوندرمدکمی
صاچکز صقالکز اغردی سیزه اولم یقین لعین خبر ویردی قرآن سیزه خبر ویرمدیمی سزک
عذرکز قبول اولنمز طادک عذابلری اودایچنده که بزه شریک کتورنلره بوکون برکسه یوقدرکه
مانع اولوب عذابمزدن قورتره ودخی بوردیکه اِنَّ اللّٰهَ عَالِمُ الْغَيْبِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ
عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ هُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْاَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهٗ وَلَا يَزِيْدُ
الْكَافِرِيْنَ كُفْرُهُمْ اِلَّا خَسَارًا یعنی تحقیق الله تعالی برایله کوکلر ایچنده اولان غیبلری بیلور انی
دخی بیلورکم اکر کافرلر دوندریلوب کیرو دنیایه وارسلر همان کیرو اوتکی اشلرنه دونه لر
زیرا تحقیق الله تعالی قولترک کوکلری ایچنده کنی بیلور اکر خیر واکر شر ودخی حق تعالی بوردر
ایت یا محمد بو کافرلره اول اللهدرکه سیزدن ایلروکی امتلری کیدوب سیزی انلرک یرنه خلف
دیکوب ساکنلندردی هرکسه کم سیزدن الله تعالینک برلکنه انکار ایتسه انک کفری ضرری
کروکذویه اولور کافرلره کفری زیاده قلمز الله تعالی قتنده الا قتی غضبی ارتوردکه انکله عقوبته
مستحق اولور ودخی ارتر مز الا آخرتده عین حسران ارتوردر لر هیچ بر وجهله تدارکی بولنمز و
دخی بوردیکه قُلْ اَرَاَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا

من

مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ اِنْ
يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا یعنی حق تعالی بوردیکه یا محمد ایت اولکافرلره ایتیه
تعالیه شریک طوتوب عبادت قلدوغمز نکری قیوب بیرلرده بو مخلوقدن انلر دخی نه یر ایدیلر بکا
کوسترک یا خود بو صنملر یکرک بوکوکلری یر اتمکده معاونتری می وار تاکه انلر اولرک دخی
نصیبی اوله یا خود بز بونلره کتابمی ویردک که انک ایچنده بز کفر اتمکده حجتلری اوله انلر دخی انکله
بیان اوزره اولر معبود طوتندقلرینک نه نسنه یر اتمخه قدرتی وار بونلرک بعضیسنک وعده
سی بعضیسنه یعنی شیاطین بو کافرلره دیدیلرکه بو معبودلرکز یادین سیزه شفیع اولوب قورتر
انکله بولرک سوزی دکلدر الا باطل کلامدر الدایوب غروره یر اغور ودخی بوردیکه اِنَّ اللّٰهَ
يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ تَزُوْلَا وَلَئِنْ زَالَتَآ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ اِنَّهٗ كَانَ
حَلِيْمًا غَفُوْرًا یعنی تحقیق حق تعالیدرکه بویرلری کوکلری قدرتی برله صقدز ایل اولسون دیو
وقیامت کونده بو کوکلر زایل اولسلر هیچ برکسنک قدرتی یتمز که طوته بله بدرستی حق تعالی
حلیمدر حلم ایدر بو کافرلرک سوزلرینه کم دیرلر الله تعالینک ولدی وار یقین اولدیکم بو سو
زک هیبتندن کوکلر زایل اوله یرندن اما حق تعالینک قدرتی امساک ایتدیکم زایل اوملدی
ودخی اول غفوردر توبه ایدنلری عفو ایدر وعاصیلره تعجیل عقوبت اتمز مهلت ویرر کم برندامت
ایدوب استغفاره کلمز ودخی بوردیکه وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ
لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى الْاُمَمِ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُوْرًا اِسْتِكْبَارًا
فِي الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَحْوِيلًا يعنى اول مكه كافرلرى يهودلرى
ونصارىلرى تعيير وتعيب ايدرلر پيغمبرلرين يلانلر قلر بجون ديرلر ديكه والله اكر بزه
رسول كلسيدى يهودلردن ونصارادن دخى نوابلورق دين بزطوتيدق چونكه محمدى بولره
رسول كوندردك اول محمدك كلمكلكى بونلردن ارتورمدى الا هدايتدن ايراقلق ارتوردى
دخى ياوز تدبيرلرا ارتردى كه جمع اولوب اتفاق قلدلر رسولى قتل ايتمكه ايرشمز اول ياوز مكركه
عقوبتى الا كرواهلنه ايرشور بونلر منتظر دكلمى الا اولكيلرك عادتدنكه بونده دخى انجلين
عقوبت ايريشوب هلاك ايليه پس حق تعالينك سنتى عذاب ايتدكده تبديل اولمز ايدى سن
يا خود برغيرى كمسنك قدرتى يتمزكه انى تبديل قيله ودخى بوردىكه اَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ
مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا يعنى حق تعالى بوردىكه بومكه
كافرلرى يريوزنده سفر ايدوب يوروملرميكه كوره لر عبرت الركندولردن ايلرو كچمشلرك
احوالنى نكه عاقبتلرى نيه ايرشدى حال بوردكه انلرك قوتى وشوكتى بونلردن ارتوق
ايدى ولشكرلرى دخى چوغيدى هيچ بركمسنك قدرتى يتمزدكه حق تعالينك عذابندن
قچوب قورتولهيله نه كوكلرده نه يرلرده زيرا الله تعالى عليمدر نه يرواريسه كوررانك نظرنده
هيچ نسنه غايب اولمز قادردر قدرتى يتركه هرقنده اولورسه طوته ودخى بوردىكه
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا يعنى حق تعالى اكر عاصى اولوب

كناه

كناه اشلرى كناهلرندن اوتورو عقوبتله طوتسه ايدى هيچ بويريوزنده بردبره نورجوان
قالميدى هلاك اولميدى يمورلر يغيوب اوتلر يتميدى ليكن حق تعالى هلاك ايتيوب تاخير
ايدر شول وقته دكين كه لوح محفوظده مقدر اولوب يازلمشدر فحينكم اول
حياتلرى مدتلرى تمام اولدى بدرستى الله تعالى قولرينك حالترين
بصير دركورنه اشلدكلرين يارين هربرينه مجازات قيلور عدل
برله هيچ حيف اولمز روايتدر رسول الله دن هركيم بوسوره
اوقسه يارين قيامت كونده سكز جنتك قپوسى اكا اچلر
هربرقپودن فرشتهلر انى دعوت قلمز هرقنغى
قپودن ديلرسه اندن كيره الله هر ارزقنا
ولوالدينا ولجميع امة محمد صلى الله
تعالى عليه وسلم صدق رسول الله

حق سبحانه وتعالى اشبو قرآن كريمى وفرقانى عظيمى اوقيوب
ديكلينلرى موجبيله عمل ايدوب مؤمن مصدق قلردن ايليه
وبونى يازن اسمعيلى اوقيوب استماع ايدنلر
دعاخيرله يادبيوره لركنه الفقير
اسمعيل جوربايجى جماعت طغان ايكى
در محافظه رمضان